NIJZ Nacionalni inštitut za javno zdravje

Nacionalni inštitut za javno zdravje
POROČILO O DELU NIJZ
za leto 2024

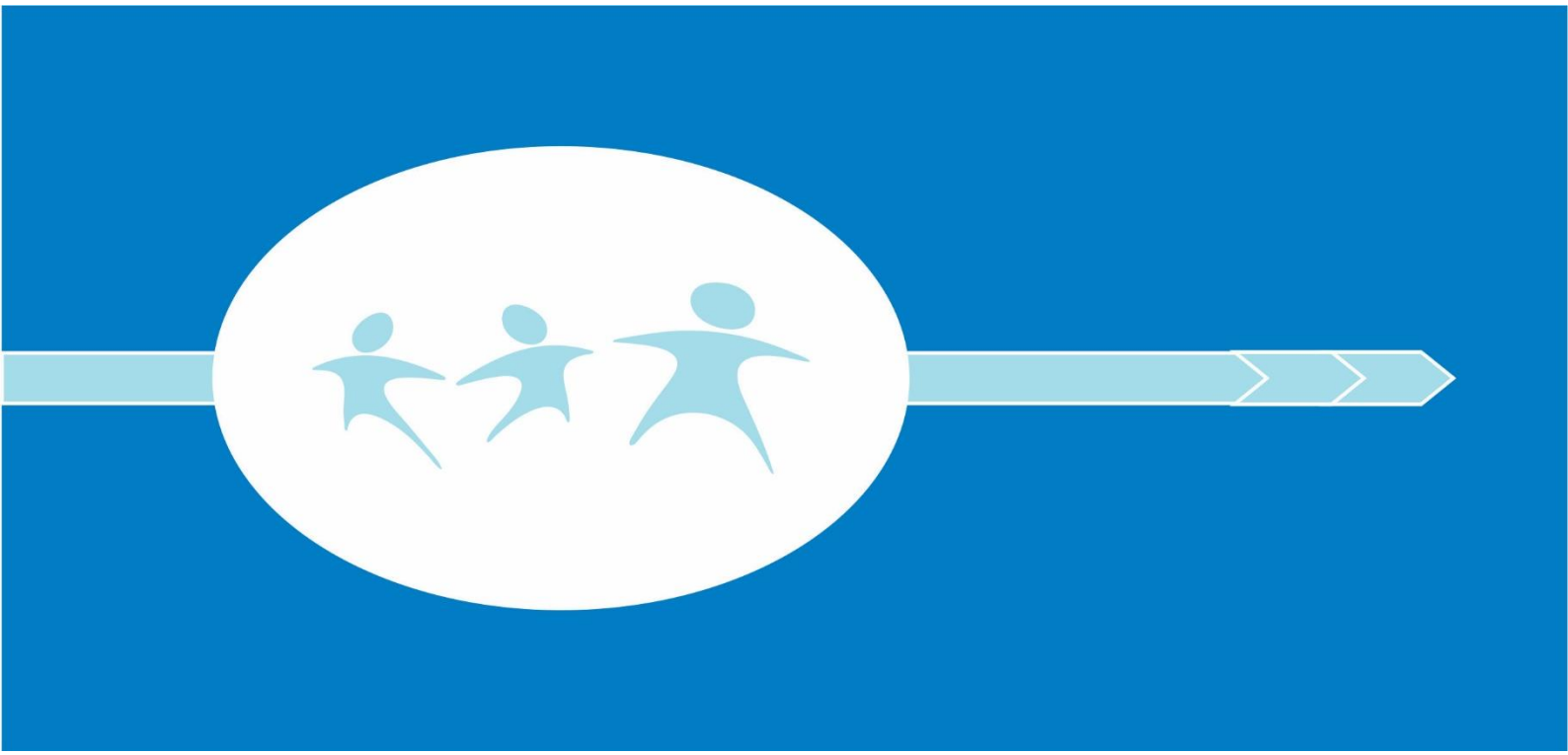

Nacionalni inštitut za javno zdravje
Trubarjeva cesta 2, 1000 Ljubljana

NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJE NIJZ 12

Odgovorna oseba:
izr. prof. dr. Branko Gabrovec

1. *KAZALO*

1. KAZALO 2

1. UVOD 6

1.1 UVODNI NAGOVOR PREDSEDNIKA SVETA ZAVODA 8

1.2 UVODNI NAGOVOR GENERALNEGA DIREKTORJA ZAVODA 10

2. OSEBNA IZKAZNICA ZAVODA 11

3. PREDSTAVITEV ZAVODA 13

4. POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2024 15

4.1 ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE 17

4.1.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje zavoda: 17

4.1.2 Zakonske in druge pravne podlage za pripravo letnega poročila: 17

4.1.3 Interni akti zavoda 18

4.2 VIZIJA NIJZ 19

4.3 POSLANSTVO 19

4.4 DOLGOROČNI CILJI ZAVODA 19

4.5 LETNI CILJI ZAVODA, KI IZHAJAJO IZ DOLGOROČNIH CILJEV 21

4.6 SISTEM VODENJA KAKOVOSTI 22

4.7 OCENA DOSEŽENIH CILJEV 23

4.7.2 REALIZACIJA LETNIH CILJEV 23

4.7.3 REALIZACIJA DELOVNEGA PROGRAMA 26

IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE NA OSNOVI DOGOVORA Z MINISTRSTVOM ZA ZDRAVJE 26

Proučevanje, razvoj in krepitev zdravja 26

Oddelek za kronične nenalezljive bolezni in poškodbe 26

Oddelek za tvegana vedenja 30

Oddelek za promocijo zdravega življenjskega sloga 40

Oddelek za razvoj programov za varovanje in krepitev zdravja 43

NALEZLJIVE BOLEZNI – SPREMLJANJE, PREUČEVANJE IN OBVLADOVANJE 48

Oddelek za spremljanje nalezljivih bolezni 48

Oddelek za bolnišnične okužbe, HIV/SPO, uporabo antibiotikov in protimikrobno rezistenco 53

Oddelek za cepljenje 56

Oddelek za pripravljenost in odzive na grožnje za nalezljive bolezni 60

LETNO POROČILO O OPRAVLJENEM DELU NA OBMOČNIH ENOTAH NIJZ NA PODROČJU NALEZLJIVIH BOLEZNI 62

Izvajanje pregledov potniških in tovornih ladij (OE Koper) 66

OKOLJE IN ZDRAVJE 66

Biološki dejavniki tveganja iz okolja 66
Zagotavljanje zdravja prebivalcev z izboljšanjem dostopa do varne vode - Pitne in kopalne vode..... 67
Zmanjševanje negativnih vplivov okolja na zdravje ljudi – fizikalni dejavniki tveganja 70
Kemijski dejavniki tveganja iz okolja 72
Podnebne spremembe in zdravje 76
Ocenjevanje vplivov na zdravje v okviru presoje planskih dokumentov (CPVO) in presoje posegov v okolja (PVO) 77
Zvočno okolje 77
Okoljska epidemiologija 78
DRUGE STORITVE JAVNE SLUŽBE 79
- Ocena tveganja biocidnih proizvodov in aktivnih snovi za zdravje ljudi – URSK 79
- Ocene nevarnosti in tveganja fitofarmacevtskih sredstev (FFS) - UVHVVR..... 80
- Izvajanje programa Humani biomonitoring (HBM 2023 – 2025)..... 80
- Program ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini (OE Ravne na Koroškem) 81

ZDRAVSTVENO VARSTVO 82
INFORMATIKA V ZDRAVSTVU IN eZDRAVJE..... 84
Oddelek za eZdravje 84
Oddelek za razvoj informacijskih sistemov 87
SEKTOR za INFORMACIJSKO (IKT) podporo..... 91
UPRAVLJANJE NACIONALNIH ZBIRK PODATKOV IN IZKAZOVANJE PODATKOV 93
Oddelek za zagotavljanje podatkov..... 93
Oddelek za metodologijo in državno statistiko 94
POROČILO O OPRAVLJENEM DELU V OKVIRU PROGRAMA, OPREDELJENEGA V DOGOVORU Z ZZZS..... 98
UPRAVLJANJE PREVENTIVNIH ZDRAVSTVENIH PROGRAMOV 98
Oddelek za integrirano preventivo kroničnih bolezni pri odraslih..... 98
Oddelek za zdravje otrok in mladostnikov 106
LETNO POROČILO 2024 O OPRAVLJENEM DELU NA OBMOČNIH ENOTAH NIJZ NA PODROČJU NENALEZLJIVIH BOLEZNI - regijska koordinacija 108
Zdravstvena statistika, spremljanje, zbiranje, kontrola in analiza podatkov 108
Koordinacija preventivnih programov..... 108
Koordinacija programov promocije zdravja 109
Aktivnosti in programi na področjih promocije zdravja 111
Sodelovanje z občinami..... 113
Sodelovanje z mediji..... 114
Drugo 114
DUŠEVNO ZDRAVJE 115
Oddelek za duševno zdravje..... 115
Oddelek za upravljanje Nacionalnega programa duševnega zdravja..... 116

DRŽAVNI PROGRAM PRESEJANJA IN ZGODNJEGA ODKRIVANJA RAKA NA DEBELEM ČREVESU IN DANKI – PROGRAM SVIT ... **124**
Oddelek za Program Svit ... 124
Oddelek za laboratorijsko diagnostiko ... 127
PRESKRBA Z ZDRAVILI ZA IZVAJANJE OBVEZNEGA PROGRAMA CEPLJENJA IN PRIPOROČLJIVIH CEPLJENJ ... **128**
PRESKRBA Z ZDRAVILI ZA ZDRAVLJENJE COVID-19 IN DISTRIBUCIJA IN LOGISTIKA CEPIV PROTI COVID-19 ... **130**
PROGRAM USPOSABLJANJA ZA POSEBNA ZNANJA ... **132**
DRUGE STORITVE JAVNE SLUŽBE ... **133**
ZAGOTAVLJANJE PODPORE DELOVANJU ZASTOPNIKOV PACIENTOVIH PRAVIC ... **133**
KOMUNICIRANJE ... **133**
Oddelek za zunanje komuniciranje ... 133
Oddelek za notranje komuniciranje ... 146
Oddelek za programsko in projektno komuniciranje ... 149
ŠOLA JAVNEGA ZDRAVJA ... **150**
SLUŽBA ZA NEVLADNE ORGANIZACIJE ... **151**
RAZISKOVALNI IN RAZVOJNI PROJEKTI ... **152**
IZVAJANJE STORITEV NA TRGU ... **157**
VAROVANJE ZDRAVJA PREBIVALSTVA S CEPLJENJEM ... **157**
ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST ... **160**
4.7.3 POSLOVNI IZID ... **161**
4.7.4 NASTANEK MOREBITNIH NEDOPUSTNIH ALI NEPRIČAKOVANIH POSLEDIC PRI IZVAJANJU PROGRAMA DELA ... **161**
4.8 OCENA USPEŠNOSTI S POMOČJO KAZALNIKOV, VKLJUČNO Z OCENO GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA ... **163**
4.8.1 OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA ... **163**
4.8.2 FINANČNI KAZALNIKI POSLOVANJA ... **163**
4.9 OCENA NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC ... **165**
4.10 POJASNILA NA PODROČJIH, KJER ZASTAVLJENI CILJI NISO BILI DOSEŽENI ... **166**
4.11 OCENA UČINKOV POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA ... **167**
4.12 DRUGA POJASNILA, KI VSEBUJEJO ANALIZO KADROVANJA IN KADROVSKE POLITIKE IN POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH ... **168**
4.12.1 PREDSTAVITEV ZAPOSLENIH PO POKLICIH IN PODROČJIH DELA ... **168**
4.12.2 POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH V LETU 2024 ... **175**
4.12.3 POROČILO O OPRAVLJENIH VZDRŽEVALNIH DELIH V LETU 2024 ... **176**
5. RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2024 ... **177**
5.1 RAČUNOVODSKO POROČILO - PRILOGE ... **178**
5.2 POJASNILA RAČUNOVODSKEGA POROČILA ... **178**

5.2.1 POJASNILA K POSTAVKAM BILANCE STANJA IN PRILOGAM K BILANCI STANJA 179

A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU 180

B) KRATKOROČNA SREDSTVA (RAZEN ZALOG) IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE 183

C) ZALOGE 186

5.2.2 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV 191

IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV 191

5.2.3 POROČILO O PORABI SREDSTEV POSLOVNEGA IZIDA V SKLADU S SKLEPI SVETA ZAVODA 198

6. PRILOGE 200

NIJZ ZNANSTVENE OBJAVE V LETU 2024 200

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI 200

ZNANSTVENE IN STROKOVNE REVIJE, MONOGRAFIJE, PRIROČNIKI, ANALIZE ZDRAVJA IN ZDRAVSTVENEGA VARSTVA, UČNA GRADIVA, ZBORNIKI, RAZISKOVALNA POROČILA IN ŠTUDIJE, KI SO IZŠLE NA NIJZ ALI V SOAVTORSTVU RAZISKOVALCEV NIJZ V LETU 2024 239

6. UVOD

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) je edini terciarni zdravstveni zavod na področju javnega zdravja v Sloveniji, katerega glavni namen je proučevanje in načrtovanje ukrepov ter varovanje in zviševanje ravni zdravja prebivalstva Republike Slovenije s pomočjo ozaveščanja prebivalstva ter vzpostavljenih presejalnih programov in drugih preventivnih ukrepov. Naše poslanstvo je z medresorskim povezovanjem prispevati k boljšemu zdravju in blaginji prebivalcev Slovenije. Glavne dejavnosti NIJZ zajemajo spremljanje in ocenjevanje zdravja prebivalstva in sistema zdravstvenega varstva, prepoznavanje groženj zdravju in oblikovanje ukrepov za njihovo obvladovanje, vodenje zbirk podatkov s področja zdravja in zdravstvenega varstva ter krepitev zdravja in oblikovanje strokovnih podlag za sprejemanje zdravju prijaznih politik, programov in ukrepov za preprečevanje bolezni.

Pri načrtovanju in razvoju programov dela v letu 2024 smo sledili ključnim strateškim dokumentom in iz njih izhajajočih strateških načrtov, kot so Resolucija nacionalnega plana zdravstvenega varstva 2016–2025 z naslovom »Skupaj za družbo zdravja« (ResNPZV), Strategija Svetovne zdravstvene organizacije »Zdravje 2020«, Resolucija o nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2016–2025 z naslovom »Dober tek Slovenija«, Strategija za zdravje otrok in mladostnikov v povezavi z okoljem 2012–2020, Resolucija o nacionalnem programu duševnega zdravja 2018–2028, Resolucija o nacionalnem programu na področju prepovedanih drog 2014–2020, Strategija preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV 2017–2025 idr.

Številne izvedene aktivnosti in ključni izdelki NIJZ v letu 2024, ki imajo še posebej pomembno vlogo za razvoj javnega zdravja v Sloveniji, so:

- Pripravili smo informacije in gradiva za uporabnike in strokovnjake na področju duševnega zdravja, prehrane in telesne dejavnosti, življenjskega sloga in ranljivih skupin ter izvedli številne aktivnosti krepitve zdravja v regijah in lokalnih okoljih.
- Osveščali smo o pravicah oseb z invalidnostmi ter težavami v duševnem zdravju, s pomočjo WHO Quality Rights spletne učilnice.
- Zasnovali in izvedli smo tri izobraževanja o duševnem zdravju na delovnem mestu za višje vodstvene delavce v državni upravi (predavanje in delavnica skupaj 4 pedagoške ure).
- Nadaljevali smo z razvojem preventivnega programa Psihološka prva pomoč, dodatno razvili modul za tvegano in škodljivo pitje alkohola in pričeli z evalvacijo razvitih modulov.
- Pripravili smo osnutek Strategije javnega zdravja, ki temelji na izsledkih in priporočilih projekta presoje temeljnih funkcij ter je soustvarjen s ključnimi partnerji na področju javnega zdravja.
- Odzivali smo se na grožnje javnemu zdravju tako s področja nalezljivih bolezni kot zdravja in okolja.
- Vzdrževali in posodabljali smo evidence in registre na področju nalezljivih bolezni, pripravljali podatke za periodična poročila, različne publikacije NIJZ in jih posredovali deležnikom v državi (UVHVVR, ARSO, ...) in tujini (Tessy/ECDC, WHO, EFSA,..).
- Pripravili smo strokovne podlage za digitalizacijo sistema spremljanja prijavljivih nalezljivih bolezni in sodelovali pri pripravi dokumentacije za razpis Evropske komisije.
- V okviru EPISARI smo koordinirali epidemiološko spremljanje resnih akutnih okužb dihal, ki zahtevajo sprejem v bolnišnice, potrjenih primerov okužbe s covidom-19, v mreži vseh slovenskih bolnišnic.
- Razvoj aplikacije za prijavo rezultatov laboratorijskih izvidov vzorcev odpadne vode na NIJZ v sklopu vzpostavljanja avtomatiziranega epidemiološkega spremljanja povzročiteljev NB v odpadni vodi;
- Posodabljali smo priporočila in navodila za cepljenje ter informativne materiale o cepljenju na spletni strani NIJZ.

- Sodelovali smo z MZ za vzpostavitev enotnega sistema načrtovanja pripravljenosti in odzivanja na tveganja v zdravstvu, v sklopu delovne skupine MZ.
- Nadgradili smo algoritme odločanja in ukrepanja za zmanjšanje tveganja za zdravje prebivalcev ob naravnih in drugih nesrečah.
- Sodelovali smo na državni vaji ODPORNOST24.
- Razvijali smo nacionalno mrežo ocenjevalcev tveganja in delovanje nacionalnega vozlišča Partnerstva za oceno tveganja za kemikalije (PARC-»Partnership for the Assessment of Risk from Chemicals«).
- Sodelovali smo pri implementaciji Uredbe o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 61/2023).
- Znova smo izvedli monitoring krvi na vsebnost svinca v krvi otrok v petih koroških občinah.
- V sodelovanju z nizozemskim RIMV, partnerji v Španiji in na Irskem, smo oblikovali mednarodni vprašalnik za pandemsko pripravljenost z vidika vedenjske (behavioural) perspektive (SI-PANDA 2024-2025).
- Pripravili smo analizo umrljivosti zdravnikov in poročilo o presežni umrljivosti za Državni zbor.
- Izdelali smo oceno vseh stroškov demence v Sloveniji (direktni in indirektni ter zdravstveni in nezdravstveni stroški), ki smo jih že predstavili na mednarodni znanstveni konferenci in je tudi že objavljena v znanstveni monografiji: Ocena ekonomskih stroškov demence v Sloveniji.
- Pripravili in izvedli smo spletno raziskavo o aktivnostih občin glede zmanjševanja izpostavljenosti tobačnemu dimu.
- Objavili smo Nacionalno poročilo RS o stanju na področju prepovedanih drog 2024 in ga predstavili na Vladni komisiji za droge.
- Podpora sprejemu in uveljavitvi prenovljenih prehranskih smernic
- Izvedli smo celovito nadgradnjo DPIA za vse rešitve eZdravja.
- Strokovna podpora MZ pri pripravi projektov iz vira Načrta za okrevanje in odpornost (NOO), natančneje C-PACS, eTTL, eKarton, dispečerstvo, strateški podatki, centralna baza zdravil, brezpapirno poslovanje.
- Pripravili smo Zdravstveni statistični letopis.
- Izvedli in objavili smo podatke nacionalne ankete o izkušnjah pacientov v specialističnih ambulantah (PREMs).
- Pripravili in posredovali smo podatke za mednarodne organizacije v skladu z vprašalniki in navodili mednarodnih organizacij (WHO, OECD, EUROSTAT,…) ter sodelovali pri pripravi mednarodnih publikacij (pregledi vsebin, ki se nanašajo na slovenske podatke).
- naredili pregled kadra v patronažnem zdravstvenem varstvu po statističnih regijah in na podlagi izračunov kadrovskih potreb, ki temeljijo na osnovi veljavnih kadrovskih normativov.
- Pripravili smo letno analizo kazalnikov kakovosti v zdravstvu.
- Objavili smo publikacije o porabi zdravil, predpisanih na recept, o porabi protimikrobnih zdravil in o porabi vseh zdravil v bolnišnicah v letu 2023.
- Na področju ekonomskih posledic bolezni smo zaključili novo poročilo z naslovom Ekonomske posledice demence v Sloveniji v obdobju 2020-2023 in poročilo z naslovom Ekonomske posledice bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva v Sloveniji v obdobju 2020-2023.
- Izvedli smo analizo dostopnosti in neenakosti v dostopu do zdravstvenih storitev, ki je temeljila na raziskovanju neenakosti v dostopu do zdravstvenih storitev z vidika zagotavljanja celovite zdravstvene obravnave pacienta. Gre za nadaljevanje raziskave, objavljene v publikaciji v letu 2024 z naslovom »Dostop pacientov do specialistične obravnave glede na čakalne dobe v Sloveniji 2019–2023«.

1.1 UVODNI NAGOVOR PREDSEDNIKA SVETA ZAVODA

Spoštovani,

z veseljem vas tudi letos nagovarjam kot predsednik Sveta zavoda Nacionalnega inštituta za javno zdravje – osrednje institucije v Sloveniji, ki skrbi za javno zdravje, spremlja in analizira stanje ter prispeva k razvoju zdravstvenega varstva.

Leto 2024 je prineslo pomembne izzive in priložnosti, s katerimi smo se soočili odgovorno, strokovno in z jasnimi cilji v smeri izboljšanja delovanja in učinkovitosti Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

V preteklem letu smo izvedli dve redni in pet dopisnih sej Sveta zavoda, kjer smo obravnavali ključna vprašanja organizacije in poslovanja NIJZ. Med pomembnejšimi odločitvami je bila sprememba in dopolnitev Pravilnika o notranji organizaciji NIJZ, kar predstavlja korak k boljši organiziranosti in prilagodljivosti inštituta.

Posebno pozornost smo namenili implementaciji dokumentarnega sistema, ki omogoča večjo preglednost in hitrejše procese dela in predstavlja pomemben napredek pri digitalizaciji poslovanja.

Uspešno smo sodelovali tudi v vaji Odpornost24, kjer smo preverili našo pripravljenost na krizne situacije in s tem dodatno okrepili zmožnosti odzivanja NIJZ na morebitne izredne dogodke.

Ponosni smo na zaključek in distribucijo publikacije »Zdravstveno stanje prebivalcev Slovenije do leta 2023«, ki nudi pomemben vpogled v ključne javnozdravstvene kazalnike ter služi kot pomembna podlaga za oblikovanje prihodnjih strategij.

Na področju upravljanja prostorov NIJZ smo dosegli več pomembnih mejnikov:

- pridobili smo dodatno pisarno v Tehnološkem parku v Ljubljani za potrebe Programa SVIT,
- najeli dodatne prostore na Območni enoti Maribor,
- najeli smo nove prostore na Čopovi 38 in Kersnikovi 10 v Ljubljani.

Posebej moram izpostaviti situacijo Območne enote Koper, kjer smo opozorili Ministrstvo za zdravje na nevarno stanje objekta. Po ogledu stavbe smo dobili jasna navodila: do junija 2025 moramo zagotoviti primerne prostore za najem in razrešiti lastniška razmerja. Prav tako na Letališki cesti čakamo na gradbeno dovoljenje za Logistični center NIJZ, pri čemer smo že poravnali komunalni prispevek v višini 23.000 evrov.

V letu 2024 smo redno sodelovali pri pogajanjih za nov plačni sistem, pri čemer je Pravno-sistemska služba NIJZ aktivno prispevala v tem. Prav tako smo pripravili novo sistemizacijo delovnih mest, izvedli uspešen prehod na nov plačni sistem in do začetka februarja 2025 je že več kot 90 odstotkov zaposlenih že podpisalo anekse in nove pogodbe o zaposlitvi.

Zagotavljanje finančne stabilnosti in transparentnosti ostaja ena od naših prioritet. V ta namen smo za zunanjo revizijo izbrali novega izvajalca, podjetje AGC Consultatio, d.o.o., ki bo revizijo izvedlo med januarjem in junijem 2025.

Kljub številnim uspehom pa moramo priznati, da pri iskanju rešitev za prenos ustanoviteljskih pravic na drug subjekt, na Center za razvoj zdravja Murska Sobota, še nismo našli zadovoljivega izhoda. Vendar bomo tudi v prihodnje iskali možnosti za uresničitev tega cilja.

Na koncu se želim zahvaliti vodstvu NIJZ in vsem zaposlenim za trud, strokovnost in predanost javnemu zdravju. Skupaj gradimo boljšo prihodnost za prebivalke in prebivalce Slovenije in skrbimo za krepitev

zdravja ter dobrega imena NIJZ v družbi. Naše poslanstvo je zagotavljanje zdravja celotne populacije, zato je krepitev prepoznavnosti javnega zdravja v družbi in zaupanje vanj ključnega pomena za uspešno delovanje celotnega javnozdravstvenega sistema.

V prihodnje se bomo še naprej osredotočali na dosledno izpolnjevanje našega poslanstva in na izboljšanje kakovosti storitev, dostopnosti informacij ter zagotavljanje zdravja na vseh nivojih – tako za posameznike kot za širšo skupnost.

Iskrena hvala in uspešno delo tudi v prihodnje!

Dr. Mitja Blaganje, Predsednik Sveta zavoda NIJZ

1.2 UVODNI NAGOVOR GENERALNEGA DIREKTORJA ZAVODA

Spoštovani,

Nacionalni inštitut za javno zdravje kot edina javnozdravstvena strokovna institucija združuje vsa področja javnega zdravja – od preprečevanja in obvladovanja širjenja nalezljivih bolezni, zmanjševanja tveganj za porast nenalezljivih bolezni in proučevanja okoljskih dejavnikov, ki vplivajo na zdravje prebivalcev, do preventivnih programov za zmanjševanje škodljive rabe alkohola, tobaka in različnih odvisnosti ter duševnega zdravja. Pod njegovo okrilje sodijo tudi upravljanje, zbiranje in vodenje zbirk podatkov, ki služijo kot podlaga za nadaljnje raziskovanje, odločevalcem pa kot temelj za pripravo strokovnih podlag. Nacionalni inštitut za javno zdravje je več kot zgolj našteto – je hkrati tudi izobraževalna in raziskovalna ustanova, ki s proučevanjem, osveščanjem in varovanjem zdravja vseh prebivalcev skrbi za dvig ravni zdravja v Sloveniji.

Leto 2024 je bilo za Nacionalni inštitut za javno zdravje še eno v nizu pomembnih. Tako smo oktobra v Mariboru pripravili in uspešno izvedli 2. nacionalno konferenco javnega zdravja z naslovom »Javno zdravje danes in jutri: Na križišču ovir in priložnosti«; dogodek je bil tudi tokrat osrednje stičišče javnozdravstvenih vsebin in zaradi potenciala, znanja in volje avtorjev in udeležencev postaja tradicionalno znanstvenostrokovno srečanje.

Strokovno delo inštituta je lani potekalo nemoteno, ob opravljanju rednih delovnih nalog smo sodelovali pri kar 107 drugih projektih. Dodano vrednost za javno zdravje predstavlja prav vsak izmed njih, saj obravnavajo vsebine, povezane z digitalizacijo slovenskega zdravstvenega sistema, odzivanjem in obvladovanjem tveganj za širjenje nalezljivih bolezni, zmanjševanjem škodljive rabe alkohola in tobaka, zmanjševanjem tveganj za širjenje nenalezljivih bolezni, skrbjo za duševno zdravje, zdravstvenim komuniciranjem.., če omenimo samo nekatere.

Med zelo uspešnimi večjimi dogodki inštituta v minulem letu je tudi organizacija 2. Festivala duševnega zdravja, ki je vnovič pod častnim pokroviteljstvom predsednice Republike Slovenije na enem mestu združil več kot 60 različnih organizacij – na stojnicah in ustvarjalnih kotičkih, na tematsko raznolikih okroglih mizah, ki so se ves dan odvijale na glavnem odru, v štirih ločenih predavalnicah pa se je zvrstilo 24 delavnic in predavanj.

Glede poslovodenja lahko med pomembnejšimi zastavljenimi in opravljenimi nalogami izpostavimo začetek implementacije dokumentnega sistema in trud za zagotovitev ustreznih prostorov za zaposlene, denimo za sodelavke in sodelavce iz drugih notranjih organizacijskih enot, pri zagotavljanju novih primernih prostorov za logistični center za cepiva pa je tudi prišlo do pomembnega napredka.

Ob pogledu na 2024 si lahko z veseljem priznamo, da je za nami še eno pestro in hkrati dosežkov polno leto, za katere so v prvi vrsti zaslužni sodelavke in sodelavci inštituta. Hvala za strokovno in tvorno sodelovanje ter vzajemno podporo pri soočanju z izzivi in ustvarjanju novih priložnosti za še bolj kakovostne premike na področju javnega zdravja doma in po svetu.

Izr. prof. dr. Branko Gabrovec, generalni direktor NIJZ

6. OSEBNA IZKAZNICA ZAVODA

IME: Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ), National Institute of Public Health

LOGOTIP:
SEDEŽ: Trubarjeva cesta 2, 1000 Ljubljana
MATIČNA ŠTEVILKA: 6462642000
DAVČNA ŠTEVILKA: SI 44724535
ŠIFRA UPORABNIKA: 27758
ŠTEVILKA TRANSAKCIJSKEGA RAČUNA: 011006000043188
TELEFON, FAX: + 386 1 2441 400, + 386 1 2441 447
SPLETNA STRAN: www.nijz.si
USTANOVITELJ: Vlada Republike Slovenije
DATUM USTANOVITVE: 25. 7. 2013
VREDNOST KAPITALA:
DEJAVNOSTI:

Vlada RS je dne 25. 7. 2013 je Vlada RS s sklepom sprejela akt o ustanovilatvi NIJZ, ki je s svojim delovanjem začel 1. 1. 2014. V letu 2023 je Vlada RS sprejela nov sklep o ustanovitvi NIJZ (Uradni list 162/22, 3/23 in 35/23). NIJZ je Ustanovljen je bil na podlagi določil dopolnitev Zakona o zdravstveni dejavnosti, ki določa, da NIJZ opravlja naslednje dejavnosti:

- proučevanje zdravja in zdravstvenega stanja prebivalstva;
- spremljanje in vrednotenje zdravstvenega varstva ter proučevanje dostopnosti z vidika zadovoljevanja potreb prebivalstva ter priprava strokovnih podlag za načrtovanje zdravstvenih zmogljivosti;
- vodenje in upravljanje zbirk podatkov s področja zdravja in zdravstvenega varstva v skladu s posebnimi predpisi, načrtovanje, koordinacija razvoja in spremljanje delovanja informacijskih sistemov, ki podpirajo zbiranje in izmenjavo zdravstvenih podatkov ter kazalnikov javnega zdravja, nudenje statističnih in drugih javno dostopnih podatkov s področja zdravstvenega varstva za ponovno uporabo v skladu s predpisi;
- spremljanje in proučevanje dejavnikov, ki vplivajo na zdravje, in priprava predlogov ukrepov za zgodnje odkrivanje in omilitev njihovega vpliva, izdelava celovitih ocen tveganj za zdravje, spremljanje nalezljivih bolezni, vključno z okužbami, povezanimi z zdravstveno oskrbo ter zgodnje zaznavanje in odzivanje na dogodke, ki pomenijo nevarnost za javno zdravje;
- načrtovanje programov, vključno s programom cepljenja in zaščite z zdravili, in ukrepov za obvladovanje nalezljivih in drugih bolezni, povezanih s posebnimi izpostavljenostmi v naravnem okolju;
- načrtovanje, spremljanje, vrednotenje in izvajanje programov za krepitev zdravja in preprečevanje bolezni;
- načrtovanje, spremljanje, vrednotenje, upravljanje in izvajanje preventivnih in presejalnih programov v zdravstveni dejavnosti;
- zagotavljanje strokovne podpore ministrstvu in inšpektoratu, pristojnemu za zdravje, strokovna podpora v postopkih presoj vplivov posegov na okolje in zdravje ljudi v skladu s posebnimi predpisi;
- priprava strokovnih podlag za oblikovanje javnih politik in programov na področju javnega zdravja in zdravstvenega varstva, sodelovanje pri pripravi strokovnih podlag za uvajanje novih metod dela v zdravstveni dejavnosti in presoji zdravstvenih tehnologij;

- sodelovanje z NLZOH in drugimi znanstveno raziskovalnimi inštitucijami na področju javnega zdravja;
- sodelovanje v delovnih telesih uradnih inštitucij na nacionalni ravni, na ravni Evropske unije in na mednarodni ravni;
- seznanjanje strokovne in splošne javnosti o stanju, raziskavah in ugotovitvah na področju javnega zdravja;
- obveščanje in osveščanje splošne javnosti za dvig zdravstvene pismenosti;
- pedagoško, znanstveno raziskovalno in izobraževalno delo na področju javnega zdravja; ter
- druge naloge v skladu s posebnimi predpisi.

Poleg nalog iz prejšnjega odstavka NIJZ opravlja tudi druge naloge na področju javnega zdravja, določene s posebnimi predpisi.

NIJZ izvaja tudi dejavnost preskrbe Republike Slovenije s cepivi in imunoglobulini za izvajanje programa cepljenja in zaščite z zdravili.

Naloge NIJZ v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 27/2024) zajemajo sledeče:

- 86.909 Druge zdravstvene dejavnosti;
- 46.460 Trgovina na debelo s farmacevtskimi izdelki ter medicinskimi potrebščinami in materiali;
- 58.110 Izdajanje knjig;
- 58.120 Izdajanje imenikov in adresarjev;
- 58.130 Izdajanje časopisov;
- 58.140 Izdajanje revij in druge periodike;
- 58.190 Drugo založništvo;
- 58.290 Drugo izdajanje programja;
- 59.200 Snemanje in izdajanje zvočnih zapisov in muzikalij;
- 62.010 Računalniško programiranje;
- 62.020 Svetovanje o računalniških napravah in programih;
- 62.030 Upravljanje računalniških naprav in sistemov;
- 62.090 Druge z informacijsko tehnologijo in računalniškimi storitvami povezane dejavnosti;
- 63.110 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti; obratovanje spletnih portalov;
- 63.120 Obratovanje spletnih portalov;
- 70.220 Drugo podjetniško in poslovno svetovanje;
- 72.110 Raziskovalna in razvojna dejavnost na področju biotehnologije;
- 72.190 Raziskovalna in razvojna dejavnost na drugih področjih naravoslovja in tehnologije;
- 72.200 Raziskovalna in razvojna dejavnost na področju družboslovja in humanistike;
- 74.900 Drugje nerazvrščene strokovne in tehnične dejavnosti;
- 85.320 Srednješolsko poklicno in strokovno izobraževanje;
- 85.421 Višješolsko izobraževanje;
- 85.422 Visokošolsko izobraževanje;
- 85.590 Drugje nerazvrščeno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje;
- 85.600 Pomožne dejavnosti za izobraževanje;
- 86.220 Specialistična zunajbolnišnična zdravstvena dejavnost;
- 88.999 Drugo drugje nerazvrščeno socialno varstvo brez nastanitve;
- 91.011 Dejavnost knjižnic;
- 91.012 Dejavnost arhivov.

6. PREDSTAVITEV ZAVODA

ORGANI ZAVODA:

- svet zavoda,
- generalni direktor,
- strokovni direktor in
- strokovni svet zavoda.

Svet zavoda je najvišji organ upravljanja in ima sedem članov: štiri predstavnike ustanovitelja, enega predstavnika zavarovancev (imenuje ustanovitelj na predlog Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije) enega predstavnika uporabnikov (imenuje ustanovitelj na predlog nevladnih organizacij s področja varstva pacientovih pravic ali samoupravne lokalne skupnosti, v kateri ima sedež) in enega predstavnika zaposlenih.

Generalni direktor predstavlja in zastopa zavod ter odgovarja za zakonitost njegovega poslovanja. Odgovarja ustanovitelju za poslovni uspeh zavoda in za uravnoteženje poslovnih ter strokovnih interesov.

Strokovni direktor vodi, usklajuje in odgovarja za strokovno dejavnost zavoda.

Strokovni svet je kolegijski strokovni organ zavoda, ki načrtuje, obravnava in usmerja strokovno dejavnost zavoda.

PODROBNEJŠA ORGANIZACIJA ZAVODA

NIJZ sestavljajo naslednje notranje organizacijske enote:

- Centralna enota in skupne strokovne službe, Trubarjeva 2, Ljubljana,
- Območna enota Celje, Ipavčeva 18, Celje,
- Območna enota Koper, Vojkovo nabrežje 4a, Koper,
- Območna enota Kranj, Gosposvetska ulica 12, Kranj,
- Območna enota Ljubljana, Zaloška 29, Ljubljana,
- Območna enota Maribor, Prvomajska ulica 1, Maribor,
- Območna enota Murska Sobota, Ulica Arhitekta Novaka 2b, Murska Sobota,
- Območna enota Nova Gorica, Vipavska cesta 13, Rožna Dolina, Nova Gorica,
- Območna enota Novo mesto, Muzejska 5, Novo mesto,
- Območna enota Ravne na Koroškem, Ob Suhi 5b, Ravne na Koroškem.

Poleg območnih enot NIJZ iz prejšnjega odstavka so v okviru Centralne enote z razčlenjevanjem dejavnosti po namenu, ciljih in delovnih procesih na NIJZ za posamezna strokovna področja oblikovane tudi naslednje notranje organizacijske enote:

- Center za proučevanje in razvoj zdravja,
- Center za nalezljive bolezni,
- Center za zdravstveno ekologijo,
- Center za zdravstveno varstvo,
- Center za upravljanje programov preventive in krepitve zdravja,
- Center za zgodnje odkrivanje raka,
- Center za informatiko v zdravstvu,
- Center za komuniciranje,
- Center za duševno zdravje,
- Zdravstveno podatkovni center,

- Center Šola javnega zdravja ter
- Operativni center NIJZ za krizno upravljanje.

VODSTVO ZAVODA

NIJZ vodi generalni direktor, izr. prof. dr. Branko Gabrovec.

NIJZ Nacionalni inštitut za javno zdravje

6. POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2024

Odgovorni osebi:
Izr. prof. dr. Branko Gabrovec, generalni direktor
prof. dr. Ivan Eržen, strokovni direktor

POSLOVNO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJA POJASNILA:

Poročilo o doseženih ciljih in rezultatih predpisuje *Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna – Uradni list RS, št. 12/01, 10/06, 8/07, 102/10:*

1. Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje posrednega uporabnika;
2. Dolgoročne cilje posrednega uporabnika, kot izhaja iz večletnega programa dela in razvoja posrednega uporabnika oziroma področnih strategij in nacionalnih programov;
3. Letne cilje posrednega uporabnika, zastavljene v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela;
4. Oceno uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev, upoštevaje fizične, finančne in opisne kazalce (indikatorje), določene v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela po posameznih področjih dejavnosti;
5. Nastanek morebitnih nedopustnih ali nepričakovanih posledic pri izvajanju programa dela;
6. Oceno uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročila preteklega leta ali več preteklih let;
7. Oceno gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila, kot jih je predpisalo pristojno ministrstvo oziroma župan in ukrepe za izboljšanje učinkovitosti ter kvalitete poslovanja posrednega uporabnika;
8. Oceno notranjega nadzora javnih financ;
9. Pojasnila na področjih, kjer zastavljeni cilji niso bili doseženi, zakaj niso bili doseženi. Pojasnila morajo vsebovati seznam ukrepov in terminski načrt za doseganje zastavljenih ciljev in predloge novih ciljev ali ukrepov, če zastavljeni cilji niso izvedljivi;
10. Oceno učinkov poslovanja posrednega uporabnika na druga področja, predvsem pa na gospodarstvo, socialo, varstvo okolja, regionalni razvoj in urejanje prostora;
11. Druga pojasnila, ki vsebujejo analizo kadrovanja in kadrovske politike in poročilo o investicijskih vlaganjih.

4.1 ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE

4.1.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje zavoda:

- Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC, 127/06 – ZJZP),
- Zakon o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUPOPDVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – odl. US, 141/22 – ZNUNBZ, 14/23 – odl. US in 84/23 – ZDOsk-1),
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 36/19, 189/20 – ZFRO, 51/21, 159/21, 196/21 – ZDOsk, 15/22, 43/22, 100/22 – ZNUZSZS, 141/22 – ZNUNBZ, 40/23 – ZČmIS-1 in 78/23),
- Zakon o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18, 66/19, 199/21, 136/23 - ZIUZDS in 35/24),
- Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (Uradni list RS, št. 65/00, 47/15, 31/18, 152/20 – ZZUOOP, 175/20 – ZIUOPDVE, 203/20 – ZIUPOPDVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 206/21 – ZDUPŠOP, 141/22 – ZNUNBZ, 18/23 – ZDU-1O, 84/23 – ZDOsk-1 in 112/24 - ZDIUZDZ),
- Zakon o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 82/21, 178/21 – odl. US, 125/22),
- Zakon o duševnem zdravju (Uradni list RS, št. 77/08, 46/15 – odl. US, 44/19 – odl. US, 109/23 in 136/23 – ZIUZDS),
- Zakon o pacientovih pravicah (Uradni list RS, št. 15/08, 55/17, 177/20 in 100/22 – ZNUZSZS),
- Uredba o določitvi programov storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, opredelitev zmogljivosti, potrebnih za njegovo izvajanje, in določitev obsega sredstev za leto 2023 (Uradni list RS, št. 14/24, 30/24, 47/24, 53/24 – popr. in 109/24).

4.1.2 Zakonske in druge pravne podlage za pripravo letnega poročila:

- Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-1O in 76/23),
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE),
- Zakon o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 33/11),
- Pogodbe o izvajanju programa zdravstvenih storitev za pogodbeno leto 2023 ter 2024 z ZZZS,
- Pogodbe z MZ o financiranju dejavnosti Nacionalnega inštituta za javno zdravje za leto 2024,
- Navodilo o pripravi finančnih načrtov posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 91/00 in 122/00),
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 113/23),
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 133/23),

- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (Uradni list RS, št. 133/23 in 19/24),
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13 in 100/15),
- Pravilnik o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, 46/03),
- Pravilnik o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08, 99/09 – ZIPRS1011, 3/13, 81/16, 11/22, 96/22, 105/22 – ZZNŠPP, 149/22,106/23 in 88/24),
- Navodilo v zvezi z razmejitvijo dejavnosti javnih zdravstvenih in lekarniških zavodov na javno službo in tržno dejavnost Ministrstva za zdravje (št. 0140-114/2022/3 z dne 19. 5. 2022).

4.1.3 Interni akti zavoda

- Sklep o ustanovitvi Nacionalnega inštituta za javno zdravje s spremembami in dopolnitvami;
- Statut Nacionalnega inštituta za javno zdravje;
- Pravilnik o notranji organizaciji NIJZ;
- Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest NIJZ;
- Pravilnik o delovnem času;
- Pravilnik o računovodstvu in finančnem poslovanju NIJZ;
- Pravilnik o knjiženju in razporejanju prihodkov in stroškov po vrstah dejavnosti (javna služba/tržna dejavnost) na NIJZ;
- Pravilnik o popisu sredstev in obveznosti;
- Pravilnik o davčnem potrjevanju računov;
- Pravilnik o nagrajevanju zaposlenih iz naslova povečanega obsega dela;
- Pravilnik za uporabo varne sobe;
- Pravilnik o varstvu osebnih podatkov na NIJZ;
- Pravilnik o hrambi dokumentarnega gradiva;
- Pravilnik o nabavi in javnem naročanju;
- Pravilnik o dodeljevanju in uporabi službenih mobilnih telefonov in storitvah mobilne telefonije;
- Pravilnik o osebni varovalni opremi zaposlenih v NIJZ;
- Pravilnik o raziskovalni in razvojni dejavnosti ter raziskovalnih nazivih;
- Pravilnik o javnih pozivih;
- Hišni red NIJZ;
- Požarni red,
- Pravilnik o tajnih podatkih na NIJZ;.
- Pravilnik za vzpostavitev postopka notranje prijave nezaželenih kršitev na NIJZ (Žvižgač);
- Pravilnik o volitvah predstavnika delavcev v Svet zavoda NIJZ;
- Pravilnik o stabilnem financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti;
- Pravilnik o izvajanju videonadzora ter varstvu osebnih podatkov pridobljenih z izvajanjem videonadzora;
- Pravilnik o izboru in financiranju mladih raziskovalk in raziskovalcev;
- Pravilnik o določitvi meril in elementov za oblikovanje cen prodaje blaga in storitev tržne dejavnosti.

4.2 VIZIJA NIJZ

Inštitut je ugleden, nacionalno in mednarodno prepoznan inštitut, ki pomembno vpliva na zdravje prebivalcev, kakovost bivalnega okolja, vode in hrane ter zaščito prebivalcev pred nalezljivimi boleznimi.

Inštitutu zaupajo prebivalci Slovenije, politiki in odločevalci.

Inštitut združuje vse deležnike v zdravstvu v skupnem cilju izboljšanja zdravja prebivalstva.

Inštitut ključno vpliva na razvoj in prispeva k uspešnosti sistema zdravstvenega varstva v Sloveniji.

Inštitut ima ključno vlogo v programih in projektih za krepitev in varovanje zdravja.

Inštitut je pomembna raziskovalna in učna ustanova.

Inštitut ponuja zaposlitev v spodbudnem in prijetnem delovnem okolju.

Inštitut je ključna strokovna institucija, ki se povezuje v mrežo podobnih institucij in ima povezavo z mednarodnimi organizacijami, kot so: Združeni narodi, Svetovna zdravstvena organizacija, ECDC, EMCDDA, itd.

Strateška razvojna področja z dolgoročnimi cilji NIJZ so opredeljena v Strateškem razvojnem načrtu Nacionalnega Inštituta za javno zdravje za obdobje 2017–2025, SKUPAJ ZA ZDRAVJE (delovna verzija).

Dolgoročni strateški cilji odražajo osnovno usmeritev NIJZ. Iz dolgoročnih ciljev izhajajo kratkoročni in srednjeročni, ki so podrobneje razčlenjeni v letnih programih dela, kjer je jasno razvidna povezava strateških ciljev z letnimi cilji.

4.3 POSLANSTVO

Poslanstvo NIJZ je prispevati k boljšemu zdravju in blaginji prebivalcev Slovenije.

Skupaj s partnerji NIJZ zagotavlja vir podatkov in informacij, ki so podlaga za odločanje in ukrepanje posameznikov, strokovnjakov in politik za doseganje boljšega zdravja.

NIJZ prepoznava ključne izzive na področju javnega zdravja prebivalstva, vključno z determinantami, ki vplivajo na zdravje, in predlaga ukrepe za izboljšanje zdravja, vpliva na njihovo udejanjanje ter ocenjuje njihovo uspešnost in učinkovitost.

NIJZ spremlja sistem zdravstvenega varstva, pripravlja analize delovanja sistema in predlaga ukrepe za večjo dostopnost in učinkovitost ter razvoj prioritet.

NIJZ prepoznava morebitne grožnje zdravju, ocenjuje tveganja in pripravlja ukrepe za varovanje in zaščito zdravja.

Z raziskovanjem in mednarodnim sodelovanjem NIJZ prispeva k novim spoznanjem, krepi strokovne kompetence zaposlenih in sodelavcev ter razširja nova vedenja in dobre prakse.

4.4 DOLGOROČNI CILJI ZAVODA

VREDNOTENJE IN ANALIZE ZDRAVJA IN ZDRAVSTVENEGA STANJA

Cilj 1: NIJZ bo s proučevanjem zdravstvenega stanja prebivalcev in dejavnikov, ki vplivajo na zdravje, postal trajnosten in dostopen vir na dokazih temelječih informacij in analiz za oblikovanje javnih politik s področja zdravstvenega varstva, določanje prioritet in predlogov ukrepov za krepitev zdravja.

VREDNOTENJE IN ANALIZE SISTEMA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

Cilj 2: NIJZ bo s proučevanjem sistema zdravstvenega varstva postal zanesljiv, trajnosten in dostopen vir na dokazih temelječih ocen, analiz in napovedi o potrebah prebivalcev po zdravstvenih storitvah, z namenom določanja prioritet in predlogov ukrepov za zagotavljanje pravične dostopnosti do zdravstvenega varstva.

ZAGOTAVLJANJE PODATKOV

Cilj 3: NIJZ bo zagotavljal pravočasne in kakovostne podatke in informacije, ki bodo na voljo za pripravo kazalnikov, raziskav, ocen in poglobljenih analiz za uporabo med ključnimi deležniki in notranjimi uporabniki. NIJZ bo racionaliziral in optimiziral zbirke podatkov s področja zdravja in zdravstvenega varstva ter zagotovil večjo kakovost podatkov. Z uvedbo ustreznih informacijskih orodij bo zbiranje podatkov poenostavljeno. Z izboljšanim upravljanjem zbirk podatkov in z uvajanjem novih orodij za obdelavo podatkov bo omogočena zanesljiva in kakovostna podpora raziskavam, ocenam in analizam zdravja ter zdravstvenega stanja. Cilj vključuje tudi upravljanje zbirk podatkov s področja eZdravja.

PRIPRAVLJENOST ZA OBVLADOVANJE ZDRAVSTVENIH TVEGANJ IN NEVARNOSTI ZA ZDRAVJE

Cilj 4: NIJZ bo okrepil osrednjo točko za zaznavanje nevarnosti za zdravje ljudi, vključno z zgodnjim zaznavanjem, izdelavo (hitrih) ocen tveganja ter koordinacijo hitrega odzivanja in komuniciranja z javnostmi.

UKREPI IN PROGRAMI ZA KREPITEV ZDRAVJA, ZGODNJE ODKRIVANJE IN PREPREČEVANJE BOLEZNI

Cilj 5: NIJZ bo razvijal in posodabljal javnozdravstvene programe za krepitev in varovanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti v zdravju. NIJZ bo te programe spremljal, vrednotil in izvajal usposabljanja.

Cilj 6: NIJZ bo upravljal in vrednotil programe za preprečevanje in zgodnje odkrivanje bolezni, kateri v Sloveniji že potekajo, ter okrepil izvajanje pristopov za vključevanje ranljivih oseb.

ZAGOTAVLJANJE ZNANJ ZA STROKOVNJAKE, KI S SVOJIMI UKREPI VPLIVAJO NA JAVNO ZDRAVJE

Cilj 7: NIJZ bo s programi usposabljanja naslovil potrebe po temeljnih in specialističnih znanjih za različne strokovnjake, ki delujejo na področju javnega zdravja. V programe usposabljanja bomo vključevali tudi druge strokovnjake in državne uslužbence, ki se pri svojem delu srečujejo z javnim zdravjem.

RAZISKOVANJE NA PODROČJU JAVNEGA ZDRAVJA

Cilj 8: NIJZ bo z večanjem obsega in uspešnosti raziskav prispeval k razvoju novih znanj in pristopov v javnem zdravju.

ZAGOVORNIŠTVO, KOMUNICIRANJE IN MOBILIZACIJA SKUPNOSTI ZA ZDRAVJE

Cilj 9: NIJZ bo nadgradil in na novo vzpostavil učinkovita orodja za komuniciranje z javnostmi in zagovorništvo.

RAZVOJ, IMPLEMENTACIJA IN UPRAVLJANJE STORITEV eZDRAVJA

Cilj 10: NIJZ bo z upravljanjem in razvojem storitev eZdravja zagotavljal informiranje prebivalcev in dostop do lastnih zdravstvenih podatkov, ter povezovanje in izmenjevanje zdravstvene dokumentacije med izvajalci zdravstvene dejavnosti s ciljem še bolj varne, uspešne in kakovostne zdravstvene obravnave.

4.5 LETNI CILJI ZAVODA, KI IZHAJAJO IZ DOLGOROČNIH CILJEV

CILJI NA PODROČJU POSLOVANJA ZAVODA

1. Zagotoviti nemoteno izvajanje dejavnosti, potrebnih za zagotavljanje ključnih funkcij javnega zdravja.
2. Vzpostaviti poslovanje brez izgube.
3. Optimizirati vse vrste stroškov in odhodkov.
4. Zagotoviti boljše prostorske pogoje za razvoj dejavnosti.
5. Proučiti možnost pridobivanja novih programov in projektov.
6. Zagotoviti kadrovsko okrepitev.

LETNI CILJI PO PODROČJIH DELA

Iz dolgoročnih ciljev izhajajo kratkoročni in srednjeročni cilji, ki so podrobneje razčlenjeni v letnih programih dela. Posamezna področja dela so opisana v realizaciji programa, izpostavljeni so ključni dosežki/izdelki.

V Programu dela in finančnem načrtu za leto 2024 so bila izpostavljena naslednja ključna področja:

- Implementacija dokumentnega sistema.
- Izvedba razpisa za ERP sistem.
- Končna realizacija ureditve ustreznih prostorskih pogojev za nemoteno redno delo in razvoj (centralna enota, logistični center za preskrbo s cepivi).
- Digitalizacija sistemov spremljanja nalezljivih bolezni.
- Razvoj in implementacija novih oziroma dopolnitev obstoječih rešitev e-Zdravja v skladu s potrebami.
- Kot upravljalec nacionalnega programa duševnega zdravja bomo v ospredje postavili aktivnosti na področju zagotavljanja virov in pogojev za čim hitrejši dostop do vsebin programa v vsej Sloveniji in za vse skupine prebivalstva, ki potrebujejo pomoč in podporo.
- Aktivnosti za implementacijo Uredbe o pitni vodi (Ur. l. RS. Št 61/2023), vključno z izdelavo navodil in priporočil.
- Izvedba aktivnosti za zmanjševanje izpostavljenosti prebivalstva svincu, zlasti majhnih otrok, v Mežiški dolini.
- Nadgradnja algoritmov odločanja in ukrepanja za zmanjšanje tveganja za zdravje prebivalcev ob naravnih in drugih nesrečah.
- Poenoteno komuniciranje o cepljenju na nacionalni in lokalni ravni za večjo ozaveščenost splošne javnosti o prednostih cepljenja.
- Prijava na projekte, ki imajo za NIJZ in Slovenijo največjo dodano vrednost in so komplementarni strateškim ciljem NIJZ.
- Nadaljnji razvoj publicistične dejavnosti, ki jo želimo v letu 2024 povečati vsaj za desetino.
- Vzpostavitev zemljevida znanja in kompetenc zaposlenih ter sistematični pristop k vseživljenjskemu izobraževanju, ki bo sledil potrebam dela in razvoja na področju javnega zdravja.

4.6 SISTEM VODENJA KAKOVOSTI

NIJZ ima vzpostavljen sistem vodenja kakovosti skladno z zahtevami mednarodnega standarda SIST EN ISO 9001:2015 **Sistemi vodenja kakovosti – Zahteve (ISO 9001:2015)**, znotraj katerega izpolnjuje zavezo poslanstva in vizije ter smernic vodenja in delovanja NIJZ.

Poslanstvo in sprejete vrednote so nam podlaga za oblikovanje politike kakovosti. S politiko kakovosti se zavezujemo slediti viziji in ciljem v skladu s strateškimi usmeritvami NIJZ. Konkretni cilji, ki izhajajo iz vodil vodenja in delovanja, so usmerjeni v udejanjanje poslanstva ter opredeljeni v letnih planih dela.

Cilji v okviru politike kakovosti NIJZ:

- Cilj 1: Povečati zadovoljstvo odjemalcev na način, ki omogoča razvijanje uspešnega partnerskega sodelovanja s spremljanjem njihovega zadovoljstva.
- Cilj 2: Doseči večjo učinkovitost in kakovost storitev ter izdelkov, ki so rezultat stalnega izboljševanja procesov in procesnih aktivnosti.
- Cilj 3: Visoka strokovnost in neodvisnost, ki skladno s strateškimi usmeritvami NIJZ prispeva v dobrobit javnega zdravja.
- Cilj 4: Nadgrajevati ustvarjalno okolje, ki vzpodbuja izboljšave in odgovornosti zaposlenih za sprejete naloge.

NIJZ ima skupno trinajst procesov – šest osnovnih in sedem podpornih – ter proces Vodenje inštituta, ki vključuje tudi podproces – Koordinacija območnih enot.

Procesi delujejo interaktivno za namen doseganja rezultatov, ki so v skladu s cilji NIJZ. Izvajanje nalog je procesno naravnano. Tak pristop narekuje dejstvo, da je za učinkovito in uspešno doseganje zastavljenih ciljev potrebno tesno sodelovanje različnih skupin strokovnjakov – od tistih, ki zbirajo podatke, do tistih, ki te podatke uporabljajo pri pripravi informacij in predlagajo ukrepe, do tistih, ki ukrepe dejansko tudi izvajajo. Za uspešno delovanje je potrebno povezovanje tako na horizontalni kot na vertikalni ravni.

Delovanje sistema vodenja kakovosti NIJZ se na letni ravni preverja v sklopu presoje certifikacijskega organa (zunanja presoja) in notranje presoje, z vodstvenim pregledom, kontinuiranim spremljanjem delovanja procesov, zadovoljstva odjemalcev, z obvladovanjem tveganj kot tudi z drugimi nadzori ter mehanizmi.

V letu 2024 je na podlagi obsega certifikacije NIJZ – izvajanje storitev na področju javnega zdravja: spremljanja zdravstvenega stanja in zdravstvenega varstva, varovanje in krepitev zdravja, preprečevanje bolezni ter raziskovanje in izobraževanje na področju javnega zdravja, certifikacijski organ SIQ izvedel redno zunanjo presojo certifikata NIJZ z oznako Q-1811. V poročilu je certifikacijski organ SIQ navedel niz pozitivnih ugotovitev z zahtevami ISO 9001:2015. Podanih pa je bilo tudi devet priporočil, od katerih smo jih sprejeli osem, s pomočjo katerih bomo delovanje procesov v prihodnje še izboljšali.

V letu 2024 smo izvedli tudi obsežno notranjo presojo sistema vodenja kakovosti v kar petnajstih notranjih organizacijskih enotah NIJZ, katere rezultati se nanašajo na zahteve glede delovanja procesov skladno s smernicami za vodenje in delovanje NIJZ ter zahtevami ISO 9001:2015. Notranji presojevalci so ugotovili niz pozitivih ugotovitev, izdali 46 predlogov, od katerih je bilo 11 korektivnih ukrepov, 6 korekcij, 22 priporočil in 7 izboljšav za učinkovitejše izvajanje procesov.

Z zavedanjem, da lahko le s pravočasnim prepoznanjem, obvladovanjem in zmanjševanjem ter odpravo tveganj na področju delovanja NIJZ naredimo največ, imamo vzpostavljen celosten pregled in obravnavo procesnih tveganj po posameznih področjih dela. Register procesnih tveganj je vsako leto posodobljen v sklopu vodstvenega pregleda in je trenutno v procesu obladovanja z dogovorjeno metodologijo.

Pomemben vidik delovanja NIJZ je tudi merjenje zadovoljstva ključnih deležnikov, ki je usmerjeno k odkrivanju predlogov za izboljšave sistema vodenja kakovosti. V letu 2024 smo temeljito posodobili vprašalnik in konec leta tudi izvedli Anketo o zadovoljstvu in zavzetosti zaposlenih na NIJZ.

Eno izmed ključnih področij kakovosti je ozaveščenost zaposlenih, zato z delovanjem procesov seznanjamo vse zaposlene tako preko Predstavnikov, ki koordinirajo kakovost (PKK) v vsaki notranje organizacijski enoti, kot tudi preko intranetne strani (Vibe).

Prizadevamo si, da politiko kakovosti razumemo in izvajamo na vseh nivojih, lokacijah in področjih dela enako, prav v ta namen pa je bil v letu 2024 posodobljen tudi Poslovnik za vodenje in delovanje NIJZ. Poslovnik v strnjeni obliki podaja osnovno predstavitev načina vodenja in delovanja javnega zavoda, v pomoč pa je tako vsem, ki morajo poznati in razumeti način dela in delovanja NIJZ.

Glede na stalnost sprememb smo le-te obvladovali načrtno in sistematično, pri čemer smo upoštevali možne posledice sprememb, celovitost vodenja in razpoložljivost virov; s slednjim pa bomo nadaljevali tudi v prihodnje.

.7 OCENA DOSEŽENIH CILJEV

KP - KAZALNIKI*	leto 2024 (v EUR)
KP1 - dodana vrednost na zaposlenega = vsi prihodki – stroški materiala in nabavne vrednosti blaga – stroški storitev / povprečno število zaposlenih iz ur	55.306
KP2 – EBIT = vsi prihodki – vsi stroški + stroški obresti	904.952
KP3 – EBITDA = vsi prihodki – vsi stroški + stroški obresti + strošek amortizacije	4.212.992
KP5 - povprečna neto plača na zaposlenega = neto strošek plač / število zaposlenih	2.046
KP8 – stopnja pokritosti dolgoročnih sredstev in sredstev v upravljanju = lastni viri in dolgoročne obveznosti / dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju	1,06

4.7.2 REALIZACIJA LETNIH CILJEV

Iz dolgoročnih oz. strateških ciljev izhajajo kratkoročni in srednjeročni cilji, ki so podrobneje razčlenjeni spodaj:

Tabela 4.7.1 Realizacija letnih ciljev, ki so navedeni pod točko 4.5
(priporočilo so vrednostni kazalci, sicer opisni)

Letni cilji	Realizirane naloge	Nerealizirane naloge	Odstotek realizacije
Pozitivno poslovanje v letu 2024.	Cilj, da bi poslovali pozitivno, je bil dosežen.	/	100 %
Nabava ustrezne uporabniške računalniške opreme in obnova IKT sistemske infrastrukture na NIJZ.	Cilj je bil dosežen, oprema je bila kupljena glede na razpoložljiva finančna sredstva.	/	100 %
Končna realizacija ureditve ustreznih prostorskih pogojev za nemoteno redno delo in razvoj (centralna enota, logistični center za preskrbo s cepivi).	Najem dodatnih prostorov. Komunalni prispevek je plačan; razpisna dokumentacija usklajena, JN bo izvedel zunanji izvajalec, nosilec JN je UNKIZ. Izvedeno vse za pridobitev gradbenega dovoljenja, čakamo.	Logistični center za preskrbo s cepivi še ni v uporabi.	60%
Vzpostavitev dokumentnega sistema in posodobitev sistema finančnega računovodenja.	Dokumentni sistem, prvi moduli pripravljeni za produkcijo. Posodobitev sistema finančnega računovodenja je v fazi priprave dokumentacije za razpis	»GoLive« z moduli VIP, eForme, potrjevanje računov, modul Projekti; moduli HRM in nabava še v razvoju; Razpis, izbira izvajalca, priprava »BluePrinta«, razvoj, testiranje, integracija in implementacija sistema, BI;	60 % 5%
Nadgradnje obstoječih ter razvoj novih rešitev eZdravja v skladu s potrebami in prioritetami	Naloge so bile realizirane v skladu z načrtom, poleg dodatnih nalog, ki nam jih nalaga regulativa in zunanji deležniki.	/	100%
Sprejetje novega Akcijskega načrta ReNPDZ za obdobje 2024-2028		S strani NIJZ - CDZ je bil dokument posredovan na MZ v mesecu avgustu 2024. Zaradi dolgotrajnih postopkov medresorskega usklajevanja AN še ni bil sprejet.	10%
Aktivnosti, navodila ob implementaciji Uredbe o pitni vodi	Aktivnosti za implementacijo Uredbe o pitni vodi so potekale v skladu s planom	/	100%
Nadgradnja algoritmov odločanja in ukrepanja za zmanjšanje tveganja za zdravje prebivalcev ob naravnih in drugih nesrečah	Predlog dopolnjenega algoritma je bil izdelan. Cilj je bil dosežen.	/	100 %
Izvedba analiz vzorcev krvi otrok na vsebnost svinca. Vzdrževanje spletne strani. Zagotovitev vsebin za vrtce, šole in splošno javnost	Analize vzorcev krvi so bile izvedene. Vsebine o varovanju zdravja za različne skupine prebivalstva so bile pripravljene in objavljene na spletni strani programa	/	100%
Vzpostavitev upravljanja na področju izvajanja programa ZDAJ za izboljšanje zdravja otrok in mladostnikov. Komuniciranje s ciljnimi javnostmi o programu ZDAJ.	Sprejete in potrjene so bile Smernice Programa ZDAJ za izvajanje preventivnih pregledov učencev, dijakov in mladostnikov in Smernice Programa ZDAJ za izvajanje preventivnih pregledov študentov. Delovne skupine programa ZDAJ so redno delovale, vzpostavljen je bil Usmerjevalni odbor programa; izvajali smo redna delovna srečanja z DJZ MZ.	V timu za upravljanje načrtujemo (v 2025) zaposlitev komunikologa, metodologa, administrativnega sodelavca in zdravnika specialista pediatra.	80%

	Sredstva za upravljanje programa so bila zagotovljena v drugi polovici 2024). Realizirane so bile 3 od načrtovanih 7 zaposlitev. Komuniciranje s ciljnimi javnostmi na spletni strani Programa ZDAJ. Objave vsebin v skladu zahtevami pravilnika o preventivnem zdravstvenem varstvu.		
Poenoteno komuniciranje o cepljenju na nacionalni in lokalni ravni.	Cilj, da s poenotenim in usklajenim komuniciranjem dosegamo maksimalne komunikacijske učinke, je dosežen	/	100 %
Prijava na projekte, ki imajo za NIJZ in Slovenijo največjo dodano vrednost in so komplementarni strateškim ciljem NIJZ	V letu 2024 se je začelo kar 7 projektov, kjer je NIJZ vodilni partner in imajo visoko dodano vrednost (cilj je bil 1): OriON Joint Action, SiNCP II Direct Grant, NSS-SI Direct Grant, EUVAC Direct Grant, Zdravje na daljavo (NOO), Preventivno delo z mladostniki (NOO) in Ustavimo KLB (EKP). V letu 2024 so se začeli 3 projekti, kjer NIJZ vodi delovni paket in sicer pri vseh treh WP 4, Sustainability: JA PreventNCD, MENTOR in EUnetCCC Joint Actions.	/	100%
Vzpostavitev zemljevida znanja in kompetenc zaposlenih ter sistematični pristop k vseživljenjskemu izobraževanju, ki bo sledil potrebam dela in razvoja na področju javnega zdravja.	Izobraževanje uspešno realiziramo.	Izdelava zemljevida znanja je dolgoročni postopek identificiranja, popisa, nadgradnje in razvoja znanj ter kompetenc zaposlenih na NIJZ. Skladno z omenjenim pa je NIJZ izvedel Evidenčno naročilo Online aplikacije izobraževanja, ki bo vsem zaposlenim omogočala 20 ur izobraževanj letno. Poleg obveznih vsebin bodo imeli zaposleni na voljo tudi druge izbirne vsebine in tematike. Na tak način bomo pričeli s sistemsko krepitvijo kompetenc na NIJZ, katero pa želimo vprihodnosti tudi nadgraditi in jo povezati s sistemskim popisom obstoječih in pričakovanih kompetenc in znanj ter jo kot tako smiselno zaokrožiti v končni, razvijajoči model zemljevida znanj na NIJZ.	0% 100%

4.7.3 REALIZACIJA DELOVNEGA PROGRAMA

IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE NA OSNOVI DOGOVORA Z MINISTRSTVOM ZA ZDRAVJE

PROUČEVANJE, RAZVOJ IN KREPITEV ZDRAVJA

Oddelek za kronične nenalezljive bolezni in poškodbe

Spremljanje kazalnikov zdravja in poročanje o zdravju

Izvedene aktivnosti:

- Izvedli smo izbor občine, ki je izstopala pri skrbi za zdravje svojih občanov ter v marcu podelili plaketo Občina zdravja v letu 2024, ki jo je prejela mestna občina Nova Gorica. Na platformi »Zdravje v občini« smo aprila objavili nove podatke za izbrane kazalnike in nove vsebine javnega zdravja z osrednjo temo, kako občine s skupnostnim pristopom prispevajo k zdravju prebivalcev. Več o tem: https://obcine.nijz.si/. Sodelavci območnih enot so v končni izbor strokovni komisiji predlagali občino iz svojega območja in predložili podrobne utemeljitve.
- V sodelovanju z nizozemskim RIMV, partnerji v Španiji in na Irskem, smo oblikovali mednarodni vprašalnik za pandemsko pripravljenost z vidika vedenjske (behavioural) perspektive (SI-PANDA 2024-2025). Vprašalnik smo dopolnili z nacionalnimi vprašanji in marca 2024 izvedli prvo od dveh panelnih raziskav SI-PANDA v letu 2024. V septembru 2024 je bila izvedena še druga panelna raziskava. Pripravljeni sta bili poročili obeh izvedb, ki sta objavljeni na spletni strani NIJZ: https://nijz.si/publikacije/izsledki-spletne-raziskave-si-panda-2024-2025-vedenjska-perspektiva-in-zdravje-1-izvedba-marec-2024/ in https://nijz.si/publikacije/izsledki-spletne-raziskave-si-panda-2024-2025-vedenjska-perspektiva-in-zdravje-2-izvedba-september-2024/.
  Na 2. konferenci javnega zdravja v oktobru 2024 sta bila predstavljena 2 posterja in en prispevek z rezultati marčevske izvedbe raziskave.
- Pripravljena so bila poročila o umrljivosti in druge analize kazalnikov zdravja glede na potrebe MZ in drugih deležnikov. Letno poročilo o umrljivosti 2023 se še pripravlja in bo zaključeno v prvih mesecih leta 2025. Nalogo smo povezali s procesom usposabljanja in izobraževanja z vključitvijo specializantke javnega zdravja, zaradi terminskega usklajevanja je prišlo do zamude 2-3 mesecev. V prvi polovici leta sta bili pripravljeni analiza umrljivosti zdravnikov in poročilo o presežni umrljivosti za Državni zbor. Poteka razvojno delo na analizah slabo definiranih vzrokov smrti in letih izgubljenega življenja.
- Po dogovoru z MZ je bilo delo opravljeno na analizi dolgotrajnih bolniških odsotnosti. V sodelovanju z SAZU in Fakulteto za zdravstvene vede so bile pripravljene predstavitve epidemioloških podatkov o bolniški odsotnosti in poškodbah pri delu kmetov.

- V okviru raziskav v EU projektih Eurohelican in Togas pridobivamo podatke o razširjenosti okužbe s Helicobacter pylori, ki bodo pomembno izhodišče za načrtovanje preventive raka želodca. Več o raziskavah na https://nijz.si/projekti/togas/ in https://nijz.si/projekti/eurohelican/. Projekt Eurohelican in prve rezultate raziskave v ZD Maribor smo predstavili na 2. nacionalni konferenci javnega zdravja.
- Na področju biološko-medicinske antropologije smo bili ves čas usmerjeni v svetovne raziskovalne trende in sodelovanja. Maja 2024 je bila uspešno izvedena 8. antropološka šola (oblika simpozija) z naslovom: Modifikacije človeškega telesa nekoč in danes, kjer je dr. Maruška Vidovič imela predavanje: *Prebadanje in tetoviranje z različnih vidikov*. V filmu hrvaške televizije smo spoznali zanimive zgodovinske primere tetoviranja s funkcijo obrambe proti islamizaciji. Odlični prispevki na dogodku so bili v glavnem vsi v smislu odnosa do lastnega telesa in s poudarkom na zdravstvena tveganja v zvezi s tetoviranjem in prebadanjem. V reviji ISIS sta bila objavljena članka o prelomnih odkritjih evolucijske antropologije dr. Maruške Vidovič: Veličasten vzpon evolucijske antropologije in utemeljitev novega znanstvenega področja paleogenomike https://online.pubhtml5.com/agha/qmxj/#google_vignette in objava o 7. antropološki šoli, ki je potekala s predavatelji iz Ljubljane in Zagreba. Pripravljenih je bilo več prispevkov za objavo v publikacijah in na kongresu v Zagrebu. Na antropološkem kongresu EAA, ISGA, SSHB septembra v Zagrebu je imela dr. Maruška Vidovič prezentacijo z naslovom: Antropološka raziskava o prehrani; kaj so nam povedale srednjeveške freske, ki je del naših antropoloških raziskav iz Loško-Selškega področja. Od 11. do 13. decembra 2024 je bilo izvedeno Antropološko srečanje v Selški dolini, ki že več let služi kot naš raziskovalni model izoliranih populacij Slovenije. Antropološko srečanje z znanstvenicami iz Zagreba je bilo organizirano z namenom raziskovanja in sodelovanja ter posveta o uporabi novih modernih antropoloških merilnih aparatur na terenu, kot je npr. D3 skener. Narejeni so bili zaključki srečanja in predlog za sodelovanje v letu 2025.

Zmanjševanje bremena zaradi poškodb

Izvedene aktivnosti:

- Znanstvena monografija *Desetletni trendi bremena zaradi poškodb v Sloveniji* (dvoletna naloga) je v pripravi skladno s planom. Izdelana je bila analiza trendov in drugih podatkov o bremenu poškodb z grafičnimi prikazi in primerjavami s tujino, napravljen je bil pregled literature, interpretacija rezultatov z opisom glavnih dejavnikov tveganja ter navedene preventivne intervencije po poglavjih glavnih vzrokov bremena poškodb (rok 31. 12. 2025).
- Brošura *Padce in druge nezgode doma lahko preprečimo - Nasveti za starejše odrasle* je v fazi končnega oblikovanja in nabave ilustracij. Pripravljen je bil pregled literature, izdelana analiza podatkov o obolevnosti starejših zaradi poškodb doma, pripravljeno besedilo za spremenljive dejavnike tveganja z nasveti za njihovo obvladovanje, usklajeno s spec. družinske medicine. Priprava brošure se je nekoliko zavlekla zaradi čakanja na pridobitev fotografij o pravilnem vstajanju s tal iz CUPPKZ in drugih nalog oblikovalca na CK (rok 31. 12. 2024).
- Zaključena je bila prenova publikacije *Razpoložljivost in stroškovna dostopnost varovalne opreme za preprečevanje poškodb otrok.* Publikacija je bila dopolnjena skladno s spremenjeno zakonodajo in varnostnimi standardi, objavljena je na spletni strani NIJZ: https://nijz.si/publikacije/razpolozljivost-in-stroskovna-dostopnost-varovalne-opreme-za-preprecevanje-poskodb-otrok-2/.
- Video *Poskrbimo za varnost otroka, ko začne hoditi, (11-18 mes.)* za pediatrične ambulante je v fazi končnega oblikovanja in nabave izbranih posnetkov. Pripravljen je bil scenarij za video, izbrani

primerni posnetki za posamezne vsebinske sklope, pridobljeni dve strokovni recenziji. Priprava videa se je zavlekla zaradi drugih nalog oblikovalca na CK (rok 30. 9. 2024)**.**

- Izdelan je bil koledar opomnikov za starše o varnosti otrok, pripravljen prispevek o padcih pri starejših za spletno stran, posnet intervju o nevarnostih za utopitve otrok in odraslih ob začetku plavalne sezone, pripravljeni prispevki za objavo na spletni strani NIJZ: Na domačem dovozu, Varno v železniškem prometu, Varnost pred požarom, Noč čarovnic, Adventni venček, Varnost med novoletnimi prazniki. https://nijz.si/zivljenjski-slog/preprecevanje-poskodb/.
- Kratek video *Nevarnost kapsul za pranje perila* je v fazi končnega oblikovanja in nabave posnetkov. Pripravljen je bil scenarij za video, oblikovano besedilo nasvetov in izbrani primerni posnetki. Priprava videa se je zavlekla zaradi drugih nalog oblikovalca na CK.
- Dopolnjena so bila *Priporočila za ukrepanje v vrtcu ob nujnih stanjih* zaradi spremenjenih smernic za ukrepanje ob nalezljivih boleznih. https://nijz.si/publikacije/priporocila-za-ukrepanje-v-vrtcu-ob-nujnih-stanjih-in-nenadno-nastalih-bolezenskih-znakih/).
- Pripravljen je bil predlog vsebin s področja preprečevanja poškodb za *Program vzgoje za zdravje v šolah*. Izdelana je bila analiza podatkov o poškodbah otrok in mladostnikov in predlagane vsebine po posameznih razredih OŠ.

Zmanjševanje bremena demence, bolezni in umrljivosti ter zdravstvenih in družbenih posledic povezanih z njo

Izvedene aktivnosti:

- Sodelovanje pri evropskem projektu EU4H-JA Dementia: JADE HEALTH je skupni ukrep EU na področju demence, ki je po intenzivnih pripravah, dogovarjanju o vsebini in sodelovanju NIJZ z drugimi 28 državami, v fazi pred podpisom pogodb. Projektna dokumentacija je bila posredovana in projekt je podpisan. Projekt se začne izvajati v letu 2025.
- Izvedli smo obeležitev svetovnega meseca in svetovnega dne Alzheimerjeve bolezni in demence, v ospredju je bilo ozaveščanje in destigmatizacija: cel september 2024 je potekalo intenzivno sodelovanje z mediji in drugimi deležniki, na NIJZ smo izpeljali tiskovno konferenco in več izjav za medije ter odgovarjali na novinarska vprašanja, izvedli intervjuje in nastope v številnih TV/radio oddajah.
- Publikacija Trendi ekonomskega bremena demence na osnovi izbranih rutinskih zdravstveno-podatkovnih baz NIJZ in predčasne upokojitve zaradi demence - ZPIZ za obdobje 2015-2022. Publikacija je zaključena, ni pa še objavljena (poteka tehnično urejanje). Prvič smo izdelali oceno vseh stroškov demence v Sloveniji (direktni in indirektni ter zdravstveni in nezdravstveni stroški), ki smo jih že predstavili na mednarodni znanstveni konferenci in je tudi že objavljena v znanstveni monografiji: Ocena ekonomskih stroškov demence v Sloveniji = Assessment of the economic costs of dementia in Slovenia. V: ŠPRAJC, Polona (ur.), et al. 43th International Conference on Organizational Science Development : Green and Digital Transition - Challenge or Opportunity: conference proceedings = 43. mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti = *konferenčni zbornik = zeleni in digitalni prehod - izziv ali priložnost*. 43th International Conference on Organizational Science Development, March 20 - 22, 2024, Portorož. 1st ed. Maribor: University of Maribor, University Press, 2024. Str. 537-551, graf. prikazi. ISBN 978-961-286-842-0. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/860, https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/860/1250/3926, https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/860/1251/3970, DOI: 10.18690/um.fov.3.2024.40. [COBISS.SI-ID 189765635]

- Zaključena in objavljena je bila publikacija Ekonomske posledice demence v Sloveniji v obdobju 2015-2020. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/01/Ekonomske_posledice_demence_2015-2020.pdf.
- Objavljena je bila Ocena ekonomskih stroškov demence v Sloveniji = Assessment of the economic costs of dementia in Slovenia. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/860, https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/860/1250/3926, https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/860/1251/3970.
- Epidemiološko smo spremljali demenco (identifikacija in razvoj virov podatkov, razvoj in implementacija kazalnikov ter epidemioloških metod, zagotavljanje podatkov in informacij) in sodelovali z različnimi resorji in organizacijami ter deležniki, nacionalno in mednarodno mrežili strokovnjake in krepili mrežo. Informirali, osveščali, izobraževali in usposabljali strokovno, laično in drugo javnost ter diseminirali rezultate: priprava znanstvenih in strokovnih prispevkov, poglavij in aktivno sodelovanje na konferencah ter drugih strokovnih srečanjih ter izvajanje aktivnosti za destigmatizacijo.
- Ad hoc naloga: sodelovanje v SEE Brain Health Task Force- completion of the Overall Health System survey, Results and recommendations for improving brain health in SEE.
- Ad hoc naloga: TIME SENSITIVE - 2023 IGAP and GDO surveys – SLOVENIA.
- Ad hoc naloga: povabilo za sodelovanje z European Society of Medicine za pripravo posebne izdaje publikacije glede demence.
- Izziv zdravstvenega in socialnega varstva: primer epidemiološke ocene prevalence demence v Sloveniji - primerjava obdobja pred in po COVID 19 = The challenge of health and social care: a case of the epidemiological estimate of the prevalence of dementia in Slovenia - comparison of the period before and after COVID 19. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/860, https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/860/1250/3926, https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/860/1251/3971.
- Telemedicina in druge podporne tehnologije pri osebah z demenco na domu: poročane izkušnje oseb z demenco in njihove ocene uporabnosti = Telemedicine and other supportive technologies for people with dementia at home: reported experiences of people with dementia and their utility assessments. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/860, https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/860/1250/3926, https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/860/1251/3969.
- Demenca in umetna inteligenca: uporaba asistenčnih socialnih robotov = Dementia and artificial intelligence: use of socialy assistive robots. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/860, https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/860/1250/3926, https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/860/1251/3968.
- Na področju mednarodnega sodelovanja smo vzpodbudili strokovno diskusijo problematike demence v podskupinah in izpostavljali možnosti preprečevanja.
- Prvi na svetu smo izdelali oceno prevalence demence glede stopenj prevalence, standardiziranih na spol in starost pri odvisnih od opioidov, ki se zdravijo, in primerjava s splošno populacijo: The estimated and actual prevalence of dementia among heroin addicts in opioid agonist treatment and comparison with general population, in Slovenia. *Heroin addiction and related clinical problems*. 2024, no. 49, vol. 26, str. 1-9. ISSN 1592-1638. https://www.heroinaddictionrelatedclinicalproblems.org/article.php?id=4907, DOI: 10.62401/2531-4122-2024-49. [COBISS.SI-ID 205788931].

- Aktivna udeležba na mednarodni znanstveni konferenci It's About People 2024 In Service of Sustainability and Dignity The 12th Annual Conference of Europe's Sciences and Arts Leaders and Scholars co-organized with the European Academy of Sciences and Arts of Salzburg:
  Burden on informal caregivers of persons with dementia during COVID-19 pandemic: predavanje na 12th Annual Conference of Europe's Sciences and Arts Leaders and Scholars, It's about people 2024 - in service of sustainability and dignity, Maribor, 9 March 2024. [COBISS.SI-ID 189402883] Impact of COVID-19 pandemic on neuropsychiatric symptoms in people with dementia and the role of modern technologies : predavanje na 12th Annual Conference of Europe's Sciences and Arts Leaders and Scholars, It's about people 2024 - in service of sustainability and dignity, Maribor, 9 March 2024. [COBISS.SI-ID 189403395].
- Aktivna udeležba na svetovnem kongresu 8th World Congress of the World Association on Dual Disorders and 26th Congress of the Spanish Society on Dual Disorders: Dual disorders: addiction and other mental disorders: Dementia among heroin addicts - retrospective cohort and review preliminary data [COBISS.SI-ID 197546499]- prva predstavitev na svetu pregleda literature področja demence med ranljivo skupino oseb z duševnimi in vedenjskimi motnjami zaradi uživanja psihoaktivnih snovi in predstavitev retrospektivne kohortne raziskave.
- Aktivna udeležba na evropski konferenci *16th European Congress Heroin Addiction & Related Clinical Problems, Junij 2024:* Mild Cognitive Impairment and Dementia among Heroin Addicts in Outpatient Opioid Agonist Treatment: prve preliminarne ocene na svetu glede stopenj prevalence standardiziranih na spol in starost pri odvisnih od heroina, ki se zdravijo, in primerjava s splošno populacijo ter pobuda za sodelovanje za začetek raziskovanja na tem področju.
- Sodelovali smo v programski skupini NIJZ: objavili smo izvirni znanstveni prispevek: Hospital admissions for alcohol, opioids, cannabinoids and sedatives or hypnotics related intoxications among children, adolescents and young adults in Slovenia : the period before and after the start of the covid-19 pandemic. Heroin addiction and related clinical problems. 2024, no. 48, vol. 26, str. 1-17. ISSN 1592-1638. https://www.heroinaddictionrelatedclinicalproblems.org/article.php?id=4906 DOI: 10.62401/2531-4122-2024-48. [COBISS.SI-ID 205746947]
- Izvedli smo aktivno udeležbo s predstavitvijo Hospital admissions for alcohol, cannabinoids, benzodiazepines and narcotics-related intoxications among children, adolescents and young adults in Slovenia in the period before and after the start of the Covid-19 pandemic: 16th European Congress Heroin Addiction & Related Clinical Problems - 28/06/2024. Lisbon: Europad, 2024. [COBISS.SI-ID 210754051].

Oddelek za tvegana vedenja

Preprečevanje in zmanjševanje uporabe tobačnih in povezanih izdelkov med prebivalstvom, predvsem mladimi

Izvedene aktivnosti:

- Dodelali smo in zaključili načrt analiz iz raziskave ATADD 2023, pripravili več statističnih publikacij, ki so dostopne na:
  https://nijz.si/publikacije/uporaba-tobacnih-in-povezanih-izdelkov-v-sloveniji-in-statisticnih-regijah-slovenije-v-zadnjem-desetletju/

https://nijz.si/publikacije/izpostavljenost-dimu-tobacnih-izdelkov-za-kajenje-ogrevanih-tobacnih-izdelkov-in-elektronskih-cigaret-med-prebivalci-slovenije-izsledki-nacionalne-raziskave-o-tobaku-alkoholu-in-drugih-drogah-2023/
https://nijz.si/publikacije/uporaba-souporaba-ter-opuscanje-tobacnih-in-nikotinskih-izdelkov-v-sloveniji/
V fazi priprave so tudi že nadaljnje publikacije, ki bodo objavljene v 2025.

- Za raziskavo Vrednotenje učinkov zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov med mladimi smo sodelovali pri čiščenju baze in skoraj v celoti pripravili načrt analiz. Preliminarni podatki so bili že uporabljeni za predstavitev na nacionalnem simpoziju ob Svetovnem dnevu brez tobaka 2024, ki je potekal 29. 5. 2024. Pripravili smo tudi poster o uporabi elektronskih cigaret med mladimi v Sloveniji za mednarodni kongres Lisbon Addictions 2024 - European Conference on Addictive Behaviours and Dependencies, kateri je bil sprejet in predstavljen na kongresu, ki je potekal od 23.-25. 10. 2024 v Lizboni. Dodatne publikacije so v pripravi.
- Pripravili smo poglavje o tobačnih in nikotinskih izdelkih za publikacijo iz raziskave v PUM-O.
- Pripravili in izvedli smo spletno raziskavo o aktivnostih občin glede zmanjševanja izpostavljenosti tobačnemu dimu. Pripravljeno je poglavje za monografijo s podatki iz raziskave, za spletno stran Zdravje v občini pa smo posodobili poglavje o tobaku in dodali kratko informacijo o izsledkih raziskave, dostopno na: https://obcine.nijz.si/vsebine/izbrane-vsebine/tobacni-in-povezani-izdelki-113/.
- Pripravili smo poglavje s pregledom podatkov o neenakostih v kajenju za odrasle in mladostnike v Sloveniji, kot poglavje za monografijo.
- Pripravili smo analize podatkov iz raziskave v VVZ v okviru programa Zdravje v vrtcu – na podlagi podatkov je bil pripravljen članek, ki je objavljen na: https://www.zf.uni-lj.si/images/zalozba/Sokratska_11/4_Jan_Zala.pdf.
- Pripravili smo pregled literature za pripravo fokusnih skupin glede izpostavljenosti aerosolom novih tobačnih in nikotinskih izdelkov ter o novih tobačnih in nikotinskih izdelkih med odraslimi in mladimi. Pripravili smo metodologijo izvedbe fokusnih skupin, pridobili odobritev NIJZ etične komisije za izvedbo in začeli z izvedbo fokusnih skupin, opravili smo tretjino načrtovanih, ostale bomo izvedli v prvih mesecih 2025.
- Intenzivno smo sodelovali z MZ in drugimi deležniki za podporo spremembam ZOUTPI, ki so bile tudi sprejete in zakon je začel veljati aprila letos. Udeleženi in aktivno sodelujoči smo bili na relevantnih odborih in srečanjih glede spremembe zakonodaje. V tem času smo pripravili številne dokumente (predlogi sprememb zakonodaje s strokovnimi podlagami in druga strokovna gradiva) v podporo novim ukrepom na področju nadzora nad tobakom v Sloveniji v času sprejemanja sprememb ZOUTPI. Objavi: https://nijz.si/zivljenjski-slog/tobacni-in-povezani-izdelki/na-nijz-podpiramo-predlog-sprememb-tobacne-zakonodaje/ in https://nijz.si/zivljenjski-slog/tobacni-in-povezani-izdelki/na-nijz-podpiramo-ukrepe-v-predlogu-sprememb-zakona-o-omejevanju-uporabe-tobacnih-in-povezanih-izdelkov-zoutpi/.
- V okviru Koordinacijske skupine na področju tobačnih in povezanih izdelkov na MZ smo poročali o svojem delu glede na zastavljeni izvedbeni plan 2022-2024.
- Koordinirali smo delovanje skupine za tobak (NIJZ in zunanji sodelavci), ki se je sestajala približno enkrat mesečno, usklajeno delovanje v podporo spremembam ZOUTPI je tudi v veliki meri odraz delovanja te skupine. Pripravili smo skupen usklajen predlog nadaljnjih potrebnih ukrepov nadzora nad tobakom v Sloveniji.

- Obeležili smo Dan brez cigarete 31. 1. 2024 – izjava za medije (https://nijz.si/zivljenjski-slog/tobacni-in-povezani-izdelki/31-januar-dan-brez-cigarete-2024-brez-kajenja-za-vec-zivljenja/).
- Ob Svetovnem dnevu brez tobaka smo izvedli nacionalni simpozij ob Svetovnem dnevu brez tobaka (29. 5. 2024), ki je bil posvečen temi novih tobačnih in nikotinskih izdelkov, pripravili izjavo za medije - https://nijz.si/zivljenjski-slog/tobacni-in-povezani-izdelki/31-maj-svetovni-dan-brez-tobaka-2/. Posnetek nacionalnega simpozija je na voljo na povezavi: https://www.youtube.com/watch?v=EC67eVyScr8. Objavili smo tudi članek v reviji ISIS: https://online.pubhtml5.com/agha/tsgu/#p=20. Pripravili smo in izvajali medijske kampanje za mlade in odrasle na družbenih omrežjih. Intenzivno smo delali z mediji, različnimi javnostmi, izvedli številna različna izobraževanja oziroma predavanja za različne ciljne skupine. Z mediji smo 6. 3. 2024 in 25. 11. 2024 izvedli medijski brifing. Izvedli smo številna izobraževanja/predavanja za različne ciljne skupine, s predavanji za različne ciljne skupine smo obeležili november 2024 - mesec preprečevanja zasvojenosti. Objavljen je tudi posnetek predavanja o novih tobačnih in povezanih izdelkih, posnetke vedno znova posodabljamo, najnovejši iz oktobra 2024 je na voljo na povezavi: https://www.youtube.com/watch?v=yhB9vPySljI.

Epidemiološko spremljanje porabe alkohola, pivskih navad prebivalcev in zdravstvenih posledic na nacionalni in na regijskih ravneh

Izvedene aktivnosti:

- V Zdravstvenem statističnem letopisu (3.4_Raba-alkohola_2022_Z_2.pdf (nijz.si)) smo objavili podatke, trende in nekatere mednarodne primerjave s področja registrirane porabe čistega alkohola na prebivalca, pivskega vedenja otrok, mladostnikov in odraslih ter zdravstvenih posledicah zaradi tvegane in škodljive rabe alkohola.
- V publikaciji Zdravje žensk v Sloveniji (Zdravje-zensk-v-Sloveniji.pdf (nijz.si)) smo podrobneje analizirali pitje alkohola med ženskami, tudi v rodni dobi, in škodljive posledice le-tega.
- Analizirali smo podatke iz Nacionalne raziskave o tobaku, alkoholu in drugih drogah, v pripravi je publikacija o pivskem vedenju različnih demografskih skupin prebivalstva in mnenju prebivalcev o ukrepih alkoholne politike.
- Zaključeno je vsebinsko delo na publikaciji Epidemiološko spremljanje porabe alkohola in izbranih zdravstvenih posledic rabe alkohola v Sloveniji v obdobju 2013-2021.
- Objavili smo poglobljen podkast na temo problematike pitja alkohola v Sloveniji (Podkast | Nijz).
- Zagotavljali smo strokovno podporo pri prenavljanju zakonodaje na področju alkohola.
- Sodelovali smo na panelni razpravi »From national to European: Implementing marketing restrictions on health-harming product« na 10. evropski konferenci o alkoholni politiki »Challenging Big Industry Narratives - Alcohol, Tobacco, Unhealthy Food and Drinks, Population Measures and Policies«.
- 5. septembra smo izvedli strokovno srečanje ob 10. obletnici prve obeležitve dneva fetalnega alkoholnega sindroma v Sloveniji (Dan-FAS-2024-Program.pdf (nijz.si)).
- Dokončali smo izobraževalni modul Psihološke prve pomoči v primeru čezmernega pitja alkohola (Kako pomagam? - Program Mira (zadusevnozdravje.si) in tri peturna usposabljanja v regijah, ki so bile prizadete zaradi poplav.
- V okviru programa VešKajPiješ smo pripravili več strokovnih člankov, novic in izjav za javnost ter znanstveni članek »How effective are health messages/warnings in improving knowledge and

awareness of alcohol-related harm? The Slovenian case on using a mobile app": https://bmcpublichealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12889-023-17353-5.

- V sodelovanju z UKC Ljubljana in UL MF smo pričeli z izvajanjem ciljnega raziskovalnega projekta na področju proučevanja rabe alkohola in prepovedanih drog med slovenskimi nosečnicami.
- Aktivno sodelujemo na vseh znanstveno-raziskovalnih nalogah mednarodnega projekta Joint Action: PreventNCD (2024-2027), vezanih na področje omejevanja rabe alkohola.
- Pripravljamo strokovna izhodišča in načrtujemo znanstveno-raziskovalne podlage za aktivno sodelovanje v prihajajočem mednarodnem projektu na področju alkohola in tobaka Joint Action: SAFE (2026-2029).
- Pripravili smo več prispevkov za aktivno udeležbo na domačih ter mednarodnih konferencah ter se udeleževali številnih strokovnih posvetov in srečanj (2. nacionalna konferenca javno zdravje, konferenca Lisbon Addictions 2024, 10. evropska konferenca o alkoholni politiki, Evropska socialno marketinška konferenca 2024, strokovni posvet Alkohol na delovnem mestu, itd.).
- Sodelujemo v medresorski delovni skupini za alkohol in v skupini za alkohol MZ-NIJZ.

Zagotavljanje primerljivih, preverjenih epidemioloških podatkov s področja drog za strokovno javnost in odločevalce v Sloveniji

Izvedene aktivnosti:

- V sklopu Nacionalne raziskave o uporabi tobaka, alkohola in drugih drog je bil pripravljen predlog analiz podatkov iz raziskave za statistično publikacijo o prepovedanih drogah in monografijo o konoplji. V teku je opis in interpretacija analiziranih podatkov za statistično publikacijo o prepovedanih drogah. Pripravili smo statistično publikacijo z naslovom Prepovedane droge, konoplja v zdravstvene namene in zloraba zdravil na recept v Sloveniji v letu 2023. Rezultati Nacionalne presečne raziskave o tobaku, alkoholu in drugih drogah. https://nijz.si/publikacije/prepovedane-droge-konoplja-v-zdravstvene-namene-in-zloraba-zdravil-na-recept-v-sloveniji-v-letu-2023.
- Na evropski konferenci Lisbon Adicctions smo predstavili naslednje prispevke: The attitude towards cannabis legalization in Slovenia through the prism of media narratives and people's opinions. V: *Lisbon addictions 2024: European Conference on Addictive Behaviours and Dependencies, 23-25 October 2024, Lisbon, Portugal*. Lisbon: Addictions, 2024. https://www.lisbonaddictions.eu/lisbon-addictions-2024/presentations/attitude-towards-cannabis-legalization-slovenia-through-prism-media-narratives-and. [COBISS.SI-ID 213751043]; Estimation of prevalence (and patterns) of cannabis use from various data sources. V: *Lisbon addictions 2024 : European Conference on Addictive Behaviours and Dependencies, 23-25 October 2024, Lisbon, Portugal*. Lisbon: Addictions, 2024. https://www.lisbonaddictions.eu/lisbon-addictions-2024/presentations/estimation-prevalence-and-patterns-cannabis-use-various-data-sources. [COBISS.SI-ID 213747715].
- Na 2. nacionalni konferenci javnega zdravja smo predstavili prispevek: Spremembe v razširjenosti uporabe, dostopnosti in naklonjenosti popolni legalizaciji konoplje med prebivalci Slovenije v petletnem obdobju V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 164 - 165. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 215748611].

- Objavili smo Nacionalno poročilo RS o stanju na področju prepovedanih drog 2024 in ga predstavili na Vladni komisiji za droge, ki ga je potrdila. Poročilo je bilo poslano na EUDA in je objavljeno na spletni strani NIJZ: https://nijz.si/zivljenjski-slog/prepovedane-droge/nacionalna-porocila-o-stanju-na-podrocju-prepovedanih-drog-v-republiki-sloveniji/
- Skupaj z OE Ravne na Koroškem, MZ, MVI in MDDSZ smo v Mislinji 7. novembra 2024 organizirali 18. nacionalno konferenco ob mesecu preprečevanja zasvojenosti pod geslom »Skupaj zmoremo več- družina kot temelj zdrave družbe«. Kot uvod v »okroglo mizo« o vlogi družine pri razvoju odpornosti mladostnikov proti vedenjem, ki lahko vodijo v zasvojenost, so si udeleženci konference ogledali dva kratka posneta pogovora z bivšima uporabnikoma prepovedanih drog (spodnja videa), ki sta uspešno zaključila program za preprečevanje in obravnavo zasvojenosti »Pogovorimo se«, ki ga izvaja NIJZ OE Maribor: https://nijz.si/obmocna-enota-ravne-na-koroskem/skupaj-zmoremo-vec-starsi-kot-temelj-zdrave-druzbe/.
- Pripravljeno je bilo polletno in letno poročilo o izvajanju aktivnosti nacionalne informacijske enote NFP za EUDA. Oddane so bile statistične tabele in strukturirani vprašalniki.
- V okviru naloge **Koordinacija nacionalne mreže socialno varstvenih programov zmanjševanja škode na področju zasvojenosti in brezdomstva (OE Koper)** so bile izvedene naslednje aktivnosti:
  - Izvajanje rednih sestankov mreže (februar, junij, oktober).
  - Zagotavljanje materiala za izvajanje storitve zamenjave sterilnega pribora za varno uporabo drog: izvedeni sta bili dve javni naročili za nakup sterilnih materialov za injiciranje oz. uporabo drog, izvajalo se je nabavo in distribucijo materialov programom, koordiniralo ravnanje z infektivnimi odpadki ter vodilo evidence.
  - Zbiranje epidemioloških podatkov na področju drog: obdelava podatkov zbranih s pomočjo ankete med uporabniki programov ter priprava prispevkov za nacionalno poročilo in standardnih tabel za EUDA.
  - Odzivi na potrebe na področju varovanja javnega zdravja v skupnosti: sodelovanje v delovnih skupinah v lokalnih skupnostih na področju preprečevanja zasvojenosti in uporabe prepovedanih drog v javnosti.
  - Sodelovanje pri implementaciji programov zmanjševanja škode v lokalnih skupnostih: podpora programom, ki jih izvajajo nevladne organizacije poteka kontinuirano čez celo leto. V 2024 smo sodelovali pri pripravi protokolov za vzpostavitev programa varne sobe za uporabo drog v sodelovanju z NVO ŠENT Nova Gorica.

Program za preprečevanje in obravnavo zasvojenosti «Pogovorimo se« (OE Maribor)

Program za preprečevanje in obravnavo zasvojenosti **»Pogovorimo se«** je socialnovarstveni program, ki ob obravnavi uporabnikov prepovedanih drog vključuje tudi obravnavo uporabnikov, ki imajo težave s področja nekemičnih zasvojenosti. Obravnava vključuje neposredno svetovalno delo z uporabniki, njihovimi svojci, partnerji in ključnimi bližnjimi osebami, ki predstavljajo za posameznika pomembno in neogrožujočo socialno mrežo. Uporabniki programa skozi celoten program ostanejo integrirani v domačem okolju in vzpostavljajo, urejajo ali ohranjajo socialno vključenost, pomembne socialne stike, kot so bivanje v matični družini, nadaljevanje izobraževanja ali zaposlitve. Strokovno delo v programu je usmerjeno v spodbujanje uporabnikov in njihovih ključnih bližnjih oseb v aktivno delo na področju doseganja stabilne abstinence, izobraževanja ali zaposlitve v skladu s sposobnostmi in motivi posameznika, oblikovanja nove socialne mreže in kvalitetne izrabe prostega časa ter vzpostavitvi pozitivne družinske klime. Obravnava uporabnikov v programu poteka v obliki individualnih razgovorov in v skupini.

Program redno sodeluje z zunanjimi institucijami na lokalnem (v Mariboru) in regijskem (v Podravju) nivoju (CSD-ji, šole, zdravstveni domovi, UKC Maribor, policija, sodišče, Univerza v Mariboru, dijaški domovi, študentski domovi, Mladinski dom Maribor, vzgojni zavodi), ki pripomorejo k celostni obravnavi uporabnika. Na nacionalnem nivoju se strokovne delavke programa vključujejo v aktivnosti načrtovanja in izvajanja preventivnih dejavnosti s področja zasvojenosti.

Program *»Pogovorimo se«* se je meseca maja 2024 aktivno predstavil na 2. Festivalu duševnega zdravja, ki je potekel v Mariboru, aktivno udeležbo s stojnico smo imeli na 2. nacionalni konferenci s področja nekemičnih zasvojenosti, kot tudi na 2. nacionalni konferenci javnega zdravja.

Udeleževali smo se strokovnih srečanj in izobraževanj ter sodelovali v medresorskih delovnih skupinah in strokovnih timih.

V nadaljevanju v preglednicah prikazujemo številčno stanje uporabnikov programa za obdobje od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024.

Skupaj število različnih uporabnikov	278
Število uporabnikov v t. i. GLAVNEM programu	278
Predvideno število uporabnikov, kapaciteta programa	250 - 300 za celo leto
Opredelite oz. pojasnite predvideno število v primerjavi z dejanskim številom uporabnikov:	Predvideno število uporabnikov je v skladu z dejanskim številom

MESEC	ŠTEVILO UPORABNIKOV	POVPREČNO ŠTEVILO UR AKTIVNE VKLJUČENOSTI ENEGA UPORABNIKA NA MESEC
januar	**81**	7,00
februar	**139**	7,00
marec	**122**	7,00
april	**115**	7,00
maj	**117**	7,00
junij	**112**	7,00
Julij	**89**	7,00
Avgust	**96**	7,00
September	**106**	7,00
Oktober	**99**	7,00

November	**101**	7,00
december	**98**	7,00
POVPREČNO ŠT./ MESEC	**114**	**7,00**

STAROSTNA SKUPINA		**ŠTEVILO MOŠKIH**	**ŠTEVILO ŽENSK**
MLADOLETNI	do vključno 15 let	2	4
	nad 15 let do 18 let	31	15
POLNOLETNI	nad 18 let do 35 let	28	18
	nad 35 let do 50 let	59	71
	nad 50 let do 65 let	20	27
	nad 65 let	0	3
Skupaj različnih uporabnikov (SKUPAJ: 278)		**140**	**138**

Celostno vrednotenje intervencij na področju javnega zdravja, prepoznavanje in izbira dobrih praks ter spodbujanje k rabi dokazano učinkovitih pristopov v preventivnem delu

Izvedene aktivnosti:

- Posodobljena publikacija »Merila za vrednotenje intervencij na področju javnega zdravja za namen prepoznavanja in izbire primerov dobrih praks«: https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/05/Prenovljena-merila-za-vrednotenje-intervencij-na-podrocju-javnega-zdravja.pdf, v kateri so predstavljena posodobljena merila, vprašalnik, ocenjevalni načrt in ocenjevalni list.
- Pripravili smo osnutek e-platforme za izmenjavo dobrih praks na spletni strani NIJZ: https://nijz.si/zivljenjski-slog/platforma-za-izmenjavo-dobrih-praks/ kjer je objavljeno vrednotenje petih intervencij: Martin Krpan, Aktivisti brez izgovora, Alkohol je sprememba življenja, Heroji furajo v pižamah, Še vedno vozim, vendar ne hodim. Tri intervencije so bile prepoznane kot primeri »dobrih praks«.
- Objavili smo znanstveno publikacijo »Celostno vrednotenje petih intervencij na področju preprečevanja in zmanjševanja škode zaradi alkohola: predstavitev rezultatov pilotnega vrednotenja in ocene skladnosti med ocenjevalci pri uporabi Meril za vrednotenje intervenciji na področju javnega zdravja«: https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/05/Publikacija-Pilotno-vrednotenje-petih- intervencij_25.4.2024_final.pdf
- Glede aktivnosti na merilih za vrednotenje dobrih praks smo se povezali z drugimi nacionalnimi inštituti za javno zdravje v mreži EuroHealthnet ter s strokovnjaki v WHO expert group on digital marketing. Objavljen je bil znanstveni članek »Evaluator's alignment as an important indicator of

adequacy of the criteria and assessment procedure for recognizing the good practice in public health«:
https://www.frontiersin.org/journals/public-health/articles/10.3389/fpubh.2024.1286509/full.

Zdrave šole

Izvedene aktivnosti:

- Izvedeni so bili redni delovni sestanki nacionalno-regijske koordinacije (21. 3. 2024, 14. 6. 2024, 11. 9. 2024, 6. 12. 2024) in delovna strokovna srečanja v regiji z vključenimi šolami.
- Pripravljen je bil predlog enodnevnega strokovnega izobraževanja o celostnem preventivnem pristopu na področju psihoaktivnih snoveh v šolskem okolju (strokovno srečanje uvrščeno v seznam izobraževanj za strokovne delavce v šolah – KATIS).
- Izvedena so bila predavanja o celostnem pristopu v šolskem okolju na strokovnih srečanjih za mladinske delavce (Maribor, Koper, Ljubljana).
- Izvedeno je bilo predavanje o celostnem pristopu v šolskem okolju na izobraževanju o na dokazih temelječi preventivi na področju rabe PAS pri otrocih in mladostnikih za sodelavce iz območnih enot.
- Izvedena je bila analiza izvajanja preventivnih aktivnostih v šolskem okolju na področju psihoaktivnih snovi med zdravimi šolami.
- Redno je potekalo obveščanje zdravih šol o predavanjih s področja novih tobačnih izdelkov.
- Delovanje Slovenske mreže zdravih šol smo predstavili predstavnikom Avstrije (obisk delegacije 22. 4. 2024).
- Priprava navodil (tehničnih) in povabil za oživitev izdajanja biltena Slovenska mreža zdravih šol (povabilo šolam za sodelovanje), zbiranje prispevkov; bilten je izšel v spletni obliki in je objavljen na spletni strani: https://nijz.si/programii/bilten-slovenske-mreze-zdravih-sol/. Bilten vsebuje tri skope: prispevki na temo varnega in vključujočega šolskega okolja (preprečevanje medvrstniškega nasilja), predstavitev primerov dobrih praks v okviru projekta SHE4AHA in primerov dobrih praks s šol.
- Izvedeno je bilo nacionalno strokovno srečanje Varno in spodbudno učno okolje, ki je potekalo v sodelovanju z Zavodom za šolstvo (16. 5. 2024), 300 udeležencev.
- Izvedeno je bilo nacionalno strokovno srečanje Odpadna hrana v šolah: izzivi in rešitve (15. 10. 2024), 180 udeležencev.
- Opravljene so bile predvidene naloge v okviru v mednarodnega projekta SHE4AHA (priprava zaključne evalvacije, opisov primerov dobrih praks, prispevki za spletno stran, predstavitev šol na srečanju na Portugalskem).
- Opravljene so bile naloge v okviru v mednarodnega projekta Schools4Health (pridobivanje sodelujočih šol).
- Na Festivalu duševnega zdravja v Mariboru (15. 5. 2024) so sodelovale 4 zdrave šole.
- Sodelovanje v okviru projekta Pokloni čas, polepšaj dan.
- Zbiranje podatkov o izvedenih dejavnostih in aktivnih članih v šolskem letu 2023/24 (pripravljen e-obrazec, navodila za poročanje, obveščanje šol) – izpostavljeni temi medvrstniško nasilje in gibanje. Poročilo o izvedenih dejavnosti v šolah je objavljeno na spletni strani: https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/01/Porocilo_ZS_koncna_obl_2024.pdf.

Zdravje v vrtcu

Izvedene aktivnosti:

- Letno poročilo za šolsko leto 2022/23 in 2023/24;
- Analiza kazalnikov v vrtcih, ki so vključeni v program;
- Sestanki nacionalno regijske koordinacije - 5x (4 on – line, 1 v živo);
- Sestanki ožjih delovnih skupin – prenove dokumentov, priprava letnega poročila … (8 x on – line);
- Sestanek z vodjo CRPR in nacionalno koordinatorko zdravih šol (1x v živo);
- Organizacija in izvedba spomladanskega in jesenskega izobraževanja, pregled baze podatkov spomladanskega in jesenskega izobraževanja in izdaja potrdil, evalvacija srečanj https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/08/Zdravi-vrtci_jesenska-izobrazevanja.pdf;
- Iskanje primerov praks – 16;
- Priprava vprašalnika v Enki za poročanje in udeležbo na izobraževanjih;
- Prenova pogojev za pridobitev potrdila o udeležbi na izobraževanju;
- Strokovna podpora vrtcem, vzgojiteljicam – posredovanje različnih strokovnih vsebin, sporočil, gradiv in odgovori na vprašanja;
- Obiski vrtcev po regijah v povezavi s prehranskim svetovanjem na OE, kjer regijski koordinator pokriva obe vsebinski področji (OE NM, OE MB, OE MS, OE KP, OE NG), odziv na povabila pomembnih srečanj vključenih vrtcev – npr. otvoritve novih vrtcev, 120 obletnica …, izvajanje programa Zobni alarm v vrtcu;
- Redno informiranje vrtcev o aktualnih informacijah;
- Organizacija in izvedba regijskih srečanj s koordinatorji vrtcev (spomladansko, jesensko – 2 srečanji na regijo, skupaj 18 srečanj, od teh 12 v živo, 6 on – line);
- Prenova vprašalnika za letno poročanje;
- Razpis za prijavo novih vrtcev v program, pregled prijav (ustreznost glede na kriterije), sprejem novih vrtcev – obvestila, navodila za izvajanje programa, usmeritve;
- Sestanki z zunanjimi sodelavci:
  - Rdeči križ – predstavitev programa in dogovor za sodelovanje v letu 2025
  - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
  - Biotehniška fakulteta
  - Vrtci, ki sodelujejo pri pripravi priročnika Počutim se dobro (Krkine Lučke, Gumbek);
- Sodelovanje v akcijah Pokloni čas, polepšaj dan; Otroci za večjo varnost v prometu; Evropski teden mobilnosti;
- Posodobitev spletne strani in objavljanje aktualnih informacij;
- Pogovorne oddaje na regijskih radijskih postajah (OE NM in OE MS);
- Priprava priročnika za vzgojitelje: Počutim se dobro https://nijz.si/obmocna-enota-novo-mesto/prirocnik-pocutim-se-dobro/;
- Zbirnik didaktičnih iger: https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/11/Didakticne-igre_ZvV_zbornik_2023-24_v4-1.pdf.

Spremljanje z zdravjem povezanih vedenj pri otrocih in mladostnikih v okviru mednarodne raziskave HBSC

Izvedene aktivnosti:

- Sodelovanje v mednarodni mreži HBSC in njenih aktivnostih, analiza podatkov slovenske raziskave HBSC in HBSC PUMO, udeležba na mednarodnih sestankih, sodelovanje pri mednarodnem poročilu HBSC, pregled podatkov in drugih aktivnostih.
- Pripravili smo tri sporočila za javnost: (ob izdaji mednarodnih poročil): https://nijz.si/zivljenjski-slog/prepovedane-droge/zaskrbljujoci-trendi-v-uporabi-psihoaktivnih-snovi-med-mladostniki/; https://nijz.si/zivljenjski-slog/neenakosti-v-zdravju/zaskrbljujoce-neenakosti-v-zdravju-mladih/; https://nijz.si/zivljenjski-slog/porast-uporabe-digitalne-tehnologije-med-mladostniki/.
- Predstavili smo podatke HBSC raziskave na 2. nacionalni konferenci javnega zdravja o rabi psihoaktivnih snovi: https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 215740419] in o duševnem zdravju slovenskih mladostnikov in mladostnic v mednarodni perspektivi – izsledki HBSC raziskave: https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf . [COBISS.SI-ID 215735555].
- Začeli smo s pripravo poročila HBSC PUMO o izvedbi prilagojene raziskave HBSC med udeleženci programa PUMO.

Razvoj strategij in pristopov krepitve zdravja in preprečevanja tveganih vedenj preko vzpostavljanja baze znanja, prenosa znanja na strokovni ravni, krepitev znanja o ključnih preventivnih okoljih, vzpostavljanja sodelovanja z izbranim preventivnim okoljem ter opolnomočenje ciljnih skupin prebivalstva

Izvedene aktivnosti:

- Pripravljena in izvedena so bila tri izobraževanja o preventivi in naslavljanju težav z uporabo psihoaktivnih snovi pri mladih za mladinske centre, in sicer dve izobraževanji v marcu in eno v aprilu.
- Pripravljen in izveden je bil izobraževalni modul o na dokazih temelječi preventivi na področju rabe PAS pri otrocih in mladostnikih, v mesecu maju za sodelavce iz OE, ki delajo na področju preventive pred uporabo PAS.
- Zasnovan je bil izobraževalni modul o celostnem preventivnem pristopu na področju PAS v šolskem okolju, ki je bil prijavljen in sprejet v Katis katalog.
- Izvedene so bile tri delavnice za starše na področju preprečevanja tveganih vedenj, ki sta zajemali vsebine konoplje, alkohola in energijskih pijač.
- Izvedena je bila analiza raziskave o preventivnih aktivnostih v šolskem okolju na področju PAS v izbranih šolah in pripravljeno poročilo.
- Izvedena je bila analiza kvalitativnih raziskav med šolskimi delavci in starši o možnostih in ovirah izvajanja promocije zdravja in preventivnih aktivnosti v šolskem okolju in pripravljeno poročilo (v sklopu CRP projekta).
- Izveden je bil pregled dobrih praks na področju šolske in skupnostne preventive pred rabo PAS in pripravljena strokovna monografija https://nijz.si/publikacije/pregled-dobrih-praks-na-podrocju-solske-in-skupnostne-preventive-pred-rabo-psihoaktivnih-snovi/ (v sklopu CRP projekta).
- Na 2. nacionalni konferenci javnega zdravja je bil predstavljen prispevek: Učinkovita preventiva na področju rabe psihoaktivnih snovi med otroci in mladostniki – pregled dobrih praks = Review of good practices in preventing psychoactive substance use among children and adolescents - implications for slovenia. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno

zdravje, 2024. Str. 166-167. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 214954243].

- Izvedena je bila kvantitativna raziskava stališč in znanj strokovnih delavcev OŠ, SŠ in dijaških domov s področja zasvojenosti za ustrezno izvajanje indicirane preventive pri mladostnikih, ki posegajo po PAS; analiza rezultatov v teku (v sklopu CRP projekta).
- Delavnica o kakovostni preventivi v skupnosti za zainteresirano lokalno skupnost je bila zaradi posledic poplav in aktualne problematike nadomeščena z izvedbo delavnice o psihološki prvi pomoči ob čezmernem pitju alkohola, v novembru smo izvedli delavnico o kakovostni preventivi za Osrednjeslovensko regijo.

Oddelek za promocijo zdravega življenjskega sloga

Zdrav življenjski slog – prehrana, gibanje, spanje in debelost

Izvedene aktivnosti:

- Več prispevkov v znanstvenih revijah in prispevkov na konferencah o povezanosti oddaljenih determinant zdravja in zdravega življenjskega sloga. Aktivno sodelovanje in udeležba na srečanjih mreže ekspertov za področje zbiranja in analize podatkov o prehrani pri EFSA ter programske skupine Prehrana in JZ pri ARIS, svetovali in pregledali smo poglavja o debelosti in prehrani v Zdravstvenem statističnem letopisu, sodelovali pri pripravi smernic o zadostni preskrbi prebivalstva z vitD.
- Pripravljena izhodišča za evalvacijo Dober tek, Slovenija, ki temeljijo na predhodni evalvaciji slovenske prehranske politike, Food-EPI in PA EPI ter izkušenj sorodnih evalvacij v drugih EU državah.
- Poteka sodelovanje pri pripravi FBDG za Slovenijo, spremljanje naloge in reševanje številnih izzivov v sodelovanju z WHO. Naloga je v teku v povezavi z JA PreventNCD in aktivnostih v javnih zavodih. V smernice za prehrano starejših se dodaja poglavje o zavržkih hrane, izpeljana so bila podporna srečanja in mreženje z MKGP.
- V sodelovanju z WHO poteka mapping aktivnosti na področju debelosti v Sloveniji (WHO SPDI orodje).
- Vezano na JAPreventNCD tečejo aktivnosti na področju javnega naročanja živil, medsektorsko povezovanje z deležniki (MKGP, MOPE, MJU itd.).
- V zvezi s prenovo prehranskih smernic za dojenčke naloga teče. Ožja skupina se redno sestaja. Poteka pregled in usklajevanje prispelih poglavij.
- Skladno z Zakonom o šolski prehrani je pripravljen zdravstveni del prehranskih smernic, ki je strokovno o usklajen s pediatri, dietetiki in drugimi strokovno relevantnimi deležniki, zdravstveni vidik je usklajen s pedagoškim delom, ki ga je pripravil ZRSŠ. Smernice smo predstavili in zagovarjali na Strokovnem svetu RS za splošno izobraževanje (https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Smernice-za-prehranjevanje-v-VIZ-2024.pdf). Opravili smo testiranje in širitev spletnega orodja za načrtovanje in vrednotenje šolskih obrokov (PISKR) ter dograjevali strokovne vsebine in navezave na nove aktualne projekte za spletni portal Šolski lonec (https://solskilonec.si/). Na sprejetje prenovljenih

smernic in s tem povezane spremembe na spletnem orodju ŠL so vplivale aktivnosti Strateškega sveta za prehrano.

- Podpora sprejemu in uveljavitvi prenovljenih prehranskih smernic: kot avtorji zdravstvenega dela prehranskih smernic smo glede na dogovore z ZRSŠ in MVI prevzeli organizacijo usposabljanj zdravstvenega dela smernic: obvestili VIZ-e z razpisanimi termini za usposabljanje, pripravili program in izvedli usposabljanja (http://solskilonec.si/prehranske-smernice/usposabljanja-za-implementacijo-novih-smernic-za-prehranjevanje-v-viz/), pripravili webinarje za samostojno učenje, izdelali načrt za komuniciranje, pripravili okrožnice za VIZ-e, informativno gradivo za starše, pripravili priročnik glede strukturiranja jedilnikov za posamezne tipe VIZ-ov, pripravili samoevalvacijski vprašalnik za VIZ-e, omogočili individualno pomoč VIZ-om za uporabo orodij na Šolskem loncu, sestajali smo se z deležniki v imenovanih medresorskih delovnih skupinah, ki so imele za cilj izboljšati kakovost in način organizacije prehrane v VIZ-ih, predstavljali smernice različnim javnostim na srečanjih itd.
- Skladno z Zakonom o šolski prehrani izvajamo ukrep strokovnega spremljanja šolske prehrane s svetovanjem. Izvedeni so bili obiski zavodov, podana strokovna mnenja, izvedeni posveti za šole in vrtce po regijah, poteka prenova usklajenega Vodila za spremljanje prehrane v VIZ. Objavili smo raziskovalno poročilo z analizo izvajanja prehranskih smernic v vzgojno-izobraževalnih zavodih (https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/04/POROCILO_SOLSKA-ANKETA_koncno.pdf).
- Poročilo o izvedbi Šolske sheme; izvedli smo e-ankete za šole (učence in učitelje) in izvajalce spremljevalnih izobraževalnih ukrepov v šolskem letu 2023/24. Pripravili so se podatki in poročilo za šolsko leto 2023/24. Izvedli smo tudi pogovore na šolah – fokusne skupine (z organizatorji šolske prehrane in kuharji) glede odpadne hrane v šolah in pripravili poročilo ter šolam preko kanala Zdravih šol povzetek tudi predstavili. V podporo ukrepu so se pripravila posamezna poglavja o mleku in mlečnih izdelkih (različne teme).Izvedel se je tudi nov krog prvega eAnketiranja za učence in učitelje v šolskem letu 2024/25. Izvajamo podporo projektu Tradicionalnega slovenskega zajtrka - z izborom priporočenih lokalno pridelanih živil in povečevanjem deleža uživanja ekološko pridelane hrane: sestanki medresorske skupine, strokovna podpora JZ ciljem, objava za šole in medije (https://nijz.si/zivljenjski-slog/prehrana/tradicionalni-slovenski-zajtrk-2023-letos-v-ospredju-zita-in-zitni-izdelki-ter-kruh-kot-osrednje-zivilo/), podpora medijem. Evalvacijo projekta TSZ smo izvedli ob letošnji obeležiti v novembru 2024.
- Prenovljene prehranske smernice za študente; v ožji delovni skupini smo pripravili osnutek izhodišč za prehrano zdravih študentov, ki opredeljujejo fiziološka izhodišča za prehrano študentov ter priporočila na osnovi prehranskega vzorca, po vzoru nemških DGE smernic zdrave in trajnostne prehrane. Osnutek je bil posredovan zainteresiranim članom Strateškega sveta za prehrano (SSP) v pregled in dopolnitve. Prenova smernic je bila obravnavana na sejah SSP, njihova prenova pa je zaustavljena, saj se čaka na nacionalne FBDG smernice.
- Sodelovali smo v Delovni skupini za pripravo javnega razpisa za izbiro ponudnikov subvencionirane študentske prehrane, ki jo je imenovalo MDDSZ: izvedeni dve delovni srečanji, posredovani predlogi v zvezi z javnim razpisom in izboljšanjem študentske prehrane, izdelani dve strokovni mnenji z obrazložitvami glede izboljšanja študentske prehrane, pripravljen vzorčni jedilnik kot priloga razpisu, dvig razpisnih točk v razpisu za še dodatno uveljavitev simbola Prava izbira (https://www.gov.si/novice/2024-07-12-objavljen-razpis-za-ponudnike-studentske-prehrane/), izvedli anketo o prehranskih navadah in odnosu študentov do sistema organizirane prehrane. Sodelovanje pri delu medsektorske skupine in pri poročilu o napredku Zavez odgovornosti ZKŽP. Poročilo o napredku Zavez odgovornosti ZKŽP; naloga poteka po načrtu, z izvajalci Zavez odgovornosti smo se srečali na sestanku Odbora za spremljanje in usmerjanje razvoja in

informiranja o živilih izboljšane hranilne sestave, seznanili smo se z napredkom posameznih sektorjev, sodelovali smo pri pripravi publikacije Odloči se za živila izboljšane sestave 2023.

- Aktivnosti spodbujanja telesne dejavnosti in omejevanja sedečega življenjskega sloga: Pripravljen je bil obsežen slovenski Country card in opravljene ustrezne nacionalne analize, pregledi smernic in podatkov. Delo na raziskavi s ključnimi deležniki na temo covida je v teku.
- Pripravljene so bile številne komunikacijske aktivnosti v zvezi s prehranskim ozaveščanjem. Obeležitve svetovnih dni sledijo v drugi polovici leta. Obeležili smo SDH2024: predavanja za šole in objavljen tekst na NIJZ spletni strani: https://nijz.si/zivljenjski-slog/prehrana/pravica-do-hrane-za-boljse-zivljenje-in-boljso-prihodnost/.
- Ustanovitev strokovne skupine »Skupaj za obvladovanje otroške debelosti«, ki deluje pod pokroviteljstvom prvega soproga A. Musarja in izvedeni dve letni srečanji skupine; v sklopu skupine izvedena nacionalna konferenca z udeležbo soprogov predsednikov držav in mednarodnimi strokovnjaki v povezavi z STOP Obesity Accelaration Plan.
- Vzpostavljeno redno sodelovanje z UNICEF (na temo dojenja) v okviru projekta Prevent NCD.
- Izvedena dva sestanka medsektorske skupine na področju omejevanja trženja nezdrave hrane otrokom (v povezavi s projektom Prevent NCD).
- Sodelovanje pri projektu in pripravi poročila raziskave ZPS: Analiza oglaševanja živil otrokom na slovenski TV.
- Prehranska varnost - izveden sestanek z MKG, priprava publikacije »Prehranski nasveti namenjeni posameznikom za varčno načrtovanje prehrane«.
- Izvedba prvega sestanka na temo: zaloge in varnost živil v izrednih razmerah; priprava zapisnika.
- Pripravljeno priporočilo glede dopolnjevanja prehrane s prehranskimi dopolnili v času načrtovanja nosečnosti, v nosečnosti, po porodu oziroma v času dojenja (še brez priporočil za D vitamin).

Javno zdravje v medsektorskih politikah, enakosti v zdravju in metodologija promocije zdravja

Izvedene aktivnosti:

- Osnutek četrte publikacije Neenakosti v zdravju je v fazi pošiljanja v vmesno recenzijo zunanjim recenzentom;
- Izvedeni so bili mesečni sestanki z medsektorsko skupino za pripravo IV. publikacije Neenakosti v zdravju ter dva sestanka usmerjevalnega odbora.
- Pripravljen je bil osnutek povzetka publikacije Neenakosti v zdravju za politične odločevalce.
- Opravljen je bil uredniški in recenzentski pregled prispevkov vključenih v IV. publikacijo Neenakosti v zdravju.
- Poročila o devetih povezovalnih dogodkih na temo AZS (zapisniki srečanj medsektorske skupine in poročila območnih enot o izvajanju aktivnosti) in priprava zbornika/publikacije preteklega leta (https://staranje.si/sites/www.staranje.si/files/upload/images/zbornik_porocil_regij_2023-v1_29_5_2024_fin.pdf);
- Koordinacija skupine na teme staranja je temeljila na izvedbi štirih sestankov, od tega je bil eden sestanek tematski: *Duševno zdravje starejših in destigmatizacija (*pripravljen je bil osnutek zbornika prispevkov) ter eden sestanek na terenu; Center KO-RA Ravne na Koroškem. V podporo koordinaciji skupine je bilo izvedenih še 7 sestankov ožje skupine.
- V letu 2024 je potekala druga obeležitev akcije *Pokloni čas, polepšaj dan*; v ta namen je bil v januarju izveden letni sestanek medsektorske skupine, sledilo je sodelovanje pri pripravi gradiv, predvsem za komuniciranje ter diseminacijo akcije.

- Skupina JZvMSP na teme staranja je v letu 2024 na spletni strani www.staranje.si pripravila 19 novic (večina vezanih na aktivnosti akcije *Pokloni čas, polepšaj dan*), dostopno na: https://staranje.si/aktualno.
- Presečna sodelovanja v 2024; (1) Kulturni bazar, v živo Cankarjev Dom, 20. 3. 2024 Posnetek predavanja medgeneracijsko povezovanje vseslovenska akcija PČPD 2023, (2) Maribor, 15. 5. 2024 Festival duševnega zdravja, (3) Celje, 19. 6. 2024 Kako lahko lokalna skupnost pripomore k ustvarjanju pogojev za izboljšanje duševnega zdravja starejših? (4) E-strokovni kulturni bazar 2024 Posnetek predavanja medgeneracijsko povezovanje vseslovenska akcija PČPD 2023, (5) Sestanek regijskih koordinatorjev PZV, 12. 9. 2024, (6) Strokovno srečanje aktiva prehranskih delavcev, Laško.
- Udeležili smo se srečanj: (1) SURS Statistični dnevi 2024, (2), 16. letna konferenca preventive za odraslo populacijo, Preventiva kroničnih bolezni na stičišču populacijskih in individualiziranih pristopov, Laško, (3) Letno nacionalno srečanje članic Slovenske mreže zdravih mest »Bogatimo življenje vseh prebivalcev«, in (4) Zdrava povezava, Združujmo moči za zdrave ljudi, MZ.
- Sodelovali smo pri izpolnjevanju anket in vprašalnikov na različne teme:
  - »High-Level Policy Forum – The Future of People-Centred Health Innovation« na OECD HL srečanju ministrov za zdravje;
  - Priprava pregleda/odgovorov za Stalno predstavništvo Republike Slovenije v Bruslju (SPBR), prejeli vprašanja Bolgarije glede geriatrične oskrbe;
  - Priprava pregleda/odgovorov za ministra za solidarno prihodnost, ki se je 18. – 19. novembra v Budimpešti udeležil neformalnega srečanja ministrov, pristojnih za demografijo;
  - 14th session of the Open-ended Working Group on Ageing.
- Vezano na imenovanje v SURS-ov Sosvet za tretje življenjsko obdobje smo se udeležili letnega srečanja Sosveta (8. 10. 2024).
- Prispevki na 2. nacionalni konferenci javnega zdravja, Maribor (navedeni naslovi prispevkov):
  - Socialna Vključenost Starejših V Povezavi Z Vseslovensko Akcijo »Pokloni Čas, Polepšaj Dan«;
  - Zdravje, kultura in umetnost kot povezovalna tema javnozdravstvenih pristopov v medsektorskih politikah na področju aktivnega in zdravega staranja v Sloveniji;
  - Uporaba okvirja odgovornosti v procesih prenosa znanja v odločevalsko ukrepanje/politični cikel.
- Pripravljena je bila objava v glasilu EuroHealthNet-a (newsletter): Can we put health before profit for a healthier, stronger, and more resilient Europe?
- Udeležba na *Capacity-building study visit on 'Understanding EU decision-making for a meaningful engagement of public health actors'*, organiziral EuroHealthNet.

Oddelek za razvoj programov za varovanje in krepitev zdravja

Krepitev zdravja žensk in zmanjševanje bremena bolezni, s posebnim poudarkom na obporodnem obdobju

V letu 2024 smo izvedli oz. še izvajamo večino nalog, skladno z načrtom dela NIJZ za leto 2024.

Spremljanje, interpretacija in diseminacija podatkov o kazalnikih zdravja in zdravstvenega varstva žensk

Izvedene aktivnosti:

- Pripravili smo poročilo o kazalnikih kakovosti v porodništvu 2018-2022 – naloga zaključena januarja 2024 (poročilo ni javno dostopno, posredovano je bilo predstojnikom porodnišnic in je namenjeno njihovi interni uporabi);
- Objavili smo publikacijo »Zdravje žensk v Sloveniji – naloga zaključena marca 2024 (https://nijz.si/publikacije/zdravje-zensk-v-sloveniji/;
- Pripravili smo tri poglavja s kazalniki za Zdravstveni statistični letopis 2022 – naloga zaključena marca 2024 (https://nijz.si/wpcontent/uploads/2024/03/2.2_Porodi_in_rojstva_2022_Z.pdf , https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/2.3_Fetalne-smrti_2022_Z.pdf , https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/6.4_Sterilizacije_2022_z.pdf);
- Pripravili smo tri poglavja s kazalniki za publikacijo Neenakosti v zdravju - naloga zaključena maja 2024 (publikacija še ni objavljena);
- Izvedena redna letna seja delovne skupine za maternalno umrljivost na NIJZ (obravnava primerov za leto 2022) – naloga je bila izvedena decembra 2024. Prispevek z rezultati analiz DS za proučevanje maternalne umrljivosti bo vključen v naslednje triletno poročilo o maternalni umrljivosti za 2021-2023– stalna naloga, je v izvajanju v skladu s Programom dela 2025;
- Pripravljen je bil nabor perinatalnih in reproduktivnih kazalnikov zdravstvenega varstva žensk za prvo letno poročilo. Naloga je v izvajanju, priprava in objava poročila je načrtovana v prvi polovici leta 2025 v skladu s Programom dela 2025.

Zagotavljanje strokovnih podlag ter koordinacija, spremljanje, vrednotenje in nadgrajevanje ukrepov in programov na področju promocije in preventive za bodoče starše ter mlade družine

Izvedene aktivnosti:

- Posodobitev vsebine, natis in distribucija informativnega gradiva »Se sprašujete, zakaj vas materinstvo ne osrečuje« – izdelek je zaključen februarja 2024 (https://zdaj.net/wp-content/uploads/2023/05/poporodna-depresija_letak-A5_splet.pdf).
- Priprava, oblikovanje, tisk in distribucija posodobljenega vodnika Pričakujemo dojenčka z vsebinami vzgoje za zdravje za nosečnice in starše – naloga je zaključena novembra 2024 (https://nijz.si/publikacije/pricakujemo-dojencka/).
- Priprava strokovnih podlag za projekt Prvih 1000 dni (preventivni program za ranljive nosečnice in družine z dojenčkom) – pripravljen je bil podrobni vsebinski in finančni načrt projekta za prijavo na razpis za terciarne projekte – izdelek je zaključen decembra 2024, nadaljevanje dela na projektu v skladu s Programom dela 2025.
- Pripravljeni 4 znanstveni prispevki v sklopu mednarodne raziskave IMAgiNE EURO – izdelki so zaključeni:
  - 2 znanstvena prispevka sta že objavljena: https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/39238363/ in https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/39431577/;
  - 2 prispevka sta v postopku sprejema za objavo.
- Vzpostavitev delovanja prenovljene interdisciplinarne delovne skupine za obporodno duševno zdravje – naloga je v izvajanju.
- Izvedeno je bilo Strokovno srečanje izvajalk priprave na porod in starševstvo – 10. decembra 2024.
- Sodelovanje v JA Prevent NCD (WP 6.5 – področje dojenja) – naloga je v izvajanju v skladu s projektnimi aktivnostmi do leta 2027.

- Osnutek publikacije na temo razvoja sodobnega babištva - naloga je v izvajanju v skladu s Programom dela 2025.
- Adaptacija za slovensko okolje in implementacija spletne aplikacije Mamma Mia – naloga je v izvajanju zaradi zamud s strani projektne ekipe na Norveškem, sprejeta odločitev o podaljšanju sodelovanja z Norveško za eno leto.
- Sodelovanje v interdisciplinarni delovni skupini za prenovo smernic za načrtovani porod na domu – delovni sestanki potekajo redno po planu, naloga je v izvajanju v skladu s Programom dela v letu 2025.
- Delo na projektu JA HealthEU4Kids (Smart Family):
  - Strokovno srečanje in 4 delavnice za zdravstvene delavce – načrtovane naloge so uspešno izvedene do konca novembra 2024, aktivnosti na projektu se nadaljujejo v skladu s Programom dela 2025.
- Ozaveščanje splošne in strokovne javnosti na spletni strani ZDAJ.net:
  - priprava in objava novih 20 prispevkov, povzetih po vsebinah projekta Health4EUKids https://zdaj.net/kategorija/izpostavljeno/,
  - 1 prispevek na temo dojenja https://zdaj.net/izpostavljeno/svetovni-teden-dojenja-2024-zmanjsajmo-neenakosti-podprimo-dojenje/,
  - 1 prispevek ob Materinskem dnevu https://zdaj.net/nekategorizirano/cvetoc-25-marec-materinski-dan/,
  - objavljen redni letni prispevek »Porodi v letu 2024« https://zdaj.net/izpostavljeno/prva-objava-porodi-v-letu-2024/.

Področje nasilja

Izvedene aktivnosti so:

- Ozaveščanje splošne in strokovne javnosti o problematiki nasilja v družini in nasilja nad ženskami:
  - spletišče ZDAJ.net - 5 prispevkov (https://zdaj.net/izpostavljeno/telesno-kaznovanje-ali-nasilje-nad-otrokom/, https://zdaj.net/nekategorizirano/zavetje-za-zrtve-nasilja-tudi-v-praznicnem-casu/, https://zdaj.net/nekategorizirano/25-novembra-obelezujemo-mednarodni-dan-boja-proti-nasilju-nad-zenskami/, https://zdaj.net/nosecnost/anonimni-spletni-klepet-drustva-sos-telefon-za-zenske-in-otroke-zrtve-nasilja/ in https://zdaj.net/izpostavljeno/kako-se-odzvati-ko-otrok-spregovori-o-nasilju/);
  - spletišče ToSemJaz - 4 prispevki (https://www.tosemjaz.net/razisci/sola-ucenje-in-prosti-cas/pocitnice-so-tu-kako-jih-nameravas-preziveti/, https://www.tosemjaz.net/razisci/druzina-prijatelji-in-vrstniki/nasilje-v-intimno-partnerski-zvezi/, https://www.tosemjaz.net/razisci/custva-in-psihicne-stiske/nenasilna-komunikacija-povezovalna-socutna-komunikacija/ in https://www.tosemjaz.net/razisci/druzina-prijatelji-in-vrstniki/pomoc-v-primeru-spletnega-nasilja-platforma-traced/);
  - spletišče NIJZ – 2 prispevka (https://nijz.si/mediji/ne-molk-ampak-ukrepanje/ in https://nijz.si/zivljenjski-slog/otroci/telesno-kaznovanje-ali-nasilje-nad-otroki);
  - Bilten (Zdrave šole) – 2 prispevka (https://nijz.si/publikacije/bilten-slovenske-mreze-zdravih-sol-stevilka-1-2025/).

- Podpora Ministrstvu za zdravje na področju preprečevanja nasilja:

- Sodelovanje pri dopolnitvi vprašalnika Sveta Evrope o zaščiti otrok pred nasiljem (Odbor CDENF) – naloga je zaključena januarja 2024;
- Sodelovanje pri pregledu priporočila Sveta Evrope državam članicam v zvezi s prijavljanjem nasilja nad otroki - Recommendation CM/Rec(2023)8 of the Committee of Ministers to member States on strengthening reporting systems on violence against children – naloga je zaključena januarja 2024;
- Sodelovanje pri aktivnostih v sklopu rednih srečanj pri namestniku Varuha človekovih pravic (neformalna delovna skupina za preprečevanje nasilja med mladimi in v družini) – naloga se nadaljuje po planu;
- Sodelovanje v medresorski delovni skupini za spremljanje izvajanja Istanbulske konvencije o preprečevanju in boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini – naloga je v izvajanju in se nadaljuje po planu;
- Sodelovanje v Medresorski delovni skupini za pripravo Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami. Ponovno sprejeta Resolucija: https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=PRAV13506 . Naloga je v izvajanju in se nadaljuje v skladu s Programom dela 2025.

Sodelovanje z javnostjo

Izvedene aktivnosti:

- Priprava in izvedba predavanj na Festivalu duševnega zdravja (Nasveti za dober porod in sproščeno starševstvo https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/04/Program-2.-Festivala-dusevnega-zdravja-1_13.5-1-1434x2048-1.pdf) – izvedeno maja 2024;
- Sodelovanje pri ustvarjanju dokumentarnega filma o babištvu – naloga je zaključena maja 2024 (https://www.rtvslo.si/kultura/dediscina/premiera-filma-o-babistvu-dragocenih-vescinah-ki-zagotavljajo-temeljne-clovekove-pravice/695938);
- Pripravljenih in objavljenih 6 prispevkov za splošno javnost;
- Aktivna udeležba na konferencah (Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti, Zdravje delovno aktivnih in starejših odraslih: 7. znanstvena in strokovna konferenca z mednarodno udeležbo), simpozijih (Mednarodni simpozij o dojenju in laktaciji) in okroglih mizah (Babištvo nekoč in danes).

Identifikacija ovir pri ranljivih skupinah pri skrbi za lastno zdravje in dostopa do preventivnih programov

Izvedene aktivnosti:

- Izvedba izobraževanja za zdravstvene delavce na temo neverbalnega komuniciranja v zdravstvu – naloga ni bila izvedena;
- Na področju HIV/AIDSa:
  - Delali smo na uresničevanju Akcijskega načrta za preprečevanje in obvladovanje HIv/aidsa;
  - Sodelovali smo pri širjenju dostopnosti testiranja za HIV, virusne hepatitise ter SPO v skupnosti za nove ranljive skupine;
  - Sodelovali smo pri pripravi strokovnih smernic za testiranje za spolne delavce, migrante ter osebe, ki uporabljajo droge;
  - Izveden nacionalni posvet ob Svetovnem dnevu AIDS-a – november 2024;
  - Sodelovanje z mediji javnega obveščanja na področju HIV/AIDS.

- Na področju zdravja v zaporih:
  - Udeležili smo se Evropskega srečanja mreže WHO Zdravi zapori »Zdravje v zaporih je javno zdravje«;
  - Začeli smo z graditvijo mreže Zdravi zapori v Sloveniji (dogovori z UIKS).
- Na področju migracij, zdravja Romov in LGBT ter trans oseb: aktivno sodelovanje ob obisku Evropske komisije proti rasizmu in nestrpnosti v Republiki Sloveniji; poročanje, odziv na poročilo ECRI.

Zdrava mesta

Izvedene aktivnosti:

- Koordinacija Nacionalne mreže in strokovne skupine NIJZ za zdrava mesta;
- Koordinacija ožje skupine občinskih koordinatorjev zdravih mest;
- Organizacija obdobnih spletnih srečanj članic zdravih mest – 29. 5. 2024;
- Izdaja dveh številk spletnega glasnika zdravih mest;
- Skrb za spletno stran Slovenske mreže zdravih mest https://nijz.si/programi/zdrava-mesta/;
- Sprotni prenos nacionalnih in mednarodnih sporočil ter drugih informacij med vsemi deležniki;
- Organizacija seje usmerjevalnega odbora mreže zdravih mest – 22. 10. 2024;
- Organizacija poletne šole javnega zdravja – ni bilo izvedeno;
- Udeležba na letni poslovno tehnični mednarodni SZO konferenci zdravih mest – 6. 11. 2024;
- Udeležba na obdobnih spletnih mednarodnih sestankih nacionalnih koordinatorjev in na rednih obdobnih spletnih sestankih SZO za zdrava mesta – 2. 4. 2024, 3. 6. 2024, 7. 10. 2024, 14. 10. 2024, 22. 10. 2024;
- Organizacija nacionalne konference zdravih mest – 19. 11. 2024;
- Sodelovanje/partnerstvo v projektu »Ven za zdravje3« - obveznosti v skladu s pogodbo; vse leto
- Sodelovanje/partnerstvo v projektu »Šteker« (nekemične zasvojenosti) - obveznosti v skladu s pogodbo;
- Priprava programa mreže za naslednje obdobje;
- Sestanki strokovne skupine NIJZ za zdrava mesta – 23. 4. 2024, 29. 5. 2024, 4. 10. 2024;
- Izvedba nalog v procesu akreditacije Slovenske mreže zdravih mest pri SZO – oktober – december; zaradi nepravočasnega plačila letnih članarin Svetovni zdravstveni organizaciji, bo Slovenska mreža zdravih mest pričela z akreditacijskimi nalogami v letu 2026 v VIII. fazi;
- Izdelava letne analize aktivnosti članic zdravih mest – v mesecu oktobru izvedena krajša verzija samo za potrebe usmerjevalnega odbora, razširjena verzija bo narejena do konca februarja 2025;
- Aktivna udeležba v modulu »Lokalna skupnost«;
- Medsektorsko sodelovanje z različnimi pomembnimi deležniki za razvoj in delovanje Nacionalne mreže zdravih mest;
- Pomoč občinam, članicam, pri aktivnostih za uspešno sodelovanju v programu zdravih mest;
- Širitev Slovenske mreže zdravih mest;
- Izvedba intervjuja za Vestnik Murska Sobota - 30. 8. 2024;
- Aktivna udeležba na mednarodni konferenci EFPC – 16. 9. 2024 in 17. 9. 2024;
- Udeležba na delovnem srečanju sub mreže CZR – 1. 7. 2024, 10. 10. 2024;
- Ustanovitev delovnega telesa z vodji CKZ regije Maribor in delovna srečanja - 12. 11. 2024 in 11. 12. 2024;

- Izpolnjevanje in oddaja vprašalnika o delovanju Nacionalne mreže zdravih mest – 11. 4. 2024;
- Redni sprotni/krajši sestanki z občinskimi koordinatorji zdravih mest – 67 sestankov;
- Redni sprotni/krajši sestanki s člani strokovne skupine NIJZ za zdrava mesta – 113 sestankov;
- Sprotni krajši sestanki s predstavniki sub mreže CZR – 6 sestankov;
- Sestanki s člani usmerjevalnega odbora – 12 sestankov;
- Redni sprotni/krajši sestanki z vodji CKZ – 14 sestankov;
- Število občin članic Slovenske mreže zdravih mest (december 2024) – 63 članic.

NALEZLJIVE BOLEZNI – SPREMLJANJE, PREUČEVANJE IN OBVLADOVANJE

Oddelek za spremljanje nalezljivih bolezni

- **Spremljanje nalezljivih bolezni (NB) in digitalizacija sistemov spremljanja**

V okviru te naloge so potekale naslednje aktivnosti:

- Neprekinjeno, sistematično zbiranje, analiziranje, interpretiranje in diseminacija podatkov o pojavljanju in širjenju nalezljivih bolezni (NB), ki so podlaga za odzivanje in izvajanje ukrepov, ocenjevanje uspešnosti preventivnih programov ter oblikovanje hipotez v okviru znanstvenega proučevanja in raziskovanja;
- Epidemiološko spremljanje NB na regionalnem in nacionalnem nivoju na osnovi kazalnikov (»indicator-based«) in dogodkov (»event-based«) ter iz mednarodnih sistemov obveščanja. Na vsaki OE NIJZ je potekalo zbiranje, preverjanje in dopolnjevanje podatkov o NB v skladu z zakonodajo, ki jih posredujejo izvajalci zdravstvene dejavnosti ter mikrobiološki laboratoriji še vedno na papirnatih obrazcih. Na nacionalni ravni je potekalo dodatno preverjanje in dopolnjevanje podatkov ter vzdrževanje evidenc o NB https://nijz.si/nalezljive-bolezni/letna-porocila-epidemioloskega-spremljanja-nalezljivih-bolezni-v-sloveniji/;
- Vzdrževanje in upravljanje zbirk s področja NB, priprava metodoloških pojasnil https://nijz.si/podatki/podatkovne-zbirke-in-raziskave/podatkovne-zbirke-in-raziskave/;
- Priprava podatkov in osnutkov za letna, četrtletna in mesečna poročila o NB v Sloveniji https://nijz.si/nalezljive-bolezni/spremljanje-nalezljivih-bolezni/;
- Priprava in posredovanje podatkov o NB za Slovenijo deležnikom v državi (splošna javnost, UVHVVR, ARSO ...) in tujini (Tessy/ECDC https://www.ecdc.europa.eu/en/surveillance-atlas-infectious-diseases , WHO https://gateway.euro.who.int/en/datasets/european-health-for-all-database/ , EFSA https://www.efsa.europa.eu/sl/topics/topic/foodborne-zoonotic-diseases ...);
- Priprava podatkov o NB za NIJZ podatkovni portal https://podatki.nijz.si/pxweb/sl/NIJZ%20podatkovni%20portal/?px_language=sl&px_db=NIJZ%2

0podatkovni%20portal , Zdravstveni statistični letopis NIJZ https://nijz.si/podatki/zdravstveni-statisticni-letopis-slovenije/ in OPSI https://podatki.gov.si/dataset/spremljanje-nalezljivih-bolezni-v-sloveniji.

- Priprava prikazov podatkov o NB (prijavljeni primeri, izbruhi) za epidemiologe;
- Priprava izdelkov, vezanih na projektno dokumentacijo: EU-HIP https://nijz.si/projekti/eu-hip-eu-interoperabilnost-z-informacijskim-sistemom-organa-za-pripravljenost-in-odziv-na-izredne-zdravstvene-groznje-hera/; UNITED4Surveillance https://nijz.si/projekti/united4surveillance/; EuroMOMO in spremljanje splošne presežne umrljivosti https://www.euromomo.eu/;
- Priprava strokovnih podlag za digitalizacijo sistema spremljanja NB, sodelovanje pri pripravi dokumentacije za razpis Evropske komisije https://nijz.si/projekti/nss-si-digitalizacija-nacionalnega-sistema-spremljanja-nalezljivih-bolezni-v-sloveniji/.

- **Spremljanje akutnih okužb dihal in vektorskih bolezni**

V okviru te naloge so potekale naslednje aktivnosti:

- Poglobljeno interdisciplinarno epidemiološko in laboratorijsko spremljanje izbranih povzročiteljev okužb dihal, kože in podkožja ter vektorskih nalezljivih bolezni; upravljanje z nacionalnim integriranim mrežnim spremljanjem akutnih okužb dihal;
- Priprava tedenskih poročil integriranega spremljanja akutnih okužb dihal, RSV, KME in LB z objavo na spletni strani v sezoni 2023/2024 in 2024/2025 https://nijz.si/nalezljive-bolezni/spremljanje-nalezljivih-bolezni/;
- Priprava letnih poročil: Letno poročilo o nacionalnem integriranem spremljanju gripe, covid-19 in ostalih akutnih okužb dihal v sezoni 2022/2023, Letno poročilo o spremljanju respiratornega sincicijskega virusa v sezoni 2022/2023, Letno poročilo o okužbah, ki jih povzroča Streptococcus pyogenes, legionelozah in vektorsko prenosljivih boleznih za leto 2023 https://nijz.si/nalezljive-bolezni/letna-porocila-epidemioloskega-spremljanja-nalezljivih-bolezni-v-sloveniji/;
- Sprotna prenova Definicij prijavljivih nalezljivih bolezni za namene epidemiološkega spremljanja https://nijz.si/nalezljive-bolezni/definicije-prijavljivih-nalezljivih-bolezni-za-namene-epidemioloskega-spremljanja/;
- Sodelovanje v strokovnih skupinah in projektih za optimizacijo in nadgradnjo spremljanja:
  - sodelovanje v Posvetovalni skupini za nadzor nad nalezljivimi boleznimi, ki se prenašajo s krvjo,
  - sodelovanje v Delovni skupini za imunoprofilakso RSV s palivizumabom,
  - sodelovanje v projektu spremljanja respiratornega sincicijskega virusa PROMISE – priprava smernic za spremljanje RSV v okviru ECDC,
  - sodelovanje v projektu IAV-Sur-BME.
- Razvoj in implementacija modeliranja epidemičnega praga in intenzitete sezone RSV in preliminarno izoblikovanje pragov za spremljanje covid-19 (https://nijz.si/nalezljive-bolezni/tedensko-spremljanje-respiratornega-sincicijskega-virusa-rsv/);
- Priprava izhodišč za širitev nabora povzročiteljev okužb dihal (Bordetella pertussis in Mycoplasma pneumoniae) v okviru nacionalnega integriranega spremljanja s preliminarnimi rezultati;
- Priprava kazalnika Lymska borelioza in KME za ARSO 2023 https://kazalci.arso.gov.si/sl/content/prijavljeni-primeri-lymske-borelioze-klopnega-meningoencefalitisa-v-sloveniji-3;

- Sodelovanje z UVHHVR, NIB in NLZOH v projektu spremljanja AI v površinskih vodah in pri sesalcih (projekt Influenza A Viruses Surveillance in Birds, Mammals, and Environment - IAVSur – BM https://www.gov.si/en/registries/projects/influenza-a-viruses-surveillance-in-birds-mammals-and-environment/.

- **Spremljanje črevesnih nalezljivih bolezni (ČNB) in zoonoz**

V okviru te naloge so potekale naslednje aktivnosti:

- Poglobljeno interdisciplinarno epidemiološko in laboratorijsko spremljanje izbranih povzročiteljev zoonoz;
- Priprava Letnega poročila o zoonozah 2023 za ECDC Tessy, EFSA https://nijz.si/wp-content/uploads/2025/01/Crevesne-nalezljive-bolezni-in-zoonoze-v-Sloveniji-v-letu-2023.pdf;
- Priprava ARSO Kazalnika izbruhi s hrano 2023;
- Sprotne ocene epidemiološke situacije glede zoonoz v Sloveniji in tujini v povezavi z veterinarsko stroko;
- Priprava načrta monitoringa zoonoz za leto 2024;
- Priprava oziroma posodobitev algoritmov ukrepanja (tularemija, botulizem in drugi) ;
- Sodelovanje pri projektih Jamrai 2 (Joint Action on Antimicrobial Resistance and Healthcare-Associated Infections 2), United 4 Surveillance;
- Udeležba na delavnici o izbruhih bolezni, ki se širijo s hrano in vodo na daljavo - FWD ECDC, skupaj z NLZOH ; udeležba na delavnici o sekvenciranju povzročiteljev zoonoz v Parizu in aviarni influenci v Bruslju;
- Organizacija in vodenje posveta Eno zdravje 2024;
- Priprava podatkov za oceno bremena okužb ČNB.

- **Spremljanje povzročiteljev nalezljivih bolezni (NB) v odpadni vodi v Sloveniji in njegov razvoj**

V okviru te naloge so potekale naslednje aktivnosti:

- Izvajanje rednega epidemiološkega spremljanja SARS-CoV-2 in poliovirusov v odpadni vodi ter vzdrževanje baze podatkov spremljanja povzročiteljev NB v odpadni vodi https://nijz.si/nalezljive-bolezni/epidemiolosko-spremljanje-povzrociteljev-nalezljivih-bolezni-v-odpadnih-vodah-v-sloveniji/;
- Razvoj aplikacije za prijavo rezultatov laboratorijskih izvidov vzorcev odpadne vode na NIJZ v sklopu vzpostavljanja avtomatiziranega epidemiološkega spremljanja povzročiteljev NB v odpadni vodi;
- Priprava tedenskih poročil rezultatov epidemiološkega spremljanja SARS-CoV-2 v odpadni vodi za Tedenski pregled javnozdravstvenih tveganj za zdravstvene deležnike v državi;
- Priprava letnega poročila Epidemiološko spremljanje povzročiteljev nalezljivih bolezni v odpadni vodi v Sloveniji v letu 2023;
- Priprava in implementacija Načrta izrednega spremljanja povzročiteljev nalezljivih bolezni v odpadni vodi na Letališču Jožeta Pučnika Ljubljana;
- Izvajanje naloge Poglobljeno spremljanje rotavirusov in norovirusov v odpadni vodi in vzorcih bolnikov z rotavirusnim in norovirusnim enteritisom;

- Uspešna prijava, vodenje in izvajanje ciljnega raziskovalnega projekta Pilotno spremljanje na karbapeneme odpornih bakterij v odpadni vodi v Sloveniji https://nijz.si/projekti/pilotno-epidemiolosko-spremljanje-na-karbapeneme-odpornih-bakterij-v-odpadnih-vodah-v-sloveniji-v3-24040/;
- Priprava predloga naloge Razvoj spremljanja virusov influence in respiratornega sinicijskega virusa v odpadni vodi v Sloveniji - pilotna raziskava;
- Vodenje in delo na Joint Action EU Wastewater Integrated Surveillance for Public Health (EU-WISH) skladno s projektno časovnico https://nijz.si/projekti/eu-wish-eu-wastewater-integrated-surveillance-for-public-health/;
- Priprava dveh znanstvenih člankov za objavo v mednarodnih revijah, dveh strokovnih prispevkov za nacionalno konferenco javnega zdravja in nacionalno strokovno revijo ter treh povzetkov za nacionalno in mednarodno mikrobiološko konferenco glede spremljanja povzročiteljev NB v odpadni vodi v Sloveniji.

***Ključni izdelki**:*

Pripravljeni podatki in osnutki za četrtletna, mesečna in tedenska poročila o nalezljivih boleznih v Sloveniji:

- Spremljanje okužb s SARS-CoV-2 (covid-19) https://nijz.si/nalezljive-bolezni/spremljanje-okuzb-s-sars-cov-2-covid-19/
- Tedensko spremljanje gripe, covid-19 in drugih akutnih okužb dihal v sezoni 2023/2024 in 2024/2025 https://nijz.si/nalezljive-bolezni/integrirano-mrezno-spremljanje-gripe-covid-19-in-ostalih-akutnih-okuzb-dihal-v-sezoni-2024-2025/
- Tedensko spremljanje respiratornega sincicijskega virusa (RSV) https://nijz.si/nalezljive-bolezni/tedensko-spremljanje-respiratornega-sincicijskega-virusa-rsv/
- Tedensko spremljanje lymske borelioze in klopnega meningoencefalitisa https://nijz.si/nalezljive-bolezni/tedensko-spremljanje-lymske-borelioze-in-klopnega-meningoencefalitisa/
- Tedensko spremljanje kampilobakterioz in salmoneloz https://nijz.si/nalezljive-bolezni/tedensko-spremljanje-lymske-borelioze-in-klopnega-meningoencefalitisa/
- Tedensko spremljanje prijavljenih virusnih črevesnih bolezni (rotaviroz in noroviroz) https://nijz.si/nalezljive-bolezni/tedensko-spremljanje-prijavljenih-virusnih-crevesnih-bolezni/
- Pripravljeni podatki za letna poročila o nalezljivih boleznih: https://nijz.si/nalezljive-bolezni/letna-porocila-epidemioloskega-spremljanja-nalezljivih-bolezni-v-sloveniji/**;**
- Pripravljeni in posredovani podatki in kazalniki na področju nalezljivih boleznih za Slovenijo deležnikom v državi (splošna javnost, UVHVVR, ARSO ...) in tujini (Tessy/ECDC https://www.ecdc.europa.eu/en/surveillance-atlas-infectious-diseases , WHO https://gateway.euro.who.int/en/datasets/european-health-for-all-database/ , EFSA https://www.efsa.europa.eu/sl/topics/topic/foodborne-zoonotic-diseases ...) ;
- Pripravljeni in posredovani podatki za tedensko spremljanje presežne splošne umrljivosti v Sloveniji v okviru projekta EuroMOMO https://www.euromomo.eu/ ;
- Pripravljeni podatki o nalezljivih boleznih za za NIJZ podatkovni portal https://podatki.nijz.si/pxweb/sl/NIJZ%20podatkovni%20portal/?px_language=sl&px_db=NIJZ%20podatkovni%20portal , Zdravstveni statistični letopis NIJZ https://nijz.si/podatki/zdravstveni-statisticni-letopis-slovenije/ in OPSI https://podatki.gov.si/dataset/spremljanje-nalezljivih-bolezni-v-sloveniji .
- Pripravljeni prikazi podatkov o nalezljivih boleznih (prijavljeni primeri, izbruhi) za epidemiologe;

- Pripravljen interaktivni prikaz Spremljanje različic SARS-CoV-2 v Sloveniji https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiODNkMjg2YjUtOGYxMi00MzJjLTk3ZDAtNTRkYzdmM2YyYWNjIiwidCI6ImFkMjQ1ZGFlLTQ0YTAtNGQ5NC04OTY3LTVjNjk5MGFmYTQ2MyIsImMiOjl9 ;
- Pripravljeni izdelki, vezani na projektno dokumentacijo evropskih projektov: EU-HIP https://nijz.si/projekti/eu-hip-eu-interoperabilnost-z-informacijskim-sistemom-organa-za-pripravljenost-in-odziv-na-izredne-zdravstvene-groznje-hera/ ; UNITED4Surveillance https://nijz.si/projekti/united4surveillance/ ;
- Priprava strokovnih podlag za digitalizacijo sistema spremljanja nalezljivih bolezni in priprava dokumentacije za razpis Evropske komisije Direct Grant https://nijz.si/projekti/nss-si-digitalizacija-nacionalnega-sistema-spremljanja-nalezljivih-bolezni-v-sloveniji/ ;
- Priprava podatkovnega modela in metodoloških navodil za elektronsko prijavo nalezljivih bolezni za zdravnike;
- Letno poročilo o nacionalnem integriranem spremljanju gripe, covid-19 in ostalih akutnih okužb dihal v sezoni 2022/2023 https://nijz.si/publikacije/integrirano-mrezno-spremljanje-gripe-covid-19-in-ostalih-akutnih-okuzb-dihal-v-sloveniji-v-sezoni-2022-2023/;
- Letno poročilo o spremljanju respiratornega sincicijskega virusa v sezoni 2022/2023 https://nijz.si/publikacije/spremljanje-respiratornega-sincicijskega-virusa-v-sloveniji-v-sezoni-2022-2023/;
- Letno poročilo o okužbah, ki jih povzroča Streptococcus pyogenes, legionelozah in vektorsko prenosljivih boleznih za leto 2023 https://nijz.si/publikacije/spremljanje-legioneloz-v-sloveniji-v-letu-2023/;
- Sprotno spremljanje obvestil o pojavu avtohtonih humanih primerov virusa Zahodnega Nila in ostalih avtohtonih vektorsko prenosljivih bolezni v Evropi in izoblikovanje odziva v sodelovanju z ZTM in JAZMP;
- Načrt monitoringa zoonoz 2025;
- Letno poročilo o črevesnih nalezljivih boleznih in zoonozah za ECDC, EFSA za leto 2023 https://nijz.si/publikacije/crevesne-nalezljive-bolezni-in-zoonoze-v-sloveniji-v-letu-2023/;
- Algoritmi ukrepanja: tularemija, botulizem (priprava oziroma posodobitev);
- Letno poročilo Epidemiološko spremljanje povzročiteljev nalezljivih bolezni v odpadni vodi v Sloveniji v letu 2023 https://nijz.si/publikacije/epidemiolosko-spremljanje-povzrociteljev-nalezljivih-bolezni-v-odpadni-vodi-v-sloveniji-v-letu-2023/;
- Aplikacija za prijavo rezultatov laboratorijskih preiskav vzorcev odpadne vode na NIJZ;
- Načrt izrednega spremljanja povzročiteljev nalezljivih bolezni v odpadni vodi na Letališču Jožeta Pučnika Ljubljana (interni dokument);
- Objava znanstvenih člankov »Wastewater surveillance of SARS-CoV-2 in Slovenia: key public health tool in endemic time of COVID-19« v mednarodni reviji Microorganisms https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/39597564/ in »Wastewater surveillance of mpox during the summer season of 2023 in Slovenia« v mednarodni reviji Infectious disease reports https://www.mdpi.com/2036-7449/16/5/65;
- Objava strokovnih prispevkov »Spremljanje povzročiteljev nalezljivih bolezni v odpadni vodi kot orodje za pripravljenost in odzivanje na izredne dogodke« v reviji Ujma https://ojs-gr.zrc-sazu.si/ujma/article/view/9373 in »Vzpostavitev epidemiološkega spremljanja povzročiteljev nalezljivih bolezni v odpadni vodi v Sloveniji« na 2. nacionalni konferenci javnega zdravja https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf;

- Objava treh povzetkov na nacionalni in mednarodni mikrobiološki konferenci o spremljanju NB v odpadni vodi v Sloveniji http://knjiznica.vf.uni-lj.si/PortalGenerator/Document.aspx?id=420.

Oddelek za bolnišnične okužbe, HIV/SPO, uporabo antibiotikov in protimikrobno rezistenco

- **Spremljanje, preprečevanje in obvladovanje bolnišničnih okužb (BO) in drugih okužb v bolnišnicah**

V okviru te naloge so potekale naslednje aktivnosti:

- Zagotavljali smo informacije na osnovi epidemiološkega spremljanja in raziskovanja bolnišničnih okužb (BO) in nekaterih drugih okužb v bolnišnicah, ki temelji na:
  - ponavljanju nacionalnih presečnih raziskav BO v bolnišnicah za akutno oskrbo,
  - epidemiološkem spremljanju okužb kirurške rane (OKR) (ESOKR),
  - epidemiološkem spremljanju okužb povzročenih z bakterijo Clostridioides difficile (ESCDI) in
  - epidemiološkem spremljanju BO okužb v enotah intenzivnega zdravljenja (EIZ) (ESBOEIZ).
- Vsi ti specifični sistemi epidemiološkega spremljanja: SNPRBO, ESOKR, ESCDI in ESBOEIZ, so del nacionalne mreže za epidemiološko spremljanje BO (MESBO). Koordinirali smo delovanje vseh teh mrež, upravljali ustrezne podatkovne zbirke in sporočali rezultate sodelujočim bolnišnicam. Podatkovne zbirke SNPRBO, ESOKR, ESCDI in ESBOEIZ smo shranjevali na NIJZ strežniku. Do nekaterih od njih za namen analiz dostopajo pooblaščene osebe ECDC. Rezultate epidemiološkega spremljanja BO smo posredovali strokovni in laični javnosti;
- Koordinirali smo tudi epidemiološko spremljanje resnih akutnih okužb dihal (angl. severe acute respiratory infection - SARI), potrjenih s covidom-19, v slovenskih bolnišnicah – EPISARI, in sporočali rezultate v obliki rednih tedenskih poročil mreži (EPISARI) in na spletni strani NIJZ (EPISARI);
- V okviru projekta JA United4Surveillance in delovnega svežnja 3: Epidemiološko spremljanje resnih infekcijskih bolezni, ki zahtevajo hospitalizacijo, priprava na digitalizacijo EPISARI smo izvajali pilotski preizkus v sodelovanju z UKC Ljubljana;
- V okviru projekta z E-SURE konzorcijem, ki načrtuje digitalizirano spremljanje nekaterih nalezljivih bolezni, smo se pripravljali na digitalizacijo epidemiološkega spremljanja okužb krvi, vključno s protimikrobno rezistenco.

- **Spremljanje, preprečevanje in obvladovanje okužbe s HIV, spolno prenesenih okužb in virusnih hepatitisov, ki se prenašajo s krvjo**

V okviru te naloge so potekale naslednje aktivnosti:

- Zagotavljali smo informacije na osnovi epidemiološkega spremljanja in raziskovanja okužbe s HIV, drugih spolno prenesenih okužb (SPO) in hepatitisa B in C (HEP). Epidemiološko spremljanje okužbe s HIV, SPO, HEP temelji na:
  - Prijavi primerov okužbe s HIV, SPO, HEP;
  - Zbiranju podatkov v zvezi s testiranjem na HIV, SPO in HEP;

- Zbiranju podatkov o testiranju darovane krvi (HIV, sifilis, HBV, HCV);
- Spremljanju prevalence okužbe s HIV z nevezanim anonimnim testiranjem na HIV med osebami, ki injicirajo droge (OID), moškimi, ki imajo spolne odnose z moškimi (MSM) in bolniki s SPO;
- Spremljanju izbranih kazalnikov tveganega vedenja med OID in MSM;
- Spremljanju EMCDDA kazalnika DRID (angl.: Drug Related Infectious Diseases);
- Epidemiološkem spremljanju gonoreje, vključno s protimikrobno rezistenco.

Rezultate epidemiološkega spremljanja smo posredovali Ministrstvu za zdravje in strokovni ter laični javnosti. Podatke o prijavljenih primerih okužbe s HIV, SPO in virusnih hepatitisih, ki se prenašajo preko krvi, smo posredovali ECDC in UNODC. Podatke o DRID kazalniku smo posredovanje EMCDDA.

- V okviru projekta z E-SURE konzorcijem, ki načrtuje digitalizirano spremljanje nekaterih nalezljivih bolezni, smo se pripravljali na digitalizacijo epidemiološkega spremljanja SPO.

- **Spremljanje in obvladovanje odpornosti bakterij proti antibiotikom ter sodelovanje pri JA-JAMRAI-2**

V okviru te naloge so potekale naslednje aktivnosti:

- Zbiranje, priprava in oddaja podatkov o odpornosti bakterij proti antibiotikom v Sloveniji v letu 2023 v okviru mreže EARS-Net v Tessy/ECDC;
- Priprava in objava letnega epidemiološkega poročila Odpornost proti antibiotikom pri povzročiteljih invazivnih okužb v Sloveniji v letu 2022 (Rezultati EARS-Net Slovenija);
- Koordinacija sodelovanja medicinskih mikrobioloških laboratorijev v zunanji kontroli kakovosti v okviru mreže EARS-Net (EQA EARS-Net);
- Aktivno sodelovanje v strokovni skupini ECDC EARS-Net Disease Network Coordination Committee (DNCC);
- Koordinacija sodelovanja v anketi SZO TrACSS 2024 (Tracking AMR Country Self-Assessment Survey;
- V okviru projekta z E-SURE konzorcijem, ki načrtuje digitalizirano spremljanje nekaterih nalezljivih bolezni, smo se pripravljali na digitalizacijo epidemiološkega spremljanja okužb krvi, vključno s protimikrobno rezistenco;
- Dogovori z mikrobiološkimi laboratoriji o vzpostavitvi sistema epidemiološkega spremljanja okužb/kolonizacij z epidemiološko pomembnimi večkratno odpornimi bakterijami v realnem času z namenom zaznavanja kopičenja primerov ter virov okužbe in poti prenosov, za posredovanje podatkov ustreznim deležnikom;
- Aktivno izvajanje nalog znotraj projekta JA-JAMRAI-2 in koordiniranje nalog ostalih slovenskih ustanov (NLZOH, UKC LJ, UKC MB, JAZMP).

***Ključni izdelki**:*

- Zaključno poročilo četrte Slovenske nacionalne presečne raziskave bolnišničnih okužb (SNPRBO IV) za Ministrstvo za zdravje;
- Nacionalna podatkovna zbirka četrte Slovenske nacionalne presečne raziskave bolnišničnih okužb (SNPRBO IV), ki je bila na voljo za analize na nivoju držav EU/EGP tudi ECDC;
- Četrtletna poročila z rezultati epidemiološkega spremljanja okužb kirurške rane v letu 2023 in 2024 za sodelujoče bolnišnice;

- Posodobitev REDCap vnašalnika za epidemiološko spremljanje okužb kirurške rane;
- Posodobitev Ocene učinka (DIPA) zbiranja podatkov in uporabe spletnega orodja REDCap za epidemiološko spremljanje okužb kirurške rane;
- Povratne informacije o rezultatih epidemiološkega spremljanja okužb s Clostridioides difficile za leto 2023 za sodelujoče bolnišnice;
- Posodobitev navodil za poročanje rezultatov epidemiološkega spremljanja okužb s Clostridioides difficile za bolnišnice v letu 2025;
- Posredovanje podatkov epidemiološkega spremljanja okužb s Clostridioides difficile v letu 2023 ECDC (NIJZ strežnik) ;
- Letni poročili nacionalnega epidemiološkega spremljanja resnih akutnih okužb dihal, potrjenih covid-19 v Sloveniji, s podatki za leti 2022 in 2023 (https://nijz.si/nalezljive-bolezni/epidemiolosko-spremljanje-resnih-akutnih-okuzb-dihal-potrjenih-covid-19-v-sloveniji/);
- Tedenska poročila nacionalnega epidemiološkega spremljanja resnih akutnih okužb dihal, potrjenih covid-19 za leto 2024 (https://nijz.si/wp-content/uploads/2025/02/EPISARI_II_Mreza_porocilo_do_16.2.2025.pdf);
- Izdelki JA UNITED4Surveillance: D.1.1 Progress report in D3.1. in D 3.1. Report on the member states survey and description of piloting plans;
- Priprava slovenskega protokola za epidemiološko spremljanje okužbe krvi, vključno s protimikrobno rezistenco in poročila o delu (v okviru projekta E-SURE);
- Letno poročilo Okužba s HIV v Sloveniji v letu 2023 (https://nijz.si/publikacije/okuzba-s-hiv-v-sloveniji-v-letu-2023/);
- Poročilo o prijavljenih primerih okužbe s HIV v Sloveniji do 20. 11. 2024 (https://nijz.si/publikacije/okuzba-s-hiv-v-sloveniji-do-vkljucno-20-11-2024/);
- Četrtletna poročila o okužbi s HIV (https://nijz.si/publikacije/?ime=hiv#publications);
- Izpolnjen ECDC vprašalnik »Dublin Declaration«: poročilo o soočanju s HIV;
- Ocena števila oseb živečih s HIV v Sloveniji z uporabo ECDC HIV Modeling tool;
- REDCap vnašalnik za podatke o okužbah s HIV z vnosom historičnih podatkov;
- Posredovani podatki o okužbah s HIV v ECDC;
- Letno poročilo Spolno prenesene okužbe v Sloveniji v letu 2022 (https://nijz.si/publikacije/spolno-prenesene-okuzbe-v-sloveniji-v-letu-2022/);
- Četrtletna poročila o prijavljenih spolno prenesenih okužbah (https://nijz.si/publikacije/?ime=spo#publications);
- Posredovani podatki o spolno prenesenih okužbah v ECDC;
- Letni poročili Hepatitis B in C v Sloveniji v letih 2021 in 2022 (https://nijz.si/publikacije/hepatitis-b-in-c-v-sloveniji-v-letih-2021-in-2022/);
- Poglavje Drug-related infectious diseases za Slovenian European Drug Report 2024 (https://nijz.si/publikacije/report-on-the-drug-situation-2024-of-the-republic-of-slovenia/);
- Posredovani podatki o hepatitisih B in C v ECDC;
- Posredovani podatki o nalezljivih boleznih med injicirajočimi uživalci drog na platformi UNDOC in EUDA (Fonte);
- Posredovani podatki o protimikrobni rezistenci v Sloveniji za leto 2023 v ECDC in validacija poročila;
- Letno epidemiološko poročilo »Odpornost proti antibiotikom pri povzročiteljih invazivnih okužb v Sloveniji v letu 2022 (Rezultati EARS-Net Slovenija)« (https://nijz.si/publikacije/odpornost-proti-antibiotikom-pri-povzrociteljih-invazivnih-okuzb-v-sloveniji-v-letu-2022/);

- Objava preliminarnih podatkov mreže EARS-Net za 2023 v reviji ISIS (»Odpornost invazivnih bakterij proti antibiotikom: rezultati evropske mreže EARS-Net za Slovenijo za leto 2023«) (https://online.pubhtml5.com/agha/lpid/#p=39);
- Predstavitve na strokovnih srečanjih:
  -2. nacionalna konferenca javnega zdravja:
    - Prevalenca bolnišničnih okužb v slovenskih bolnišnicah za akutno oskrbo: rezultati četrte nacionalne presečne raziskave,
    - Okužbe kirurške rane v Slovenskih bolnišnicah za akutno oskrbo – rezultati epidemiološkega spremljanja 2017–2022,
    - Epidemiološko spremljanje okužb s Clostridioides difficile v Sloveniji, 2016–2021,
    - Spremljanje resnih akutnih okužb dihal, potrjenih covid-19 v bolnišnicah, 2021–2023,
    - Trend rasti predpisovanja antibiotikov po epidemiji covida-19 v Sloveniji

  - XVII. Rtiško srečanje šolskih zdravnikov in pediatrov:
    - Spolno prenesene okužbe v Sloveniji: rezultati epidemiološkega spremljanja,
    - Prevalenca in dejavniki tveganja za spolno preneseno klamidijsko okužbo: rezultati slovenske nacionalne raziskave Življenjski slog, stališča, zdravje in spolnost;

  - 9. nacionalni simpozij Okužba z virusom hepatitisa C pri osebah, ki uporabljajo droge:
    - Nalezljive bolezni povezane z uporabo drog v mreži CPZOPD: rezultati presečne raziskave;

  - 15. Baničevi dnevi:
    - Spolno prenesene okužbe v Sloveniji: rezultati epidemiološkega spremljanja;

  - Strokovno srečanje ob svetovnem tednu ozaveščanja o odpornosti mikrobov proti protimikrobnim zdravilom:
    - »Odpornost mikrobov proti protimikrobnim zdravilom«, UKC Ljubljana, SZO, Ministrstvo za zdravje; 20. 11. 2024;
- Letno poročilo Evropskega centra za nadzor in preprečevanje bolezni (ECDC) o občutljivosti bakterij, osamljenih iz sterilnih kužnin v Evropi (https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/antimicrobial-resistance-annual-epidemiological-report-EARS-Net-2023.pdf);
- Poraba antibiotikov v Sloveniji (https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/10/PORABA-PMZ-281024-koncno.pdf);
- Z zdravstvom povezane okužbe, izsledki nedavne točkovno prevalenčne raziskave ECDC (https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/healthcare-associated-point-prevalence-survey-acute-care-hospitals-2022-2023.pdf);
- Kratka predstavitev EU projekta JAMRAI II;
- ECDC: Targeted Country Support: AMR best practice visit to Slovenia, 4-5 December 2024: Predstavitev spremljanja odpornosti mikrobov v Sloveniji vključno z EARS-Net (predavanje z naslovom: AMR/MDR (multi-drug resistant) surveillance activities in Slovenia);
- Komisija za smiselno rabo protimikrobnih zdravil pri MZ: predstavitev podatkov mreže EARS-Net za leto 2022.

Oddelek za cepljenje

Koordinacija cepljenja v državi in priprava usklajenega predloga letnega Programa cepljenja in zaščite z zdravili

V okviru te naloge so potekale naslednje aktivnosti:

- Revizija, dopolnitev in usklajevanje predloga Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2024 z MZ;
- Priprava Navodil za izvajanje programa cepljenja za leto 2024 v skladu z izdanim predlogom programa cepljenja;
- Priprava predloga Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2025 za MZ;
- Izvedba strokovnega srečanja za izvajalce cepljenja in predstavitve;
- Udeležba na strokovnem srečanju ZZS o oslovskem kašlju v Sloveniji in predstavitev epidemiološke situacije oslovskega kašlja in cepljenja v Sloveniji;
- Udeležba na Infektološkem simpoziju 2024 in predstavitev trendov pri cepljenju v Sloveniji, pomena precepljenosti za javno zdravje in komunikacijskih izzivov pri cepljenju;
- Udeležba na XXXIII. srečanju pediatrov v Mariboru in XX. srečanju medicinskih sester v pediatriji ter predstavitev program cepljenja otrok in precepljenosti v Sloveniji;
- Udeležba na srečanju XLI. Derčevi dnevi s prispevkom Uvedba cepljenja proti noricam v nacionalni program cepljenja;
- Sodelovanje na učni delavnici ABC o HPV za zdravstvene strokovnjake “Kako se pogovarjati s starši in mladostniki o cepljenju proti HPV” s prispevkom Program in rezultati cepljenja proti HPV v Sloveniji in tujini;
- Udeležba na XVI. strokovnem srečanju Sekcije za šolsko, študentsko in adolescentno medicino s s predstavitvijo rezultatov in novosti na področju cepljenja proti HPV v Sloveniji;
- Udeležba na Golniškem simpoziju 2024 s predstavitvijo priporočil za cepljenje pulmoloških bolnikov, starejših in imunokompromitiranih oseb;
- Udeležba na 15. Baničevih dnevih s predstavitvijo epidemiološke situacija glede oslovskega kašlja v Sloveniji;
- Udeležba na novinarski konferenci o cepljenju proti HPV ob začetku šolskega leta 2024/25;
- Udeležba na delavnici Varno cepljenje – dobra skladiščna / distribucijska praksa s predstavitvama Program cepljenja in zaščite z zdravili, cepljenje in cepiva ter Varno cepljenje;
- Redna priprava izpisov iz eRCO ter strokovnih mnenj glede obveznih cepljenj posameznikov glede na poizvedbe ZIRS;
- Sodelovanje pri snemanju videa/podcasta o cepljenju proti noricam.

- **Priprava nacionalnih priporočil, smernic in navodil za cepljenje**

V okviru te naloge so potekale naslednje aktivnosti:

- Izvedba 4 sestankov in priprava vsebin za sestanke Posvetovalne skupine za cepljenje v februarju, marcu, avgustu in oktobru 2024;
- Redno posodabljanje priporočil in navodil za cepljenje ter informativnih materialov o cepljenju na spletni strani NIJZ;
- Predstavitev posodobitve priporočil za cepljenje proti mpox za Slovenijo na EU NITAG Collaboration meeting;
- Priprava priporočil za cepljenje nosečnic (proti RSV, oslovskemu kašlju, gripi);
- Priprava priporočil za cepljenje proti gripi za sezono 2024/25;
- Priprava priporočil za izvajanje rednega cepljenja otrok proti pnevmokoknim okužbam ob zamenjavi cepiva (PCV13 s PCV20) in priporočila za cepljenje s PCV20;

- Priprava priporočil za izvajanje rednega cepljenja otrok proti noricam;
- Sodelovanje pri pripravi zloženk Cepljenje za starejše odrasle, Zdrava mama, zdrav otrok in pri prenovi zloženke Cepljenje otrok;
- Promocija cepljenja in sodelovanje z mediji;
- Sodelovanje v projektu PERCH za povečanje precepljenosti proti HPV v Evropi;
- Sodelovanje v evropskem projektu Premagovanje ovir pri cepljenju s pilotnim projektom vabljenja k ponovnemu razmisleku o cepljenju proti HPV za starše devetošolcev v zdravstvenih regijah Maribor, Murska Sobota in Koper z namenom izboljšanja precepljenosti proti HPV.

• **Spremljanje precepljenosti, neželenih učinkov po cepljenju in bolezni, ki jih preprečujemo s cepljenjem**

V okviru te naloge so potekale naslednje aktivnosti:

- Zagotovljeni pravočasni in kvalitetni podatki glede precepljenosti in neželenih dogodkov pridruženih cepljenju;
- Objava preliminarnih podatkov o precepljenosti predšolskih otrok v Sloveniji v letu 2023;
- Priprava in objava preliminarnih podatkov o izvajanju cepljenja proti steklini in antirabičnih obravnavah v Sloveniji v 2023;
- Priprava in objava preliminarnih podatkov o cepljenju proti gripi v Sloveniji, sezona 2023/24;
- Preliminarno poročilo o precepljenosti šolskih otrok v Sloveniji v šolskem letu 2022/2023;
- Preliminarno poročilo o cepljenju proti covidu-19 v sezoni 2023/2024; Preliminarno poročilo o precepljenosti otrok in odraslih proti klopnemu meningoencefalitisu v Sloveniji v letu 2023;
- Objava poročila Spremljanje izvajanja cepljenja in precepljenosti v Sloveniji v letih 2021 in 2022.
- Oddano letno poročilo o izvajanju programa cepljenja za SZO za leto 2023;
- Posredovanje podatkov o izvajanju cepljenja in precepljenosti mednarodnim organizacijam: UNICEF, OECD, ECDC;
- Pregledovanje, ocenjevanje in posredovanje prijav neželenih učinkov po cepljenju JAZMP (sproti, tedensko).
- Pripravljena analiza podatkov o neželenih učinkih za srečanja Posvetovalne skupine za cepljenje (četrtletno);
- Izvajanje programa eliminacije ošpic in rdečk in poročanje SZO o napredku;
- Izvajanje programa eradikacije otroške paralize in poročanje SZO;
- Priprava letnega poročila o boleznih, ki jih preprečujemo s cepljenjem, za leto 2022.

***Ključni izdelki**:*

- Predlog Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2024;
- Navodila za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2024 (https://nijz.si/nalezljive-bolezni/cepljenje/program-cepljenja-in-zascite-z-zdravili/);
- Predlog Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2025;
- Preliminarno poročilo o precepljenosti predšolskih otrok v Sloveniji v letu 2023 (https://nijz.si/nalezljive-bolezni/cepljenje/spremljanje-izvajanja-cepljenja-in-precepljenosti-v-sloveniji/);

- Preliminarno poročilo o izvajanju cepljenja proti steklini in antirabičnih obravnavah v Sloveniji v 2023 (https://nijz.si/nalezljive-bolezni/cepljenje/spremljanje-izvajanja-cepljenja-in-precepljenosti-v-sloveniji/);
- Preliminarno poročilo o cepljenju proti gripi v Sloveniji, sezona 2023/24 (https://nijz.si/nalezljive-bolezni/cepljenje/spremljanje-izvajanja-cepljenja-in-precepljenosti-v-sloveniji/);
- Preliminarno poročilo o precepljenosti šolskih otrok v Sloveniji v šolskem letu 2022/2023 (https://nijz.si/nalezljive-bolezni/cepljenje/spremljanje-izvajanja-cepljenja-in-precepljenosti-v-sloveniji/);
- Preliminarno poročilo o precepljenosti šolskih otrok v Sloveniji v šolskem letu 2023/2024 (https://nijz.si/nalezljive-bolezni/cepljenje/spremljanje-izvajanja-cepljenja-in-precepljenosti-v-sloveniji/);
- Preliminarno poročilo o cepljenju proti covidu-19 v sezoni 2023/2024 (https://nijz.si/nalezljive-bolezni/cepljenje/spremljanje-izvajanja-cepljenja-in-precepljenosti-v-sloveniji/);
- Preliminarno poročilo o precepljenosti otrok in odraslih proti klopnemu meningoencefalitisu v Sloveniji v letu 2023 (https://nijz.si/nalezljive-bolezni/cepljenje/spremljanje-izvajanja-cepljenja-in-precepljenosti-v-sloveniji/);
- Letno poročilo Spremljanje izvajanja cepljenja in precepljenosti v Sloveniji v letih 2021 in 2022 (https://nijz.si/publikacije/spremljanje-izvajanja-cepljenja-in-precepljenosti-v-sloveniji-v-letih-2021-in-2022/);
- Letno poročilo o izvajanju programa cepljenja za SZO za leto 2023 (JRF);
- Letno poročilo o aktivnostih glede eradikacije otroške paralize v Sloveniji za SZO;
- Letno poročilo o aktivnostih glede eliminacije ošpic in rdečk v Sloveniji za SZO;
- Letno poročilo o boleznih, ki jih preprečujemo s cepljenjem za leto 2022 (https://nijz.si/nalezljive-bolezni/bolezni-ki-jih-preprecujemo-s-cepljenjem-v-sloveniji/);
- Letno poročilo Neželeni učinki, pridruženi cepljenju v Sloveniji v letu 2023 (https://nijz.si/nalezljive-bolezni/cepljenje/spremljanje-nezelenih-ucinkov-cepljenja/);
- Spremljanje neželenih učinkov po cepljenju proti covid-19 v Sloveniji (https://nijz.si/publikacije/spremljanje-nezelenih-ucinkov-po-cepljenju-proti-covidu-19-v-sloveniji-podatki-o-prijavah-nezelenih-ucinkov-po-cepljenju-proti-covidu-19-posredovanih-na-nijz-v-obdobju-27-12-2020-31-12/);
- Prispevek za zbornik Infektološkega simpozija 2024 z naslovom »Trendi pri cepljenju v Sloveniji: pomen precepljenosti za javno zdravje in komunikacijski izzivi pri cepljenju«;
- Prispevek za XXXIII. srečanje pediatrov v Mariboru in XX. srečanje medicinskih sester v pediatriji z naslovom »Program cepljenja otrok in precepljenost v Sloveniji«;
- Prispevek za zbornik Izbrana poglavja iz pediatrije z naslovom »Uvedba cepljenja proti noricam v nacionalni program cepljenja«;
- Prispevek za zbornik 15. Baničevih dnevov z naslovom »Oslovski kašelj - diagnostika in epidemiološka situacija v Sloveniji« v sodelovanju z NLZOH;
- Prispevek na XVI. strokovnem srečanju Sekcije za šolsko, študentsko in adolescentno medicino z naslovom »Cepljenje proti HPV v Sloveniji: rezultati v šolskem letu 2023/24 in novosti«;
- Prispevek na Golniškem simpoziju 2024 z naslovom »Cepljenje pulmoloških bolnikov, starejših, imunokompromitiranih«.

Oddelek za pripravljenost in odzive na grožnje za nalezljive bolezni

V okviru te naloge so potekale naslednje aktivnosti:

- Izvajanje stalne pripravljenosti 24/7, ocene tveganj ter tedensko in mesečno obveščanje zunanjih deležnikov o zaznanih pomembnih tveganjih za zdravje prebivalstva;
- Vzdrževanje EWRS sistema v skladu s priporočili in spremembami Evropske komisije;
- Implementacija zahtev posameznih členov Uredbe EK o čezmejnih tveganjih 2022 in sodelovanje v delovnih skupinah »Health Security Committee«;
- Prenova Mednarodnega zdravstvenega pravilnika in priprava novega mehanizma za pandemije;
- Delovanje NKT za Pripravljenost in odzivanje NIJZ v sklopu ECDC;
- Izobraževanja za področje katastrofne medicine, seminar za specializante javnega zdravja;
- Sodelovanje pri seminarju za pripravnike;
- Sodelovanje pri izvedbi programa Globalno zdravje;
- Sodelovanje v državni simulacijski vaji Odpornost 24 in evropski simulacijski vaji PACE;
- Prenova in posodobitev algoritmov za nalezljive bolezni;
- Redno obveščanje organizatorjev množičnih dogodkov o javnozdravstvenih tveganjih in spremljanje možnih javnozdravstvenih tveganj na množičnih dogodkih;
- Priprava Nacionalnega načrta pripravljenosti in odzivanja na pojav virusa otroške paralize v Sloveniji;
- JA TERROR projekt, vodenje WP2.

- **Vzpostavljanje kriznega centra NIJZ - OCKO/EOC**

V okviru te naloge so potekale naslednje aktivnosti:

- Koordinacija delovanja OCKU/EOC;
- Razvoj načrtov in SOP postopkov OCKU/EOC;
- Izobraževanja o pomenu in vlogi EOC;
- Koordinacija priprave TPJZT in MPJZT;
- Sodelovanje z EOC ECDC in v mednarodni evropski mreži EOC –NET;
- Sodelovanje z MZ za vzpostavitev enotnega sistema načrtovanja pripravljenosti in odzivanja na tveganja v zdravstvu, v sklopu delovne skupine MZ;
- Sodelovanje v štabu CZ;
- Sodelovanje v programu EK –EPIC 11.

- **Odzivanje na tveganja za javno zdravje**

V okviru te naloge so potekale naslednje aktivnosti:

- Prenova in posodobitev algoritmov za nalezljive bolezni – vzpostavitev evidence obstoječih algoritmov in skrbništev, oblikovanje enotne strukture in oblike dokumentov v skladu z navodili službe za kakovost NIJZ;
- Priprava tedenskih poročil za zdravstvene deležnike o JZ tveganjih doma in v tujini z oceno tveganja;

- Priprava mesečnih poročil za ne-zdravstvene deležnike o JZ tveganjih doma in v tujini z oceno tveganja;
- Redno obveščanje organizatorjev množičnih dogodkov o javnozdravstvenih tveganjih in spremljanje možnih javnozdravstvenih tveganj na množičnih dogodkih;
- Priprava Nacionalnega načrta pripravljenosti in odzivanja na pojav virusa otroške paralize v Sloveniji.

***Ključni izdelki**:*

- Redna poročila pripravljenosti NKT EWRS in IHR;
- Poročila s srečanj delovnih skupin HSC;
- Poročila o napredku pogajanj delovne skupine MZ za prenovo IHR;
- Poročila o usklajevalnih, rednih in delovnih sestankih OCKU/EOC;
- Pripravljena druga verzija načrta delovanja OCKU/EOC;
- Priprava Podrobnega protokola procesa aktivacije in deaktivacije s podrobnim protokolom povezanih obrazcev;
- Priprava osnutka Izhodišč Nacionalnega načrt preprečevanja, pripravljenosti in odzivanja na pomembne grožnje zdravju (NNPPO);
- Predstavitve OCKU/EOC na: EOC-NET, WHO Afrika, ECDC;
- Predstavitev OCKU/EOC na »Technical Meeting JA TERROR«;
- Predstavitev vzpostavitve našega OCKU/EOC na srečanju EOC-NET za WHO evropsko regijo;
- Predstavitve OCKU/EOC in NNPPO različnim domačim deležnikom (kritična infrastruktura zdravstva –oktober, sprotno);
- Poročila o udeležbah na izobraževanjih in srečanjih v okviru evropskega projekta EPIC11;
- Predstavitev delovanja OCKU/EOC v okviru projekta EPIC11 v Lizboni;
- Priprava gradiv in koordinacija odziva ob razglasitvi grožnje javnemu zdravju mednarodnega pomena za MPX https://nijz.si/nalezljive-bolezni/informacije-o-mpoxu-okuzbi-z-virusom-opicjih-koz/;
- Vzpostavitev koordinacijskih sestankov OCKU/EOC za centre NIJZ za usklajevanje zaznanih tveganj;
- Vodenje adreme prejemnikov TPJZT in MPJZT;
- Kampanja obveščanja potencialnih prejemnikov TPJZT;
- Tehnična in grafična prenova TPJZT in MPJZT - priprava in usklajevanje nove predloge;
- Priprava in izvedba izobraževanja o delovanju OCKU/EOC za vodstveni kader NIJZ;
- Priprava posnetka izobraževanja o OCKU/EOC Poročila o delovanju skupine MZ-NIJZ za pripravo splošnega načrta pripravljenosti za zdravstvo;
- Polletno poročilo OCKU/EOC Vzpostavljen nadgrajen sistem z rednim obveščanjem organizatorjev množičnih dogodkov o javnozdravstvenih tveganjih na takšnih dogodkih;
- Poročila o sodelovanju na projektih JA Terror;
- Tedenski in mesečni pregledi JZ tveganj za zdravstvene in nezdravstvene deležnike;
- Draft Nacionalni načrt za pripravljenost in odzivanje na pojav virusa otroške paralize v Sloveniji;
- Posodobljeni algoritmi za odzivanje na posamezne nalezljive bolezni;
- Pripravljen in izveden seminar katastrofne medicine.

LETNO POROČILO O OPRAVLJENEM DELU NA OBMOČNIH ENOTAH NIJZ NA PODROČJU NALEZLJIVIH BOLEZNI

V letu 2024 smo spremljali gibanje nalezljivih bolezni (NB), obravnavali sporadične primere nalezljivih bolezni, ki zahtevajo epidemiološko poizvedovanje in intervencijo ter zaznavali in spremljali klastre in izbruhe v posameznih regijah. V nekaterih primerih smo pri obravnavi in implementaciji korektivno/preventivnih ukrepov sodelovali s pristojnimi inšpekcijskimi službami. Izvajalcem cepljenja v regijah smo nudili strokovno pomoč, prav tako smo komunicirali z različnimi javnostmi glede NB in preventivnih ukrepov, vključno s cepljenji. V vsaki regiji je za različna strokovna vprašanja cepilnih timov odgovoren regijski koordinator cepljenja in njegovi sodelavci, ki se hitro odzovejo na potrebe terena. Sodelovali smo pri izvedbi različnih strokovnih izobraževanj doma in v tujini, vključno z izobraževanjem/delavnicami za cepilne time.

Na osnovi zakonsko določenega epidemiološkega spremljanja nalezljivih bolezni v regijah z namenom pravočasnega izvajanja ukrepov za njihovo preprečevanje in obvladovanje smo v letu 2024 na devetih območnih enotah (OE) skupno prejeli **50.042** prijav nalezljivih bolezni, vključno s spolno prenosljivimi boleznimi. Prijave smo dnevno, tedensko, mesečno in letno analizirali ter na podlagi teh informacij ocenjevali epidemiološko situacijo in implementacijo ukrepov v regijah. V skladu z definicijami smo pri določenih nalezljivih boleznih opravili epidemiološko poizvedovanje.

Skozi vse leto, posebej pa v času intenzivnega sezonskega pojavljanja covida, gripe in akutnih okužb dihal, smo v okviru nacionalnega mrežnega spremljanja koordinirali delo vključenih mrežnih zdravnikov. Zbirali, analizirali in pošiljali smo podatke na Center za nalezljivih bolezni (CNB). Na spletnih straneh v zavihku Regije smo strokovno in laično javnost obveščali o poudarkih iz področja NB.

Tudi v letu 2024 smo spremljali pojavnost covid-19. Skupno je bilo v tem letu prijavljenih **6.489** bolnikov z dokazano okužbo s SARS-CoV-2. V SVZ/DSO smo obravnavali **30** oskrbovancev s covid-19.

Svetovali in sodelovali smo z mediji, lokalno skupnostjo, civilno zaščito, zdravstvenimi ustanovami, inšpekcijskimi službami, šolami, vrtci, z različnimi organizacijami ter posamezniki v regijah.

Obravnavali smo dogodke, ki bi lahko predstavljali potencialno tveganje za javno zdravje. Obravnavali smo **303** izbruhe nalezljivih bolezni, v katerih je od **152.361** izpostavljenih oseb skupno zbolelo **4.828** oseb. Obravnavali smo **69** kontaktnih izbruhov, **225** kapljičnih in **4** alimentarne izbruhe.

Med povzročitelji izbruhov smo dokazali Campylobacter jejuni (3x), Legionello (2x), ošpice (2x), norovirus (42x), COVID-19 (31x), oslovski kašelj (151x), gripo (35X), Rotavirus (10x), Hepatitis A (1x), garje (8x), *S. entetritidis* (4x), Cryptosporidium spp. (1x), E. Coli (1x), streptokok skupine A (1x), leptospiro (1X), mikrosporijo (1x), Adenovirus (1x), Francisella Tularensis (1x). V **7** obravnavanih izbruhih nismo uspeli identificirati povzročitelja.

Zbirali smo prijave spolno prenosljivih okužb ter na tri mesece pošiljali zbirnik prijavljenih diagnoz v skladu s soundex indeksom na CNB. O zaznavah epidemiološko pomembnih podatkov smo sprotno obveščali.

V primerih pojava NB, ki zahtevajo poglobljeno obravnavo, smo izvajali usmerjeno epidemiološko poizvedovanje z odvzemom mikrobioloških vzorcev humanih kužnin in vzorcev okolja za ugotavljanje virov okužbe ter izvajali ustrezne ukrepe za preprečevanje širjenja okužb.

V primeru groženj za javno zdravje (JZ) smo nudili strokovno podporo zdravstvenim službam v regijah, vrtcem, šolam, domovom za institucionalno varstvo, ter območnim izpostavam UVHVVR, ZIRS-u in ostalim deležnikom. V več primerih pojava nalezljive bolezni/izbruha smo sodelovali medregijsko, potrebna je bila izmenjava podatkov in informacij na različnih strokovnih nivojih (bolnišnice, zdravstveni domovi, NLZOH, MF, IMI, CNB, OE NIJZ, UVHVVR, ZIRS).

V regijah smo zdravstveni službi nudili neprekinjeno 24/7 epidemiološko pomoč.

Pomagali smo organizatorjem množičnih prireditev v regijah pri varni izvedbi dogodkov in bili pripravljeni na hiter odziv v primeru pojava NB.

Sodelovali smo pri izdelavi, oblikovanju in uvedbi različnih strokovnih vsebin (algoritmi, navodila, smernice...), bodisi znotraj CNB skupine (centralna in območne enote) ali pa interdisciplinarno (sodelovanje s Centrom za zdravstveno ekologijo, z NLZOH, UVHVVR, ZIRS).

V ambulantah na OE NIJZ smo skupno obravnavali **275** oseb zaradi možnega suma na steklino - antirabična obravnava ter **103** osebe zaščitili s cepljenjem proti steklini, kar skupaj pomeni **327** cepljenj. V večini primerov je šlo za živalske ugrize v državah, kjer je steklina endemična. S cepljenjem proti steklini smo preventivno cepili **64** študentov veterine in izvedli **179** cepljenj.

Izvedli smo **5.383** cepljenj proti različnim NB za zaščito **3.869** posameznikov zaradi posebnih zdravstvenih in epidemioloških indikacij (presaditev kostnega mozga, asplenija, kronična odpoved ledvic,...).

V ambulantah smo izvajali cepljenja z namenom zaščite pred klopnim menigoencefalitisom, pnevmokoknim okužbam, hepatitisom, meningitisom, rumeni mrzlici, tifusu, tetanusu, davici, oslovskemu kašlju, otroški paralizi, noricam, okužbi s humanim papillomavirusi, ošpicam, mumpsu in rdečkam. Skupno smo opravili **32.056** samoplačniških cepljenj.

Proti covid-19 smo izvedli **1.065** cepljenj za zaščito **1.046** oseb.
Proti gripi smo izvedli **8.690** cepljenj pri **8.550** osebah; proti opičjim kozam (mpox) smo izvedli **22** cepljenj za zaščito **13**-tih posameznikov. Proti RSV smo cepili **251** nosečnic, proti Oslovskemu kašlju pa **721** nosečnic.

V ambulantah za potnike, ki delujejo v okviru OE NIJZ, smo obravnavali potnike pred odhodom na potovanje, jim po potrebi predpisali antimalarično zaščito in izvedli potrebna cepljenja. Potnikom smo nudili obsežne informacije za zaščito zdravja na potovanju. Obravnavali smo **5.350** oseb in predpisali **1.569** receptov za antimalarike.

Na OE Kranj so v 2024 odvzeli **12** -tim posameznikov kri za serološko preiskavo na prisotnost specifičnih protiteles proti noricam, **3** osebam pa bris covid 19.
Nekatere območne enote mesečno o epidemiološkem dogajanju obveščajo strokovno javnost na primarnem in sekundarnem nivoju ter sodelujejo z regijskimi mediji obveščanja v rednih oddajah s prispevki na temo preventive pred nalezljivimi boleznimi.

Naše delo na področju nalezljivih bolezni je izrazito operativno, pokriva področje storitev za ZZZS, antirabične obravnave, izvajanje cepljenja ter kemoprofilakso ob epidemioloških indikacijah ter samoplačniške ambulantne storitve, kar zahteva poenoteno delo tako v strokovnem smislu kot v okviru sistema kakovost. To zagotavljamo z novo organizacijsko strukturo koordinacije enot za nalezljive bolezni, rednimi sestanki, obravnavo aktualnih tem ter ustrezno diseminacijo strokovnih informacij našim sodelavcem v timih.

Nekatere območne enote nadaljujejo z mesečnim obveščanjem strokovne javnosti o gibanju nalezljivih bolezni v regiji. Prav tako smo bili aktivni pri objavljanju aktualnih regijskih novic na spletni strani NIJZ/Regije.

Poenotenje dela zajema različna področja:

- Pravočasno ugotavljanje, prijavljanje in obravnavo nalezljivih bolezni, za katere je z zakonom določeno prijavljanje, vključno z epidemiološkim poizvedovanjem;
- Ocenjevanje tveganja za širjenje nalezljivih bolezni;
- Postavitev indikacije, predlaganje in izvajanje usmerjenih ukrepov za preprečevanje širjenja ob pojavu posameznih nalezljivih bolezni, izbruhih in epidemijah;
- Zagotavljanje vzorčenja, transporta, laboratorijske diagnostike humanih in okoljskih vzorcev ter obveščanje o dogajanju in izsledkih.

Izdelki/indikatorji dosežkov:

- Regijska poročila o opravljenih cepljenjih predšolskih otrok in ostalih skupin prebivalstva, vključno z antirabičnimi obravnavami;
- Poročila o spolno prenosljivih okužbah za namene epidemiološkega spremljanja;
- Poročila o strokovnih izobraževanjih;
- Tedenska poročila o prijavljenih nalezljivih boleznih v regijah;
- Poročila za dogajanje v času pripravljenosti z intervencijami;
- Tedenska poročila o gibanju ARI/GPB preko mreže izbranih zdravnikov v regijah;
- Objavljene regijske novice (spletna stran NIJZ/Regije);
- Regijski epidemiološki vestnik (OE CE, OE NG);
- Letna regijska poročila o epidemiološkem dogajanju;
- Zbirno letno poročilo o opravljenih storitvah za ZZZS;
- Finančni prikazi o izvedenih samoplačniških storitvah po OE;
- Snemanje podcasta NIJZ »jesenska cepljenja«;
- Snemanje podcasta Cepljenje- paradni konj javnega zdravja in žrtev lastnega uspeha;
- 33. srečanje pediatrov v Mariboru in 20. srečanje medicinskih sester v pediatriji, aktivna udeležba: Program cepljenja in precepljenost otrok in mladine v Sloveniji;
- Učna delavnica ABC o HPV »Kako se pogovarjati s starši in mladostniki o cepljenju proti HPV«, Zveza slovenskih društev za boj proti raku, aktivna udeležba: »ABC o cepivih in cepljenju«;
- 41. Derčevi dnevi, aktivna udeležba: »Premagovanje ovir pri cepljenju«;
- 56. dnevi preventivne medicine – mednarodni kongres, aktivna udeležba:
    - »Epidemiology of legionellosis in Slovenia between 2017 and 2023«,

- »Legionellosis from 2015 to 2019 in the Celje regional unit«,
- »Pertussis (whooping cough) in the Celje region during the period between january 2024 and june 2024 - review of the cases«;

- Strokovno srečanje ob svetovnem tednu ozaveščanja o odpornosti mikrobov proti protimikrobnim zdravilom, SZO Ljubljana, aktivna udeležba: »Poraba antibiotikov v Sloveniji« in "Kratka predstavitev EU projekta JAMRAI II";
- 66. Tavčarjevi dnevi, aktivna udeležba s prispevkom »Organiziranost cepljenja za odrasle in starejše«;
- Sodelovanje na Baničevih dnevih 2024 s predstavitvijo teme »Cepljenje nosečnic ob epidemioloških dogajanjih: oslovski kašelj, covid-19, gripa«;
- Sodelovanje na 2. nac. konferenci JZ, aktivna udeležba:
  - »Oslovski kašelj v celjski regiji v obdobju med januarjem 2023 in aprilom 2024 – prikaz primerov«,
  - »Legioneloze in okoljski dejavniki v Sloveniji«,
  - »Trend predpisovanja antibiotikov (J01) po epidemiji covida-19 v Sloveniji«;
- Sodelovanje na srečanju Slovenskega društva za akupunkturo s predstavitvijo teme »Priporočena cepljenja odraslih v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja«;
- Sekcija za preventivno medicino, aktivna udeležba s prispevkom »Možnost zaščite novorojenčkov in starejših s cepljenjem proti RSV«;
- 12. Mariborski kongres družinske medicine, aktivna udeležba s prispevkom »Preprečevanje pnevmokoknih okužb s cepljenjem«;
- Aktivna udeležba na štirih delavnicah Varno cepljenje - Dobra distribucijska praksa cepiv;
- Seminar iz kakovosti in varnosti v zdravstvu, socialne medicine, higiene, epidemiologije in zdravstvene ekonomike za pripravnike zdravnike in zobozdravnike, sodelovanje s prispevkom »Cepljenja v Sloveniji«;
- Sodelovanje na podiplomskih izobraževanjih za specializante DM in pediatrije s temami o cepljenju.
- Sodelovanje na Seminarju iz katastrofne medicine s temami s področja cepljenja in komunikacije
- Sodelovanje na letnem posvetu cepiteljev s prispevkom »Cepljenje nosečnic«;
- Sodelovanje na strokovnem srečanju Oslovski kašelj v Sloveniji, SZD, prispevek »Cepljenje nosečnic proti oslovskemu kašlju in drugim nalezljivim boleznim«;
- Sodelovanje na X. celjskem sestanku ginekologov, medicinskih sester, presejalcev, patologov in specialistov javnega zdravja, prispevek »Cepljenje nosečnic«;
- Izvedba izobraževanja z naslovom »Obvladovanje legionel v vodovodnem omrežju« za izvajalce institucionalnega varstva Sloveniji«;
- 5. Regijsko srečanje CKZ in timov v ambulantah družinske medicine ter patronažnega varstva v Podravju, aktivna udeležba: »Novosti na področju cepljenja pri mlajših odraslih«;
- XVI. Strokovno srečanje SŠAM na temo HPV, aktivna udeležba: »Pilotni projekt vabljenja na cepljenje proti HPV v Sloveniji«;
- 14. Znanstvena konferenca Celostna obravnava pacienta, aktivna udeležba »Pomembne ugotovitve analize porabe antibiotikov v Sloveniji«;
- Spletno izobraževanje Protimikrobna odpornost v okviru projekta Integracija geriatrične oskrbe starejših, aktivna udeležba »Predpisovanje antibiotikov« in »Cepljenje kot orodje za zmanjšano uporabo antibiotikov«;
- Poglobljeni obisk na Danskem v okviru projekta Overcoming obstacles to vaccination, aktivna udeležba »Pilot project Slovenia: reminders for HPV vaccination«;

- Predstavitve dobrih praks premagovanja ovir pri cepljenju na MZ, aktivna udeležba »Predstavitev dobre prakse premagovanja ovir pri cepljenju iz Španije in predstavitev pilotnega projekta v Sloveniji«;
- Predavanja v okviru projekta Geriatrična oskrba starejših;
- Simpozijum »Savremeni izazovi u realizaciji programa imunizacija«, Črna gora 10. -. 13. 5. 2024 aktivna udeležba: primer dobre prakse iz Slovenije, cepljenje proti HPV;
- Sodelovanje na Seminarju iz katastrofne medicine s temo Vzpostavljen sistem izvajanja Mednarodnega zdravstvenega pravilnika (IHR) na Letališču Brnik;
- Sodelovanje v izobraževalnem procesu preko Zbornice zdravstvene nege za zaposlene v SVZ pri usposabljanju glede preprečevanja in obvladovanja okužb povezanih z zdravstvom;
- 7 delavnic Varno cepljenje / dobra distribucijska praksa cepiv v terminih 15. 2., 14. 3., 16. 4., 30. 5., 4. 9., 10. 10. in 14. 11. 2024;
- Posodobitev nacionalnih smernic za zaščito potnikov pred malarijo in drugimi boleznimi, ki ogrožajo potnike na potovanjih, proti katerim obstaja cepljenje;
- Posredovanje odgovorov na specifična vprašanja posameznim potnikom in turističnim agencijam.

Izvajanje pregledov potniških in tovornih ladij (OE Koper)

Izvedene aktivnosti:

- Opravljanje sanitarnih pregledov tovornih ladij v skladu z Mednarodnim zdravstvenim pravilnikom in izdaja izjave na podlagi katere ZIRS izda spričevalo o oprostitvi ladje iz zdravstvenega nadzora – SSCEC (sprotno)
- Opravljanje sanitarnih pregledov potniških ladij, ki priplujejo v Luko Koper, na podlagi smernic European manual for hygiene standards and communicable disease surveillance on passeger ships.
- 24/7 zagotavljanje svetovanja v primeru nalezljive bolezni na ladji in pri izdaji dovoljenja za vplutje v pristanišče.

Ključni izdelki:

- SSCEC za vsako pregledano tovorno ladjo;
- Zapisnik inšpekcijskega pregleda potniške ladje;
- Izpis iz podatkovne baze Shipsan o pregledu potniške ladje s predlaganimi ukrepi glede na ugotovljeno nepravilnost in pregledom izvedenih ukrepov;
- Vnos predlaganih ukrepov v podatkovno bazo NEO.

OKOLJE IN ZDRAVJE

Biološki dejavniki tveganja iz okolja

Izvedene aktivnosti:

- Pripravljali smo strokovna mnenja za Zdravstveni inšpektorat RS (v nadaljevanju ZIRS), Ministrstvo za zdravje RS ter druge deležnike glede tveganja za pojav in širjenje nalezljivih bolezni ob različnih bioloških dejavnikih tveganja. Kljub temu, da smo v letu 2024 za ZIRS pripravili enotne strokovne usmeritve, stalno prejemamo zahteve za strokovna mnenja iz številnih območnih enot ZIRS.
- Pripravili smo higienska priporočila za preprečevanje širjenja okužb s poliovirusi v domačem okolju, v dokumentu Nacionalni načrt pripravljenosti in odzivanja na pojav okužb s poliovirusi v Sloveniji.
- V CZE imamo odprt naslov okolje@nijz.si, na katerega smo prejemali najrazličnejša vprašanja javnosti s področja zdravja in okolja (zatiranje komarjev, DDD, mišja mrzlica, klopi, golobi, posteljne stenice, osvežilci prostorov v vrtcih, umivanje zob v vrtcih, uporaba repelentov v vrtcih, pitniki v osnovnih šolah, odvržene igle, uporaba kajakaške opreme, razkuževanje v vrtcu, fekalno onesnažena klet, pojav čebel v strnjenem stanovanjskem naselju, pojav kač, …).
- Na področju varnosti živil smo sodelovali na sestankih EFSE in drugih znanstvenih mrež EU na področju živil ter zastopali stališča Slovenije. Prenovili smo določene vsebine s področja Varnosti živil. Prenovljene vsebine so objavljene na spletni strani NIJZ: https://nijz.si/en/podrocja-dela/moje-okolje/varnost-zivil. Izvajali smo številne medijske aktivnosti in podajali odgovore javnosti.
- Sodelovali smo na državni vaji ODPORNOST 2024 ter na mednarodni vaji INEX-6 (Simulacija ukrepanja po radioaktivnem onesnaženju, eno leto po nesreči).
- Sodelovali smo pri prenovi Pravilnika o pogojih, načinu in sredstvih za izvajanje dezinfekcije, dezinsekcije in deratizacije (Uradni list RS, št. 88/00, 96/24). Sodelovali smo pri izvedbi osnovnega ter nato še obnovitvenega izobraževanja za izvajalce DDD.
- Medsektorsko smo sodelovali pri reševanju problematike in pripravi skupnega seznama za razvrščanje posameznih kozmetičnih in podobnih storitev.
- Z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS sodelujemo glede zalog živil v izrednih razmerah.
- Prav tako smo sodelovali pri izvedbi vaj za študente Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani ter na seminarju iz katastrofne medicine za specializante javnega zdravja.

Ključni izdelki:

- Izdelana strokovna mnenje o tveganjih za zdravje ljudi zaradi bioloških okoljskih dejavnikov: za ZIRS, MZ ter druge deležnike (šole, vrtci, druga ministrstva in njihovi organi v sestavi, posamezniki);
- Pripravljena higienska priporočila za možne ukrepe pri zmanjševanju izpostavljenosti biološkim dejavnikom tveganja;
- Prenovljene vsebine s področja varnosti živil (https://nijz.si/en/podrocja-dela/moje-okolje/varnost-zivil.

Zagotavljanje zdravja prebivalcev z izboljšanjem dostopa do varne vode - Pitne in kopalne vode

Izvedene aktivnosti:

- V prvem poletju leta 2024 smo sodelovali pri implementaciji Uredbe o pitni vodi (Ur. L. RS, št. 61/2023). V sodelovanju z MZ RS, NLZOH in ZIRS smo na Zbornici komunalnega gospodarstva izvedli strokovno srečanje, kjer smo predstavili vlogo NIJZ v luči Uredbe o pitni vodi (v nadaljevanju Uredba).
- Začeli smo z aktivnostmi za izdelavo varnostnega načrta iz 13. čl. Uredbe (Načrt). Predstavnikom MNVP in MZ RS smo predstavili problematiko izdelave ocene tveganja in upravljanje tveganja prispevnih območij za zajetja pitne vode iz 20. čl. Uredbe, na kateri temelji tudi ocena tveganja in upravljanje tveganja sistemov za oskrbo s pitno vodo. Izdelali smo strukturo Načrta in jo predstavili predstavnikom MZ, ARSO, MNVP in NLZOH.
- Sodelovali smo pri urejanju in objavi Navodil za izdelavo načrta preprečevanja legioneloz (Ur. l. RS, št. 35/24 z dne 19. 4. 2024).
- Izdelali smo osnutek Priporočil za pripravo pitne vode, iz 8. čl. Uredbe.
- Prestrukturirali smo spletno stran NIJZ, poglavje Pitna voda, za namen boljše preglednosti in dostopnosti do dokumentov, namenjenih strokovni in splošni javnosti. Posodobili in izdali smo novo verzijo dokumenta Parametri, ki jih določamo v pitni vodi. Izdelali smo tudi oceno tveganja za zdravje zaradi preseženih vrednosti metabolitov S-metolaklora v pitni vodi.
- Izdali smo več mnenj o drugačnem načinu obveščanja za vodovode z manj kot 1000 uporabniki.
- Obravnavali smo vloge za odstopanje od mejnih vrednosti parametrov za parametre atrazin in metaboliti, S-metolaklor in metabolita ESA in OXA ter v skladu z 28. čl. Uredbe izdali mnenja NIJZ za več oskrbovalnih območij v upravljanju Komunale Ptuj, Trebnje, Murska Sobota, Prlekija in Eko park Lendava.
- Nadaljevali smo sodelovanje z ZIRS in nudili strokovno pomoč pri izvajanju inšpekcijskega nadzora, glede različne problematike (zdravstvena ustreznost pitne vode, snovi za pripravo vode, postopki priprave vode in dr.).
- Obravnavali smo izredne dogodke na sistemih za oskrbo s pitno vodo, ki so predstavljali grožnjo javnemu zdravju in podali ukrepe za zaščito zdravja uporabnikov. Spremljali smo stanje in obravnavali problematiko čezmerne onesnaženosti vodnjakov v vodarni Hrastje s tetrakloroetenom, povečane koncentracije benzotriazolov na prispevnem območju ljubljanskega vodovoda, onesnaženje vodovoda Log pri Mangartu iz rudnika in izlitje gnojnice na območju Studenca v občini Postojna, onesnaženje vodarne Močila s stirenom v občini Kanal ob Soči in prekinitvi oskrbe s pitno vodo v naseljih Močila, Gorenje Polje in industrijska cona Anhovo.
- Odgovarjali smo na različna vprašanja novinarjev in drugih javnosti, povezana s problematiko mikrobioloških, fizikalnih in kemijskih dejavnikih tveganja za zdravje v pitni in kopalni vodi.
- Pripravili in objavili smo prispevek ob obeležitvi svetovnega dneva vode na temo »Voda za mir« https://nijz.si/moje-okolje/pitna-voda/svetovni-dan-voda-2024 /.
- Izdelali smo prispevek za statistični letopis – poglavje: Determinante zdravja-dejavniki tveganja/okolje-monitoring pitne vode https://nijz.si/publikacije/zdravstveni-statisticni-letopis-2022/.
- Poteka posodobitev GIS prikaza o dostopu do pitne vode v Sloveniji z oceno kakovosti vode po posameznih oskrbovalnih območjih in prostorskih enotah.
- Pripravili smo prispevek za monografijo o neenakosti v Sloveniji, tema dostop in kakovost pitne vode v Sloveniji.
- Potekajo aktivnosti na CRP: »Ocena tveganja za zdravje ljudi zaradi kemijske onesnaženosti pitne vode na manjših in srednje velikih sistemih za oskrbo s pitno vodo« in »Ocena tveganja za zdravje ljudi glede na lastnosti hišnega vodovodnega omrežja (HVO)«.

- Ažurirali smo minimalni obseg parametrov preskušanja polnilne vode za bazene v skladu z novo Uredbo in odgovorili na različna vprašanja ZIRS in MZ RS, vezana na zahteve za kopalno vodo v bazenih (vzorčenje na legionele, mejne vrednosti za trihalometane, pobuda GZS za spremembo zakonodaje za »male bazene«...).
- Izdelali in objavili smo letno poročilo o kakovosti kopalne vode v bazenih za 2022- https://nijz.si/publikacije/kakovost-kopalne-vode-v-bazenih-v-sloveniji-v-letu-2022/.
- Na spletni strani NIJZ smo posodobili splošna in regijska priporočila za varno kopanje v površinskih vodah - naravna kopališča in kopalna območja v Sloveniji https://nijz.si/moje-okolje/kopalna-voda/varno-kopanje-v-povrsinskih-vodah/.
- V času kopalne sezone na površinskih vodah smo sodelovali v monitoringu kopalnih voda, kjer v primeru neskladnih vzorcev, terenskih ugotovitev ali sumov na onesnaženje kopalne vode, ki bi predstavljalo nevarnost za zdravje kopalcev, podajamo strokovna mnenja o (ne)primernosti kopalne vode za kopanje.

Ključni izdelki:

- Struktura Načrta za zagotavljanje pitne vode iz 13. čl. Uredbo o pitni vodi in predstavitev za predstavnike MZ, ARSO, MNVP in NLZOH.
- Osnutek priporočil za pripravo pitne vode iz 8. čl. Uredbe o pitni vodi.
- Nova verzija dokumenta Parametri, ki jih določamo v pitni vodi-del kemični parametri https://nijz.si/moje-okolje/pitna-voda/parametri-ki-jih-dolocamo-v-pitni-vodi/.
- Mnenja z oceno tveganja za zdravje ljudi za namen izdaje dovoljenj za odstopanje zaradi preseženih mejnih vrednosti parametrov iz dela B Priloge 1 Uredbe (atrazin in metaboliti, S metolaklor in metaboliti ESA in OXA) za več oskrbovalnih območij v upravljanju Komunale Ptuj, Trebnje, Murska Sobota, Prlekija in Eko park Lendava.
- Prispevek za statistični letopis – poglavje: Determinante zdravja-dejavniki tveganja/okolje-monitoring pitne vode https://nijz.si/publikacije/zdravstveni-statisticni-letopis-2022/.
- Prispevek ob obeležitvi svetovnega dneva vode na temo »Voda za mir«: https://nijz.si/moje-okolje/pitna-voda/svetovni-dan-voda-2024/.
- Letno poročilo o kakovosti kopalne vode v bazenih za 2022- https://nijz.si/publikacije/kakovost-kopalne-vode-v-bazenih-v-sloveniji-v-letu-2022/.

Odzivanje na okoljska in kemijska tveganja ob naravnih in drugih nesrečah

Izvedene aktivnosti:

- Zagotavljali smo stalno pripravljenost (24/7) za potrebe odziva na grožnje zdravju okoljskega izvora, zlasti v primeru nesreč, kjer lahko pride do sproščanja nevarnih snovi. V tem kontekstu je naša kontinuirana naloga zagotavljanje ocene tveganja za javno zdravje in zagotavljanje predlogov ukrepov za varovanje zdravja.
  V preteklem letu ni bilo velikih nesreč, ki bi zahtevale širši odziv z vključevanjem različnih sektorjev in zbiranjem različnih podatkov. Občasno je prihajalo do manjših dogodkov, ko se je NIJZ vključeval

z nasveti za varovanje javnega zdravja, kot sta bila onesnaženje vode na območju Anhova in požar v Luciji, kjer je zgorela trgovina s kmetijsko opremo in pripomočki.

- V sodelovanju z NLZOH in ARSO smo izvajali CRP (ciljni raziskovalni projekt) za oblikovanje predloga protokola za medsebojno izmenjavo informacij in podatkov v primeru nesreč, pri katerih se pojavljajo nevarnosti kemijskega izvora. Projekt smo zaključili v mesecu novembru. V okviru projekta smo izdelali tudi idejne zasnove za ocenjevanje možnih dolgoročnih oziroma zakasnelih vplivov na zdravje ter poster s prikazanim algoritmom sodelovanja NIJZ, NLZOH in ARSO v procesu izdelave ocene tveganja za zdravje.

Zmanjševanje negativnih vplivov okolja na zdravje ljudi – fizikalni dejavniki tveganja

V vsebinskem sklopu Zmanjševanje škodljivih vplivov okolja na zdravje ljudi – fizikalni dejavniki tveganja (FDT) obravnavamo problematiko s treh velikih področij:

- Onesnažen zrak (zunanji, notranji)
- UV sevanje
- Azbest

1 Zrak

Na področju onesnaženega zraka smo v obravnavanem obdobju podajali pripombe na predloge v sklopu priprave strokovnih podlag za dopolnitev zakonodaje za različna ministrstva. Ob različnih priložnostih smo nosilce odločitev spodbujali k zmanjševanju onesnaženosti zraka. Problematiko izpostavljenosti onesnaženemu zraku in vplivih na zdravje ter o možnostih zaščite, predstavljamo na različnih strokovnih srečanjih, oziroma z objavami.

Stalno krepimo tudi strokovno sodelovanje na področju problematike onesnaženega zraka, tako v okviru zdravstvenega sektorja kot tudi medsektorsko.

Pripravili smo Slovar strokovnih izrazov za področje zraka in ga objavili https://nijz.si/moje-okolje/slovar-strokovnih-izrazov-s-podrocja-zraka/.

Pri osveščanju javnosti smo se na področju zmanjševanja vplivov onesnaženega zraka na zdravje usmerili zlasti na problematiko onesnaženosti zunanjega zraka in možnostih ter nujnosti ukrepanja. Še posebej smo usmerjeni k ranljivim skupinam. Ob mednarodnem dnevu ozaveščanja o problematiki onesnaženega zraka smo pripravili srečanje Čisti zrak za modro nebo. Več o dogodku na https://nijz.si/publikacije/obelezitev-dneva-cistega-zraka-za-modro-nebo-zbornik-povzetkov-predstavitev/.

Glede sezonske pogojenosti smo do aprila pretežno obravnavali problematiko delcev PM, po tem obdobju pa ozona. Posodobili in nadgradili smo dokument o vplivih ozona na zdravje (https://nijz.si/moje-okolje/zrak/povisane-koncentracije-troposferskega-ozona-priporocila-za-prebivalce/) in priporočenem ukrepanju ter pregledali in dopolnili dokument s priporočili za ravnanje ob požarih v naravi, https://nijz.si/moje-okolje/zrak/pozari-v-naravi/. Konec septembra smo objavili posodobljeni dokument o vplivih delcev PM na zdravje (https://nijz.si/moje-okolje/zrak/povisane-ravni-delcev-v-zraku-priporocila-za-prebivalce/).

Sodelujemo pri pripravi Monografije o neenakostih za Slovenijo, pripravljamo poglavje Neenakosti v zdravju zaradi izpostavljenosti onesnaženemu zraku.

Sodelujemo tudi pri pripravi Letopisa, poglavji o ozonu in o delcih PM.

V neposredni povezavi z nacionalnimi nalogami smo bili vključeni tudi v projektno raziskovalno delo (CRP V3 2023: Priprava osnov za predlog metodologije za oceno tveganja za zdravje ljudi zaradi sproščanja hlapnih in polhlapnih organskih spojin iz gradbenih in finalizacijskih materialov ter opreme v notranji zrak).

Ključni izdelki:

- Objavljena Priporočila za prebivalce na temo onesnaževal v zraku (ozon, delci PM, požari v naravi);
- Objavljeni prispevek Bioaerosoli in onesnažen zrak;
- Objavljeni dokument Slovar strokovnih izrazov za področje zraka;
- Prispevek o onesnaženem zraku za Monografijo o neenakostih v Sloveniji;
- Izdelana strokovna mnenja, odgovori zainteresirani strokovni in splošni javnosti ter medijem.

2 Ultravijolično sevanje

Pri obravnavi problematike UV sevanja smo že zgodaj spomladi nadgradili dokument Ultravijolično (UV) sevanje in zdravje, https://nijz.si/moje-okolje/uv-sevanje-in-radon/ultravijolicno-uv-sevanje-in-zdravje/ in izdelali sklop 12 infografik UV in zdravje v opisih in slikah, https://nijz.si/moje-okolje/uv-sevanje-in-radon/uv-in-zdravje-v-opisih-in-slikah/.

Od konca marca smo o UV sevanju ter o potencialnih tveganjih za zdravje in možnostih preprečevanja izpostavljenosti intenzivno osveščali tako odraslo populacijo, še zlasti pa otroke in mladostnike. Ob tem smo jih spodbujali k vedenjskim vzorcem v smislu samozaščitnega ukrepanja. Seznanili smo jih tudi z rezultati obsežne raziskave o odnosu dijakov do zagorelosti in obiskovanja solarijev, izvedeni v letu 2023 (novinarska konferenca Varno pod soncem; predstavitev tematike na regijskih srečanjih zdravih šol; predstavitev tematike v sklopu izobraževanj za strokovne delavce šol, sodelujočih v programu Varno s soncem in dijakov, sodelujočih v pilotnem programu Varno s soncem v srednjih šolah; objava v občinskih glasilih; na spletnih straneh NIJZ in TSJ; predstavitev na Rejevih dnevih; predstavitev v strokovni klepetalnici na Registru raka RS; sodelovanje z različnimi mediji…).

V okviru preventivnega programa Varno s soncem, https://nijz.si/programi/program-varno-s-soncem/ smo pripravili vsa e-gradiva oz. jih distribuirali sodelujočim (delovno gradivo za vzgojitelje, za učitelje; različni delovni listi in kviz za učence…) ter izvedli spletno izobraževanje s širokim pregledom problematike UV sevanja za v program vključene vzgojitelje in učitelje, ki so nato program izvedli v vrtcih in šolah. Letos je v programu sodelovalo 43.405 predšolskih otrok in 38.609 osnovnošolcev, skupaj 82.014. Med udeleženci smo izvedli evalvacijo programa ter rezultate objavili v zaključnem poročilu Varno s soncem 2024, https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/12/Porocilo-VSS-2024.pdf.
S programom Varno s soncem smo, s pilotno izvedbo, letos prvič vstopili v srednje šole. Z evalvacijo smo potrdili uspešnost zastavljenega dela, kar bo v prihodnje vodilo v izvajanje programa tudi v srednjih šolah.

Strokovna skupina za pripravo smernic, ki jo koordiniramo, je zaključila z delom na Smernicah za zadostno preskrbo posameznih populacijskih skupin prebivalcev Slovenije z vitaminom D. Konec leta smo jih posredovali v pregled in potrditev na RSK-je.

V neposredni povezavi z nacionalnimi nalogami smo sodelovali v projektu Pametno s soncem za zdravo in mladostno kožo, skupaj s Fakulteto za aplikativne vede. V okviru navedenega projekta smo bili zadolženi za oblikovno pripravo gradiv o nevarnostih UV sevanja in možnostih zaščite, prednostno za ciljno populacijo mladostnikov. Obveznosti za letošnje leto smo opravili (gradivo sklop 12 infografik UV in zdravje v opisih in slikah, dostopno na https://nijz.si/moje-okolje/uv-sevanje-in-radon/uv-in-zdravje-v-opisih-in-slikah/).

Ključni izdelki:

- Distribucija rezultatov obsežne raziskave o odnosu dijakov do zagorelosti in obiskovanja solarijev, dijakom, strokovnim delavcem šol in vrtcev ter splošni javnosti;
- Objavljena gradiva za izvedbo programa Varno s soncem v vrtcih in osnovnih šolah;
- Zaključno poročilo o izvedenem programu Varno s soncem 2024 v vrtcih in v OŠ;
- Gradiva za dijake o učinkih UV sevanja in samozaščitnem vedenju in distribuirana šolam, vključenim v pilotni program Varno s soncem za srednješolce;
- Poročilo o pilotni izvedbi preventivnega programa Varno s soncem v srednjih šolah 2024;
- Smernice za zadostno preskrbo posameznih populacijskih skupin prebivalcev Slovenije z vitaminom D in predane na RSK-je;
- Strokovna mnenja, odgovori zainteresirani strokovni in splošni javnosti ter medijem.

3 Azbest

Na področju azbesta smo nadaljevali z informiranjem in osveščanjem prebivalstva o nevarnosti izpostavljanja materialom, ki vsebujejo azbest (dotrajanih, poškodovanih) in so še v uporabi, o vplivu na zdravje, pravilnem ravnanju z materiali in odpadki, možnostjo osebne zaščite, predvsem v času pred sezono spomladanskih čistilnih akcij v naravi.

Ažurirali smo dokumenta »Azbest v našem okolju« in »Priporočila za ravnanje z azbestnimi odpadki ob čistilnih akcijah« in ju objavili na spletni strani.

Pripravili smo dokument »Pogosta vprašanja in odgovori glede azbesta« (vprašanja o azbestu na splošno, nevarnosti za nosečnice oz. vplivu na plod, o azbestu v pitni vodi in v deževnici za zalivanje vrtnin…) https://nijz.si/moje-okolje/pogosta-vprasanja-in-odgovori-glede-azbesta/.

Ključni izdelki:

- Izdelan dokument »Pogosta vprašanja in odgovori glede azbesta« in objava na spletni strani NIJZ;
- Ažurirana dokumenta "Azbest v našem okolju" in »Priporočila za ravnanje z azbestnimi odpadki ob čistilnih akcijah«, objavljena nova verzija na spletni strani NIJZ;
- Strokovna mnenja, odgovori zainteresirani strokovni in splošni javnosti ter medijem.

Kemijski dejavniki tveganja iz okolja

V vsebinskem sklopu kemijskih dejavnikov tveganja (KEMIDO) obravnavamo problematiko na naslednjih področjih:

- Kemijska varnost - splošno
- Razvoj ocene tveganja zaradi kemikalij

- Kemijski dejavniki tveganja iz okolja, opredeljeni na osnovi humanega biološkega monitoringa (HBM)
- Varnost živil

Tudi v letu 2024 še posebej izpostavljamo razvoj nacionalne mreže ocenjevalcev tveganja in delovanje nacionalnega vozlišča Partnerstva za oceno tveganja za kemikalije (PARC - »Partnership for the Assessment of Risk from Chemicals«) (https://nijz.si/projekti/parc/).

1 Kemijska varnost splošno

- Ozaveščali smo o (ne)varnosti kemikalij za splošno in strokovno javnost:
  - Tetoviranje in trajno ličenje (Glasilo Zveze potrošnikov Slovenije in predavanje " Tetoviranje in trajno ličenje –zahteve zakonodaje in spremljanje neželenih učinkov na zdravje" na Antropološki šoli NIJZ);
  - Predavanji na Strokovnem srečanju Sekcije za šolsko, študentsko in adolescentno medicino »Program ZDAJ in preventivni pregledi študentov/Nikotin, vplivi fizičnega okolja in okoljska anamneza« z naslovoma »Okolje in zdravje otrok in mladostnikov« in »Okoljska anamneza« (https://www.sssam.si/publikacije/javno-dostopne-vsebine);
  - Izvedba predavanj »Toksikovigilanca« v sklopu seminarjev za zdravnike in zobozdravnike pripravnike (vsebina predavanj se prilagaja aktualnim zadevam na področju kemijske varnosti);
  - Svetovanje Zavodu za transfuzijo krvi, kako se lotiti OT kemikalij na delovnem mestu;
  - Prispevki na 2. nacionalni konferenci javnega zdravja, zbrani v zborniku (Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja.pdf):
    - »Od uporabe antikoagulantnih rodenticidov k alternativam - stanje v Sloveniji«
    - »Sproščanje hlapnih in polhlapnih organskih spojin iz gradbenih in zaključnih materialov ter opreme v notranji zrak prostorov«
  - Predavanje na strokovnem posvetovanju Eno zdravje 2024 »Antikoagulantni rodenticidi - nevarni, a še vedno nujni«;
  - Soorganizacija 16. posveta Kemijska varnost za vse z naslovom Aktualne teme kemijske varnosti in predavanje »Vpliv gradbenih materialov na onesnaženje notranjega zraka«.

- Spremljali smo neželene učinke kozmetike (kozmetovigilanca) https://nijz.si/moje-okolje/kemijska-varnost/kozmetovigilanca-spremljanje-nezelenih-ucinkov-kozmetike/;

2 Razvoj ocene tveganja zaradi kemikalij (projekt PARC)

Projekt PARC je potekal v skladu s časovnico za leto 2024:

- V okviru naloge 6.2.1.a (celokupna izpostavljenost - vroče točke) smo s slovenskimi partnerji končali študijo primera o celokupni izpostavljenosti svincu otrok Zg. Mežiške doline z uporabo IEUBK modela, sodelovali s posterjem na 2. nacionalni konferenci javnega zdravja ter pripravili znanstveni članek;
- V okviru naloge 6.2.1.b (celokupna izpostavljenost - splošna populacija) smo s slovenskimi partnerji pridobili zbirke podatkov o vsebnosti kadmija v različnih segmentih slovenskega okolja in sodelovali pri izdelavi baze podatkov za kadmij.

3 Kemijski dejavniki tveganja iz okolja, opredeljeni na osnovi HBM

Aktivnosti v povezavi s HBM v okviru projekta PARC:

- V okviru delovnega sklopa 4 so potekale sledeče aktivnosti: ugotavljanje in spremljanje izpostavljenosti kemikalijam ter njihovih učinkov na podlagi HBM; oblikovanje usklajenih podpornih gradiv splošnim in ciljanim raziskavam HBM (anamnestični vprašalniki, metodološka navodila, razvoj digitalnih orodij,...); izvedba terenskega dela raziskave HBM, vključene v projekt PARC (pridobivanje bioloških vzorcev in anamnestičnih podatkov otrok in mladostnikov iz 3 izbranih regij); določanje prioritetnih bioloških označevalcev izpostavljenosti in učinka ter ugotavljanje povezanosti med izpostavljenostjo kemikalijam, zdravstvenimi izidi in biološkimi označevalci učinka; pregled in komentiranje predlaganih na HBM temelječih smernih vrednosti (HBM-GV) in toksikoloških vrednosti (HBM-TV) v primeru splošne in/ali poklicne izpostavljenosti za UV filtra Uvinul A plus in benzofenon 3, pesticida acetamiprid in cihalotrin, ftalata DINP in DEHTP ter kovine aluminij, nikelj in krom VI;
- V sklopu naloge 6.2.3 smo uporabili podatke nacionalnega HBM I za pripravo OT zmesi kovin in razvojne nevrotoksičnosti ter nefrotoksičnosti; učenje uporabe programa MCRA (MonteCarlo Risk Assessment);
- V okviru naloge 6.2.4 izdelava ocene tveganja v zvezi z vplivi izpustov iz sosežigalnice odpadkov Anhovo poteka z zamudo (nezadostna podpora statistika, še vedno nismo prejeli vseh podatkov okoljskih meritev).

Predstavitve ključnih vsebin, pomembnih za informiranje javnosti ter predstavitev ugotovitev, ki temeljijo na opravljenem HBM v Sloveniji:

- Predavanje »Etične dileme humanega biomonitoringa« na 7. simpoziju Etika v medicini »Od Hipokrata do umetne inteligence v medicini.« (https://medicinskaetika.si/).
- Predavanje na Schrottovih dnevih: »Vloga humanega biomonitoringa kemikalij pri varovanju zdravja in preprečevanju bolezni«. V: Tevžič Š (ur.). 27. Schrottovi dnevi: zbornik predavanj: Zavod za razvoj družinske medicine, 2024; 22 (suppl. 1): 103-106.

4 Varnost živil

Izvajali smo ozaveščanje o varnosti živil za splošno in strokovno javnost:

- Vsebine za spletno stran »Varnost živil« v povezavi z materiali v stiku z živili.
- Svetovni dan varnosti hrane 2024 »Varnost živil: Pripravimo se na nepričakovano« https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/UVHVVR/EFSA/6-konferenca-ob-Svetovnem-dnevu-varnosti-hrane/vabilo_program_7_6_2024.pdf;
- Aktivna udeležba v kampanji EFSA Safe2Eat https://www.efsa.europa.eu/sl/safe2eat;
- Predavanje za študente UL BF »Bioaktivne snovi v prehranskih dopolnilih, ocena tveganja in nutrivigilanca«.
- Medgeneracijsko srečanje Skrb za zdravje »Prehranska dopolnila« Fakultete za zdravstvene vede, Univerze v Mariboru.
- Predavanje za udeležence programa »Zdravi vrtci« - Prehranska dopolnila.
- Energijske pijače v rokah otrok in mladostnikov, več aktivnosti v okviru kampanje MZ.
- Predavanje na Gospodarski zbornici »Materiali v stiku z živili - zakonodaja, EFSA in Svet Evrope«.

- Predavanje na mednarodnem dogodku Sveta Evrope v Madridu »Council of Europe activity on enamels«.
- Predavanje »Izpostavljenost strupenim elementom in njihov vpliv na zdravje ljudi« v okviru izobraževanja »Skrb za varno hrano z vidika potencialno strupenih elementov v rastlini«.
- Sodelovanje na okrogli mizi projekta Remedies o mikro in nano plastiki.
- Sodelovanje v radijski oddaji Studio ob 17 Planet proti plastiki.
- Podkast NIJZ - Kuhanje, pogrevanje in shranjevanje hrane, kateri materiali so primerni? https://nijz.si/audio/page/2/.
- Podkast NIJZ – »Prehranska dopolnila«. https://nijz.si/audio/page/2/.
- Sodelovanje v oddaji Ugriznimo znanost Embalaža za hrano.
- Predavanje za Zavod za šolstvo »Kaj lahko sami naredimo za varno uporabo materialov v stiku z živili«.
- Sodelovanje v oddaji Jutro na Planetu o sproščanju snovi iz embalaže v živila.

Izdelali smo strokovna mnenja in ocene tveganja:

- Ocena tveganja za zdravje ljudi za izdelek Terra Nova Alpha Lipoic Acid 300 mg Complex.
- Ocena tveganja za zdravje ljudi za izdelek Terranova Vitamin B6.
- Strokovno mnenje glede varnosti živil, ki vsebujejo industrijsko konopljo (posodobljeno mnenje, maj 2024) https://nijz.si/zivljenjski-slog/prehrana/strokovno-mnenje-glede-varnosti-zivil-ki-vsebujejo-industrijsko-konopljo/.
- Ocena varnosti za prehransko dopolnilo »Magnezij Miracolous MG Summer Edition«
- Presoja varnosti za prehransko dopolnilo Dream Cacao – ANASAN MD d.o.o..

Spremljali smo neželene učinke prehranskih dopolnil, obogatenih živil in novih živil (nutrivigilanca) https://nijz.si/moje-okolje/varnost-zivil/nutrivigilanca/.

Sodelovali smo v nacionalnih in mednarodnih ekspertnih delovnih skupinah:

- Tehnični odbori za embalažo, kozmetična, dezinfekcijska sredstva in površinsko aktivne snovi, papir, igrače.
- Evropski odbor za materiale in izdelke, ki prihajajo v stik z živili Sveta Evrope in njegova in adhoc skupina za emajl.
- EFSA, Posvetovalni forum https://www.efsa.europa.eu/sl/partnersnetworks/eumembers#posvetovalni-forum-nacionalni-organi-za-varnost-hrane.
- EFSA, Materiali v stiku z živili https://www.efsa.europa.eu/sl/science/scientific-committee-and-panels/fcm.
- EFSA, Znanstvena mreža za nanotehnologijo v živilih in krmi (https://www.efsa.europa.eu/en/search?s=nano).
- Sodelovanje v OECD delovni skupini za varnost novih živil in krme (izdelava poročila o napredku Slovenije).
- Delovna skupina za spremljanje izvajanja projekta »Nadgradnja testiranja novih psihoaktivnih snovi in prepovedanih drog z vključitvijo v športu prepovedanih snovi in drugih snovi, ki izboljšujejo telesne sposobnosti in izgled«.

Izvajali smo tudi drugo projektno raziskovalno delo:

- L3-50125 Izzivi pri doseganju ustreznega prehranskega statusa žensk v rodni dobi;
- V3-2310 Pomen povezovanja prehranskih vsebin in organizirane šolske prehrane na primeru polnozrnatih živil;
- Objavljen znanstveni članek o vnosu soli in kalija na podlagi podatkov projekta Manjsoli.si (CRP V3-2105) v reviji Public Health Nutrition https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/39282803/ in Nutrition/BMC; https://www.frontiersin.org/journals/nutrition/articles/10.3389/fnut.2024.1473362/full;
- Priprava znanstvenega članka o statusu in vnosu joda na podlagi podatkov projekta Manjsoli.si (CRP V3-2105);
- Na razpisu ARIS CRP 2024 smo uspešno pridobili ciljni raziskovalni projekt »Strokovne podlage za trženje varnih in kakovostnih prehranskih dopolnil v Sloveniji« – CRP V3-24049.

Podnebne spremembe in zdravje

Izvedene aktivnosti:

- Pripravili smo Oceno ranljivosti in tveganja za zdravje zaradi podnebnih sprememb po podnebnih regijah v Sloveniji;
- Aktivno smo sodelovali na konferenci na temo razogljičenja zdravstvenega sistema Zdravstvo po zeleni poti – sodelovanje na okrogli mizi, ki je bila 3. junija 2024 na Brdu pri Kranju;
- Pripravili smo prispevek za publikacijo o neenakostih, področje podnebne spremembe: Izobrazba kot dejavnik neenakosti pri umrljivosti zaradi vročinskih valov v Sloveniji od leta 2015 do 2022;
- Pripravili smo prispevek za Konferenco komunalnega gospodarstva: Zeleni zakladi: Pomen zelenih površin za zdravje in ga predstavili na konferenci (https://konferenca.komunalna-zbornica.si/program-13-konferenca), Podčetrtek, 19.-20. 9. 2024. in Letnem nacionalnem srečanju članic slovenske mreže zdravih mest »Bogatimo življenje vseh prebivalcev«, Koper, 19. 11. 2024;
- Sodelovali smo na strokovnih delavnicah: Strategija prilagajanja Severnoprimorske (Goriške) razvojne regije na podnebne spremembe in Misija prilagajanja podnebnim spremembam za Gorenjsko v Kranju.

Objavljeni prispevki:

- revija Vetrnica (Slovensko Meteorološko Društvo): Spremljanje povečanega/zmanjšanega števila umrlih v času vročinskih valov za Upravno enoto Ljubljana v letih 2013 do 2020 (https://drive.google.com/file/d/1PKUWTGEBKX68a1kh7k4O5fNTMxx7tGAK/view).
- Zdravniški vestnik: Povezanost med vročinskimi valovi in obiski na Internistični prvi pomoči Univerzitetnega Kliničnega Centra Ljubljana od leta 2013 do 2017 (https://vestnik.szd.si/index.php/ZdravVest/article/view/3473/4354).
- Climate: Assessing Heatwave-Related Deaths among Older Adults by Diagnosis and Urban/Rural Areas from 1999 to 2020 in Slovenia (https://www.mdpi.com/2225-1154/12/9/148), v reviji

Vprašalnik OECD: OECD Policy Questionnaire on climate change and health.

Tematiko Podnebje in krizne razmere smo predstavili na izobraževanju Medicina v izrednih razmerah v okviru izvajanja programa specializacije javnega zdravja 13. 11. 2024 na NIJZ.

V sklopu novega predmeta na Medicinski fakulteti UL Globalno zdravje smo študentom medicine pripravili in predstavili temo Podnebne spremembe in njihov vpliv na zdravje.
Podajali smo odgovore na številna vprašanja novinarjev.

Ocenjevanje vplivov na zdravje v okviru presoje planskih dokumentov (CPVO) in presoje posegov v okolja (PVO)

Izvedene aktivnosti:

- V okviru delovne skupine »Presoje vplivov na okolje (PVO)« so bila v zahtevanih rokih izdelana vsa mnenja, ki jih je v zvezi s pripravo različnih planov in programov (prostorskih, kmetijstvo, ribištvo, lovstvo, gozdarstvo, upravljanje z vodami, nacionalni program varstva okolja, …) ter spremembami zakonodaje naročilo Ministrstvo za zdravje. Skupno je bilo v letu 2024 izdelanih 250 tovrstnih mnenj, kar je več kot v istem obdobju 2023 (izdelanih 223 mnenj).
- Aktivno smo sodelovali pri pripravi izhodišč za izdelavo regijskih prostorskih planov. Ob koncu leta smo podali pripombe na njihov osnutek. V okviru pripomb smo podali ugotovitev, da javno zdravje v osnutkih praktično v ničemer ni bilo upoštevano.
- Na osnovi zaprosila Ministrstva za zdravje smo pripravili tudi izhodišča za bolj celovito umestitev okolja in zdravja v postopke celovite presoje vplivov na okolje in presoje vplivov na okolje v Zakon o varstvu okolja.

Z Ministrstva za zdravje nismo prejeli odziva na osnutek Splošnih smernic za urejanje prostora z vidika okoljskega zdravja, ki smo ga ministrstvu posredovali v 2023.

Ključni izdelki:

- Mnenja za potrebe MZ;
- Izhodišča za bolj celovito umestitev okolja in zdravja v postopke celovite presoje vplivov na okolje in presoje vplivov na okolje v Zakon o varstvu okolja.

Zvočno okolje

- Ob Mednarodnem dnevu ozaveščanja o hrupu smo pripravili vsebine za spletno stran https://nijz.si/moje-okolje/hrup/24-april-2024-mednarodni-dan-ozavescanja-o-hrupu/;
- Izdelali smo 24 mnenj/priporočil/nasvetov za občane, ki nas prosijo za pomoč pri reševanju problematike hrupa v njihovem bivalnem okolju;
- Sodelovali smo pri Okrogli mizi Izzivi hrupa in glasnosti ter pri oddaji Prisluhnimo tišini;
- V sklopu projekta Equal-Life smo v sodelovanju z Decibel, d.o.o., pripravili prispevek za mednarodni kongres INTERNOISE z naslovom: Slovenian policies and initiatives addressing noise and acoustics issues in kindergartens and schools. Opisali smo stanje hrupa in akustike v vrtcih in

šolah v Sloveniji in rešitve, ki se izvajajo na pobudo ravnateljev, ki so zaznali negativne vplive na učence in učitelje v šolah oziroma otroke in vzgojitelje v vrtcih;
- Na simpoziju - 10th Annual Public Health Workshop, The Healthy Schools Initiative and Children's Health, University of Cyprus, Nicosia, Cyprus smo predstavili prispevekNoise in school is really a health problem;
- Sodelujemo pri Evropski agenciji za okolje - The European Environment Information and Observation Network (*Eionet*). V sklopu eionet mreže smo sodelovali pri pripravi sporočila za javnost: Vplivi hrupa prometa na zdravje otrok: https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/the-effect-of-environmental-noise-on-children;
- Bili smo pobudniki ustanovitve Foruma dialoga za letališča (delo pri projektu ANIMA) in dosegli ustanovitev ter prvo spremembo za zmanjšanje hrupa letalskega prometa pri poletih nad Kranjem. https://siol.net/novice/slovenija/nad-kranjem-manj-nizkih-preletov-letal-z-brniskega-letalisca-651459.

Ključni izdelki:

- Mnenja/priporočila/nasveti za občane, pri reševanju problematike hrupa v bivalnem okolju;
- Vsebine za spletno stran: Pregled zakonodaje v Sloveniji, ki je povezana s hrupom.

Okoljska epidemiologija

Delovne naloge na CRP projektu številka V3-2236, ki naslavlja sežig in sosežig odpadkov na modelnem območju, potekajo skladno z načrtom dela, opredeljenega v projektu. Skladno z vsebinskim načrtom in s časovnico projekta smo zaključili vse študije, ki so bile izvedene v okviru delovnih sklopov projekta.

V CRP projekta številka V3-2317, kjer proučujemo povezanost med prevalenco astme in okoljskimi dejavniki tveganja pri otrocih in mladostnikih, smo razvili instrument (vprašalnik) za oceno opazovanih pojavov. Na nacionalni ravni smo zbrali epidemiološke podatke in opravili preliminarno analizo podatkov (pilotna raziskava).

Ključni izdelki na področju sežiga in sosežiga odpadkov (CRP projekt številka V3-2236) https://nijz.si/projekti/ocena-potencialnega-vpliva-seziga-in-soseziga-odpadkov-na-zdravstvene-posledice-pri-ljudeh-salonit-anhovo-v3-2236/:

- Obdobno poročilo za sofinancerja projekta MZ in MOPE;
- Poročila študij, ki so bila pripravljena v okviru delovnih sklopov projekta in bodo del končnega poročila;
- Osnutek končnega poročila projekta;
- Objava znanstvenega preglednega članka s področja povezanosti med rakom in onesnaževali, ki nastanejo v procesih sežiga in sosežiga odpadkov (Oblak s sodelavci, 2023. Dostopno na: DOI: 10.25670/oi2023-007on.) https://www.revijaonkologija.si/Onkologija/article/view/527).

Ključni izdelki na področju prevalence astme in okoljskimi dejavniki tveganja pri otrocih in mladostnikih (CRP projekt številka V3-2317) https://nijz.si/projekti/ocena-povezanosti-med-prevalenco-astme-in-okoljskimi-dejavniki-tveganja-pri-otrocih-in-mladostnikih-model-za-oblikovanje-z-dokazi-podprtih-ukrepov-v3-2317-2/:

- Študija, razvoj in validacija vprašalnika za oceno povezanosti med opazovanimi pojavi pri otrocih in mladostnikih;
- objava pilotne raziskave v obliki raziskovalne naloge na UL Medicinska fakulteta: Ana Radulović. Prevalenca astme pri otrocih in mladostnikih – pilotna raziskava.

1 Okoljski kazalniki

Prenovili in dopolnili smo naslednje kazalnike zdravja in okolja, objavljene na spletni strani ARSO https://eionet.arso.gov.si/index.php/about/okoljeinzdravje:

- astma in alergijske bolezni pri otrocih,
- izpostavljenost otrok onesnaženemu zraku zaradi delcev PM10,
- vpliv izpostavljenosti onesnaženemu zraku zaradi delcev PM 2,5,
- izpostavljenost prebivalcev ozonu,
- izpostavljenost ultra-finim delcem (nanodelcem) iz zraka,
- število umrlih v obdobju vročinskih valov za spletno stran kazalci okolja v Sloveniji ,
- kakovost pitne vode in hidrični izbruhi,
- dostopnost do pitne vode.

DRUGE STORITVE JAVNE SLUŽBE

• Ocena tveganja biocidnih proizvodov in aktivnih snovi za zdravje ljudi – URSK

V okviru pogodbe z Uradom Republike Slovenije za kemikalije (URSK) smo glavnino dela posvetili oceni nevarnosti in tveganja za zdravje ljudi zaradi izpostavljenosti biocidnim aktivnim snovem in proizvodom. Za aktivni snovi N-MIT·HCl (2-metil-2H-izotiazol-3-on hidroklorid), vrste proizvodov 6, in MIT (2-metil-2H-izotiazol-3-on), vrste proizvodov 6, smo pripravili oceni, ki sta bili usklajeni na ravni EU. Za aktivni snovi aktivni klor, pridobljen iz natrijevega N-klorosulfamata (novo ime: aktivni klor, sproščen iz reakcijskih produktov natrijevega hipoklorita in sulfaminske kisline in natrijevega hidroksida), vrste proizvodov 4, 11, 12, ter aktivni klor, pridobljen iz natrijevega klorida in KMPS, vrste proizvodov 2, 3, 4, 5, smo nadaljevali s pripravo ocene nevarnosti in tveganja za zdravje ljudi.

Zaključili smo en postopek nacionalne avtorizacije za družino biocidnih proizvodov (razkužila) in en proizvod (repelent). V različnih fazah priprave ocene nevarnosti in tveganja za zdravje ljudi smo obravnavali 12 biocidnih proizvodov v postopku nacionalne avtorizacije ter tri proizvode v postopku avtorizacije Unije. Podali smo komentarje na osem osnutkov ocen za aktivne snovi ter en osnutek ocene za biocidni proizvod, ki so jih pripravili ocenjevalni pristojni organi drugih držav članic EU.

URSK smo nudili strokovno podporo. Pripravili smo poročilo o nevrotoksičnosti n-heksana za potrebe priprave predloga za opredelitev n-heksana kot snovi, ki zbuja veliko skrb, ter 16 drugih strokovnih mnenj.

Aktivno smo sodelovali na štirih sestankih Delovne skupine za zdravje ljudi Odbora za biocidne proizvode (Working Group - Human Health) pri Evropski agenciji za kemikalije (ECHA) ter na treh sestankih skupine strokovnjakov za kemične motilce endokrinega sistema (Endocrine Disruptor Expert Group) pri ECHA. Konec leta je sodelavka pričela z delom v Odboru za oceno tveganja (Committee for Risk Assessment) pri ECHA kot ekspert za področje ocene nevarnosti kemikalij za zdravje ljudi za mandat treh let. Udeležili smo se tudi več strokovnih srečanj in izobraževanj s področja dela.

- ## Ocene nevarnosti in tveganja fitofarmacevtskih sredstev (FFS) - UVHVVR

Na področju fitofarmacevtskih sredstev - FFS (pogodba z UVHVVR) smo zaključili z obravnavo aktivnih snovi giberelini in giberelinska kislina na ravni EU za katero je bila Slovenija država poročevalka. Nadaljevali smo delo na evropskih ocenah aktivnih snovi Candida oleophila strain O, napropamid in fluroksipir meptil. Pripravili smo štiri ocene nevarnosti in tveganja za FFS za države srednje cone EU, 41 nacionalnih povzetkov ocen FFS, štiri ocene nujnih sredstev in tri razširitve registracije. Pregledali in komentirali smo 56 conskih ocen FFS.

Nudili smo strokovno podporo UVHVVR s pripravo mnenj za glasovanje na Stalnem odboru evropske komisije in organizacijskem odboru centralne cone. Pregledali in komentirali smo nastajajočo smernico »Proposal for harmonizing the assessment of studies to determine dislodgeable foliar residue and dissipation of active substance on the foliage.« Sodelovali smo tudi pri pripravi ocene tveganja za metabolite S-metolaklora v pitni vodi in strategiji ukrepov za zmanjševanje tveganja pri uporabi FFS z aktivno snovjo kaptan. Pripravili smo izobraževanje o ocenjevanju FFS za strokovnjake s področja toksikologije iz Srbije.

Aktivno smo sodelovali na štirih sestankih Pesticide Peer Review Expert's meeting s področja toksikologije na EFSA. Udeležili smo se številnih izobraževanj: Risk assessment of genotoxic compounds- challenges and future perspectives (BfR), Information retreaval techniques and search strategy design (EFSA), Training course on risk assessment of microorganisms used as pesticides or biocides (BTSF), The 2nd Molecular Biology Couse (EUROTOX), AOP and approaches for using mechanistic understanding for risk assessment (EFSA), Training Course on pesticide application equipment (BTSF).

- ## Izvajanje programa Humani biomonitoring (HBM 2023 – 2025)

Skladno s krovnim dogovorom iz leta 2018 in Programom HBM 2023-2025, ki zajema otroke (6-9 let) in mladostnike (12-15 let), so potekale naslednje aktivnosti:

Terensko delo in zbiranje podatkov:

- Posodobitev in uskladitev anamnestičnih vprašalnikov za otroke in mladostnike ter drugih podpornih gradiv za del drugega nacionalnega programa HBM, ki se hkrati izvaja v okviru projekta PARC (otroci in mladostniki iz 3 izbranih regij: Idrija s Posočjem, obalna mesta in Bela krajina);
- Usklajevanje glede nadaljnjega poteka dela in pomoči pri izvedbi vzorčenja na terenu – obalna regija;
- Izvedba terenskega dela drugega nacionalnega programa HBM: pridobivanje bioloških vzorcev in anamnestičnih podatkov otrok in mladostnikov iz Idrije s Posočjem, obalnih mest in Bele krajine.

Analiza in upravljanje s podatki:

- Prenos rezultatov kemijskih in biokemijskih analiz drugega nacionalnega programa HBM iz podatkovne zbirke Instituta Jožef Stefan na NIJZ za območja Celjske kotline, Mežiške doline, Jesenic, Vrhnike z okolico, Zasavja, Idrije s Posočjem in obalnih mest;
- Prevzem rezultatov raziskave, ki je potekala med otroci na Koroškem, usklajevanje in kontrola rezultatov v podatkovni bazi;
- Zagotavljanje tehnične in programske podpore za vzdrževanje zbirk podatkov o rezultatih HBM;
- Statistična analiza rezultatov HBM v Prekmurju in izdelava ocene tveganja za zdravje po starostnih skupinah otrok - »Ocena tveganja za zdravje otrok in mladostnikov zaradi izpostavljenosti onesnažilom v življenjskem okolju v Prekmurju«.

Komunikacija in obveščanje javnosti:

- Sodelovanje pri pripravi individualnih poročil o ugotovitvah HBM sodelujočim preiskovancem;
- Urejanje spletne strani (https://www.nijz.si/sl/humani-biomonitoring), priprava komunikacijskih rešitev za družbena omrežja, objava podrobnega pregleda literature o rezultatih HBM (https://nijz.si/moje-okolje/humani-biomonitoring/osnovne-informacije-o-humanem-biomonitoringu/), ter priprava osnovnih informacij za zmanjšanje vnosa škodljivih snovi (https://nijz.si/mojeokolje/humani-biomonitoring/);
- Ažurna predstavitev ključnih vsebin, pomembnih za informiranje splošne in strokovne javnosti ter predstavitev ugotovitev, ki temeljijo na opravljenem HBM v Sloveniji.

Pri obdelavi podatkov je bila zagotovljena informacijska varnost zbirke ter varovanje posebej občutljivih podatkov. Zagotovili pa smo tudi sodelovanje pri pripravi individualnih poročil o ugotovitvah v okviru humanega biološkega monitoringa ter pregledali individualna poročila sodelujočim preiskovancem, s katerimi so bili obveščeni o vrednostih, ki so bile izmerjene v njihovih vzorcih.

• Program ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini (OE Ravne na Koroškem)

Leta 2022 se je zaključil Program ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini. Glede na vedno ostrejše mednarodne standarde in nova strokovna spoznanja smo ocenili, da je aktivnosti za zmanjšanje izpostavljenosti prebivalstva svincu vredno nadaljevati. V letu 2023 je poplavljanje reke Meže naneslo ogromno onesnaženega materiala vzdolž njenega celotnega toka in prizadetih je bilo pet občin:

Črna na Koroškem, Mežica, Prevalje, Ravne na Koroškem in Dravograd. Po teh dogodkih je bila sprejeta odločitev, da se pripravi Program ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja z namenom zmanjšanja izpostavljenosti prebivalcev toksičnim kovinam v vseh petih prizadetih občinah, ki ga bodo izvajali različni resorji. Skozi celotno leto 2024 smo resorjem nudili podporo pri pripravi ustreznih zakonskih podlag za sprejetje programa, ki pa do konca leta 2024 še ni bil sprejet in bo predvidoma v letu 2025. Opozoriti moramo, da med aktivnosti ni bil uvrščen predlog dodatnih subvencij za dopolnilno prehrano, saj zanj niso našli vira sredstev. Sodelovali smo tudi pri aktivnostih, ki so potekale pod okriljem MOPE - pregledu terenskega stanja in oceni površin, kjer bi bila potrebna sanacija ter pri predstavitvi programa občanom.

V mesecu oktobru smo znova izvedli monitoring krvi na vsebnost svinca v krvi otrok. Vabili smo vse kandidate, stare od 24 in 48 mesecev, ki živijo na območju petih obravnavanih občin. Odziv je bil slab, saj se je odzvalo zgolj 140 od 612 otrok, med temi jih je bilo 11, ki niso izpolnjevali pogoja glede starosti. Med 129 analiziranimi rezultati so bile vrednosti svinca v krvi od 6 do 153 µg/l, mediana je bila 21 µg/l, geometrična sredina pa 23,2 µg/l. Pri 3 otrocih so bile izmerjene vrednosti nad 100 µg/l in le ti so bili napoteni v nadaljnjo obravnavo.

Na OE Ravne nadaljujemo z obveščanjem javnosti o potencialnih nevarnostih svinca in ukrepih, kako zmanjšati tveganje za zdravje. Uspešno je zaživela tudi nova spletna stran »Življenje s svincem« www.sanacija-svinec.si.

ZDRAVSTVENO VARSTVO

Izvedene aktivnosti:

- Izvedli smo analize spremljanja kadrov v zdravstvenem sistemu in podatke za štiri specialnosti: interna medicina, kirurgija, oftalmologija in ortopedija.
- Delali smo na pilotnem modelu za pripravo mreže javne zdravstvene službe, vendar za celovito in dosledno opredelitev mreže javne zdravstvene službe manjka vrsta pomembnih elementov.
- Pripravljena je bila »*Analiza stanja in vrzeli za celovito pripravo mreže javne zdravstvene službe na področjih interne medicine, kirurgije, ortopedije in oftalmologij*e« kot gradivo za razpravo na Strateškem svetu Vlade RS.
- Redno smo odgovarjali na zahtevke za podatke, povezane s kadrom, ki smo jih prejeli s strani Ministrstva za zdravje in drugih deležnikov, med katerimi je bila posebej zahtevna »*Analiza podatkov o številu zdravnikov v dejavnostih pediatrije ter ginekologije in porodništva s poudarkom na primarnem zdravstvenem varstvu*«.
- V okviru priprav Analize stanja kadra v patronažnem zdravstvenem varstvu, ki bo zaključena v letu 2025, smo na podlagi pridobljenih podatkov iz RIZDDZ naredili pregled kadra v patronažnem zdravstvenem varstvu po statističnih regijah in na podlagi izračunov kadrovskih potreb, ki temeljijo na osnovi veljavnih kadrovskih normativov.
- Izvedli smo analizo podatkov porabe zdravil, ki z informiranjem predpisovalcev zdravil in drugih deležnikov prispeva k preprečevanju bolezni in varovanju zdravja. Maja 2024 je bila objavljena publikacija *Poraba zdravil, predpisanih na recept v letu 2023*.
- Ob evropskem dnevu in svetovnem tednu ozaveščanja o preudarni rabi antibiotikov novembra 2024 je bila objavljena obsežna publikacija *Poročilo o porabi protimikrobnih zdravil v letu 2023.*

- Konec leta 2024 je bila objavljena publikacija *Poraba zdravil v bolnišnicah v letu 2023*. Preko izvedbe predavanj je potekal prenos znanja in usposabljanja s področja spremljanja porabe zdravil, prav tako pa smo z različnimi objavami tudi redno komunicirali s strokovno in laično javnostjo.
- Analiza dostopnosti in neenakosti v dostopu do zdravstvenih storitev, izvedena v letu 2024, je temeljila na raziskovanju neenakosti v dostopu do zdravstvenih storitev z vidika zagotavljanja celovite zdravstvene obravnave pacienta. Gre za nadaljevanje raziskave, objavljene v publikaciji v letu 2024 z naslovom »Dostop pacientov do specialistične obravnave glede na čakalne dobe v Sloveniji 2019–2023«. Raziskava je temeljila na ugotavljanju razlik glede na starostne skupine čakajočih, povprečne čakalne dobe ter razlik v dostopnosti po regijah. Nadalje je potekalo tudi proučevanje razlik v dostopnosti glede na stalno prebivališče pacienta ter v zagotavljanju dostopnosti glede na izvajalce zdravstvenih storitev. Prvi del rezultatov analize je bil predstavljen in objavljen v publikaciji European journal of public health z naslovom »Regional inequalities in waiting times: analysis of orthopedic appointments in Slovenia«. Drugi, obširnejši del analize dostopa do zdravstvenih storitev, pa bo objavljen in predstavljen v skupni publikaciji o neenakostih, v posebnem poglavju, namenjenem izzivom glede dostopnosti do zdravstvenega varstva.
- V sklopu nacionalnega programa »Analitika na področju zobozdravstvenega varstva odraslih« smo pripravili različna promocijska in zobozdravstveno-vzgojna gradiva za strokovno in splošno javnost. Ugotovili smo, da so za pripravo osnutka programa za zobozdravstveno obravnavo odraslih potrebne temeljne informacije, zato smo začeli z izvedbo raziskave o ustnem zdravju starejših po domovih starejših občanov v vseh zdravstvenih regijah RS. Izvedli smo devet strokovnih predavanj iz področja ustnega zdravja in ustne higiene.
- Na področju ekonomskih posledic bolezni smo zaključili novo poročilo z naslovom Ekonomske posledice demence v Sloveniji v obdobju 2020-2023 in poročilo z naslovom Ekonomske posledice bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva v Sloveniji v obdobju 2020-2023. Diseminacijske aktivnosti so vključile predstavitev na nacionalnih in mednarodnih strokovno-znanstvenih srečanjih. Zaključena je tudi analiza z naslovom Trendi stroškov demence v Sloveniji v obdobju 2015-2022 na osnovi izbranih rutinsko zdravstveno-podatkovnih zbirk NIJZ.
- Ponovno smo pripravili analizo kazalnikov kakovosti v zdravstvu. Po posodobitvi nabora kazalnikov kakovosti za leto 2023, ki jih spremlja Urad za nadzor, kakovost in investicije v zdravstvu Ministrstva za zdravje, in hkratnemu zbiranju opuščenih kazalnikov kakovosti, ki jih je v preteklih letih spremljal NIJZ, smo pripravili ločeni poročili. Prvo poročilo je bil objavljeno na spletni strani Ministrstva za zdravje, drugo smo objavili na spletni strani NIJZ.
- V letu 2024 je bilo objavljenih šest posodobljeni verziji šifranta VZS. Verzija 15 je bila objavljena 19. 1. 2024, verzija 15.1 19. 2. 2024, verzija 15.2 27. 3. 2024, verzija 16 1. 7. 2024, verzija 16.1 12. 8. 2024 in verzija 17 15. 11. 2024. Skupaj s šifranti so objavljeni Povzetki sprememb in nov Protokol o posodabljanju šifranta VZS verzija 3, ki je 20. 8. 2024 stopil v veljavo.
- Obnovilismo poročilo »Prostorske variacije v bolnišnični oskrbi v Sloveniji v letu 2022«, ki opisuje razlike v stopnjah hospitalizacije med različnimi gravitacijskimi območji v Sloveniji. Pregled je upošteval posebej stopnje hospitalizacije na področju interne medicine in kirurgije ter se poglobil v nekatere pogoste kirurške posege.
- Nadaljuje se sodelovanje z Evropskim Observatorijem za zdravstvene sisteme in politike. Konkretno smo prispevali k pripravi rednih kratkih obvestil o novostih v slovenskem zdravstvenem sistemu, ki so objavljena na portalu HSPM (Health Systems and Policy Monitor).

Ključni izdelki:

- Analiza stanja in vrzeli za celovito pripravo mreže javne zdravstvene službe na področjih interne medicine, kirurgije, ortopedije in oftalmologije (ni objavljeno, posredovano neposredno naročniku);
- Analiza podatkov o številu zdravnikov v dejavnostih pediatrije ter ginekologije in porodništva s poudarkom na primarnem zdravstvenem varstvu (ni objavljeno, posredovano neposredno naročniku);
- Poraba zdravil, predpisanih na recept v letu 2023 (https://nijz.si/publikacije/poraba-zdravil-predpisanih-na-recept-v-sloveniji-v-letu-2023/);
- Poročilo o porabi protimikrobnih zdravil v letu 2023 (https://nijz.si/publikacije/poraba-protimikrobnih-zdravil-v-sloveniji-v-letu-2023/);
- Poraba zdravil v bolnišnicah v letu 2023 (https://nijz.si/publikacije/poraba-zdravil-v-bolnisnicah-v-sloveniji-v-letu-2023/);
- Poglavje publikacije o neenakosti z naslovom v dostopu do izbranih vrst zdravstvenih storitev - študija primera (publikacija v pripravi, bo objavljena v letu 2025);
- Pripravljena gradiva za diseminacijo: (E-gradiva) A B C ustne higiene, Zobne ščetke, Katerakoli tehnika – da je le temeljita, Pripomočki za temeljito ustno higieno, Ustna higiena, Pomen prehrane za ustno zdravje, Starostne spremembe ustne votline in njihov vpliv na ustno zdravje in z ustnim zdravjem povezano kakovost življenja, Pogosta stanja in ustne bolezni, Vpliv prehrane na ustno zdravje, Vpliv zdravil na ustno zdravje, Zobozdravstvena paliativna oskrba, Splošna priporočila; (Brošuri) Zakaj je ustno zdravje pomembno in kakšen vpliv ima na sistemsko zdravje?, Vpliv zdravil na ustno zdravje starejših, SDUZ (svetovni dan ustnega zdravja); (Zloženke) Izguba zob, Ohranjanje zobovja, Znaki ustnega raka; (Letak) Povezava med ustnim in sistemskim zdravjem; (Plakat) Pravilna uporaba nitke;
- Kazalniki kakovosti v zdravstvu; Letno poročilo o kazalnikov kakovosti za leto 2023 (https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZ/DOKUMENTI/1-TEME/Kakovost-varnost-in-dostopnost-zdravstvenega-varstva/kakovost-zdravstvenega-varstva/kazalniki-kakovosti/Letno-porocilo-kazalnikov-kakovosti-za-leto-2023.pdf);
- Kazalniki kakovosti v zdravstvu; Letno poročilo kazalnikov kakovosti za leto 2023, ki jih spremlja NIJZ (https://nijz.si/publikacije/kazalniki-kakovosti-v-zdravstvu-2023/);
- Šifranti VZS, Povzetki sprememb in Protokol o posodabljanju šifranta VZS so objavljeni na spletni strani https://nijz.si/podatki/klasifikacije-in-sifranti/sifrant-vrst-zdravstvenih-storitev-vzs/;
- Prostorske variacije v bolnišnični oskrbi v Sloveniji v letu 2022 (ni objavljeno, posredovano neposredno naročniku).

INFORMATIKA V ZDRAVSTVU IN EZDRAVJE

Oddelek za eZdravje

- Upravljanje in koordinacija aktivnosti za vzdrževanje, nadgradnje in razvoj storitev eZdravja:

- Tekoče vzdrževanje in posodabljanje IKT infrastrukture ter zagotavljanje informacijske varnosti;
- Tekoče vzdrževanje in posodabljanje aplikativnih informacijskih rešitev na področju eZdravja:
    - skrbništvo pogodb s tehničnimi vzdrževalci sistemov,
    - odgovarjanje na vsebinska vprašanja o delovanju rešitev,
    - izvajanje promocije in izobraževanj.
- Izvajanje nadgradenj in razvoj novih gradnikov v okviru obstoječih rešitev:
    - izvedba investicijskih projektov za posodobitev in razširitev IKT infrastrukture,
    - priprava javnega naročila za zVEM (redno vzdrževanje, nadgradnja v okviru projekta z EU financiranjem – NOO),
    - priprava in izvedba javnega naročila za EuEZ. Ker ni bilo prijav, sledi priprava javnega naročila s pogajanji,
    - priprava javnega naročila za storitve SMS-obveščanja (potrebno za funkcije preverjanja kontaktnih podatkov pacientov v sklopu storitev CRPP in zVEM),
    - priprava javnega naročila za nadgradnje lokalnih zdravstveno informacijskih sistemov v okviru projekta EU-HIP,
    - priprava in izvedba javnega naročila za izvajanje storitve elektronskega naročanja pacientov na zdravstvene storitve.

- Strokovna podpora Ministrstvu za zdravje pri pripravi projektov iz vira Načrta za okrevanje in odpornost (NOO), natančneje C-PACS, eTTL, eKarton, dispečerstvo, strateški podatki, centralna baza zdravil, brezpapirno poslovanje.

- Strokovna podpora drugim centrom NIJZ v zvezi z razvojem rešitev in integracijo z eZdravjem:

    - Strokovna podpora Centru za nalezljive bolezni pri pripravi in izvajanju javnega naročila za rešitev NSS-SI eEPI.

- Spremljanje in vrednotenje uspešnosti in kakovosti storitev eZdravja:

    - spremljanje statističnih podatkov o uporabi eZdravja,
    - priprava podatkov in različnih analiz za Ministrstvo za zdravje (npr. čakalne dobe).

- Mednarodno sodelovanje na področju čezmejne uporabe storitev eZdravja:

    - Sodelovanje v mreži eZdravja (eHealth Network - eHN) in strokovnih podskupinah (eHN for Semantic, Technical IoT Subgroup), sodelovanje v strokovni skupini za upravljanje čezmejne infrastrukture za izmenjavo zdravstvenih podatkov eHDSI;
    - Sodelovanje pri obravnavi predloga Uredbe o evropskem zdravstvenem podatkovnem prostoru (EHDS); aktivna vključenost predstavnice NIJZ v Delovni skupini za javno zdravje, sodelovanje na zasedanjih v Bruslju, priprava pisnih izhodišč in komentarjev, priprava poročil.

- Sodelovanje z deležniki v strokovnih telesih na področju digitalizacije slovenskega zdravstva:

    - Sodelovanje v Strateškem svetu za zdravstvo;
    - Sodelovanje v RSK za digitalizacijo;
    - Sodelovanje v projektnem svetu za digitalizacijo zdravstva;
    - Sodelovanje v Odboru za informacijsko varnost NIJZ;

- Sodelovanje v številnih delovnih skupinah, komisijah (delovna skupina za skrajševanje čakalnih seznamov, TEHDAS, komisija za informatiko pri Združenju zdravstvenih zavodov, Statistični sosvet za statistiko digitalne družbe, Skupina JZvMSP, Upravni odbor SDMI, DS za projekt Vzpostavitev nove Centralne baze zdravil, PKK v Centru za informatiko v zdravstvu (CIZ), DS za nadaljnjo strokovno podporo ambulantam družinske medicine, delovna skupina za enotni digitalni portal, delovna skupina za izvedbo pregleda stanja in potreb uporabe avtomatiziranih urnikov , delovna skupina za izvedbo projekta Zdravje na daljavo, medresorska delovna skupina za izvedbo aktivnosti »Poenotenje dostopa do digitalnih javnih storitev«, delovne skupine za NOO rešitve in druge).

- Sodelovanje v nacionalnih in mednarodnih projektih na področju digitalizacije zdravstva:

  - EU-HIP (začetek 1. 1. 2023);
  - Joint Action 09 Xt-EHR (EHDS, primary use of health data);
  - SI-SUD (sekundarna raba podatkov);
  - SiNCP II (čezmejna izmenjava zdravstvenih podatkov);
  - C- PACS, eTTL, Zdravje na daljavo, eKarton, dispečerski center, strateški podatki, centralna baza zdravil, brezpapirno poslovanje (projekti iz vira NOO);
  - EUVAC (začetek 1. 12. 2024).

- Informacijska varnost:

  - Celovita nadgradnja DPIA za vse rešitve eZdravja;
  - Priprava, oblikovanje in sprejem načrta neprekinjenega poslovanja;
  - Priprava, oblikovanje in sprejem načrta obnovitve in ponovne vzpostavitve delovanja informacijskih sistemov;
  - Priprava, oblikovanje in sprejem načrta varnostnih ukrepov za zagotavljanje celovitosti, zaupnosti in razpoložljivosti informacijskih sistemov;
  - Priprava, oblikovanje in sprejem načrta izvajanja testov za primer izpada primarnega produkcijskega okolja, ki zagotavlja bistvene storitve;
  - Priprava, oblikovanje in sprejem načrta izvajanja testov postopkov upravljanja izrednih dogodkov, ki imajo vpliv na zagotavljanje bistvenih storitev;
  - Priprava, oblikovanje in sprejem navodil za izvajanje varnostnih pregledov IT sistemov;
  - Priprava, oblikovanje in sprejem navodil za beleženje varnostnih dogodkov v IT sistemih;
  - Izvedba analize obvladovanja tveganj;
  - Beleženje izvajanja posodobitev informacijskih sistemov;
  - Beleženje pregledovanja sistemskih dnevnikov;
  - Dopolnitev NOKI;
  - Politika izvajanja varnostnih pregledov informacijske infrastrukture;
  - Varnostni (pen) test NIJZ IKT infrastrukture – zaradi nedorečenosti finančnih sredstev za ta namen bo naloga realizirana v letu 2025.

- Sodelovanje (članstvo) v mednarodnih skupinah:

  - Best ReMap;
  - TEHDAS;
  - EHDS delovna skupina za javno zdravje v Svetu EU;
  - eHealth Network in strokovne skupine (eHN SG for Semantic, Technical IoT Subgroup);

- eHMSEG in povezane strokovne skušine v okviru eHDSI (čezmejna izmenjava zdravstvenih podatkov);
- WHO GDHCN delovna skupina za digitalna potrdila na osnovi EU DCP potrdil;
- eCancer delovna skupina pod okriljem Evropske komisije za digitalizacijo zdravljenja raka.

Oddelek za razvoj informacijskih sistemov

- Zagotavljanje informacijske podpore podatkovnim zbirkam NIJZ na učinkovit in varen način:
  - Tekoče aktivnosti za zagotavljanje informacijske podpore podatkovnim zbirkam NIJZ.
- Upravljanje, vzdrževanje in razvoj informacijskih sistemov za podatkovne zbirke NIJZ:
  - Redno vzdrževanje in nadgrajevanje zalednih informacijskih sistemov za podatkovne zbirke NIJZ.
- Posodobitev sistema ePrenosi s funkcionalnosti in spremembami, ki izhajajo tako iz naših letnih metodoloških navodil kot tudi glede na predloge izvajalcev zdravstvenih storitev.
- Posodobitev sistema eNPD z nadgradnjami, ki izhajajo iz sprememb na platformah na ZZZS, s katerimi naš sistem izmenjuje strukturirane podatke.
- Analiza za postavitev nove storitve kot alternative sistemu Novell NetStorage namenjenem za varno izmenjavo vsebine za podatkovne zbirke z zunanjimi inštitucijami (MZ, SURS, ZZZS, OI…).
- Zagotavljanje informacijskih rešitev in storitev za druge nacionalne informacijske sisteme:
  - Razvoj in vzdrževanje informacijskih rešitev za nacionalne informacijske sisteme (RIZDDZ, SVIT, SURVIVAL, IPPO, eSmrti itd.).
- Priprava strokovnih podlag in tehnične dokumentacije za razvoj informacijskih sistemov:
  - Priprava tehničnih specifikacij za nadgradnje in razvoj informacijskih sistemov;
  - Priprava projektne dokumentacije za izvedbo javnih naročil in NMV.
- Sodelovanje z deležniki pri razvoju in vpeljavi informacijskih sistemov za digitalizirano spremljanje javnozdravstvenih podatkov:
  - Sodelovanje in usklajevanje z deležniki pri pripravi tehnološke zasnove, podatkovnega modela ter vpeljavi novih digitalnih rešitev (eSZBO, eSmrti, IPPO ipd.)

Ključni izdelki:

1 eZdravje

- spletna stran eZdravja: https://ezdrav.si
- spletna stran centra za pomoč uporabnikom eZdravja: https://podpora.ezdrav.si/

- spletna stran varnega zdravstvenega omrežja zNET: https://znet.ezdrav.si/
- portal zVEM: https://zvem.ezdrav.si/
- portal zVEMplus za profesionalne uporabnike: https://zvem.ezdrav.si/plus
- eNaročanje (in CRPP) – uvedba novega procesa in dokumenta - implementacija delovnega naloga (potrebna tudi nadgradnja CRPP – dostop za prejemnike DN; plan prehoda v produkcijo je zamaknjen na februar 2025). Zahtevno zaradi celovite prenove OpenEHR strukture in kompleksne integracije eNaročanja z novimi vmesniki in gradniki CRPP (od novembra 2024 je rešitev nameščena v testnem okolju. Med testiranjem so se pokazale težave, tudi na centralnih rešitvah, ki se sproti rešujejo);
- e-delovni nalog za fizioterapijo (pripravljeno na strani centralnega sistema v maju 2024. Zamik vzpostavitve v produkciji zaradi kompleksnosti in težav, ki so se pokazale med testiranjem. Predvidena vzpostavitev na terenu v februarju 2025);
- e-delovni nalog splošni (delovna terapija, nega na domu, storitve psihologa, logopeda, defektologa, rentgensko slikanje, laboratorijske storitve, farmacevtsko svetovanje) (Zahteva po celoviti prenovi OpenEHR strukture. Prva različica za fizioterapijo izvedena. Zamik vzpostavitve v produkciji zaradi kompleksnosti in težav, ki so se pokazale med testiranjem. Predvidena vzpostavitev na terenu v drugi polovici 2025);
- Napotnica do zaključka zdravljenja;
- Relativni koeficient za prenaročanje;
- Nadaljevanje aktivnosti za izboljšanje kvalitete podatkov, prejetih od izvajalcev zdravstvene dejavnosti (redna naloga, aktivnosti se izvajajo v sodelovanju s programskimi hišami, izvajalci in drugimi deležniki (MZ, ZZZS, ZIRS));
- Potisna obvestila za eNaročanje v mobilni aplikaciji zVEM;
- Nadgradnje eNaročanja za izboljšanje kakovosti podatkov (nadgradnje se izvajajo v sodelovanju s programskimi hišami, izvajalci in drugimi deležniki (MZ, ZZZS, ZIRS));
- Nova naloga v letu 2024: Implementacija novega Pravilnika o naročanju in spremljanju čakalnih dob (posamezne aktivnosti izvedene, izpolnitev vseh zahtev v letu 2025);
- Priprava specifikacije za implementacijo zaključevanja receptov zaradi deficitarnosti (ZZZS) (naloga je na čakanju, saj bo čezmejna izmenjava verjetno vplivala na ta proces);
- Podpora čezmejnim receptom – nadgradnja eRecepta (poteka testiranje v produkcijskem okolju);
- Uvedba nove baze podatkov za preverjanje prepovedanih snovi v športu (SLOADA) v eRecept;
- Uvedba terminološkega strežnika, ki omogoča verzioniranje in API avtomatizirane dostope (prva različica zaključena (paketno polnjenje in API za branje podatkov), implementacija rešitve za urejanje in objavo šifrantov odložena zaradi drugih prioritet);
- Posodabljanje Priročnika za uporabnike CRPP in Metodoloških navodil za izvajalce Covid testiranja;
- Dostop nadomestnih zdravnikov in drugih zdravstvenih delavcev (izvajalcev po DN) do CRPP (zaključeno za nadomestne zdravnike, za ostale zdravstvene delavce odloženo oz. se bo reševalo preko zdravstvenih timov);
- Zapisovanje revizijske sledi zVEMPlus, DCP aplikacije, eRecepta v ATNA (vključuje predhodne analize izvedbe in morebitne nadgradnje; izvedeno za zVEMplus in DCP, ne pa za eRecept);
- Priklop/migracija storitev na EueZ:
    - CRPP,
    - eRecept,
    - eNaročanje,
    - Telekap.
- TeleKap aplikacija - implementacija sprememb v vprašalnikih na pobudo Nevrološke klinike;

- eTriaža – integracija z zalednimi sistemi (IRIS);
- Vizualna prenova, nadgradnja in dodatne funkcionalnosti na portalu zVEM;
- Naročanje na primarne zdr. storitve/termini na portalu zVEMplus (financiranje iz React mehanizma; odloženo do izvedbe komunikacije v okviru projekta NOO);
- Vzdrževanje in nadgradnje podatkovnih centrov v LJ in MB;
- Izdelava Metodoloških navodil za zapisovanje preobčutljivosti v PPoP (skupaj z alergologi);
- Nadgradnja CRPP za kontrolo obračuna storitev:
    - Izdelava servisov (izvoz podatkov) za ZZZS;
    - Izdelava servisov za izvajalce (izvoz seznama dokumentov/revizijske sledi za kontrolo; pripravljena tehnična specifikacija, odloženo do nadaljnjega, ker ZZZS ni zainteresiran za implementacijo).
- Razširitev CRPP/RPPE v zvezi s pooblastili staršev in skrbnikov (otroki s posebnimi potrebami od 15-18 let) ni bila izvedena, ker ni vira podatkov;
- Vzpostavitev rešitve na zVEMPlus, ki bo pooblaščenim osebam omogočala dostop do relevantnih podatkov v okviru dolgotrajne oskrbe – po predhodnem vsebinskem usklajevanju z Ministrstvom za zdravje (pripravljena tehnična specifikacija, odloženo do nadaljnjega, ker ZZZS ni zainteresiran za implementacijo);
- Nadgradnja CRPP/RPPE s podatki o šolanju (razred, šola, oddelek) ni bila izvedena, ker ni vira podatkov;
- Nadgradnja CRPP/RPPE s podatki o šolskih zdravnikih/zobozdravnikih in zagotovitev spletnih servisov za ažuriranje imenovanih zdravnikov za izvajanje PPŠ ter pridobivanje seznamov učencev (po izobraževalnih ustanovah) za izvajalce PPŠ (pripravljena tehnična specifikacija, odloženo do nadaljnjega, ker ZZZS ni zainteresiran za implementacijo);
- Izdelava samostojne/zVem+ rešitve za podporo organizaciji preventivnih pregledov v šolstvu (urejanje imenovanih zdravnikov po izobraževalnih ustanovah, pridobivanje seznamov otrok po IZD, izvajalcih PPŠ; dodatni moduli po potrebah in možnostih) (osnovna različica izvedena);
- Nadgradnja CRPP/RPPE s podatki o terenskih območjih patronažnih sester in zagotovitev uporabniškega vmesnika ali drugega mehanizma za ažuriranje seznama (v primeru zagotovljenega vira za podatke; osnovne podatkovne strukture vzpostavljene);
- Analiza in načrt izvedbe za nadgradnjo eZdravja (ločena struktura) s podatki o timih pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti, vključno z možnostjo izvajalcev za njihovo ažuriranje (predviden zaključek v letu 2025-projekt Zdravje na daljavo);
- Informacijska rešitev za pridobivanje in preverjanje kontaktnih podatkov pacienta, vključno s mehanizmi za prejemanje podatkov iz zunanjih virov (zaledni sistemi), možnostjo ažuriranja kontaktnih podatkov pacienta preko zVEM (portala in aplikacije) vključitvijo podatkov iz CRPP;
- Nadgradnja CRPP in zVEM portala in mobilne aplikacije, da lahko pacient pooblasti drugo osebo za dostop do zVEM (v teku, predviden zaključek v Q1/2025);
- Nadgradnja CRPP/RPPE z razširjeno demografijo, ki omogoča dodelitev enotnega identifikatorja pacienta za osebe, ki sedaj niso v RPPE (tujci), celovita rešitev (izvedeno in nameščeno v testnem okolju, ponudniki zalednih sistemov še niso začeli z integracijami zaradi drugih prioritet (eDN-FT); Prehod v produkcijo bo izveden po integraciji zalednih sistemov in vzpostavitvi eDN-FT, predvidoma v Q2/2025);
- Priprava in oblikovanje (digitalnega) priročnika o oblikovanju SUVI (ni realizirano, ker so se resursi usmerili v reševanje prioritetnih nalog in dodatnih zadolžitev);
- eRCO – vzdrževanje, podpora državljanom in manjše nadgradnje(šifranti, izpisi,..);
- eRCO – prehod na novo varnostno shemo cepi.ezdrav.si;

- eRCO – konsolidacija eRCO strežnikov 5 v 2;
- Razvoj in vzpostavitev nove spletne eKnjige za podporo implementaciji nove verzije MKB in KTDP (še ni bilo izvedeno zaradi težav pri izbiri zunanjega izvajalca glede na razpoložljiva sredstva);
- Implementacija samostojnega modula za celovit pregled pacientove dokumentacije (viewer) in izboljšanje uporabniške izkušnje za zdravnike in druge zdravstvene delavce, vključitev viewerja v zVEMplus (vključitev v zVEMplus odložena zaradi drugih prioritet);
- Nova naloga v letu 2024: Implementacija novega pravilnika za dostop do CRPP (rešitev nameščena v testnem okolju, napisana uporabniška navodila, namestitev v produkcijo predvidena v januarju 2025, po predhodnem obvestilu izvajalcev).

2 Preostala področja (NIJZ, nacionalni IS in zbirke, projekti)

- Tekoče vzdrževanje in posodabljanje IKT infrastrukture ter zagotavljanje informacijske varnosti na NIJZ;
- IPPO - Vzdrževanje in nadgradnje aplikacije IPPO (v teku do marca 2027) - spremembe vezane na eSZBO, CRPP, varnostno shemo eZdravja, uvedbo novih delavnic (SOPA, ZO,…), spremembe vprašalnikov in statistik in drugo v skladu s specifikacijami JN;
- IPPO - Širitev aplikacije IPPO na preostale ZD (januar 2025);
- eSmrti – Vzdrževanje in nadgradnje - spremembe vezane na spremembe CRPP, zaledne bolnišnične IS, spremembe varnostne sheme eZdravja in podatkovnega modela, spremembe vezane na proces dela, dodatne statistike, nove kontrole in drugo v skladu s specifikacijami JN (JN za 36 mesecev);
- RIZDDZ - podpora izmenjavi podatkov z IZD / zbornicami:
    - Podpora posredovanju podatkov iz IZD / zbornic (novi spletni storitvi),
    - Podpora prevzemu podatkov s strani IZD / zbornic (dopolnitev obstoječih spletnih storitev s sledenjem in ustreznim nadzorom v administraciji aplikacije);
- RIZDDZ - vzdrževanje aplikacije:
    - Osnovno vzdrževanje;
    - Dopolnitev funkcionalnosti.
- RIZDDZ - evidence MZ;
- Podpora uporabi;
- Izvedba nerealiziranih dogovorjenih rednih in drugih sprememb inf. sistema Svit iz let 2019, 2020, 2021;
- SOPA – vzdrževanje in nadgradnje (KU1 obravnave in delavnice so v naslednjem letu v rednem programu v ZVC in CKZ);
- Vzpostavitev ERP za potrebe NIJZ (DMS, IS za FRS) (v teku uvedba EDS);
- Vzdrževanje in nadgradnje IS za eSZBO;
- Vpeljava spletnih servisov za ažuriranje izvajalcev in njihovih zaposlenih iz RIZDDZ v eSZBO (predvidoma v letu 2026 zaradi pomanjkanja sredstev na pogodbi);
- Zamenjava uporabniškega vmesnika (front-end) v eSZBO (v izvedbi, predviden zaključek do 31. 12. 2025);
- Vzdrževanje IS za cepiva: BP3, BI3, BP3->ISOZ21, BP3_SiMVS in elektronsko naročanje COVID;
- Manjše nadgradnje IS za cepiva vezane na spremembe dela;
- Integracija elektronskega naročanja cepiv s programi izvajalcev cepljenja (naročnikov) (še ni bilo v celoti dogovorjeno z vsebino in tudi ne izvedeno);

- Sistem ePrenosi: nadgradnja sistema tako administratorske aplikacije kod aplikacije za sprejem podatkov zaradi prehoda na nov MKB10-AM šifrant v. 11 in prav tako relacijske podatkovne baze;
- Nadgradnja Grouperja zaradi spremembe verzije šifranta MKB10-AM v. 11;
- IS SVIT:
    - Vzdrževanje in podpora uporabnikom;
    - Vpeljava in pošiljanje kolonoskopskih izvidov v CRPP;
    - Prilagoditev sistema za novo tveganje RDČB.
- Survival:
    - Vzdrževanje in nadgradnje sistema;
    - Prenova aplikacije.
- TDI:
    - Vzdrževanje in nadgradnja sistema;
    - Prilagoditev izvoza podatkov.
- Vzpostavitev analitičnega strežnik za povezovanje različnih podatkovnih zbirk (cepljenja, neželeni učinki, prijavljive nalezljive bolezni) na CNB z dashboardom za NIJZ uporabnike.

SEKTOR ZA INFORMACIJSKO (IKT) PODPORO

V drugi polovici leta 2024 je Sektor za informacijsko (IKT) podporo postal samostojni sektor. Izvzet je bil iz podpornih storitev Centra za informatiko v zdravstvu. Z ustanovitvijo samostojnega sektorja so se nekatere naloge CIZ prenesle na SIKTP. Pri ustanovitvi je bil poseben poudarek na razvoju poslovne informatike, ki ga v organizaciji do sedaj še ni bilo. Zato večina nalog izhaja prav iz tega fokusa in predstavljajo predvsem zagotavljanje podpore poslovnim procesom organizacije ter razvoj poslovne informatike.

- Upravljanje in koordinacija aktivnosti za vzdrževanje, nadgradnje ter razvoj storitev iz področja informacijske tehnologije:

    - Tekoče vzdrževanje in posodabljanje IKT infrastrukture ter zagotavljanje informacijske varnosti;
    - Tekoče vzdrževanje in posodabljanje aplikativnih informacijskih rešitev na področju poslovne informatike kot na področju projektov NIJZ:
        - skrbništvo pogodb s tehničnimi vzdrževalci sistemov,
        - odgovarjanje na tehnična vprašanja o delovanju rešitev,
        - izvajanje izobraževanj.
    - Izvajanje nadgradenj in razvoj novih gradnikov v okviru obstoječih rešitev:
        - Izvedba investicijskih projektov za posodobitev in razširitev IKT infrastrukture;
        - Vodenje in izvedba projekta elektronskega arhiva;
        - Vodenje in izvedba projekta dokumentnega sistema (EDS);
        - Priprava javnega naročila za ERP;
        - Priprava javnih naročil za pogarancijska vzdrževanja.

- Strokovna podpora drugim centrom NIJZ v zvezi z vzdrževanjem in razvojem informacijskih rešitev:

  - Strokovna podpora programu Svit;
  - Strokovna podpora projektom, ki jih izvaja NIJZ.

- Izvajanje nalog iz področja informacijske varnosti:

  - Upravljanje tehničnih rešitev za zagotavljanje ustrezne ravni informacijske varnosti;
  - Tekoče aktivnosti in spremljanje delovanja komponent za zagotavljanje informacijske varnosti.

- Zagotavljanje informacijske podpore podatkovnim zbirkam NIJZ na učinkovit in varen način:

  - Tekoče aktivnosti za zagotavljanje informacijske podpore podatkovnim zbirkam NIJZ.

- Upravljanje, vzdrževanje in razvoj informacijskih sistemov za podatkovne zbirke NIJZ:

  - Redno vzdrževanje in nadgrajevanje zalednih informacijskih sistemov za podatkovne zbirke NIJZ.

- Zagotavljanje IKT podpore za nacionalne informacijske sisteme ter varnostno kopiranje in arhiviranje zdravstvenih podatkov:

  - IKT podpora za nacionalne informacijske sisteme (SBO, SZBO, SVIT, ipd.)

- Priprava strokovnih podlag in tehnične dokumentacije za razvoj informacijskih sistemov:

  - Priprava tehničnih specifikacij za nadgradnje in razvoj informacijskih sistemov;
  - Priprava projektne dokumentacije za izvedbo javnih naročil in NMV.

- IKT podpora uporabnikom in notranjemu delovanju NIJZ:

  - Redno zagotavljanje delovanja Help Deska in FrontEnd rešitev za vse zaposlene na NIJZ.

- Upravljanje IKT infrastrukture, orodij in sistemov, ki se uporabljajo na NIJZ:

  - Tekoče upravljanje IT&S;
  - Izvedba javnega naročila za nabavo računalniške opreme.

- Digitalizacija poslovnih procesov ter uvedba naprednih digitalnih orodij v okolje NIJZ:

  - Uvedba EDS;
  - Uvedba elektronskega arhiva;
  - Začetek aktivnosti za uvedbo novega poslovnega informacijskega sistema ERP;
  - Začetek aktivnosti in uvedba smernic projektnega vodenja informacijskih projektov;
  - Pričetek aktivnosti na področju digitalizacije poslovnega procesa nabave osnovnih sredstev na področju IKT.

UPRAVLJANJE NACIONALNIH ZBIRK PODATKOV IN IZKAZOVANJE PODATKOV

Oddelek za zagotavljanje podatkov

- Redni zajem, kontrola in usklajevanje podatkov zbirk po ZZPPZ:

  – V letu 2024 smo podobno kot v prejšnjih letih, zagotavljali podatke v skladu z ZZPPZ, kar vključuje: zbiranje in kontrolo podatkov, komunikacijo in usklajevanje podatkov s poročevalci, informiranje poročevalcev z razlago metodoloških in drugih navodil, usklajevanje podatkov med NIJZ zbirkami in zbirkami drugih institucij, vnos podatkov (oz. prenos elektronskih verzij podatkov), obdelavo podatkov in kreiranje posameznih tipov baz. NIJZ pripravlja tudi podatke po Zakonu o pacientovih pravicah (ZPacP), in sicer spremlja čakalne dobe. Na področju čakalnih dob je bilo pripravljenih okrog 300 rednih poročil (tedenskih in mesečnih) za Ministrstvo za zdravje, Inšpektorat RS za zdravje ter nekatere posamične izvajalce. V aprilu 2024 je NIJZ pričel tudi z rednimi tedenskimi objavami števila čakajočih in čakalnih dob, ki so na voljo na spletni strani https://nijz.si/cakalne-dobe/tedenska-porocila-o-cakalnih-dobah/.

  – V prvi polovici leta je intenzivno potekala nadgradnja Registra izvajalcev zdravstvene dejavnosti in delavcev v zdravstvu (RIZDDZ) v skladu z Zakonom o interventnih ukrepih na področju zdravstva, dela in sociale ter z zdravstvom povezanih vsebin (ZIUZDS), ki v 46. členu določa obveznosti NIJZ. Za potrebe vodenja evidence soglasij za delo pri drugem izvajalcu je bila RIZDDZ izvedena nadgradnja. Organizirano je bilo intenzivno izobraževanje za uporabo aplikacije v dveh stopnjah: najprej za sodelavce NIJZ na območnih enotah, nato pa še za predstavnike izvajalcev zdravstvene dejavnosti. Tekom leta so potekale aktivnosti za izboljšanje kakovosti podatkov, kjer skupaj z območnimi enotami NIJZ izvajamo kontrole zajetja, nadzor nad vnosi pri izvajalcih, primerjave z zunanjimi viri podatkov. Poleg tega je potekala naloga prevzema podatkov Zbornice zdravstvene in babiške nege, ki še ni zaključena. Izvedli smo več izobraževanj na Ministrstvu za zdravje za vpis zdravstvenih delavcev in sodelavcev, ki so pri ministrstvu opravili strokovni izpit, ter za vnos podatkov o dovoljenjih in koncesijah. Zaradi zakonske obveznosti NIJZ po ZDOsk-1 smo po dogovoru z Ministrstvom za solidarno prihodnost in ZZZS na infrastrukturi baze RIZDDZ razvili dodaten, samostojen modul Register izvajalcev dolgotrajne oskrbe (RIDO). Izvedli smo tudi izobraževanje za uporabnike RIDO pri Ministrstvu za solidarno prihodnost.

- Oblikovanje letnih in drugih obdobnih podatkovnih baz z dodanimi metapodatki:

  NIJZ je v letu 2024 zaključeval letne podatkovne zbirke večinoma za leto 2023 in sprotno obdeloval podatke za leto 2024, izvajal koordinacijo in izobraževanje poročevalcev, usklajeval podatke med posameznimi zbirkami, urejal pripadajočo dokumentacijo; pripravljal različne tipe baz za leto 2023 glede na življenjski cikel: o bolniškem staležu, bolnišničnih obravnavah, zunajbolnišničnih obravnavah, preventivnem zdravstvenem varstvu odraslih, rehabilitacijah, izdanih receptih, poškodbah pri delu, zdravstveni vzgoji, sterilizacijah in umetnih osemenitvah, zobozdravstveni dejavnosti, izvajalcih zdravstvene dejavnosti, umrlih osebah, uživalcih prepovedanih drog, sterilizaciji, poročilu o delu komisije I. in II. stopnje za UPN in sterilizacijo, materinskih šolah, o patronažnem zdravstvenem varstvu,

porodih in rojstvih, fetalnih smrtih, uporabi maternični vložkov, rabi kontracepcije, vse skladno z zakonom, ki ureja področje zbirk podatkov na področju zdravstvenega varstva.

- Priprava standardnih in nestandardnih podatkovnih izpisov ali informacij:

  Za vse podatkovne zbirke, ki so bile zaključene v letu 2024, so bili pripravljeni vsi standardni izpisi, ki so na voljo vsebinskim strokovnjakom, prav tako so bili pripravljeni odgovori na zahtevke zunanjih uporabnikov.

Oddelek za metodologijo in državno statistiko

- Razvoj, načrtovanje, vzpostavitev metodologije in izvedba nacionalnih anketnih raziskav ter metodološko delo na administrativnih zbirkah podatkov[1]:

  – Pripravljena so bila metodološka navodila za zajem podatkov za administrativne zbirke podatkov za leto 2025; skozi celotno leto pa se je izvajala metodološka podpora in pomoč pri vprašanjih glede veljavnih verzij metodoloških navodil za zajem podatkov administrativnih zbirk za leto 2024.

  – V letu 2023 smo zaključili projekt digitalizacije beleženja vzrokov smrti (eSmrti), v katerem je bila po zaključku projekta vzpostavljena funkcionalna aplikacija, ki bo omogočala posodobljen in pospešen proces prijave smrti ter izboljšala ažurnost zbranih podatkov, hkrati pa razbremenila svojce umrlih administrativnih opravkov. V letu 2024 so potekale različne aktivnosti za postopno nacionalno uvedbo eSmrti, ki se bo nadaljevala tudi v letu 2025. NIJZ je skupaj s podjetjem Noema Cooperating, d.o.o., prejel eNagrado Slovenskega društva Informatika za leto 2024 za digitalizacijo procesa poročanja o vzrokih smrti - aplikacija eSmrti.

  – Pripravljena so bila tudi vsa gradiva za izvedbo ter izvedena Evropska spletna raziskave o drogah (EWSD).

- Izvajanje dejavnosti državne statistike za področje javnega zdravja ter zdravja in varnosti pri delu:

  – Potekale so različne aktivnosti povezane z implementacijo priporočil poglobljenega strokovnega pregleda glede ocene skladnosti s Kodeksom ravnanja evropske statistike.

  – Pripravili smo tudi različna stališča države za sestanke na različnih ravneh na Eurostatu.

  – Nadaljevalo se je sodelovanje s SURS pri pripravi nove nacionalne Standardne klasifikacije dejavnosti (SKD) ter pripravljene spremembe šifranta vrst zdravstvenih dejavnosti (VZD), ki so posledica nove verzije SKD.

[1] Zaradi podane pobude ZZZS in NIJZ na Ministrstvo za zdravje v zvezi z nadgradnjo verzije avstralske modifikacije Mednarodne klasifikacije bolezni in sorodnih zdravstvenih problemov za statistične namene ter povezanih klasifikacij in dokumentov (Klasifikacija terapevtskih in diagnostičnih postopkov, Standardi kodiranja, indeksa bolezni in postopkov,…) na verzijo 12, eKnjiga za enajsto verzijo ni bila izvedena, saj bi se ob predpostavki, da bodo pravočasno sprejete vse potrebne odločitve in sprejeta zakonodaja za uvedbo na terenu s 1. 1. 2026, lahko uporabljala zgolj eno leto, kar pa z vidika porabe sredstev ni smotrno.

- Nadaljevalo se je delo na prevodu enajste revizije Mednarodne klasifikacije bolezni in sorodnih zdravstvenih problemov za statistične namene – MKB-11. Pripravljena je prva (delovna) verzija prevoda klasifikacije.

- Nove verzije šifranta vrste zdravstvenih storitev VZS so bile objavljene na spletni strani NIJZ.

- V prvi polovici leta 2024 smo pripravili vsa potrebna gradiva za izvedbo nacionalne raziskave Z zdravjem povezan vedenjski slog 2024 (CINDI 2024), ki se je na terenu pričela izvajati v začetku maja in se je zaradi slabe odzivnosti izvajala do konca oktobra 2024.

- Pripravljena so bila potrebna gradiva za izvedbo nacionalne raziskave Ustno zdravje prebivalcev Slovenije, ki se je na terenu pričela izvajati v začetku oktobra in se je izvajala do konca leta 2024.

- Pričela se je priprava na izvedbo nacionalne raziskave o zdravju in zdravstvenem varstvu (EHIS 2025), ki se bo izvajala spomladi in jeseni 2025. Pripravljen je bil tudi prevod novih vprašanj.

- Izvedene so bile vse naloge v skladu z roki določenimi z veljavnim Letnim programom statističnih raziskovanj za leto 2024.

- Pripravljen je bil Letni program statističnih raziskovanj za leto 2025.

- Priprava zdravstvenih podatkov in informacij iz anketnih raziskav za uporabnike ter izvedba kompleksnih analiz statističnih podatkov:

  - V letu 2023 smo na terenu zaključili izvajanje tretje nacionalne raziskave Uporaba tobaka, alkohola**,** prepovedanih drog, interneta, družabnih omrežij, video iger in iger na srečo med splošno populacijo (ATADD 2023), v prvi polovici leta 2024 pa je potekala priprava ter analiza podatkov in kazalnikov iz te raziskave**.** Konec meseca septembra je bila objavljena prva objava iz omenjene raziskave na Podatkovnem portalu NIJZ ter izšle tri publikacije »Uporaba tobačnih in povezanih izdelkov v Sloveniji in statističnih regijah Slovenije v zadnjem desetletju – Izsledki nacionalnih raziskav o tobaku, alkoholu in drugih drogah, 2012, 2018 in 2023«, »Prepovedane droge, konoplja v zdravstvene namene in zloraba zdravil na recept v Sloveniji v letu 2023« in »Uporaba, souporaba ter opuščanje tobačnih in nikotinskih izdelkov v Sloveniji – Izsledki nacionalne raziskave o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2023«.

  - Na podlagi pripravljene analize možnosti priprave podatkov o post-covidnem sindromu so bile pripravljene baze podatkov za opazovano obdobje in izvedena prva obdelava podatkov.

1. Diseminacija podatkov

- V letu 2024 je bilo napovedanih 14 objav podatkov za različna vsebinska področja. Večina objav je bila izvedena pravočasno in skladno z napovedanem rokom v koledarju pooblaščenih izvajalcev državne statistike v letu 2024, dve objavi sta bili izvedeni predčasno, zaradi zahtev uporabnikov.

- Do konca leta je bila pripravljena polovica vsebin publikacije Zdravstveni statistični letopis Slovenije 2023. Objava je predvidena v prvih mesecih leta 2025. Pripravljen je bil plakat Zdravje v Sloveniji ter prvič tudi regijski plakati Zdravje v regiji, oboje v elektronski in tiskani obliki.

- Za pripravo podatkov po meri je statistična pisarna (koordinacija v Centru za komuniciranje) prejela 301 zahtevek za pripravo podatkov, do konca leta je bilo v celoti zaključenih 249 zahtevkov. Trenutno je odprtih še 13 vlog.

- V prvem polletju je bilo prejetih 26 zahtevkov s strani domačih in tujih organizacij. Najbolj obsežni so bili 3 mednarodni vprašalniki (OECD, WHO, Eurostat), ki zahtevajo večmesečno obsežno koordinacijo in sodelovanje med različnimi slovenskimi in mednarodnimi organizacijami ter obsežne in kompleksne preračune kazalnikov, ki jih pripravimo na NIJZ. Poleg tega so bile na Eurostat posredovane tudi anonimizirane baze podatkov in metapodatkov na podlagi zavezujočih uredb Evropske komisije.

2. PREMs – raziskave o izkušnjah pacientov

- Izvedli smo 5. val Nacionalne raziskave o izkušnjah pacientov z obravnavo v akutni bolnišnici (8. april do 1. junij 2024). V raziskavo sta bila vključena oba univerzitetna klinična centra ter ostale bolnišnice oziroma zdravstvene ustanove v Sloveniji, ki izvajajo hospitalno zdravljenje za vsaj eno izmed naslednjih zdravstvenih dejavnosti: splošna kirurgija, interna medicina, ginekologija ali porodništvo, ortopedija in onkologija. Izdelano je bilo statistično poročilo, sodelujoče bolnišnice so prejele individualizirane izpise rezultatov. Decembra 2024 smo pričeli s kvalitativno analizo odprtih vprašanj. Poročilo o kvantitativni analizi podatkov se nahaja na naslednji povezavi: https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Rezultati-ankete-PREMs-v-bolnisnicah-2024.pdf

- Raziskavo smo promocijsko podprli na socialnih omrežjih, natisnili smo plakate, izvajalcem smo poslali promocijski material (kuli, lonček za kulije).

- Izvedli smo statistično analizo nacionalne raziskave o izkušnjah pacientov v izbranih zunajbolnišničnih specialističnih ambulantah, ki je bila izvedena v letu 2023. V raziskavi so lahko sodelovali vsi pacienti, ki so v času raziskave obiskali zdravnika specialista in ki so prejeli pisemsko ovojnico z vabilom za sodelovanje. Prejeli smo preko 7.860 veljavno izpolnjenih vprašalnikov. Pripravili smo metodološka pojasnila, splošne rezultate in rezultate za izvajalce s kvantitativnimi in kvalitativnimi izpisi za vseh 116 specialističnih ambulant, ki so sodelovale v raziskavi (splošno gradivo je bilo objavljeno na spletni strani, rezultati so bili poslani vključenim izvajalcem). Poročilo se nahaja na naslednji povezavi: https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/11/Rezultati-raziskave-PREMs-v-specialisticnih-ambulantah-2023.pdf

- Jeseni smo izvedli 6. val raziskave o izkušnjah odraslih pacientov v zunajbolnišničnih specialističnih ambulantah 2024. Prejeli smo preko 9.500 izpolnjenih vprašalnikov.

- **PREMs – pediatrija:** Izvedli smo nacionalno raziskavo o izkušnjah pediatričnih pacientov z bolnišničnim zdravljenjem, ki je potekala med 15. 9. 2023 in 15. 3. 2024. Vprašalniki so bili ročno ali avtomatično (v primerih spletne ankete) vneseni v podatkovno bazo. Izdelano je bilo poročilo s kvalitativnimi rezultati (https://nijz.si/publikacije/izkusnje-pediatricnih-pacientov-z-bolnisnicno-obravnavo-2023-2024/) ter tudi ločeno poročilo s kvantitativnimi rezultati (https://nijz.si/publikacije/porocilo-prve-nacionalne-raziskave-2023-2024-o-izkusnjah-starsev-otrok-in-mladostnikov-z-bolnisnicnim-zdravljenjem/). Za revijo Slovenska pediatrija smo pripravili prvi predlog članka o izvedeni raziskavi. Zasnovali in izvedli smo povratno »feed back« anketo o uporabnosti ter izvedbi pediatrične raziskave med sodelujočimi ustanovami.

- Pripravili smo povzetek za Evropsko konferenco Javnega zdravja 2024 v Lizboni, ki je bil sprejet za predstavitev na konferenci.

- Za revijo Javno zdravje smo pripravili strokovni članek z naslovom: Vpliv sociodemografskih značilnosti pacientov na njihovo izkušnjo v ambulantni zdravstveni oskrbi v Sloveniji. Članek je bil sprejet za objavo in objavljen v januarju 2025 (https://revijajavnozdravje.si/01/article/id/91/).

- V pripravi je 5 - letni plan PREMs raziskav, ki razširja raziskave še na druga pomembna strokovna področja (zobozdravstvo, duševno zdravje, zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog in kadre v zdravstvu).

Ključni izdelki:

- Podatkovne baze za leto 2023 s spremljajočo dokumentacijo (metapodatki) in metodološka navodila za leto 2025;
- Prva objava iz Nacionalne raziskave o uporaba tobaka, alkohola, prepovedanih drog, interneta, družabnih omrežij, video iger in iger na srečo med splošno populacijo (ATADD 2023);
- Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah | NIJZ;
- Izvedena nacionalna raziskava Z zdravjem povezan vedenjski slog 2024 (CINDI 2024);
- Izvedena Evropska spletna raziskava o drogah (EWSD);
- Izvedena nacionalna raziskava Ustno zdravje prebivalcev Slovenije;
- Prenovljena zbirka zunajbolnišničnih obravnav – nacionalna implementacija;
- Objava podatkov večine zbirk, tudi tekočih raziskav in zdravstvenih kazalnikov na NIJZ Podatkovnem portalu;
- Objava publikacije Zdravstveni statistični letopis Slovenije na spletni strani NIJZ;
- S podatki za Slovenijo dopolnjene mednarodne baze: OECD, WHO, Eurostat, EUDA ...;
- Izdelki v skladu z veljavnim Letnim programom statističnih raziskovanj za leto 2024;
- Izvedba in objava podatkov nacionalnih anket o izkušnjah odraslih pacientov v akutnih bolnišnicah in v specialističnih ambulantah (PREMs) ter izvedba statistične analize nacionalne raziskave o izkušnjah pediatričnih pacientov z bolnišničnim zdravljenjem.

POROČILO O OPRAVLJENEM DELU V OKVIRU PROGRAMA, OPREDELJENEGA V DOGOVORU Z ZZZS

UPRAVLJANJE PREVENTIVNIH ZDRAVSTVENIH PROGRAMOV

Oddelek za integrirano preventivo kroničnih bolezni pri odraslih

Zagotavljanje zgodnjega odkrivanja in zmanjšanja bremena kroničnih nenalezljivih bolezni ter zmanjševanja neenakosti v zdravju pri odraslih z implementacijo preventivnih obravnav in aktivnosti promocije zdravja na primarni ravni zdravstvenega varstva, v ambulantah družinske medicine, centrih za krepitev zdravja, patronažni službi in lokalnih skupnostih

V okviru te naloge so v letu 2024 potekale naslednje aktivnosti:

- Raziskovanje z zdravjem povezanih življenjskih navad odraslih prebivalcev Slovenije kot izhodišče za nadaljnji razvoj, implementacijo in evalvacijo Državnega programa integrirane preventive kroničnih bolezni pri odraslih – Skupaj za zdravje.
- Razvoj strokovnih smernic, preventivnih obravnav in kazalnikov za izvajanje, spremljanje in evalvacijo integrirane preventive kroničnih bolezni pri odraslih v Sloveniji ter razvoj strategije upravljanja programa Skupaj za zdravje.
- Razvoj strokovnih gradiv za izvajalce integrirane preventive kroničnih bolezni pri odraslih ter zdravstvenovzgojnih, didaktičnih in ostalih gradiv za uporabnike/udeležence preventivnih obravnav v ambulantah družinske medicine, centrih za krepitev zdravja in patronažnem varstvu.
- Razvoj novih pristopov pri usposabljanju izvajalcev v CKZ/ZVC z vključevanjem simuliranih pacientov.
- Razvoj kompetenčnega okvirja strokovnjakov (dipl. m. s., fizioterapevtov, psihologov, dietetikov, kineziologov) iz standardnih timov CKZ/ZVC.
- Evalvacija implementacije novih kazalnikov za spremljanje uspešnosti preventivnih obravnav v CKZ in ZVC-jih.
- Analiza primerov inovativnih in aktualnih praks CKZ/ZVC na področju promocije zdravja v lokalni skupnosti.

Ključni izdelki:

- Raziskava Z zdravjem povezan vedenjski slog 2024 (CINDI raziskava https://nijz.si/podatki/podatkovne-zbirke-in-raziskave/raziskava-z-zdravjem-povezan-vedenjski-slog-2024/): Izvajanje raziskave »Z zdravjem povezan življenjski slog«, ki predstavlja izhodišče za nadaljnji razvoj, implementacijo in evalvacijo Programa integrirane preventive kroničnih bolezni

pri odraslih (Skupaj za zdravje): v prvi polovici leta je bil pripravljen in natisnjen vprašalnik, vabilo k izpolnjevanju vprašalnika je bilo poslano na 17.000 naslovov, potekalo je pošiljanje opomnikov, izvedene so bile promocijske aktivnosti; do konca leta 2024 so bili zbrani podatki, pričelo se je urejanje baze podatkov; raziskovalno poročilo bo objavljeno v letu 2025.

- Strokovne smernice programa Skupaj za zdravje: pripravili smo osnutek dokumenta, ki bo predvidoma zaključen v letu 2025.
- Raziskava »Analiza vključenosti odrasle populacije v program Skupaj za zdravje v obdobju 2017 – 2022«: v prvi polovici leta 2024 je bil pripravljen načrt raziskave (na podlagi poteka razvoja in implementacije koncepta centrov za krepitev zdravja je bil prilagojen časovni okvir, in sicer od leta 2019 do leta 2023), pridobili smo podatke ter jih analizirali, pripravili poročilo in ga predstavili na 16. letni konferenci preventive za odraslo populacijo septembra 2024.
- Kazalniki kakovosti za CKZ in ZVC: razvoj kazalnikov kakovosti bo potekal v letu 2025.
- Kriteriji organizacije in delovanja CKZ in ZVC: bili so pripravljeni v marcu 2024, objavljeni v spletnih učilnicah za strokovnjake iz standardnih timov CKZ/ZVC ter poslani vsem vodjem CKZ/ZVC.
- Nacionalne smernice za opuščanje kajenja in navodila za pomoč pri opuščanju kajenja in rabe drugih nikotinskih izdelkov: dokument je pripravljen, usklajen z novimi smernicami WHO, izdanimi julija 2024; v letu 2025 bo dokument še recenziran in poslan na Razširjeni strokovni kolegij za javno zdravje.
- Priročnik za izvajanje aktivnosti promocije zdravja v lokalni skupnosti za strokovnjake iz centrov za krepitev zdravja: pripravljen je osnutek dokumenta, v letu 2025 bo potekala dopolnitev vsebin, recenzija in oblikovanje.
- Knjižica z opredeljenim zemljevidom poti osebe s sladkorno boleznijo tipa 2 v Sloveniji, za zviševanje navigacijske zdravstvene pismenosti oseb s sladkorno boleznijo tipa 2: priprava dokumenta poteka v okviru projekta Jacardi.
- Knjižica z opredeljenim zemljevidom poti osebe z depresijo v Sloveniji, za zviševanje navigacijske zdravstvene pismenosti oseb z depresijo: zemljevid poti osebe z depresijo v Sloveniji je pripravljen in oblikovan; dokument za strokovnjake je pripravljen, v letu 2025 bo recenziran in oblikovan ter objavljen v spletni učilnici na področju duševnega zdravja za izvajalce iz standardnih timov CKZ/ZVC.
- Strategija upravljanja programa Skupaj za zdravje: dokument je v pripravi, zaključen bo leta 2025.
- Priročnik za izvajalce nadgrajene obravnave Zdravo jem v centrih za krepitev zdravja/zdravstvenovzgojnih centrih: dokument je pripravljen, oblikovan, recenziran in objavljen v spletni učilnici Zdravo jem za izvajalce iz standardnih timov CKZ/ZVC.
- Pripomoček za izvajalce prehranskega presejanja v ambulantah družinske medicine in centrih za krepitev zdravja/zdravstvenovzgojnih centrih za oceno podhranjenosti MUST: pripomoček je pripravljen, oblikovan in pripravljen za tisk.
- Prenovljeni zdravstvenovzgojni gradivi za pomoč pri obvladovanju rabe tobaka – Opuščanje kajenja in vzdrževanje telesne teže, Miti o kajenju: gradivo Opuščanje kajenja in vzdrževanje telesne mase je zaključeno, oblikovano in natisnjeno, gradivo Miti o kajenju bo pripravljeno v letu 2025.
- Zdravstvenovzgojno gradivo za udeležence delavnic »Sladkorna bolezen tipa 2« in »S sladkorno boleznijo skozi življenje«: gradivo je v pripravi in bo zaključeno v prvi polovici leta 2025.
- Pripravljeno zdravstvenovzgojno gradivo za udeležence preventivne obravnave starejše osebe na domu.

- Priročnik za izvajalce preventivnih obravnav na področju telesne dejavnosti v centrih za krepitev zdravja/zdravstvenovzgojnih centrih – Telesna dejavnost, sedentarno vedenje in spanje: gradivo je v pripravi in bo predvidoma zaključeno leta 2026, skladno s planom.
- Priročnik za izvajalce interdisciplinarne obravnave odraslih oseb s prekomerno telesno maso in debelostjo v centrih za krepitev zdravja/zdravstvenovzgojnih centrih: pripravljena je bila nadgradnja prehranskega dela priročnika in izvedena sprememba naziva obravnave; celovitejša nadgradnja je načrtovana v letu 2025, ko bodo znani rezultati raziskave »Poglobljena analiza vključenih oseb v obravnavo ZDRAvo hujšanje v zdravstvenih domoVIh - ZDRA-vi«.
- Priročnik za izvajalce preventivne obravnave starejše osebe na domu: priročnih bo pripravljen leta 2025, skladno s planom (dvoletna naloga).
- Razvit nov pristop pri usposabljanju izvajalcev iz CKZ/ZVC z vključevanjem simuliranih pacientov in implementiran januarja 2024 v okviru Temeljnega usposabljanja za strokovnjake iz CKZ/ZVC, v Modulu 3.5 Obravnava debelosti v CKZ/ZVC.
- Razvit kompetenčni okvirja strokovnjakov (dipl. m. s., fizioterapevtov, psihologov, dietetikov, kineziologov) iz standardnih timov CKZ/ZVC: naloga je v teku in bo zaključena v letu 2025.
- Evalvirana implementacija novih kazalnikov za spremljanje uspešnosti preventivnih obravnav v CKZ in ZVC-jih: izvedena je bila analiza pilotno uvedenih kazalnikov, pripravljeno je bilo poročilo o evalvaciji implementacije novih kazalnikov za spremljanje uspešnosti preventivnih obravnav v CKZ in ZVC; v letu 2025 so sistemsko implementirani novi kazalniki za spremljanje uspešnosti preventivnih obravnav v CKZ in ZVC-jih.
- Vzpostavljen repozitorij primerov inovativnih in aktualnih praks CKZ/ZVC na področju promocije zdravja v lokalni skupnosti v okviru novo vzpostavljene spletne učilnice Lokalna skupnost za izvajalce iz standardnih timov CKZ/ZVC

Zagotavljanje zgodnjega odkrivanja in zmanjšanja bremena kroničnih nenalezljivih bolezni pri odraslih z implementacijo sodobnih presejalnih orodij in preventivnih obravnav v ambulantah družinske medicine in centrih za krepitev zdravja/zdravstvenovzgojnih centrih

V okviru te naloge so v letu 2024 potekale naslednje aktivnosti:

- Implementacija novega načina ocenjevanja srčno-žilne ogroženosti pri izvajanju preventivnih pregledov v ambulantah družinske medicine, skladno z novimi smernicami »2021 ESC Guidelines on cardiovascular disease prevention in clinical practice« (po SCORE2/OP);
- Implementacija nadgrajene preventivne obravnave Zdravo jem v vse centre za krepitev zdravja in zdravstvenovzgojne centre;
- Izvedeno je bilo usposabljanje za SCORE2, SCORE2-OP in SCORE2 – Diabetes za diplomirane medicinske sestre iz ambulant družinske medicine, ki ga je uspešno (z uspešno opravljenim izpitom) zaključilo 540 udeležencev; pripravljen je bil webinar z vsemi tremi vsebinami.
- Izvedeno je bilo usposabljanje za SCORE2, SCORE2-OP in SCORE2 – Diabetes za regijske odgovorne zdravnike družinske medicine. V sodelovanju s Katedro za družinsko medicino, MF v Ljubljani, je bilo izvedeno spletno usposabljanje za SCORE2, SCORE2-OP in SCORE2 – Diabetes.
- Izvedenih je bilo 5 usposabljanj (4 v osebnem stiku, 1 na daljavo) za implementacijo posodobljene delavnice Zdravo jem za strokovnjake iz standardnih timov CKZ/ZVC, posodobljena delavnica se prične izvajati od 1. 1. 2025 dalje.
-

Ključni izdelki:

- Orodje za oceno srčno-žilne ogroženosti SCORE2/OP: v dokumentu Algoritem odločanja in ukrepanja diplomiranih medicinskih sester v procesu izvajanja preventivnega pregleda v ambulantah družinske medicine je bilo urejeno poglavje Ocenjevanje SŽO.

Krepitev kompetenc zdravstvenih delavcev in sodelavcev na primarni ravni zdravstvenega varstva (v ambulantah družinske medicine, centrih za krepitev zdravja in zdravstvenovzgojnih centrih ter v patronažnem varstvu) za izvajanje integrirane preventive kroničnih bolezni pri odraslih

V okviru te naloge so v letu 2024 potekale naslednje aktivnosti:

- Razvoj, organizacija, izvedba in evalvacija usposabljanj in strokovnih srečanj za izvajalce preventive za odrasle v ambulantah družinske medicine (ADM), centrih za krepitev zdravja (CKZ)/zdravstvenovzgojnih centrih (ZVC) in patronažnem varstvu.
- Posodabljanje izobraževalnih modulov za dipl. m. s. iz ADM na področju prehranskega presejanja, presejanja za debelost in ocenjevanja srčno-žilne ogroženosti (SCOR2/OP).
- Izvedena 16. letna konferenca preventive za odraslo populacijo na primarni zdravstveni ravni je potekala 24. in 25. 9. 2024 v Thermani Laško, udeležilo se je je 253 strokovnjakov.
- Izvedena usposabljanja za diplomirane medicinske sestre iz ambulant družinske medicine; v letu 2024 je bilo izvedenih 9 modulov:
  - 1 modul Organizacija dela in komunikacija,
  - 2 modula Preventiva v ADM,
  - 1 modul Astma/KOPB,
  - 2 modula Arterijska hipertenzija,
  - 1 modul Osteoporoza,
  - 2 modula Sladkorna bolezen tipa 2.
  - 4 izvedbe teoretičnega dela *Temeljnega usposabljanja Skupaj za zdravje za izvajalce iz CKZ in ZVC*, udeleženih 108 zdravstvenih delavcev in sodelavcev. Izvedeni so bili tudi izpiti po zaključenem usposabljanju.
  - Izveden praktični del *Temeljnega usposabljanja Skupaj za zdravje za izvajalce iz CKZ in ZVC*; v letu 2024 je bilo izvedenih 25 modulov:
  - 3 moduli »Organizacija in delovanje CKZ/ZVC« - 54 udeležencev,
  - 1 modul »Vodenje CKZ« - 17 udeležencev,
  - 2 modula »Strateško komuniciranje« - 52 udeležencev,
  - 3 moduli »Klinično komuniciranje« - 71 udeležencev
  - 1 modul »Izvajanje preventivnih obravnav na področju zdravega življenjskega sloga in obvladovanja bioloških dejavnikov tveganja« - 20 udeležencev,
  - 1 modul »Izvajanje preventivnih obravnav na področju telesne dejavnosti« - 21 udeležencev,
  - 1 modul »Izvajanje preventivnih obravnav na področju zdrave prehrane« - 14 udeležencev,
  - 2 modula »Izvajanje preventivnih obravnav na področju duševnega zdravja« - 68 udeležencev,
  - 1 modul “Izvajanje preventivnih obravnav na področju obravnave debelosti« - 82 udeležencev,
  - 2 modula »Izvajanje preventivnih obravnav na področju opuščanja kajenja« - 29 udeležencev,
  - 2 modula »Izvajanje preventivnih obravnav na področju tveganega/škodljivega pitja alkohola« - 37 udeležencev,
  - 1 modul »Izvajanje preventivnih obravnav na področju obvladovanja SB2« - 14 udeležencev,

- 1 modul »Razvijanje kulturnih kompetenc zdravstvenih delavcev« - 23 udeležencev,
- 2 modula »Izvajanje promocije zdravja v lokalni skupnosti« - 92 udeležencev,
- 2 modula »Svitova podpora« - 37 udeležencev

- Izvedeni so bili tudi izpiti po zaključenih modulih.
- Izvedenih 9 strokovno-delovnih srečanj s strokovnjaki s posameznih strokovnih področij iz CKZ in ZVC: realizirani sta bili 2 delovni srečanji psihologov, 1 delovno srečanje izvajalcev s področja telesne dejavnosti, 1 delovno srečanje izvajalcev s področja prehrane in obravnave debelosti, 1 nacionalno posvetovalno srečanje za izvajalce svetovanja za tvegano in škodljivo pitje alkohola, 1 nacionalno posvetovalno srečanje za izvajalce preventivne obravnave *Zdravi odnosi* ter 3 večregijske konference za izvajalce svetovanja za opuščanje tveganega in škodljivega pitja alkohola.
- Izvedena 2 strokovna posveta za vodje CKZ in ZVC (4. 4. 2024 in 6. 11. 2024).
- Izvedeni 2 supervizijski srečanji za izvajalce svetovanja za opuščanje kajenja v CKZ/ZVC (15. 4. 2024 in 27. 11. 2024).
- Izvedenih 12 mentorskih obiskov izvajalcev psihoedukativnih delavnic iz CKZ/ZVC (po uspešno opravljenih modulih v okviru Temeljnega usposabljanja Skupaj za zdravje za izvajalce iz CKZ in ZVC).
- Izvedeno usposabljanje (na daljavo) za spremljanje novih kazalnikov uspešnosti preventivnih obravnav v CKZ/ZVC (5. 11. 2024).
- Izvedeno usposabljanje za uporabo programa IPPO V CKZ-jih.
- Izobraževanje »Nadgrajene preventive obravnave v patronažnem varstvu« za izvajalce patronažnega varstva bo izvedeno leta 2025.
- Izvedeno strokovno-delovno srečanje vodij patronažnih služb na nacionalni ravni.
- Pripravljen webinar za izvajalce preventivne obravnave starejše osebe na domu (za medicinske sestre v patronažnem varstvu), prva izvedba bo v letu 2025.
- Posodobljen izobraževalni modul za dipl. m. s. iz ADM za ocenjevanje srčno-žilne ogroženosti; posodobitev izobraževalnih modulov na področju prehranskega presejanja in presejanja za debelost bo izvedena v letu 2025.

Zagotavljanje nacionalno-regijske koordinacije Programa integrirane preventive kroničnih bolezni pri odraslih (Skupaj za zdravje) in preventive v patronažnem varstvu ter strokovnega usmerjanja izvajalcev preventive za odrasle v ambulantah družinske medicine, centrih za krepitev zdravja/ zdravstvenovzgojnih centrih in patronažnem varstvu.

V okviru te naloge so v letu 2024 potekale naslednje aktivnosti:

- Koordiniranje nacionalne mreže regijskih odgovornih zdravnikov, zbiranje in analiza kvartalnih poročil regijskih odgovornih zdravnikov.
- Izvajanje mentorstev pri izvajalcih psihoedukativnih delavnic (aktivnih je 13 mentorjev za izvajalce psihoedukativnih delavnic), izveden je bil jesenski sklop regijskih supervizij po posameznih OE NIJZ, analizirani so bili zapisniki supervizij, izvedeno letno srečanje z mentorji.
- Izvajanje mentorstev pri izvajalcih obravnav na področju obravnave oseb s sladkorno boleznijo tipa 2 (aktivnih je 27 edukatorjev – mentorjev na področju sladkorne bolezni), izvedeno je bilo letno srečanje z mentorji.
- Izvedenih je bilo 5 sej Delovne skupine za podporo ambulantam družinske medicine (januar, marec, april, julij in oktober).

- Urejanje in redno ažuriranje spletne učilnice za dipl. m. s. iz ADM, 12 spletnih učilnic za strokovnjake iz CKZ in ZVC ter spletne učilnice za dipl. m. s. iz patronažnega varstva.
- Zagotavljanje strokovne podpore in usmerjanja dipl. m. s. v ADM, strokovnjakov iz CKZ in ZVC, dipl. m. s. iz patronažnega varstva ter izvajalcev medkulturne mediacije v zdravstvu.
- Koordiniranje mentorske mreže za usposabljanje in podporo izvajalcem psihoedukativnih delavnic.
- Koordiniranje mentorske mreže dipl. m. s. edukatork za sladkorno bolezen tipa 2 (N3) za usposabljanje in podporo izvajalcem delavnic na področju sladkorne bolezni tipa 2 v centrih za krepitev zdravja/ zdravstvenovzgojnih centrih (N1).
- Nacionalna mreža regijskih odgovornih zdravnikov: zbrana in analizirana kvartalna poročila regijskih odgovornih zdravnikov; 18. 4. 2024 in 24. 9. 2024 sta bila izvedena sestanka regijskih odgovornih zdravnikov družinske medicine.
- Zagotavljanje strokovne podpore izvajalcem integrirane preventive kroničnih bolezni za odrasle (v ambulantah družinske medicine, centrih za krepitev zdravja/zdravstvenovzgojnih centrih in v patronažnem varstvu) na regijski ravni, skladno z opredeljenimi nalogami v dokumentu »Ključne naloge regijskih koordinatorjev za zdravstveno vzgojo odrasle populacije, za vzgojo za ustno zdravje, za področje reproduktivnega zdravstvenega varstva, patronažnega varstva ter za področje preventivnega zdravstvenega varstva otrok, mladostnikov in študentov«.

Ključni izdelki:

- Spletne učilnice za vse ciljne skupine strokovnjakov: urejenih in redno ažuriranih 12 spletnih učilnic za strokovnjake iz CKZ/ZVC, ena spletna učilnica za dipl. m. s. iz ADM ter ena spletna učilnica za dipl. m. s. iz patronažnega varstva.
- Posodobljena Navodila za organizacijo in delovanje CKZ https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/ckz_zvc_zaprto/navodila_zvc.pdf.
- Posodobljena Navodila za izvajanje, beleženje in obračunavanje storitev v patronažnem varstvu in objavljena na spletni strani NIJZ https://nijz.si/sistem-zdravstvenega-varstva/patronazno-varstvo/navodilo-za-izvajanje-belezenje-in-obracunavanje-storitev-v-patronaznem-varstvu/.
- Letna poročila o izvajanju nacionalno-regijske koordinacije.

Spremljanje in evalvacija preventivnih obravnav v ambulantah družinske medicine, centrih za krepitev zdravja/zdravstvenovzgojnih centrih in patronažnem varstvu, vključno z razvojem metodologije, zbiranjem podatkov (preko podatkovnih zbirk NIJZ in raziskav), analizo ter razvojem informacijske podpore.

V okviru te naloge so v letu 2024 potekale naslednje aktivnosti:

- Implementacija evidenčnih storitev aktivnosti CKZ za promocijo zdravja v lokalni skupnosti ter individualnih posvetov CKZ (v sodelovanju z ZZZS).
- Nadgrajena informacijska podpora preventivnim obravnavam v CKZ (IPPO).
- Vsebinska podpora implementaciji eSZBO PZVO, eSZBO ZVCT, eSZBO PATR: metodološka navodila, odgovarjanje na vprašanja izvajalcev s terena.
- Evalvacija preventivnih obravnav v CKZ/ZVC.

Ključni izdelki:

- Poročilo o kazalnikih kakovosti v ADM za leto 2023: naloga bo izvedena v letu 2025 (naloga ni bila izvedena zaradi dolgotrajne bolniške odsotnosti sodelavke na nalogi).
- Poročilo o opravljenih preventivnih pregledih v ADM za leto 2023: naloga bo izvedena v letu 2025 (naloga ni bila izvedena zaradi dolgotrajne bolniške odsotnosti sodelavke na nalogi).
- Poročilo o izvedenih izobraževanjih za dipl. m. s. iz ADM za leto 2023.
- Poročilo o opravljenih storitvah dipl. m. s. iz ADM za leto 2023.
- Poročilo o evalvaciji pilotnega testiranja novih kazalnikov za spremljanje uspešnosti preventivnih obravnav v CKZ in ZVC-jih.
- Letno poročilo o realizaciji preventivnih obravnav v CKZ/ZVC 2023.
- Letno poročilo o evalvaciji uspešnosti izvedenih poglobljenih preventivnih obravnav v CKZ/ZVC za leto 2023.
- Kriteriji za vrednotenje organizacije in delovanja CKZ in ZVC: bili so pripravljeni v marcu 2024 ter objavljeni v spletnih učilnicah za strokovnjake iz standardnih timov CKZ/ZVC ter poslani vsem vodjem CKZ/ZVC.
- Letno poročilo o organizaciji in delovanju CKZ in ZVC v letu 2023.
- Pripravljene evidenčne storitve aktivnosti CKZ za promocijo zdravja v lokalni skupnosti ter individualnih posvetov CKZ, v letu 2025 jih bomo uskladili z ZZZS-jem in posredovali v potrditev.
- Zaključena je nadgrajena informacijska podpora preventivnim obravnavam v CKZ (IPPO): pripravljene so vse specifikacije za 4 faze nadgradnje, opravljenih je bilo več kot 30 sestankov z zunanjim izvajalcem, 5 sestankov s posvetovalno skupino izvajalcev iz CKZ ter opravljeno testiranje (razen integracije z zalednimi sistemi in CRPP, kar bo potekalo v letu 2025) in pripravljena navodila za uporabo.
- Letno poročilo o izvajanju nalog regijskih koordinatorjev programov preventive in krepitve zdravja za leto 2023.
- Model spremljanja preventivne obravnave starejše osebe na domu (v patronažnem varstvu) bo pripravljen v letu 2025.

Zmanjševanje neenakosti v zdravju, zagotavljanje pravičnosti v dostopnosti do storitev integrirane preventive kroničnih bolezni pri odraslih na primarni ravni zdravstvenega varstva

V okviru te naloge so v letu 2024 potekale naslednje aktivnosti:

- Razvoj, implementacija in evalvacija pristopov za vključevanje in obravnavo ranljivih odraslih v programe preventive in krepitve zdravja.
- Razvit je izobraževalni modul za strokovnjake iz CKZ »Pristopi za vključevanje oviranih in invalidnih oseb v preventivne programe«, napisan je učni načrt; izvedba modula je prestavljena v leto 2025 (zaradi dolgotrajne odsotnosti vodje naloge).
- Model sistematičnega spremljanja izvajanja medkulturne mediacije v zdravstvenih domovih: izveden je bil nabor informacij za posodobitev evidence usposobljenih medkulturnih mediatorjev, o medkulturni mediaciji in načrtovanju spremljanja so bili informirani regijski koordinatorji, model spremljanja bo razvit v letu 2025, skladno s planom (dvoletna naloga).
- Ocena dostopnosti spletnih strani Skupaj za zdravje za različne oviranosti: zaradi dolgotrajne bolniške odsotnosti vodje naloge je realizacija prestavljena v leto 2025.
- Raziskava o neenakostih in ranljivostih v zdravju v širšem okolju ZD Sevnica, ZD Celje in ZD Vrhnika (diseminacija rezultatov): naloga bo izvedena v letu 2025.
- Izvedeno je bilo strokovno srečanje izvajalcev medkulturne mediacije.

Promocija in strateško komuniciranje Programa integrirane preventive kroničnih bolezni pri odraslih (Skupaj za zdravje).

V okviru te naloge so v letu 2024 potekale naslednje aktivnosti:

- Izdelava strategije komuniciranja programa Skupaj za zdravje.
- Izvedba ponovitve promocijske kampanje programa Skupaj za zdravje, pripravljena je nova (prva se je osredotočala na preventivne preglede, druga se osredotoča na promocijo CKZ/ZVC).
- Promocija telesne dejavnosti skozi nacionalno diseminacijo igre »Človek, razgibaj se«.
- Obeležitev Evropskega tedna športa, Dneva slovenskega športa, Evropskega tedna mobilnosti, Dneva brez avtomobila, Mednarodnega tedna gibanja (move week).
- Obeležitev Svetovnega dneva spanja.
- Posodobitev in priprava novih gradiv za izvajalce in uporabnike preventivnih obravnav. Priprava 20 novih strokovnih vsebin za spletno stran Skupaj za zdravje.
- Digitalizacija gradiv za paciente/udeležence in strokovnjake na spletni strani Skupaj za zdravje.
- Upravljanje z gradivi programa Skupaj za zdravje in distribucija zdravstvenovzgojnih gradiv za uporabnike/ udeležence programa Skupaj za zdravje v centre za krepitev zdravja in zdravstvenovzgojne centre ter ambulante družinske medicine.
- Izvedeni sta bili spletna kampanja SOPA 2024 in nova produkcija kampanje SOPA za leto 2025.

Ključni izdelki:

- Strategija komuniciranja programa Skupaj za zdravje: pripravljen je osnutek dokumenta, ki bo zaključen v letu 2025.
- Splošne in specifične zloženke za usmerjanje uporabnikov v CKZ/ZVC: pripravljeni in oblikovani sta Knjižica programa Skupaj za zdravje za promocijo programa v strokovni javnosti in splošna zloženka programa Skupaj za zdravje za promocijo programa v splošni javnosti Pridružite se aktivnim in uživajte v zdravju. Pripravljenih in oblikovanih je 7 trgank (Zdrav življenjski slog in biološki dejavniki tveganja, Prehrana, Telesna dejavnost, Duševno zdravje, Tvegana vedenja, Sladkorna bolezen tipa 2, Obravnava debelosti), namenjenih ciljni populaciji programa Skupaj za zdravje. Pripravljen in oblikovan je plakat za promocijo preventivnih obravnav v CKZ za ADM.
- Nove strokovne vsebine za spletno stran Skupaj za zdravje: pripravljenih in objavljenih je bilo 20 novih strokovnih vsebin (prispevkov) za spletno stran Skupaj za zdravje.
- E-knjižnica z gradivi za paciente/udeležence in strokovnjake na spletni strani Skupaj za zdravje Skupaj za zdravje.

Zagotavljanje pomoči pri zasvojenosti z nikotinom, anonimne telefonske podpore osebam pri opuščanju kajenja in rabe nikotinskih izdelkov

V okviru te naloge so v letu 2024 potekale naslednje aktivnosti:

- Delovanje telefona (Quitline) za pomoč in podporo pri opuščanju kajenja in rabe nikotinskih izdelkov dvakrat dnevno po 3 ure vse dni v letu, vključno s koordinacijo in rednim spremljanjem dela svetovalcev ter medijsko promocijo.

- Zagotavljanje kontinuiranega delovanja svetovalnega telefona za opuščanje kajenja QuitLine: deluje vsak dan, tudi med vikendi in prazniki, med 7. in 10. uro ter med 17. in 20. uro. Preko te številke je možno tudi proaktivno telefonsko svetovanje svetovalca, ki je namenjeno podpori, preprečevanju ponovnega kajenja in reševanju trenutnih težav. Trenutno je aktivnih 30 dodatno usposobljenih svetovalcev.
- Kontinuirano spremljanje trendov pri klicih, dinamike in strukture kadilcev: spremlja se kadilski profil klicateljev, št. pokajenih cigaret, težave pri opuščanju, razlog za klic, pogostost klicev glede na čas, pomoč svetovalk/cev.
- Zbiranje in analiza podatkov klicev ter priprava poročila Quitline.
- Razpošiljanje promocijskih vizitk QL po zdravstvenih ustanovah: gre za celoletno nalogo, izvaja se distribucija vizitk s telefonsko številko QuitLine telefona in QR kodo za dostop do spletne strani programa Skupaj za zdravje, in sicer do spletnega mesta, kjer so podani nasveti za opuščanje kajenja. Vizitka je bila distribuirana v zdravstvene zavode na primarni in sekundarni ravni zdravstvene dejavnosti za večjo prepoznavnost QuitLine telefona.
- Zagotavljanje redne mesečne supervizije za svetovalce, ki delajo na QuitLine telefonu (12 supervizijskih srečanj v letu).

Ključni izdelki:

- Analiza podatkov klicev v Quitline.
- Poročilo Quitline.

Zagotavljanje trajnosti izvajanja preventivnih programov

V okviru te naloge so v letu 2024 potekale naslednje aktivnosti:

- Priprava predloga sprememb Splošnega dogovora oz. Uredbe 2024 in Uredbe 2025.
- Priprava sprememb in dopolnitev Pravilnika za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni.
- Zagotavljanje kakovostnega nacionalno-regijskega upravljanja integrirane preventive kroničnih bolezni v Sloveniji: v programu Skupaj za zdravje, v patronažnem varstvu, na področju klinične prehrane, v Delovni skupini NIJZ za telesno dejavnost, v Delovni skupini NIJZ za promocijo zdravja na delovnem mestu; v mednarodnih mrežah (HEPA, GOPA, M-POHL): gre za celoletno nalogo, ki poteka kontinuirano.

Ključni izdelki:

- Predlog Splošnega dogovora / Uredbe 2025 (aneksov k SD / Uredbi 2024).
- Prenovljen Pravilnik za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni: po dogovoru z Ministrstvom za zdravje bo naloga realizirana v letu 2025.

Oddelek za zdravje otrok in mladostnikov

Zgodnje odkrivanje in zmanjšanje bremena kroničnih nenalezljivih bolezni pri otrocih z ukrepi na primarni ravni zdravstvenega varstva, ki vključujejo zdravstveno varstvo otrok in mladostnikov, vzgojo

za zdravje otrok in mladostnikov ter centre za krepitev zdravja in lokalne skupnosti. Krepitev ustnega zdravja otrok in mladostnikov.

V okviru te naloge so v letu 2024 potekale naslednje aktivnosti:

- Razvoj in potrditev smernic programa ZDAJ za študente.
- Razvoj presejalnih orodij za zgodnje odkrivanje težav v duševnem zdravju pri mladostnikih in drugih pristopov: izbira presejalnih orodij, izbira pilotnih okolij, metodologija izvedbe pilotnega presejanja.
- Prenovljen program usposabljanja izvajalcev vzgoje za zdravje otrok in mladostnikov za specialna znanja; oddan v potrditev Zbornici-Zvezi. Pridobljeno pooblastilo Zbornice-Zveze za izvajanje izobraževanja (december 2024).
- Izvedba usposabljanja za izvajalce Družinske obravnave za zdrav življenjski slog.
- Zagotavljanje nacionalno-regijske koordinacije Programa ZDAJ v ambulantah zdr. varstva otrok in mladostnikov, centrih za krepitev zdravja/ zdravstvenovzgojnih centrih.
- Poročilo o evalvaciji preventivnih obravnav – Družinske obravnave v programu ZDAJ v letu 2023.
- Izdelava in distribucija promocijskega materiala programa ZDAJ.
- Zagotavljanje strokovne podpore izvajalcem Programa ZDAJ na regijski ravni, skladno z opredeljenimi nalogami v dokumentu »Ključne naloge regijskih koordinatorjev za zdravstveno vzgojo odrasle populacije, za vzgojo za ustno zdravje, za področje reproduktivnega zdravstvenega varstva, patronažnega varstva ter za področje preventivnega zdravstvenega varstva otrok, mladostnikov in študentov«.
- Izvedba nacionalnega strokovnega srečanja izvajalcev vzgoje za ustno zdravje otrok in mladostnikov.
- Pripravljen predlog novih kadrovskih normativov za izvajalce VUZOM glede na št. oddelkov/skupin v vzgojno-izobraževalnih ustanovah.
- Vzpostavitev sistema za izmenjavo podatkov zobozdravstvo-šolstvo (pripravljena skupna tabela imenovanih zobozdravnikov šol (za OŠ, SŠ, OŠPP in Zavode)).
- Poročilo o realizaciji izvajanja vzgoje za ustno zdravje otrok in mladostnikov (VUZOM) za leto 2023. Posodobitev metodoloških navodil SZBO_VZSK. Analiza poročanj izvajalcev VUZOM v spletno aplikacijo SZBO.
- Priprava poglavja o VUZOM za Zdravstveni statistični letopis.
- Izvedba usposabljanja za specialna znanja s področja VUZOM. Vodenje in urejanje spletne učilnice za strokovnjake VUZOM.
- Izvedba nacionalnih delovno-strokovnih srečanj z izvajalci VUZOM (februar, maj, september 2024). Izvedba delovnega srečanja s specialisti pedontologi (november 2024).
- Zbiranje in analiza poročil OE NIJZ, pripravljena polletna in letna poročila, analiza aktivnosti regijskih koordinatorjev za VUZOM na NIJZ v skladu z dokumentom ključnih nalog, priprava ukrepov glede na stanje.

Ključni izdelki:

- Potrjene smernice programa ZDAJ za študente;
- Navodila za organizacijo in delovanje izvajalcev VUZOM;
- Prenovljen program usposabljanja izvajalcev vzgoje za zdravje otrok in mladostnikov za specialna znanja;
- Predlog novih kadrovskih normativov za izvajalce VUZOM;

- Poročilo o realizaciji uspešnosti preventivnih obravnav v CKZ v letu 2023;
- Strokovne vsebine za spletno stran Zdaj.net https://zdaj.net/.

LETNO POROČILO 2024 O OPRAVLJENEM DELU NA OBMOČNIH ENOTAH NIJZ NA PODROČJU NENALEZLJIVIH BOLEZNI - REGIJSKA KOORDINACIJA

V letu 2024 smo na območnih enotah NIJZ na področju nenalezljivih bolezni izvajali aktivnosti na sledečih ključnih področjih: (1) Zdravstvena statistika, spremljanje, zbiranje, kontrola in analiza podatkov; (2) Koordinacija preventivnih programov; (3) Koordinacija programov promocije zdravja; (4) Aktivnosti in programi na področjih promocije zdravja; (5) Sodelovanje z občinami; (6) Sodelovanje z mediji in (7) Drugo.

Zdravstvena statistika, spremljanje, zbiranje, kontrola in analiza podatkov

Na vseh območnih enotah smo izvajali tekoče delo z registrom RIZDDZ ter izvajali izobraževanja za delo z registrom za nove izvajalce. V okviru dela na področju zdravstvene statistike - spremljanje, zbiranje, kontrole in analize podatkov, smo oddali letna poročila zobozdravstvenega varstva, sistematike predšolskih otrok, sistematike šolskih otrok za izbrano šolsko leto, poročilo stacionarnega zavoda in poročilo o reševalni službi, ZUBSTAT ter vsa poročila v okviru eSZBO. Redno smo spremljali, popravljali in potrjevali prejete obrazce poškodb pri delu (eNPD). Sodelovali smo pri pripravi analiz podatkov, obdelavi podatkov in pripravi podatkov za *Zdravstveni statistični letopis* in *Zdravje v regiji*. Vodili smo delovno skupino za pripravo Zdravstveno statističnega letopisa (OE Novo mesto) in sodelovali pri pripravi nacionalne publikacije in plakata *Zdravje v Sloveniji*. Dodatno smo pripravili poročilo o zdravstvenem stanju prebivalstva na širšem območju Maribora za naročnika, in sicer Mestno občino Maribor (OE Maribor) ter na OE Kranj publikacijo *Zdravje v gorenjskih občinah s trendi in izzivi, 2023*. Sodelovali smo v delovni skupini za pripravo publikacije *Strategija socialnega varstva Mestne občine Maribor 2024–2023* (OE Maribor). Na OE Kranj smo pripravili članek o bolniškem staležu na Gorenjskem in izdelali ter vzdrževali Mrežo izvajalcev preventivnega zdravstvenega varstva (družinski zdravniki, pediatri in ginekologi), jo tudi posodabljali ter pripravili infografiko *Zdravje na Gorenjskem 2022*, ki smo jo objavili na regijski spletni strani.

Koordinacija preventivnih programov

S področja koordinacije preventivnih programov (Priprava na porod in starševstvo, Varna vadba v nosečnosti, Vzgoja za zdravje otrok in mladostnikov, Vzgoja za ustno zdravje otrok in mladostnikov, Družinska obravnava za zdrav življenjski slog, Zdravstvena vzgoja odraslih in Patronažno varstvo) smo poročali v regijsko mesečno poročilo ZV v 1-ka po sklopih: 1.1. Spremljanje in analiza programov preventive

in krepitve zdravja v regiji; 1.2. Strokovno usmerjanje in podpora; 2. Podpora delovanju eSZBO; 3. Razvojne naloge; 4. Delo OE v lokalni skupnosti; 5. Spremljanje novosti, smernic, zakonodaje s področja vsebin dela; 6. Stalno strokovno usposabljanje, spremljanje novosti na področju dela; 7. Interna komunikacija.

Sproti smo oddajali vsa potrebna mesečna poročila. V okviru rednih sestankov, strokovnih srečanj ter on line komunikacije smo skrbeli za reden pretok informacij, sprotno razreševanje dilem in sodelovanje vseh izvajalcev preventivnih programov.
OE Kranj je bil zaradi kadrovskih težav v Bohinju in na Bledu pobudnik potencialne združitve CKZ Radovljica z ZVC Bled, Bohinj, v okviru dela na pripravi na porod in starševstvo (PPS) pa je skupaj z ZZZS OE Kranj, BGP, OZG in ZD Kranj usklajeval razširitev dejavnosti in pripravil analizo stanja v regiji (*Priprava na porod in starševstvo na Gorenjskem*).

Koordinacija programov promocije zdravja

V letu 2024 smo izvajali koordinacijo programov Zdravje v vrtcu, Zdrave šole, Promocija zdravja na delovnem mestu, Duševno zdravje (nacionalni program MIRA), Program Svit in Program To sem jaz.

Zdravje v vrtcu (ZvV):
Organizirali in izvedli smo 18 regijskih srečanj in 9 obiskov vrtcev. Redno smo obveščali koordinatorje programa in pregledovali in spremljali prijave v program. Vrtce smo obveščali in podpirali pri njihovem delovanju, pregledali in spremljali smo udeležbo na spomladanskem izobraževanju. Izdali smo potrdila za jesensko/spomladansko izobraževanje programa ZvV. Pregledali smo poročila o izvedenem delu sodelujočih vrtcev za šol. leto 2023/24 ter pripravili in poslali potrdila o sodelovanju v programu. Sodelovali smo pri pripravi novega načina poročanja za koordinatorje programa Zdravje v vrtcu. Na OE Koper smo pripravili sprejem hrvaških predstavnikov Nastavnega Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije in ravnateljic dveh vrtcev z namenom predstavitve primera dobre prakse priprave regijskih srečanj za koordinatorice programa Zdravje v vrtcu. Na OE Novo mesto smo pripravili članek za rdečo nit programa ZvV, izvedli smo tudi regijsko specifično nalogo, ki je vključevala pripravo in predstavitev didaktičnih iger za otroke v vrtcih, ki so bile predstavljene na regijskem srečanju koordinatorjev. Hkrati se pripravlja zbirnik teh iger za izdajo gradiva. Poleg tega v okviru naloge na OE Novo mesto izvajajo tudi regijsko nalogo »*Počutim se dobro*«. Na OE Kranj so vse vrtce, ki v program še niso vključeni, jeseni ponovno seznanili s programom in jih povabili k sodelovanju. Letno poročilo o izvajanju programa – 2023/2024.

Zdrave šole:
Organizirali in izvedli smo 29 regijskih srečanj. Šolam smo nudili podporo in jih obveščali o aktualnih vsebinah, pripravili smo regijska poročila. Zbrali in pregledali smo kriterije Zdravih šol za hitro ocenjevanje novo pridruženih članic mreže in te šole intenzivno usmerjali ob zagonu projekta Zdrava šola. Pripravili smo regijske biltene ob obeležitvi 30. obletnice programa (OE Ljubljana, OE Novo mesto in OE Murska Sobota). Na OE Ljubljana smo izvajali evropski ERASMUS+ projekt (2022 – 2025), ki vključuje sodelovanje 3 pilotnih zdravih šol iz drugih regij. Na OE Novo mesto smo pripravili plakat »*Nasilje med mladostniki*«. Na OE Kranj smo organizirali in izvedli dve delavnici za dijake Srednje šole Jesenice in Gimnazije Franceta Prešerna na temo alkohola in vsebin povezanih s prehrano, spanjem, energijskimi pijačami ter drugimi drogami. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/01/Porocilo_ZS_koncna_obl_2024.pdf

Promocija zdravja na delovnem mestu:

Na OE NIJZ smo izvedli številne aktivnosti, usmerjene v promocijo zdravja zaposlenih. Na OE Celje smo izvedli prikaz in vajo sprostitvenih tehnik za sodelavce ter opravili spletno anketo med podjetji v regiji o uporabnosti vsebin, povezanih z zdravjem in zdravim življenjskim slogom. Na OE Kranj smo organizirali delavnico o tehnikah sproščanja v sodelovanju z Zdravstvenim domom Kranj. Na OE Maribor je potekal obisk strokovnjaka iz CKZ Maribor, ki je izvedel delavnico na temo stresa na delovnem mestu za zaposlene. Na OE Ravne pa smo sodelovali v 24-urnem pohodu »*Krog življenja*«, ki ga je organiziralo društvo Onkoman, s ciljem ozaveščanja o rakavih obolenjih. Na vseh OE smo izvedl tudi »team buildinge«.

Duševno zdravje (program MIRA, NPDZ):

Na vseh OE smo se redno udeleževali sestankov programa MIRA in delovnih sestankov CDZO in CDZOM v regiji. Izvajali smo promocijo CDZ v regionalno lokalnem okolju in pripravili poročila o kadrovski sestavi CDZ v regiji. Ažurirali smo vire pomoči in skrbeli za točnost registra RIZDDZ ter mreženje deležnikov s področja duševnega zdravja. Skupno smo izvedli 4 strokovna srečanja CDZO v regijah in 85 predavanj, izobraževanj in delavnic na temo duševnega zdravja. Z različnimi aktivnostmi smo obeležili svetovni dan preprečevanja samomora in svetovni dan duševnega zdravja. V okviru vzpostavljanja sodelovanja z drugimi službami smo sodelovali na 193 sestankih v lokalnih okoljih. Nudili smo podporo izvajalcem psihoedukativnih delavnic v ZVC/CKZ in za njih izvedli 8 mentorskih delavnic. Pripravili smo 33 sporočil za medije, člankov in prispevkov na temo duševnega zdravja. Sodelovali smo pri organizaciji drugega Festivala duševnega zdravja, v letošnjem letu je bila OE Maribor ena izmed organizatorjev dogodka. Na nekaterih OE (Ravne, Celje, Kranj, Ljubljana) smo koordinirali izvajanje psihosocialne pomoči po poplavah. Na OE Ravne smo se osredotočili na koordinacijo psihosocialne pomoči ob poplavah. V sodelovanju s Kinodvorom smo za šole pripravili program kratkih filmov na temo duševnega zdravja, pedagoško gradivo, priporočilni seznam filmov ter strokovno srečanje za pedagoge. Sodelovali smo na regijskih otroških parlamentih, ki so v letošnjem letu potekali na temo duševnega zdravja. Nudili smo pomoč in koordinirali tudi redke dogodke (postvencija in podpora šoli po samomoru učenke – OE Celje, OE Kranj). Na OE LJ smo otvorili nove lokacije CDZOM (Domžale, Ljubljana – Vič-Rudnik). Na OE Celje smo izdali *Poročilo o evalvaciji Smernic za postvencijo* ter snemali dva podcasta o duševnem zdravju mladih. Koordinirali smo tudi pilotno uvajanje supervizij za šolske svetovalne delavke, kar je bilo sprejeto kot predlog za nadaljnje izvajanje (OE Celje). Na OE Nova Gorica smo sodelovali pri projektu za preprečevanje zasvojenosti in regijski koordinaciji projekta »*Mreža za duševno zdravje*«. Na OE Novo mesto smo aktivno sodelovali pri oblikovanju vsebin za program Zdravje v vrtcu. Na OE Maribor smo sodelovali v različnih skupinah, kot so IDS za duševno zdravje starejših in IDS za nekemične zasvojenosti, ter pripravili poročilo o sodelovanju med DMZ in CDZOM. Na OE Kranj smo zelo uspešno obeležili SD duševnega zdravja s predavanji v vseh UE v regiji, kjer se jih je udeležilo okvirno 430 oseb.

Program Svit:

Na vseh območnih enotah smo pripravili plan regijskih aktivnosti Programa Svit in poročila regijskih aktivnosti, preverili in po potrebi posodobili smo seznam Svit kontaktnih točk. Skupno smo pripravili 96 sporočil za medije, člankov in prispevkov. Pripravili smo 95 regijskih dogodkov s promocijo Programa Svit, med njimi 50 dogodkov z uporabo napihljivega modela črevesa. Sodelovali smo z ambasadorji programa, občinami in partnerji iz regije, udeležili smo se nacionalnih sestankov in dogodkov.

Program To sem jaz:

Na OE Celje smo v okviru programa To sem jaz izvajali redno uredniško delo v spletni posvetovalnici (zabeležili smo 447.900 obiskov, 3461 odgovorjenih vprašanj, 985.000 branih strani, 712 najtežjih vprašanj, 200 »chat« svetovanj, 23 novih prispevkov na spletišču, delo je opravljalo 103 svetovalcev). Pripravili smo ponatis gradiv (*Zorenje skozi To sem jaz* in *Kaj lahko naredim, da mi bo lažje?*) in novo promocijsko gradivo,

ki je bilo dostavljeno na vse OE za nadaljnjo distribucijo. Izvedli smo 53 delavnic/izobraževanj za strokovnjake v šolskem okolju in druge strokovne javnosti ter za učence in dijake s predstavitvijo programa To sem jaz. Pripravili smo 14 sporočil za medije, člankov in prispevkov, z gradivi in promocijo programa smo sodelovali na 9 dogodkih/stojnicah.

Aktivnosti in programi na področjih promocije zdravja

Izvajali smo aktivnosti in programe na sledečih področjih promocije zdravja: spanje, gibanje, prehrana, staranje, rakava obolenja, zasvojenosti, zdrava spolnost in sonce. V okviru vseh področij smo spremljali aktualne novice, novosti in strokovno literaturo, lokalnim partnerjem smo pošiljali gradiva in informacije o dogodkih, morebitnih novostih in aktualne podatke in sporočila.

Spanje: Izvedli smo 10 predavanj na temo pomena spanja, 30 x smo z gradivi in promocijo sodelovali na dogodkih in stojnicah. Pripravili smo 19 sporočil za medije, člankov in prispevkov. Dodatno smo organizirali in izvedli on – line strokovno srečanje z naslovom *Otroci in spanje* (OE Celje) in ob Svetovnem dnevu spanja pripravili medinstitucionalne in medresorske skupne izjave ter basen »*Zaspani veveriček*« in v sodelovanju z MK pripravili seznam primerne literature za otroke pred spanjem (OE Novo mesto).

Gibanje: Izvedli smo 16 predavanj na temo pomena gibanja, 57 x smo z gradivi in promocijo sodelovali na dogodkih in stojnicah, na dogodkih smo igro *Človek, razgibaj se* skupno uporabili 36 x. Pripravili smo 14 sporočil za medije, člankov in prispevkov. Na OE Novo mesto smo sodelovali pri distribuciji igre Človek, razgibaj se v vse regije in promociji igre. Na OE Murska Sobota smo izvajali akcijo »*Zgeni.se*, *Zimska gibanica*«, v okviru katere smo zbrali 1.015.3677 minut gibanja in akcijo »*Zgeni.se v pomlad*«, v sklopu katere smo promovirali obisk 8 lokacij v regiji. Sodelovali smo tudi pri organizaciji kolesarske akcije »*Kilometri za življenje*«, v okviru katere je bilo prekolesarjenih 57.799 km. Na OE Ravne smo v sodelovanju z Občino Ravne na Koroškem pripravljali projekt *Trim steza – Plac za vse generacije*. Na OE Ljubljana smo ob tednu mobilnosti sodelovali v akciji Kolesarski krog za ljubljanske osnovnošolce in preventivnem dnevu za otroke iz ČS Bežigrad. Na OE Nova Gorica smo se udeležili akcije »*Sprehod za spomin ob svetovnem dnevu Alzheimerjeve bolezni*«, prav tako pa smo pripravili kvize in smernice za pedagoške delavce za 1., 2. in 3. triado OŠ na temo ETM. Na OE Kranj smo obeležili *Dan brez dvigal*.

Prehrana: Izvedli smo 13 predavanj na temo pomena prehrane, 19 x smo z gradivi in promocijo sodelovali na dogodkih in stojnicah. Pripravili smo 6 sporočil za medije, člankov in prispevkov ter 65 mnenj o strokovnem spremljanju prehrane v VIZ. Za zaposlene s področja prehrane v VIZ smo skupno izvedli 2 strokovni izobraževanji. Na OE Ljubljana, OE Ravne, OE Novo mesto smo pripravili vzorčne jedilnike za VIZ, ter sodelovali pri prenosu Vodila za izvedbo spremljanja prehrane v VIZ ter na OE Ravne še kartice s predlogi receptov. Na posameznih OE smo sodelovali v ožji delovni skupini za pripravo smernic. Na OE Ljubljana smo (v sodelovanju z vodjo DS) izvedli izobraževanje za inšpektorje na IRS za šolstvo (prenovljene smernice in spremljanje prehrane v VIZ). Na OE Koper smo izvedli delavnico »*Vlaknine v prehrani*« v okviru srečanja z diabetiki na počitnikovanju v Ankaranu, pripravili smo tudi mnenje o organizirani prehrani delavcev v podjetju Mitol Sežana.

Staranje: Izvedli smo 12 predavanj na temo staranja, 10 x smo z gradivi in promocijo sodelovali na dogodkih in stojnicah. Pripravili smo 37 sporočil za medije, članke in prispevke. Na OE Nova Gorica smo v okviru obeležitve Evropskega dne medgeneracijske solidarnosti izvedli srečanje *Druženje s srcem* in izvajali

aktivnosti za pripravo na akcijo *Pokloni čas, polepšaj dan* (PČPD) v 2024 ter koordinirali in pripravili publikacijo za leto 2023 na področju staranja. Pripravili smo tudi dva demo posnetka na temo Staranja in demence ter ju objavili na NIJZ Youtube kanal. Na OE Celje smo skupaj z OE Maribor sodelovali na srečanju »*Kako lahko lokalna skupnost pripomore k ustvarjanju pogojev za izboljšanje duševnega zdravja starejših?*«. Na OE Koper smo izvajali *Pomoč pri demenci*, v okviru katere smo koordinirali mesečna srečanja skupine za samopomoč svojcem bolnikov z demenco v sodelovanju z Društvom Primorske Spominčice, in dogodek enodnevno šolo demence »*Živeti z demenco – vsak dan*«. Na OE Novo mesto smo organizirali regijsko strokovno srečanje »*Aktivno in zdravo staranje*«. Na OE Kranj smo pripravili regijsko akcijo *Starejši znamo, zmoremo, želimo*, ob Mednarodnem dnevu starejših – natečaj ustvarjalnih del, ki so bila v septembru in oktobru razstavljena na Zvezi kulturnih društev Kranj. V okviru akcije Pokloni čas, polepšaj dan smo zbrali več kot 1000 izdelkov otrok in učencev, ki so jih patronažne MS v tednu ob MD starejših odnesle svojim starejšim oskrbovancem. V Medgeneracijskem centru Bled smo izvedli delavnico na temo gibanja in udeležencem poklonili izdelke, ki so jih ustvarili osnovnošolci. Na OE Murska Sobota smo sodelovali pri pripravi projekta *JA Dementia*. Na OE Ravne smo izvedli nacionalno srečanje v centru starejših KO-RA. Na OE Ljubljana smo organizirali regijsko strokovno srečanje »*Doživeti zdravja polno visoko starost*« in sodelovali na Festivalu za 3. življenjsko obdobje.

Rak: Izvedli smo 29 predavanj na temo rakavih obolenj, 66 x smo z gradivi in promocijo sodelovali na dogodkih in stojnicah. Pripravili smo 72 sporočil za medije, člankov in prispevkov. Teden boja proti raku smo obeležili s predavanji, stojnicami, medijskimi prispevki, informativni panoji, pošiljanjem vabil k sodelovanju v programu Svit NVO-jem in drugimi aktivnostmi.

Zasvojenosti: Izvedli smo 15 predavanj na temo zasvojenosti za šole in 16 predavanj za splošno javnost na drugih dogodkih. 32 x smo z gradivi in promocijo sodelovali na dogodkih in stojnicah. Pripravili smo 61 sporočil za medije, člankov in prispevkov s temo zasvojenosti. Z raznolikimi aktivnostmi (informativni panoji, medijski prispevki, vabljenje k sodelovanju v raziskavi »*Prepovedi kajenja v odprtih prostorih slovenskih občin*«, predavanja, sodelovanje na stojnicah) smo obeležili Dan brez cigarete (31. 1.), Svetovni dan brez tobaka (31. 5.) in Dan brez alkohola (9 dogodkov, po en na OE, od tega 3 strokovna srečanja in 6 dogodkov za splošno javnost, podkrepljenih z medijsko kampanjo in medijskimi sponzorstvi).
Na OE Novo mesto smo sodelovali z mednardno org. NACOA pri pripravi okrogle mize ob tednu otrok iz alkoholnih družin. Aktivno smo sodelovali v mreži Euronet. 5 sodelavcev OE sodeluje pri usposabljanju in spremljanju dela izvajalk delavnice SOPA – svetovanje za opuščanje tveganega in škodljivega pitja alkohola. Z aktivnostmi in podporo pokrivajo celotno Slovenijo. Organizirali smo letno regijsko strokovno srečanje v mesecu preprečevanja zasvojenosti »*Pred zasloni*« (OE Celje) in akcijo »*Goreče sporočilo*« (OE Murska Sobota) ter pripravili in izvedli nacionalno raziskavo na področju *Stališč staršev in strokovnih delavcev do elektronskih cigaret, ogrevanih tobačnih izdelkov, nikotinskih vrečk in brezdimnih tobačnih izdelkov* (OE Ravne). Na OE Celje smo organizirali in izvedli strokovno srečanje *LAS* za preprečevanje zasvojenosti Savinjske, Posavske in Koroške regije, 10. 12. 2024. Na OE Maribor smo 20. 6. 2024 obeležili mednarodni dan boja proti zlorabi in nezakonitemu prometu z drogami z *Dnevom odprtih vrat* našega programa »*Pogovorimo se*«, kjer smo vabili strokovnjake iz regije s področja zasvojenosti. Izvedli smo (OE Maribor) tudi regijsko strokovno srečanje »*Vrtiljak duševnega zdravja*«. Na OE Kranj smo delovali na področju alkohola tudi na nacionalni ravni in v soavtorstvu pripravili sporočilo za medije *Ali ste vedeli, da je alkohol rakotvorna snov, ki vpliva tudi na razvoj raka dojke?* S posterjem *Razširjenost pitja alkohola med odraslimi prebivalci Slovenije v letu 2023* smo sodelovali na 2. nacionalni konferenci JZ in pri aktivnostih za izvedbo 10. obletnice prve obeležitve Dneva FAS v Sloveniji, ter pri pripravi monografije *Kazalniki rabe alkohola in nekatere zdravstvene posledice 2013-2021* ter infografike *Alkohol v številkah*. Aktivno smo vključeni v pripravo publikacije o pivskem vedenju prebivalcev Slovenije na osnovi raziskave ATADD. Na strokovnem

posvetu *Alkohol in delovno mesto* pa smo imeli prispevek Alkohol v številkah v slovenski družbi ter Pristop SOPA.

Zdrava spolnost: 2 x smo z gradivi in promocijo sodelovali na dogodkih in stojnicah. Na OE Novo mesto smo izvedli strokovno predavanje za koordinatorje programa Zdrave šole na temo komuniciranja z mladimi o spolnosti. Na OE Kranj smo sodelovali na premieri serije oddaj »*Prvič*« v Kinu DVOR, odgovarjali na novinarska vprašanja s področja spolnosti mladostnikov in sodelovali z MZ v povezavi z izvajanjem projekta *Virus* http://www.virus.dsms.net/. Pripravili smo osnutek tabele pokritosti vsebin VZOM, vezanih na vzgojo za zdravo spolnost za OŠ v regiji in Sloveniji glede na vnos v eSZBO ter hiter pregled rezultatov. Sodelovali smo pri pripravi (OE Kranj) priročnika za izvajalce delavnic celostne spolne vzgoje v okviru odbora za reproduktivno zdravje Zveze študentov medicine Slovenije (iskanje recenzentov, prebiranje priročnika, priprava pregleda in usmeritev za popravke).

Varno s soncem: Izvedli smo 5 predavanj na temo zaščite pred soncem, 11 x smo z gradivi in promocijo sodelovali na dogodkih in stojnicah. Pripravili smo 8 sporočil za medije, člankov in prispevkov. Na OE Ljubljana smo v sklopu različnih dogodkov izvajali pogovore o zaščiti pred soncem za skupine otrok, na OE Nova Gorica smo pripravili infografike, plakate, kviz in igre na temo UV sevanja za osnovne šole in organizirali intervju z ambasadorko za preprečevanje kožnega melanoma pri Združenju društev za boj proti raku Slovenije. Na OE Koper smo izvedli predavanje Varno s soncem in pazljivo v vročih dneh, v okviru srečanja z diabetiki na počitnikovanju v Ankaranu.
Na OE Ravne smo nudili pomoč pri organizaciji sodelovanja Gimnazije Ravne na Koroškem v pilotnem projektu Varno s soncem na srednjih šolah.

Sodelovanje z občinami

V okviru programa **Zdravje v občini** smo na vseh območnih enotah pregledali publikacije Zdravje v občini za vse občine v regiji, jih nato promovirali in posredovali vsem partnerjem. 20 x smo kazalnike zdravja predstavljali lokalnim partnerjem in občinam na seji/predavanju/izobraževanju. Iz vsake regije smo pripravili obrazložitev za izbrano občino, kandidatko za naziv Občina zdravja. OE Kranj je predstavil regijsko publikacijo *Zdravje v gorenjskih občinah s trendi in izzivi, 2023*, https://nijz.si/publikacije/zdravje-v-gorenjskih-obcinah-s-trendi-in-izzivi-2023/ ključnim deležnikom v regiji in pričel s pripravo *Zdravje v gorenjskih občinah s trendi in izzivi, 2024*, ter pomagal pri pripravi identične publikacije OE Celje.

V sklopu programa **Zdrava mesta** smo se vse območne enote udeležile nacionalnega sestanka koordinatorjev Zdravih mest. Izvedli smo 85 sestankov strokovne skupine Zdravih mest. Udeležujemo se sestankov lokalnih skupin za zdravje v posameznih občinah in pomagamo pri pripravi različnih dokumentov, potrebnih za delovanje lokalnih skupin za zdravje v posameznih občinah. Na OE Ravne smo predstavili projekt *Dojenju prijazno mesto Ravne*, na sestanku skupine Ravne na Koroškem Zdravo mesto. Izvedli smo tudi sestanek z Regionalno razvojno agencijo z namenom regijske razširitve projekta, oddaja prijave projekta *Zdrava Koroška* na RRA.
Sodelujemo tudi z Občino Ravne na Koroškem v okviru projekta *Trim steza - plac za vse generacije* (strokovno sodelovanje s predlogi aktivnosti na stezi, promocijo, sodelovanje na koordinacijskih sestankih).

Sodelovanje z mediji

Aktivno smo sodelovali z regijskimi in po potrebi tudi nacionalnimi mediji. Lokalnim medijem smo, glede na potrebe, posredovali nacionalna sporočila, vabila na novinarske zajtrke, briefinge in konference ter posredovali novice o objavah novih NIJZ publikacij/smernic. Pripravili in posredovali smo 54 regijskih sporočil za medije, pripravili 63 prispevkov za lokalne občinske časopise in gradiva, pripravili 187 prispevkov za lokalne spletne strani (občin, organizacij), 78 objav na spletnih straneh območne enote. Izvedli smo 115 izjav in medijskih nastopov strokovnjakov območnih enot, organizirali 16 novinarskih konferenc. Dodatno smo posneli 3 »podkaste« in 5 promocijskih videoposnetkov, sodelovali na 2 nacionalnih novinarskih konferencah in na druge načine redno sodelovali z lokalnimi mediji. Na OE Ravne smo pripravili vsebine za novo spletno stran *Življenje s svincem* www.sanacija-svinec.si, snemali video prispevke za promocijo spletne strani in pripravili promocijski material za promocijo spletne strani na družbenih omrežjih NIJZ.

Drugo

Na posameznih OE smo se aktivno vključevali v projekte: JA PreventNCD, JACARDI, JAImpleMENTAL, JaDementia, JADE Health, RomStat, SHE4AHA, JATC2 (Joint Action of Tobacco Control), Naspan.si, preprečevanje zasvojenosti Ravne in Sistemska obravnava predkrhkosti s poudarkom na predkrhkosti za zdravo in kakovostno staranje. https://nijz.si/projekti/

Na vseh območnih enotah smo se aktivno vključevali v pripravo nove publikacije na področju neenakosti v zdravju, ki jo vodi NIJZ, v okviru katere smo izvedli anketo med regijskimi deležniki in pripravili prispevke za publikacijo.

Na OE Kranj smo izvajali aktivnosti na področju motenj hranjenja (sodelovanje v ekspertni skupini, spremljanje dogajanja na področju motenj hranjenja v Sloveniji, odgovarjanje na novinarska vprašanja in priprava prispevka za konferenco EUPHA). Na OE Kranj smo na področju alkohola aktivno sodelovali pri nacionalnih in mednarodnih raziskavah, pripravi publikacij (zaključevanje monografije Kazalniki rabe alkohola in nekatere zdravstvene posledice 2013-2021) ter dogodkov (10. letnica prve obeležitve Dneva FAS v Sloveniji).

Koordinirali smo tudi delo Društva za boj proti raku Celje, Koroške in Nove Gorice RAK.si oziroma aktivno sodelovali z Gorenjskim društvom za boj proti raku.

Na OE Maribor smo izvajali Program za preprečevanje in obravnavo zasvojenosti »Pogovorimo se« https://nijz.si/obmocna-enota-maribor/dan-odprtih-vrat-programa-za-preprecevanje-in-obravnavo-zasvojenosti-pogovorimo-se-nijz-oe-maribor/, ki obravnava uporabnike prepovedanih drog in tudi uporabnike, ki imajo težave s področja nekemičnih zasvojenosti. V okviru programa smo sodelovali z zunanjimi institucijami v lokalnem in regijskem okolju, se vključevali v načrtovanje in izvajanje preventivnih dejavnosti s področja zasvojenosti in program predstavljali na 2. Festivalu duševnega zdravja v Mariboru.

Na OE Maribor sodelujemo tudi v projektu »*Opolnomočenje strokovnjakov za izvajanje indicirane preventive na področju drog*« https://nijz.si/projekti/predlog-izobrazevalnega-modela-za-opolnomocenje-strokovnih-delavcev-na-podrocju-zasvojenosti-za-izvajanje-indicirane-preventive-v3-2309/.

Na OE Koper smo izvajali *Program zmanjševanja škode uporabe prepovedanih drog* (koordinacija programa, zbiranje epidemioloških podatkov med visoko tveganimi uporabniki drog in drugo).

Na OE Nova Gorica smo pripravili vsakoletni izračun kazalnikov kakovosti pitne vode in prikaz podatkov v GIS-u za celotno državo.

Na OE Nova Gorica smo izvajali aktivnosti, določene z Akcijskim planom za invalide 2023 – 2030.
Na OE Celje smo izvajali specifične aktivnosti v okviru vodenja projekta *Zgodnja prepoznava težav in preventivno delo z mladostniki* in vodenja internega terciarnega projekta *NASPAN.si*, v katerem je sodelovala tudi OE Novo mesto.
Na OE Murska Sobota smo sodelovali z Zvezo Romov Slovenije in pripravili poročilo za Urad za narodnosti (Romi). Sodelovali smo tudi z Ljudsko univerzo Murska Sobota pri skupini PUM-O ter pripravi modula za izobraževanje s posebnimi znanji v okviru PUM-O. Na OE Murska sobota smo izvajali tudi predavanja za zdravnike in zobozdravnike pripravnike (ustno zdravje, javno zdravje v Sloveniji).
Sodelovali smo tudi v projektu »*Dober tek študent*« (OE Maribor in OE Murska Sobota), ki je potekal v Mariboru.
Na OE Ravne na Koroškem smo izvajali program *Življenje s svincem*, v sklopu katerega smo poleg rednih aktivnosti vzpostavili novo spletno stran Življenje s svincem in pripravili promocijo z Mici in Bico. Sodelovali smo tudi z RRA Koroške, pri pripravi regionalnega prostorskega plana - strateškega akta. Predsedovali smo delovni skupini za preprečevanje zasvojenosti v Občini Ravne na Koroškem (LAS).
Na OE Ljubljana smo aktivno sodelovali pri organizaciji simpozija ob Svetovnem dnevu brez tobaka (31. 5.). Prav tako smo aktivno vključeni v vodenje in koordinacijo dela na QuiLine – telefonu za podporo pri opuščanju kajenja ter tudi pri usposabljanju in spremljanju dela izvajalk delavnic in individualnega svetovanja za opuščanje kajenja v ZVC/CKZ. Aktivno smo sodelovali pri pripravi spremembe ZOUTI. Na OE Ljubljana smo izvajali poročanje o delu službe za rehabilitacijo (URI Soča).

DUŠEVNO ZDRAVJE

Oddelek za duševno zdravje

- Sistematično in redno spremljanje duševnega zdravja in samomora v Sloveniji
  - Pripravljen dogovor o prenosu kazalnikov duševnega zdravja na podatkovni portal NIJZ;
  - Pripravljen končni nabor kazalnikov za prenos na podatkovni portal NIJZ.
- Sistematično in redno spremljanje vseh pojavnih oblik nekemičnih zasvojenosti v Sloveniji
  - Pripravljeni kazalniki ter rekodirani podatkov za raziskavo ATADD (anketa o tobaku, alkoholu in drugih drogah), pripravljen prvi osnutek stratistične publikacije.
- Destigmatizacija in vključevanje oseb z izkušnjo
  - Koordinacija, izvedba in evalvacija Festivala duševnega zdravja 2024 v Mariboru;
  - Koordinacija in priprava na izvedbo Festivala duševnega zdravja 2025 v Kopru;
  - Oblikovanje konceptualnega modela antistigma kampanje za starejše odrasle po modelu Theory of change, priprava osnutka vsebine in oblikovne podobe za nadgradnjo spletne strani Nisi okej? Povej naprej (modificirana na populacijo starejših);
  - Osveščanje o pravicah oseb z invalidnostmi ter težavami v duševnem zdravju, s pomočjo WHO Quality Rights spletne učilnice
    - prevod orodja z podnaslavljanjem video vsebin in usklajevanje z WHO, testiranje in revidiranje spletne učilnice,
    - Izvedba usposabljanja iz orodja QualityRights, s poudarkom na specifični temi Alternativne prakse prisilnim ukrepom v službah za duševno zdravje.

- Razvoj in implementacija manjkajočih ter nadgradnja obstoječih aktivnosti s področja nekemičnih zasvojenosti ter postavitev in krepitev mreže virov pomoči, ki bo odgovarjala na potrebe prebivalcev na področju nekemičnih zasvojenosti v Sloveniji
  - Koordinacija in izvedba 3. nacionalne konference obvladovanja nekemičnih zasvojenosti.
- Osvežitev in dopolnitev obstoječih smernic za odgovorno poročanje o samomoru
  - Prevedene in prirejene smernice za odgovorno novinarsko poročanje;
  - Pripravljen kratek povzetek smernic za odgovorno novinarsko poročanje.
- Razvoj programa Psihološka prva pomoč
  - Tisk in diseminacija plakatov, letakov in smernic (samomor, depresija, panični napadi, škodljivo pitje alkohola) vsem centrom za krepitev zdravja, centrom za socialno delo ter območnim enotam NIJZ;
  - Ponatis in diseminacija smernic PPP območnim enotam NIJZ;
  - Izvedenih 9 pilotnih izobraževanj za modul depresija in samomor;
  - Izvedenih 6 pilotnih izobraževanj za modul čezmerno pitje alkohola.
- Evalvacijsko poročilo pilotnih izvedb (procesne evalvacije ter evalvacija (pred-po-po 3 mesecih) Analiza policijskih zapisnikov o samomoru
  - Zaključeno pregledovanje in analiziranje policijskih zapisnikov o samomoru;
  - Zbrani izsledki analiz podatkov iz zapisnikov o samomoru s poudarkom na komunikaciji samomorilnih namer in okoliščinah samomora.
- Forenzična psihiatrija v Sloveniji: pregled dobrih praks in razvoj metode za celovit pregled potreb pacientov
  - Usklajevanje in sodelovanje z Ministrstvom za pravosodje na področju forenzične psihiatrične obravnave mladoletnih oseb;
  - Izveden pregled stanja v tujini na področju obravnave mladoletnih storilcev kaznivih dejanj;
  - Izveden prvi del sistematičnega pregleda terapevtskih obravnav, rehabilitacije in ocenjevanja (diagnostika) potreb za mladoletne storilce kaznivih dejanj – zbrani in prečiščeni podatki.

Oddelek za upravljanje Nacionalnega programa duševnega zdravja

- Upravljanje Programa MIRA
  - Podpora delovanju interdisciplinarnih delovnih skupin;
  - Podpora delovanju regijskim koordinatorjem za duševno zdravje na območnih enotah NIJZ;
  - Priprava in usklajevanje novega akcijskega načrta (2024-2028) za program MIRA;
  - Evalvacija Akcijskega načrta 2022-2023 programa MIRA;
  - Koordinacija psihosocialne podpore ob poplavah 2023;
  - S spodbudo projekta skupnega ukrepanja JA impleMENTAL smo v dveh okoljih vzpostavili lokalne skupine, t.i. mreže duševnega zdravja:
    - Pripravljeni akcijski načrti za izvajanje storitev v dveh pilotnih okoljih (Nova Gorica, Murska Sobota),
    - Izvedena evalvacija izvajanja pilotnih mrež duševnega zdravja v obeh pilotnih okoljih

- V zakonodajni postopek smo vložili predlog ureditve sistemskega financiranja specializacij klinične psihologije in klinične logopedije.
- Nacionalno-območna koordinacija centrov za duševno zdravje otrok in mladostnikov ter centrov za duševno zdravje odraslih:
    - Koordinacija in strokovno usmerjanje mreže Centrov za duševno zdravje otrok in mladostnikov (v nadaljevanju: CDZOM)
        - Koordinacija mreže CDZOM in podpora rednemu delovanju IDS za mrežo CDZOM: (zagotavljanje povezovanja in učinkovitega sodelovanja med CDZOM, zagotavljanje učinkovitega sodelovanja in učinkovite komunikacije med CDZOM in NIJZ, skrb za pretok informacij in dokumentov med različnimi deležniki, proaktivni pristop k sklepanju sodelovanja med IDS za mrežo CDZOM in strokovnimi združenji ter zagotavljanje podpore strokovnih združenj delovanju mreže CDZOM, proaktivno sodelovanje pri dogovarjanju predstavnikov poklicnih skupin z odločevalci (ZZZS, različna ministrstva), oblikovanje poročil in analiz (kontinuirana naloga)
        - Načrtovanje, priprava in izvedba sestankov z namenom izboljšanja delovanja mreže CDZOM (11 sestankov IDS za mrežo CDZOM v 2024, sestanki ožje skupine za koordinacijo, sestanki s strokovnimi združenji in predstavniki poklicnih skupin, sestanki z odločevalci ipd.) (kontinuirana naloga)
        - Izvajanje strokovnih obiskov s svetovanjem v CDZOM: izvedli smo obiske v CDZOM Nova Gorica in Domžale ter Novo Mesto in Slovenska Bistrica (podpora vzpostavljanju), Murska Sobota, Ljubljana-Vič, Ljubljana-Center, Sevnica, Celje (kontinuirana naloga). Izvedba strokovnih obiskov v RA CZO Šentvid pri Stični in RA CZO Koper.
        - Izvajanje regijskih posvetovalnih strokovnih srečanj med CDZOM in dispanzerji za mentalno zdravje v regijah: 6 srečanj v 2024.
        - Vsebinska priprava programa 2-dnevnega usposabljanja za poklicne skupine zaposlene v CDZOM (pedopsihiatri, klinični psihologi in psihologi) na temo MAS v obdobju mladostništva (zaključeno februarja 2024) in izvedba usposabljanja (marec, 2024). Vsebinska priprava 3. in 4. sklopa usposabljanja – Timsko in multidisciplinarno delo v CDZOM (november 2024). Vsebinska priprava usposabljanja – Triaža (november 2024).
        - Dogovor in usklajevanje poklicnih skupin v CDZOM o vsebini in obliki izvida / informacije vnesene v CRPP (marec – julij, 2024).
        - Sestanek s predstavniki Tom telefona (februar, 2024) in s predstavniki Sekcije primarnih pediatrov (april, 2024) z namenom zagotavljanja učinkovitega sodelovanja in komunikacije med službami ter kakovostne obravnave uporabnikov oz. pacientov. Načrtovanje posveta (marec 2025) o obravnavi ogroženih otrok v anonimnih telefonskih in spletnih svetovalnicah (oktober-december 2024).
        - Sestanek s predstavniki Zavoda za šolstvo RS o izboljšanju postopka usmerjanja otrok in mladostnikov (junij, 2024).
        - Podpora delovanju Delovne skupine RA-CZO (zagotavljanje povezovanja in učinkovitega sodelovanja med RA-CZO, zagotavljanje učinkovitega sodelovanja in učinkovite komunikacije med RA-CZO in NIJZ, skrb za pretok informacij in dokumentov med različnimi deležniki, proaktivni pristop k sklepanju sodelovanja med Delovno skupino za RA-CZO in strokovnimi združenji ter zagotavljanje podpore strokovnih združenj delovanju mreže RA-CZO, proaktivno sodelovanje pri dogovarjanju predstavnikov poklicnih skupin z odločevalci (ZZZS, različna ministrstva) (kontinuirana naloga).
        - Organizacija in izvedba sestanka razvojnih pediatrov in pediatrov Delovne skupine za predšolske otroke v Programu ZDAJ (maj, 2024).

- Vzpostavitev (februar, 2024) in podpora delovanju Delovne skupine predstavnikov poklicnih skupin RA-CZO (zagotavljanje učinkovitega sodelovanja in učinkovite komunikacije med predstavniki poklicnih skupin RA-CZO in NIJZ, skrb za pretok informacij in dokumentov med različnimi deležniki) (kontinuirano).
- Priprava delovne verzije dokumenta Opis del in nalog zaposlenih v RA-CZO (maj - julij december 2024).
- Priprava medresorskega posveta o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami (november 2024).
- Izdaja posodobitev šifrantov storitev v CDZOM (september 2024).
- Vsebinski pregled Uredbe o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2024 in priprava predloga za MZ za dopolnitev Uredbe (zaključeno maja 2024).
- Pregled Kataloga delovnih mest za dejavnost zdravstva pri pripravi predloga sprememb delovnih mest v pogajanjih med sindikati in Vlado RS (zaključeno junija 2024).

- Koordinacija in strokovno usmerjanje Centrov za duševno zdravje odraslih
  - Koordinacija mreže CDZO in podpora rednemu delovanju IDS za mrežo CDZO (zagotavljanje povezovanja in učinkovitega sodelovanja med CDZO, zagotavljanje učinkovitega sodelovanja in učinkovite komunikacije med CDZO in NIJZ, skrb za pretok informacij in dokumentov med različnimi deležniki, sodelovanje z odločevalci (ZZZS, različna ministrstva), oblikovanje poročil in analiz (kontinuirana naloga).
  - Načrtovanje, priprava in izvedba sestankov z namenom izboljšanja delovanja mreže CDZOM (8 sestanki IDS za mrežo CDZOM, sestanki ožje skupine za koordinacijo, sestanki s strokovnimi združenji in predstavniki poklicnih skupin, sestanki z odločevalci ipd.) (kontinuirana naloga).
  - Izvajanje strokovnih obiskov s svetovanjem v CDZO: v prvem polletju 2024 smo izvedli 13 obiskov vseh 19 CDZO (Logatec, Škofja Loka, Domžale, Trbovlje, Celje, Posavje, Kočevje, Šentjur, Velenje, Maribor, Murska Sobota, Ormož, Tolmin, Nova Gorica, Koper, Ravne na Koroškem, Slovenske Konjice, Novo mesto in Ptuj), skupno 24 obiskov.
  - Izvajanje regijskih posvetovalnih strokovnih srečanj med CDZO, psihiatričnimi bolnišnicami in samostojnimi ambulantami v regijah: 3 srečanja v 2024.
  - Posodobili smo protokol sodelovanja CDZO in NMP; posodobili smo klinično pot za zdravljenje alkoholizma; izdali smo protokol Ocenjevanje tveganja za metabolni sindrom pri pacientih z antipsihotično terapijo.
  - Priprava in posodabljanje šifranta storitev ZZZS; usklajevanje z deležniki; Podpora in pomoč CDZO pri uporabi šifranta storitev ZZZS, usklajevanje vprašanj z ZZZS.
  - Vsebinski pregled Uredbe o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2024 in priprava predloga za MZ za dopolnitev Uredbe s programi CDZO in ambulantne psihiatrije (zaključeno maja 2024).

- Spremljanje in evalvacija dela Centrov za duševno zdravje
  - Kazalniki spremljanja CDZOM in CDZO: Zbiranje in analiza podatkov o delovanju CDZ (kontinuirana naloga).
  - Popis kadrov v CDZOM in CDZO, 2. polletje 2023, 1. polletje 2024, stanje na dan 31. 12. 2023 in 1. 6. 2024: posodobitev metodoloških navodil, priprava template (v xls formatu),

pošiljanje metodoloških navodil regijskim koordinatorjem MIRA, metodološka in vsebinska podpora regijskim koordinatorjem MIRA pri zbiranju podatkov, (maj, december, 2024).

- Popis kadrov v CDZOM in CDZO: zbiranje podatkov, priprava podatkovne baze in analize ter v sodelovanju z vodji centrov preverjanje pridobljenih podatkov in priprava končne verzije poročila (januar – februar; junij – julij, 2024). Priprava metodoloških navodil za zbiranje podatkov o kadrih v RA-CZO (oktober 2024).
- Priprava in izvajanje ankete o delovanju CDZOM v 1ka formatu za vodje centrov in zaposlene (spremljamo strukturne kazalnike - ustreznost prostorov, kadrovsko stanje, opremljenost z diagnostičnimi in terapevtskimi pripomočki, psihoterapevtska usposobljenost izvajalcev, in procesne kazalnike (število prikazov primerov, delež vpisanih diagnoz MKB, število prvih pregledov, število izpeljanih skupin v okviru programa starševstva Neverjetna leta, število predstavitev kliničnih primerov timu in sodelovanje z deležniki v lokalnem okolju, ki ni vezano na obravnavo posamičnega pacienta) (januar, 2024). Prenovljena metodološka navodila, dopolnitev strukturnih in procesnih kazalnikov kakovosti v CDZOM (december 2024).
- Priprava in izvajanje ankete o delovanju CDZO v 1ka formatu za vodje centrov in zaposlene (podatki o številu obravnavanih pacientov v CDZO, novo vključenih in odpuščenih pacientov, razlogih za odpust, odzivnih časih v CDZO, najpogostejših diagnozah) (kontinuirana naloga).
- Priprava letnega poročila o ustreznosti sodelovanja in udeleževanja skupnih timskih sestankov med Dispanzerji za mentalno zdravje (DMZ) in CDZOM na geografskem območju CDZOM – za leto 2023 (za ZZZS, januar 2024).
- Poročilo o stanju in kazalnikih v mreži CDZOM in CDZO (analiza podatkov na podlagi poročil CDZOM/CDZO) za leto 2023 (za MZ, februar-marec 2024).
- Analiza realizacije storitev CDZOM in CDZO za leto 2023 ter spremljanje plana in realizacije za 1. polletje v 2024 na spletni strani ZZZS (kontinuirana naloga).
- Pregled števila prebivalcev po regijah v starostni skupini 0 – 19 let v letu 2023 zaradi ugotavljanja potreb po širitvi mreže CDZOM in usklajevanja z lokalnimi situacijami (marec, 2024).
- pregled stanja in ugotavljanje potreb po specializantih OMP v timih CDZOM (september 2024).
- Pregled stanja in priprava poročila o izmenjavi dobrih praks med CDZOM oziroma medsebojnih strokovnih (učnih) obiskov, ki doprinesejo k podpori strokovnemu razvoju (za evalvacijo AN 2022/2023, maj 2024).
- Navodila za strukturirano poročanje o obravnavah v CDZOM in CDZO v centralni register podatkov o pacientih (november 2024).

– Priprava in izvajanje usposabljanj s področja duševnega zdravja:
  - Usposabljanja strokovnega kadra Centrov za duševno zdravje odraslih
    - Načrtovanje, razvoj in priprava vsebin modulov temeljnega usposabljanja (Uvodno usposabljanje, 6. in 7. sklop usposabljanja);
    - Razvoj in nadgradnja izobraževalnih metod;
    - Posodobitev evidence opravljenih usposabljanj;
    - Posodobitev celotnega programa temeljnega usposabljanja za strokovni kader;
    - Načrtovanje, organizacija, koordinacija in izvedba Uvodnega usposabljanja 1. - 5. sklop (5 dnevno usposabljanje) - Etika, politika in zakonodaja, Prepoznavanje problemov, ocena potreb, načrtovanje obravnave, timsko delo, Protokoli sodelovanja in klinične poti v CDZO na primarni ravni, Težave v duševnem zdravju, Zdravljenje in rehabilitacija (49 udeležencev);

- Priprava, izvedba in vrednotenje zaključnih nalog izpita po opravljenem Uvodnem usposabljanju;
- Načrtovanje, organizacija, koordinacija in izvedba 6. sklopa usposabljanja (1 dan) – Obravnava duševnih motenj in mreža služb (52 udeležencev);
- Načrtovanje, organizacija, koordinacija in izvedba 7. sklopa usposabljanja (1 dan) – Promocija duševnega zdravja in preventiva duševnih motenj (50 udeležencev);
- Načrtovanje, organizacija, koordinacija in izvedba 8. sklopa usposabljanja (2 dni) – Komunikacija (42 udeležencev);
- Načrtovanje, organizacija, koordinacija in izvedba dodatnega usposabljanja za psihologe v CDZO v sodelovanju z Zbornico kliničnih psihologov Slovenije z naslovom Identiteta psihologa (40 udeležencev);
- Organizacija in izvedba letnega strokovnega srečanja timov CDZO (nosilna tema: izvajanje psihoedukacije v CDZO) – 125 udeležencev (1 dan);
- Upravljanje spletne učilnice za zaposlene v CDZO;
- Priprava jedrnega programa in postopek prijave Interdisciplinarnega usposabljanja strokovnega kadra na področju duševnega zdravja v sistem mikrodokazil;
- Načrtovanje izobraževanja za nadzorovano obravnavo za strokovni kader v CDZO;
- Podpora delovanju IDS za izobraževanje;
- Priprava poročila o izvedenih usposabljanjih za leto 2024;
- Priprava in vodenje evidenc izvedenih usposabljanj.

• Usposabljanja strokovnega kadra Centrov za duševno zdravje otrok in mladostnikov
- Izvedeno usposabljanje (5. sklop - Otroci in mladostniki z razvojno-nevrološkimi motnjami – prepoznavanje, pojasnjevanje in načrtovanje podpore in 6. sklop – Vloga posameznih poklicnih skupin v timih CDZOM) za specialne pedagoge, socialne delavce, logopede in delovne terapevte - 83 udeležencev (2 dni);
- Izvedeno usposabljanje 7. sklop – Motnja avtističnega spektra v obdobju mladostništva za psihologe klinične psihologe, pedopsihiatre iz CDZOM, dispanzerjev za mentalno zdravje ter klinično psiholoških in pedopsihiatričnih ambulant - 107 udeležencev (2 dni);
- Izvedeno usposabljanje Sistemska delavnica za delo z družinami za socialne delavce – 16 udeležencev (2 dni);
- Izvedeno usposabljanje 3. in 4. sklop – Timsko in multidisciplinarno delo v CDZOM - z dokazi podprta klinična praksa in Družina z duševno motnjo in duševno zdravje na delovnem mestu, za strokovni kader v CDZOM in zaposlene v dispanzerjih za mentalno zdravje – 62 udeležencev (2 dni);
- Izvedeno usposabljanje za Triažo, za kader zdravstvene nege – 17 udeležencev (1 dan);
- Upravljanje spletne učilnice za zaposlene v CDZOM;
- Priprava poročila o izvedenih usposabljanjih za leto 2024;
- Priprava in vodenje evidenc izvedenih usposabljanj.

– Komuniciranje z različnimi javnostmi (interno, zunanjo, strokovno, splošno):
• Izvajanje komunikacijskih aktivnosti:
- Priprava in objava: sporočila za javnost (6), objave na spletni strani Programa MIRA (38), objave na spletni strani in profilih družbenih omrežij NIJZ.
- Oblikovanje slikovnih komunikacijskih gradiv za članke.
- Komunikacijske in promocijske aktivnosti ob izvedbi dogodkov, kot so Festival duševnega zdravja, regijske (9) in nacionalna obeležitev (1) Svetovnega dneva duševnega zdravja, Nacionalna konferenca o nekemičnih odvisnostih.

- Objave v medijih:
  - Organizacija, koordinacija in avtorizacija objav/člankov/intervjujev v medijih, kot so Planet TV, RTV Slovenija, Nedeljski dnevnik, Necenzurirano, N1 Slovenija, Slovenske novice, Radio Kranj, Filmska produkcija Vertigo, Nedelo, Med.Over.Net, Delo, POP TV (27 odzivov na prošnje medijev).
  - Pripravljeni posamični komunikacijski načrti.
  - Povečanje števila objav v medijih o duševnem zdravju za 13 % v primerjavi z letom 2023 in za 42 % povečanje v primerjavi z letom 2022 (1.905 objav v spremljanih medijih na temo duševnega zdravja v letu 2024, 1.686 v letu 2023 in 1.189 v letu 2022).

- Priprava specifičnih gradiv:
  - Priprava in objava posodobljenih zemljevidov obstoječih in načrtovanih Centrov za duševno zdravje otrok in mladostnikov in Centrov za duševno zdravje odraslih.
  - Pregled in pripombe v priročniku Smernice za medijsko poročanje o samomoru.
  - Priprava scenarija o regijskih ozaveščevalnih dogodkih v knjižnicah širom Slovenije.
  - Sodelovanje pri pripravi izobraževalnih gradiv o duševnem zdravju na delovnem mestu za zaposlene v vrtcih in o duševnem zdravju ob izgubi dela.
  - Organizacija sodelovanja v podkastu Digitrajno izobraževanje in podkastu NIJZ.

- Izobraževalna in promocijska gradiva:
  - Priprava predloga naročila tiska in promocijskih gradiv, ocena stroškov, izvedba javnega naročila, distribucija, manipulacija dostave in vodenje evidence porabe ter skladiščenja.
  - Nabava izobraževalnih gradiv: Slabemu počutju sem kos – za mladostnike, Krepitev duševnega zdravja starejših.
  - Nabava promocijskih gradiv: novoletna voščilnica, namizni koledarji, ovratni trakovi – buffi, antistres žogice.

- Vsebine za ciljne javnosti:
  - Gradivo o duševnem zdravju mladostnikov v obdobju najstništva, 28 vsebinskih poglavij, opremljenih z avtorskimi ilustracijami (zamisel, priprava, lektoriranje, urednikovanje, usklajevanje postopka strokovnega pregleda in avtorizacije ter objava na spletni strani).
  - Članek »Skrb za duševno zdravje v šolskih okoljih« (zamisel, usmerjanje, lektoriranje, urednikovanje, usklajevanje postopka avtorizacije in objava).
  - Priprava predloga oziroma koncepta za vsebine o duševnem zdravju starejših.

- Upravljanje spletne strani www.zadusevnozdravje.si:
  - Redakcija in lektura sprotnih objav/člankov/novic.
  - Sprotne posodobitve podatkov, objavljenih na spletni strani.

- Seznam mreže Virov pomoči:
  - Letna posodobitev seznama virov pomoči na spletni strani (interaktivni seznam).
  - Posodobitev 9 regijskih seznamov v formatu za tiskanje.

- Prilagoditev izbranih spletnih vsebin za osebe z oviranostmi:
  - 7 vsebin v lahkem branju;
  - 7 avdio in video vsebin s tolmačenjem.

- Razvoj aktivnosti za varovanje in krepitev duševnega zdravja pri delu, s poudarkom na psiho-socialnih tveganjih
  - Končna redakcija, oblikovanje, javna objava in prvi krog diseminacije spletne znanstvene monografije »Duševne stiske na delovnem mestu skozi mikrozgodbe. Analiza potreb in participativno osmišljanje rezultatov«;
  - Izdelava novega dvostranskega A4 letaka »Kako poskrbeti za duševno počutje ob brezposelnosti ali izgubi dela« v sodelovanju z Zavodom RS za zaposlovanje;
  - Sodelovanje pri prevodu strokovne terminologije za Smernice SZO za duševno zdravje pri delu
  - Priprava in snemanje predavanja »Kako varovati in krepiti duševno zdravje na delovnem mestu«, ki je bilo distribuirano zaposlenim v vrtcih iz cele Slovenije v okviru programa Zdravje v vrtcu;
  - Pregled mednarodnih vprašalnikov za oceno psihosocialnih tveganj ter stopnjo doživljanja stresa pri delu in izbor 3 vprašalnikov za prevod in prenos v slovensko okolje delodajalcem za odkrivanje in obvladovanje psihosocialnih tveganj;
  - Priprava vsebine o stigmi za novo poglavje zavihka Na delovnem mestu na spletni strani;
  - Priprava koncepta in izhodiščnega besedila za pristajalno stran za dopolnitev in nadgradnjo zavihka Na delovnem mestu na spletni strani www.zadusevnozdravje.si ;
  - Evidentiranje (evalviranih) storitev za delovne organizacije in posameznike s področja varovanja in krepitve duševnega zdravja pri delu (posodabljanje seznama storitev za delovne organizacije; strokovni pregled novih vlog);
  - Spremljanje povpraševanja po storitvah varovanja in krepitve duševnega zdravja pri delu (analiza podatkov iz ankete, ki je bila v 2023 prvič izvedena med ponudniki teh storitev, vključenih v seznam; priprava in oblikovanje Poročila o povpraševanju po storitvah varovanja in krepitve duševnega zdravja pri delu 2022/23; posodobitev ankete in izvedba novega anketiranja 2023/24).

- Krepitev strokovnih kompetenc ključnih deležnikov na področju varovanja in krepitve duševnega zdravja pri delu
  - Zasnova, priprava gradiv in trikrat pilotna izvedba 4-urnega izobraževalnega modula »Vodstveni delavci in duševno zdravje na delovnem mestu« v sklopu obveznega usposabljanja za vodstvene delavce v državni upravi in lokalnih skupnostih v okviru Upravne akademije;
  - Dogovor o izvajanju izobraževalnega modula »Skrb za dobro duševno zdravje v delovnem okolju« v sklopu neobveznega usposabljanja za nižje vodje v okviru Upravne akademije;
  - Izvedba dveh izobraževanj (predavanje in pisna naloga - praktični primer za udeležence) o promociji duševnega zdravja pri delu za strokovnjake iz standardnih timov ZVC/CKZ;
  - Idejna zasnova in sodelovanje pri izvedbi komunikacijskih aktivnosti ob svetovnem dnevu varnosti in zdravja pri delu (28. 4. 2024), ki je bil posvečen Vplivu podnebnih sprememb na duševno zdravje delovno aktivnega prebivalstva;
  - Idejna zasnova ter izvedba komunikacijskih aktivnosti za obeležitev svetovnega dne duševnega zdravja (10. 10. 2024), ki je bil posvečen duševnemu zdravju na delovnem mestu in obvladovanju psihosocialnih tveganj;
  - Izvedena predavanja za različne ciljne skupine: predstavnike delovnih organizacij na regijskih dogodkih, kadrovske strokovnjake na konferenci Kadrovske zveze Slovenije, strokovnjake in raziskovalce na področju zdravstva na dveh mednarodnih konferencah ter vodje uradov za delo na Zavodu RS za zaposlovanje.

- Ocena potreb na področju duševnega zdravja

- Pregled kvantitativnih orodij za oceno potreb s področja duševnega zdravja.

Ključni izdelki:

- Izvedba temeljnega usposabljanja za time CDZ in usposabljanj za regijske koordinatorje NIJZ (kontinuirano);
- Letno evalvacijsko poročilo o delovanju centrov za duševno zdravje;
- Letno poročilo za ZZZS o ustreznosti sodelovanja in udeleževanja skupnih timskih sestankov med Dispanzerji za mentalno zdravje (DMZ) in CDZOM na geografskem območju CDZOM – za leto 2023 (januar);
- Program in izvedba usposabljanja za pedopsihiatre, klinične psihologe in psihologe zaposlene v CDZOM na temo obravnave MAS v obdobju mladostništva (pripravila: ožja skupina za koordinacijo CDZOM) (februar);
- Poročilo za MZ o stanju in kazalnikih v mreži CDZOM za leto 2023 (marec);
- Delovna verzije dokumenta Opis del in nalog zaposlenih v RA-CZO (junij);
- Objava serije spletnih vsebin za mladostnike na spletni strani programa MIRA; https://www.zadusevnozdravje.si/dusevno-zdravje/mladostnistvo/ (maj);
- Objava prilagojenih spletnih vsebin za skupine z oviranostmi na spletni strani programa MIRA; https://www.zadusevnozdravje.si/prijazno-osebam-z-oviranostmi/ (april);
- Festival duševnega zdravja 2024, Maribor; https://nijz.si/zivljenjski-slog/dusevno-zdravje/festival-dusevnega-zdravja-2024/ (maj);
- Koordinacija psihosocialne pomoči po poplavah 2023; https://ojs-gr.zrc-sazu.si/ujma/article/view/9386 (kontinuirano);
- Razvoj kampanje za stigmatizacijo na področju duševnega zdravja starejših (november);
- Zagon spletne učilnice WHO QualityRights (december);
- Smernice za odgovorno novinarsko poročanje o samomoru (september);
- Poročilo o povpraševanju po storitvah varovanja in krepitve duševnega zdravja pri delu 2022/23;
- Zasnova in izvedba treh izobraževanj o duševnem zdravju na delovnem mestu (predavanje in delavnica skupaj 4 pedagoške ure) – v okviru obveznih izobraževanj za višje vodstvene delavce v državni upravi (maj, junij, oktober);
- Aktivnosti ob svetovnem dnevu duševnega zdravja, ki je bil posvečen tematiki duševnega zdravja na delovnem mestu (po evidenci klipinga Mira je bilo samo po nacionalni novinarski konferenci več kot 40 objav v različnih slovenskih medijih); https://www.zadusevnozdravje.si/aktualno/dogodki/2024/10/ne-pozabimo-na-nase-dusevno-zdravje/;
- Poročilo evalvacije Akcijskega načrta 2022-2023 za izvajanje Resolucije o nacionalnem programu 2018-2028 (oktober);
- Pripravljen izhodiščni dokument z metodologijo za popis raziskav s področja duševnega zdravja (oktober). Popis poteka.

DRŽAVNI PROGRAM PRESEJANJA IN ZGODNJEGA ODKRIVANJA RAKA NA DEBELEM ČREVESU IN DANKI – PROGRAM SVIT

Oddelek za Program Svit

- Organiziranje, vodenje, koordiniranje Državnega programa presejanja in zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki – Program Svit

  Aktivnosti se izvajajo v skladu z letnim načrtom dela:

  - Poštni terminal: prejem, priprava in oddaja pošiljk, beleženje v informacijskem sistemu – dnevno;
  - Laboratorij: prejem, priprava in analiza vzorcev, beleženje v informacijski sistem – dnevno;
  - Klicni center: odgovori na klice in e-sporočila, naročanje na kolonoskopijo – dnevno;
  - Informacijska podpora: priprava in izvozi podatkov, popravki napak pri vnosih različnih deležnikov – dnevno, dežurna služba, nadgradnje informacijske baze Programa Svit;
  - Podatkovni center: priprava in obdelava podatkov – dnevno, za potrebe poročil mesečno in v drugih določenih časovnicah.

- Izvajanje aktivnosti vabljenja v program, svetovanja in naročanja na kolonoskopije: od 1. 1. do 31. 12. 2024 je bilo v program povabljenih 319.700 oseb in 318.302 osebama je bilo vabilo tudi vročeno. Izjavo o sodelovanju je vrnilo 206.708 oseb (64,94 %). Zaradi začasnih ali trajnih izključitvenih kriterijev (kolonoskopija v zadnjih treh letih z odstranjenimi polipi ali brez, rak debelega črevesa ali danke in kronična vnetna črevesna bolezen) je bilo izključenih 13.128 (6,35 %) oseb. V programu ni želelo sodelovati 308 oseb (0,15 %). Komplet testerjev za odvzem dveh vzorcev blata na prikrito krvavitev blata je bil poslan 194.117 osebam. Za analizo primerne vzorce je do 31. 12. 2024 vrnilo 183.646 (93,90 %) oseb. Med analiziranimi osebami je imelo 173.796 (94,64 %) oseb negativen izvid in 9.850 (5,36 %) oseb pozitiven izvid. Presejane je bilo 60,49 % povabljene populacije. V letu 2024 je bilo izvedenih 9.853 kolonoskopij v 23 pooblaščenih kolonoskopskih centrih in dveh izpostavah. Poročilo za leto 2024 dosegljivo na https://www.program-svit.si/za-zdravstvene-delavce/o-nas/#porocila-o-izvajanju-programa.

- Usmerjanje razvoja presejalnega programa v skladu z novimi strokovnimi spoznanji in evropskimi smernicami:

  - V pripravi je nadgradnja aplikacije za histopatološki modul, ki ga uporabljajo Svit patologi;
  - V pripravi je prenova algoritma za določanje tveganja za RDČD glede na najdbe pri Svit kolonoskopiji;
  - Delovni sestanek članov strokovnega sveta Programa Svit in ostalih sodelavcev, izvajalcev (15. 4. 2024, 11. 6. 2024, 15. 10. 2024, 22. 10. 2024, 26. 11. 2024);
  - Izvedeno temeljno usposabljanje za strokovnjake iz standardnih timov CKZ/ZVC, Modul 5.2: Sodelovanje pri izvajanju Programa Svit (17. 4. 2024 in 12. 11. 2024);

- Izvedeno izobraževanje o Programu Svit za DMS v ambulanti družinske medicine v okviru izvajanja integrirane preventive kroničnih nenalezljivih bolezni v ambulantah družinske medicine (1. 2. 2024 in 20. 11. 2024);
- Izvedeno strokovno srečanje Svitov dan za vse deležnike programa (12.12.2024).

- Spremljanje kazalnikov kakovosti in evalvacija dosežkov presejalnega programa, dela zunanjih izvajalcev, opravljanje nadzora nad izpolnjevanjem standardov in doseganjem kazalnikov kakovosti:

  - V letu 2024 je bilo po planu izvedenih 21 nadzorov v pooblaščenih Svit kolonoskopskih centrih s strani nadzornih gastroenterologov Programa Svit.

  - Junija so bili v Programu Svit sodelujočim histopatološkim centrom poslani kazalniki kakovosti dela za 2023.

  - Seznami neodzivnikov (na vabilo v program, nevrnjeni vzorci blata) so bili februarja, junija in oktobra posredovani izbranim osebnim zdravnikom.

- Načrtovanje, implementacija in evalvacija komunikacijskih pristopov v podporo presejalnemu programu:

  - Izvedeni komunikacijski pristopi so sledili načrtovanim komunikacijskim aktivnostim CZOR in akcijskim načrtom posameznih območnih enot NIJZ. Posamezne območne enote NIJZ poročajo o redkih primerih, ko izvedba aktivnosti ni mogoča zaradi neodzivnosti ključnih deležnikov (kadrovska podhranjenost, menjava delovnih mest, ipd.).

- Komunikacija s ciljno javnostjo:

  - Ob delavnikih razpoložljivost klicnega centra za informacije, svetovanje in naročanje na kolonoskopijo.

  - Vsebinsko dopolnjevanje spletne strani z ažurnimi informacijami in termini dogodkov, podpora ambasadorjev programa na lokalnih dogodkih in v podjetjih.

- Promocija programa v splošni javnosti:

  - Izvedena je bila marčevska oglaševalska kampanja na nacionalni in regionalni ravni:

    - TV oglas Prisluhni školjki je bil viden na TV SLO in POP TV (91 objav)
    - RA oglas Prisluhni školjki smo poslušali na Valu 202, Radiu 1 in Radiu Aktual (231 objav)
    - Spletne pasice z nasveti gospoda Svita so se pojavljale na 24ur.com in N1.si
    - Na mestnih avtobusih v Ljubljani, Mariboru in v Celju smo o pomembnosti sodelovanja v Programu Svit obveščali na digitalnih zaslonih

Objavljena je bila nagradna Svitova križanka v reviji Razvedrilo in informativen članek v regijskih izdajah Informatorja 365.
Na regionalni ravni so nam na pomoč z brezplačnimi objavami priskočili manjši lokalni mediji (radio in občinska glasila).
Dodatno sodelovanje z Radiem 1 nam je omogočilo Ministrstvo za zdravje (MZ) – radijska ekipa je pripravila še en kreativen oglas, ki se je na humoren način povezoval z oglasom Prisluhni školjki.

- Izvedena je bila novembrska oglaševalska kampanja na nacionalni in regionalni ravni:

  - TV oglas Prisluhni školjki je bil viden na TV SLO in POP TV (105 objav)
  - RA oglas Prisluhni školjki smo poslušali na Valu 202, Radiu 1 in Radiu Aktual (134 objav)
  - Spletne pasice z nasveti gospoda Svita so se pojavljale na 24ur.com in N1.si
  - Na mestnih avtobusih v Ljubljani, Mariboru in v Celju smo o pomembnosti sodelovanja v Programu Svit obveščali na digitalnih zaslonih
  - Na lokalni ravni smo oglaševali na področjih z nižjo odzivnostjo na lokalnih radijskih postajah (Murski val, Štajerski val, Radio Ptuj – skupaj 99 objav)

Na regionalni ravni so bili objavljeni brezplačni članki (Informator 365).

- Izpostavljeni članki in oddaje:

  https://www.rtvslo.si/zdravje/rak-debelega-crevesa-je-ozdravljiv-ce-je-odkrit-dovolj-zgodaj/702149
  https://val202.rtvslo.si/podkast/ime-tedna/583/175027582
  https://primorske.svet24.si/plus/zdravje/program-svit-je-v-15-letih-delovanja-marsikomu-res
  https://www.koroskenovice.si/novice/program-svit-je-med-nami-ze-15-let/
  https://www.dpor.si/novice/program-svit-praznuje-15-let/
  https://www.24ur.com/novice/slovenija/15-let-programa-svit-odkritih-vec-kot-4100-primerov-raka.html
  https://365.rtvslo.si/podkast/aktualna-tema/175094562
  https://www.sta.si/3373288/presejalni-program-svit-praznuje-15-letnico-delovanja

- Svitovi dogodki:

  - 57 dogodkov je bilo izvedenih po akcijskih načrtih posameznih območnih enot NIJZ (OE LJ 11, OE MB 5, OE CE 7, OE KR 5, OE NG 7, OE KP 5, OE NM 8, OE RA 4, OE MS 1, CZOR 4). 7 predvidenih dogodkov ni bilo izvedenih zaradi slabega vremena ali drugih objektivnih razlogov. Izvedeno izobraževanje študentov medicine in zdravstvenih ved za nove komunikatorje Programa Svit na Svitovih dogodkih (19.-20. 4. 2024)

  - Mreženje s Svitovimi ambasadorji (Ljubljana, 5. 9. 2024)

- Povezovanje z relevantnimi javnostmi na lokalni ravni:

  - Območne enote NIJZ so glede na akcijske načrte posredovale strokovne vsebine zdravstvenim delavcem v osnovni zdravstveni dejavnosti (ZVC/CKZ, ADM, patronažna služba, regijski odgovorni zdravniki)

  - Območne enote NIJZ so glede na akcijske načrte pripravile in izvedle aktivnosti v občinah z najnižjo odzivnostjo, krajevnih skupnostih, delovnih organizacijah in sodelovale z lokalnimi NVO

Oddelek za laboratorijsko diagnostiko

- Izvajanje predanalitičnih, analitičnih in poanalitičnih postopkov dela:

  – V laboratoriju Svit z nadzorom kontrolnih točk (predanalitičnih, analitičnih in poanalitičnih) zagotavljamo visokokakovostne rezultate. V predanalitičnem postopku preverimo ustreznost pridobljenih vzorcev. Za analizo primerne vzorce so v centralni laboratorij Programa Svit vrnile 183.646 (93,90 %) osebe. Vzorce blata s predanalitično napako je vrnilo 7451 (3,81 %) oseb. Najpogostejše napake so bile: uničeni testerji 3.199 oseb, brez datuma odvzema 2.219 oseb, isti datum odvzema 1.314 oseb, pretečen rok testerjev 501 oseb, prestari vzorci 291 oseb.

- Določanje prisotnosti Hb v vzorcih blata:

  – Za določanje Hb v blatu se uporablja kvantitativni visoko specifični imunokemijski test za odkrivanje prikrite krvavitve v blatu, ki sloni na principu reakcije aglutinacije na delcih latex-a ob uporabi imunonefelometrije. Po sprejemu vzorcev blata, ki so pregledani na predanalitične napake, se vnesejo datumi pravilno odvzetih vzorcev v računalniški sistem. S črtnimi kodami označene vzorce blata se vstavi v stojala za analizator. Proces analizatorjev je avtomatiziran. S standardom točno določene koncentracije hemoglobina se na analizatorju naredi kalibracijska krivulja, iz katere se izračuna koncentracija hemoglobina v vzorcu.

- Notranja in zunanja kontrola kakovosti:

  – V laboratoriju Svit se izvaja notranja kontrola kakovosti 3x dnevno. Kontrola se naredi zjutraj pred pričetkom dela, ponovno med samim analiznim postopkom, približno na polovici vzorcev. Po končani analizi vseh vzorcev se ponovno naredi kontrola.

  – Izvajata se dve zunanji kontroli kakovosti:
    - Kontrola s strani proizvajalca Eiken (izvedena 23.9.2024);
    - Mednarodna kontrola Sekk (2x letno):

      - § Prva kontrola je bila izvedena 25. 4. 2024 in druga 20.11.2024; s Sekk kontrolo se preverja ali so kontrole laboratorija Svit primerljive na mednarodnem nivoju.

PRESKRBA Z ZDRAVILI ZA IZVAJANJE OBVEZNEGA PROGRAMA CEPLJENJA IN PRIPOROČLJIVIH CEPLJENJ

NIJZ je tudi v letu 2024 zagotavljal preskrbo s cepivi in specifičnimi imunoglobulini, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili. Plan je bil pripravljen na podlagi predloga letnega programa cepljenja in zaščite z zdravili, ki ga je NIJZ predlagal Ministrstvu za zdravje.

Spremembe programa cepljenja v letu 2024 (novosti, ki so se izvajale v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja) so naslednje:

- redno cepljenje otrok proti noricam (pričetek cepljenja s 1. 1. 2025), priporočljivo cepljenje proti noricam s cepivom OMRN se bo začelo izvajati v letu 2025 za otroke rojene od februarja 2024 dalje – ti otroci bodo cepljenje opravili v letu 2025 od dopolnjenih 11 mesecev starosti dalje,
- cepljenje proti HPV za fante/moške do dopolnjenega 26. leta starosti,
- cepljenje proti KME za odrasle, ki v tekočem letu dopolnijo 47, 48 ali 49 let starosti (dve novi kohorti),
- cepljenje nosečnic proti RSV (cepljenje se je pričelo septembra 2024),
- v šolskem letu 2024/2025 se izjemoma cepijo proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju tudi otroci v 4. razredu OŠ (poleg rednega cepljenja v 2. razredu).

Tabela 1: Preskrba z zdravili za Letni program cepljenja

VRSTA ZDRAVILA	PLAN NABAVE 2024	NABAVA 2024	NABAVA /PLAN 2024	DISTRIB. 2023	DISTRIB. 2024	INDEKS 24/23
Humani imunoglobulin proti tetanusu	4.000	3.970	0,993	4.136	3.643	0,881
Humani imunoglobulin proti steklini	200	200	1,000	186	202	1,086
Palivizumab 50 mg - humana monoklonska protitelesa proti respiratornem sincicijskem virusu (RSV)	450	432	0,960	408	396	0,971
Palivizumab 100 mg - humana monoklonska protitelesa proti respiratornem sincicijskem virusu (RSV)	940	756	0,804	848	802	0,946
Cepivo proti hemofilusu influence tipa B, konjugirano	300	164	0,547	244	221	0,906
Štirivalentno cepivo proti meningokokom s prečiščenimi in	400	632	1,580	375	563	1,501

vezanimi polisaharidnimi antigeni (skupine A, C, W_{135} in Y)						
Cepivo proti meningokokom tipa B	600	500	0,833	509	480	0,943
Mešano cepivo proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju (acelularno), adsorbirano	65.000	64.850	0,998	30.812	59.915	1,945
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni (23 valentno)	35.000	14.033	0,401	12.935	12.568	0,972
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (13 valentno)	37.000	29.616	0,800	35.848	32.075	0,895
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (20 valentno)	8.300	10.360	1,248	644	3.114	4,835
Cepivo proti tetanusu, adsorbirano	500	111	0,222	28.797	15.553	0,540
Mešano cepivo proti davici in tetanusu, adsorbirano	60.000	59.105	0,985	34.060	35.080	1,030
Cepivo proti tuberkulozi z oslabljenimi bakterijami	12.000	10.200	0,850	7.450	8.500	1,141
Cepivo proti tifusu s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni	10	0		0	0	
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za otroke)	40.000	41.068	1,027	36.245	37.065	1,023
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za odrasle)	30.000	21.371	0,712	12.470	15.803	1,267
Cepivo proti gripi – prečiščen antigen virusa influence (za otroke in za odrasle)	180.000	167.800	0,932	149.410	137.370	0,919
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za otroke)	50.000	51.620	1,032	52.420	47.180	0,900
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za odrasle)	3.000	3.062	1,021	1.739	1.990	1,144
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za odrasle, dializne bolnike)	1.500	1.294	0,863	1.477	1.295	0,877
Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za otroke)	125	13	0,104	8	14	1,750

Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za odrasle)	500	348	0,696	333	311	0,934
Cepivo proti hepatitisu tipa A (inaktivirano) in hepatitisu tipa B (rekombinantno), adsorbirano	300	419	1,397	198	359	1,813
Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu in rdečkam z oslabljenimi virusi	40.000	29.460	0,737	38.340	36.450	0,951
Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu, rdečkam in noricam oslabljenimi virusi	5.000	6.800	1,360		1.490	
Trovalentno cepivo proti otroški ohromelosti z inaktiviranimi virusi	450	230	0,511	361	278	0,770
Cepivo proti steklini z inaktiviranimi virusi	600	371	0,618	496	471	0,950
Cepivo proti noricam z oslabljenimi virusi	260	285	1,096	93	161	1,731
Cepivo proti pasavcu z oslabljenimi virusi, adjuvantno	2.000	1.550	0,775	135	977	7,237
Cepivo proti humanim papiloma virusom (devetvalentno)	41.000	44.775	1,092	29.063	35.085	1,207
Cepivo prot RSV (respiratornem sincicijskem virusu)	1.000	3.215	3,215		1.459	
Mešano cepivo proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju (acelularno), otroški ohromelosti (inaktivirano), hepatitisu tipa B (rekombinantno) in hemofilusu influence tipa B (konjugirano), adsorbirano	50.000	49.860	0,997	52.270	50.490	0,966

PRESKRBA Z ZDRAVILI ZA ZDRAVLJENJE COVID-19 IN DISTRIBUCIJA IN LOGISTIKA CEPIV PROTI COVID-19

V skladu s pooblastili Ministrstva za zdravje je NIJZ izvedel nakup zdravil za zdravljenje covida-19, vzpostavil in organiziral sistem za prevzem, shranjevanje in razdeljevanje zdravil.

Tabela 2: Preskrba z zdravili za zdravljenje covida-19

Vrsta zdravila	Proizvajalec	Nacionalna šifra	Nabava / sc 2024	Izdaja / sc 2024
Veklury (remdesivir)	Gilead	159309	6.912	7.382
Paxlovid (PF-07321332 / ritonavir)	Pfizer	159029		2.583

Celotna logistika in distribucija cepiv proti COVID-19 poteka preko centralnega logističnega sistema, ki ga je vzpostavil in ga upravlja NIJZ.

NIJZ sprejema naročila izvajalcev cepljenja in pripravi razdelilnik v skladu z določenimi prioritetami ter izraženimi potrebami cepilnih mest. NIJZ prevzema cepiva od dobaviteljev, shranjuje, razdeljuje, pripravlja in izdaja cepiva ter jih dostavlja v cepilne centre.

Pri pripravi načrta distribucije, shranjevanja in logistike se upošteva različne velikosti pakiranj posameznih cepiv in posebne temperaturne pogoje za transport in shranjevanje cepiv treh različnih platform:

- temperaturno območje od -60°C do -90°C,
- od -15°C do -25°C,
- od 2°C do 8°C.

Skupaj s cepivi poteka distribucija pribora (brizg, igel), topila za pripravo cepiv, navodil za uporabo, kartic in nalepk s podatki o cepivu.

Tabela 3: Prejem in izdaja cepiv proti Covid-19 v letu 2024

VRSTA ZDRAVILA	PROIZVAJALEC	NACIONALNA ŠIFRA	PREJEM (število odmerkov)	IZDAJA (število odmerkov)
COMIRNATY Omicron XBB.1.5, 30 µg/odmerek	Pfizer	158788	60.480	4.560
COMIRNATY Omicron XBB.1.5, 10 µg/odmerek	Pfizer	158787		100
COMIRNATY Omicron XBB.1.5, 3 µg/odmerek	Pfizer	158786		200
Comirnaty JN.1 30 µg/odmerek	Pfizer	158652	92.160	16.560
Comirnaty JN.1 10 µg/odmerek	Pfizer	158651	4.800	400
Comirnaty JN.1 3 µg/odmerek	Pfizer	158650	4.800	200
Comirnaty KP.2 30 µg/odmerek	Pfizer	158575	48.960	13.260

Comirnaty KP.2 10 µg/odmerek	Pfizer	158574	2.880	120
Comirnaty KP.2 3 µg/odmerek	Pfizer	158573	1.440	60
Nuvaxovid	Novavax	158725		50
Skupaj			215.520	35.510

PROGRAM USPOSABLJANJA ZA POSEBNA ZNANJA

V okviru terciarne dejavnosti je potekalo izobraževanje različnih skupin izvajalcev zdravstvene dejavnosti.

1 Varno cepljenje, dobra skladiščno-distribucijska praksa cepiv (za odgovorne osebe za sprejem, shranjevanje in sledljivost zdravil in za zdravstvene delavce, ki rokujejo s cepivom). Izvedenih je bilo 8 delavnic, skupno pa je bilo vključenih 431 oseb (426 oseb je uspešno opravilo izobraževanje).

2 Izvedba regijskih delavnic o cepljenju (za zdravstvene delavce, ki izvajajo cepljenje in rokujejo s cepivom).

3 Izvedba enomesečnega seminarja katastrofne medicine za sodelavce na področju javnega zdravja.

4 Izvedba treh enotedenskih zoom seminarjev iz kakovosti in varnosti v zdravstvu, socialne medicine, higiene, epidemiologije in zdravstvene ekonomike za pripravnike zdravnike in zobozdravnike. Seminarjev se je udeležilo 331 pripravnikov.

DRUGE STORITVE JAVNE SLUŽBE

ZAGOTAVLJANJE PODPORE DELOVANJU ZASTOPNIKOV PACIENTOVIH PRAVIC

NIJZ je tudi v letu 2024 zagotavljal podporo delovanju zastopnikov pacientovih pravic, in sicer tako v smislu zagotavljanja delovnega prostora, opreme in materialnih pogojev, kot tudi v smislu administrativne podpore pri njihovem delu, skladno s pogodbo o financiranju dejavnosti Nacionalnega inštituta za javno zdravje za leto 2023 in aneksom za leto 2024, saj prepoznavamo institut Zastopnika pacientovih pravic kot pomemben element delovanja zdravstvenega sistema na način, ki je za uporabnika prijazen. Opravljeno administrativno delo: zavajanje in odpravljanje dnevne pošte, prevzemanje telefonov, naročanje pisarniškega materiala, priprava mesečnih poročil, priprava dopisov, urejanje arhiva, pomoč pri odpravi tehničnih težav z računalnikom, komunikacija z IT, posredovanje pisnih izjav pacientov v Centralni register podatkov o pacientih in njihovo arhiviranje.

KOMUNICIRANJE

KOMUNICIRANJE V LETU 2024

Leto 2024 je bilo za Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) še eno leto intenzivnega dela in izzivov na področju komuniciranja z javnostmi, strokovnimi skupnostmi, mediji in drugimi deležniki. Kot ključni nacionalni organ na področju javnega zdravja smo se osredotočili na zagotavljanje ažurnih, preverjenih in dostopnih informacij, s ciljem opolnomočenja prebivalstva za bolj zdravo življenje in podporo strokovnim odločitvam v javnem zdravju.

V hitro spreminjajočem se okolju, kjer so zanesljive informacije ključne, smo nadgradili svoje kanale komuniciranja, okrepili sodelovanje z deležniki in še tesneje prisluhnili potrebam javnosti. S tem smo stremeli k vzpostavitvi zaupanja in izboljšanju razumevanja aktualnih vprašanj, povezanih z zdravjem.

Poročilo predstavlja pregled najpomembnejših dejavnosti, dosežkov in izzivov, s katerimi smo se soočali na področju komuniciranja. Prikazuje, kako smo s strateškim pristopom, transparentnostjo in inovativnimi rešitvami prispevali k boljšemu informiranju in ozaveščanju o ključnih vprašanjih javnega zdravja.

Oddelek za zunanje komuniciranje

KRIZNO KOMUNICIRANJE IN KOMUNICIRANJE TVEGANJ

V sodobnem svetu, kjer se zdravstvene krize in tveganja pojavljajo z vedno večjo hitrostjo in intenzivnostjo, ima krizno komuniciranje ključno vlogo pri ohranjanju zaupanja javnosti ter pri zaščiti zdravja in varnosti prebivalstva. NIJZ je v letu 2024 znova dokazal svojo zmožnost učinkovitega odzivanja na kompleksne situacije, pri čemer smo uspešno kombinirali strokovno znanje, strateško načrtovanje in inovativne pristope.

Komuniciranje tveganj je pomemben steber našega dela, saj omogoča pravočasno in jasno posredovanje informacij, ki prebivalstvu pomagajo razumeti morebitne grožnje ter se nanje ustrezno pripraviti. V kriznih situacijah, kot so izbruh nalezljivih bolezni, naravne nesreče ali okoljski incidenti, smo se osredotočili na transparentnost, hitro odzivnost in prilagodljivost v komuniciranju.

Poudarek smo namenili:

- vzpostavitvi usklajenega sodelovanja z mediji, institucijami in ključnimi deležniki,
- izboljšanju dostopa do informacij za različne ciljne skupine,
- zagotavljanju jasnih in preverjenih sporočil, ki temeljijo na znanstvenih dokazih, ter
- odprti dvosmerni komunikaciji za naslavljanje pomislekov in vprašanj javnosti.

V letu 2024 je bilo naše delovanje ključnega pomena zaradi večjih izbruhov nalezljivih bolezni, okoljskih groženj in drugih javnozdravstvenih izzivov, ki so zahtevali hitro, natančno in učinkovito komuniciranje z javnostmi.

Od začetka januarja 2024 smo zaznali ponovno naraščanje števila obiskov in posvetov v ambulantah osnovnega zdravstvenega varstva zaradi akutnih okužb dihal, kar je kazalo na potrebno po komuniciranju. Po prehodnem upadu v zadnjem tednu v decembru 2023 in prvem tednu v januarju 2024 zaradi božično-novoletnih praznikov, ko so bile šolske počitnice in dopusti, so zaradi ponovnega druženja in vrnitve na delo pričakovano porasle viroze in gripozna obolenja v vseh starostnih skupinah. Tudi število okužb z respiratornim sincicijskim virusom (RSV) je bilo v izrazitem porastu, predvsem med najmlajšimi otroki. V mesecu februarju 2024 smo se v Sloveniji soočili s porastom primerov oslovskega kašlja, ki je v medijih vzbudil veliko zanimanja, zato smo to temo proaktivno komunicirali. Povečano zanimanje glede primerov oslovskega kašlja s strani medijev je potekalo vse do sredine meseca maja. Prav tako smo v februarju 2024 na NIJZ prejeli devet prijav legioneloze pri domskih oskrbovancih na območju ljubljanske regije iz petih različnih Domov za starejše občane (DSO) ter enega Centra za usposabljanje za delo in varstvo (CUDV). Marca 2024 smo na NIJZ prejeli tri prijave ošpic v Sloveniji. V aprilu 2024 smo na NIJZ prejeli prijavo smrti zaradi suma na meningokokno sepso, ki je spet vzpodbudila povečano zanimanje medijev. V mesecu maju je bilo največ pozornosti medijev usmerjeno v pojavnost obolelih z ošpicami in Festivalu duševnega zdravja, ki smo ga izpeljali na NIJZ. V juniju je bilo s strani medijev nekoliko več vprašanj glede čakalnih dob in glede porasta primerov oslovskega kašlja. Mesec julij je zaznamovalo cvetenje morja ter pojav zajčje mrzlice na Gorenjskem. V avgustu smo zabeležili povečano število novinarskih vprašanj glede spremljanja covida-19, o opičjih kozah, virusu Zahodnega Nila ter novih smernicah šolske prehrane. Tudi v septembru smo beležili povečano število novinarskih vprašanj o virusu Zahodnega Nila in svetovnem dnevu preprečevanja samomora. Oktober je bil v znamenju svetovnega dneva duševnega zdravja in cepljenja proti gripi. Nekemične zasvojenosti, svetovni dan aidsa in atipične pljučnice so teme, ki so novinarje najbolj zanimale v mesecu novembru. V decembru je bilo nekoliko več zanimanja za odgovore glede onesnaženega zraka (trdi delci PM 2,5) in prehranjevanju med prazniki.

Vse navedeno je pomenilo potrebo po hitrem proaktivnem komuniciranju ter poenotenem in pravočasnem reaktivnem komuniciranju navedenih tematik.

KOMUNICIRANJE Z MEDIJI IN KREPITEV ODNOSOV Z NOVINARJI

Novinarske konference in sporočila za medije

Novinarske konference in sporočila za medije so ključni komunikacijski kanali, prek katerih NIJZ obvešča javnost, medije in strokovno skupnost o aktualnih vprašanjih javnega zdravja. V letu 2024 smo še okrepili transparentnost in proaktivnost pri podajanju informacij, pri čemer smo se osredotočali na jasno, ažurno komuniciranje, prilagojeno potrebam različnih ciljnih skupin.

Pregled dejavnosti

1. **Novinarske konference**

V letu 2024 je NIJZ organiziral skupno 15 novinarskih konferenc. Ključne teme so bile:

- **Izbruhi nalezljivih bolezni:** Obvladovanje sezonske gripe, pojav novih različic COVID-19 in aktivnosti za preprečevanje širjenja bolezni.
- **Duševno zdravje:** Predstavitev programov za promocijo duševnega zdravja ter preventivnih ukrepov proti izgorelosti in anksioznosti.
- **Prehrana in telesna dejavnost:** Kampanje za promocijo zdravega življenjskega sloga, kot so »Zdrava prehrana za vsakogar« in »Gibanje za zdravje«.
- **Okoljsko zdravje:** Poudarek na kakovosti zraka, vodi in vplivih podnebnih sprememb na zdravje.

Seznam izjav za medije, novinarskih konferenc, novinarskih brifingov in okroglih miz

- 11. 1. – Novinarska konferenca Na poti do presejanja raka želodca v Evropski Uniji
- 1. 3. – Brifing za novinarje ob obravnavi predloga sprememb ZOUTPI-B
- 12. 4. – Novinarska konferenca pred Evropskim in Svetovnim tednom cepljenja 2024
- 6. 5. – Okrogla miza »Vloga države pri skrbi za duševno zdravje«
- 15. 5. – Drugi festival duševnega zdravja
- 17. 5. – Okrogla miza z naslovom »Skupaj za zdrav življenjski slog: Nacionalni odzivi in mednarodne pobude«
- 24. 5. – Novinarski brifing na temo strokovnih izhodišč glede deregulacije konoplje
- 3. 6. – Novinarska konferenca glede tveganj povezanih s pitjem alkopopsov
- 6. 9. – Novinarska konferenca ob svetovnem dnevu samomora
- 16. 9. – Novinarska konferenca ob obeležitvi svetovnega dne Alzheimerjeve bolezni
- 24. 9. – Novinarska konferenca o rezultatih pilotnega projekta TOGAS
- 4. 10. – Novinarska konferenca ob pričetku cepljenja proti gripi
- 7. 10. – Novinarska konferenca ob svetovnem dnevu duševnega zdravja
- 20. 11. – Uvodna predstavitev usposabljanj QualityRights Initiative
- 20. 11. – Novinarska konferenca na temo uporabe novih tobačnih in nikotinskih izdelkov med mladimi**.**

Na vsaki konferenci so sodelovali strokovnjaki NIJZ ter predstavniki partnerskih organizacij in relevantnih državnih institucij. Medijska udeležba je bila visoka, povprečno število novinarjev na dogodku pa med 10 do 15. Kot gostujoči strokovnjaki smo sodelovali tudi na drugih konferencah, ki so bile organizirane s strani drugih organizacij.

2. **Sporočila za medije**

NIJZ je v letu 2024 izdal 40 sporočil za medije, ki so pokrivala naslednje vsebine:

- **Preventivne aktivnosti:** Obvestila o kampanjah, kot so cepljenje, promocija zdravega življenjskega sloga in preventivni pregledi.
- **Zdravstvena opozorila:** Sproti smo obveščali javnost o epidemioloških situacijah, ukrepih in priporočilih.
- **Raziskave in podatki:** Redno smo objavljali rezultate raziskav, kot so podatki o kajenju, telesni dejavnosti in prehranskih navadah v Sloveniji.
- **Odzivi na aktualne dogodke:** Jasno smo komunicirali o kritičnih zdravstvenih vprašanjih in odgovarjali na vprašanja javnosti.
- **Obeleževanje zdravstvenih dni:** Redno smo javnost ozaveščali o svetovnih dnevih, povezanih z zdravjem in jih NIJZ v sklopu svojega delovanja vsebinsko pokriva.

Seznam sporočil za medije

- 5. 1. – Porodi v letu 2023
- 18. 1. – Na poti do preprečevanja raka želodca v Evropski Uniji s projektom TOGAS
- 31. 1. – Dan brez cigarete: Brez kajenja za več življenja
- 13. 2. – Porast primerov oslovskega kašlja
- 14. 2. – NIJZ tudi letos v akciji 40 dni brez alkohola: Zdrava izbira, ki prinaša veliko koristi
- 14. 2. – Konvencija Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini
- 29. 2. – Svet NIJZ potrdil poročilo o delu za leto 2023 ter program dela in finančni načrt za leto 2024
- 29. 2. – Program Svit je med nami že 15 let
- 1. 3. – Okužbe s HPV – vzrok za 200 rakov letno
- 21.3. – Ste dobili vabilo? Odzovite se in zmanjšajte tveganje za razvoj raka želodca
- 29. 3. – Odzivnost v Program Svit v letu 2023
- 5. 4. – 2. Festival duševnega zdravja letos 15. maja v Mariboru
- 19. 4. – Obeležitev evropskega in svetovnega tedna cepljenja
- 24. 4. – Vpliv podnebnih sprememb na duševno zdravje delovno aktivnega prebivalstva
- 26. 4. – Vabilo za medije na okroglo mizo »Vloga države pri skrbi za duševno zdravje«
- 29. 4. – 29. april 2024 – evropski dan medgeneracijske solidarnosti
- 29. 4. – Telesno kaznovanje ali nasilje nad otroki
- 30. 4. – Pokloni čas, polepšaj dan 2024
- 6. 5. – Na okrogli mizi o duševnem zdravju izpostavljena pomembnost medresorskega sodelovanja
- 7. 5. – Poziv za sodelovanje v raziskavi o življenjskem slogu 2024
- 13. 5. – Raziskava Z zdravjem povezan vedenjski slog 2024
- 13. 5. – Apel slovenskih suicidologov k odgovornemu poročanju o samomoru ob nedavnih dogodkih
- 15. 5. – 2. Festival duševnega zdravja – bogat program po meri ljudi
- 27. 5. – Zdravstveni strokovnjaki proti legalizaciji in deregulaciji konoplje za osebno rabo
- 29. 5. – 31. maj – svetovni dan brez tobaka
- 31. 5. – Prva objava: Zdrava leta življenja 2022
- 31. 5. – Za boljše zdravje in za bolj ugodne pogoje za zdravje za prebivalce Slovenije in EU – tudi o tem odločajo izvoljena telesa Evropske unije
- 5. 6. – Sodelovanje v anketi »Z zdravjem povezan vedenjski slog 2024« možno še do konca meseca junija
- 4. 7. – Pacienti ZD dr. Adolfa Drolca Maribor v starosti med 30-34 let vabljeni na testiranje na H. pylori
- 19. 7. – Fletno poletno z NIJZ
- 22. 7. – ZD Maribor vabi mlade med 30-34 let, ki prebivajo v Mariboru in okolici, na testiranje za Helicobacter pylori
- 5. 9. – Nosečnost brez alkohola za zdravje in dobrobit vsakega otroka

- 6. 9. – 10. september 2024 – Svetovni dan preprečevanja samomora
- 4. 10. – Cepljenje proti gripi priporočeno vsem, ki želijo pred boleznijo zaščititi sebe in svoje bližnje
- 10. 10. – 10. oktober – svetovni dan duševnega zdravja
- 13. 11. – Prva objava: Obvladovanje sladkorne bolezni v letu 2023
- 14. 11. – 14. november 2024 – Svetovni dan obvladovanja sladkorne bolezni
- 14. 11. – Teden slovenske hrane in tradicionalni slovenski zajtrk 2024
- 15. 11. – Evropski teden testiranja: Spoznaj svoj status. Zaščiti sebe in druge!
- 15. 11. – 15. nacionalna konferenca obvladovanja sladkorne bolezni 2024
- 18. 11. – Zlato priznanje za kampanjo »Najtežje besede«
- 22. 11. – Ne molk, ampak ukrepanje
- 12. 12. – 15 let Programa Svit: Skupaj za zdravje in prihodnost brez raka debelega črevesa in danke

Sporočila za medije so bila prilagojena različnim formatom, vključno z besedilnimi povzetki, infografikami in povezavami na dodatne vire, da bi izboljšali njihovo razumljivost in dostopnost.

Doseg in učinek

- **Število objav:** Povprečno je vsako sporočilo generiralo zadovoljivo število medijskih objav, kar kaže na visok interes medijev za vsebine NIJZ.
- **Interakcije:** Po novinarskih konferencah in objavi sporočil smo prejeli številne dodatne medijske poizvedbe, kar kaže na potrebo po še podrobnejših pojasnilih.
- **Sprejemanje javnosti:** Povratne informacije javnosti so bile večinoma pozitivne, z večjo vrednostjo namenjeno vizualnim in interaktivnim formatom.

Izzivi in priporočila

1. **Krizno komuniciranje:** Potrebna je še hitrejša odzivnost pri izrednih zdravstvenih dogodkih.
2. **Razširitev dosega:** Večji poudarek bi morali nameniti družbenim omrežjem in neposredni komunikaciji z mlajšo populacijo.
3. **Usmerjeno komuniciranje:** Prilagoditev sporočil specifičnim ciljnim skupinam, da bi dosegli širšo in bolj raznoliko publiko.

Novinarske konference in sporočila za medije so v letu 2024 odigrali ključno vlogo pri gradnji zaupanja in krepitvi prepoznavnosti NIJZ kot zanesljivega vira informacij. Nadaljnje izboljšave v hitrem in ciljno usmerjenem komuniciranju bodo omogočile še večjo učinkovitost teh kanalov v prihodnjih letih.

Odgovori na novinarska vprašanja

V letu 2024 smo prejeli in odgovorili na **1268 novinarskih vprašanj**, ki smo jih uspeli uradno zabeležiti. Največ novinarskih prošenj smo prejeli v mesecu marcu, najmanj pa v mesecu decembru.

Tabela 1: Podatki o številu zabeleženih novinarskih vprašanj po mesecih v letu 2024

Mesec	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AVG	SEP	OKT	NOV	DEC
Št. vpr.	111	104	150	141	81	85	129	115	136	69	87	55

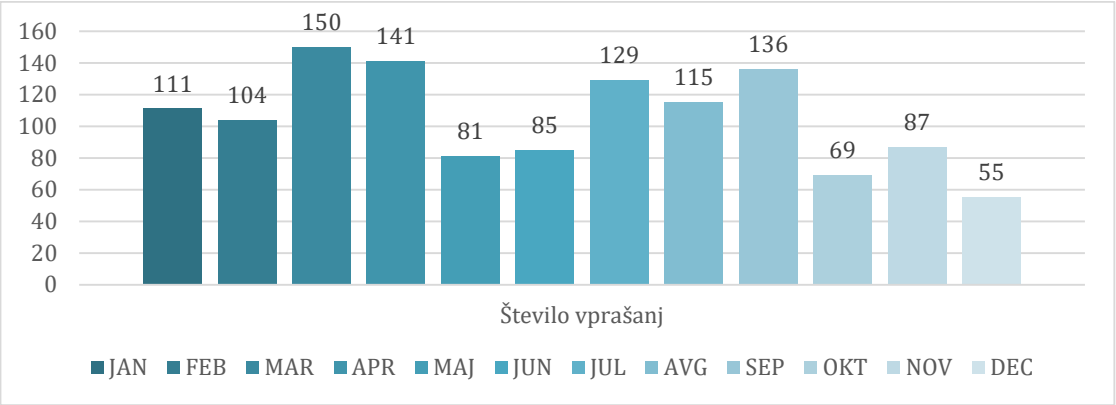

Objave v medijih (Kliping)

V letu 2024 smo zabeležili **7.997** prispevkov, vezanih na vsebino, ki jo pokrivamo na NIJZ, od teh pa je bilo **2.785** novinarskih prispevkov z omembo NIJZ.

Tabela 2: Podatki o številu zabeleženih novinarskih prispevkov, vezanih na vsebino, ki jo pokrivamo na NIJZ, 2024

Mesec	**JAN**	**FEB**	**MAR**	**APR**	**MAJ**	**JUN**	**JUL**	**AVG**	**SEP**	**OKT**	**NOV**	**DEC**
Št. vprašanj	594	629	767	706	724	599	652	601	700	731	663	622

Tabela 3*: Podatki o številu zabeleženih novinarskih prispevkov z omembo NIJZ, 2024*

Mesec	**JAN**	**FEB**	**MAR**	**APR**	**MAJ**	**JUN**	**JUL**	**AVG**	**SEP**	**OKT**	**NOV**	**DEC**
Vsebina z omembo NIJZ	238	232	286	261	246	163	236	232	303	226	198	163

Kliping medijskih objav je eno ključnih orodij za spremljanje javne podobe NIJZ in učinkovitosti komuniciranja z mediji. V letu 2024 smo skozi sistematično analizo zbranih podatkov ocenili, kako so mediji obravnavali delovanje NIJZ, kakšen je bil ton poročanja ter kako so bila sprejeta sporočila, namenjena javnosti.

Metodologija

Za pripravo klipinga smo uporabljali storitve spremljanja tiskanih in avdiovizualnih medijev podjetja Kliping. Spremljali smo objave, povezane s ključnimi področji dela NIJZ, kot so:

- javno zdravje,
- preventivne zdravstvene kampanje,
- obvladovanje nalezljivih bolezni,
- krizno komuniciranje in odzivi na zdravstvene krize,
- raziskave in priporočila NIJZ.

Vsako objavo smo analizirali glede na vsebino, kontekst, ton (pozitiven, nevtralen, negativen), doseg in vpliv na javno mnenje.

Ključni izsledki

1. Število in raznolikost objav

V letu 2024 je bilo o NIJZ v slovenskih medijih zabeleženih skupno 2.785 objav. Največji delež so predstavljali prispevki v tiskanih medijih (66 %), sledili so radijski (23 %) in televizijski prispevki (11%).

2. Tematska analiza

- **Nalezljive bolezni in cepljenje:** Največ pozornosti so mediji namenili obvladovanju sezonske gripe, COVIDU-19 ter programu cepljenja proti HPV in drugim boleznim. Poročanje je bilo večinoma nevtralno do pozitivno.
- **Duševno zdravje:** Kampanje za ozaveščanje o duševnem zdravju so bile dobro sprejete, s poudarkom na programu »To sem jaz« in obvladovanju stresa.
- **Prehrana in gibanje:** Mediji so se odzvali na kampanje za zdravo prehrano in gibanje z mešanimi toni – pozitivne objave so spremljale nekatere kritike o dostopnosti storitev za preventivo.

Doseg in vpliv

Objave o NIJZ so dosegle široko javnost, pri čemer so največji doseg imeli prispevki na nacionalnih televizijskih postajah in spletnih portalih z visoko obiskanostjo.

Izzivi in priložnosti

Poročanje je pokazalo, da je NIJZ v letu 2024 uspešno komuniciral ključna zdravstvena vprašanja, vendar se kaže potreba po dodatni transparentnosti in hitrem odzivu v kriznih situacijah. Priložnost je tudi v še večji prisotnosti na digitalnih platformah za boljšo komunikacijo z mlajšimi ciljnimi skupinami.

Zaključek

Kliping za leto 2024 je pomembno orodje za oceno javne podobe NIJZ ter usmerjanje prihodnjih komunikacijskih strategij. Pozitivne objave potrjujejo pomen strokovnega in premišljenega dela, medtem ko negativne povratne informacije predstavljajo priložnost za izboljšave. NIJZ ostaja zavezan krepitvi zaupanja javnosti in izboljševanju komuniciranja z vsemi deležniki.

KOMUNIKACIJSKE KAMPANJE

Spletne ankete:

- *Anketa z zdravjem povezan vedenjski slog 2024*

V prvi polovici 2024 je Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) izvedel nacionalno raziskavo Z zdravjem povezan vedenjski slog 2024, ki je bila že sedma po vrsti. Potekala je od 15. maja do 30. junija 2024. Za anketo smo v Centru za komuniciranje pripravili komunikacijski načrt.

Namen kampanje je bil doseči čim večjo vključenost in odzivnost izbranih posameznikov v raziskavi. Cilj je bil vsaj 50-odstotni odziv. S tem namenom smo postavili naslednje komunikacijske cilje:

- 20 objav v medijih,
- vsaj 10 novinarjev na tiskovni konferenci,
- 5 brezplačnih medijskih oglasov,
- 10 PR člankov,
- pripravljen komunikacijski paket
- Komunikacijski paket - Tool kit: plakat, oglas (tiskani, radijski in televizijski), PR članek, banner, web story, display, kontaktne podatke in primer ankete.

Za kampanjo smo pripravili plan neplačanih in plačanih oglasov na družbenih omrežjih. Za pomoč pri promociji kampanje smo pozvali vse nacionalne lokalne medije preko brezplačnih oglasov.

- *Do dobre energije brez energijskih pijač*

Nacionalni inštitut za javno zdravje je v partnerstvu z Ministrstvom za zdravje, s številnimi drugimi strokovnimi, športnimi in mladinskimi organizacijami, tudi v letu 2024 nadaljeval z akcijo osveščanja »Do

dobre energije brez energijskih pijač,« s katero opozarjamo, da tovrstne pijače niso primerne za otroke in mladostnike.
Za namen kampanje smo pripravili novo vizualno podobo kampanje z novim sloganom:

Pripravili smo tudi oglase in sporočila za objave na družbenih omrežjih, ki smo jih podprli tudi s plačanim oglaševanjem, pa tudi druga promocijska gradiva v obliki transparentov, mobilnih zastav ter promocijskih žog za odbojko na mivki.
Za namen kampanje smo se v prvi polovici leta povezali z Odbojkarsko zvezo Slovenije, ki je kampanjo podprla in jo promovirala na svojih dogodkih, ki so namenjene ciljni populaciji otrok in mladostnikov. Promocijski dogodki so tako potekali na več turnirjih za odbojko na mivki ter odbojkarskih taborih. V nadaljevanju akcije bomo v sodelovanju z OZS posneli tudi oglasna sporočila z odbojkarskimi reprezentantkami ter pripravili tudi nekaj svojih promocijskih oglasov, za katere smo pripravili scenarije.
V drugi polovici leta smo ponovili tudi kampanjo na družbenih omrežjih.

- *Anketa IMAgiNE EURO*

V mednarodni raziskavi IMAgiNE EURO o kakovosti oskrbe mater in novorojenčkov v porodnišnicah, kot partner iz Slovenije sodeluje tudi NIJZ. Vprašalnik smo oglaševali prek kampanje na družbenih omrežjih. Med sodelujočimi 28 državami smo bili drugi po vrsti glede na število izpolnjenih vprašalnikov.

OGLAŠEVALSKE KAMPANJE NA FACEBOOKU IN INSTAGRAMU

V letu 2024 so potekale kampanje:

- Projekt EUROHELICAN
- Kampanja Svinec
- Anketa Z zdravjem povezan življenjski slog
- Tobačni izdelki
- Sladkorna bolezen
- Evropska raziskava o uporabi drog
- TOGAS
- Festival duševnega zdravja
- Energijske pijače
- Podkast prehranska dopolnila.
- Skupaj za zdravje
- SOPA
- Podkast epizode

DIGITALNO KOMUNICIRANJE

Spletna stran NIJZ www.nijz.si

Od 1. 1. do 31. 12. 2024 je imela spletna strani www.nijz.si 3.669.456 ogledov.

Komuniciranje na družbenih omrežjih

Facebook NIJZ: Facebook profil NIJZ ima 82.887 všečkov in 91.657 sledilcev. V letu 2024 smo dobili 1.284 novih sledilcev.

Poleg tega je bilo v letu 2024 objavljenih 272 neplačanih objav, s katerimi smo dosegli 360.992 oseb, kar je 24,6 % več kot v letu 2023. Z oglaševalskimi kampanjami pa smo dosegli 955.515 oseb in 5.575.347 prikazov.

Neplačane objave, ki so dosegle največ všečkov, komentarjev in delitev so:

- Smrt Anite Ogulin – 520 reakcij
- Video Leona Megliča o HPV – 446 reakcij
- Cepljenje na NIJZ-ju – 421 reakcij.

Največji neplačan (organski) doseg so imele naslednje objave:

- Vabilo na festival duševnega zdravja – 39.596 dosega
- Video Leona Megliča o HPV – 28.145 dosega
- Miti o konoplji – 25.008

Dostop do profila NIJZ je na naslednji povezavi.

Instagram: Na Instagramu NIJZ smo imeli ob koncu leta 8.370 sledilcev. V letu 2024 smo objavili 266 neplačanih objav in 500 zgodb, ki so skupno dosegle 43.317 ljudi. Z oglaševalskimi kampanjami pa smo dosegli 489.242 ljudi in 2.810.431 prikazov.

Dostop do Instagram profila NIJZ je na naslednji povezavi.

Twitter/X: V letu 2024 je bilo več kot 143 objav. Trenutno ima Twitter profil 12.156 sledilcev.
Dostop do Twitter profila NIJZ je na naslednji povezavi.

Youtube: V letu 2024 smo imeli na našem YT kanalu 980.137 ogledov videoposnetkov. Objavili smo 112 posnetkov. Pridobili smo 296 sledilcev, kar pomeni, da smo jih imeli ob koncu leta 1.854.

Nekatere vsebine so namenjene zgolj z uporabo direktne povezave do video posnetka (za točno določene ciljne skupine), večina pa je javno dostopnih.

Dostop do Youtube profila NIJZ je na naslednji povezavi.

Podkast:
V letu 2024 smo objavili epizode:

- Problematika drog v Sloveniji
- Prehranska dopolnila, nujna za zdravje ali dober marketing?
- Piti ali biti? Breme alkohola v Sloveniji
- Učinki videoiger na zdravje
- Duševno zdravje mladih
- Cepljenje, paradni konj javnega zdravja
- Digitalna zasvojenost, izziv 21. stoletja
- Kuhanje, pogrevanje in shranjevanje hrane, kateri materiali so primerni?
- Dojenje
- Centri za krepitev zdravja - za boljše življenjske navade in zdravje
- Medvrstniško nasilje, kako ga preprečevati in naslavljati?
- Sezonska cepljenja, kako zaščititi svoje zdravje v obdobju viroz?

Poleti smo objavili tudi sklop kratkih podkastov, imenovan Fletno poletno:

- Varno na pot
- Varno v gore
- Varno v vode
- Gibanje poleti
- Kako odklopiti med dopustom?
- Naj pikniki minejo brez zastrupitev
- Strastno poletje brez spolno prenosljivih bolezni
- Voda, čaj, izotonik? Kako se poleti hidrirati
- Varno na sonce
- Vodnik za varno poletje na prostem

Podkaste objavljamo na Youtube kanalu in aplikacijah za podkaste, na primer na Spotifyju. Povezave objavimo na spletni strani in jih delimo na družbenih omrežjih.

TikTok: Na družbenem omrežju TikTok smo v obdobju od januarja do konca junija 2024 objavili 47 posnetkov. Največji doseg beleži video z več kot 29,200 ogledi. Gre za videoposnetek dr. Leona Megliča o HPV. Na omrežju imamo trenutno 1,309 sledilcev in 11,300 všečkov.

Za objave na družbenih omrežjih izdelujemo infografike, ki pomenijo vizualno prezentacijo ključnih sporočil in podatkov, in različne videe, ki pomembno vplivajo na oglede.

Dostopno na naslednji povezavi.

LinkedIn: Na LinkedIn profilu NIJZ imamo trenutno 1.653 sledilcev. V letu smo dosegli 110.123 ogledov objav (prikazov), 2.288 odzivov, 44 komentarjev in 77 delitev. V tem času smo imeli 278 objav, vključno z delitvami relevantnih objav drugih.

Dostopno prek naslednje povezave.

VIZUALNO KOMUNICIRANJE

V letu 2024 smo oblikovali 1.177 različnih grafičnih in multimedijskih izdelkov. Od tega je bilo največ grafik (14 %), sledijo plakati (10 %), grafike za družbena omrežja (10 %), napisi za stojnice (7 %), infografike (6 %), video montaže (6 %), fotomontaže (5 %), ilustracije (3 %) in podcasti (3 %). Celotni seznam vizualnih in multimedijskih izdelkov se nahaja v spodnji tabeli. Večina gradiv je bilo oblikovanih v sklopu različnih programov, ki jih izvaja NIJZ. Oblikovali smo tudi 10 logotipov za: Festival duševnega zdravja, PREMS, Center za krepitev zdravja, Naspan.si, Komuniciranje v javnem zdravju, Mednarodni dan invalidov in ljudi s posebnimi potrebami, NSS-SI, revija Zdravstveno varstvo, Ustavimo KLB, CepimoSe, in preoblikovali oz. dopolnili logotip za: SI-PANDA, Pokloni čas, polepšaj dan, Polno zrno, OCKU, Eurohelican, Svit 15 let.

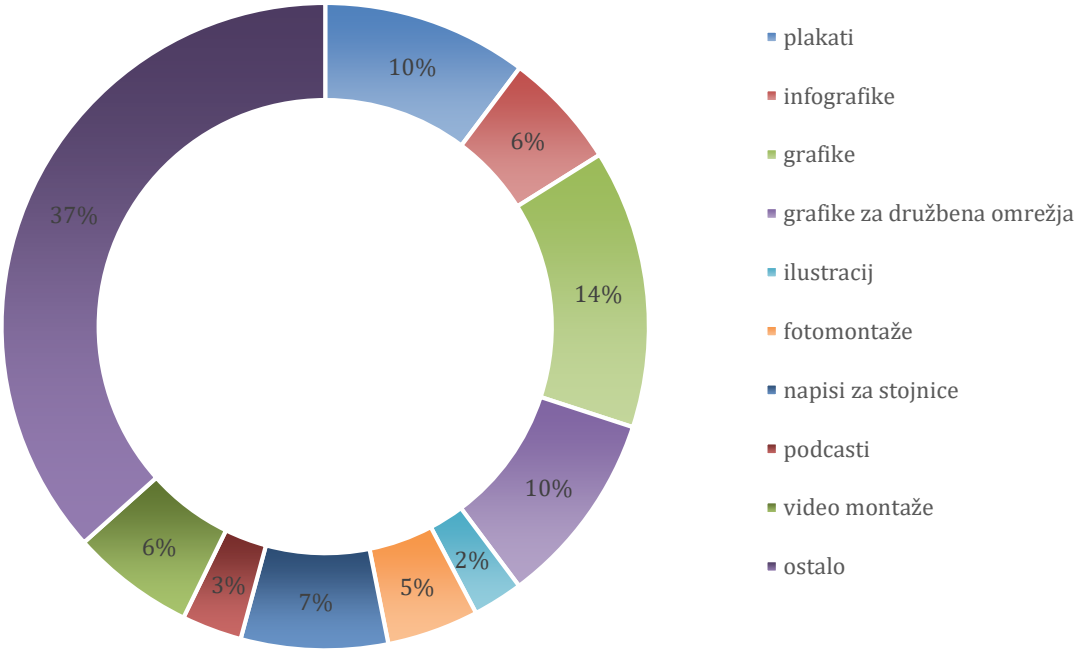

Št.	Vrsta grafičnega izdelka
23	publikacije
12	brošure
1	priročniki
13	zloženke
4	zborniki
2	revije
34	letaki (format A4 in A5)
123	plakati (format A4, A3, A0. A1)
6	celostna grafična podoba projektov
16	logotipi
70	infografike
17	naslovnice za poročila, publikacije
14	poročila
25	PPT predloge za projekte
4	predloge za poročila, ankete
17	urejanje poročil v Wordu
167	grafike
117	grafike za družbena omrežja
5	e-bookleti
9	napisi za dogodke, konference, okrogle mize
12	številke Hišnih novic
6	prispevki
6	ikone
3	vizitke
30	ilustracije
9	voščilnice, čestitke
13	delovni listi
7	vprašalniki
12	kuverte
3	dopisni listi
12	pasice z logotipi za projekte
15	vabila
12	programi dogodkov
6	oglasi
9	tabele, grafi
55	fotomontaže
2	fotografiranje dogodkov, zaposlenih
8	benerji
88	napisi za stojnice
6	usmerjevalne table
3	koledarji
4	pop-up stojala za projekte
12	urejanje PDF dokumentov (popravki, dodajanje vsebine, diplome)

18	grafike za promocijske materiale (kuliji, zvezki, vrečke, posoda, embalaža, blokci, ovratni trakovi, majice, brezrokavnik, table, nalepke)
3	imenske označbe za konference in festival
11	QR kode
2	tloris prostora za stojnice
4	animacije
3	družabne igre
2	priznanja, sheme

Št.	Vrsta izdelka - multimedija
7	audio montaža
36	podcastov
74	video montaž
12	snemanje

V primerjavi z letom 2023 se je občutno povečalo število grafičnih izdelkov. Povečala se je tudi multimedija. Najpogostejše teme pri montaži videoposnetkov so bile: cepljenje, duševno zdravje in alkohol.

STATISTIČNA PISARNA

V okviru Centra za komuniciranje skrbimo tudi za posredovanje podatkov prek statistične pisarne. V letu 2024 smo v statistično pisarno prejeli 301 povpraševanj oziroma zahtevkov za pripravo podatkov. Do konca leta smo v celoti zaključili 249 zahtevkov, pet pa delno, 15 vlog (mikropodatki) je prevzel Zdravstveno-podatkovni center. V petih primerih smo vlagatelja preusmerili na drugo inštitucijo. 10-krat je bila vloga nepopolna in zato priprava podatkov ni bila mogoča. V enem primeru so spraševali po podatkih, ki jih NIJZ nima (in tudi nismo vedeli, kdo bi jih imel). Enkrat se je stranka odločila za odlog naročila, dvakrat pa so želeli podatke, ki še niso na voljo. Trenutno je odprtih še 13 vlog.

PARTNERJI

Sodelavci Centra za komuniciranje so vključeni v več mednarodnih projektov in iz tega naslova krepimo sodelovanje z drugimi javnozdravstvenimi institucijami v domačem in evropskem okolju, kar je posebej dobrodošlo z vidika izmenjave dobrih ter uspešnih praks na področju komuniciranja v zdravstvu.

Najpogosteje smo sodelovali s službami za odnose z javnostmi različnih organizacij, kot so Ministrstvo za zdravje, Urad Vlade za komuniciranje, Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, Zdravstveni inšpektorat RS, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije, Zdravniška zbornico Slovenije, UKC Ljubljana in UKC Maribor, Sekcija za primarno pediatrijo, druga ministrstva in njihove strokovne službe, Agencija RS za okolje, Civilna zaščito, Policija ter druge zdravstvene in nezdravstvene organizacije (združenja, društva, nevladne organizacije, gospodarske družbe, študentske, dijaške organizacije, verske organizacije).

Pri načrtovanju kriznega komuniciranja smo podrobno spremljali usmeritve Svetovne zdravstvene organizacije in Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC), pri katerem smo del

mreže komunikatorjev. Prav tako smo vpeti v druge mednarodne povezave: včlanjeni smo v Communications Experts Network pri Evropski agenciji za varnost hrane (EFSA), mrežo nacionalnih komunikatorjev pri Evropski komisiji (Health Security Communicators' network), mrežo komunikatorjev pri EuroHealthNet in druge.

Oddelek za notranje komuniciranje

KOMUNICIRANJE Z NOTRANJO JAVNOSTJO

V okviru Oddelka za notranje se posvečamo vzpostavljanju in razvoju učinkovitega notranjega (internega) komuniciranja, ki je ob razvejani organizacijski strukturi NIJZ-ja izrednega pomena za uspešno delovanje organizacije. V luči zapisanega se je Oddelek za notranje in projektno komuniciranje s 1. 7. 2024 preoblikoval v dva oddelka, in sicer Oddelek za notranje komuniciranje ter Oddelek za projektno in programsko komuniciranje, kar je omogočilo še bolj poglobljeno in intenzivnejše posvečanje področju internega komuniciranja ter njegovo premišljeno zastavitev.

Eno izmed pomembnih orodij notranjega komuniciranja je interno glasilo v elektronski obliki (e-novičnik), Hišne novice, katerega drugo obletnico izdajanja bomo obeležili v začetku leta 2025. Izdajanje internega novičnika v letu 2024 je vključevalo redne mesečne sestanke uredniškega odbora, pripravo predloga letnega načrta vsebin, odzivanje na predloge zaposlenih, usklajevanje in pripravo vsebin, urejanje in preglede ter oblikovanje. Glasilo, ki so ga zaposleni vsak mesec prejeli v svoj e-poštni predal, je vključevalo predstavitve posameznih notranjeorganizacijskih enot, zanimive aktualne in središčne teme, nasvete s področja promocije zdravja na delovnem mestu, napovedi dogodkov, kadrovske novice, dosežke in nagrade ter vsebine, ki spodbujajo vključevanje zaposlenih in soustvarjanje vsebin. S svojo prisotnostjo je pomembno prispeval k izboljšanju pozitivnih odnosov med zaposlenimi in krepitvi pripadnosti. Izšlo je 11 številk, poletna številka je bila dvojna.

ORGANIZACIJA DOGODKOV

V letu 2024 smo uspešno organizirali 130 strokovnih srečanj, od tega je bilo 26 izvedenih preko spletne aplikacije ZOOM, preostalih 104 pa je potekalo v živo. Od teh srečanj je 23 potekalo na lokacijah NIJZ, preostala srečanja pa so bila organizirana na različnih lokacijah po Sloveniji. Skupno število udeležencev je doseglo 13.678.

Poleg rednih srečanj smo organizirali tudi dva večja dogodka: Festival duševnega zdravja v Mariboru in 2. nacionalno konferenco javnega zdravja v Sloveniji, prav tako v Mariboru.

Organizirali in izvedli smo tri enotedenske Seminarje za pripravnike zdravnike in zobozdravnike. Seminarji so bili izvedeni preko spletne aplikacije ZOOM, udeležilo se je skupaj 331 pripravnikov.

Poleg tega smo organizirali in izvedli delavnico Hladna veriga/dobra skladiščna praksa cepiv. Izvedenih je bilo 8 ponovitev, vse so potekale preko aplikacije ZOOM. Skupno število udeležencev je bilo 432.

Skupaj udeležencev: 14.441

Organizirali smo 19 modulov v sklopu Temeljnih usposabljanj za strokovnjake iz standardnih timov centrov za krepitev zdravja in zdravstveno vzgojnih centrov: Izvajanje preventivnih obravnav na področju duševnega zdravja-tehnike sproščanja, Organizacija in delovanje ZVC/CKZ, Vodenje ZVC/CKZ, Razvijanje kulturnih kompetenc zdravstvenih delavcev, Izvajanje preventivnih obravnav na področju obvladovanja sladkorne bolezni tipa 2, Izvajanje preventivnih obravnav na področju duševnega zdravja, Klinično komuniciranje, Izvajanje preventivnih obravnav na področju telesne dejavnosti, Strateško komuniciranje, Izvajanje preventivnih obravnav na področju opuščanja kajenja, Svitova podpora, Izvajanje preventivnih obravnav na področju zdrave prehrane, Izvajanje preventivnih obravnav na področju zdravega hujšanja, Izvajanje preventivnih obravnav na področju zdravega življenjskega sloga in obvladovanja bioloških dejavnikov tveganja, Izvajanje preventivnih obravnav na področju duševnega zdravja - 3. Sklop: zdravi odnosi, Izvajanje preventivnih obravnav na področju tveganega/škodljivega pitja alkohola, Izvajanje aktivnosti krepitve zdravja v lokalnih skupnostih, Nadgrajena obravnava zdravo jem 2024.

V letu 2024 smo zaradi potreb strokovnega kadra v ZVC/CKZ nekatere module izvedli večkrat. Izvedenih je bilo 93 dni izobraževanj, od tega 22 dni preko spletne aplikacije ZOOM, 33 dni v prostorih NIJZ in 38 dni na zunanjih lokacijah. Skupno število udeležencev je bilo 891.

V zgoraj omenjena števila so všteti tudi Delovno srečanje izvajalcev psihoedukativnih delavnic v ZVC/CKZ, Letno srečanje edukatorjev, supervizijska srečanja in delovna srečanja namenjena izvajalcem delavnic zaposlenih mentorjev (n3) za sladkorno bolezen in supervizijsko srečanje za izvajalce svetovanja za opuščanje kajenja v ZVC/CKZ.

Sodelujemo tudi pri izvedbi teoretičnega dela temeljnih usposabljanj v spletni učilnici (štiri izvedbe na leto).

IZOBRAŽEVANJA NA PODROČJU ZDRAVSTVENEGA KOMUNICIRANJA

V okviru izobraževanj na področju zdravstvenega komuniciranja so v letu 2024 potekale številne aktivnosti.

V okviru projekta Integracija geriatrične oskrbe smo kot del dvodnevnih izobraževanj, namenjenih krepitvi kompetenc zaposlenih v zdravstvu in socialnem varstvu, ki delajo s starajočo se populacijo, izvedli izobraževanja z naslovom »Zdravstveno komuniciranje s starejšimi odraslimi«, ki so potekala marca v Ljubljani, aprila v Portorožu, maja v Petrovčah in Mariboru ter junija 2024 na Otočcu.

Na Medicinski fakultet UL smo januarja 2024 izvedli dvodnevni študijski modul 10 - Načrtovanje in vodenje projektov ter komunikacija v javnem zdravju, ki je vključeval izvedbo predavanj:

- modeli vplivanja na vedenje, najpogosteje v rabi na področju javnega zdravja,
- kulturne kompetence v javnem zdravju,
- veščine komuniciranja,
- strukturirano komuniciranje v javnem zdravju (motivacijski pogovor, poizvedovalni pogovor),
- komuniciranje in krize.

In izvedbo dveh delavnic:

- vizualna sporočila, njihova zasnova in interpretacija,
- praktična vaja komunikacijskih korakov ob izbruhu zdravstvene krize.

V okviru študijskega modula Sporazumevanje I smo za specializante družinske medicine, skupaj z nosilko modula, februarja in oktobra 2024 izvedli predavanje »Osnove komunikacije in strukturirani klinični pogovor po modelu Calgary-Cambridge« in sodelovali pri izvajanju komunikacijskih vaj.

V okviru Šole javnega zdravja 2024 smo izvedli smo triurno plenarno predavanje »Javno nastopanje« prek platforme ZOOM (februar 2024).

Na Dorinem dnevu 2024 smo izvedli predavanje s prezentacijo z naslovom »Komunikacija za večjo odzivnost v presejalne programe za zgodnje odkrivanje raka« (maj 2024).

Na strokovnem dogodku v okviru projekta PERCH smo izvedli treninge javnega nastopanja oziroma delavnice javnega nastopanja z naslovom »ABC o HPV – Kako se pogovarjati s starši in mladostniki o cepljenju proti HPV« (Seminar za zdravstvene strokovnjake). Izvedba je potekala 9. maja 2024 prek platforme ZOOM. Virtualni izobraževalni dan z omenjenim predavanjem je bil ponovljen tudi 10. septembra 2024.

Na strokovnem dogodku programa ZDAJ smo za zdravstvene delavce izvedli predavanje s prezentacijo z naslovom »Kako komuniciramo, poudarek na motivacijskem intervjuju«. Izvedba je potekala 13. junija 2024 prek platforme ZOOM.

Za študente medicine in medicinskih fakultet, ki so se usposabljali za nove komunikatorje Programa Svit, smo izvedli predavanje z naslovom »Komunikacijska podpora Programa Svit«. V okviru izobraževanja smo jim predstavili ozadje komunikacijskih procesov in pozitiven učinek vpogleda v procese na način, kako v prihodnje gledamo na komunikacijo in vse komunikacijske procese. Predstavili smo jim teorijo komuniciranja in strategijo komuniciranja Programa Svit.

Za modul Svitova podpora, ki se izvaja za zaposlene v CKZ/ZVC-jih, smo izvedli predavanje »Komunikacija«, kjer smo zaposlenim prikazali pomen dobrih komunikacijskih veščin za spodbujanje posameznikov in skupin za sodelovanje v Programu Svit. Predstavili smo jih tudi teorijo in strategijo komuniciranja Programa Svit ter na podlagi najpogostejših vprašanj in igre vlog skupaj predelali najbolj pereča vprašanja uporabnikov.

Izvedli smo mentorstvo za specializante javnega zdravja na kroženju (februar, marec in maj 2024). Za specializante javnega zdravja na kroženju smo pripravili predstavitev zdravstvenega komuniciranja s starejšimi odraslimi in komuniciranja z osebami z oviranostmi ter individualne treninge javnega nastopanja (na posameznika vsebinsko prilagojeni dvodnevni treningi s snemanjem video posnetka primera izvedenega kratkega javnega nastopa).

S strokovnjaki, ki na OE Celje vodijo program To sem jaz, smo sodelovali pri načrtovanju inovativnega projekta »Pravi prijatelj« - usposabljanja srednješolcev celjskega območja za delo pri promociji programa To sem jaz med vrstniki. Novembra 2024 je bilo izvedeno celodnevno izobraževanje za mlade prostovoljce s področja komuniciranja in javnega nastopanja in dve celodnevni praktični delavnici javnega nastopanja na sedežu OE Celje.

V okviru seminarja Katastrofna medicina smo novembra 2024 izvedli predavanja celodnevnega modula Krizno komuniciranje, ki je zajemal uvod in teoretsko podlago za krizno komuniciranje, predstavitev uporabe različnih družbenih omrežij NIJZ kot komunikacijskih orodij in kanalov, komuniciranje v času

infodemije in smernice za komuniciranje iz evropskih projektov. Na področju komunikacijskih vsebin smo sodelovali tudi pri izvedbi praktične vaje v okviru tega seminarja.

Na strokovnem srečanju izvajalcev dejavnosti na področju nenalezljivih bolezni OE Maribor smo decembra 2024 izvedli vabljeno predavanje o komuniciranju v preventivi z mlajšimi odraslimi in mladostniki, s poudarkom na specifiki izvajanja motivacijskih intervjujev s tem segmentom populacije in na problematiki uživanja energetskih pijač.

PREVAJANJE, LEKTORIRANJE IN JEZIKOVNI PREGLEDI

V okviru Oddelka za notranje komuniciranje skrbimo tudi za prevajanje besedil iz slovenskega jezika v angleški in obratno ter jezikovne preglede oziroma lektoriranje številnih različnih publikacij in gradiv (v slovenskem in angleškem jeziku). To delo je ključnega pomena za zagotavljanje kakovosti različnih besedil, ki jih pripravijo sodelavci za različne medije, kot so publikacije, spletne strani, članki, prispevki za revije in zbornike, strokovne predstavitve itd. Besedil, ki jih prevedemo ali lektoriramo, je veliko in so raznolika, saj pokrivajo vsa področja delovanja NIJZ. Prevajalec/lektor pa pri tem mora poznati oba jezika v smislu slovnice, slogovnih pravil, jasnosti in natančnosti, prav tako pa so besedila, ki nastanejo na NIJZ, pogosto namenjena strokovni javnosti, kar tudi pomeni, da mora biti vsebina strokovno in jezikovno ustrezna. Kot pri ostalih področjih delovanja NIJZ, je tudi tukaj zelo pomembna komunikacija med zaposlenimi, da se omogoči usklajenost ter pravočasna, strokovna, dosledna in učinkovita izvedba prevodov in lektur.

V letu 2024 smo poskrbeli za 454 prevedenih strani različnih tipov besedil in opravili jezikovne preglede/lekture (slo in angl) v obsegu 2924 strani.

Oddelek za programsko in projektno komuniciranje

KOMUNICIRANJE PROGRAMOV S PODROČJA JAVNEGA ZDRAVJA IN PROJEKTNO KOMUNICIRANJE

S 1. julijem 2024 je bil oblikovan Oddelek za programsko in projektno komuniciranje z namenom združevanja kompetenc in izkušenj sodelavcev iz različnih programov in centrov. Poleg sodelavcev, ki smo prej delovali v Centru za komuniciranje, so se oddelku pridružile sodelavke iz Centra za duševno zdravje, ki so odgovorne za komuniciranje Programa Mira, ter sodelavka iz Centra za upravljanje preventive in krepitve zdravja, ki upravlja komunikacijo programov Skupaj za zdravje in SOPA. Ta povezava strokovnih znanj omogoča celovitejše in bolj usklajeno komuniciranje javnozdravstvenih vsebin.

V drugi polovici leta 2024 je oddelek prevzel odgovornost za strateško in celovito komuniciranje programov, kot so Program Svit, Program Mira, Skupaj za zdravje in Državni program obvladovanja sladkorne bolezni. Naloge so vključevale pripravo strateških in izvedbenih načrtov, načrtovanje ter izvedbo komunikacijskih kampanj, prilagajanje gradiv ciljnim skupinam in uporabo inovativnih pristopov, kot so digitalno komuniciranje in družbena omrežja. Z uspešnim komuniciranjem oddelek podpira osnovno poslanstvo NIJZ – ozaveščanje javnosti, spodbujanje krepitve zdravja in preventivnega ravnanja ter zagotavljanje dostopnosti informacij za celotno populacijo.

Podrobnejši opis komunikacijskih aktivnosti posameznih programov je predstavljen v drugih delih poročila:

- Skupaj za zdravje/SOPA (strani 94-101),
- Program Mira (strani 105, 112),
- Program Svit (strani 119-122).

Poleg komuniciranja javnozdravstvenih programov je oddelek vključen tudi v številne razvojno-raziskovalne projekte na nacionalni in evropski ravni. V drugi polovici leta 2024 smo sodelovali pri načrtovanju in izvedbi komunikacijskih aktivnosti v okviru projektov, skladno s cilji in pričakovanji projektne dokumentacije. Pomembne naloge vključujejo spremljanje in vrednotenje komunikacijskih pristopov, pripravo prilagojenih promocijskih gradiv za ciljne skupine, sodelovanje z nacionalnimi in mednarodnimi partnerji ter zagotavljanje širše prepoznavnosti projektov. Med ključne izdelke sodi priprava evalvacijskih poročil, promocijskih gradiv in prispevkov za spletne strani ter družbena omrežja projektov.

Evropski projekt Joint Action TERROR, v katerem smo vodili delovni paket diseminacije, se je zaključil z decembrom 2024. V okviru projekta smo v novembru 2024 pripravili zaključno konferenco projekta, ki smo jo podprli z video in tiskanimi materiali. V okviru projekta smo sodelovali tudi pri pripravi smernic za krizno komuniciranje in komuniciranje tveganja v primeru bioloških ali kemičnih terorističnih napadov.

V okviru projekta PARC smo sodelovali pri upravljanju družbenih omrežij projekta in spletne strani. Med strokovnjaki, ki sodelujejo v nacionalnem vozlišču PARC, smo skupaj z grškimi partnerji v projektu izvedli anketo o komuniciranju tveganja zaradi kemikalij, na podlagi katere bomo v prihodnosti pripravili tudi spletne seminarje za partnerje projekta PARC.

Projektu JACARDI (projekt Skupnega ukrepanja na področju bolezni srca in ožilja ter sladkorne bolezni) je bila posvečena 15. nacionalna konferenca obvladovanja sladkorne bolezni. V okviru JACARDI bodo namreč izvedeni trije pilotni projekti, povezani s sladkorno boleznijo, ki bodo okrepili in obogatili Državni program za obvladovanje sladkorne bolezni 2020-2030.

V okviru projekta TOGAS smo izvedli kampanjo na družbenih omrežjih, oglaševali smo na mestnih avtobusih v Ljubljani, in sicer v mesecu marcu in septembru, pripravili promocijski članek za priloga Pentlje upanja dnevnika Večer in skupaj z Zdravstvenim domov Ljubljana organizirali novinarsko konferenco.

Diseminacijske aktivnosti projekta EUROHELICAN so obsegale oglaševanje na radijskih in televizijskih kanalih, kampanjo na družbenih omrežjih, oglaševanje na mestnih avtobusih v Mariboru v mesecu marcu in septembru ter izjavo za javnost.

ŠOLA JAVNEGA ZDRAVJA

V letu 2024 smo poudarek namenili vseživljenjskemu izobraževanju in usposabljanju. Posebej je potrebno izpostaviti izobraževanje, ki je namenjeno pripravnikom, in je bilo organizirano trikrat. Poleg tega so bila izvedena izobraževanja sodelavcev, namenjena poenotenju znanja in veščin za potrebe izvajanja strokovnih nalog ter izobraževanja za druge skupine strokovnjakov. Podrobneje so podatki predstavljeni v delu, kjer poročamo o organizaciji dogodkov.

Pomembne aktivnosti so potekale tudi v okviru organizacije 2. nacionalne konference javnega zdravja, še posebej pri pripravi in izvedbi programa.

V letu 2024 je bila posebna pozornost namenjena prenovi programa izobraževanja v okviru dvo-semestrskega podiplomskega tečaja Javno zdravje. Poleg tega so potekale aktivnosti na področju nadaljnjega razvoja pri izdajanju revije Zdravstveno varstvo.

Na področju raziskovalnega dela je bilo izpeljano usklajevanje aktivnosti glede na nov način financiranja in delovanja raziskovalne dejavnosti s strani ARIS. Prav tako je bil pripravljen in izveden interni razpis za izvedbo raziskovalnega dela, v okviru katerega je bilo izbranih pet projektov, ki so se zaključili v letu 2024.

SLUŽBA ZA NEVLADNE ORGANIZACIJE

Izvedene aktivnosti:

- Vzpostavitev baze NVO na področju javnega zdravja, kot osnova za identifikacijo NVO po področjih dela, ciljnih skupinah, okoljih, regijah, pregled preteklega sodelovanja med NIJZ in NVO;
- Predstavitev službe za NVO, sodelovanja z NVO na področju javnega zdravja in pomena socialne participacije na sestankih v okviru NIJZ na različnih področjih javnega zdravja, na srečanjih s CKZ/ZVC (maj 2024), obiskih iz tujine (Finska (april 2024), Tajikistan (julij 2024)), WHO izvršni odbor 2024 in konferencah: Together for a Healthy Lifestyle/ Skupaj za zdrav življenjski slog (maj 2024), Challenging Big Industry Narratives (junij 2024), Sharing Insights: The Power of Mystery Shopping (oktober 2024);
- Sodelovanje pri pripravi konference Zdravstvu po zeleni poti (junij 2024);
- Izvedba delavnice o dobrih praksah sodelovanja med NIJZ in NVO na 2. nacionalni konferenci javnega zdravja v Mariboru (1. 10. 2024);
- Sodelovanje pri organizaciji in izvedbi nacionalne konference Zdrava povezava (3. 12. 2024);
- Sodelovanje v JA PreventNCD (2024-2027) s ciljem aktivnega vključevanja mladih v projekt na ravni celotnega projekta;
- Sodelovanje pri pripravi novega kohezijskega projekta za preprečevanje krhkosti (delovni paket: NVO);
- Sodelovanje pri pripravi osnutka Strategije javnega zdravja;
- Sodelovanje pri pripravi izhodišč za konferenco o hrupu (april 2025);
- Priprava in diseminacija treh NIJZ novičnikov za NVO (oktober, november, december 2024);
- Priprava priporočil za MZ za financiranje NVO na področju javnega zdravja;
- Srečanje s študentskimi organizacijami na področju preventivnih pregledov in prehrane (november 2024);
- Sodelovanje v Mreži zdravih mest;
- Sodelovanje v projektu Potencial za oceno politik telesne dejavnosti iz vidika skupnosti;
- Priprava koncepta Spletne akademije za NVO za izvedbo v 2025.

RAZISKOVALNI IN RAZVOJNI PROJEKTI

Projektne prijave

V letu 2024 je Služba za upravljanje projektov in raziskovalno dejavnost (SUPRD) skupaj z raziskovalci na NIJZ oddala skupno **33** projektnih prijav. Od tega je bilo 14 prijav neuspešnih.

Število prijav v zadnjih letih upada (2022 – 82 oddanih prijav, 2023 – 44 oddanih prijav), vendar je to pričakovano glede na veliko število projektov, ki jih vsako leto vodimo. Število oddanih prijav je direktno povezano s povečanjem števila aktivnih projektov, ki se iz leta v leto povečuje. Projekte, ki jih izvajamo na NIJZ, so vse bolj številčni in večji (tudi na račun tega da povečujemo prijave iz programov Načrta za okrevanje in odpornost in Evropska kohezijska politika 2021-2027). To pomeni, da oddajamo manj prijav, vendar so prijave večje narave in v nekaterih primerih odražajo zasedenost raziskovalcev na določenem strokovnem področju. Ker imamo vendarle tudi zgornje omejitve kapacitet raziskovanja oddajamo manj prijav na strateško manj pomembnih področjih kot tudi manj prijav, kjer je NIJZ v manjši vlogi projektnega partnerja z omejenim proračunom.

Aktivni projekti

Skupno je NIJZ v letu 2024 sodeloval pri **107** projektih, večino teh delno ali v celoti financira Evropska unija preko različnih skladov in mehanizmov.

Pomembno je izpostaviti, da je leto 2024 drugo leto, kjer je NIJZ presegel mejnik sodelovanja v več kot 100 projektih - 2019 smo sicer sodelovali pri 108 projektih, vendar so v tej vrednosti šteti tudi vsi projekti iz MZ razpisa program za varovanje in krepitve zdravja do 2019 in program na področju prehrane in telesne dejavnosti do 2019, ki jih je bilo takrat 15. V letu 2024 tudi sodelujemo v omenjenem razpisu do 2025 pri 15 projektih kot partnerji, vendar jih ne štejemo v aktivne projekte, ki jih vodimo ker sodelujemo v okviru NP.

V obdobju od 2020 – 2024 ostaja število aktivnih projektov na NIJZ zelo stabilno oziroma se znatno povečuje (leto 2020- 87, leto 2021 – 90, leto 2022 – 87, 2023 - 91). Stabilno število aktivnih projektov je pomembno zaradi:

- zagotavljanja zadostnih razvojnih kapacitet za strokovnjake na ključnih področjih dela,
- priložnost za zaposlitve mlajših sodelavcev, ki prve priložnosti pogosto prejmejo ob zagotovitvi svežih projektnih sredstev,
- dobrega poslovanja NIJZ in dotok zunanjih projektnih sredstev, ki jih znamo ustrezno načrtovati tekom leta.

V letu 2024 lahko izpostavimo začetek sedmih večjih in strateško pomembnih projektov:

Logotip	Večji projekt, ki se je začel leta 2024
EU4Health program, Direct Grant - omogoča državi članici, da iz EU sredstev sestavi nacionalni konzorcij ali izvaja aktivnosti potrebne na nacionalni ravni za uskladitev z evropsko zakonodajo.	
NSS-SI	Pri projektu **NSS-SI** bomo digitalizirali epidemiološko spremljanje nalezljivih bolezni v realnem času, podobno kot smo to med epidemijo uspeli za Covid-19. Infrastruktura in informacijske rešitve, razvite v okviru projekta NSS-SI, bodo izvajalcem zdravstvene dejavnosti in mikrobiološkim laboratorijem omogočale poročanje nalezljivih bolezni in njihovih povzročiteljev v elektronski obliki preko CRPP na NIJZ.
zdravje	S projektom **SiNCP II** Slovenija aktivno vzpostavlja sistem za varno čezmejno izmenjavo zdravstvene dokumentacije pacientov iz držav EU. Poleg podpore in vzdrževanja izmenjave Povzetkov podatkov o pacientu (Patient Summary) ter eReceptov (ePerscription), ki je bila razvita v okviru projekta prejšnjega SiNCP, bo s projektom SiNCP II podprta še izmenjava originalne klinične dokumentacije pacientov. Vzdrževanje in širitev storitev NCPeH bo Slovenijo pripravila tudi na EU uredbo EHDS.
EU4Health program, Joint Action - partnerstvo med Evropsko komisijo in državami članicami za izvedbo konkretnega javnozdravstvenega cilja opredeljenega v enem izmed letnih načrtov EK.	
ORION	**OriON** Joint Action (EU4Health) je že kar šesti Joint Action v koordinaciji NIJZ (polno ime projekta Joint Action on Contribution to the Cancer Inequalities Registry to Monitor National Cancer Control Policies). Čeprav je finančno manj podprt predstavlja pomembno nadaljevanje dela NIJZ na področju analiziranja državnih programov za obvladovanje raka, aktivnost ki jo NIJZ vodi že od leta 2010 s začetkom projekta EPAAC. NIJZ vodi projektni konzorcij sestavljen iz 23 partnerjev iz 17 držav, v projektu bomo razvili model, ki bo omogočil kakovostno podporo spremljanju uvedbe prednostnih področij EBCP (Europe's Beating Cancer Plan) v

	Sloveniji s pomočjo uporabe najboljših praks na področju obvladovanja raka v Evropi.
	EUnetCCC (EU network of Comprehensive Cancer Centers Joint Action) - v sklopu ene izmed pobud Europe's Beating Cancer Plan bo projekt podpiral vzpostavitev ali nadgradnjo (celovitih) centrov za raka (CCC) v EU. Uporabil bo smernice, protokole in najboljše prakse razvite v okviru projektov CraNE, JANE in drugih sorodnih EU projektov. Na podlagi svojih bogatih koordinatorskih izkušenj je bil NIJZ povabljen, da sodeluje v vlogi so-koordinatorja celotnega Joint Actiona skupaj z INCa (French National Cancer Institute) – celoten projekt je vreden 90 mio. EUR.
	Glavni cilj **JAPreventNCD** (EU4Health) je zmanjšati breme raka in drugih nenalezljivih bolezni ter skupnih dejavnikov tveganja na osebni in družbeni ravni ter podpreti države članice s celostnim pristopom k preprečevanju z usklajenimi ukrepi. Na NIJZ vodimo delovni paket 4 in nalogo 5.4 - Javno naročanje hrane v javnih institucijah. V tak tip projekta (JA) so tudi prvič vključene območne enote v širšem obsegu. Aktivno smo delali na štirih delovnih paketih, kjer smo med drugim izvedli različne aktivnosti za več različnih delovnih teles na nivoju projekta, pridobili soglasje izbranih vrtcev za sodelovanje v pilotnem projektu, vzpostavili skupine za zdravje in izbira področja gibanja za lokalno skupnost, pripravljali protokole za delovni paket 7, načrtovali zbiranja informacij o prehranski industriji, itd.
Evropska kohezijska politika 2021 – 2027	
Ključni namen projekta "Integrirana obravnava oseb s kronično ledvično boleznijo z vidika krepitve zdravstvene pismenosti in zmanjševanja neenakosti v zdravju (**Ustavimo KLB)**" je obvladovanje bremena KLB v Sloveniji z razvojem in implementacijo interdisciplinarne preventivne obravnave za osebe s KLB in osebe z zmernim in visokim tveganjem za KLB na primarni ravni zdravstvenega varstva, testiranjem in implementacijo zgodnjega odkrivanja oseb s KLB v ADM ter razvojem in implementacijo integrirane poti obravnave oseb s KLB v Sloveniji, z vidika izboljševanja (navigacijske) zdravstvene pismenosti in zmanjševanja neenakosti v zdravju.	
Načrt za okrevanje in odpornost	
Projekt **Zdravje na daljavo** predstavlja naslednji korak v nadaljevanju razvoja sistema zVEM. Projekt je osredotočen na uvajanje nacionalnega vozlišča večkanalne komunikacije v slovenski zdravstveni sistem. V okviru projekta načrtujemo tako izdelavo in uvedbo več dopolnitev trenutnih, kot tudi razvoj novih komponent sistema, ki bodo temeljile na obstoječih elementih infrastrukture celotnega sistema. Pomembne vsebine, ki bodo razvite in implementirane v okviru projekta, so: uvedba timov in komunikacijske platforme, ki bo komunikacijsko platformo nadgradila in tesneje integrirala z novo vzpostavljenim RDSP, podpora zajemu pacientovih podatkov na daljavo, povezave z evidencami ZZZS, povezovanje komunikacijskega vozlišča z IS izvajalcev zdravstvene dejavnosti.	

Sledi povzetek projektnih aktivnosti v letu 2024, razdeljeno na sklope projektov glede na posamezne programe financiranja.

Evropski projekti

V okviru Tretjega zdravstvenega programa smo zaključevali sodelovanje pri treh skupnih ukrepih: JA ImpleMENTAL, JATC2 in TERROR. Pod okriljem programa EU4Health smo nadaljevali delo pri aktivnih projektih iz letnega programa 2021, med katerimi so CraNE, EUROHELICAN, TOGAS, PERCH, CIRCE-JA, CARE4DIABETES, EU-HIP, Health4EUkids, HEROES, PATHED, Schools4Health, United4Surveillance in SLOSEQ. Nadaljevali smo tudi projekte iz razpisa 2022, in sicer JACARDI, Xt-EHR in SI-SUD, ter iz razpisa 2023, med katerimi sta JA GHI in EU-WISH. Pričeli smo s sodelovanjem pri novih projektih: EU-JAMRAI 2, JA Prevent NCD, OriON, NSS-SI, SiNCP II, EUVAC, TEHDAS 2, EUCanScreen, EUnetCCC JA, JANE2, MENTOR in IAVSur - BME. Uspešno smo zaključili prvi projekt pod okriljem programa EU4Health, in sicer projekt PATHED.

Tekom leta 2024 smo vodili vse omenjene projekte skozi različne implementacijske faze (oddaja nominacij, oddaja prijave, aktivna faza projekta, priprava končnega poročila, itd).

Novembra 2024 smo oddali obširno finančno in vsebinsko poročilo na Ministrstvo za zdravje za financiranje so-udeležbe na 23 projektih iz programa EU4Health, na katere smo nominirani za sodelovanje s strani MZ.

Septembra 2024 se je zaključil CraNE Joint Action, katerega je NIJZ koordiniral. Eden od ciljev projekta je bil vzpostavitev načrta (blueprint) za ustanovitev Evropske mreže CCC (Comprehensive Cancer Centres). NIJZ je vodil 12 različnih internih projektnih dogodkov na ravni različnih delovnih teles (v letu 2024), projekt smo predstavili na različnih evropskih dogodkih tekom leta. V letu 2024 smo odgovorili na tekom projekta odprta vprašanja glede certificiranja, vodenja in strukture Mrež centrov ter pripravili osnutek blueprinta, ki ga bomo nadgrajevali in dopolnjevali v nadaljevalnem projektu, EUnetCCC.

Sodelovali smo tudi v drugih evropskih projektnih programih, med katerimi izstopajo Horizon 2020 projekti, kot so Equal-Life, EU-TOPIA-EAST, in Phara-ON, ter projekti Horizon Europe, kot so EcHos, PARC, in THCS. Poleg tega smo začeli novo sodelovanje v okviru projekta QUANTUM, ki se osredotoča na kakovost in uporabnost podatkov z vidika implementacije zahtev uredbe EHDS.

V okviru programa Erasmus+ smo se vključili v dva nova projekta: Active Ageing in Moving for Health ter nadaljevali z delom pri projektu SHE4AHA. Nadaljevali smo z aktivnostmi v okviru projekta EMCDDA (zdaj EUDA).

Evropska kohezijska politika 2021-2027:

Tekom leta 2024 smo delali na osmih prijavah za črpanje sredstev iz Programa evropske kohezijske politike 2021-2027:

- Ustavimo kronično ledvično bolezen (edini že v izvajanju leta 2024);
- Celosten pristop k varnosti in zdravju pri delu;
- Sistemska obravnava krhkosti s poudarkom na predkrhkosti za zdravo in kakovostno staranje;
- Zdravstvena pismenost in preventiva kroničnih bolezni,
- Ne ostani sam;
- Nove storitve v mreži služb za duševno zdravje;
- Zgodnja poklicna in zaposlitvena rehabilitacija za osebe s težavami v duševnem zdravju;
- Prvih 1000 dni (neuspešna prijava).

Načrt za okrevanje in odpornost (NOO)

V okviru Načrta za okrevanje in odpornost »NextGenerationEU« smo v letu 2024 uspešno izvajali štiri aktivne projekte:

- Integracija geriatrične oskrbe starejših;
- Posodobitev obravnave mišično – skeletnih bolečin na primarni ravni: »Kronična bolečina – MiSK Bol«;
- Zdravje na daljavo;
- Zgodnja prepoznava težav in preventivno delo z mladostniki.

Projekti Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS)

V letu 2024 smo upravljali 44 ARIS projektov.

Februarja je bil v okviru stabilnega financiranja objavljen interni poziv za kandidate za mentorje, na katerega smo prejeli tri vloge. Na podlagi predloga Komisije KIM sta se na seznam mentorjev za leto 2024 uvrstili doc. dr. Saška Roškar in doc. dr. Špela Selak. Dne 15. marca 2024 sta bila objavljena dva razpisa za mlade raziskovalce na katerem smo pridobili eno novo mlado raziskovalko (skupno tri na NIJZ).

V marcu je bil oddan Načrt sredstev za izvajanje stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti za leto 2024, v maju pa Poročilo o doseganju ciljev stabilnega financiranja za leto 2024.

V začetku junija smo oddali Finančno poročilo za leto 2023 za ARIS projekte ter Poročila o opravljenem obsegu raziskovalnega dela za leto 2023 (PRU 2023).

Septembra smo prejeli zahtevek za revidiranje namenske porabe sredstev za sofinanciranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti za leto 2023 s strani ARIS. Na reviziji ni bilo ugotovljenih neskladij.

Septembra smo tudi oddali poročilo za vpetost članov raziskovalnih skupin v druge projekte.

V letu 2024 smo izvedli 3 pozive za vključitev in podaljšanje članstva v raziskovalno skupino NIJZ (april, september, december).

Ministrstvo za zdravje

Na NIJZ vodimo dva projektov v sklopu Programa varovanja in krepitve zdravja- Dober tek, študent! in PISKR. Poleg tega aktivno sodelujemo še v 15 partnerskih projektih v okviru NP – sodelovanje z NVO.

Interni projekti

Marca 2024 je bil objavljen drugi interni Razpis za razvojno-raziskovalne projekte 2024, na katerega smo prejeli šest prijav. Na podlagi ocene komisije so bili izbrani štirje projekti (začetek izvajanja pomlad 2024), izvajalo pa se je še pet internih projektov iz 2023 razpisa.

Decembra 2024 je bil objavljen tretji interni Razpis za razvojno-raziskovalne projekte 2025 (rok za prijavo januar 2025). Izbrani projekti se bodo izvajali od februarja 2025.

Novi pristopi k finančnemu in administrativnemu upravljanju

V okviru programa EU4Health so bile uvedene pomembne finančne novosti. Nova različica Annotated Grant Agreement zahteva posodobljeno metodologijo za izračun stroškov dela. Preučili smo nova pravila in pripravili predlog za dopolnitve obstoječega sistema, ki vključuje spremenjena obdobja urnih postavk, poročanje v dnevih namesto v urah, zgornjo mejo 215 dni ter uporabo standardnih efektivnih ur. V stroškovni kategoriji »Travel Cost« smo v notranji proces dela uvedli predpisano metodologijo za uveljavljanje stroškov za službene poti, imenovano »Travel Unit Cost«.

Pričeli smo z uvedbo novega način knjiženja projektnih stroškov dela. V sodelovanju s Finančno računovodsko službo (FRS) smo se dogovorili o koreniti spremembi pri knjiženju stroškov dela. Knjiženje ne bo več vezano na projektne realizacije, temveč na delež dejanskih stroškov dela. Stroške projektov bomo spremljali v sistemu 4PM.

V okviru elektronskega dokumentnega sistema (EDS) smo izvedli integracijo med M-Files in projektnim orodjem 4PM, ki bo omogočala učinkovitejše upravljanje dokumentacije in projektnih procesov.

V okviru priprav na 2. nacionalno konferenco javnega zdravja 2024 smo izvedli pogajanja in opredelili projektne vire financiranja ter pregledali in uskladili razpisno dokumentacijo za najem dvoran, tehnične opreme in pogostitev. Sodelovali smo pri organizaciji dogodka in pri potrjevanju vseh stroškov in pregledovanju dokumentacije za izvedene storitve v okviru konference.

Uredili smo objave vseh projektnih izkaznic in povezanih projektnih novic na spletni strani, sklenili dogovor o postopkih objav v sodelovanju s Centrom za komuniciranje (CK), pripravili angleške projektne izkaznice ter uskladili statuse projektov (aktivni, zaključeni).

Nadgradnje projektnega orodja 4PM: prilagoditev knjiženja temeljnic, sprememba filtriranja stroškov, nova integracija z Vasco, modul eKpf, nadgradnja refundacije (nega, bolniška…), dodelava virov financiranja (glavni, dopolnilni vir) in ureditev vrst nadurnega dela.

Podrobno vsebinsko poročilo o vseh aktivnih projektih na NIJZ v letu 2024 je v prilogi.

IZVAJANJE STORITEV NA TRGU

VAROVANJE ZDRAVJA PREBIVALSTVA S CEPLJENJEM

V okviru te naloge smo zagotavljali samoplačniška cepiva v skladu s Program cepljenja za leto 2024.

Tabela 4: Preskrba s samoplačniškimi cepivi in specifičnimi imunoglobulini

VRSTA ZDRAVILA	PLAN NABAVE 2024	NABAVA 2024	NABAVA/ PLAN 2024	DISTRIB. 2023	DISTRIB. 2024	INDEKS 24/23
Humani imunoglobulin proti tetanusu				6	3	0,500
Cepivo proti hemofilusu influence tipa B, konjugirano	10	36	3,600	15	17	1,133
Štirivalentno cepivo proti meningokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (skupine A, C, W_{135} in Y)	600	936	1,560	476	947	1,989
Cepivo proti meningokokom tipa B	1.700	2.858	1,681	1.660	2.849	1,716
Mešano cepivo proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju (acelularno), adsorbirano	1.000	5.148	5,148	1.006	2.867	2,850
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni (23 valentno)	400	967	2,418	585	416	0,711
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (13 valentno)	500	178	0,356	396	208	0,525
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (20 valentno)	1.600	1.540	0,963	369	901	2,442
Cepivo proti tetanusu, adsorbirano				231	161	0,697
Mešano cepivo proti davici in tetanusu, adsorbirano	600			320	375	1,172
Cepivo proti tuberkulozi z oslabljenimi bakterijami	100	1.800	18,000		50	
Cepivo proti tifusu s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni	2.500	2.000	0,800	2.463	2.801	1,137
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za otroke)	12.000	13.812	1,151	10.880	13.092	1,201
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za odrasle)	62.000	70.824	1,142	61.910	69.690	1,126
Cepivo proti gripi – prečiščen antigen virusa influence (za otroke in za odrasle)	1.000	2.200	2,200	880	2.050	2,330

Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za otroke)				10	20	2,000
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za odrasle)	3.500	3.158	0,902	3.330	3.445	1,035
Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za otroke)	600	529	0,882	501	575	1,148
Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za odrasle)	3.500	4.396	1,256	3.731	4.428	1,187
Cepivo proti hepatitisu tipa A (inaktivirano) in hepatitisu tipa B (rekombinantno), adsorbirano	2.700	1.637	0,606	1.515	1.735	1,145
Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu in rdečkam z oslabljenimi virusi	500			370	570	1,541
Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu, rdečkam in noricam z oslabljenimi virusi	1.000	1.048	1,048	794	1.124	1,416
Trovalentno cepivo proti otroški ohromelosti z inaktiviranimi virusi	100	270	2,700	149	126	0,846
Cepivo proti steklini z inaktiviranimi virusi	1.000	1.029	1,029	876	959	1,095
Cepivo proti rotavirusom z oslabljenimi virusi	13.000	12.906	0,993	12.025	12.727	1,058
Cepivo proti rotavirusom, petvalentno, z oslabljenimi virusi	1.260	840	0,667	825	869	1,053
Cepivo proti noricam z oslabljenimi virusi	2.100	2.511	1,196	2.089	2.358	1,129
Cepivo proti pasavcu z oslabljenimi virusi				27	6	0,222
Cepivo proti pasavcu z oslabljenimi virusi, adjuvantno	50	450	9,000	31	142	4,581
Cepivo proti rumeni mrzlici z oslabljenimi virusi	1.300	1.000	0,769	1.339	1.543	1,152
Cepivo proti humanim papiloma virusom (devetvalentno)	1.000	6.225	6,225	2.009	1.936	0,964
Cepivo prot RSV (respiratornem sincicijskem virusu)		105			32	

Mešano cepivo proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju (acelularno), otroški ohromelosti (inaktivirano), hepatitisu tipa B (rekombinantno) in hemofilusu influence tipa B (konjugirano), adsorbirano		140		30	20	0,667

ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST

1 Zdravstveno varstvo: Slovenian journal of public health, ISSN 0351-0026, 2024: 4 številke, 27 znanstvenih člankov v angleškem jeziku (4 vabljeni uvodniki, 2 sistematična pregledna članka in 21 izvirnih znanstvenih člankov). Revija izhaja v tiskani in e-izdaji. Revija ima IF že 13 let in IF nad 1 že zadnjih šest let. Indeksirana je v WoS, Scopus, PubMed in številnih drugih bazah. IF(2024) = 1,6.

2 Javno zdravje, ISSN 2591-0906, 2024: 10 člankov - 1 izvirni znanstveni članek, 1 metodološki članek, 4 strokovni članki, 3 sistematični pregledni članki in 1 perspektiva.

3 Leto 2024: objava 143 monografij, od tega 5 znanstvenih monografij, 9 strokovnih monografij, 17 priročnikov, 20 učnih gradiv, 30 raziskovalnih poročil, 48 elaboratov z analizami zdravja in zdravstvenega varstva, 1 doktorsko nalogo, 11 drugih monografij in 2 zbornika, 564 člankov in sestavni delov, od tega 308 znanstvenih (102 znanstvena članka, 50 znanstvenih prispevkov na konferencah, 121 znanstvenih izvlečkov, 35 poglavij v znanstvenih monografijah) ter 256 strokovnih člankov, prispevkov in izvlečkov ter približno 500 izvedenih del. V Cobiss je v letu 2024 NIJZ vnesel 1270 zapisov naših objav in izvedenih del.

4.7.3 POSLOVNI IZID

Tabela 4.7.3: Poslovni izid po letih v EUR, brez centov

	LETO 2023	LETO 2024	INDEKS Real. 2024 / Real. 2023
CELOTNI PRIHODKI	66.275.435	65.429.477	99
CELOTNI ODHODKI	65.796.445	64.524.611	98
POSLOVNI IZID	478.990	904.866,10	189
Davek od dohodka pravnih oseb	2.632	6.081,46	231
POSLOVNI IZID Z UPOŠTEVANJEM DAVKA OD DOHODKA	476.358	898.785	189

4.7.4 NASTANEK MOREBITNIH NEDOPUSTNIH ALI NEPRIČAKOVANIH POSLEDIC PRI IZVAJANJU PROGRAMA DELA

V trenutnih razmerah in ob številnih vsebinskih, organizacijskih in administrativnih vprašanjih, ki se pojavljajo v zvezi z bolj dolgoročnimi usmeritvami in cilji na področju digitalizacije slovenskega zdravstva, je bila tudi v letu 2024 največja težava pomanjkanje ustreznih virov (človeških in finančnih), ki bi omogočali izvedbo vseh načrtovanih aktivnosti na področju digitalizacije slovenskega zdravstva in nadaljnjega razvoja rešitev eZdravja. Trenuten obseg finančnih sredstev, ki se namenjajo digitalizaciji slovenskega zdravstva, ne zadostuje niti za tekoče potrebe, kaj šele za izvajanje dolgoročnejših razvojnih investicij. Primanjkljaj kadrovskih in finančnih virov na področju eZdravja je znatno okrnil in spodkopal razvojne aktivnosti in načrtovane naloge v letu 2024. Težave se na tem področju še stopnjujejo, saj je zaznati veliko pomanjkanje kadrovskih virov tudi pri zunanjih izvajalcih storitev, kar znatno otežuje in podaljšuje izvedbo načrtovanih projektov. V letu 2025 bo zato potrebno prioritetno nasloviti primanjkljaj kadrovskih virov in finančnih sredstev, če se želi eZdravje izogniti razvojni stagnaciji, pa tudi morebitnim daljšim izpadom delovanja.

Po drugi strani programi Priprava na porod in starševstvo, Preventivno zdravstveno varstvo otrok in mladostnikov, Vzgoja za zdravje otrok in mladostnikov, ki vključuje tudi zobozdravstveno vzgojo, Program prvih 1000 dni (namenjen obravnavi ranljivih družin) in program preventivnega patronažnega varstva, niso upravljani celovito; pri teh programih je predvsem potrebno vzpostaviti sistematično usposabljanje, usmerjanje in koordiniranje izvajalcev zdravstvenega varstva ter spremljanje in evalvacijo, saj so usmerjeni v specifično populacijo otrok in mladostnikov, ki zahteva posebna znanja za delo v različnih fazah telesne, duševne in socialne rasti in razvoja. Brez trajnega financiranja upravljanja teh programov na NIJZ bodo dosežki projektov Skupaj za zdravje in Krepitev zdravja za vse/MoST v segmentu, ki je bil razvit za obporodno varstvo, otroke in mladostnike ter patronažno varstvo, ugasnili, ves potencial večletnega projektnega razvojnega dela pa se bo izgubil.

Minister za zdravje je v letu 2021 objavil Pravilnik o spremembah Pravilnika za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni (Ul. št. 57/2021), ki na novo opredeljuje preventivni program za otroke, mladostnike in študente – Program ZDAJ – in NIJZ nalaga številne naloge na področju koordinacije in upravljanja programa. Koordinacijski tim programa ZDAJ na NIJZ naj bi zagotavljal pripravo in razvoj programa, izobraževanje in usposabljanje izvajalcev, sodeloval bo z izvajalci vseh profilov, ki izvajajo in sodelujejo pri izvajanju programa v multidisciplinarnih timih, spremljal izvajanje in pripravljal posodobitve spremljanja in strokovno podpiral ter evalviral program. Koordinacijski tim naj bi pripravljal in zagotavljal tudi strokovna gradiva za izvajalce in gradiva za uporabnike programa ZDAJ v elektronski in tiskani obliki. Zunanji sodelavci naj bi sodelovali v upravljavskih telesih programa in v delovnih skupinah, katerih poglavitna naloga pri implementaciji novele pravilnika je priprava posodobljenih smernic za izvajanje posameznih elementov programa.

S takimi pristopi bi se preventivni program za otroke, mladostnike in študente približal standardom, ki so uveljavljeni v Sloveniji za preventivne in presejalne programe za odrasle ter zagotovil učinkovito upravljanje pomembnega dela primarnega zdravstvenega varstva.
Še posebej, glede na sedanje epidemiološke okoliščine in posledice pandemije, bo izvajanje preventivnih programov pomemben del izhodne strategije za zmanjševanje posledic pandemije za zdravje otrok in mladostnikov.
Vzpostavitev in izvajanje aktivnosti v skladu z določili novele pravilnika je bilo onemogočeno, ker sredstva za upravljanje niso bila zagotovljena. Na NIJZ so bila pripravljena vsa potrebna gradiva za vključitev v financiranje upravljanja v Splošni dogovor oz. aneks k splošnemu dogovoru po vzoru ureditve za preventivne in presejalne programe za odrasle.

V letu 2019 je NIJZ prevzel upravljanje Nacionalnega programa duševnega zdravja. Ob odsotnosti ustrezne podpore nosilnih resorjev in nezadostnem financiranju tega programa se povečuje tveganje, da cilji ne bodo doseženi. Izpostavljamo zagotavljanje nadaljnjega delovanja interdisciplinarnih delovnih skupin, vzpostavitev medresorskih delovnih teles in nujne reformne ukrepe na področju služb za duševno zdravje, kot ključne ukrepe za uspešno izvajanje celovitega upravljanja NPDZ, za kar je potrebno zagotoviti tudi zadostna finančna sredstva.

NIJZ je na področju epidemiologije umrljivosti, ki je ena od ključnih nalog javnega zdravja, v nekaj letih izgubil dve strokovnjakinji (odhod v pokoj in odhod iz NIJZ), v letu 2025 pričakujemo upokojitev še treh sodelavcev. Pri upravljanju zbirke podatkov o umrlih osebah se že več let spopadamo z izjemno povečanim obsegom dela zaradi stalne rasti števila umrlih oseb, bolj kompleksnega kodiranja vzrokov smrti (več informacij), uvajanja eSmrti, kar pomeni ogromno dela na terenu z mrliškimi pregledniki, ki jih uvajamo v aplikacijo. Ker je analiza umrljivosti spričo epidemije covida-19 postala še bolj pomembna kot prej, nujno potrebujemo kader, ki bo delal na epidemiologiji umrljivosti, tako s stališča kodiranja in vodenja zbirk podatkov kot metodologije ter vsebinske analitike in interpretacije podatkov ter javnozdravstvenega umeščanja podatkov in informacij v najustreznejši obliki za strokovno in odločevalsko javnost.
Zato je v dveh centrih NIJZ (CPRZ in ZPC) nujno potrebna krepitev javnozdravstvenih kapacitet (kadrovskih, finančnih in kapacitet znanja) za spremljanje in prikazovanje epidemiološkega stanja na morbiditeti zaradi kroničnih boleznih in epidemiološkega stanja, povezanega z mortaliteto nasploh. Potrebna je okrepitev epidemiologije nenalezljivih bolezni in njihovih socialnih, ekonomskih, okoljskih in komercialnih determinant oziroma proučevanje zdravja (od obolevnosti in umrljivosti do evalvacije ukrepov).

.8 OCENA USPEŠNOSTI S POMOČJO KAZALNIKOV, VKLJUČNO Z OCENO GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA

Zastavljene cilje smo v veliki meri dosegli.

4.8.1 OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA

Zavod je v letu 2024 z vidika likvidnostne situacije posloval stabilno. Zaradi velikih projektov smo morali finančna sredstva za plačilo računov tudi zalagati. Redno smo plačevali svoje obveznosti. Prav tako smo učinkovito izpolnjevali tudi vse svoje pogodbene obveznosti tako do zunanjih uporabnikov, kot tudi notranjih. Zavod je na več področjih izboljšal način poslovanja, kljub skromnim sredstvom upošteval razvojne usmeritve in se trudil po svojih najboljših močeh zadovoljiti potrebe javnosti, prav tako pa tudi potrebe financerjev in ostalih uporabnikov naših storitev.

4.8.2 FINANČNI KAZALNIKI POSLOVANJA

Tabela 4.8.2 Finančni kazalniki poslovanja

KAZALNIK	LETO 2023	LETO 2024
1. Kazalnik gospodarnosti	1,01	1,01
2. Delež amortizacije v celotnem prihodku	0,05	0,05
3. Stopnja odpisanosti opreme	0,72	0,71
4. Dnevi vezave zalog materiala	39,24	47,66
5. Delež terjatev v celotnem prihodku	0,05	0,13
6. Koeficient zapadlih obveznosti	0,0	0,00
7. Kazalnik zadolženosti	0,27	0,34
8. Pokrivanje kratkoročnih obveznosti z gibljivimi sredstvi	1,16	1,19
9. Prihodkovnost sredstev	1,47	1,19

1. Kazalnik gospodarnosti = (celotni prihodki AOP 870/celotni odhodki AOP 887)

Kazalnik gospodarnosti, ki prikazuje razmerje med celotnimi prihodki in celotnimi odhodki iz izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov, za leto 2024 znaša 1,01, kar pomeni, da so celotni prihodki zadostovali za pokrivanje celotnih odhodkov. V letu 2024 smo zabeležili presežek prihodkov nad odhodki.

2. Delež amortizacije v celotnem prihodku = (amortizacija AOP 879/celotni prihodki AOP 870)

Delež amortizacije v celotnih prihodkih v letu 2024 znaša 5 %. Delež je podoben kot v predhodnih letih.

3. Stopnja odpisanosti opreme = (popravek vrednosti opreme AOP 007/oprema in druga opredmetena osnovna sredstva AOP 006)

Stopnja odpisanosti opreme v letu 2024 znaša 71 %. Gre za dejstvo, da smo v preteklih letih prejeli premalo sredstev za nakup opreme (amortizacije, transferjev), zaradi česar nismo mogli vlagati v osnovna sredstva. V zadnjih letih dobimo več denarja za nakupe, tako da se kazalnik izboljšuje.

4. Dnevi vezave zalog materiala = (stanje zalog AOP 023/stroški materiala AOP 873 x 365)

Dnevi vezave zalog materiala v letu 2024 znašajo 47,66 dni. Glede na navedeno metodologijo izračuna kazalnika znašajo zaloge za mesec dni (cepiva).

5. Delež terjatev v celotnem prihodku = (stanje terjatev AOP 012 minus (AOP 013 in 014)/celotni prihodki AOP 870)

Delež terjatev v celotnem prihodku za leto 2024 znaša 13 %.

6. Koeficient zapadlih obveznosti = (zapadle neplačane obvez. na dan 31. 12./(mesečni promet do dobavit. AOP 871 / 12))

Koeficient zapadlih obveznosti je v letu 2024 idealen. Tudi v letu 2024 smo prejeli več sredstev za delovanje in s tem tudi več vsebinskih obveznosti. Pokrili smo vse zapadle obveznosti. Likvidnostna situacija je stabilna.

7. Kazalnik zadolženosti = (Tuji viri AOP 034+047+048+054+055)/Obveznosti do virov sredstev AOP 060)

Kazalnik zadolženosti prikazuje razmerje med tujimi viri in celotnimi obveznostmi do virov sredstev in znaša 0,34 v letu 2024.

8. Pokrivanje kratkoročnih obveznosti z gibljivimi sredstvi = (AOP 012+AOP 023)/AOP 034)

Kazalnik pokrivanja kratkoročnih obveznosti z gibljivimi sredstvi v letu 2024 znaša 1,19 in kaže na to, da bi s svojimi gibljivimi sredstvi pokrili vse obveznosti. Gibljiva sredstva zadostujejo za pokrivanje celotnih kratkoročnih obveznosti. Ustrezna vrednost kazalnika je 1,00, kar pomeni, da gibljiva sredstva zadostujejo za pokrivanje kratkoročnih obveznosti.

9. Prihodkovnost sredstev = (prihodek iz poslovne dejavnosti (AOP 860/osnovna sredstva po neodpisani vrednosti AOP 002+004+006)

Kazalnik prihodkovnosti sredstev nam pove, koliko osnovnih sredstev imamo vloženih na enoto prihodka in predstavlja zasedenost obstoječih kapacitet.

4.9 OCENA NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

Pravna podlaga za notranje revidiranje pri posrednih proračunskih uporabnikih sta 100. in 100a. člen Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 - uradno prečiščeno besedilo, 14/13, 110/11 - ZDIU12, 46/13 - ZIPRS1314-A, 101/13, 101/13 - ZIPRS1415, 38/14 - ZIPRS1415-A, 14/15 - ZIPRS1415-D, 55/15 - ZFisP, 96/15 - ZIPRS1617, 80/16 - ZIPRS1718, 71/17 - ZIPRS1819, 13/18, 75/19 - ZIPRS2021, 36/20 - ZIUJP, 61/20 - ZDLGPE, 89/20, 195/20 - odl. US, 203/20 - ZIUPOPDVE, 174/20 - ZIPRS2122, 15/21 - ZDUOP, 187/21 - ZIPRS2223), po katerem je za vzpostavitev in delovanje ustreznega sistema finančnega poslovodenja in kontrol ter notranjega revidiranja odgovoren predstojnik neposrednega in posrednega uporabnika. Notranje revidiranje zagotavlja neodvisno preverjanje sistemov finančnega poslovodenja (menedžmenta) in kontrol ter svetovanje poslovodstvu za izboljšanje njihove učinkovitosti. Nosilec notranjega revidiranja na NIJZ je državni notranji revizor (Državna revizija Vid Plohl, s. p.).

Notranja revizija poslovanja je bila izvedena na podlagi Predloga letnega načrta notranje revizije za leto 2024 in je obsegala pregled delovanja kontrolnega sistema na naslednjih področjih:

Revizijski pregled je bil usmerjen v preveritev obstoja in delovanja sistema notranjih kontrol na revidiranem področju, in sicer s ciljem podati vodstvu neodvisno in nepristransko revizijsko mnenje, ali je revidiranec vzpostavil učinkovit in primeren sistem notranjih kontrol na področju registra tveganj in kadrov (interni akti, vzpostavitev delovanja notranjih kontrol na finančno računovodskem področju – razmejitev nalog in del med zaposlenimi (sistemizacija delovnih nalog).

Ključne ugotovitve, ki jih je v poročilu podal državni notranji revizor, so:

Na podlagi naših izsledkov menimo, da je sistem notranjih kontrol na revidiranem področju vzpostavljen, vendar je izvajanje le tega v določenih delih pomanjkljivo. Področja za izboljšanje so razvidna iz spodnje tabele:

Z. št.	Točka ugotovitve in priporočila	Priporočilo/ukrep	*Tveganje Visoka/Srednja/ Nizka stopnja*	Nosilec	Sodelujoči	Sprejemam odgovornost za tveganje	Rok izvedbe oz. poročanja	Izvedeno oz. v izvajanju
1.		NIJZ naj v finančno računovodski službi zaposli delavce na sistemiziranih delovnih mestih za ta sektor skladno s Prilogo IV Pravilnika o sistemizaciji delovnih mestna na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje.	*Srednja*					
Sprejeti program ukrepov in realizacija le-tega:								
2.		NIJZ naj prouči, ali so delovna mesta, ki jih zasedajo zaposleni v FRS utemeljena glede na vsebine del in nalog, ki jih ti dejansko opravljajo (E047075 ZDRAVSTVENI ANALITIK I , J016047 FINANČNI REALIZATOR VI, J017134 STROKOVNI SODELAVEC (JAVNA NAROČILA, KAKOVOST, VARNO DELO) VII/1). NIJZ naj uskladi opise delovnih mest v aktu o sistemizaciji glede na konkretne naloge, ki jih opravljajo zaposlenih v FRS.	Srednja					

Odzivno poročilo bo pripravljeno roku 90 dni.

4.10 POJASNILA NA PODROČJIH, KJER ZASTAVLJENI CILJI NISO BILI DOSEŽENI

Tabela 4.10 Nedoseženi cilji, ukrepi ter terminski načrt za ukrepanje

NEDOSEŽENI CILJI	UKREPI	TERMINSKI NAČRT ZA DOSEGANJE
Končna realizacija ureditve ustreznih prostorskih pogojev za nemoteno redno delo in razvoj (centralna enota, logistični center za preskrbo s cepivi).	Objava javnega razpisa za izbiro izvajalca za izvedbo prenove prostorov Logističnega centra SPC skladno s projektno dokumentacijo	Srednjeročni cilj do konca leta 2026
Vzpostavitev dokumentnega sistema.	Dodelitev projektnega vodje; Izdelava točnega terminskega plana; Definiranje priritet izvedbe.	1. 12. 24 pripravljeno produkcijsko okolje z razvito rešitvijo 1. 2. 25 produkcija določenih modulov, glede na njihovo prioriteto 1. 6. 25 produkcija ostalih naročenih modulov 1. 12. 25 nadgradnje, ki izhajajo iz poslovnih procesov in uporabe poslovno-informacijskega orodja
Posodobitev sistema finančnega računovodenja.	Določitev načina financiranja.	1. 3. 25 razpis za nov ERP 1. 5. 25 priprava projekta in zagotovitev kadra ter projektnega vodje 1. 12. 25 Blueprint 1. 10. 26 Razvoj, testiranje, priprava produkcije 1. 1. 27 Produkcija 1. 3. 27 Nadgradnje, ki izhajajo iz poslovnih procesov in uporabe poslovno-informacijske rešitve
Sprejetje novega Akcijskega načrta ReNPDZ za obdobje 2024-2028.	Akcijski načrt ReNPDZ je bil predan v medresorsko usklajevanje februarja 2024. Od takrat nudimo podporo MZ s popravki in dopolnitvami akcijskega načrta - enako bomo nadaljevali, če bo to potrebno, v letu 2025.	Računamo na sprejetje akcijskega načrta v prvi polovici leta 2025.
Nerealizirane zaposlitve komunikologa, metodologa, administrativnega sodelavca in zdravnika specialista pediatra. Vzpostavitev upravljanja. Komuniciranje s ciljnimi javnostmi.	Izvedba postopkov zaposlitev.	V prvem tromesečju 2025.
Vzpostavitev zemljevida znanja in kompetenc zaposlenih.	Izdelava zemljevida znanja je dolgoročni postopek identificiranja, popisa, nadgradnje in razvoja znanj ter kompetenc zaposlenih na NIJZ, zato smo namesto tega uvedli Online aplikacijo izobraževanja, preko katere zaposleni dostopajo do obveznih ter izbirnih vsebin in tematik.	S sistemsko krepitvijo kompetenc na NIJZ nadajujemo v letu 2025, zemljevida znanja pa se (na priporočilo kakovosti) ne bomo lotili.

4.11 OCENA UČINKOV POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA

Program Svit s populacijskim odkrivanjem predrakavih sprememb in zgodnjih oblik raka debelega črevesa in danke vpliva na izboljšanje zdravja prebivalcev Slovenije, kar ima pozitiven vpliv na stroške zdravstvene blagajne in produktivnost gospodarstva zaradi manjšega števila novih primerov raka, krajšega obdobja bolniške odsotnosti in možnosti uporabe cenejših tehnik zdravljenja.

Program integrirane preventive kroničnih nenalezljivih bolezni (Program Skupaj za zdravje) vključuje preventivne preglede v ambulantah družinske medicine ter obravnave za spremembo življenjskega sloga in krepitev duševnega zdravja v centrih za krepitev zdravja. Program prispeva k zgodnjemu odkrivanju dejavnikov tveganja in znakov kroničnih bolezni ter pomembno prispeva k zmanjševanju bremena bolezni srca in ožilja, bolezni dihal, bolezni prebavil, mišičnoskeletnih bolezni in duševnih motenj. Preprečevanje bolezni in pravočasno zdravljenje zmanjšujeta bolniške odsotnosti in znižujeta stroške zdravljenja.

Ministrstvo za javno upravo je v letu 2019 izvedlo evalvacijo projekta eZdravje. V dokumentu z nazivom »Vrednotenje učinkov implementacije projekta eZdravje: eRecept in eNaročanje« so prikazane glavne ugotovitve, in sicer z vidika ustreznosti, skladnosti in potencialnih učinkov, kot so bili predvideni v okviru zasnove projekta
https://www.stopbirokraciji.gov.si/fileadmin/user_upload/mju/templates/pdf/POROCILO_eZdravje.pdf.
Ključni pristop vrednotenja je bila kvantitativna metoda za ocenjevanje in prikaz stroškovnega ter ekonomskega vidika vrednotenja. Delno je zajeta tudi kvalitativna metoda vrednotenja, ki se navezuje na kvantitativno metodo vrednotenja v povezavi s prikazom poenostavitev in razbremenitev deležnikov v samem procesu obeh podprojektov. Ministrstvo za javno upravo ugotavlja, da se z uvedbo informacijskih rešitev eRecepta in eNaročanja ocenjeni prihranki na letni ravni povečujejo iz leta v leto in segajo do 20,7 mio EUR prihrankov na letni ravni, tako časovnih kot finančnih za različne deležnike.

Eno zdravje je koncept, ki so ga mednarodne organizacije uradno sprejele leta 1984 in poudarja, da na človeško zdravje vplivajo številni dejavniki, od katerih imata glavni vpliv zdravje živali in stanje okolja. Cilj enega zdravja je zagotoviti, ohranjati in izboljševati zdravje ljudi in živali ob hkratni zaščiti okolja.

Družbene in okoljske spremembe, povezane tudi z urbanizacijo, mobilnostjo populacije, ustvarjajo nove priložnosti za nove izbruhe. Podnebne spremembe bodo tudi v prihodnje vplivale na tveganja zaradi nalezljivih bolezni. Nekatere nalezljive bolezni bodo te spremembe omejevale, za druge pa ustvarjale nove priložnosti. Tudi hitro prilagajanje mikroorganizmov je olajšalo vrnitev starih nalezljivih bolezni in pojav novih. S hitrim razvojem odpornosti proti protimikrobnim zdravilom za veliko vrsto parazitarnih, bakterijskih in virusnih okužb, je postalo njihovo zdravljenje manj učinkovito.

Vse naštete spremembe s katerimi se v današnji dobi soočamo, vodijo k razmišljanju, da »pojav nalezljive bolezni ali izbruha v enem kraju, eni državi lahko predstavlja svetovni problem«.

Z vidika javnega zdravja je pomembno, da dogajanje skrbno spremljamo in na podlagi z dokazi podprtih dejstev sprejemamo ustrezne javnozdravstvene ukrepe.

Pomembna naloga NIJZ je pregled dokumentov, v katerih je načrtovano umeščanje posegov v prostor (npr. občinski prostorski načrti, državni prostorski načrti, načrtovani posamezni posegi v prostor ...). Namen pregleda teh dokumentov je ugotoviti ali bodo načrtovani posegi imeli vpliv na okoljsko determinanto zdravja (kakovost zraka, nivo hrupa, EMS ...). Pri tem pregledujemo tako vplive posegov

na že obstoječa bivalna območja, kakor tudi vplive na načrtovana bivalna območja obstoječih dejavnosti v obravnavanem prostoru. V kolikor ugotovimo, da bodo načrtovani posegi ali obstoječe dejavnosti vplivale na zdravje ljudi (okoljski dejavniki tveganja), podamo predloge in zahteve za spremembo le-teh. Namen je zagotoviti zdravo bivalno okolje, ki ne bo imelo negativnih vplivov na zdravje ljudi.

4.12 DRUGA POJASNILA, KI VSEBUJEJO ANALIZO KADROVANJA IN KADROVSKE POLITIKE IN POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH

4.12.1 PREDSTAVITEV ZAPOSLENIH PO POKLICIH IN PODROČJIH DELA

4.12.1.1 Analiza kadrovanja in kadrovske politike

Obrazec 3: Spremljanje kadrov 2024

Priloga_Excel datoteka »Obrazec 3 - Spremljanje kadrov - 2024.xls«.

Na dan 31. decembra 2024 je bilo na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ) v rednem delovnem razmerju 659 zaposlenih, od tega je bilo 125 zaposlenih za določen čas.

Tabela 4.12.1.1 Pregled števila zaposlenih na dan 31. 12. 2024

	Št. zap. za ned. čas	Št. zap. za dol. čas	Skupaj
Število zaposlenih na dan 31. 12. 2024	534	125	659

Od vseh navedenih je bilo na dan 31. 12. 2024 zaposlenih 4 pripravnikov in 19 zdravnikov specializantov. 68 zaposlenih je imelo zaposlitev s krajšim delovnim časom, od tega 16 v skladu s predpisi s področja starševskega varstva (eden od njih je specializant) in 13 v skladu s predpisi s področja invalidskega zavarovanja. 25 oseb je bilo zaposlenih za dopolnilno delo, 9 oseb je bilo zaposlenih za nadomeščanje odsotnih zaposlenih (porodniška in bolniške odsotnosti več kot 30 dni). V letu 2024 so 3 zdravniki specializanti uspešno zaključili specializacijo iz javnega zdravja in se zaposlili za nedoločen čas.

Glede na realizirano skupno število zaposlenih v letu 2024, načrtovanega števila zaposlenih nismo presegli.

PRILIVI IN ODLIVI KADROV

V letu 2024 smo na NIJZ zaposlili 103 nove sodelavce. Med temi je bilo: 17 zaposlitev za projektno delo, 6 za nadomeščanje porodniške odsotnosti, 14 pripravnikov, 4 zdravniki specializanti, 1 zdravnik sekundarij, 10 zaposlitev na podlagi dopolnilnih delovnih razmerij, 1 mladi raziskovalec, 23 zaposlitev zaradi povečanja obsega dela ter 27 zaposlitev za nedoločen čas.
Na drugi strani je zaposlitev prenehala 63 zaposlenim, in sicer 13 pripravnikom, 14 osebam, ki so se upokojile, 1 oseba ni uspešno opravila poskusnega dela, 1 zaposlenemu pri prenehanju sekundariata, ter 34 osebam, katerih pogodbe za določen čas so se iztekle ali pa so se odločili za sporazumno prenehanje delovnega razmerja.

4.12.1.2 Ostale oblike dela

V letu 2024 smo sklenili 372 pogodb, od tega 197 avtorskih, 56 podjemih ter 119 pogodb o sodelovanju.

Zadevne pogodbe smo sklenili iz razloga priprave in izvedbe projektov, storitev izobraževanj in usposabljanj, predavanj ter za potrebe izvajanja programa Svit. Gre za področja, kjer je bilo nujno sodelovanje s strokovnjaki, ki niso redno zaposleni na NIJZ.

Glavna področja sklenitve **podjemnih pogodb**:

- Administrativna pomoč pri pripravi multidisciplinarnega konzilija programa SVIT za leto 2024;
- Sodelovanje v delovni skupini za preventivno zdravstveno varstvo učencev, dijakov in mladostnikov do dopolnjenega 19. leta starosti pri pripravi Programskih smernic Programa ZDAJ za področje preventivnega zdravstvenega varstva učencev, dijakov in mladostnikov do dopolnjenega 19. leta starosti;
- Delo v sklopu aktivnosti svetovalnega telefona za pomoč pri opuščanju kajenja;
- Informacijska podpora zaposlenim na OE Koper, strokovna pomoč na področju javnih naročil ter pomoč pri poročilu ZUBSTAT;
- Izvajanje praktičnih usposabljanj, regijskih supervizij in individualnih konzultacij za izvajalce psihoedukativnih delavnic v Zdravstveno vzgojnih centrih/ Centrih za krepitev zdravja (ZVC/CKZ);
- Izvajanje supervizij v Centrih za duševno zdravje otrok in mladostnikov (CDZM) in v Centrih za duševno zdravje odraslih (CDZO);
- Izvedba modulov izvajanja preventivnih obravnav na področju zdravega hujšanja;
- Izvedba pregledov ladij v Kopru v skladu z mednarodnim zdravstvenim pravilnikom;
- Izvedba predavanj na modulu Vodenje Zdravstveno vzgojnih centrov/ Centrov za krepitev zdravja (ZVC/CKZ);
- Izvedba 16. letne konference preventive za odraslo populacijo »Preventiva kroničnih bolezni na stičišču populacijskih in individualiziranih pristopov«;
- Obravnava in analiza primerov maternalnih smrti v Sloveniji;
- Obravnava vlog za članstvo v raziskovalni skupini NIJZ;
- Pomoč in sodelovanje pri delu Programa SVIT (vodenje laboratorija in organizacija dela v laboratoriju, priprava dokumentacije in sodelovanje pri razpisu za analizatorje, zagotavljanje in urejanje celotne dokumentacije za organizacijo in vodenje kontrole kakovosti v laboratoriju Svit, izvajanje rednega nadzora nad delovanjem laboratorija, pregled rezultatov kontrol kakovosti, pregled delovanja analizatorjev, organizacija mednarodne zunanje kontrole kakovosti, vodenje in analiza vseh rezultatov kontrole kakovosti, razširjen postopek statistične obdelave kontrole

kakovosti, spremljanje rezultatov, korektivni ukrepi pri odstopanju rezultatov kontrole kakovosti,..);
- Pomoč in svetovanje pri opravljanju dela pri projektih ARIS (Usmeritve pri uveljavljanju stroškov in načrtovanju porabe finančnih sredstev na ARIS projektih, pripravi dopisov za spremembe na projektih ARIS, pripravi vlog za sofinanciranje pri CRP projektih);
- Sodelovanje v Posvetovalni skupini za cepljenje;
- Pregled toksikoloških izvidov umrlih zaradi drog v letu 2023;
- Sodelovanje pri pripravi stanja na projektu JACARDUI (WP8 Presajanje, Naloga 8. Mapiranje stanja na področju presajanja za bolezni srca in ožilja ter diabetes);
- Sodelovanje na multidisciplinarnem konziliju Programa Svit v letu 2024;
- Sodelovanje pri delu Centra za krizno upravljanje - EOC (Emergency oprations centre);
- Sodelovanje pri pripravi strokovnih smernic in priporočil izvajanja programa SVIT, načrtovanja programa in informacijskega sistema, izobraževanje, zagotavljanje kakovosti in evalvacija;
- Sodelovanje pri usklajevanju in pripravi smernic za predšolske otroke, predvsem pri vsebinah, ki se nanašajo na spremljanje razvoja otroka, usklajevanje med različnimi strokami glede indikacij za napotitev otroka v razvojne ambulante s centrom za zgodnjo prepoznavo ter pripravi drugih vsebinskih predlogov za smernice.

Tabela 4.12.1.2 a Realizacija stroškov podjemnih pogodb v letu 2024

Vrste zdravstvenih storitev	Strošek v letu 2024	Število izvajalcev
Lastni zaposleni	0	0
Zunanji izvajalci	191.826,21	83

Glavna področja sklenitve **avtorskih pogodb**:

- Delo na projektu »Posodobitev obravnave mišično-skeletnih bolečin na primarni ravni«;
- Izdelava preglednih kart za potrebe nacionalnega zdravstvenega statističnega letopisa 2022;
- Izvajanje integrirane preventive kroničnih nenalezljivih bolezni v ambulantah družinske medicine;
- Izvajanje usposabljanja za psihologe in klinične psihologe zaposlene v CDZO;
- Izvedba 3. in 4. sklopa Usposabljanja za strokovni kader Centrov za duševno zdravje otrok in mladostnikov (CDZOM);
- Izvedba 3. Nacionalnega posvetovalnega srečanja za izvajalke in izvajalce delavnic »Opuščanje tveganega in škodljivega pitja alkohola«;
- Izvedba 6., 7. in 8. sklopa usposabljanj strokovnega kadra Centrov za duševno zdravje odraslih (CDZO);
- Izvedba 7. sklopa usposabljanj strokovnega kadra Centrov za duševno zdravje otrok in mladostnikov (CDZOM);
- Izvedba izobraževanj za nove smernice preprečevanja bolezni srca in žilja za regijske odgovorne zdravnike (ROZ);
- Izvedba predavanj in delavnic na Festivalu duševnega zdravja;
- Izvedba predavanj in delavnice z naslovom »Dislipidemije – motnje v presnovi krvnih maščob«;
- Izvedba predavanj in delavnice s predstavitvami primerov z naslovom »Triažni postopek v okviru usposabljanj strokovnega kadra Centrov za duševno zdravje otrok in mladostnikov (CZOM), (Laško)«;
- Izvedba predavanj na modulu »Izvajanje preventivnih obravnav na področju opuščanja kajenja«;
- Izvedba predavanj na modulu »Izvajanje preventivnih obravnav na področju telesne dejavnosti«;

- Izvedba predavanj na modula »Izvajanje preventivnih obravnav na področju zdrave prehrane«;
- Izvedba predavanj na modulu »Izvajanje preventivnih obravnav na področju zdravega življenjskega sloga in obvladovanja bioloških dejavnikov tveganja«;
- Izvedba predavanj na modulih »Svitova podpora« in sodelovanje pri izvedbi Programa SVIT;
- Izvedba predavanj na modulu »Izvajanje aktivnosti krepitve zdravja v lokalnih skupnostih«;
- Izvedba predavanj na modulu »Izvajanje preventivnih obravnav na področju obvladovanja sladkorne bolezni tipa 2 (N1)«;
- Izvedba predavanj na modulu »Izvajanje preventivnih obravnav na področju tveganega/škodljivega pitja alkohola«;
- Izvedba predavanj na Strokovnem srečanju »Otroci in spanje ob Svetovnem dnevu spanja«;
- Izvedba predavanj ob Svetovnem dnevu duševnega zdravja;
- Izvedba predavanja na delavnici v sklopu pilotne implementacije Smart Family;
- Izvedba predavanja na modulu »Izvajanje preventivnih obravnav na področju zdravega hujšanja«;
- Izvedba predavanja na modulu »Razvijanje kulturnih kompetenc zdravstvenih delavcev«;
- Izvedba predavanja na Nacionalnem strokovnem srečanju izvajalcev Vzgoje za ustno zdravje otrok in mladostnikov;
- Izvedba predavanja na Strokovnem srečanju Centrov za duševno zdravje odraslih z naslovom »Predstavitev podpornih in terapevtskih skupin v CDZO« (Laško);
- Izvedba predavanja na Strokovnem srečanju »Ohranjanje in krepitev duševnega zdravja v hitrem tempu življenja-soočanje s pastmi sodobnosti«, v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota;
- Izvedbe izobraževanj za delo na Svetovalnem telefonu za pomoč pri opuščanju kajenja;
- Praktično usposabljanje in individualne konzultacije za izvajalce v ZVC/CKZ v okviru Programa Skupaj za zdravje;
- Priprava gradiv za ozaveščanje otrok in mladih glede pitja energijskih pijač;
- Priprava izobraževanj študentov o Covidu-19;
- Priprava posnetka izobraževanja z naslovom SCORE2-Diabetes: ocenjevanje srčno-žilnega tveganja pri osebi s sladkorno boleznijo ter priprava vprašanja za kolokvij;
- Priprava webinar predavanj za POSO (Preventivna obravnava starejših oseb);
- Sodelovanje na 2. Nacionalni konferenci za Javno zdravje (Maribor);
- Sodelovanje na projektih Integracija geriatrične oskrbe starejših; Zgodnja prepoznava težav in preventivno delo z mladostniki;
- Sodelovanje pri pripravi priročnika za učitelje SIZ v okviru »Šolska shema«;
- Sodelovanje pri razvoju, pripravi, izvedbi in evalvaciji programa Psihološka prva pomoč v primeru prekomernega pitja alkohola;
- Sodelovanje v delovni skupini za preventivno zdravstveno varstvo otrok in mladostnikov s statusom registriranih športnikov pri pripravi Programskih smernic Programa ZDAJ za področje preventivnega zdravstvenega varstva otrok in mladostnikov s statusom registriranih športnikov in njihovem rednem posodabljanju;
- Sodelovanje v sklopu nacionalne raziskave (ZDRA-vi) o vključevanju odraslih oseb v obravnavo debelosti v zdravstvenih domovih (»Poglobljena analiza vključenih oseb v obravnavo Zdravo hujšanje v zdravstvenih domovih po Sloveniji«);
- Spremljanje uspešnosti in učinkovitosti razvoja ter implementacije vseh štirih digitalnih poslovnih zmogljivosti, ki bodo rezultat projekta Si-SUD (Podpora institucijam za dostop do zdravstvenih podatkov v Sloveniji);
- Supervizijsko srečanje za izvajalce svetovanja za opuščanje kajenja v Centrih za krepitev zdravja in zdravstveno vzgojnih centrih (CKZ/ZVC);

- Supervizijsko srečanje za izvajalce svetovanja za opuščanje kajenja v Centrov za krepitev zdravja in zdravstveno vzgojnih centrov (CKZ/ZVC);
- Izvedba predavanj in delavnic v sklopu Temeljnega usposabljanja za strokovnjake iz standardnih timov Centrov za krepitev zdravja in zdravstveno vzgojnih centrov (CKZ/ZVC);
- Izvedba predavanja na konferenci za obvladovanje nekemičnih zasvojenosti v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje

Tabela 4.12.1.2 b Realizacija stroškov avtorskih pogodb v letu 2024

Vrste zdravstvenih storitev	Strošek v letu 2024	Število izvajalcev
Lastni zaposleni	0	0
Zunanji izvajalci	114.461,45	165

4.12.1.3 Izobraževanje, specializacije in pripravništva

STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE

Na področju strokovnega izpopolnjevanja zaposlenih so prevladovale aktivne udeležbe na strokovnih posvetih, konferencah in kongresih.

V letu 2024 se je 135 zaposlenih udeležilo izobraževanja v tujini, v Sloveniji se je izobraževanja udeležilo 573 zaposlenih.

Zaposleni so se **v tujini** udeležili naslednjih strokovnih posvetov, konferenc in kongresov:
EUPHA konferenca, ECMH (European Conference on Mental Health), usposabljanje v okviru projekta PARC, HEPA steering comite, Schol of Social Work Theory and Practioce, tečaj BTSF Pesticide application equipment, WHO poletna šola, Nekemične odvisnosti, LIsbon addictions, usposabljanje civilnih strokovnjakov v mednarodnih operacijah na obrambnem področju, usposabljanje v okviru vaje Adaptive interactive, EUCCP konferenca in spremljajoči dogodki, konferenca M-files IMPACT, Mednarodna vaja aviarna influenca, Interdisciplinary genomic epidemiology and public health bioinformatics, Reitox national academy, srečanje Reitox EWS mreže, Nacionalna konferenca o odvisnosti, Simpozij posvečen imunizacijam, Strokovno srečanje Tobak, Mentalno zdravje žene v perinatalnem razdobju, INTNOISE kongres, Dnevi preventivne medicine, HaDEA in depth visit, JAMRAI WP7 workshop, Javno zdravstveni kongres pomorskega transporta, Sestanek komisije za presajanje raka debelega črevesa, Mednarodni kongres prehrane, Konferenca Q2024, letno srečanje WHO zdravi zapori, Development and Reproductive Toxicity, Zdravje v vrtcu: predstavitev na posvetu predšolskih ustanov, Heroin Addicton&Related Clinical Problems, WADD kongres, Evropski simpozij o samomoru in samomorilskem vedenju, Evropska konferenca pozitivne psihologije, ESCAIDE konferenca, Enhanced event-based surveillance and epidemic intelligence during Olimpic games, EPIET udeležba na Multivariable Analysis module, EPIET udeležba na Rapid Assessment and Survey methods, kongres EABCT 2024, International Specialist program, konfres ISPH, delavnica Tex Tracker, International Conferece on Developmental Neurotoxicty Testing, HEPA steering comite, Udeležba na EuroHealthNet capcity building study visit, AGES-Seminar Einführung in Geographische Informationssysteme (GIS), konferenca o shizofreniji, konferenca HMSS Europee, eHDSI Bootcamp, izobraževanje o patofiziologiji organskih sistemov, EAA Congress. Udeležba na konferenci o zdravstvenem komuniciranju, EUHTF Training, WHO Eruropean Public health leadership Course.

V Sloveniji pa so bili zaposleni med drugim prisotni na naslednjih strokovnih posvetih, konferencah in kongresih: usposabljanje iz varnosti iz Zdravja pri delu, Požarna varnost, Svitov dan, Dan zdravja, Konferenca JZ, Konferenca preventive za odraslo populacijo, usposabljanje strokovnega kadra DCZOM, tečaj TPO, Vodstvena akademija, Prepoznavanje alergij ter koraki ukrepanja, Smart Family, Tečaj statistike ob programu SPSS, Toksikološki kongres, Dorin dan, Simičev simpozij, učna delavnica ABC o HPV, Izobraževanje FAS, Konferenca o sladkorni bolezni, Nekemične zasvojenosti, Posvet o novih psihoaktivnih snoveh in sorodnih substancah, Sekcija za preventivno medicino, Skupaj zmoremo več, Zdravje delovno aktivnih in starejših odraslih, Srečanje članov Lokalnih skupnosti za preprečevanje zasvojenosti, SDMI, Izobraževanje zavoda za blagovne rezerve, Evropska konferenca socialnega marketinga, Mednarodna konferenca o izzivih globalizacije, Mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti, Zdravstvo po zeleni poti, NTK konferenca, Tečaj CCSA, Arhiviranje kadrovske dokumentacije, Prenova plačnega sistema v javnem sektorju, Evropska alkoholna konferenca, Skupaj odkrivamo sladkorno, AMR leadersip workshop, Celostna obravnava pacienta, Derčevi dnevi, Medicina, pravo in družba, SloSeq simpozij, Srečanje na temo HPV, Strateško komuniciranje, Kongres SKZP, Psihološko ravnovesje na delovnem mestu, Vloga medijev v življenju mladih, Strokovni posvet za odgovorne osebe, Korak za korakom do skladnosti z direktivo NIS2, Katastrofna medicina, Združimo moči za zdrave ljudi, Aktiva prehranskih delavcev, Mednarodni simpozij o dojenju in laktaciji, Posvet o javnem naročanju živil in izobraževanje o hrani, Simpozij SZKP Mišica, Izobraževanje SZKKLM, Dan zdravja, Baničevi dnevi, Od preprečevanje izgorelosti do rehabilitacije zaposlenih, Razvoj in veljavnost vprašalnika za nacionalno epidemiološko presečno raziskavo med čebelarji, RogIT konferenca, Posvet ob dnevu fizioterapije, Izobraževanje Moja kariera, Uporaba orodij generativne umetne inteligence pri raziskovalnem delu, Izobraževanje M-files, Seminar za arhivarje, Preverjanje pogojev in napredovanje javnih uslužbencev, Nacionalni posvet AIDS, Evropski teden športa, Delavnica o čuječnosti, Psihologija včeraj, danes, jutri, Konferenca pokojninskega in invalidskega zavarovanja, Šolska prehrana v luči novih spoznanj, Prva psihološka pomoč, Challenging Big Industry Naratives: Alcohol, Tobacco, Unhealthy Food and Drinks, Festival duševnega zdravja, Strokovni posvet OPRZHR, Svetovni dan tobaka, Statistični maraton, Jesensko srečanje ekonomistov in poslovodnih delavcev v zdravstvu, Eno zdravje, SloSeq simpozij, Etični heker, HR kongres, Šola vodenja v zdravstvu, Veliki kongres JN, Forum o preventivi bolezni srca in žilja, Konferenca ob izidu monografije Kazensko pravo in infekcijske bolezni, Seminar Demistifikacija XR tehnologij v zdravstvu, Kongres šport za vse, Konferenca Alpe Jadran Balkan, Podiplomski tečaj JZ, Konoplja in marihuana, Evropska alkoholna konferenca, Infektološki simpozij, Neupravičena uporaba osebnih podatkov, Dnevi sanitarnega inženirstva, Veščine za adolescenco, Digitalna konferenca Diggit, Slovenski oglaševalski festival SOF, Strokovno srečanje o električnih in magnetnih poljih, Lesna goriva - preteklost, sedanjost ali prihodnost, Dojenje in vloga zdravstvenih delavcev pri trženju nadomestkov materinega mleka, Razlikovanje respiratornih okužb in COVID- 19, obračunavanje DDV v JS, Priprave na letno poročanje v JS, Mednarodni kongres medicinskih izvedencev, Izzivi na področju geriatrične oskrbe starejših, itd.

FORMALNO IZOBRAŽEVANJE

Na dan 31. 12. 2024 je bilo v procesu formalnega izobraževanja 30 zaposlenih.

V dodiplomski program 1. stopnje sta bila vpisana 2 zaposlena, v dodiplomski program 2. stopnje pa 9 zaposlenih, medtem ko je bilo 18 zaposlenih vpisanih v podiplomski program 3. stopnje. Poleg tega se 1 zaposlena izobražuje na specialističnem podiplomskem študiju.

Od zgoraj omenjenih je na dan 31. 12. 2024 v okviru financiranja NIJZ potekalo 17 podiplomskih študijev in 2 dodiplomska študija. 11 zaposlenih pa je imelo sklenjeno pogodbo, ki omogoča odsotnost zaradi izobraževanja.

V letu 2024 je izobraževanje zaključil 1 zaposlen, in sicer na podiplomskem programu 3. stopnje.

Na dan 31. 12. 2024 smo zaposlovali 20 zdravnikov specializantov, od katerih so 3 uspešno opravili specialistični izpit in zaključili specializacijo iz javnega zdravja. Specializante smo po končani specializaciji zaposlili kot specialiste javnega zdravja. Stroške specializacij je kril ZZZS.

Kot učna ustanova pa smo tudi v letu 2024 omogočali usposabljanje pripravnikov. Na dan 31. 12. 2024 so na NIJZ pripravništvo opravljali 4 pripravniki, od tega 2 sanitarna inženirja in 2 psihologa. Stroške pripravnikov je kril ZZZS.

E-IZOBRAŽEVANJE SMART ARENA

V letu 2024 je e-izobraževalna platforma Smart Arena še naprej zagotavljala enostaven dostop do izobraževalnih vsebin. Redno mesečno spremljanje spletnih izobraževanj za zaposlene na NIJZ, ki smo jih vzpostavili že leta 2023, je tudi v letošnjem letu omogočalo usmerjena izobraževanja, ki so prispevala k osebnemu in skupinskemu razvoju kompetenc vseh zaposlenih.
Sistem e-izobraževanja je bil zasnovan z namenom podpore kontinuiranemu strokovnemu razvoju zaposlenih, tako na področju specifičnih strokovnih znanj kot tudi na področju mehkih veščin, kot so komunikacija, reševanje konfliktov in druge ključne kompetence, potrebne za učinkovito delo. Zaposleni so imeli tako hiter dostop do novih (spo)znanj, hkrati pa smo spodbujali njihovo samostojno izobraževanje.
V letu 2024 smo vzpostavili integracijo med kadrovskim programom Pronet in aplikacijo Smart Arena, kar omogoča enostavno in avtomatizirano beleženje opravljenih e-tečajev za vsakega zaposlenega v njegovi personalni mapi. S tem se zmanjša potreba po ročnem vnosu podatkov, kar povečuje natančnost in zmanjša možnost napak. Poleg tega se vsi podatki shranijo v personalno mapo zaposlenega, kar omogoča enostaven dostop in spremljanje napredka pri izobraževanju ter usposabljanju.
V prihodnosti si bomo še naprej prizadevali za širitev ponudbe in natančnejše prilagajanje izobraževalnih vsebin, s ciljem, da podporo v e-izobraževanju nadgradimo v skladu z novimi izzivi in potrebami na delovnem mestu.

4.12.1.4 Dejavnosti, oddane zunanjim izvajalcem

Zunanjim izvajalcem smo oddali storitve, razvidne iz spodnjega pregleda. Za izvajanje teh storitev nimamo lastnih zaposlenih, zato najemamo zunanjega izvajalca. Največja postavka je vzdrževanje programa eZdravje, kjer gre za osnovno in dopolnilno vzdrževanje infrastrukturnih ter uporabniških informacijskih rešitev (eRecept, eNaročanje, Referenčne ambulante, eKomunikacije, eRCO, Centralni register podatkov o pacientu, zVEM, Telekap, eTriaža, Teleradiološki portal, zNET, Varnostna shema ipd.), ki so bile razvite na Ministrstvu za zdravje v sklopu projekta eZdravje in se danes uporabljajo na nacionalni ravni.

Tabela 4.12.1.4 Vrste storitev, ki se opravljajo preko zunanjih izvajalcev za nezdravstvene storitve

Vrste storitev, ki se opravljajo preko zunanjih izvajalcev za nezdravstvene storitve	Strošek v letu 2024 v EUR	Strošek v letu 2023 v EUR	Indeks 2024/2023
Poštne storitve	1.616.849,11	1.479.396,42	109
Tiskarske storitve	582.177,72	603.834,65	96
Čiščenje	435.439,16	403.160,67	108
Prevoz cepiv	306.114,74	176.072,27	174
Laboratorijske storitve	502.579,93	579.082,04	87
Vzdrževanje računalniških programov	6.337.690,93	5.013.055,61	126
Varovanje	296.197,65	254.166,40	117
Vzdrževanje poslovnih objektov	241.413,49	203.872,09	118
Študentski servis	228.395,19	207.864,13	110
Prevajanje in lektoriranje	8.662,87	30.758,26	28
Zunanji izvajalci na projektih	796.468,76	574.233,01	139

4.12.2 POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH V LETU 2024

Obrazec 4: Poročilo o investicijskih vlaganjih 2024

V letu 2024 smo kupili ali dogradili licence v zvezi z eZdravjem vrednosti 1.855.344,41 EUR, izvedena je bila dograditev licene za HAGT do CRPP v vrednosti 470.835,01 EUR, ter dograditve Teleradiološki portal 49.312,67 EUR in e-Smrti 447.991,53 EUR. Nabavljena je bila licenčna programska oprema s podporo proizvajalca v vrednsoti 186.346,26 EUR, licence za delovanje eZdravja in ostalih porgramov v vrednosti 223.618,98 EUR.

V letu 2024 smo nabavili hladilne omare za shranjevanje vzorcev 13.676,69 EUR. V računalniško opremo, mrežna stikala in usmerjevalnike informacijskih podatkov smo investirali 2,182,465,02 EUR. Nabavili smo dva osebna avtomobila v skupni vrednosti 47.800 EUR, klimatske naprave v vrednosti 39.836,39 EUR, pisarniško pohištvo 103.791,22 EUR, drobni inventar v vrednosti 684,24 EUR in ostalo opremo v vrednosti 21.810,55 EUR.

4.12.3 POROČILO O OPRAVLJENIH VZDRŽEVALNIH DELIH V LETU 2024

Obrazec 5: Poročilo o vzdrževalnih delih 2024

Načrtovani stroški vzdrževanja za leto 2024 so znašali 5.636.782 EUR. NIJZ je realiziral 20,10 % več načrtovanih stroškov storitev na področju vzdrževanja oziroma 6.769.983 EUR.
Najvišji strošek vzdrževanja predstavlja vzdrževanje računalniških programov v višini 6.337.691 EUR. Večina vzdrževanja računalniških programov gre za potrebe eZdravja (4.696.085 EUR), medtem ko so ostala vzdrževanja za potrebe projektov (Zdravje na daljavo), vzdrževanj zbirk (RIZDDZ), enoletno vzdrževanje Novell licenc, vzdrževanje IPPO in RIDO, vzdrževanja podjetja Unistar in Pronet, vzdrževanje omrežja HKOM …

Stroški vzdrževanja zajemajo redna vzdrževanja poslovnih objektov in opreme v njih. Sem spadajo redni letni in mesečni servisni in letni inšpekcijski pregledi dvigal po zakonsko predpisani periodiki z nujnimi popravili, redno letno servisiranje agregata z mesečnimi preizkusnimi zagoni, redni letni preventivni pregledi dimnikov in naprav za detekcijo CO, redno letno dezinfekcijsko čiščenje in servisiranje klimatskih naprav z zakonsko predpisanimi preizkusi plinotesnosti naprav in instalacij zaradi ozonu škodljivih plinov …, redni periodični pregledi in servisi aktivne požarne zaščite, kot so protipožarni senzorji, sistem zasilne razsvetljave in strelovodov, redno letno periodično pregledovanje hidrantov in ročnih gasilnih aparatov z rednim posodabljanjem zastarele in neuporabne opreme, redno letno servisiranje službenih vozil z dvakratnim letnim menjavanjem pnevmatik ter rednimi letnimi tehničnimi pregledi za podaljšanje veljavnosti prometnega dovoljenja, redno pred- in posezonsko ter interventno servisiranje sistemov centralnega ogrevanja in prezračevanja, ter intervencijsko vzdrževanje vodovodnih instalacij ter kanalizacij in posledic meteornih izlivov, poplav ali poškodb na stenah, tleh in stropih; redno predsezonsko vzdrževanje streh in ostrešij z nujnimi intervencijskimi servisi (odstranjevanje snega s streh, pobijanje ledenih sveč, odstranjevanje posledic poplav, viharjev in neurij ter potresa in drugih nesreč zaradi česar smo imeli v preteklem letu obilico težav in dodatnega dela ...), redno interventno vzdrževanje in servisiranje električnih in UTP (internetnih) instalacij in opreme, periodično testiranje, umerjanje in validiranje laboratorijske opreme, kot so hladilne komore, hladilne skrinje in hladilniki, defibrilatorji, termometri, merilni instrumenti in sistemi za nadzor temperatur.

NIJZ Nacionalni inštitut za javno zdravje

5. RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2024

Oseba, odgovorna za pripravo računovodskega poročila:
Tjaša Novak, vodja finančno-računovodske službe

5.1 RAČUNOVODSKO POROČILO - PRILOGE

- Priloge iz Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04 in 120/07, 124/08, 58/10, 104/10, 104/11,86/16 in 80/19):
    a) Bilanca stanja (Priloga 1);
    b) Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Priloga 1/A);
    c) Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil (Priloga 1/B);
    d) Izkaz prihodkov in odhodkov – določenih uporabnikov (Priloga 3);
    e) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka (Priloga 3/A);
    f) Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov (Priloga 3/A-1);
    g) Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov (Priloga 3/A-2);
    h) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti (Priloga 3/B).

  Priložite kopijo obrazcev oddanih na AJPES s kopijo potrdila o oddaji.

- Dodatne priloge ministrstva brez bilančnih izkazov:
    - **Obrazec 1a**: Poročanje o programu javnega zdravja 2024;
    - **Obrazec 1b:** Poročanje po pogodbi z ZZZS 2024;
    - **Obrazec 2**: Izkaz prihodkov in odhodkov 2024;
    - **Obrazec 3**: Spremljanje kadrov 2024;
    - **Obrazec 4**: Poročilo o investicijskih vlaganjih 2024;
    - **Obrazec 5**: Poročilo o vzdrževalnih delih 2024;
    - **Obrazec 6**: Terciarna dejavnost 2024;
    - **Obrazec 7:** Soglasja in podjemne pogodbe 2024.

5.2 POJASNILA RAČUNOVODSKEGA POROČILA

1. Pojasnila k postavkam bilance stanja in prilogam k bilanci stanja
2. Pojasnila k postavkam izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov
    2.1. Analiza prihodkov (konti skupine 76)
    2.2. Analiza odhodkov (konti skupine 46)
    2.3. Analiza poslovnega izida
        2.3.1. Pojasnila k postavkam izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka
        2.3.2. Pojasnila k izkazu računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov
        2.3.3. Pojasnila k izkazu računa financiranja določenih uporabnikov
        2.3.4. Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti
3. Poročilo o porabi sredstev poslovnega izida iz leta 2023 in preteklih let
4. Predlog razporeditve ugotovljenega poslovnega izida za leto 2024.

5.2.1 POJASNILA K POSTAVKAM BILANCE STANJA IN PRILOGAM K BILANCI STANJA

Na izvenbilančnih kontih skupine 990 in 999 vodi NIJZ stanja zalog cepiva, ki ni v lasti NIJZ, garancije in menice od dobaviteljev. Stanje zalog (blagovne rezerve in cepivo) znašajo skupaj 5.502.481 EUR. Evidentiranih imamo 4.377.158 EUR bančnih garancij in 6.440.013 EUR menic.

Skupaj izvenbilančna evidenca znaša 16.250.102 EUR in je usklajena (990 in 999).

Za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti prejmemo garancije in menice.
Na primer: garancija za distribucijo cepiva proti Covid-19, garancija za za celovito energetsko prenovo stavb NIJZ, garancija za nakup zdravil za izvajanje cepljenja, garancija za cepiva, garancija za nakup, prilagoditev in dobavo programske opreme, najem licenc ter podpora in vzdrževanje EDS, menice za sterilne materiale za injiciranje drog, za vzdrževanje informacijske rešitve Teleradiologija, za izvajanje storitve prvega nivoja podpore uporabnikom rešitev eZdravja, za osnovno in dopolnilno vzdrževanje aplikacijskega sistema RIZDDZ, ta tehnološko nadgradnjo CRPP/IH infrastrukture, za nakup IKT strežniške in sistemske opreme, za dobavo pisarniškega materiala in tonerjev, za najem informacijskega sistema za upravljanje projektov, za tiskarske storitve, za referenčne ambulante, za nakup okoljsko manj obremenjujoče računalniške opreme, za vzdrževanje centralnih gradnikov rešitev eRECEPT, za vzdrževanje sistema zVEM, za vzdrževanje informacijske rešitve eKOMUNIKACIJE, itd.

5.2.1.1 SREDSTVA

Opremo, ki je v celoti odpisana, še vedno uporabljamo za izvajanje dejavnosti. Pri tem velja tudi opozoriti, da je oprema, ki je v celoti računovodsko odpisana, ima še zmeraj tržno vrednost in je uporabna. Med opremo, ki je v celoti računovodsko odpisana spadajo računalniki, strežniki (diskovno polje v vrednosti 128.970,53 EUR, datum nabave 20.07.2017, 115.584,89 EUR, datum nabave 13.12.2019 eZdravje), telefonska centrala v vrednosti 16.945,83 EUR nabava 01.1999 v OE LJ,pisarniško pohištvo in stole (polica za arhiviranje v vrednosti 14.521,47 EUR, datum nabave 18.11.2009, sprejemna pulta v ambulanti OE MS v vrednosti 3.978,82 EUR in 4.126,73 EUR nabavljena 05.05.1999 in 30.04.1995), klime , osebne avtomobile Škoda v vrednosti 23.353,67 EUR, nabava v letu 2014, Ranault Scenic v vrednosti 16.600,00 EUR, nabavljen 2010 za potrebe OE MS. Licence tudi nadgrajujemo po potrebi. Že amortizirana oprema z najvišjo nabavno vrednostjo predstavljajo v večini premoženjske pravice kot npr. Tiani IHE programska oprema z nabavno vrednostjo 1.789.025 EUR nabava 27.11.2012, eRecept 1.148.358 EUR nabavljeno 25.04.20213, IH Adapter z vrednostjo 536.717,44 EUR 21.02.2013, Open EHR licenca 712.480,00 EUR z datumom nabave 04.05.2015 za potrebe eZdravja.

Nabavo osnovnih sredstev oz. vlaganja v opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva vršimo iz prejete amortizacije, projektnih sredstev kot sredstev ustanovitelja. Amortizacijo dobi NIJZ plačano v ceni (v zadnjih letih nekoliko več kot predhodno), v kolikor se z ustanoviteljem dogovorimo, nabavimo osnovna sredstva tudi iz investicijskih transferjev (eZdravje …). Enako nam omogočajo tudi določeni projekti, kjer dobimo v celoti financirano nabavno vrednost osnovnih sredstev.

A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

Konti skupine 00 in 01 – Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve (AOP 002 in 003)

V bilanci stanja izkazujemo naslednja stanja:

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2023	2024	Indeks
001	Dolgoročne aktivne časovne razmejitve			
002	Dolgoročno odloženi stroški razvijanja			
003	Dolgoročne premoženjske pravice	24.701.373	27.921.033	113,03
005	Druga neopredmetena sredstva			
006	Terjatve za predujme iz naslova vlaganj			
007	Neopredmetena sredstva v gradnji ali izdelavi	556.919	1.133.900	203,60
00	Skupaj AOP 002	25.258.292	29.054.934	115,03
01	Popravek vrednosti AOP 003	15.010.996	18.244.527	121,54
00-01	**Sedanja vrednost neopredmetenih sredstev**	**10.247.296**	**10.810.406**	105,50

V letu 2024 smo kupili ali dogradili licence v zvezi z eZdravjem vrednosti 1,855,344,41 EUR, dograditev licene za HAGT do CRPP v vrednosti 470.835,01 EUR, dograditve Teleradiološki portal 49.312,67 EUR, e-Smrti 447.991,53 EUR, licenčna programska oprema s podporo proizvajalca 186.346,26 EUR, licence za delovanje eZdravje in ostalih porgramov 223.618,98 EUR.
Zaradi neuporabnosti in dotrajanosti so bile odpisane mrežne licence v skupni vrednosti 13.788,50 EUR.

V letu 2024 smo kupili in nadgradili sledeče licence :

- Vzpostavitev informacijske rešitve eRCO
- Razvoj in vzpostavitev spletne aplikacije TELEKAP
- CR09-AŽURIRANJE CR80
- Vzpostavitev centralne aplikacije eNaročanje
- Prilagoditve zalednih sistemov - CRPP - PPoP
- Vzpostavitev portala zVem CONNECT
- Vzpostavitev portala zVem
- PROGRAMSKA OPREMA MS ENTERPRISE 100 – LICENCA
- KONTROLA PRISTOPA TIME&SPACE
- TELERADIOLOŠKI PORTAL
- Spletna aplikacija'Obrazci eZdravje' znotraj zVEM
- e-SPP BOLNIŠKI STALEŽ ePrenosi
- LICENCA ZA GO TO MEETING -PRO

- Licenca za požarne pregrade Check Point
- STREŽNIK PP OT CLUSTER SEVRICES SW E-LTU
- Licenca PROGRAMA ZA VSTAVLJANJE POD.V POTRDILA
- LICENCA GURS ŠIFRANTOV
- LICENCA GSTARCAD 2024 SRANDARD
- Licenčna programska oprema s podporo proizvajalca
- Rešitev za zaščito elektronske pošte
- Nakup licenčne programske opreme Microsoft Exchang
- …

Vrednost izrednega odpisa (13.788,50 EUR) je usklajena z inventurnim poročilom za leto 2024.

Konti skupine 02 in 03 – Nepremičnine (AOP 004 in 005)

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2023	2024	Indeks
020	Zemljišča	464.105	464.105	100,00
021	Zgradbe	7.639.389	11.303.578	147,96
022	Terjatve za predujme za nepremičnine			
023	Nepremičnine v gradnji ali izdelavi	880.355	147.866	16,80
029	Nepremičnine trajno zunaj uporabe			
02	Skupaj AOP 004	8.983.848	11.915.548	132,63
03	Popravek vrednosti nepremičnin AOP 005	4.741.859	5.043.944	106,37
02-03	**Sedanja vrednost nepremičnin**	**4.241.989**	**6.871.604**	161,99

V poslovnih knjigah so knjižene naslednje nepremičnine:
- zgradba Trubarjeva 2,
- zgradba Založka 29,
- zgradba Glonarjeva,
- zemljišče Trubarjeva, Obrežna, Prešernov trg
- stavba in garaža Ob Suhi 5b,
- zemljišče (Založka 29),
- zemljišče (Ipavčeva 18),
- zemljišče (Vipavska cesta 13),
- zemljišče (Ulica Arhitekta Novaka 2B),
- zgradba Založka 29 (nova stavba),
- zgradba OE Koper,
- del zgradbe (OE Celje),
- del zgradbe (OE Nova Gorica),
- zgradba (OE Novo Mesto- Muzejska 5),
- del zgradbe (OE Koper),
- del zgradbe (OE Murska Sobota).

Za nepremičnine imamo in urejamo zemljiškoknjižno dokumentacijo, ki je/bo kot kopija odložena v računovodski dokumentaciji in original v dokumentaciji ustanovitve pravne osebe -zavoda.

Konti skupine 04 in 05 – Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva (AOP 006 in 007)

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2023	2024	Indeks
040	Oprema	9.750.259	11.979.196	122,86
041	Drobni inventar	740.598	726.653	98,12
042	Biološka sredstva			
043	Vlaganja v opredmetena osnovna sredstva v tuji lasti		328.925	
045	Druga opredmetena osnovna sredstva	73.367	73.367	100,00
046	Terjatve za predujme za opremo in dr. o. os			
047	Oprema in druga opr. os. s., ki se pridobivajo	6.244	2.684	42,99
049	Oprema in druga opr. os. s. trajno zunaj uporabe			
04	Skupaj AOP 006	10.721.838	13.110.825	122,28
05	Popravek vrednosti opreme AOP 007	7.676.495	9.332.391	121,57
053	Popravek vrednosti vlaganj v opredmetena osnovna sredstva v tuji lasti			
04-05	**Sedanja vrednost opreme**	**3.045.343**	**3.778.434**	124,07

V letu 2024 smo nabavili hladilne omare za shranjevanje vzorcev 13.676,69 EUR. V računalniško opremo, mrežna stikala in usmerjevalnike informacijskih podatkov smo investirali 2,182,465,02 EUR. Nabavili smo dva osebna avtomobila v skupni vrednosti 47.800 EUR, klimatske naprave v vrednosti 39.836,39 EUR, pisarniško pohištvo 103.791,22 EUR, drobni inventar v vrednosti 684,24 EUR in ostalo opremo v vrednosti 21.810,55 EUR. Prav tako smo odpisali del navedene opreme zaradi dotrajanosti, uničenih naprav in nedelujoče opreme (hladilna oprema v vrednosti 3.333,40 EUR, računalniška oprema 120.631,57 EUR, klimatske naprave in fotokopirni stroj. v vrednosti 15.619,99 EUR, oprema za transport 44.871,45 EUR, pohištvo 5.494,57 EUR, druga oprema in drobni inventar 42.577,48 EUR).

Vrednost izrednega odpisa (215.928,46 EUR) je usklajena z inventurnim poročilom za leto 2024.

Konti skupine 08 – Dolgoročne terjatve iz poslovanja (AOP 010)

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2023	2024	Indeks
O84	Dolgoročne terjatve za vnovčena poroštva			
085	Dolgoročne terjatve iz poslovanja	6.265	9.718	155,12
	- do uporabnikov državnega proračuna			
	- do uporabnikov občinskih proračunov			
	- ostale dolgoročne terjatve iz poslovanja	6.265	9.718	155,12
086	Dolgoročne terjatve iz naslova finančnega najema			
089	Oslabitev vrednosti dolgoročnih terjatev iz poslovanja			
08	**SKUPAJ**	**6.265**	**9.718**	155,12

Dolgoročne terjatve vključujejo tudi 4.200 EUR varščine za najem prostorov na Taboru in varščina po pogodbi 969-3-2024-1-013 podjetju Bramat, d.o.o,. v višini 2.065,40 EUR in 3.452,60 EUR za prostore v Tehnološkem parku (Svit).

B) KRATKOROČNA SREDSTVA (RAZEN ZALOG) IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Konti skupine 10 – Denarna sredstva v blagajni in takoj vnovčljive vrednotnice (AOP 013)
Denarna sredstva v blagajni znašajo na dan 31. 12. 2024 3.255,75 EUR in so usklajena z inventurnim poročilom na dan 31. 12. 2024.

Konti skupine 11 – Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah (AOP 014)
Denarna sredstva na računih znašajo na dan 31. 12. 2024 skupaj 5.886.635,13 EUR, od tega po posameznih bankah in drugih finančnih ustanovah:

- UJP BANKA SLOVENIJE = 5.886.635,13 EUR

Konti skupine 12 – Kratkoročne terjatve do kupcev (AOP 015)
Kratkoročne terjatve do kupcev znašajo 46.350,41 EUR. Stanje terjatev predstavlja zanemarljiv delež celotnega prihodka, kar pomeni, da se le-te poravnavajo v skladu s pogodbenimi roki, oziroma v skladu s plačilnimi pogoji zavoda. V spodnji tabeli je prikazana starostna porazdelitev terjatev. Terjatev starejše od 1 leta nimamo, ostale v višini 13.871 EUR smo oslabili oz. izvedli popravke.

v EUR

Terjatve 120 (v EUR)	Leto fakture	Zapadlost terjatve
38.850,37	2024	10.415,71 EUR v 2024, ostalo 2025
0	2023	/
0	2021 in predhodno	/

Neplačane terjatve v letu 2024 ne ogrožajo likvidnosti zavoda.

v EUR

NAZIV	ZNESEK TERJATVE	PLAČANO
WHO COUNTRY OFFICE SLOVENIA	10.976,13	DA
STUDIO R, d.o.o.	3.836,19	Ne (3.582,27 zapadlo)
ZZ ZDRAVJE, LJUBLJANA	2.078,89	DA
ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA BLAGOVNE	1.461,01	DA
JUVENTINA CLINIC d.o.o.	1.280,21	DA

Konti skupine 13 – Dani predujmi in varščine (AOP 016)
Dani predujmi in varščine na dan 31. 12. 2024 znašajo 25,76 EUR. Nanaša se na vnaprejšnje plačilo s kartico za platformo Mailchimp.
Predujmi so nižji kot v predhodnem letu in predstavljajo zanemarljiv % v poslovanju.

Konti skupine 14 – Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta (AOP 017)

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta na dan 31. 12. 2024 znašajo 6.842.573,52 EUR.

v EUR

NAZIV	ZNESEK TERJATVE	PLAČANO
ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE	3.765.947,66	DA (26.254,28 nezapadlo)
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE	2.869.233,00	DA (648.488,41 nezapadlo)
ZDRAVSTVENI DOM LJUBLJANA	22.718,16	DA
UPRAVLJAVEC EZR DRŽAVE	20.789,08	DA

V spodnji tabeli je prikazana starostna porazdelitev terjatev. Terjatve izhajajo iz poslovnega leta 2023. Terjatev starejših kot 1 leto nimamo, kar je razvidno iz obrazca spodaj.

Terjatve 140 (v EUR)	Leto fakture	Zapadlost terjatve
2.904.420,34	2024	2.060.728,56 EUR v 2024, ostalo 2025
0	2023	/
0	2021 in predhodno	/

Konti skupine 17 – Druge kratkoročne terjatve (AOP 020)

Druge kratkoročne terjatve na dan 31. 12. 2024 znašajo 91.603,77 EUR in so naslednje:

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2023	2024	Indeks
170	Kratkoročne terjatve do državnih in drugih institucij	59.662	56.679	95,00
174	Terjatve za vstopni davek na dodano vrednost	-2994	27.998	
175	Ostale kratkoročne terjatve	7.949	6.926	87,13
179	Oslabitev vrednosti ostalih kratkoročnih terjatev			
17	**SKUPAJ**	**64.616**	**91.604**	141,77

Terjatve so, v primerjavi s predhodnim letom, višje. Terjatve so za vračila sredstev za davek za odbitni DDV, refundacij iz naslova vojaških vaj, boleznin, nege, invalidnine in ostale terjatve, katere prilive pričakujemo v letu 2025.

Konti skupine 19 – Aktivne časovne razmejitve (AOP 022)

Aktivne časovne razmejitve na dan 31. 12. 2024 znašajo 998.498,84 EUR in so naslednje:

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2023	2024	Indeks
190	Kratkoročno odloženi odhodki	4.433	0	-
191	Prehodno nezaračunani prihodki	994.066	2.054.548	206,68
192	Vrednotnice			
199	Druge aktivne časovne razmejitve			
19	**SKUPAJ**	998.499	2.054.548	205,76

Na kontu 190 ne izkazujemo stroškov. V preteklem letu smo izkazovali odložen strošek za letalske karte, ki smo jih morali kupiti v 2023 (rezervacija leta), vendar smo strošek zaradi leta obračunali v 2024.

Na kontu 191 izkazujemo prihodke od projektov. Stroški zanje so že nastali, vendar prihodki še niso mogli biti zaračunani, saj obračuni oz. zahtevki še niso bili oddani. Pri oblikovanju aktivnih časovnih razmejitev smo sledili dejstvu, da imamo na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje notranje organizacijsko enoto SUPRD, ki se ukvarja s projekti na NIJZ. Pri vzpostavitvi je projektna pisarna pregledala upravičene stroške na projektih, ki jih vodi v 4PM in jih uveljavlja preko poročil. Na podlagi podatkov finančnikov projektov, smo v letu 2024 vzpostavili AČR. Pregledali smo njihove upravičene stroške na projektu za leto 2024 in glede na pridobljene podatke oblikovali aktivne časovne razmejitve. Prihodki se tako knjižijo v isto obdobje, v katerem so knjiženi stroški, ki jih ti prihodki pokrivajo. Aktivne časovne razmejitve se odpravijo, kadar ni več potrebe po njih ali takrat, ko se oblikuje ustrezna terjatev ali se prejme plačilo. Časovne razmejitve na projektih znašajo 2.048.845,30 EUR in na ARIS 5.702,37 EUR.

Po posameznih projektih izkazujemo sledeče stanje:

PROJEKT	Znesek v EUR
EU-HIP; D. Stanimirović, 1.1.2023-30.6.2025	339.902,35
EU-WISH; An Galičič, 1.11.2023-31.10.2026	33.728,82
PHIRI v.p. M.Zaletel 01.11.2020-31.10.2023	685,83
PHIRI v.p. M.Zaletel 01.11.2020-31.10.2023	-
PHIRI v.p. M.Zaletel 01.11.2020-31.10.2023	-
EQUAL-LIFE ,nosilka Sonja Jeram 1.1.2020 do 31.12.2024	10.946,63
UNITED4Surveillance; M. Fafangel; 1.1.2023-31.12.2025	16.229,10
JA CARE4DIABETES; J. Zaletel, 1.2.2023-31.1.2026	57.048,91
JA CARE4DIABETES; J. Zaletel, 1.2.2023-31.1.2026	17.100,00
PHArA-ON, 1.12.2019 do 30.11.2023, nosilec P.OTOREPEC	14.990,62
PHArA-ON, 1.12.2019 do 30.11.2023, nosilec P.OTOREPEC	16.364,57
PHArA-ON, 1.12.2019 do 30.11.2023, nosilec P.OTOREPEC	22.325,41
CraNE; T. Lipušček 1.10.2022-30.9.2024	68.020,09
EUROHELICAN; T. Lipušček, 1.11.2022-30.4.2025-Kofol	24.614,09
SI-SUD; M. Zaletel, 1.7.2023-31.8.2026	58.851,20
SiNCP2; T. Strgar, 1.1.2024-31.3.2027	61.488,03
OriON JA; T. Albreht, 1.1.2024 - 31.12.2025	17.307,07
JACARDI; Jelka Zaletel, 1.11.23-31.10.27	89.778,10
SHE- School Health/ Active&Healthy Age.V. Pucelj 28.2.2022 - 27.2.2025	6.921,59
JA TERROR NUŠKA ČAKŠ JAGER 01.01.2021-31.12.2023	92.927,25

PROJEKT	Znesek v EUR
JA ImpleMENTAL, M.VINKO, 01.06.2021-30.6.2024	45.177,16
JA JATC2, Helena Koprivnikar, 1.10.2021-30.9.2024	22.106,54
JA JATC2, Helena Koprivnikar, 1.10.2021-30.9.2024	2.822,64
JA JATC2, Helena Koprivnikar, 1.10.2021-30.9.2024	-
JA JATC2, Helena Koprivnikar, 1.10.2021-30.9.2024	11.535,67
CoDIET; M. Gabrijelčič B., 1.1.2023-31.12.2026	8.141,97
EMCDDA; Mateja Jandl	44.828,41
JA Health4EUKids; I. Krotec, 1.12.2022-30.11.2025	4.194,30
CIRCE-JA; R. Pribaković, 1.2.2023-31.1.2026	28.652,25
PATHED; J. Janet, 1.1.2023-30.6.2024	22.751,84
TOGAS; T. Kofol Bric, 1.3.2023-28.2.2026	152.976,72
JA HEROES; T. Albreht, 1.2.2023-31.1.2026	21.048,42
ECHoS; T. Albreht, 1.4.2023-31.3.2026	3.841,74
Xt-EHR; L. Tepej J., 1.11.2023-30.4.2026	5.370,31
JA Prevent NCD; M. Gabrijelčič, 1.1.2024-31.12.2027	131.984,77
Moving for Health; A.Backovič Juričan; 1.1.2024-31.12.2025	1.217,49
QUANTUM; M. Zeletel, 1.1.2024-30.6.2026	1.150,14
JA GHI; B. Gabrovec, 1.10.23-30.9.25	15.217,95
EU- JAMRAI 2; Z. Simonović, 1.1.24-31.12.27	39.193,38
EUVAC; J. Janet, 1.12.24-30.11.27	1.327,68
SLOSEQ; M. Fafangel, 1.10.2022-30.9.2024	7.690,71
SLOSEQ; M. Fafangel, 1.10.2022-30.9.2024	2.054,70
SLOSEQ; M. Fafangel, 1.10.2022-30.9.2024	42.842,61
PERCH (PartnERship to Contrast HPV); N. Jemec, 1.11.2022-30.4.2025	6.058,92
JANE-2; T. Albreht, 1.11.2024 - 31.10.2028	477,63
Active Ageing (Erasmus+); T. Knific, 1.1.2024-31.12.2025	629,44
V3-2318 Evalvacija promocije zdr. DM; A.G. Hočevar, 1.10.23-31.3.25	3.882,00
Celosten pristop k var. in zdr. pri delu, A. Kopač, 1.12.24-31.12.28	7.537,85
Integr. geriatrične oskrbe starejših; B. Gabrovec, 15.9.22-15.9.26	142.425,41
THCS; T. Albreht, 1.1.2023-31.12.2029	7.500,72
MiSk Bol; S. Pustivšek, 3.7.23-30.9.26	196.141,40
Zg.prepoznava težav in prev.delo z mlad.; D. Kralj, 11.8.23-30.9.26	8.898,99
Zdravje na daljavo; J.Janet, 1.7.2024-30.6.2026	3.376,66
Obvladovanje krhkosti; B. Gabrovec, 1.8.24-31.12.28	35.676,43
Ustavimo KLB; S.Vrbovšek, 27.8.24-30.6.28	17.773,35
Nadgr. razvoja modela Dober tek, študent.; M.Gregorič,1.1.23-17.11.25	6.091,57
PISKR; R. Poličnik, 1.1.2023-17.11.2025	3.578,52
Integr. geriatrične oskrbe starejših; B. Gabrovec, 15.9.22-15.9.26	20.439,63
MiSk Bol; S. Pustivšek, 3.7.23-30.9.26	19.935,23
V3-24038 DP obvlad. bol. srca; J.F. Lainščak, 1.10.24-31.3.26	593,91
V3-2310 Polno zrno; U. Blaznik, 1.10.23-31.3.25	2.470,58
Skupna vsota	**2.048.845,30**

C) ZALOGE

Zaloge NIJZ predstavljajo zdravila (kupljeni proizvodi), ki so namenjena tako veleprodaji kot cepljenju v ambulantah NIJZ. Minimalne zaloge predstavlja publikacija ETIB.

Stanje zalog cepiv na dan 31. 12. 2024 znaša 395.897 EUR. Zaloge zadoščajo za redno poslovanje na področju prodaje zdravil in cepljenja. Material v zalogi vrednotimo po nabavni vrednosti, njegovo

porabo oziroma strošek materiala na kontih podskupine 460 in 466 pa izkažemo v skladu s FIFO metodo. Metoda FIFO predpostavlja, da prodamo najprej tisto zalogo, ki je bila najprej nabavljena. Zato imamo vrednostno na zalogi vedno tiste zaloge, ki smo jih nabavili nazadnje.

Stanje zalog publikacije ETIP znaša 375,32 EUR.

Skupno stanje zalog, na dan 31.12.2024, je 396.273 EUR.

Zaloge cepiv so odvisne od situacije, kako pogosto so pripravljeni posamezni dobavitelji dobavljati cepivo (npr. tedensko, mesečno, letno), minimalnih količin, ki jih moramo naročiti za posamezno cepivo, in od razmer na EU trgu (npr. ob pomanjkanju določenega cepiva na EU trgu se zaloge cepiva v skladišču NIJZ nekoliko povečajo, da ne pride do pomanjkanja cepiv). Pri zalogah zdravil se upošteva tudi potek cepljenja preko posamezne sezone.

Potrebne letne količine cepiv za obvezna cepljenja se določijo na podlagi velikosti posamezne kohorte, za katero je cepivo namenjeno. Potrebne letne količine cepiv za neobvezna cepljenja se določijo na podlagi izdaj cepiv v preteklih letih in na podlagi strokovne ocene Posvetovalne skupine za cepljenje (npr. cepivo proti gripi, cepivo proti pnevmokoknim infekcijam).

Zaloge samoplačniških cepiv zadoščajo povprečno za 14 dni. Zaloge cepiv, ki se financirajo iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, pa zadoščajo za 3-4 mesece.

v EUR, brez centov

Konto	Naziv konta	2023	2024	Indeks
30	Obračun nabave materiala			
31	Zaloge materiala			
32	Zaloge drobnega inventarja in embalaže			
34-36	Proizvodi-obračun nabave blaga-zaloge blaga	269.395	396.273	147,10
37	Druge zaloge namenjene prodaji			

5.2.1.2 OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

Konti skupine 20 – Kratkoročne obveznosti do zaposlenih (AOP 035)
Na dan 31. 12. 2024 ne beležimo stanja.

Konti skupine 21 – Kratkoročne obveznosti do zaposlenih (AOP 036)
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih na dan 31. 12. 2024 znašajo 2.337.144,80 EUR in se nanašajo na obveznost za izplačilo decembrskih plač in polletne redne delovne uspešnosti.

Obveznost do zaposlenih je bila v celoti poravnana januarja 2024 pri plači za december, medtem ko smo RDU poravnali konec meseca januarja.

Konti skupine 22 – Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev (AOP 037)
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev na dan 31. 12. 2024 znašajo 1.488.085,01 EUR.

Obveznosti do dobaviteljev smo v 2024, zaradi izboljšane likvidnostne situacije, redno poravnali in tako konec leta nismo beležili zapadle obveznosti. V tabeli prikazujemo 5 največjih obveznosti.

v EUR

NAZIV	ZNESEK OBVEZNOSTI	PLAČANO
SWIXX BIOPHARMA, Pot k sejmišču 035, Ljubljana	279.571,02	Da(zapadlo v 2025)
TELEKOM SLOVENIJE D.D., CIGALETOVA ULICA 015, 1000 LJUBLJANA	123.258,89	Da (zapadlo v 2025)
POŠTA SLOVENIJE,SLOMŠKOV TRG 010, LJUBLJANA	120.277,31	Da (zapadlo v 2025)
IXTLAN TEAM RAZVOJ D.O.O, DUNAJSKA CESTA 151, LJUBLJANA	103.645,10	Da (zapadlo v 2025)
TISK ŽNIDARIČ d.o.o., Laze 007, Kranj	94.518,15	Da (zapadlo v 2025)

V letu 2024 je bila likvidnostna situacija drugačna zaradi česar smo, po odločitvi vodstva, poplačali vse zapadle obveznosti. Upamo, da se trend ustreznega financiranja ohrani.

Obrazec 2: Izkaz prihodkov in odhodkov 2024 (II. del – Zapadle obv.)

Neporavnane obveznosti glede na zapadlost	Konto 22 – kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	Konto 24 – kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN	Skupaj stanje na dan 31. 12. 2024
Zapadle do 30 dni	0	0	**0**
Zapadle od 30 do 60 dni	0	0	**0**
Zapadle od 60 do 120 dni	0	0	**0**
Zapadle nad 120 dni	0	0	**0**
Skupaj	**0**	**0**	**0**

Konti skupine 23 – Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja (AOP 038)

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta na dan 31. 12. 2024 znašajo 530.084,31 EUR in se nanašajo na naslednje obveznosti:

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2023	2024	Indeks
230	Kratkoročne obveznosti za dajatve	295.095	341.271	115,65
231	Obveznosti za DDV	92.271	148.583	161,03
234	Ostale kratkoročne obveznosti iz poslovanja	93.611	33.004	35,26
235	Obveznosti na podlagi odtegljajev od prejemkov zaposlenih	10.410	7.226	69,41
23	**SKUPAJ**	**491.387**	**530.084**	107,88

Kratkoročne obveznosti predstavljajo dajatve iz plač, obveznost za plačilo DDV in ostale obveznosti za avtorske, podjemne, sejnine, prispevke za vzpodbujanje zaposl. invalidov…

Konti skupine 24 – Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta (AOP 039)

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta na dan 31. 12. 2024 znašajo 1.813.317,87 EUR in se nanašajo na naslednje obveznosti:

v EUR, brez centov

Konto	Naziv konta	2023	2024	Indeks
240	Kratkoročne obveznosti do države	45.385	123.838	272,86
241	Kratkoročne obveznosti do proračunov občin	0	0	
242	Kratkoročne obveznosti do posrednih uporabnikov proračuna države	291.158	614.791	211,15
243	Kratkoročne obveznosti do posrednih uporabnikov proračunov občin	30.579	61.451	200,96
244	Kratkoročne obveznosti do ZZZS in ZPIZ/ prejeti avansi	0	1.013.238	
	- ZZZS	0	1.013.238	
	- ZPIZ			
24	**SKUPAJ**	**367.122**	**1.813.318**	493,93

Obveznosti so v letu 2024 bistveno višje zaradi prejetih avansov, ki so precej višji kot končni obračun po pogodbi. Omenjene avanse bomo raziskali, skupaj z ZZZS, v letu 2025.
Iz spodnje tabele je razvidno, da smo vsem dobaviteljem poravnali zapadle obveznosti.

DOBAVITELJI	OBVEZNOST	PLAČANO
NLZOH PRVOMAJSKA ULICA 001 2000 MARIBOR	510.052,09	Da (zapadlo v 2025)
UNIVERZA V LJUBLJANI, KONGRESNI TRG 012, 1000 LJUBLJANA	57.681,92	Da (zapadlo v 2025)
ZDRAVSTVENI DOM LJUBLJANA, METELKOVA ULICA 009, LJUBLJANA	24.365,50	Da (zapadlo v 2025)
SB NOVO MESTO ,Šmihelska cesta 1, NOVO MESTO	17.100,00	Da (zapadlo v 2025)
OZG, GOSPOSVETSKA ULICA, KRANJ	15.771,02	Da (zapadlo v 2025)

Konti skupine 26 – Kratkoročne obveznosti iz financiranja (AOP 041)

Že v letu 2023 smo poplačali vse obveznosti do leasing hiše, v letu 2024 pa nismo najemali novih obveznosti, tako da znaša stanje kratkoročnih obveznosti iz financiranja na dan 31. 12. 2024 0 EUR.

Konti skupine 29 – Pasivne časovne razmejitve (AOP 043)

Na kontih podskupine 290, 291 – kratkoročno vnaprej vračunani odhodki, odloženi prihodki,

– za programe/projekte

Izkazujemo naslednja sredstva za izvajanje programov, katerih financiranje ne sovpada s koledarskim letom (vnaprej plačani prihodki), in vnaprej vračunane odhodke, ki bremenijo leto 2024 (distribucija in RDU). Na kontih 290 in 291 prikazujemo sledeče:

Naziv programa	Znesek
Vir za stroške v letu 2023 – duševno zdravje PJZ sklop 1 (skladno s pogodbo in še ni porabljeno iz 2023)	45.000
Rdu za B plačno skupino	7.039
Vkalkulirani strošek za cepivo	19.287
Razni EU projekti	6.329.052
ARIS	98.458
MZ (sklop1)	19.080
Ostali	93676
SKUPAJ	**6.611.592**

Skupno stanje na kontu 29 je tako 6.611.591,83 EUR.

Razmejitve so še ostale za program duševnega zdravja, katerega smo dobili financiranega v sklopu 1 v letu 2023. Ker ga nismo mogli izvesti, smo odložili sredstva za stroške, ki bodo nastali v letu 2025. Odložili smo tudi ARIS sredstva za stroške v letu 2025. Vkalkulirali smo tudi stroške redne delovne uspešnosti za B skupino. Izplačilo bo nastalo v letu 2025. Iz sklopa 1 (PJZ) smo naredili razmejitev prihodkov za stroške, ki bodo nastali v prihodnjem letu (19.080 EUR). Najvišja postavka 6.329.052 EUR se nanaša na vnaprej plačane in priznane prihodke za odhodke, vendar odhodek iz naslova projektov še ni nastal.

LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI

Konti skupine 97 – Druge dolgoročne obveznosti

v EUR, brez centov

	STANJE OZ. SPREMEMBA	Znesek
	Stanje na dan 31. 12. 2023	**0**
+	povečanja dolgoročnih obveznosti za finančni najem (avtomobil)	
-	zmanjšanje dolgoročnih obveznosti za finančni najem (avtomobil)	
+	odplačila glavnice z obrestmi	
-	odplačila glavnice z obrestmi	
	stanje na dan 31. 12. 2024	**0 EUR**

V letu 2023 smo poplačali vse obveznosti do leasing hiše, kar je vidno tudi na kratkoročni strani (kto. 26) kot dolgoročni (kto. 97). V letu 2024 nismo najemalih novih obveznosti, zato je stanje 0.

Konti podskupine 980 – Obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva

Stanje obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva na dan 31. 12. 2024 znaša 22.636.060,37 EUR.

Povečanja in zmanjšanja stanja so bila med letom naslednja:

v EUR, brez centov

STANJE OZ. SPREMEMBA	Znesek EUR
Stanje na dan 31. 12. 2023	**18.155.153**
Stanje na dan 31. 12. 2024	**22.636.060**

Stanja na kontih skupine 980, zaradi kasnejših knjižb na projektih (vzpostavitve AČR, viri za nabave osnovnih sredstev, amortizacija v ceni, poslovni izid …), kakor v preteklih letih, z ustanoviteljem usklajujemo od januarja do februarja. Ministrstvu za finance je bil februarja že posredovan obrazec za uskladitev. Stanje na kontu 980 se je povečalo predvsem zaradi prenosa 2.862.096 EUR sredstev v upravljanje (energetska sanacija stavb). Dodatno smo sredstva v upravljanje povečali iz naslova dodatnih nabav opreme na področju eZdravja (3.403.705,60 EUR). Zaradi boljšega financiranja s strani ustanovitelja smo lahko preko prihodkov pokrili več amortizacije v stroških in posledično nismo zmanjševali kapitala (vira) ustanovitelja. Od reorganizacije dalje NIJZ ni imel zadosti sredstev za kritje osnovnih sredstev (skupina 0 > od skupine 98), sedaj pa je temu obratno, kar omogoča NIJZ dodatne vire za investicije.

Konti skupine 985 presežek prihodkov nad odhodki

v EUR, brez centov

STANJE OZ. SPREMEMBA	ZNESEK
Stanje na dan 31. 12. 2023	+ 476.358
+ presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (iz priloge 3 – AOP 891)	898.784,64
Stanje na dan 31. 12. 2024	**1.375.142,96**

Kumulativno NIJZ (985) beleži skupni presežek prihodkov nad odhodki v višini 1.375.142,96 EUR. Od tega bo lanski presežek v višini 476.358,32 EUR, skladno s sklepom, prerazporejen na vir 980. To bomo izvedli ob nakupu osnovnega sredstva (licence) v letu 2025.

5.2.2 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV

Obrazec 2: Izkaz prihodkov in odhodkov 2024 (I. del – IPO)

5.2.2.1. ANALIZA PRIHODKOV

Celotni prihodki, doseženi v letu 2024, so znašali 65.429.477 EUR in so bili za 1,28 % nižji od doseženih v letu 2023 ter za 6,41 % višji od načrtovanih. Glede na sprejeti finančni načrt smo realizirali za 3.938.918 EUR več prihodkov kot načrtovano. V času nastajanja finančnega načrta niso bila znana vsa izhodišča za načrtovanje financiranja, predvsem s strani ustanovitelja (ZZZS uredba je bila že sprejeta). Zaradi slednjega se pojavijo razlike v primerjavi s sprejetim finančnim načrtom. Razliko gre pripisati višji realizaciji (kasnejši dogovori z MZ) glede višjega financiranja programa javnega zdravja (sklop 1), distribucije cepiv in sofinanciranja projektov.

V primerjavi z letom 2023 so se prihodki povečali iz krovne pogodbe za sklop 1 pri Ministrstvu za zdravje. Realizirali smo nižje prihodke iz naslova eZdravja, saj je bila postavka financiranja med letom nižja, kot je bila umeščena v finančni načrt. Glede na finančni načrt so odstopanja v sredstvih za distribucijo cepiv Covid 19. Ta so, glede na sprejet finančni načrt, višja za 2.611.180 EUR, kolikor znašajo nabave cepiv na odhodkovni strani. Ta sredstva v času nastajanja finančnega načrta niso bila znana in načrtovana.

Skladno z Uredbo o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje in obsegu sredstev za leto 2024, smo v finančnem načrtu upoštevali sredstva za izvajanje programov. Realizirali smo nekoliko manj prihodkov kot načrtovano, zaradi LZM. Realizirali smo nižjo višino prihodkov od LZM testerjev SVIT (785.190 EUR) in cepiv (591.493EUR), kar pa se odraža tudi na odhodkovni strani. V letu 2024 smo prejeli s strani ZZZS poračun programa za leto 2023 v višini 631.919 EUR. Pri končnem obračunu za leto 2023 so izpadla sredstva in s strani ZZZS niso bila prikazana na končnem obračunu. Napako smo ugotovili po oddaji letnega poročila (časovna stiska) in o tem obvestili ZZZS. Skladno z navodilom notranjega revizorja smo omenjeno nakazilo prikazali kot prihodek v letošnjem letu.

V letošnjem letu smo realizirali za 1.744.302 EUR manj prihodkov iz naslova sofinanciranja projektov kot načrtovano.

Prihodki od poslovanja predstavljajo 98,62 %, finančni in drugi prihodki so v deležu prihodkov od poslovanja zanemarljivi.

Finančni prihodki so znašali 205.075 EUR (večinoma za obresti od sredstev na vpogled). Z letom 2024 se je pričelo drugačno knjiženje in obravnavanje dogodkov refundacij pri plačah. Predhodno smo uporabljali neto pristop, od 1. 1. 2024 pa bruto. To pomeni, da vse refundacije prikažemo med stroški dela, hkrati pa za to višino vzpostavimo druge prihodke na kontu 763. Zaradi slednjega, ker smo imeli finančni načrt osnovan na neto principu, smo realizirali za 584.920,48 EUR refundacij.
Ostali, drugi prihodki, so v višini 29.786 EUR in predstavljajo odškodnine zavarovalnic in kasnejše dobropise za fakture (cassaconto pri podjetju Better, d.o.o.).

v EUR, brez centov

PRIHODKI	Realizacija 2023	RFN 2024	Realizacija 2024	IND real. 2024 / RFN 2024	STRUKTURA 2024
Prihodki iz sredstev javnih financ (PROGRAM JAVNEGA ZDRAVJA)	14.738.011	15.054.691	17.190.980	114,19	26%
Prihodki iz sredstev javnih financ (ZZZS)	19.550.144	24.127.602	23.458.963	97,23	36%
Prihodki iz sredstev javnih financ (specializanti, pripravniki, projekti)	5.851.737	8.334.147	6.342.047	76,10	10%
Drugi prihodki iz sredstev javnih financ iz naslova javnih storitev	22.878.441	10.692.594	13.854.590	129,57	21%
Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	3.196.562	3.273.068	3.681.404	112,48	6%
Finančni prihodki	51.184	8000	205.075	2563,44	0%
Drugi prihodki	9356	457	696.418	152389,06	1%
SKUPAJ PRIHODKI	66.275.435	61.490.559	65.429.477	106,41	100%

V spodnji tabeli prilagamo pregled prihodkov po sklopih in njihovo strukturo v celotnih prihodkih.

v EUR, brez centov

*Program javnega zdravja	17.190.980	26,27%
eZdravje	4.889.793	7,47%
Ostala naloge javne službe **	3.553.617	5,43%
Covid strategija	5.411.180	8,27%
Distribucija covid-19	17.190.980	26,27%
PRIHODKI - ostala ministrstva in ostali plačniki		
ZZZS	13.379.459	20,45%
ZZZS cepiva	10.079.504	15,41%
Storitve samoplačniških ambulant	1.134.094	1,73%
Prodaja samoplačniških cepiv	2.279.004	3,48%
Ostali prihodki trg	268.307	0,41%
Refundacija pripravniki	190.355	0,29%
Refundacija specializanti	598.811	0,92%
Sofinanciranja EU (samo sofinanciranja iz EU)	5.552.880	8,49%
Ostali prihodki***	901.493	1,38%
SKUPAJ	**65.429.477**	**100,00%**

** razmejitev (zmanjšanje) prihodkov v letu 2023 in prenos v prihodke 2024*

*** v rubriki prikazujemo združena sredstva iz naslova (dodatki J skupina, sofinanciranja MZ, CPO, URSK, UVHVVR, ARIS, ZPP, projekti občin…)*

5.2.2.2 ANALIZA ODHODKOV

Celotni odhodki, doseženi v letu 2024, so znašali 64.524.611 EUR in so bili za 1,93 % nižji od odhodkov, doseženih v letu 2023, ter 4,96 % višji od načrtovanih.

Po glavnih postavkah so bili odhodki poslovanja naslednji:

1.) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (AOP 871) so v letu 2024 znašali 32.798.916 EUR in so bili za 12,13 % nižji od doseženih v letu 2023 in 3,44 % višji od načrtovanih.

Stroški materiala AOP 873 (konto 460) so v celotnem zavodu v letu 2024 znašali 3.034.424 EUR in so bili za 21,10 % višji od doseženih v letu 2023 ter za 20,79 % nižji od načrtovanih. Delež glede na celotne odhodke zavoda znaša 4,70 %.
V finančnem načrtu za leto 2024 smo načrtovali stroške materiala v višini 3.830.652 EUR, kar je za 796.232 EUR več kot realizirano v letu 2024. Realizirani stroški materiala so nižji predvsem zaradi nižje nabave testerjev Svit in cepiv, kar se odraža tudi na prihodkovni strani. Realizirali smo za 1.411.646 EUR nižjo nabavo LZM kot načrtovano. V načrt nismo vključili tudi zdravil covid, katera smo v letu 2024 realizirali v višini 2.611.181 EUR in so bila pokrita s strani ustanovitelja oz. Ministrstva za zdravje.

Stroški storitev AOP 874 (konto 461) so v celotnem zavodu v letu 2024 znašali 14.870.979 EUR in so bili za 8,97 % višji od doseženih v letu 2023 ter za 2,69 % nižji od načrtovanih. Delež glede na celotne odhodke zavoda znaša 23,04 %.

Vrste storitev, ki se opravljajo preko zunanjih izvajalcev za nezdravstvene storitve	Strošek v letu 2024 v EUR	Število zunanjih izvajalcev
Poštne storitve	1.616.849,11	1(javni razpis)+1(pogodba)
Tiskarske storitve	582.177,72	10 pogodba
Čiščenje	435.439,16	3(javni razpis)+12(pogodba)
Prevoz cepiv	170.970,30	1(javni razpis)
Laboratorijske storitve	502.579,93	8
Vzdrževanje računalniških programov	6.337.690,93	39
Varovanje	296.197,65	14
Vzdrževanje poslovnih objektov	241.413,49	35
Študentski servis	228.395,19	4
Prevajanje in lektoriranje	8.662,87	3
Zunanji izvajalci na projektih	806.314,16	119

2.) STROŠKI DELA so v letu 2024 znašali 27.936.150 EUR in so bili za 12,01 % višji od doseženih v letu 2023 ter v višini načrtovanih. Delež v celotnih odhodkih znaša 43,29 %. Kljub nerealiziranju vseh zaposlitev smo dosegli načrtovane stroške. Razlog je v tem, da smo z letom 2024 spremenili pristop pri knjiženju refundacij. Le-te so sedaj obravnavane med stroški, kar jih povečuje. Za isto višino so vzpostavljeni prihodki. Prikaz strukture zaposlenih in števila zaposlitev v letu 2024 je v obrazcu 3.

Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v letu 2024 je znašalo 590,09 zaposlenih, in se je v primerjavi z letom 2023 povečalo za 39,98 zaposlenih oz. za 7,26 %.

Povprečna bruto plača je znašala 3.096,78 EUR in se je povečala v primerjavi s preteklim letom za 4,62 %. V preteklem letu je bilo izplačano 1.297,45 EUR regresa za letni dopust na delavca.

Nadomestila plač za boleznine v breme JZZ so bila izplačana za 46.254,62 delovnih ur, v breme ZZZS 39.995,63 delovnih ur. Boleznine skupaj predstavljajo 6,78 % vseh obračunanih delovnih ur.

Na podlagi Pravilnika o nagrajevanju zaposlenih iz naslova povečanega obsega dela (št. 0071-16/2019-1 z dne 21. 1. 2020) in Posebnega vladnega projekta za plačno skupino J v dejavnostih zdravstva in socialnega varstva z dne 24. 1. 2024, št. 10100-9/2024/2, smo v letu 2024 izplačali za 139.924,16 EUR bruto dodatkov za posebni vladni projekt (PVP). Stroški dodatkov so bili v celoti kriti iz posebnega vladnega projekta in smo tako imeli zagotovljen vir financiranja.

Izplačali smo redno delovno uspešnost, ki jo izplačujemo polletno. Prav tako smo med stroške vračunali redno delovno uspešnost za skupino B.

3.) STROŠKI AMORTIZACIJE (ki so zajeti med odhodki – AOP 879), so v letu 2024 znašali 3.308.040 EUR in so bili za 7,59 % višji od doseženih v letu 2023 ter 213,78 % višji od načrtovanih. Zaradi boljšega financiranja s strani ustanovitelja smo lahko preko prihodkov pokrili tudi več amortizacijskih stroškov in posledično nismo zmanjševali kapitala (vira) ustanovitelja. Od reorganizacije dalje NIJZ ni imel zadosti sredstev za kritje osnovnih sredstev (skupina 0 > od skupine 98). Le tako bomo lahko obnovili nekaj opreme, ki je že dotrajana. Stroški se glede na finančni načrt razlikujejo v delu amortizacije v ceni (Obrazec 4). Zaradi slednjega smo jo obračunali skladno s Pravilnikom o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev.

Delež stroškov amortizacije v celotnih odhodkih znaša 5,13 %.

Amortizacija je obračunana po predpisanih stopnjah v znesku 5.423.695 EUR:

- del amortizacije, ki je bil vračunan v ceno, znaša 3.308.040 EUR (končni rezultat skupine 462),
- del amortizacije, ki je bil knjižen v breme obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje, znaša 2.115.655 EUR (podskupina 980).

Obračunana amortizacija po predpisanih amortizacijskih stopnjah znaša 3.308.040 EUR. Obračunani amortizaciji smo zmanjšali stroške amortizacije v breme vira za tista projektna osnovna sredstva, ki so imela zagotovljen vir. Glede na 10. člen Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev smo preverili, koliko amortizacije dobimo plačane v ceni (po pogodbi) oz. v prihodku. Tako smo, kot že zapisano, v programih, ki so bili bolje financirani, pokrili več amortizacijskih stroškov, ki jih drugače ne dobimo pokritih. Pri obračunu amortizacije smo ravnali v skladu s sprejetim pravilnikom, z navodili Združenja zdravstvenih zavodov kot tudi navodili notranjega revizorja. Amortizacije v ceni je priznane v višini 3.308.040 EUR, kar mora bremeniti rezultat, ostalo pa se prenese v breme vira oz. skladno z 10. členom Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev.

4.) REZERVACIJE v letu 2024 niso bile obračunane.

5.) DRUGI STROŠKI so bili v letu 2024 obračunani v znesku 367.808 EUR. Od tega je 41.420 EUR za nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, 14.644 EUR za prispevke in članarine zbornicam in združenjem, 78.713 EUR stroškov odvozov smeti drugih izdatkov za varstvo okolja, 932 EUR nagrad dijakom in študentom, 194.031 EUR za plačilo kvot invalidnin in še ostali drugi stroški.

6.) FINANČNI ODHODKI so v letu 2024 znašali 86.17 EUR in v včini predstavljajo negativne tečajne razlike (84,83 EUR). Zaradi boljše likvidnosti finačni odhodki niso nastajali, kot v preteklih letih.

7.) DRUGU ODHODKI v letu 2024 znašajo 40.131 EUR in se v večini nanašajo na prejeto sodbo v imenu ljudstva (40.000 EUR). Sodba se nanaša na prekršek po 2. točki prvega odstavka 111. člena Zakona o javnem naročanju.

8.) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI so v letu 2024 znašali 73.479 EUR, v večini zaradi oslabitev terjatev AČR (projekti).

5.2.2.3 POSLOVNI IZID

Razlika med prihodki in odhodki brez upoštevanja davka od dohodka pravnih oseb izkazuje pozitiven poslovni izid - presežek prihodkov nad odhodki v višini 904.866 EUR.

Davek od dohodkov pravnih oseb je bil v letu 2024 obračunan v znesku 6.081 EUR, kar pomeni, da je poslovni izid obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka 898.785 EUR.

Poslovni izid v izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov je enak izkazanemu poslovnemu izidu v bilanci stanja na podskupini kontov 985.

Pojasnila k postavkam izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka

Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka služi spremljanju gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov.

Presežek prihodkov nad odhodki v tem izkazu (denarni tok) znaša 1.652.307 EUR in se od ugotovljenega presežka prihodkov nad odhodki določenih uporabnikov (Priloga 3 – obračunski tok) razlikuje za 747.441. Razlika predstavlja amortizacija, dane oz. prejete predujme, neplačane terjatve in neplačane obveznosti ...

V letu 2024 smo zaradi ugodne likvidnostne situacije poplačali vse zapadle obveznosti. Tako smo leto končali brez zapadlih obveznosti.

Likvidnostno stanje NIJZ je bilo v letu 2024 zelo dobro. Z dobrim financiranjem in prilivi smo močno izboljšali livkidnost in poplačali zapadle terjatve, kar je razvidno tudi iz spodnje tabele.

Zamude pri plačilih smo reševali dogovorno z dobavitelji, pri čemer smo se podaljšanih dogovorjenih rokov vedno držali, tako da dobav niso ustavljali in preskrba na trgu ni bila motena.

Obrazec 2: Izkaz prihodkov in odhodkov 2024 (II. del – Zapadle obv.)

Neporavnane obveznosti glede na zapadlost	Konto 22 – kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	Konto 24 – kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN	Skupaj stanje na dan 31. 12. 2024
Zapadle do 30 dni	0	0	0
Zapadle od 30 do 60 dni	0	0	0
Zapadle od 60 do 120 dni	0	0	0
Zapadle nad 120 dni	0	0	0
Skupaj	**0**	0	0

Pojasnila k izkazu računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov

V letu 2024 ne izkazujemo stanj v postavkah.

Pojasnila k izkazu računa financiranja določenih uporabnikov

V letu 2024 ne izkazujemo stanj v postavkah.

Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

v EUR, brez centov

	LETO 2023				LETO 2024			
	Prihodki	**Odhodki**	**Davek od dohodka**	**Poslovni izid**	**Prihodki**	**Odhodki**	**Davek od dohodka**	**Poslovni izid**
Javna služba	63.077.662	62.762.389	0	315.273	61.743.192	60.553.940	0	1.189.252
Tržna dejavnost	3.197.772	3.034.055	2.632	161.085	3.686.285	3.970.671	6.081	-290.467
Skupaj zavod	**66.275.434**	**65.796.444**	**2.632**	**476.358**	**65.429.477**	**64.524.611**	**6.081**	**898.785**

Poslovni izid, dosežen pri izvajanju javne službe, znaša 1.189.252 EUR presežka prihodkov na odhodki. Iz naslova izvajanja tržne dejavnosti smo ustvarili presežek odhodkov nad prihodki v višini 290.467 EUR.

V letu 2024 smo prejeli s strani ZZZS poračun programa za leto 2023 v višini 631.919 EUR. Pri končnem obračunu za leto 2023 so izpadla sredstva, ki s strani ZZZS niso bila prikazana na končnem obračunu. Napako smo ugotovili po oddaji letnega poročila (časovna stiska) in o tem obvestili ZZZS. Skladno z navodilom notranjega revizorja smo omenjeno nakazilo prikazali kot prihodek v letošnjem letu. Omenjena sredstva štejemo pod javno službo, ki posledično močno zvišujejo to dejavnost.

Tržna dejavnost izkazuje presežek odhodkov nad prihodki. V letu 2024 smo že prenehali z izvajanjem tržne dejavnosti – medicina dela v Kranju. Na ostali tržni dejavnosti (cepilne ambulante in ostale tržne dejavnosti) bomo nekaj zaposlenih prerazporediti na naloge iz javne službe in tako razbremenili tržno dejavnost.

Delitev stroškov na dejavnost javne službe in tržne dejavnosti je bila izvedena na podlagi navodil in dopolnjenih navodil (februar 2023) Ministrstva za zdravje. Direktne oz. neposredne stroške smo pripisali na dejavnost za tiste, kjer je to mogoče saj imamo za to opredeljene pomožne knjige ter evidence. Za to imamo tudi na NIJZ oblikovane stroškovne nosilce. Določene splošne stroške s ključi že med letom prenesemo na dejavnosti oz. nosilce. Ostale, ki jih ne razporedimo, zbiramo na posebnih stroškovnih nosilcih t.i. podporne dejavnosti (SN 996–999). Le-te razporedimo s sodili. Splošne ali posredne stroške smo razdelili na dejavnost na podlagi kriterija oz. sodila, ki ga v svojih navodilih predlaga Ministrstvo za zdravje (S2) – delež neposrednih stroškov, doseženih pri opravljanju posamezne dejavnosti. Glede na navodila Ministrstva za zdravje smo sprejeli tudi interni pravilnik za razmejevanje dejavnosti na javno službo in tržno dejavnost. Glede na usmeritve notranjega revizorja bomo dopolnili pravilnik (ključi za stroške), ki ga je sicer pripravilo Združenje zdravstvenih zavodov v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje.

Razmejevanje odhodkov na dejavnost javne službe in na tržno dejavnost iz splošnih nosilcev (vodeni na SN 996–999) je bilo izvedeno v skladu z naslednjimi sodili:

– razmerje med neposrednimi stroški na posameznem programu (S2).

Prihodki in odhodki tržne dejavnosti so nastali z opravljanjem naslednjih tržnih dejavnosti (storitev):

a) cepljenje v ambulantah,
b) prodaja cepiva samoplačniškim ambulantam,
c) delna naročnina na revijo zdravstveno varstvo,
d) pregledi ladij,
e) statistična pisarna, ocene vplivo, svetovanja in mnenja.

Prihodke od obresti EZR smo razmejili skladno z navodili v javno službo.

Druge in finančne prihodke smo razmejili, po dejavnosti kjer iz listine tako izhaja, ostale pa glede na razmerje med poslovnimi prihodki iz dejavnosti. Prihodke od refundacij smo uvrstili v javno službo.

Na podlagi 5. člena Zakona o fiskalnem pravilu se morajo presežki, ki jih posamezna institucionalna enota sektorja država ustvari v posameznem letu, zbirati na ločenem računu.

Obvezno ravnanje glede porabe presežka je določeno le za presežek, izračunan po 9.i členu ZJF. To pa pomeni, da se v primeru, če je presežek izračunan po računovodskih pravilih večji od presežka, izračunanega po 9.i členu ZJF, razlika lahko porabi na način, kot je določen v drugih predpisih ali aktih o ustanovitvi institucionalnih enot sektorja država.
Presežek po denarnem toku se skladno z ZJF zmanjša za neplačane obveznosti, neporabljena namenska sredstva, ki so namenjena za financiranje izdatkov v prihodnjem obdobju in ki so evidentirana na kontih časovnih razmejitev, ter za neporabljena sredstva za investicije. Presežki se izračunavajo na dan 31. 12. 2024.

Presežek, izračunan po denarnem toku za leto 2024, znaša 1.652.307 EUR. Presežek izračunan po denarnem toku in zmanjšan za neplačane obveznosti, neporabljena namenska sredstva, ki so namenjena za financiranje izdatkov v prihodnjem obdobju in ki so evidentirana na kontih časovnih razmejitev, ter za neporabljena sredstva za investicije po ZJF za leto 2024, znaša 0 EUR, saj ima zavod več neplačanih obveznosti kot znaša presežek po denarnem toku. Zaradi slednjega ne evidentiramo presežka po Zakonu o fiskalnem pravilu.

5.2.3 POROČILO O PORABI SREDSTEV POSLOVNEGA IZIDA V SKLADU S SKLEPI SVETA ZAVODA

Po denarnem toku ne ugotavljamo presežka, saj smo beležili negativno poslovanje, posledično zaradi plačila celotnih zapadlih obveznosti.

V lanskem letu smo, na podlagi sklepa sklepa sveta zavoda, namenili 476.358,32 EUR za nabavo osnovnih sredstev. Sredstva v letu 2024 nismo porabljali, saj smo šele v letu 2025 pričeli z uporabo sistema. Sredstva bomo tako prenesli v letošnjem letu.
Potrebno bo povečati sredstva zaradi višje vrednosti vseh načrtovanih investicij, kot imamo trenutno namenjenih sredstev za ta namen.

5.2.3.1 UGOTAVLJANJE POSLOVNEGA IZIDA PO OBRAČUNSKEM NAČELU

Po obračunskem načelu za poslovno leto 2024 ugotavljamo presežek prihodkov nad odhodki oz. pozitiven poslovni izid za leto 2024 v višini 898.785 EUR.

V skladu z aktom o ustanovitvi in statutom zavoda se presežek iz prejšnje točke nameni za:

- nabavo opredmetenih sredstev v višini 898.785 EUR.

Sredstva, v višini 898.785 EUR se v celoti namenijo kot vir za nakup investicij, kot na primer elektronskega dokumentnega sistema zaposlovanje z dokumentarnim gradivom ali ERP, ki ga NIJZ nujno potrebuje za doseganje skladnosti tovrstnega poslovanja z zakonodajo, kompleksnejšega poslovanja in organizacije dela.

Navedite datum sprejetega sklepa sveta zavoda o razporeditvi ugotovljenega poslovnega izida.

Datum: 17. 2. 2025

Podpis pooblaščenega računovodja
Tjaša Novak

Podpis odgovorne osebe

6. PRILOGE

Priloga 1

NIJZ ZNANSTVENE OBJAVE V LETU 2024
ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

Izvirni znanstveni članek (81)

1. ZAIGHAM, Mehreen, LINDEN, Karolina, ELDEN, Helen, DRGLIN, Zalka, BOHINEC, Anja, et al. Trends in the quality of maternal and neonatal care in Sweden and Norway as compared to 12 WHO European countries : a cross-sectional survey investigating maternal perspectives during the COVID-19 pandemic. *Acta obstetricia et gynecologica Scandinavica*. [Online ed.]. 2024, vol. 103, str. 1-14, ilustr. ISSN 1600-0412. https://obgyn.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/aogs.14994, https://doi.org/10.1111/aogs.14994, DOI: 10.1111/aogs.14994. [COBISS.SI-ID 213758979]
2. ZORMAN, Lidija, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja. Stališča zdravstvenih delavcev v operacijski dejavnosti o uporabi umetne inteligence in njeni vključitvi v operacijsko dvorano = The attitudes of healthcare professionals insurgical operations on the use of artificial intelligence and its integration into the operating room. *Anali PAZU*. [Spletna izd.]. maj 2024, letn. 14, št. 1, str. 49-70. ISSN 2820-364X. https://journals.um.si/index.php/anali-pazu/article/view/4437/2992, DOI: 0.18690/analipazu.14.1.49-70.2024. [COBISS.SI-ID 202217987]
3. JEVERICA, Samo, BARLIČ-MAGANJA, Darja, DERNIČ, Jani, GOLOB, Peter, STEPIŠNIK, Alenka, NOVAK, Bojan, PAPST, Lea, JURIŠEVIČ DODIČ, Anamarija, GASPARINI, Mladen. The Influence of COVID-19 on antimicrobial resistance trends at a secondary care hospital in Slovenia : an Interrupted Time Series Analysis. *Antibiotics*. 2024, vol. 13, iss. 11, [article] 1033, 10 str., ilustr. ISSN 2079-6382. https://www.mdpi.com/2079-6382/13/11/1033, https://doi.org/10.3390/antibiotics13111033. [COBISS.SI-ID 214692355]
4. TOMAZIN, Rok, KUKEC, Andreja, ŠVIGELJ, Viktor, MULEC, Janez, MATOS, Tadeja. Effects of speleotherapy on aerobiota: a case study from the Sežana hospital cave, Slovenia. *Atmosphere*. 2024, vol. 15, issue 5, [article no.] 518, str. 1-21, ilustr., tabele. ISSN 2073-4433. https://www.mdpi.com/2073-4433/15/5/518, DOI: 10.3390/atmos15050518. [COBISS.SI-ID 194956291]
5. GALIČIČ, An, ROŽANEC, Jan, KUKEC, Andreja, MEDVED, Sašo, ERŽEN, Ivan. Assessment of perceived indoor air quality in the classrooms of Slovenian primary schools and its association with indoor air quality factors, for the design of public health interventions. *Atmosphere*. 2024, vol. 15, issue 8, [article no.] 995, str. 1-11, ilustr., tabele. ISSN 2073-4433. https://www.mdpi.com/2073-4433/15/8/995#B13-atmosphere-15-00995, DOI: 10.3390/atmos15080995. [COBISS.SI-ID 205631235]
6. SELAK, Špela, CRNKOVIČ, Nuša, ŠORGO, Andrej, GABROVEC, Branko, CESAR, Katarina, ŽMAVC, Mark. Resilience and social support as protective factors against suicidal ideation among tertiary students during COVID-19 : a cross-sectional study. *BMC public health*. 2024, vol. 24, [article no.] 1942, 11 str., ilustr. ISSN 1471-2458. https://bmcpublichealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12889-024-19470-1, https://bmcpublichealth.biomedcentral.com/counter/pdf/10.1186/s12889-024-19470-1.pdf, DOI: 10.1186/s12889-024-19470-1. [COBISS.SI-ID 202746627]
7. VAN BORTEL, Tine, WICKRAMASINGHE, Nuwan Darshana, TREACY, Samantha, KHAN, Nashi, OUALI, Uta, SUMATHIPALA, Athula, ŠVAB, Vesna, NADER, Doaa, KADRI, Nadia, MONTEIRO, Maria Fatima, et al., KONEČNIK, Nina (sodelavec pri raziskavi), et al. Anticipated and experienced stigma and discrimination in the workplace among individuals with major depressive disorder in 35 countries : qualitative framework analysis of a mixed-method cross-sectional study. *BMJ open*. 2024, vol. 14, iss. 6, [article no.] e077528, str. 1-14, tabele. ISSN 2044-6055. https://bmjopen.bmj.com/content/14/6/e077528.full, DOI: 10.1136/bmjopen-2023-077528. [COBISS.SI-ID 200495875]
8. REISS, Franziska, COSMA, Alina, JERIČEK KLANŠČEK, Helena, et al. Adolescents perception of the COVID-19 pandemic restrictions and associated mental health and well-being: gender, age and socioeconomic differences in 22 countries. *Child and adolescent psychiatry and mental health*. [Online ed.]. 2024, vol. 18, [article no.] 86, str. 1-12, ilustr. ISSN 1753-2000. https://link.springer.com/article/10.1186/s13034-024-00779-z?utm_source=rct_congratemailt&utm_medium=email&utm_campaign=oa_20240718&utm_content=10.1186%2Fs13034-024-00779-z, DOI: 10.1186/s13034-024-00779-z. [COBISS.SI-ID 202755075]

9. PERČIČ, Simona, BITENC, Katarina, POHAR, Majda, URŠIČ, Anka, CEGNAR, Tanja, HOJS, Ana. Assessing heatwave-related deaths among older adults by diagnosis and urban/rural areas from 1999 to 2020 in Slovenia. *Climate*. 2024, vol. 12, iss. 9, str. 1-18, tabele. ISSN 2225-1154. https://www.mdpi.com/2225-1154/12/9/148, DOI: 10.3390/cli12090148. [COBISS.SI-ID 208474883]
10. KROPIVNIK, Samo, VRDELJA, Mitja. STOPS and multivariate hierarchical aglomerative clustering : segmentation of the public regarding children's vaccinaton communication in Slovenia. *Corporate communications*. 2024, vol. 29, no. 7, str. 109-129, ilustr. ISSN 1356-3289. https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/CCIJ-01-2024-0007/full/html, Repozitorij Univerze v Ljubljani – RUL, DOI: 10.1108/CCIJ-01-2024-0007. [COBISS.SI-ID 212547843]
11. POŠTUVAN, Vita, GOMBOC, Vanja, ČOPIČ PUCIHAR, Klen, KLJUN, Matjaž, VIČIČ, Jernej, TANČIČ GRUM, Alenka, ROŠKAR, Saška, KROHNE, Nina. Development and evaluation of online suicide preventive tool iAlive to increase competences in engaging with a suicidal person. *Crisis*. 2024, vol. 45, iss. 3, str. 187-196, ilustr. ISSN 0227-5910. https://econtent.hogrefe.com/doi/abs/10.1027/0227-5910/a000934?journalCode=cri, https://doi.org/10.1027/0227-5910/a000934, DOI: 10.1027/0227-5910/a000934. [COBISS.SI-ID 179160835]
12. STANIMIROVIĆ, Dalibor. Failures and fallacies of eHealth initiatives : are we finally able to overcome the underlying theoretical and practical orthodoxies?. *Digital health*. 15 May 2024, vol. 10, 7 str. ISSN 2055-2076. https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/20552076241254019, DOI: 10.1177/20552076241254019. [COBISS.SI-ID 195990275] projekt: The author would like to thank the colleagues at the National Institute of Public Health of the Republic of Slovenia for their help and support.
13. OBLAK, Adrijana, HRIBAR, Maša, HRISTOV, Hristo, GREGORIČ, Matej, BLAZNIK, Urška, OSREDKAR, Joško, KUŠAR, Anita, ŽMITEK, Katja, LAVRIŠA, Živa, ZALETEL, Tjaša, KRHIN, Blaž, PRAVST, Igor, GABERŠČEK, Simona, ZALETEL, Katja. Interpreting urinary iodine concentration : effects of urine dilution and collection timing. *European journal of clinical nutrition*. 2024, vol. 78, str. 1105-1110. ISSN 0954-3007. https://www.nature.com/articles/s41430-024-01492-y, DOI: 10.1038/s41430-024-01492-y. [COBISS.SI-ID 205173251]
14. ŠULAK, Marko, JEVNIKAR, Kristina, DRNOVŠEK, Fran, VRHOVEC, Levin, URBANČIČ, Mojca, POTRČ, Maja, THALER, Angela, ČOKL, Neža, ZALETEL, Jelka, GLOBOČNIK PETROVIČ, Mojca. A stepwise implementation of the Slovenian National Diabetic Retinopathy Screening Program : evaluation of the first 4.5 years. *European journal of ophthalmology*. 2024, vol. , iss. , str. 1.9. ISSN 1120-6721. https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/11206721241267029, DOI: 10.1177/11206721241267029. [COBISS.SI-ID 212207619]
15. GARRIGA, Cesar, VUKOVIĆ, Jakov, VINKO, Matej, et al. Identification of methodological issues regarding direct impact indicators of COVID-19 : a rapid scoping review on morbidity, severity and mortality. *European journal of public health*. [Online ed.]. Jul 2024, vol. 34, suppl. 1, str. i3–i10. ISSN 1464-360X. https://academic.oup.com/eurpub/article/34/Supplement_1/i3/7701766, DOI: 10.1093/eurpub/ckae072. [COBISS.SI-ID 200627459]
16. VERDERBER, Sara. The professional identity of highly educated migrant women : a multinational study of migration processes from a gender and educational perspective. *European social work research*. 2024, vol. 2, issue 1, str. 69–87. ISSN 2755-1768. https://bristoluniversitypressdigital.com/view/journals/eswr/2/1/article-p69.xml?tab_body=pdf, DOI: 10.1332/27551768Y2024D000000010. [COBISS.SI-ID 197894147]
17. RUBINIĆ, Igor, LEUNG, Vivian H., DIAZ HÖGBERG, Liselotte, MONNET, Dominique L., VLAHOVIĆ-PALČEVSKI, Vera, ŠUBELJ, Maja (sodelavec pri raziskavi), et al. Measuring hospital antibiotic consumption in EU/EEA countries : comparison of different metrics, 2017 to 2021. *Eurosurveillance*. [Online ed.]. nov. 2024, vol. 29, iss. 46, str. 1-8, ilustr. ISSN 1560-7917. https://www.eurosurveillance.org/content/10.2807/1560-7917.ES.2024.29.46.2400317, DOI: 10.2807/1560-7917. [COBISS.SI-ID 216846339]
18. JUG, Borut, SEDLAR KOBE, Nataša, STOJINIC, Dejana, LAINŠČAK, Mitja, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja. Cardiac rehabilitation patient perspectives during COVID-19 pandemic : quantitative and qualitative study. *Frontiers in cardiovascular medicine*. 30 Jul. 2024, vol. 11, str. 1-13, ilustr. ISSN 2297-055X. https://www.frontiersin.org/journals/cardiovascular-medicine/articles/10.3389/fcvm.2024.1373684/full, DOI: 10.3389/fcvm.2024.1373684. [COBISS.SI-ID 206757379]
19. KUGLER, Saša, BOJADŽIEV, Čočo Hristov, BLAZNIK, Urška, HRIBAR, Maša, HAFNER, Edvina, KUŠAR, Anita, PRAVST, Igor. Insights into the salt levels in bread offers in Slovenia : trends and differences. *Frontiers in nutrition*. 2024, vol. 11, str. 1-10, ilustr. ISSN 2296-861X. https://www.frontiersin.org/journals/nutrition/articles/10.3389/fnut.2024.1473362/full, DOI: 10.3389/fnut.2024.1342417. [COBISS.SI-ID 222971907]
20. SELAK, Špela, LEBAR, Maša, ŽVELC, Gregor, GABROVEC, Branko, ŠORGO, Andrej, CESAR, Katarina, CRNKOVIČ, Nuša. Depression, anxiety, and help-seeking among Slovenian postsecondary students during the COVID-19 pandemic. *Frontiers in psychology*. 2024, vol. 15, article no. 1461595, 12 str., tabele. ISSN 1664-1078. https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2024.1461595/full?utm_source=F-

NTF&utm_medium=EMLX&utm_campaign=PRD_FEOPS_20170000_ARTICLE, DOI: 10.3389/fpsyg.2024.1461595. [COBISS.SI-ID 214916867]
21. VINKO, Matej, LESNIK, Tina, RADOŠ KRNEL, Sandra. Evaluator's alignment as an important indicator of adequacy of the criteria and assessment procedure for recognizing the good practice in public health. *Frontiers in public health*. 2024, vol. 12, article no. 1286509, str. 1-10, graf. prikazi. ISSN 2296-2565. https://www.frontiersin.org/journals/public-health/articles/10.3389/fpubh.2024.1286509/full, DOI: 10.3389/fpubh.2024.1286509. [COBISS.SI-ID 193634819]
22. SOČAN, Maja, MRZEL, Maja, PROSENC, Katarina, KORVA, Miša, AVŠIČ-ŽUPANC, Tatjana, POLJAK, Mario, LUNAR, Maja M., ZUPANIČ, Tina. Comparing COVID-19 severity in patients hospitalized for community-associated Delta, BA.1 and BA.4/5 variant infection. *Frontiers in public health*. 2024, vol. 12, article no. 1294261, 12 str. ISSN 2296-2565. https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC10915065/pdf/fpubh-12-1294261.pdf, DOI: 10.3389/fpubh.2024.1294261. [COBISS.SI-ID 188846851]
23. KOGOJ, Rok, GRAŠEK, Manja, SULJIČ, Alen, ZAKOTNIK, Samo, VLAJ, Doroteja, KOTNIK KOMAN, Kaja, FAFANGEL, Mario, PETROVEC, Miroslav, AVŠIČ-ŽUPANC, Tatjana, KORVA, Miša (avtor, korespondenčni avtor). Sequencing analysis of SARS-CoV-2 cases in Slovenian long-term care facilities to support outbreak control. *Frontiers in public health*. May 2024, vol. 12, iss. [article no.] 1406777, str. 1-13, ilustr. ISSN 2296-2565. https://www.frontiersin.org/journals/public-health/articles/10.3389/fpubh.2024.1406777/full, DOI: 10.3389/fpubh.2024.1406777. [COBISS.SI-ID 197563395]
projekt: This work was funded by the Institute of Microbiology and Immunology, Faculty of Medicine, University of Ljubljana projekt: P3-0083, V3-2034; financer: Slovenian Research Agency projekt: no. 871029 European Virus Archive - GLOBAL project; financer: Union's Horizon 2020
24. PETRIČ, Maja, ZALETEL-KRAGELJ, Lijana, JAKOVLJEVIĆ, Miroljub, VAUHNIK, Renata (avtor, korespondenčni avtor). Hatha yoga, integrating the segmental stabilization exercise model, can improve trunk muscle endurance in healthy adults. *Frontiers in public health*. Nov. 2024, vol. 12, [article no.] 1487702, str. 1-8, tabele. ISSN 2296-2565. https://www.frontiersin.org/journals/public-health/articles/10.3389/fpubh.2024.1487702/full, Repozitorij Univerze v Ljubljani – RUL, DOI: 10.3389/fpubh.2024.1487702. [COBISS.SI-ID 216455171]
25. BRUKAŁO, Katarzyna Magdalena, FRAS, Neža, OŽBOLT, Petra, GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca, et al. Public food procurement as a tool of sustainable food and nutrition policy—fat products. *Frontiers in sustainable food systems*. 2024, vol. 8, 9 str. ISSN 2571-581X. https://doi.org/10.3389/fsufs.2024.1265745, https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fsufs.2024.1265745/full, DOI: 10.3389/fsufs.2024.1265745. [COBISS.SI-ID 188026115]
26. TREBEŽNIK, Jernej. Aktivacija dolgotrajno brezposelnih v Sloveniji : premagovanje socialne izključenosti s spodbujanjem zaposljivosti. *Glasnik Slovenskega etnološkega društva*. [Tiskana izd.]. 2024, 64, št. 1, str. 31-42, ilustr. ISSN 0351-2908. https://cdn.domdesign.com/users/SEDDrustvo/Site/sites/sed-drustvo.si/modules/Domino/Files/sed-ovitek-pomlad-2024-splet.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 203377667]
27. SEDLAR KOBE, Nataša, OMERSA, Daniel, LAINŠČAK, Mitja, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja. Depression, healthrelated quality of life and life satisfaction in patients with heart failure. *Global cardiology*. 2024, letn. 2, št. 3, str. 27-35. ISSN 2975-2728. https://www.globalcardiology.info/site/article/view/47, DOI: 10.4081/cardio.2024.47. [COBISS.SI-ID 215786243]
28. SCARPETTI, Giada, SHADOWEN, Hannah, WILLIAMS, Gemma A., VRAČKO, Pia, et al. A comparison of social prescribing approaches across twelve high-income countries. *Health policy*. 2024, vol. 142, str. 1-23, ilustr. ISSN 0168-8510. https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0168851024000022?via%3Dihub, DOI: 10.1016/j.healthpol.2024.104992. [COBISS.SI-ID 183313155]
29. HORVAT, Martina, ERŽEN, Ivan, VRBNJAK, Dominika. Barriers and facilitators to medication adherence among the vulnerable elderly : a focus group study. *Healthcare*. 2024, vol. 12, issue 17, [article no.] 1723, str. 1-14. ISSN 2227-9032. https://www.mdpi.com/2227-9032/12/17/1723, DOI: 10.3390/healthcare12171723. [COBISS.SI-ID 206039043]
30. PLESEC, Špela, KVAS, Andreja, LAINŠČAK, Mitja, JAARSMA, Tiny, WALDRÉUS, Nana, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja. The Slovenian version of the thirst distress scale for patients with heart failure : translation and psychometric evaluation. *Healthcare*. 2024, vol. 12, iss. 24, [article no.] 2564, str. 1-10, ilustr. ISSN 2227-9032. https://doi.org/10.3390/healthcare12242564, DOI: 10.3390/healthcare12242564. [COBISS.SI-ID 222548995]
31. LOVREČIČ, Mercedes, ROK-SIMON, Mateja, KOROŠEC, Aleš, LOVREČIČ, Barbara. Hospital admissions for alcohol, opioids, cannabinoids and sedatives or hypnotics related intoxications among children, adolescents and young adults in Slovenia : the period before and after the start of the covid-19 pandemic. *Heroin addiction and related clinical problems*. 2024, no. 48, vol. 26, str. 1-17. ISSN 1592-1638.

https://www.heroinaddictionrelatedclinicalproblems.org/article.php?id=4906, DOI: 10.62401/2531-4122-2024-48. [COBISS.SI-ID 205746947]
32. LOVREČIČ, Mercedes, MAREMMANI, Icro, GLAUCO CARBONE, Manuel, LOVREČIČ, Barbara. The estimated and actual prevalence of dementia among heroin addicts in opioid agonist treatment and comparison with general population, in Slovenia. *Heroin addiction and related clinical problems*. 2024, no. 49, vol. 26, str. 1-9. ISSN 1592-1638. https://www.heroinaddictionrelatedclinicalproblems.org/article.php?id=4907, DOI: 10.62401/2531-4122-2024-49. [COBISS.SI-ID 205788931]
33. SINNATHAMBY, Mary A., MESLÉ, Margaux M. I., MOOK, Piers, PEBODY, Richard, SOČAN, Maja (sodelavec pri raziskavi), PROSENC, Katarina (sodelavec pri raziskavi), BERGINC, Nataša (sodelavec pri raziskavi), et al. Impact of the COVID-19 pandemic on influenza circulation during the 2020/21 and 2021/22 seasons, in Europe. *Influenza and other respiratory viruses*. May 2024, vol. 18, iss. 5, str. 1-15, tabele, graf. prikazi. ISSN 1750-2640. https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/irv.13297, DOI: 10.1111/irv.13297. [COBISS.SI-ID 200634371]
34. SCHRIJVERS, Karen, COSMA, Alina, POTREBNY, Thomas, JERIČEK KLANŠČEK, Helena, et al. Three decades of adolescent health : unveiling global trends across 41 countries in psychological and somatic complaints (1994–2022). *International journal of public health*. [Online ed.]. 2024, vol 69, [article no.] 1607774, str. 1-14. ISSN 1661-8564. https://www.ssph-journal.org/journals/international-journal-of-public-health/articles/10.3389/ijph.2024.1607774/full?utm_source=Email_to_authors_&utm_medium=Email&utm_content=T1_11.5e1_author&utm_campaign=Email_publication&field&journalName=International_Journal_of_Public_Health&id=1607774, DOI: 10.3389/ijph.2024.1607774. [COBISS.SI-ID 217774595]
35. NIKČEVIĆ KOVAČEVIĆ, Ivana, VUJOVIĆ, Adrijana, NOVAK-MLAKAR, Dominika, et al. Roadmap to improve the organized cancer screening programs – the case of colorectal cancer screening in Montenegro. *Journal of cancer policy*. 2024, vol. 39, str. 1-6. ISSN 2213-5383. https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2213538323000814?via%3Dihub, DOI: 10.1016/j.jcpo.2023.100464. [COBISS.SI-ID 222501891]
36. RAHMANIAN HAGHIGHI, Mohammad Reza, ACHILLEOS, Souzana, ERŽEN, Ivan, et al. Excess mortality and its determinants during the COVID-19 pandemic in 21 countries : an ecological study from the C-MOR project, 2020 and 2021. *Journal of epidemiology and global health*. 2024, vol. 14, article no. 024-00320-7, str. 1-12. ISSN 2210-6014. https://link.springer.com/article/10.1007/s44197-024-00320-7, DOI: 10.1007/s44197-024-00320-7. [COBISS.SI-ID 214932483]
37. BEEKS, Victoria Virginia, ACHILLEOS, Souzana, ERŽEN, Ivan, et al. Cause-specific excess mortality during the COVID-19 pandemic (2020–2021) in 12 countries of the C-MOR consortium : a systematic review. *Journal of epidemiology and global health*. 2024, vol. 14, str. 1-11. ISSN 2210-6014. https://link.springer.com/article/10.1007/s44197-024-00242-4, DOI: 10.1007/s44197-024-00242-4. [COBISS.SI-ID 197023235]
38. PESSA VALENTE, Emanuelle, MARIANI, Ilaria, DRGLIN, Zalka, et al. Health workers' perspectives on the quality of maternal and newborn health care around the time of childbirth : results of the Improving MAternal Newborn carE in the EURO Region (IMAgiNE EURO) project in 12 countries of the World Health Organization European Region. *Journal of global health*. 2024, vol. 14, [article no.] 04164, str. 1-18, ilustr. ISSN 2047-2986. https://jogh.org/wp-content/uploads/2024/09/jogh-14-04164.pdf, DOI: 10.7189/jogh.14.04164. [COBISS.SI-ID 208181763]
39. GOLPARIAN, Daniel, COLE, Michelle, SÁNCHEZ-BUSÓ, Leonor, DAY, Michaela J., JACOBSSON, Susanne, UTHAYAKUMARAN, Thinushaa, ABAD, Raquel, BERCOT, Beatrice, CAUGANT, Dominique A., HEUER, Dagmar, et al., KUSTEC, Tanja (sodelavec pri raziskavi), MAVER VODIČAR, Polona (sodelavec pri raziskavi), et al. Antimicrobial-resistant Neisseria gonorrhoeae in Europe in 2020 compared with in 2013 and 2018 : a retrospective genomic surveillance study. *The Lancet microbe*. 2024, vol. 5, iss. 5, str. e478-e488, tabele. ISSN 2666-5247. https://www.thelancet.com/journals/lanmic/article/PIIS2666-5247(23)00370-1/fulltext, DOI: 10.1016/S2666-5247(23)00370-1. [COBISS.SI-ID 216756483]
40. QUESADA, Maria Garcia, PETERSON, Meagan E., ŠINKOVEC ZORKO, Nadja, GRGIČ-VITEK, Marta, et al. Serotype distribution of remaining invasive pneumococcal disease after extensive use of ten-valent and 13-valent pneumococcal conjugate vaccines (the PSERENADE project) : a global surveillance analysis. *The Lancet. Infectious diseases.* dec. 2024, vol. 23, iss. 12, str. 1-12, ilustr. ISSN 1474-4457. https://www.thelancet.com/journals/laninf/article/PIIS1473-3099(24)00588-7/fulltext, DOI: 10.1016/S1473-3099(24)00588-7. [COBISS.SI-ID 221496323]
41. BENNETT, Julia C., DELORIA-KNOLL, Maria, ŠINKOVEC ZORKO, Nadja, GRGIČ-VITEK, Marta, et al. Global impact of ten-valent and 13-valent pneumococcal conjugate vaccines on invasive pneumococcal disease in all ages (the PSERENADE project) : a global surveillance analysis. *The Lancet. Infectious diseases.* dec. 2024, vol. 23, iss. 12, str.

1-14, ilustr. ISSN 1474-4457. https://www.thelancet.com/journals/laninf/article/PIIS1473-3099(24)00665-0/fulltext, DOI: 10.1016/S1473-3099(24)00665-0. [COBISS.SI-ID 221492227]
42. MESLÉ, Margaux M. I., BROWN, Jeremy, MOOK, Piers, MRZEL, Maja, SOČAN, Maja, UČAKAR, Veronika, et al. Estimated number of lives directly saved by COVID-19 vaccination programmes in the WHO European Region from December, 2020, to March, 2023 : a retrospective surveillance study. *The Lancet. Respiratory medicine*. Sept. 2024, vol. 12, iss. 9, str. 714-727, ilustr. ISSN 2213-2619. https://www.thelancet.com/action/showPdf?pii=S2213-2600%2824%2900179-6, DOI: 10.1016/S2213-2600(24)00179-6. [COBISS.SI-ID 205759235]
43. SEDLAŠEK, Eva, KROHNE, Nina, BORKO, Polonca, ZEMLJARIČ, Ives, MASTEN, Robert, VINKO, Matej, DE LEO, Diego, POŠTUVAN, Vita. Beyond the preventive measures : a Delphi method-based study of the impact of the COVID-19 pandemic on the mental health of different age groups. *Medicina*. 2024, vol. 60, iss. 6, [article] 978, str. 1-17, ilustr. ISSN 1648-9144. https://www.mdpi.com/1648-9144/60/6/978, https://doi.org/10.3390/medicina60060978, DOI: 10.3390/medicina60060978. [COBISS.SI-ID 199303171]
44. JERŠE, Maruša, KAMŠEK, Ana Rebeka, STOJANOVIĆ, Danica, AHAČIČ, Ema, NASTRAN, Jurij, MILANIČ, Matija, PIŽEM, Jože. Razvoj programske opreme za digitalno analizo histopatoloških vzorcev uvealnega melanoma = Software development for the digital analysis of pathological uveal melanoma samples. *Medicinski razgledi : [medicinski pregledni, strokovni in raziskovalni članki]*. [Tiskana izd.]. mar. 2024, letn. 63, št. 1, str. 5-23. ISSN 0025-8121. DOI: 10.61300/mr6301001. [COBISS.SI-ID 198705411]
45. BERGINC, Nataša, SOČAN, Maja, PROSENC, Katarina, PETROVEC, Miroslav. Seasonality and genotype diversity of human rhinoviruses during an eight-year period in Slovenia. *Microorganisms*. 2024, vol. 12, iss. 2, str. 1-16, ilustr. ISSN 2076-2607. https://www.mdpi.com/2076-2607/12/2/341, DOI: 10.3390/microorganisms12020341. [COBISS.SI-ID 186704131]
46. TOMAZIN, Rok, CERAR KIŠEK, Tjaša, JANKO, Tea, TRIGLAV, Tina, STRAŠEK SMRDEL, Katja, ŠPIK, Vesna, KUKEC, Andreja, MULEC, Janez, MATOS, Tadeja (avtor, korespondenčni avtor). Comparison of culture-dependent and culture-independent methods for routine identification of airborne microorganisms in speleotherapeutic caves. *Microorganisms*. 2024, vol. 12, iss. 7, [article no.] 1427, str. 1-29, ilustr. ISSN 2076-2607. https://www.mdpi.com/2076-2607/12/7/1427, DOI: 10.3390/microorganisms12071427. [COBISS.SI-ID 202944515]
projekt: P6-0119, P3-0083; financer: Slovenian Research Agency
47. KRANJEC, Natalija, STEYER, Andrej, CERAR KIŠEK, Tjaša, KORITNIK, Tom, JANKO, Tea, BOLJEŠIĆ, Maja, VEDLIN, Vid, MIOČ, Verica, LASECKY, Barbara, JURŠA, Tatjana, GONÇALVES, José, OBERACHER, Herbert, SKAZA, Alenka, FAFANGEL, Mario, GALIČIČ, An. Wastewater surveillance of SARS-CoV-2 in Slovenia : key public health tool in endemic time of COVID-19. *Microorganisms*. 2024, vol. 12, issue 11, [article no.] 2174, str. [1]-16, ilustr. ISSN 2076-2607. https://www.mdpi.com/2076-2607/12/11/2174, https://doi.org/10.3390/microorganisms12112174, DOI: 10.3390/microorganisms12112174. [COBISS.SI-ID 213766403]
48. WAGNER, Gernot, GARTLEHNER, Gerald, GRGIČ-VITEK, Marta, et al. Immunogenicity and safety of the 15-valent pneumococcal conjugate vaccine, a systematic review and meta-analysis. *npj vaccines*. 2024, vol. 9, [article no.] 257, str. 1-11, ilustr. ISSN 2059-0105. https://www.nature.com/articles/s41541-024-01048-y, DOI: 10.1038/s41541-024-01048-y. [COBISS.SI-ID 221503747]
49. POLIČNIK, Rok, HRISTOV, Hristo, LAVRIŠA, Živa, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja, SMOLE MOŽINA, Sonja, KOROUŠIĆ-SELJAK, Barbara, BLAZNIK, Urška, GREGORIČ, Matej, PRAVST, Igor. Dietary intake of adolescents and alignment with recommendations for healthy and sustainable diets : results of the SI.Menu study. *Nutrients*. 2024, vol. 16, issue 12, [article no.] 1912, str. 1-28, iiustr. ISSN 2072-6643. https://www.mdpi.com/2072-6643/16/12/1912, DOI: 10.3390/nu16121912. [COBISS.SI-ID 199223299]
50. ŠTEMBERGER KOLNIK, Tamara, FILEJ, Bojana, NEMEŠ, Silva, LJUBIČ, Andreja. Navigating the patient with heart failure through the health-care system : the perspective of hospital nurses. *Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences*. 15. apr. 2024, vol. 12, no. 2, 7 str., tabele. ISSN 1857-9655. https://oamjms.eu/index.php/mjms/article/view/11882, DOI: 10.3889/oamjms.2024.11882. [COBISS.SI-ID 195299843]
51. ROŠKAR, Saška, PODLESEK, Anja, KRALJ, Domen, ANDRIESSEN, Karl, KRYSINSKA, Karolina, VINKO, Matej. Samostigma med strokovnjaki na področju duševnega zdravja v Sloveniji – izsledki pilotne študije = Self-stigma among mental health professionals in Slovenia – results of a pilot study. *Psihološka obzorja : slovenska znanstveno-strokovna psihološka revija*. [Spletna izd.]. 2024, letn. 33, str. 13–20, ilustr. ISSN 2350-5141. https://journals.uni-lj.si/psiholoska-obzorja/article/view/18463/15474, DOI: 10.20419/2024.33.585. [COBISS.SI-ID 191318275]
52. KUGLER, Saša, BLAZNIK, Urška, REHBERGER, Maruša, ZALETEL, Metka, KOROŠEC, Aleš, SOMRAK, Matej, OBLAK, Adrijana, PRAVST, Igor, HRIBAR, Maša, KUŠAR, Anita, BRGULJAN, Jana, GABERŠČEK, Simona, ZALETEL, Katja, ERŽEN, Ivan. Twenty-four hour urinary sodium and potassium excretion in adult population of Slovenia : results of the Manjsoli.si/2022 study. *Public health nutrition*. 16. 9. 2024, vol. 27, iss. 1, str. 1-10, ilustr. ISSN 1475-2727.

https://www.cambridge.org/core/journals/public-health-nutrition/article/twentyfour-hour-urinary-sodium-and-potassium-excretion-in-adult-population-of-slovenia-results-of-the-manjsolisi2022-study/96461F7BF1576E41E43F9F83C8BAA53B, DOI: 10.1017/S1368980024001605. [COBISS.SI-ID 208112899]

53. SELAK, Špela, ŠORGO, Andrej, CRNKOVIČ, Nuša, GABROVEC, Branko, CESAR, Katarina, ŽMAVC, Mark. Three measures of internet use, social media use and video game playing as predictors of insomnia during the pandemic among students. *Scientific reports*. 2024, 14, article number 3290, str. 1-9, ilustr. ISSN 2045-2322. https://link.springer.com/content/pdf/10.1038/s41598-024-53351-2.pdf, DOI: 10.1038/s41598-024-53351-2. [COBISS.SI-ID 184970499]

54. PONTES, Halley M., RUMPF, Hans-Jürgen, SELAK, Špela, MONTAG, Christian. Investigating the interplay between gaming disorder and functional impairments in professional esports gaming. *Scientific reports*. 2024, 14, article number 6557, str. 1-9, ilustr. ISSN 2045-2322. https://www.nature.com/articles/s41598-024-56358-x.pdf, DOI: 10.1038/s41598-024-56358-x. [COBISS.SI-ID 190690563]

55. METANMO, Salvatore, VRDELJA, Mitja, ŠTEMBERGER KOLNIK, Tamara, et al. Communicative health literacy and associated variables in nine European countries : results from the HLS19 survey. *Scientific reports*. 2024, vol. 14, article no. 30245, str. [1-11], ilustr. ISSN 2045-2322. https://www.nature.com/articles/s41598-024-79327-w.epdf?sharing_token=_hIUJnbgOe6lVyljfTdeF9RgN0jAjWel9jnR3ZoTv0OgWWwekOe_xWkbA0QnzmYvLrcR_Qkwfmp_H4PiDliapd5gNs5SBNQsOEwg_MpFOSbA0TcoAdhv1XxALK111ZKNj8TSA-vo5w6rtsWC6EQzI3IzHTaU34LKptwsG5VYgeg%3D, DOI: 10.1038/s41598-024-79327-w. [COBISS.SI-ID 217866243]

56. VEHOVAR, Vasja, BERZELAK, Jernej, ČEHOVIN, Gregor. Identifying a set of key paradata indicators in web surveys based on the relationship with response quality, respondent characteristics and survey estimates. *Survey research methods*. 2024, vol. 18, no. 3, str. 225-249, tabele. ISSN 1864-3361. Repozitorij Univerze v Ljubljani – RUL, DOI: 10.18148/srm/2024.v18i3.8304. [COBISS.SI-ID 220207107]

57. VINKO, Matej, JERIČEK KLANŠČEK, Helena. Duševno zdravje otrok in mladostnikov v javnozdravstveni krizi = Mental health of children and adolescents during a public health crisis. *Šolsko svetovalno delo : revija za svetovalne delavce v vrtcih, šolah in domovih*. 2024, letn. 28, [št.] 1, str. 3-16, tabeli, graf. prikazi. ISSN 1318-8267. [COBISS.SI-ID 192417283]

58. KASTELIC, Kaja, KNIFIC, Tjaša, ŠARABON, Nejc. Populacijsko spremljanje telesne dejavnosti, sedentarnega vedenja in spanja v Sloveniji : pregled vprašalnikov CINDI od leta 1990 do 2020. *Šport : revija za teoretična in praktična vprašanja športa*. 2024, letn. 72, št. 1/2, str. 150-161, ilustr. ISSN 0353-7455. Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 199553795]

59. OLLILA, Hanna, RUOKOLAINEN, Otto, LAATIKAINEN, Tiina, KOPRIVNIKAR, Helena, et al. Tobacco endgame goals and measures in Europe : current status and future directions. *Tobacco control*. 2024, vol. 33, str. 1-9. ISSN 1468-3318. https://tobaccocontrol.bmj.com/content/tobaccocontrol/early/2024/06/17/tc-2024-058606.full.pdf, DOI: 10.1136/tc-2024-058606. [COBISS.SI-ID 217820675]

60. CARNICER-PONT, Dolors, KOPRIVNIKAR, Helena, et al. Best practices for expansion of smoke-free and aerosol-free environments in Europe : protocol for the consultation to experts. *Tobacco prevention and cessation*. 2024, vol. 10, no. 44, str. 1-8, ilustr. ISSN 2459-3087. https://www.tobaccopreventioncessation.com/pdf-192786-115344?filename=Best%20practices%20for%20the.pdf, DOI: 10.18332/tpc/192786. [COBISS.SI-ID 217808387]

61. PÉNZES, Melinda, KOPRIVNIKAR, Helena, et al. Barriers and opportunities for the expansion of smoke- and aerosol-free environment policies in Europe. *Tobacco prevention and cessation*. 2024, vol. 10, no. 52, str. 1-11, ilustr. ISSN 2459-3087. https://www.tobaccopreventioncessation.com/pdf-193977-116185?filename=Barriers%20and.pdf, DOI: 10.18332/tpc/193977. [COBISS.SI-ID 217803267]

62. LAMOT, Monika, KIRBIŠ, Andrej, VRDELJA, Mitja. Exploring the inherent heterogeneity of vaccine hesitancy : a study of a childhood-vaccine-hesitant population. *Vaccines*. 2024, vol. 12, iss. 8, [article no.] 839, 15 str., tabele. ISSN 2076-393X. https://www.mdpi.com/2076-393X/12/8/839, Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru – DKUM, DOI: 10.3390/vaccines12080839, DOI: 20.500.12556/DKUM-90008. [COBISS.SI-ID 203401731]
projekt: V5-2242 Primerjalna analiza zdravstvene pismenosti in drugih dejavnikov zaupanja v cepljenje v Sloveniji in Evropi: analiza stanja in predlogi rešitev; financer: ARIS; MZRS
projekt: J5-4579 Popandemično obdobje v Sloveniji: oklevanje pred cepljenjem, demokratična udeležba in zaupanje v javnozdravstvene ustanove; financer: ARIS

63. PRISTOV, Zorica, LOBE, Bojana, SOČAN, Maja. Factors influencing COVID-19 vaccination among primary healthcare nurses in the pandemic and post-pandemic period : cross-sectional study. *Vaccines*. 2024, vol. 12, iarticle no. 602, str. 1-13, ilustr. ISSN 2076-393X. https://www.mdpi.com/2076-393X/12/6/602, Repozitorij Univerze v Ljubljani – RUL, DOI: 10.3390/vaccines12060602. [COBISS.SI-ID 197592323]

64. SOČAN, Maja, PROSENC, Katarina, MRZEL, Maja. Prevalence of co-infections in primary care patients with medically attended acute respiratory infection in the 2022/2023 season. *Viruses*. Avg. 2024, vol. 16, iss. 8, [article

no.] 1289, str. 1-10, ilustr. ISSN 1999-4915. https://www.mdpi.com/1999-4915/16/8/1289, DOI: 10.3390/v16081289. [COBISS.SI-ID 205752323]

65. PERČIČ, Simona, HOJS, Ana, POHAR, Majda, BITENC, Katarina, MEDVED, Anže, LAMPIČ, Vladimira, MOŽINA, Hugon. Povezanost med vročinskimi valovi in obiski na IPP UKC Ljubljana v obdobju 2013–2017 = Association between heatwaves and Emergency Department visits at the Ljubljana University Medical Centre from 2013 to 2017. *Zdravniški vestnik : glasilo Slovenskega zdravniškega društva*. [Tiskana izd.]. sep.-okt. 2024, letn. 93, št. 9-10, str. 301-312, ilustr. ISSN 1318-0347. https://vestnik.szd.si/index.php/ZdravVest/article/view/3473/4347, DOI: 10.6016/ZdravVestn.3473. [COBISS.SI-ID 209480707]

66. ROTOVNIK-KOZJEK, Nada, TONIN, Gašper, PUZIGAĆA, Luka, VENINŠEK, Gregor, PIRKMAJER, Sergej, BOŽIČ, Tajda, MLAKAR-MASTNAK, Denis, KOŠIR, Jurij Aleš, PETRICA, Laura, BERLEC, Karla, KOGOVŠEK, Katja, MARŠ, Tomaž, JORDAN, Taja, LAINŠČAK, Mitja, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja, POLIČNIK, Rok, PEKLAJ, Eva, MAJDIČ, Neža, BRECELJ, Erik, MARIČ CEVZAR, Alenka, ŠKOBERNE, Andrej, KOROŠEC, Barbara, FRANKO, Rada, AVRAMOVIĆ BRUMEN, Brigita, HRIBAR, Renata, JELOVČAN, Ana, STUBELJ, Mojca, BRATINA, Nataša, SERNEC, Karin, POVHE JEMEC, Katja, STRAŽIŠAR, Branka, KOZAR, Sergeja, JENSTERLE SEVER, Mojca, ŠARC, Irena, STREL, Jaka, SCHARA, Klemen, GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca, KERIN-POVŠIČ, Milena, LIPOVEC, Neža, BENEDIK, Evgen, KLEN, Jasna, KOVAČ-BLAŽ, Milena. Terminologija klinične prehrane : načrt prehranskih ukrepov in organizacija prehranske oskrbe v zdravstvenih in negovalnih ustanovah = Terminology of clinical nutrition : personalised nutritional intervention plan and organisation of nutrition care in health and care institutions. *Zdravniški vestnik : glasilo Slovenskega zdravniškega društva*. [Tiskana izd.]. jan./feb. 2024, letn. 93, št. 1/2, str. 20-35, ilustr. ISSN 1318-0347. Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.6016/ZdravVestn.3443. [COBISS.SI-ID 188142339]

67. PANGERC, Andrej (avtor, korespondenčni avtor), PETEK ŠTER, Marija, DOLENC-GROŠELJ, Leja. Validation of the Slovene version of the STOP-BANG questionnaire in a primary practice setting. = Validacija slovenske različice vprašalnika STOP-BANG za uporabo v ambulantah na primarnem nivoju zdravstvenega varstva. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 63, št. 1, str. 14-20. ISSN 0351-0026. https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2024-0003, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.2478/sjph-2024-0003. [COBISS.SI-ID 180436995]

68. AMBROŽ, Matija, KENDIR, Candan, BOERMA, Wienke, KLEMENC-KETIŠ, Zalika. Patient reported indicator surveys (PARIS) : methodological considerations of a field trial in Slovenia = Ocena izkušenj in izidov zdravstvene oskrbe pacientov s kroničnimi nenalezljivimi boleznimi : metodološki vidik pilotne izvedbe raziskave v Sloveniji. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 63, št. 1, str. 30-37, ilustr. ISSN 0351-0026. https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2024-0005, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.2478/sjph-2024-0005. [COBISS.SI-ID 180438531]

69. HOČEVAR, Tadeja (avtor, korespondenčni avtor), ROTAR-PAVLIČ, Danica, ANSTISS, Tim. Content validity and cognitive testing in the development of a motivational interviewing self-assessment questionnaire = Vsebinska veljavnost in kognitivno testiranje pri razvoju samo-ocenjevalnega vprašalnika o motivacijskem intervjuju. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 63, št. 1, str. 46-54. ISSN 0351-0026. https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2024-0007, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.2478/sjph-2024-0007. [COBISS.SI-ID 180439043]

70. MIROŠEVIČ, Špela (avtor, korespondenčni avtor), PRINS, Judith B., BEŠIĆ, Nikola, BORŠTNAR, Simona, ŠKUFCA SMRDEL, Andreja Cirila, HOMAR, Vesna, POPOVIĆ, Marko, KLEMENC-KETIŠ, Zalika. Symptoms of anxiety and depression among Slovenian breast cancer survivors post treatment during the COVID-19 pandemic : a cross-sectional study = Simptomi anksioznosti in depresije pri slovenskih bolnicah z rakom dojke po zdravljenju v času pandemije covida-19 : presečna študija. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 63, št. 1, str. 55-62, tabele, graf. prikazi. ISSN 0351-0026. https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2024-0008, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.2478/sjph-2024-0008. [COBISS.SI-ID 180440323] projekt: 825432 SCUBY; financer: H2020

71. PERČIČ, Simona, KOŠNIK, Mitja, ZALETEL-KRAGELJ, Lijana, BOJANIĆ, Lidija, KUKEC, Andreja. Risk factors associated with severe systemic allergic reaction after wasp sting in subjects with a history of European hornet sting allergy = Dejavniki tveganja, povezani s težko sistemsko alergijsko reakcijo (SAR) po piku ose pri opazovancih s sar po piku evropskega sršena v anamnezi. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 63, št. 2, str. 66-72. ISSN 0351-0026. https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2024-0010, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.2478/sjph-2024-0010. [COBISS.SI-ID 190701571]

72. PLOUKOU, Stella, PANAGOPOULOU, Efharis, BENOS, Alexios, et al. Unmet needs in the process of chemotherapy provision in pancreatic cancer patients from the healthcare provider perspective : a phenomenological study in Greece = Neizpolnjene potrebe v procesu zagotavljanja kemoterapije pri bolnikih z rakom trebušne slinavke z vidika izvajalcev zdravstvenega varstva : fenomenološka študija v Grčiji. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 63, št. 2, str. 73-80. ISSN 0351-0026.

https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2024-0011, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.2478/sjph-2024-0011. [COBISS.SI-ID 190737667]
73. MLAKAR-MASTNAK, Denis, KOVAČ-BLAŽ, Milena, TERČELJ, Mila, UHAN, Samo, MAJDIČ, Neža, ROTOVNIK-KOZJEK, Nada. Effectiveness of nutritional intervention led by clinical dietitian in patients at risk of malnutrition at the primary healthcare level in Slovenia - evaluation study = Učinkovitost prehranskih ukrepov kliničnega dietetika v obravnavi prehransko ogroženih pacientov na primarni ravni zdravstvenega varstva v Sloveniji – evalvacijska raziskava. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 63, št. 2, str. 81-88. ISSN 0351-0026. https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2024-0012, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, Repozitorij Univerze v Ljubljani – RUL, DOI: 10.2478/sjph-2024-0012. [COBISS.SI-ID 190730499]
74. RAJČEVIĆ, Smiljana, VUKOVIĆ, Vladimir, ŠTRBAC, Mirjana, et al. Knowledge of healthcare workers regarding road traffic child safety in South Bačka district, Serbia = Znanje zdravstvenih delavcev o varnosti otrok v cestnem prometu v južnobačkem okraju, Srbija : fenomenološka študija v Grčiji. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 63, št. 2, str. 89-99. ISSN 0351-0026. https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2024-0013, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.2478/sjph-2024-0013. [COBISS.SI-ID 190739971]
75. MUJA, Herion, VASIL, Suela, TOÇI, Dorina, CLEMENS, Timo, BRAND, Helmut, BURAZERI, Genc. Ability to maintain and improve health and socio-demographic correlates among children in Albania = Sposobnost ohranjanja in izboljšanja zdravja ter sociodemografski korelati pri otrocih v Albaniji. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 63, št. 3, str. 113-122. ISSN 0351-0026. https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2024-0016, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.2478/sjph-2024-0016. [COBISS.SI-ID 202814467]
76. VRANIĆ, Lana, BILOGLAV, Zrinka, MEDAKOVIĆ, Petar, TALAPKO, Jasminka, ŠKRLEC, Ivana. The effects of a pulmonary rehabilitation programme on functional capacity and strength of respiratory muscles in patients with post-COVID syndrome = Učinek programa pljučne rehabilitacije na funkcionalno sposobnost in moč dihalnih mišic pri bolnikih z dolgim Covidom. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 63, št. 3, str. 123-131. ISSN 0351-0026. https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2024-0017, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.2478/sjph-2024-0017. [COBISS.SI-ID 202820099]
77. ZVRKO, Elvir, POPOVIĆ, Nataša, RADUNOVIĆ, Miodrag, NIKOLIĆ, Goran. Motivational factors influencing the choice of medical studies and future career plans among Montenegrin student = Motivacijski dejavniki, ki vplivajo na izbiro študija medicine in poklicne načrte za prihodnost med črnogorskimi študenti. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 63, št. 3, str. 132-141. ISSN 0351-0026. https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2024-0018, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.2478/sjph-2024-0018. [COBISS.SI-ID 202823683]
78. PETRIČ, Mojca, KURNIK MESARIČ, Katja (avtor, korespondenčni avtor), KODRIČ, Jana, JANJUŠEVIĆ, Peter. Psychometric validation of the Slovenian version of the Revised Child Anxiety and Depression Scale - child and parent versions (RCADS and RCADS-P) = Psihometrična validacija slovenske različice revidirane lestvice anksioznosti in depresije za otroke – oblika za otroke (RCADS) in starše (RCADS-P). *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 63, št. 4, str. 164-171, tabele. ISSN 0351-0026. https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2024-0022, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.2478/sjph-2024-0022. [COBISS.SI-ID 208983811]
79. DREŠČEK, Marko (avtor, korespondenčni avtor), MIROŠEVIČ, Špela, RIFEL, Janez, OREŠKOVIĆ, Stjepan, ŠVAB, Igor, HOMAR, Vesna. Smokers' characteristics associated with successful smoking cessation undergoing pharmacotherapy in Slovenia = Značilnosti kadilcev, povezane z uspešnim opuščanjem kajenja s farmakoterapijo v Sloveniji. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 63, št. 4, str. 180-187, tabele. ISSN 0351-0026. https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2024-0024, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.2478/sjph-2024-0024. [COBISS.SI-ID 208968963]
projekt: WI23143/Pfizer; financer: Global Research Awards for Nicotine Dependence
80. HARHAJI, Sanja, TOMORI, Sonila, NAKOV, Vladimir, CHIHAI, Jana, RADIĆ, Ivana, MANA, Tedi, STOYCHEV, Kaloyan, ESANU, Andrei, PIRLOG, Mihail Cristian (avtor, korespondenčni avtor). Stigmatising attitudes towards mental health conditions among medical students in five South-Eastern European countries = Stigmatizirajoči odnos do duševnega zdravja med študenti medicine v petih državah jugovzhodne Evrope. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 63, št. 4, str. 188-197, tabele. ISSN 0351-0026. https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2024-0025, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.2478/sjph-2024-0025. [COBISS.SI-ID 208998403]
81. LIPTAKOVA, Monika (avtor, korespondenčni avtor), MALÝ, Marek, ORLÍKOVÁ, Hana, ŠPAČKOVÁ, Michaela, LIMBERKOVÁ, Radomíra, KYNČL, Jan. Monitoring the effect of vaccination on mumps cases complications in The Czech Republic - surveillance data 2013–2022 = Spremljanje učinka cepljenja na zaplete pri primerih mumpsa na

Češkem – nadzorni podatki 2013–2022. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 63, št. 4, str. 205-213, tabele. ISSN 0351-0026. https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2024-0027, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.2478/sjph-2024-0027. [COBISS.SI-ID 208992259]

Pregledni znanstveni članek (13)

1. ROŽANEC, Jan, GALIČIČ, An, KUKEC, Andreja. The impact of outdoor environmental factors on indoor air quality in education settings : a systematic review. *Atmosphere*. 2024, vol. 15, issue 11, [article no.] 1403, str. 1-17, ilustr., tabele. ISSN 2073-4433. https://www.mdpi.com/2073-4433/15/12/1403, DOI: 10.3390/atmos15121403. [COBISS.SI-ID 216834819]
2. MAKIVIĆ, Irena, KRAGELJ, Anja, LASALVIA, Antonio. Quantitative needs assessment tools for people with mental health problems : a systematic scoping review. *Current psychology*. [Spletna izd.]. 12. 3. 2024, vol. 43, no. 2, str. 1-17, ilustr. ISSN 1936-4733. https://link.springer.com/article/10.1007/s12144-024-05817-9, DOI: 10.1007/s12144-024-05817-9. [COBISS.SI-ID 189019395]
3. JERIČEK KLANŠČEK, Helena, PERME, Matic. Je prehrana pomemben dejavnik za pojav simptomov depresije?. *Javno zdravje*. 2024, št. 1, 1 spletni vir. ISSN 2591-0906. https://revijajavnozdravje.si/01/article/id/87/, DOI: 10.26318/JZ-2024-2. [COBISS.SI-ID 190697219]
4. GABROVEC, Branko, SELAK, Špela, VENINŠEK, Gregor, JELENC, Marjetka. Slovenian approach for promoting healthy ageing through a frailty prevention approach - Recommendations and a roadmap from the ADVANTAGE Joint action group. *Javno zdravje*. 2024, št. 1, 1 spletni vir. ISSN 2591-0906. https://revijajavnozdravje.si/01/article/id/89/, DOI: 10.26318/JZ-2024-3. [COBISS.SI-ID 190698243]
5. JUDER KOGLER, Martina, GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca. Sustainability planning in public health. *Javno zdravje*. 2024, št. 1, 1 spletni vir. ISSN 2591-0906. https://revijajavnozdravje.si/01/article/id/94/, DOI: 10.26318/JZ-2024-9. [COBISS.SI-ID 222108419]
6. GAJŠEK, Peter, KOTNIK, Tadej, ERŽEN, Ivan, ČERNE, Fedor. Elektromagnetna polja in načelo previdnosti. *Javno zdravje*. 2024, št. 1. ISSN 2591-0906. https://revijajavnozdravje.si/01/article/id/82/, DOI: 10.26318/JZ-2024-6. [COBISS.SI-ID 196470275]
7. JERIČEK KLANŠČEK, Helena, PERME, Matic. Je prehrana pomemben dejavnik za pojav simptomov depresije?. *Javno zdravje*. 2024, št. 1. ISSN 2591-0906. https://revijajavnozdravje.si/01/article/id/87/, DOI: 10.26318/JZ-2024-2. [COBISS.SI-ID 202800643]
8. WINTER, Sebastian F, WALSH, Donna, ZALETEL, Jelka, ALBREHT, Tit, et al. National plans and awareness campaigns as priorities for achieving global brain health. *The Lancet. Global health.* April 2024, vol. 12, iss. 4, str. e697-e706, ilustr. ISSN 2572-116X. https://www.thelancet.com/journals/langlo/article/PIIS2214-109X(23)00598-3/fulltext, https://www.thelancet.com/action/showPdf?pii=S2214-109X%2823%2900598-3, DOI: 10.1016/S2214-109X(23)00598-3. [COBISS.SI-ID 188889347]
9. REBERNIK GRAH, Klara, ZALETEL-KRAGELJ, Lijana, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja. Vloga zdravstvene pismenosti pri izvajanju vedenj samooskrbe pri pacientih s srčnim popuščanjem : pregled literature = Health literacy and self-care behaviour in patients with heart failure : a literature review. *Obzornik zdravstvene nege*. [Spletna izd.]. 2024, letn. 58, no. 2, str. 120–133, tabele. ISSN 2350-4595. https://doi.org/10.14528/snr.2024.58.2.3219, https://obzornik.zbornica-zveza.si/index.php/ObzorZdravNeg/article/view/3219/3055, https://obzornik.zbornica-zveza.si/index.php/ObzorZdravNeg/article/view/3219, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.14528/snr.2024.58.2.3219. [COBISS.SI-ID 189758467]
10. ČERNE, Tina, ZALETEL-KRAGELJ, Lijana, TURK, Eva, ROTAR-PAVLIČ, Danica. Experiences of quality of life and access to health services among rare disease caregivers: a scoping review. *Orphanet journal of rare diseases*. 2024, vol. 19, str. 1-13, ilustr. ISSN 1750-1172. https://ojrd.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13023-024-03327-2, DOI: 10.1186/s13023-024-03327-2. [COBISS.SI-ID 206896899] projekt: P3-0339; financer: Slovenian Research Agency
11. RUOKOLAINEN, Otto, KOPRIVNIKAR, Helena, et al. Tobacco endgame measures and their adaptation in selected European countries : a narrative review synthesis. *Tobacco prevention and cessation*. 2024, vol. 10, no. 18, str. 1-16, ilustr. ISSN 2459-3087. https://www.tobaccopreventioncessation.com/pdf-186402-108377?filename=Tobacco%20endgame%20measures.pdf, DOI: 10.18332/tpc/186402. [COBISS.SI-ID 217814275]
12. RATISLAVOVÁ, Kateřina, HOROVÁ, Jana, MAREK, Patrice. Measuring women's satisfaction with childbirth : a literature review of measurement properties = Merjenje zadovoljstva žensk s porodom : pregled literature o lastnostih merjenja. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 63, št. 2, str. 100-108. ISSN 0351-0026. https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2024-0014, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.2478/sjph-2024-0014. [COBISS.SI-ID 190733315]

13. CARLI, Tanja, LOCATELLI, Igor, KOŠNIK, Mitja, KUKEC, Andreja. The prevalence of self-reported systemic allergic reaction to Hymenoptera venom in beekeepers worldwide : a systematic literature review and meta-analysis = Ocena globalne prevalence samoporočane sistemske alergijske reakcije za strup kožekrilcev pri čebelarjih : sistematični pregled literature in meta-analiza. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 63, št. 3, str. 152-159. ISSN 0351-0026. https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2024-0020, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.2478/sjph-2024-0020. [COBISS.SI-ID 202810627]

Drugi znanstveni članki (8)

1. BARKOFF, Alex-Mikael, KASTRIN, Tamara, SEME, Katja, GRGIČ-VITEK, Marta, et al. Prevalence of pertactin-deficient bordetella pertussis isolates, Slovenia. *Emerging infectious diseases*. 2024, vol. 30, no. 11, str. 2429-2432, ilustr. ISSN 1080-6040. https://wwwnc.cdc.gov/eid/article/30/11/23-1393_article, DOI: 10.3201/eid3011.231393. [COBISS.SI-ID 222205443]
2. ROŽANEC, Jan, KRANJEC, Natalija, OBID, Ivana, STEYER, Andrej, CERAR KIŠEK, Tjaša, KORITNIK, Tom, FAFANGEL, Mario, GALIČIČ, An. Wastewater surveillance of mpox during the summer season of 2023 in Slovenia. *Infectious disease reports*. 2024, vol. 16, no. 5, str. 836-845, ilustr., tabele. ISSN 2036-7449. https://www.mdpi.com/2036-7449/16/5/65, DOI: 10.3390/idr16050065. [COBISS.SI-ID 205743619]
3. STANIMIROVIĆ, Dalibor. Development of the digital mortality surveillance system : the Slovenian contribution to the global monitoring of mortality causes and patterns. *Journal of global health*. 2024, vol. 14, [article no.] 03005, str. 1-7, ilustr. ISSN 2047-2986. https://jogh.org/2024/jogh-14-03005, DOI: 10.7189/jogh.14.03005. [COBISS.SI-ID 192194563]
4. POSSENTI, Irene, KOPRIVNIKAR, Helena, et al. Best practices for secondhand smoke and secondhand aerosol protection and evidence supporting the expansion of smoke- and aerosol-free environments : recommendations from the 2nd Joint Action on Tobacco Control. *Tobacco prevention and cessation*. 2024, vol. 10, no. 45, str. 1-7, ilustr. ISSN 2459-3087. https://www.tobaccopreventioncessation.com/pdf-193147-115391?filename=Best%20practices%20for.pdf, DOI: 10.18332/tpc/193147. [COBISS.SI-ID 217810179]
5. KLEMENC-KETIŠ, Zalika (avtor, korespondenčni avtor), ZAFOŠNIK, Uroš. Interprofessional education with simulations in primary care = Medpoklicno izobraževanje s simulacijami v primarnem zdravstvenem varstvu. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 63, št. 1, str. 1-4. ISSN 0351-0026. https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2024-0001, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.2478/sjph-2024-0001. [COBISS.SI-ID 180432131]
6. ZALETEL-KRAGELJ, Lijana, ERŽEN, Ivan. Does the era of globalization dictate a change in the definition of public health? = Ali narekuje obdobje globalizacije spremembo opredelitve javnega zdravja?. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 63, št. 2, str. 63-65. ISSN 0351-0026. https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2024-0009, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.2478/sjph-2024-0009. [COBISS.SI-ID 190702339]
7. ZALETEL, Jelka, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja. Creation of a different landscape for cardiovascular diseases and diabetes in Europe through JACARDI Joint Action = Projekt skupnega ukrepanja JACARDI spreminja obzorja na področju bolezni srca in ožilja ter sladkorne bolezni v Evropi. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 63, št. 3, str. 109-112. ISSN 0351-0026. https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2024-0015, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.2478/sjph-2024-0015. [COBISS.SI-ID 202807043]
8. STEPANOVIĆ, Aleksander (avtor, korespondenčni avtor), ŠVAB, Igor, ĐUKIĆ, Biljana, ŠKRBIĆ, Ranko. The evolution and challenges of academic family medicine : insights from the Banja Luka declaration = Razvoj in izzivi akademske družinske medicine : spoznanja iz Banjaluške deklaracije. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 63, št. 4, str. 160-163. ISSN 0351-0026. https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2024-0021, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.2478/sjph-2024-0021. [COBISS.SI-ID 208985091]

Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (50)

1. GLAVAN, Uroš, GREGORČIČ, Sergeja, PISTOTNIK, Branka, KNEZ, Lea, RATAJC, Sabina, REMEC-ZAFRED, Tatjana, JAKLIČ, Ingrid, SAVNIK-ISKRA, Mojca, STOJOSKA SURBANOVSKA, Tanja, JANEŽIČ, Sandra, RUPNIK, Maja, KLAVS, Irena. Epidemiološko spremljanje okužb s Clostridioides difficile v Sloveniji = Surveillance of Clostridioides difficile infections in Slovenia. V: MATOS, Tadeja (ur.). *14. Baničevi dnevi : Okužbe, povezane z zdravstvom, in večkratno*

odporne bakterije : Maribor, 17. in 18. november 2023 : zbornik predavanj z recenzijo. Ljubljana: Sekcija za mikrobiologijo in bolnišnične okužbe SZD, 2024. Str. 180-188, ilustr. ISBN 978-961-7092-65-3. https://imi.si/wp-content/uploads/2024/07/14.-Banicevi-dnevi-1.pdf. [COBISS.SI-ID 203048451]

2. RIBIČ, Helena, ŠTRUMBELJ, Iztok. Ocena bremena okužb, ki jih povzročijo proti antibiotikom odporne bakterije = Estimating the burden of infections caused by antibiotic-resistant bacteria. V: MATOS, Tadeja (ur.). *14. Baničevi dnevi : Okužbe, povezane z zdravstvom, in večkratno odporne bakterije : Maribor, 17. in 18. november 2023 : zbornik predavanj z recenzijo*. Ljubljana: Sekcija za mikrobiologijo in bolnišnične okužbe SZD, 2024. Str. 21-35. ISBN 978-961-7092-65-3. https://imi.si/wp-content/uploads/2024/07/14.-Banicevi-dnevi-1.pdf. [COBISS.SI-ID 202391043]

3. RANT, Živa, STANIMIROVIĆ, Dalibor. Analysis of development and user aspects of ePrescription in Slovenia. V: PUCIHAR, Andreja (ur.), et al. *37th Bled eConference - Resilience Through Digital Innovation: Enabling the Twin Transition : June 9 - 12. 2024, Bled, Slovenia : conference proceedings*. 1st ed. Maribor: University of Maribor, University Press, 2024. Str. 259-268, ilustr. ISBN 978-961-286-871-0. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/880/1284/4219. [COBISS.SI-ID 199227651]

4. RANT, Živa, KERN, Tomaž. Designing a process model of integrated lifelong provision of healthcare to patients. V: PUCIHAR, Andreja (ur.), et al. *37th Bled eConference - Resilience Through Digital Innovation: Enabling the Twin Transition : June 9 - 12. 2024, Bled, Slovenia : conference proceedings*. 1st ed. Maribor: University of Maribor, University Press, 2024. Str. 783-798, ilustr. ISBN 978-961-286-871-0. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/880/1284/4184, DOI: 10.18690/um.fov.4.2024.48. [COBISS.SI-ID 198965251]

5. RANT, Živa, STANIMIROVIĆ, Dalibor. Analiza razvojnih in uporabniških vidikov eRecepta v Sloveniji = Analysis of the development and user aspects of eprescription in Slovenia. V: ŠPRAJC, Polona (ur.), et al. *43th International Conference on Organizational Science Development : Green and Digital Transition - Challenge or Opportunity : conference proceedings = 43. mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti = konferenčni zbornik = zeleni in digitalni prehod - izziv ali priložnost*. 43th International Conference on Organizational Science Development, March 20 - 22, 2024, Portorož. 1st ed. Maribor: University of Maribor, University Press, 2024. Str. 877-886, graf. prikazi. ISBN 978-961-286-842-0. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/860. [COBISS.SI-ID 190648067]

6. JELENC, Marjetka, SEDLAK, Sabina, SIMONOVIĆ, Sandra. Bolnišnične obravnave zaradi bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva v letu 2022 v Sloveniji = Hospital admissions due to musculoskeletal and connective tissue diseases in 2022 in Slovenia. V: ŠPRAJC, Polona (ur.), et al. *43th International Conference on Organizational Science Development : Green and Digital Transition - Challenge or Opportunity : conference proceedings = 43. mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti = konferenčni zbornik = zeleni in digitalni prehod - izziv ali priložnost*. 43th International Conference on Organizational Science Development, March 20 - 22, 2024, Portorož. 1st ed. Maribor: University of Maribor, University Press, 2024. Str. 409-418, graf. prikazi. ISBN 978-961-286-842-0. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/860. [COBISS.SI-ID 190675971]

7. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. Demenca in umetna inteligenca : uporaba asistenčnih socialnih robotov = Dementia and artificial intelligence : use of socialy assistive robots. V: ŠPRAJC, Polona (ur.), et al. *43th International Conference on Organizational Science Development : Green and Digital Transition - Challenge or Opportunity : conference proceedings = 43. mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti = konferenčni zbornik = zeleni in digitalni prehod - izziv ali priložnost*. 43th International Conference on Organizational Science Development, March 20 - 22, 2024, Portorož. 1st ed. Maribor: University of Maribor, University Press, 2024. Str. 569-585, graf. prikazi. ISBN 978-961-286-842-0. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/860, https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/860/1250/3926, https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/860/1251/3968, DOI: 10.18690/um.fov.3.2024.42. [COBISS.SI-ID 189769987]

8. LOVREČIČ, Barbara, LOVREČIČ, Mercedes. Izziv zdravstvenega in socialnega varstva : primer epidemiološke ocene prevalence demence v Sloveniji - primerjava obdobja pred in po COVID 19 = The challenge of health and social care : a case of the epidemiological estimate of the prevalence of dementia in Slovenia - comparison of the period before and after COVID 19. V: ŠPRAJC, Polona (ur.), et al. *43th International Conference on Organizational Science Development : Green and Digital Transition - Challenge or Opportunity : conference proceedings = 43. mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti = konferenčni zbornik = zeleni in digitalni prehod - izziv ali priložnost*. 43th International Conference on Organizational Science Development, March 20 - 22, 2024, Portorož. 1st ed. Maribor: University of Maribor, University Press, 2024. Str. 523-536, graf. prikazi. ISBN 978-961-286-842-0. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/860, https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/860/1250/3926,

https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/860/1251/3971, DOI: 10.18690/um.fov.3.2024.39. [COBISS.SI-ID 189762051]

9. RANT, Živa, KERN, Tomaž. Oblikovanje procesnega modela vseživljenjske povezanosti zdravstvene obravnave pacienta = Designing a process model for lifelong integration of patient care. V: ŠPRAJC, Polona (ur.), et al. *43th International Conference on Organizational Science Development : Green and Digital Transition - Challenge or Opportunity : conference proceedings = 43. mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti = konferenčni zbornik = zeleni in digitalni prehod - izziv ali priložnost*. 43th International Conference on Organizational Science Development, March 20 - 22, 2024, Portorož. 1st ed. Maribor: University of Maribor, University Press, 2024. Str. 861-875, ilustr. ISBN 978-961-286-842-0. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/860, DOI: 10.18690/um.fov.3.2024.62. [COBISS.SI-ID 190369027]

10. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. Ocena ekonomskih stroškov demence v Sloveniji = Assessment of the economic costs of dementia in Slovenia. V: ŠPRAJC, Polona (ur.), et al. *43th International Conference on Organizational Science Development : Green and Digital Transition - Challenge or Opportunity : conference proceedings = 43. mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti = konferenčni zbornik = zeleni in digitalni prehod - izziv ali priložnost*. 43th International Conference on Organizational Science Development, March 20 - 22, 2024, Portorož. 1st ed. Maribor: University of Maribor, University Press, 2024. Str. 537-551, graf. prikazi. ISBN 978-961-286-842-0. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/860, https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/860/1250/3926, https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/860/1251/3970, DOI: 10.18690/um.fov.3.2024.40. [COBISS.SI-ID 189765635]

11. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. Telemedicina in druge podporne tehnologije pri osebah z demenco na domu : poročane izkušnje oseb z demenco in njihove ocene uporabnosti = Telemedicine and other supportive technologies for people with dementia at home : reported experiences of people with dementia and their utility assessments. V: ŠPRAJC, Polona (ur.), et al. *43th International Conference on Organizational Science Development : Green and Digital Transition - Challenge or Opportunity : conference proceedings = 43. mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti = konferenčni zbornik = zeleni in digitalni prehod - izziv ali priložnost*. 43th International Conference on Organizational Science Development, March 20 - 22, 2024, Portorož. 1st ed. Maribor: University of Maribor, University Press, 2024. Str. 553-567, graf. prikazi. ISBN 978-961-286-842-0. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/860, https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/860/1250/3926, https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/860/1251/3969, DOI: 10.18690/um.fov.3.2024.41. [COBISS.SI-ID 189767939]

12. JELENC, Marjetka, ALBREHT, Tit. Vzpostavljanje nacionalnih vozlišč na področju raka = Establishment of national cancer mission hubs. V: ŠPRAJC, Polona (ur.), et al. *43th International Conference on Organizational Science Development : Green and Digital Transition - Challenge or Opportunity : conference proceedings = 43. mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti = konferenčni zbornik = zeleni in digitalni prehod - izziv ali priložnost*. 43th International Conference on Organizational Science Development, March 20 - 22, 2024, Portorož. 1st ed. Maribor: University of Maribor, University Press, 2024. Str. 399 -407, graf. prikazi. ISBN 978-961-286-842-0. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/860. [COBISS.SI-ID 190673667]

232. KUHAR, Marjeta, SIMČIČ, Biserka. Dostop pacientov do specialistične obravnave glede na čakalne dobe v Sloveniji 2019–2023. V: KREGAR-VELIKONJA, Nevenka (ur.). *Celostna obravnava pacienta = Holistic approach to the patient : zbornik prispevkov = conference proceedings : 13. mednarodna znanstvena konferenca = 13th international scientific conference : Novo mesto, 16. november 2023*. Elektronska izd. Novo mesto: Založba Univerze: = University of Novo mesto Press, 2024. Str. 338-352. ISBN 978-961-6770-75-0. https://www.zalozba-unm.si/index.php/press/catalog/book/69. [COBISS.SI-ID 202162947]

13. JELENC, Marjetka, SEDLAK, Sabina. Poraba zdravil za zdravljenje demence 2017-2021. V: KREGAR-VELIKONJA, Nevenka (ur.). *Celostna obravnava pacienta = Holistic approach to the patient : zbornik prispevkov = conference proceedings : 13. mednarodna znanstvena konferenca = 13th international scientific conference : Novo mesto, 16. november 2023*. Elektronska izd. Novo mesto: Založba Univerze: = University of Novo mesto Press, 2024. Str. 248-255. ISBN 978-961-6770-75-0. https://www.zalozba-unm.si/index.php/press/catalog/book/69. [COBISS.SI-ID 202162179]

14. JUDER KOGLER, Martina, KOSTNAPFEL, Tatja. Pomembne ugotovitve analize porabe antibiotikov v Sloveniji. V: BLAŽIČ, Marjan (ur.). *Celostna obravnava pacienta = Holistic approach to the patient : zbornik prispevkov = conference proceedings : 14. mednarodna znanstvena konferenca = 14th international scientific conference : Novo mesto, 14. november 2024*. Elektronska izd. Novo mesto: Založba Univerze: = University of Novo mesto Press, 2024. Str. 202-208. ISBN 978-961-6770-81-1. https://www.zalozba-unm.si/index.php/press/catalog/view/73/145/264. [COBISS.SI-ID 216766979]

15. SEDLAK, Sabina, JELENC, Marjetka. Vpliv umetne inteligence na zmanjšanje bremena mišično-skeletnih bolezni. V: BLAŽIČ, Marjan (ur.). *Celostna obravnava pacienta = Holistic approach to the patient : zbornik prispevkov = conference proceedings : 14. mednarodna znanstvena konferenca = 14th international scientific conference : Novo mesto, 14. november 2024*. Elektronska izd. Novo mesto: Založba Univerze: = University of Novo mesto Press, 2024. Str. 588-593. ISBN 978-961-6770-81-1. https://www.zalozba-unm.si/index.php/press/catalog/view/73/145/264. [COBISS.SI-ID 216766467]

16. ARTNIK, Barbara, RANFL, Martin. Oral hygiene and the use of fluoride toothpastes in adults in Slovenia in 2019. V: PETELIN, Ana (ur.). *Health of working-age and older adults : [proceedings] = Zdravje delovno aktivnih in starejših odraslih : [zbornik prispevkov z recenzijo]*. Elektronska izd. Koper: Založba Univerze na Primorskem: = University of Primorska Press, 2024. Str. 9-20. ISBN 978-961-293-397-5, ISBN 978-961-293-398-2. https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-397-5.pdf, https://doi.org/10.26493/978-961-293-397-5.9-20, DOI: 10.26493/978-961-293-397-5.9-20. [COBISS.SI-ID 218801923]
projekt: P3-0429 Slovenian Research Programme for Comprehensive Cancer Control SLORApro; financer: Slovenian Research Agency
projekt: V3-1715 Analysis of Oral Health Indicators and Oral Health Promotion of Slovene Population; financer: Slovenian Research Agency

17. DURJAVA, Anja, RANFL, Martin, ARTNIK, Barbara. Oral health-related quality of life in the adult population of Slovenia in 2019. V: PETELIN, Ana (ur.). *Health of working-age and older adults : [proceedings] = Zdravje delovno aktivnih in starejših odraslih : [zbornik prispevkov z recenzijo]*. Elektronska izd. Koper: Založba Univerze na Primorskem: = University of Primorska Press, 2024. Str. 49-56. ISBN 978-961-293-397-5, ISBN 978-961-293-398-2. https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-397-5.pdf, https://doi.org/10.26493/978-961-293-397-5.49-56, DOI: 10.26493/978-961-293-397-5.49-56. [COBISS.SI-ID 218804995]
projekt: P3-0429 Slovenian Research Programme for Comprehensive Cancer Control SLORApro; financer: Slovenian Research Agency
projekt: V3-1715 Analysis of Oral Health Indicators and Oral Health Promotion of Slovene Population; financer: Slovenian Research Agency

18. RANFL, Martin, DURJAVA, Anja, ARTNIK, Barbara. Self-assessment of the oral health of adults in Slovenia in 2019. V: PETELIN, Ana (ur.). *Health of working-age and older adults : [proceedings] = Zdravje delovno aktivnih in starejših odraslih : [zbornik prispevkov z recenzijo]*. Elektronska izd. Koper: Založba Univerze na Primorskem: = University of Primorska Press, 2024. Str. 117-124, ilustr. ISBN 978-961-293-397-5, ISBN 978-961-293-398-2. https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-397-5.pdf, https://doi.org/10.26493/978-961-293-397-5.117-124, DOI: 10.26493/978-961-293-397-5.117-124. [COBISS.SI-ID 218808579]
projekt: P3-0429 Slovenian Research Programme for Comprehensive Cancer Control SLORApro; financer: Slovenian Research Agency
projekt: V3-1715 Analysis of Oral Health Indicators and Oral Health Promotion of Slovene Population; financer: Slovenian Research Agency

19. JELENC, Marjetka, SIMONOVIĆ, Sandra. Poraba zdravil za mišično-skeletne bolezni 2017–2021. V: GRIVEC, Malči (ur.). *Izzivi globalizacije in družbeno-ekonomsko okolje EU : zbornik prispevkov : 12. mednarodna znanstvena konferenca : Novo mesto, 18. maj 2023 = Globalisation Challenges and the Social-Economic Environment of the EU : Conference Proceedings : 12th International Scientific Conference : [Novo mesto, 18. May 2023]*. Elektronska izd. V Novem mestu; = Novo mesto: Založba Univerze: = University Press, 2024. Str. 259-265, ilustr. ISBN 978-961-6770-71-2. https://www.zalozba-unm.si/index.php/press/catalog/book/66. [COBISS.SI-ID 196696835]

20. JELENC, Marjetka. Zmanjševanje neenakosti na področju raka v Evropski uniji. V: GRIVEC, Malči (ur.). *Izzivi globalizacije in družbeno-ekonomsko okolje EU : zbornik prispevkov : 13. mednarodna znanstvena konferenca : Novo mesto, 16. maj 2024 = Globalisation Challenges and the Social-Economic Environment of the EU : conference proceedings : 13th international scientific conference : [Novo mesto, 16. May 2024]*. Elektronska izd. Novo mesto: Založba Univerze, 2024. Str. 225-229. ISBN 978-961-6770-79-8. https://www.zalozba-unm.si/index.php/press/catalog/book/72. [COBISS.SI-ID 222983171]

21. KREFT, Nataša, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja, GABROVEC, Branko. Exergaming pri pacientih s srčnim popuščanjem : pregled literature = Exergaming in patients with heart failure : literature review. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 129-136. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 210586371]

22. MUŠIČ, Simona, TERČELJ, Mila, JEVŠNIK PODLESNIK, Mojca. Izboljšanje prehranske oskrbe starejših odraslih z načeli varne hrane = Improving the nutritional care of older adults through food safety principles. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih*

prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 39-49. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 209919491]

23. KEBLER, Ines, SKAZA, Alenka, KUKEC, Andreja, MIKUŽ, Anja. Legioneloze in okoljski dejavniki v Sloveniji = Legionellosis and environmental factors in Slovenia. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 344-355. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 210370051]

24. SEKULIĆ, Stella, DORNIK, Katja. Narativni pregled disfagije in depresije pri geriatričnih hospitaliziranih bolnikih = A narrative review of dysphagia and depression in geriatric hospitalized patients. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 51-58. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 209922051]

25. CRNKOVIČ, Nuša, HORVAT, Janja, MAKIVIĆ, Irena, SELAK, Špela. Nasilje nad starejšimi odraslimi osebami : sistematični pregled literature = Elder abuse : systematic literature review. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 19-38. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 209913603]

26. MIKUŽ, Anja, SKAZA, Alenka, KEBLER, Ines, NEMEC HERKESS, Severin, TOMINŠEK, Vesna, TAVČAR, Tina, PELKO, Alenka. Oslovski kašelj v celjski regiji v obdobju med januarjem 2023 in aprilom 2024 – prikaz primerov = Pertussis (whooping cough) in the Celje region during the period between january 2023 and april 2024 – review of the cases. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 362-371. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 210370307]

27. HRŽENJAK, Vesna, KUKEC, Andreja, STANIMIROVIĆ, Dalibor, ERŽEN, Ivan. Pristopi in metodologije preučevanja vpliva UFP na zdravje = Approaches and methodologies for studying the impact of UFP on health. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 409-420. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 210747907]

28. RANT, Živa, STANIMIROVIĆ, Dalibor. Rešitev eRecept : pogled skozi prizmo koristi za pacienta in dodane vrednosti za zdravstveni sistem = The ePrescription solution : a view through the prism of benefits for the patient and added value for the healthcare system. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 281-288. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 210369283]

29. KOSTNAPFEL, Tatja, SIMONOVIČ, Zoran, JUDER KOGLER, Martina, KOROŠEC, Aleš, ŠUBELJ, Maja, MOZETIČ, Matija. Trend rasti predpisovanja antibiotikov po epidemiji Covida-19 v Sloveniji = Increase of the prescription of antibiotics after Covid-19 epidemic in Slovenia. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 335-343. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 210746883]

30. POLAJŽER, Alja, VRDELJA, Mitja. Uokvirjenje zdravstvenih informacij na Facebooku = Framing health information on Facebook. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 197-206. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 210745859]

31. TÖRNAR, Mihaela, ŽAGAR, Janina. Uporaba informacijskokomunikacijske tehnologije (IKT) kot podpore pri oskrbi starejših – narativni pregled literature = The use of information and communication technologies (ICT) to support the care for the elderly – a narrative literature review. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 69-83. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 210744835]
32. TOMAŽIN, Katja, ZUPAN, Zala, KNIFIC, Tjaša, DOLENC, Maja. vAdBeCeDa® izboljša nadzor in upravljanje drže ter ravnotežja starejših odraslih = The vAdBeCeDa® program improves postural stability in older adults. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 59-68. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 210744323]
33. SIMONOVIČ, Zoran, JUDER KOGLER, Martina, JORDAN-MARKOČIČ, Ondina, RUPNIK, Špela. Vpliv pandemije covida-19 na izvajanje nekaterih cepljenj in obravnavo potnikov na NIJZ = The impact of the Covid-19 pandemic on the administration of specific vaccinations and pre-travel consultations at the National institute of public health (NIJZ). V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 356-361. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 210747139]
34. GALIČIČ, An, KRANJEC, Natalija, ROŽANEC, Jan, STEYER, Andrej. Vzpostavitev epidemiološkega spremljanja povzročiteljev nalezljivih bolezni v odpadni vodi v Sloveniji = The implementation of epidemiological wastewater surveillance of communicable disease agents in Slovenia. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 327-334. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 210583043]
35. ZORMAN, Lidija, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja. Mnenja operacijskih zdravstvenih delavcev o uporabi umetne inteligence in njenem vključevanju v operacijsko dvorano. V: LUŠTEK, Barbara (ur.). *Napredne tehnologije v perioperativni zdravstveni negi: integracija robotike in umetne inteligence v izobraževanje in klinično prakso : zbornik XLIV : Grand hotel Primus, Ptuj Ptuj, 22. 11. in 23. 11. 2024*. 1. izd. Ljubljana: Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti, 2024. Str. 21-30, ilustr. ISBN 978-961-6856-17-1. [COBISS.SI-ID 222552067]
36. SOČAN, Maja, PROSENC, Katarina. Epidemiologija in spremljanje respiratornega sincicijskega virusa v pre- in postpandemijskem obdobju = Epidemiology and surveillance of respiratory syncytial virus in pre- and post-pandemic period. V: ROŽIČ, Mojca (ur.), MRVIČ, Tatjana (ur.), KRIVEC, Uroš (ur.). *Okužba z RSV : nova spoznanja in preboji : strokovno izobraževanje*. Ljubljana: Združenje za infektologijo pri SZD, 2024. Str. 12-17. ISBN 978-961-96366-2-6. [COBISS.SI-ID 213965827]
37. VIDOVIČ, Maruška. Antropologija in preventivna medicina. V: STANOJEVIĆ-JERKOVIĆ, Olivera (ur.), et al. *Sekcija za preventivno medicino: včeraj, danes, jutri : knjiga prispevkov ob obeležitvi 50-letnice Sekcije za preventivno medicino Slovenskega zdravniškega društva*. Ljubljana: Sekcija za preventivno medicino, Slovensko zdravniško društvo, 2024. Str. 97-99, ilustr. ISBN 978-961-7092-70-7. https://www.spm.si/wp-content/uploads/2024/12/ZBORNIK-KONCNO-za-splet-2.pdf. [COBISS.SI-ID 218312707]
38. HRŽENJAK, Vesna, BLAZNIK, Urška, HOJS, Ana, MILJAVAC, Bonia, PIRNAT, Nina, POHAR, Majda, URŠIČ, Simona. Higiena, zdravstvena ekologija in okoljska epidemiologija pomembno prispevajo k preprečevanju bolezni in ohranjanju zdravja. V: STANOJEVIĆ-JERKOVIĆ, Olivera (ur.), et al. *Sekcija za preventivno medicino: včeraj, danes, jutri : knjiga prispevkov ob obeležitvi 50-letnice Sekcije za preventivno medicino Slovenskega zdravniškega društva*. Ljubljana: Sekcija za preventivno medicino, Slovensko zdravniško društvo, 2024. Str. 81-87. ISBN 978-961-7092-70-7. [COBISS.SI-ID 218689027]
39. LESKOVŠEK, Evita. Javnozdravstveni vidiki obravnave ranljivih skupin prebivalstva. V: STANOJEVIĆ-JERKOVIĆ, Olivera (ur.), et al. *Sekcija za preventivno medicino: včeraj, danes, jutri : knjiga prispevkov ob obeležitvi 50-letnice Sekcije za preventivno medicino Slovenskega zdravniškega društva*. Ljubljana: Sekcija za preventivno medicino, Slovensko zdravniško društvo, 2024. Str. 93-96. ISBN 978-961-7092-70-7. [COBISS.SI-ID 218692099]

40. VINKO, Matej, TOMŠIČ, Sonja. Novi izzivi in nove priložnosti za prihodnost javnega zdravja – gradimo na 50 letih izkušenj Sekcije za preventivno medicino. V: STANOJEVIĆ-JERKOVIĆ, Olivera (ur.), et al. *Sekcija za preventivno medicino: včeraj, danes, jutri : knjiga prispevkov ob obeležitvi 50-letnice Sekcije za preventivno medicino Slovenskega zdravniškega društva*. Ljubljana: Sekcija za preventivno medicino, Slovensko zdravniško društvo, 2024. Str. 45-47. ISBN 978-961-7092-70-7. [COBISS.SI-ID 218688003]
41. ARTNIK, Barbara, RANFL, Martin. Preventiva na področju ustnega zdravja v Sloveniji. V: STANOJEVIĆ-JERKOVIĆ, Olivera (ur.), et al. *Sekcija za preventivno medicino: včeraj, danes, jutri : knjiga prispevkov ob obeležitvi 50-letnice Sekcije za preventivno medicino Slovenskega zdravniškega društva*. Ljubljana: Sekcija za preventivno medicino, Slovensko zdravniško društvo, 2024. Str. 89-92. ISBN 978-961-7092-70-7. [COBISS.SI-ID 218691075]
42. KRAIGHER, Alenka, SIMONOVIČ, Zoran. Razvoj in delovanje potovalne medicine v okviru Sekcije za preventivno medicino. V: STANOJEVIĆ-JERKOVIĆ, Olivera (ur.), et al. *Sekcija za preventivno medicino: včeraj, danes, jutri : knjiga prispevkov ob obeležitvi 50-letnice Sekcije za preventivno medicino Slovenskega zdravniškega društva*. Ljubljana: Sekcija za preventivno medicino, Slovensko zdravniško društvo, 2024. Str. 25-28. ISBN 978-961-7092-70-7. [COBISS.SI-ID 218685443]
43. KOSTNAPFEL, Tatja. Razvoj spremljanja porabe predpisanih zdravil. V: STANOJEVIĆ-JERKOVIĆ, Olivera (ur.), et al. *Sekcija za preventivno medicino: včeraj, danes, jutri : knjiga prispevkov ob obeležitvi 50-letnice Sekcije za preventivno medicino Slovenskega zdravniškega društva*. Ljubljana: Sekcija za preventivno medicino, Slovensko zdravniško društvo, 2024. Str. 101-104. ISBN 978-961-7092-70-7. [COBISS.SI-ID 218692611]
44. STANOJEVIĆ-JERKOVIĆ, Olivera. Sekcija za preventivno medicino - včeraj, danes, jutri. V: STANOJEVIĆ-JERKOVIĆ, Olivera (ur.), et al. *Sekcija za preventivno medicino: včeraj, danes, jutri : knjiga prispevkov ob obeležitvi 50-letnice Sekcije za preventivno medicino Slovenskega zdravniškega društva*. Ljubljana: Sekcija za preventivno medicino, Slovensko zdravniško društvo, 2024. Str. 5-7. ISBN 978-961-7092-70-7. [COBISS.SI-ID 218683907]
45. CARLI, Tanja. Skupna skrb za javno zdravje : most med Strokovno skupino specializantov javnega zdravja in Sekcijo za preventivno medicino. V: STANOJEVIĆ-JERKOVIĆ, Olivera (ur.), et al. *Sekcija za preventivno medicino: včeraj, danes, jutri : knjiga prispevkov ob obeležitvi 50-letnice Sekcije za preventivno medicino Slovenskega zdravniškega društva*. Ljubljana: Sekcija za preventivno medicino, Slovensko zdravniško društvo, 2024. Str. 41-43. ISBN 978-961-7092-70-7. [COBISS.SI-ID 218687491]
46. ALBREHT, Tit. Sodelovanje Sekcije za preventivno medicino v mednarodnem okolju – vključitev in aktivno sodelovanje v European Public Health Association (EUPHA). V: STANOJEVIĆ-JERKOVIĆ, Olivera (ur.), et al. *Sekcija za preventivno medicino: včeraj, danes, jutri : knjiga prispevkov ob obeležitvi 50-letnice Sekcije za preventivno medicino Slovenskega zdravniškega društva*. Ljubljana: Sekcija za preventivno medicino, Slovensko zdravniško društvo, 2024. Str. 29-31. ISBN 978-961-7092-70-7. [COBISS.SI-ID 218686723]
47. ERŽEN, Ivan. Sodobni izzivi na področju javnega zdravja v povezavi z izobraževanjem in usposabljanjem. V: STANOJEVIĆ-JERKOVIĆ, Olivera (ur.), et al. *Sekcija za preventivno medicino: včeraj, danes, jutri : knjiga prispevkov ob obeležitvi 50-letnice Sekcije za preventivno medicino Slovenskega zdravniškega društva*. Ljubljana: Sekcija za preventivno medicino, Slovensko zdravniško društvo, 2024. Str. 17-19. ISBN 978-961-7092-70-7. [COBISS.SI-ID 218684419]
48. GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca. Strokovni svet za javno zdravje pri Slovenskem zdravniškem društvu. V: STANOJEVIĆ-JERKOVIĆ, Olivera (ur.), et al. *Sekcija za preventivno medicino: včeraj, danes, jutri : knjiga prispevkov ob obeležitvi 50-letnice Sekcije za preventivno medicino Slovenskega zdravniškega društva*. Ljubljana: Sekcija za preventivno medicino, Slovensko zdravniško društvo, 2024. Str. 33-39. ISBN 978-961-7092-70-7. [COBISS.SI-ID 218687235]
49. JAN, Zala, KOPRIVNIKAR, Helena, ZUPANIČ, Tina. Cigarette smoking and use of electronic cigarettesand heated tobacco products among pre-school teachers in Slovenia. V: KRALJ-IGLIČ, Veronika (ur.), ISTILEULOVA, Yelena (ur.), ROMOLO, Anna (ur.). *Socratic Lectures : 11th international symposium, Ljubljana, 8. June 2024 : peer reviewed proceedings*. 1st digital ed. Ljubljana: University of Ljubljana Press, 2024. Str. 31-40, ilustr. ISBN 978-961-297-383-4. https://ebooks.uni-lj.si/ZalozbaUL/catalog/view/621/995/10521. [COBISS.SI-ID 207058691]
50. FURLAN, Lea, ŠMARČAN, Vesna, GABROVEC, Branko. Podpora strokovnim delavcem za preprečevanje zasvojenosti od prepovedanih drog pri mladostnikih = Empowering professionals in the field of addiction prevention among young people. V: KREFT TOMAN, Ina (ur.), BREZNIK, Eva (ur.), HABE, Damjan (ur.). *Sodobni izzivi dela z mladimi iz ranljivih skupin : 4. mednarodna konferenca Mladinskega doma Jarše : konferenčni zbornik : 7. do 9. junij 2024 = Contemporary Challenges of Working with At-risk Youth : The Jarše Youth Home 4th International Conference : conference proceedings : 7 - 9 June 2024*. 1. izd. Ljubljana: SC Mladinski dom Jarše: = Jarše Youth Home, 2024. Str. 178-188, ilustr. ISBN 978-961-94860-4-7. https://konferenca.mdj.si/zbornik2024.pdf. [COBISS.SI-ID 199015171]

Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci (vabljeno predavanje) (7)

1. GABROVEC, Branko. Varnostna kultura v zdravstvenih organizacijah. V: DVOJMOČ, Miha (ur.), LOBNIKAR, Branko (ur.). *1. konferenca Celovito zagotavljanje varnosti v organizacijah : varnost in zdravstvene institucije : zbornik povzetkov : [Maribor, 11. september 2024]*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba; Ljubljana: Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, 2024. Str. [6]. ISBN 978-961-286-896-3. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/904/1324/4373. [COBISS.SI-ID 207927043]
2. KORITNIK, Tom, VEDLIN, Vid, JANKO, Tea, BOLJEŠIĆ, Maja, MIOČ, Verica, JURŠA, Tatjana, KRIŽANEC, Boštjan, KRANJEC, Natalija, GALIČIČ, An, CERAR KIŠEK, Tjaša, STEYER, Andrej. Epidemiološko spremljanje SARS-CoV-2 v odpadnih vodah v Sloveniji. V: KUŠAR, Darja (ur.), JAMNIKAR CIGLENEČKI, Urška (ur.). *9. kongres Slovenskega mikrobiološkega društva : knjiga povzetkov : 14.–16. februar 2024*. Ljubljana: Slovensko mikrobiološko društvo, 2024. Str. 66. ISBN 978-961-96562-0-4. http://knjiznica.vf.uni-lj.si/PortalGenerator/Document.aspx?id=420. [COBISS.SI-ID 186560515]
3. PERHARIČ, Lucija. Etnotoksikologija- srčika moje poklicne poti = Ethnotoxicology – the pith of my professional path. V: SOLLNER DOLENC, Marija (ur.), MILOŠEV TUŠEVLJAK, Smiljana (ur.). *Izzivi in pasti kajenja tobaka in povezanih izdelkov = Challenges and traps of tobacco smoking and related products : 7. kongres Slovenskega toksikološkega društva : Ljubljana, 5. 11. 2024 : [zbornik povzetkov]*. Spletna izd. Ljubljana: Slovensko toksikološko društvo, 2024. Str. 21-22. ISBN 978-961-91445-7-2. https://www.tox.si/wp-content/uploads/2024/11/Zbornik-7-SloTox-kongres-2024.pdf. [COBISS.SI-ID 214005251]
4. ČAKŠ, Tomaž. Mehanizmi zasvojenosti z nikotinom in pomoč pri opuščanju = Mechanisms of nicotine addiction and assistance in quitting. V: SOLLNER DOLENC, Marija (ur.), MILOŠEV TUŠEVLJAK, Smiljana (ur.). *Izzivi in pasti kajenja tobaka in povezanih izdelkov = Challenges and traps of tobacco smoking and related products : 7. kongres Slovenskega toksikološkega društva : Ljubljana, 5. 11. 2024 : [zbornik povzetkov]*. Spletna izd. Ljubljana: Slovensko toksikološko društvo, 2024. Str. 24-25. ISBN 978-961-91445-7-2. https://www.tox.si/wp-content/uploads/2024/11/Zbornik-7-SloTox-kongres-2024.pdf. [COBISS.SI-ID 214002435]
5. KOPRIVNIKAR, Helena, ZUPANIČ, Tina, REHBERGER, Maruša, LAVTAR, Darja. Novi tobačni in nikotinski izdelki v Sloveniji = New tobacco and nicotine products in Slovenia. V: SOLLNER DOLENC, Marija (ur.), MILOŠEV TUŠEVLJAK, Smiljana (ur.). *Izzivi in pasti kajenja tobaka in povezanih izdelkov = Challenges and traps of tobacco smoking and related products : 7. kongres Slovenskega toksikološkega društva : Ljubljana, 5. 11. 2024 : [zbornik povzetkov]*. Spletna izd. Ljubljana: Slovensko toksikološko društvo, 2024. Str. 10-11. ISBN 978-961-91445-7-2. https://www.tox.si/wp-content/uploads/2024/11/Zbornik-7-SloTox-kongres-2024.pdf. [COBISS.SI-ID 214003459]
6. VIDMAR, Judita, NOVAK ŠUBARA, Tatjana, STARIHA, Karmen. Aktualni trendi varovanja in krepitve duševnega zdravja na delovnem mestu = Current trends in protecting and promoting mental health at work. V: PETELIN, Ana (ur.). *Zdravje delovno aktivnih in starejših odraslih : 7. znanstvena in strokovna konferenca z mednarodno udeležbo : [Izola, 19. in 20. september 2024] : zbornik povzetkov z recenzijo = Health of Working-Age and Older Adults : 7th scientific and professional international conference : [Izola, 19th and 20th September 2024] : book of abstracts*. Brezplačna elektronska izd. Koper: Založba Univerze na Primorskem: = University of Primorska Press, 2024. Str. 26-27. ISBN 978-961-293-369-2, ISBN 978-961-293-370-8. https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-369-2.pdf. [COBISS.SI-ID 208653827]
7. LOGAR ČUČEK, Marjeta. Uporaba umetne inteligence na področju zdravja delovno aktivnih in starejših odraslih = The use of artificial intelligence in the field of health for working-age adults and older adults. V: PETELIN, Ana (ur.). *Zdravje delovno aktivnih in starejših odraslih : 7. znanstvena in strokovna konferenca z mednarodno udeležbo : [Izola, 19. in 20. september 2024] : zbornik povzetkov z recenzijo = Health of Working-Age and Older Adults : 7th scientific and professional international conference : [Izola, 19th and 20th September 2024] : book of abstracts*. Brezplačna elektronska izd. Koper: Založba Univerze na Primorskem: = University of Primorska Press, 2024. Str. 54-55. ISBN 978-961-293-369-2, ISBN 978-961-293-370-8. https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-369-2.pdf. [COBISS.SI-ID 221388547]

Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci (114)

1. DVOJMOČ, Miha, SOTLAR, Andrej, LOBNIKAR, Branko, KUBALE, Valentina, GABROVEC, Branko, VRDELJA, Mitja. Ocena stanja na področju korporativne varnosti v zdravstvenih institucijah skozi prizmo koncepta »Eno zdravje«. V: DVOJMOČ, Miha (ur.), LOBNIKAR, Branko (ur.). *1. konferenca Celovito zagotavljanje varnosti v organizacijah : varnost in zdravstvene institucije : zbornik povzetkov : [Maribor, 11. september 2024]*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba; Ljubljana: Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, 2024. Str. [4]-5. ISBN 978-961-286-896-3. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/904/1324/4373. [COBISS.SI-ID 207953667]
2. LOBNIKAR, Branko, PRISLAN MIHELIČ, Kaja, GABROVEC, Branko. Vpliv nasilnega vedenja na kakovost in zavzetost dela zaposlenih v zdravstveni negi – ugotovitve fokusne skupine. V: DVOJMOČ, Miha (ur.), LOBNIKAR, Branko (ur.). *1. konferenca Celovito zagotavljanje varnosti v organizacijah : varnost in zdravstvene institucije : zbornik povzetkov*

: [Maribor, 11. september 2024]. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba; Ljubljana: Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, 2024. Str. [14]-15. ISBN 978-961-286-896-3. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/904/1324/4373. [COBISS.SI-ID 207956483]

3. BERZELAK, Jernej, REHBERGER, Maruša, LAVTAR, Darja. Automated identification of potential interviewer-related errors in national face-to-face and mixed-mode surveys. V: *11th European Conference on Quality in Official Statistics (Q2024), Estoril, Portugal, 4 - 7 June 2024.* Estoril: Instituto Nacional de Estatistica, 2024. Str. 310. https://drive.google.com/file/d/1BlxIb80Vth4ono1gdgY289t4_FMxB-J9/view. [COBISS.SI-ID 214033411]

4. REHBERGER, Maruša, LAVTAR, Darja, BERZELAK, Jernej. Can(non)probability online panels compensate national cross-sectional mixed- mode survey?. V: *11th European Conference on Quality in Official Statistics (Q2024), Estoril, Portugal, 4 - 7 June 2024.* Estoril: Instituto Nacional de Estatistica, 2024. Str. 288. https://drive.google.com/file/d/1BlxIb80Vth4ono1gdgY289t4_FMxB-J9/view. [COBISS.SI-ID 214034179]

5. KOPRIVNIKAR, Helena. Novi tobačni in nikotinski izdelki v Sloveniji. V: *16. posvet Kemijska varnost za vse : Brdo pri Kranju, 12. 11. 2024*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo: Nacionalni inštitut za javno zdravje: Ministrstvo za zdravje, Urad Republike Slovenije za kemikalije, 2024. Str. 1-6, ilustr. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/11/Kemijska-varnost_12-11-2024_Koprivnikar.pdf. [COBISS.SI-ID 216778499]

6. HRŽENJAK, Vesna. Zdravstvena tveganja povezana z barvami za tetoviranje. V: *16. posvet Kemijska varnost za vse : Brdo pri Kranju, 12. 11. 2024*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo: Nacionalni inštitut za javno zdravje: Ministrstvo za zdravje, Urad Republike Slovenije za kemikalije, 2024. Str. 1-21, ilustr. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/11/Viher-Hzenjak-Zdravstvena-tveganja-povezana-z-barvami-za-tetoviranje-%E2%80%93-kopija.pdf. [COBISS.SI-ID 216779779]

7. GOLJA, Viviana, JUTRAŽ, Anja, KROŠEL, Matjaž, KUKEC, Andreja, POHAR, Majda, REJC, Tanja, VIDIC MALOVRH, Tjaša, ŠÖMEN JOKSIĆ, Agnes, URŠIČ, Simona, NADRAH, Peter. Vpliv gradbenih materialov na onesnaženje notranjega zraka. V: *16. posvet Kemijska varnost za vse : Brdo pri Kranju, 12. 11. 2024*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo: Nacionalni inštitut za javno zdravje: Ministrstvo za zdravje, Urad Republike Slovenije za kemikalije, 2024. Str. 1-25, ilustr. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/11/Vpliv-gradbenih-materialov-na-osnesnazenje-notranjega-zraka-NIJZ.pdf. [COBISS.SI-ID 216781571]

8. ŠUKLJE ERJAVEC, Ina, BACKOVIĆ JURIČAN, Andrea, KOZAMERNIK, Jana, KNIFIC, Tjaša. Integrating public health expertise to support green space planning by promoting active lifestyles in Slovenia. V: *2024 HEPA Europe Conference : Optimising health-enhancing physical activity : the importance of inclusion : abstract supplement*. Oxford: Oxford University Press, 2024. Str. ii106. European journal of public health (Online), vol. 34, suppl. 2. ISSN 1464-360X. https://doi.org/10.1093/eurpub/ckac095.116, DOI: 10.1093/eurpub/ckac095.116. [COBISS.SI-ID 210083587]

9. OŽBOLT, Petra, BACKOVIĆ JURIČAN, Andrea, KRIŽMAN MIKLAVČIČ, Janja. S02-3 : Slovenian approach to enhance physical activity among vulnerable populations. V: *2024 HEPA Europe Conference : Optimising health-enhancing physical activity : the importance of inclusion : abstract supplement*. Oxford: Oxford University Press, 2024. Str. ii82-ii83. European journal of public health (Online), vol. 34, suppl. 2. ISSN 1464-360X. https://doi.org/10.1093/eurpub/ckae114.204, DOI: 10.1093/eurpub/ckae114.204. [COBISS.SI-ID 215879427]

10. DVOJMOČ, Miha, SOTLAR, Andrej, LOBNIKAR, Branko, KUBALE, Valentina, GABROVEC, Branko, VRDELJA, Mitja. »One health« in korporativna varnost. V: MODIC, Maja (ur.), et al. *25. dnevi varstvoslovja, Portorož, 12. in 13. junij 2024 : zbornik povzetkov*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba; Ljubljana: Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, 2024. Str. 32. ISBN 978-961-286-868-0. https://doi.org/10.18690/um.fvv.5.2024. [COBISS.SI-ID 198750211]

11. ŠVAB, Vesna, CRNKOVIČ, Nuša, LOBNIKAR, Branko. Razvoj modela forenzičnega psihiatričnega sistema za mladoletnike v Sloveniji. V: MODIC, Maja (ur.), et al. *25. dnevi varstvoslovja, Portorož, 12. in 13. junij 2024 : zbornik povzetkov*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba; Ljubljana: Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, 2024. Str. 71. ISBN 978-961-286-868-0. https://doi.org/10.18690/um.fvv.5.2024. [COBISS.SI-ID 198819587]

12. TRKOV, Marija, KORITNIK, Tom, GREGORIČ, Jelka, MIOČ, Verica, PIRŠ, Mateja, BERCE, Ingrid, KOTNIK, Eva, RAVNIK, Mateja, PETROVIČ, Živa, JURIŠEVIČ DODIČ, Anamarija, JEVERICA, Samo, ŠTRUMBELJ, Iztok, GRILC, Eva, BOLJEŠIĆ, Maja, CERAR KIŠEK, Tjaša, STEYER, Andrej. Molecular characterisation of O157, O26 and O103 Shiga toxin-producing Escherichia coli (STEC) Slovenian isolates using whole genome sequencing. V: *34th Congress of the European Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases : Barcelona, 27-30 April 2024*. Barcelona: ESCMID Global. 2024, str. 2354, ilustr. https://elibrary.escmid.org/. [COBISS.SI-ID 221683203]

13. TRKOV, Marija, KORITNIK, Tom, MIOČ, Verica, PAPIĆ, Bojan, PIRŠ, Mateja, KOTNIK, Eva, PETROVIČ, Živa, TODOROVIĆ, Aleksandar, RAVNIK, Mateja, JEVERICA, Samo, JURIŠEVIČ DODIČ, Anamarija, BERCE, Ingrid, GRILC, Eva, GREGORIČ, Jelka, JANKO, Tea, CERAR KIŠEK, Tjaša, STEYER, Andrej. Whole genome sequencing-based microbiological investigation of a nationwide outbreak of Salmonella enteritidis linked to steak tartare. V: *34th*

Congress of the European Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases : Barcelona, 27-30 April 2024. Barcelona: ESCMID Global. 2024, str. 1342, ilustr. https://elibrary.escmid.org/. [COBISS.SI-ID 221712643]

14. SIMONOVIĆ, Sandra, JUDER KOGLER, Martina, SIMONOVIČ, Zoran, SOČAN, Maja. Epidemiology of legionellosis in Slovenia between 2017 and 2023. V: KOCIĆ, Biljana (ur.). *56th Days of preventive medicine international congress : 124 years of Pasteur Institute Niš : 24-27. september 2024. Niš, Serbia : book of abstracts*. Niš: Public health institute, 2024. Str. 108. ISBN 978-86-900283-5-1. http://izjz-nis.org.rs/daniprevmed/24/Zbornik%20rezimea%2056%20DPM.pdf. [COBISS.SI-ID 215002627]

15. KEBLER, Ines, SKAZA, Alenka, MIKUŽ, Anja, SIMONOVIČ, Zoran. Legionellosis from 2015 to 2019 in the Celje regional unit. V: KOCIĆ, Biljana (ur.). *56th Days of preventive medicine international congress : 124 years of Pasteur Institute Niš : 24-27. september 2024. Niš, Serbia : book of abstracts*. Niš: Public health institute, 2024. Str. 109. ISBN 978-86-900283-5-1. http://izjz-nis.org.rs/daniprevmed/24/Zbornik%20rezimea%2056%20DPM.pdf. [COBISS.SI-ID 214987011]

16. MIKUŽ, Anja, SKAZA, Alenka, KEBLER, Ines, NEMEC HERKESS, Severin, TOMINŠEK, Vesna, TAVČAR, Tina, PELKO, Alenka. Pertussis (whooping cough) in the Celje region during the period between january 2024 and june 2024 - review of the cases. V: KOCIĆ, Biljana (ur.). *56th Days of preventive medicine international congress : 124 years of Pasteur Institute Niš : 24-27. september 2024. Niš, Serbia : book of abstracts*. Niš: Public health institute, 2024. Str. 114. ISBN 978-86-900283-5-1. http://izjz-nis.org.rs/daniprevmed/24/Zbornik%20rezimea%2056%20DPM.pdf. [COBISS.SI-ID 215000067]

17. ZAVERLA, Tea, BACKOVIĆ JURIČAN, Andrea, VAUHNIK, Renata. Poznavanje gibalne pismenosti pri slovenskih fizioterapevtih. V: GRAPAR ŽARGI, Tina (ur.), KOVAČIČ, Tine (ur.). *70 let v gibanju - tradicija napredka = 70 years in motion - a tradition of progress : 20. kongres fizioterapevtov Slovenije = 20. Congress of Slovenian Physiotherapists : zbornik povzetkov = book of abstracts : Portorož, 7.11. - 9.11.2024*. Elektronska izd. Ljubljana: Združenje fizioterapevtov Slovenije, 2024. Str. 12-13. Fizioterapija, letn. 32, supl. 1. ISBN 978-961-96104-2-8. ISSN 2536-2682. https://physio.si/wp-content/uploads/2024/12/Zbornik-povzetkov_2024-Final-CIP.pdf. [COBISS.SI-ID 218447619]

18. PETRIČ, Maja, ZALETEL-KRAGELJ, Lijana, VAUHNIK, Renata. Učinek hatha joge, stopnjevane po načelih stabilizacijske vadbe, na izboljšanje vzdržljivosti in raztegljivosti mišic trupa pri zdravih odraslih : predstavitev rezultatov doktorskega dela. V: GRAPAR ŽARGI, Tina (ur.), KOVAČIČ, Tine (ur.). *70 let v gibanju - tradicija napredka = 70 years in motion - a tradition of progress : 20. kongres fizioterapevtov Slovenije = 20. Congress of Slovenian Physiotherapists : zbornik povzetkov = book of abstracts : Portorož, 7.11. - 9.11.2024*. Elektronska izd. Ljubljana: Združenje fizioterapevtov Slovenije, 2024. Str. 37-38. Fizioterapija, letn. 32, supl. 1. ISBN 978-961-96104-2-8. ISSN 2536-2682. https://physio.si/wp-content/uploads/2024/12/Zbornik-povzetkov_2024-Final-CIP.pdf. [COBISS.SI-ID 218565891]

19. STOPNIŠEK, Nejc, ASANOVIC, Dunja, JARČIČ, Maša, RUPNIK, Maja. Is growth of clostridioides difficile limited to the host?. V: RUPNIK, Maja (ur.), JANEŽIČ, Sandra (ur.). *8th International C. difficile Symposium : 17th to 19th, Bled : abstract book*. 8th International C. Difficile Symposium. Bled, 2024. Maribor: Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, 2024. Str. 130. ISBN 978-961-6148-24-5. https://www.icds.si/wp-content/uploads/2024/10/2024-09-ICDS-zbornik-prispevkov-170x235_Compress_cip.pdf. [COBISS.SI-ID 210099459]

20. JANEŽIČ, Sandra, JARČIČ, Maša, GRILC, Eva, RUPNIK, Maja. Molecular epidemiology of clostridioides difficile in Slovenia, 2022 and 2023. V: RUPNIK, Maja (ur.), JANEŽIČ, Sandra (ur.). *8th International C. difficile Symposium : 17th to 19th, Bled : abstract book*. 8th International C. Difficile Symposium. Bled, 2024. Maribor: Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, 2024. Str. 124. ISBN 978-961-6148-24-5. https://www.icds.si/wp-content/uploads/2024/10/2024-09-ICDS-zbornik-prispevkov-170x235_Compress_cip.pdf. [COBISS.SI-ID 210096643]

21. CARLI, Tanja, KOŠNIK, Mitja, LOCATELLI, Igor, BEVK, Danilo, KUKEC, Andreja. High prevalence of severe systemic allergic reaction to bee venom among Slovenian beekeepers: a pilot study. V: KOŠNIK, Mitja (ur.). *8th Slovenian Pneumology, Allergology and Immunology Congress : April 18-19 2024, Four Points by Sheraton Ljubljana Mons*. 1st online ed. Golnik: Slovenian Respiratory Society, 2024. Str. 122. ISBN 978-961-95041-7-8. https://www.zps-slo.si/wp-content/uploads/2024/05/8th-slovenian-pneumology-allergology-and-immunology-congress-publication.pdf. [COBISS.SI-ID 199819779]

22. TRKOV, Marija, KORITNIK, Tom, MIOČ, Verica, PAPIĆ, Bojan, PIRŠ, Mateja, KOTNIK, Eva, PETROVIČ, Živa, TODOROVIĆ, Aleksandar, RAVNIK, Mateja, JEVERICA, Samo, JURIŠEVIČ DODIČ, Anamarija, BERCE, Ingrid, GRILC, Eva, CERAR KIŠEK, Tjaša, STEYER, Andrej. Nacionalno spremljanje nekaterih povzročiteljev zoonoz s sekvenciranjem celotnih genomov. V: KUŠAR, Darja (ur.), JAMNIKAR CIGLENEČKI, Urška (ur.). *9. kongres Slovenskega mikrobiološkega društva : knjiga povzetkov : 14.–16. februar 2024*. Ljubljana: Slovensko mikrobiološko društvo, 2024. Str. 49. ISBN 978-961-96562-0-4. http://knjiznica.vf.uni-lj.si/PortalGenerator/Document.aspx?id=420. [COBISS.SI-ID 186513923]

23. KUGLER, Saša, REHBERGER, Maruša, BLAZNIK, Urška, KOROŠEC, Aleš, ZALETEL, Metka, OBLAK, Adrijana, GABERŠČEK, Simona, ZALETEL, Katja, ERŽEN, Ivan. Exploring the relationship between iodine and salt consumption in adult population of Slovenia. V: *9th International Congress of Nutritionists : book of abstracts : November 21-23, 2024, Zagreb hotel Westin*. Zagreb: Croatian Federation of Nutrition Associations, 2024. Str. 111. https://congress-nutrition.org/wp-content/uploads/2024/12/ICN-2024-Book-of-Abstracts.pdf. [COBISS.SI-ID 222972419]
24. PERHARIČ, Lucija, ARNUŠ, Lovro, FRAS, Domen, MEHIKIĆ, Darko, ŠKRK, Nadja, BLAGOJEVIĆ, Marina. Slovenian surveillance of buckwheat foodstuffs contamination with tropane alkaloids. V: MALLY, Angela (ur.). *Abstracts of the 58th Congress of the European Societies of Toxicology : Toxicology – a quest for safer chemicals and medicines, Copenhagen, Denmark, 8 –11 September 2024 : (EUROTOX 2024)*. 58th Congress of the European Societies of Toxicology, Toxicology - a quest for safer chemicals and medicines, Copenhagen, Denmark, 8 –11 September 2024. Amsterdam [etc.]: Elsevier, 2024. Str. s290. Toxicology letters, Vol. 399, Suppl. 2. ISSN 0378-4274. https://www.eurotox2024.com/wp-content/uploads/EUROTOX-2024- Abstract-book.pdf, DOI: 10.1016/j.toxlet.2024.07.697. [COBISS.SI-ID 208164867]
25. DOLNIČAR, Vesna, BERZELAK, Jernej, HVALIČ TOUZERY, Simona. Integrating perceived psychosocial outcomes in the assessment of telecare acceptance among Slovenian informal carers of older people. V: *Ageing in a transforming world : 27th Nordic Congress of Gerontology, Stockholm, Sweden, June 12-14, 2024*. Uppsala: Akademi Konferens. 2024, 1 spletni vir. https://www.nkg2024.se/detailed-program. [COBISS.SI-ID 200513539]
26. KACJAN-MARŠIĆ, Nina, KOVAČIČ, Ana, ŽELEZNIKAR, Špela, PINTAR, Marina, ANDREASIDOU, Eirini, VEHAR, Anja, HEATH, David John, OGRINC, Nives, KASTELEC, Damjana, BLAZNIK, Urška, HEATH, Ester. The impact of contaminants of emerging concern on the safety and quality of vegetables irrigated with treated wastewater as alternative waster source = Vpliv onesnaževal, ki vzbujajo zaskrbljenost na varnost in kvaliteto vrtnin, namakanih s prečiščeno odpadno vodo kot alternativnim vodnim virom. V: BONČINA, Andrej (ur.), ŠTAJNER, Nataša (ur.), OGOREVC, Jernej (ur.). *BFestival 2024 : predstavitev raziskovalnih dosežkov Biotehniške fakultete*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, februar 2024. Str. [11]. https://www.bf.uni-lj.si/mma/BFestival_2024_zbornik.pdf/20240226075131 94/?m=1708930291. [COBISS.SI-ID 185827843]
27. HITI, Luka, KANDUŠER, Maša, MARKOVIČ, Tijana, BURNIK, Tilen, LAINŠČAK, Mitja, PAL, Emil, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja, MLINARIČ-RAŠČAN, Irena. Human lymphoblastoid cell lines offer a good alternative to whole blood for immunological testing. V: KRAJNC, Alen (ur.), GOBEC, Martina (ur.). *Brunching with soft- and research skills at UL FFA: unlocking your full potential : 1st UL FFA Graduate Student Research Symposium : book of abstracts : University of Ljubljana, Faculty of Pharmacy, April 2024*. Online ed. Ljubljana: Faculty of Pharmacy, 2024. Str. 14, ilustr. ISBN 978-961-6378-97-0. https://www.ffa.uni-lj.si/docs/default-source/e-knjige/brunching-with-soft-and-research-skills-at-ul-ffa.pdf?sfvrsn=2. [COBISS.SI-ID 198063107]
28. MAKIVIĆ, Irena, KRAGELJ, Anja, ŠVAB, Vesna. Advantages, disadvantages and suggestions for overcoming obstacles in mental health reform in Slovenia. V: *Conference abstract book : 12th European Conference on Mental Health : Krakow, Poland, September 9-11, 2024*. [S. l.]: Evipro, 2024. Str. 132. [COBISS.SI-ID 217745155]
29. SELAK, Špela, CRNKOVIČ, Nuša, KOŠOROK, Maša, ŽMAVC, Mark. Insomnia among students amidst the pandemic : investigating internet, social media, and video game use as predictors. V: *Conference abstract book : 12th European Conference on Mental Health : Krakow, Poland, September 9-11, 2024*. [S. l.]: Evipro, 2024. Str. 75-76. [COBISS.SI-ID 208136707]
30. CRNKOVIČ, Nuša, MAKIVIĆ, Irena, SELAK, Špela. Lessons learnt : accessibility to mental health services during COVID-19. V: *Conference abstract book : 12th European Conference on Mental Health : Krakow, Poland, September 9-11, 2024*. [S. l.]: Evipro, 2024. Str. 80-81. [COBISS.SI-ID 208135939]
31. SELAK, Špela, KOŠOROK, Maša. Quality and quantity : when both matter in addressing behavioral addictions in Slovenia. V: *Conference abstract book : 12th European Conference on Mental Health : Krakow, Poland, September 9-11, 2024*. [S. l.]: Evipro, 2024. Str. 104-105. [COBISS.SI-ID 208134147]
32. DOLNIČAR, Vesna, BERZELAK, Jernej, HVALIČ TOUZERY, Simona. Factors determining the behavioural intention of informal carers of older people to use telecare : an application and extension of the UTAUT model. V: *ECREA 2024 : communication & social (dis)order : book of abstracts : 10th European Communication Conference : 24 - 27 September 2024, Slovenia, University of Ljubljana, Faculty of Social Sciences*. Prague: CZECH-IN, 2024. Str. 399. ISBN 978-80-908364-9-5. https://ecrea2024ljubljana.eu. [COBISS.SI-ID 209698051]
33. JUG, Borut, FURLAN, Tjaša, RAVNIKAR, Tinkara, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja, LAINŠČAK, Mitja, NOVAKOVIĆ, Marko, DOŠENOVIĆ BONČA, Petra, FRAS, Zlatko. Increased nation-wide uptake after establishment of comprehensive outpatient cardiac centres in Slovenia : an interrupted time-series. V: *ESC Preventive Cardiology 2024 : EAPC annual congress, Athens, 25th-27th April 2024 : abstracts*. London: SAGE, 2024. Str. i318. European journal of preventive cardiology (Online), vol. 31, suppl. 1. ISSN 2047-4881. DOI: 10.1093/eurjpc/zwae175.220. [COBISS.SI-ID 199307523]

34. JUG, Borut, FURLAN, Tjaša, RAVNIKAR, Tinkara, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja, LAINŠČAK, Mitja, FRAS, Zlatko, NOVAKOVIĆ, Marko, DOŠENOVIĆ BONČA, Petra. Statins for secondary prevention of coronary artery disease in patients aged 80 years or older : a nation-wide propensity score-based analysis. V: *ESC Preventive Cardiology 2024 : EAPC annual congress, Athens, 25th-27th April 2024 : abstracts*. London: SAGE, 2024. Str. i619. European journal of preventive cardiology (Online), vol. 31, suppl. 1. ISSN 2047-4881. DOI: 10.1093/eurjpc/zwae175.415. [COBISS.SI-ID 199309059]

35. LUNAR, Maja M., BERGINC, Nataša, POLJAK, Mario. Enterovirus RNA testing in cerebrospinal fluid and respiratory samples: consideration of feasibility across different age groups. V: *ESCV 2024 : 26th Annual Conference of the European Society for Clinical Virology : 18-21 September 2024 Frankfurt/Main, Germany : final program and abstract book*. 26th Annual Conference of the European Society for Clinical Virology, 18-21 September 2024 Frankfurt/Main, Germany. [S. l.: The European Society for Clinical Virology, 2024]. 109 str. https://escv2024.org/wp-content/uploads/2024/10/ESCV24finalbook3OK1.pdf. [COBISS.SI-ID 217038595] projekt: P3-0083; financer: Slovenian Research and Innovation Agency

36. JOHANNESEN, Caroline K., BERGINC, Nataša, CALVO, Cristina, et al. One year of Europe-wide surveillance pilot for Enteroviral CNS infections. V: *ESCV 2024 : 26th Annual Conference of the European Society for Clinical Virology : 18-21 September 2024 Frankfurt/Main, Germany : final program and abstract book*. 26th Annual Conference of the European Society for Clinical Virology, 18-21 September 2024 Frankfurt/Main, Germany. [S. l.: The European Society for Clinical Virology, 2024]. 28 str. https://escv2024.org/wp-content/uploads/2024/10/ESCV24finalbook3OK1.pdf. [COBISS.SI-ID 217044739] projekt: P3-0083; financer: Slovenian Research and Innovation Agency

37. KNIFIC, Tjaša, HORVAT, Martina, NADRAG, Petra, ZALOŽNIK, Pika. Slovenian pathway to active and healthy ageing. *European journal of public health*. [Online ed.]. Sep 2024, vol. 34, suppl. 2, str. ii88. ISSN 1464-360X. https://academic.oup.com/eurpub/article/34/Supplement_2/ckae114.220, DOI: 10.1093/eurpub/ckae114.220. [COBISS.SI-ID 213988867]

38. DOLENC, Maja, KNIFIC, Tjaša, PUSTIVŠEK, Suzana, TOMAŽIN, Katja. Enhancing Healthcare Professionals' Competencies in Physical Activity : the implementation of the vAdBeCeDa®- a multicomponent exercise programme to prevent falls and frailty in elderly. *European journal of public health*. [Online ed.]. 2024, vol. 34, suppl. 2, str. ii6. ISSN 1464-360X. https://academic.oup.com/eurpub/issue/34/Supplement_2?page=1. [COBISS.SI-ID 214339331]

39. TOMAŽIN, Katja, ZUPAN, Zala, KNIFIC, Tjaša, DOLENC, Maja. The vAdBeCeDa® program improves postural stability in non-visual older adults living in the community. *European journal of public health*. [Online ed.]. 2024, vol. 34, suppl. 2, str. ii78. ISSN 1464-360X. https://academic.oup.com/eurpub/issue/34/Supplement_2?page=1. [COBISS.SI-ID 214339075]

40. JELENC, Marjetka, ALBREHT, Tit. Using the innovative tool to prepare a quality national cancer control programme. *European journal of public health*. [Online ed.]. 2024, vol. 34, suppl. 3, str. iii440-iii441. ISSN 1464-360X. https://academic.oup.com/eurpub/article/34/Supplement_3/ckae144.1130/7844534, DOI: 10.1093/eurpub/ckae144.1130. [COBISS.SI-ID 213978371]

41. PERČIČ, Simona, BITENC, Katarina, POHAR, Majda, CEGNAR, Tanja, KROŠEL, Matjaž, HRŽENJAK, Vesna, HOJS, Ana. Association between number of hospitalizations of older adults and heatwaves in Slovenia 1999-2018. *European journal of public health*. [Online ed.]. 2024, vol. 34, suppl. 3, str. iii529- iii530. ISSN 1464-360X. https://academic.oup.com/eurpub/article/34/Supplement_3/ckae144.1361/7844110?login=false, DOI: 10.1093/eurpub/ckae144.1361. [COBISS.SI-ID 213975555]

42. MLAKAR, Ajda (avtor, korespondenčni avtor), KUKEC, Andreja, ŠMIGOC, Matic, GRIL ROGINA, Kaja, GNIDOVEC STRAŽIŠAR, Barbara. Content validation of a test battery for assessing sleep quality in adolescents in Slovenia. *European journal of public health*. Nov. 2024, vol. 34, suppl. 3, str. iii860. ISSN 1101-1262. https://academic.oup.com/eurpub/article/34/Supplement_3/ckae144.2221/7844639. [COBISS.SI-ID 216842499]

43. KRAJNC NIKOLIĆ, Tatjana, ROSTOHAR, Katja, RANFL, Martin. Comparison of perinatal hospital services of women living in Roma settlements in Slovenia. *European journal of public health*. [Online ed.]. 2024, vol. 34, suppl. 3, str. iii368. ISSN 1464-360X. https://academic.oup.com/eurpub/article/34/Supplement_3/ckae144.947, DOI: 10.1093/eurpub/ckae144.947. [COBISS.SI-ID 213992195]

44. PERČIČ, Simona, POHAR, Majda, BITENC, Katarina, MEDVED, Nataša, KROŠEL, Matjaž, HRŽENJAK, Vesna, HOJS, Ana. Association between the education level and heatwaves mortality in Slovenia, 2015-2022. *European journal of public health*. [Online ed.]. 2024, vol. 34, suppl. 3, str. iii530. ISSN 1464-360X. https://academic.oup.com/eurpub/article/34/Supplement_3/ckae144.1362/7844859, DOI: 10.1093/eurpub/ckae144.1362. [COBISS.SI-ID 213973763]

45. GREGORIO, Maria Joao, GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca. Collaborative efforts of the Joint Action PreventNCD and the WHO Europe to protect children from harmful marketing. *European journal of public health*. [Online ed.].

2024, vol. 34, suppl. 3, str. iii60. ISSN 1464-360X. https://academic.oup.com/eurpub/article/34/Supplement_3/ckae144.148, DOI: 10.1093/eurpub/ckae144.148. [COBISS.SI-ID 213995523]

46. MURKO, Eva, KRALJ, Marcel, POLDRUGOVAC, Mircha, ZALETEL, Metka, ROPRET, Nina. Experiences with paediatric hospital health care - a cross-sectional study among paediatric patients. *European journal of public health*. [Online ed.]. 2024, vol. 34, suppl. 3, str. iii628. ISSN 1464-360X. https://academic.oup.com/eurpub/article/34/Supplement_3/ckae144.1614, DOI: 10.1093/eurpub/ckae144.1614. [COBISS.SI-ID 213985283]

47. ALBREHT, Tit. Life course prevention - challenges for public health lying ahead. *European journal of public health*. [Online ed.]. 2024, vol. 34, suppl. 3, str. iii641. ISSN 1464-360X. https://academic.oup.com/eurpub/article/34/Supplement_3/ckae144.1647, DOI: 10.1093/eurpub/ckae144.1647. [COBISS.SI-ID 213994499]

48. CRNKOVIČ, Nuša, SELAK, Špela. Lesson from the Covid-19 pandemic - do fear and anxiety lower vaccination hesitancy?. *European journal of public health*. [Online ed.]. 2024, vol. 34, suppl. 3, str. iii676. ISSN 1464-360X. https://academic.oup.com/eurpub/article/34/Supplement_3/ckae144.1741/7844962, DOI: 10.1093/eurpub/ckae144.1741. [COBISS.SI-ID 213997315]

49. SEDLAK, Sabina, JELENC, Marjetka. Solutions for reducing the severe economic burden of musculoskeletal diseases. *European journal of public health*. [Online ed.]. 2024, vol. 34, suppl. 3, str. iii810. ISSN 1464-360X. https://academic.oup.com/eurpub/article/34/Supplement_3/ckae144.2089/7843310, DOI: 10.1093/eurpub/ckae144.2089. [COBISS.SI-ID 213979395]

50. POLDRUGOVAC, Mircha, KUHAR, Marjeta, KASAPINOV, Blashko. Regional inequalities in waiting times : analysis of orthopedic appointments in Slovenia. *European journal of public health*. [Online ed.]. 2024, vol. 34, suppl. 3, str. iii831. ISSN 1464-360X. https://academic.oup.com/eurpub/article/34/Supplement_3/ckae144.2145/7845143, DOI: 10.1093/eurpub/ckae144.2145. [COBISS.SI-ID 213982979]

51. STANOJEVIĆ-JERKOVIĆ, Olivera, OREŠKI, Severina. How to improve the inclusion of the elderly in the local community for better mental health?. *European journal of public health*. [Online ed.]. 2024, vol. 34, suppl. 3, str. iii853. ISSN 1464-360X. https://academic.oup.com/eurpub/article/34/Supplement_3/ckae144.2202, DOI: 10.1093/eurpub/ckae144.2202. [COBISS.SI-ID 213990659]

52. HAFNER, Alenka, ZUPAN, Darja. The impact of the covid 19 pandemic on eating disorders in Slovenia. *European journal of public health*. [Online ed.]. 2024, vol. 34, suppl. 3, str. iii863. ISSN 1464-360X. https://academic.oup.com/eurpub/article/34/Supplement_3/ckae144.2229/7844214?searchresult=1, DOI: 10.1093/eurpub/ckae144.2229. [COBISS.SI-ID 213981699]

53. LAINŠČAK, Mitja, ZUPANIČ, Tina, OMERSA, Daniel, ERŽEN, Ivan, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja. Cachexia in chronic illness – results of a country-wide registry. V: *17th International conference on cachexia, sarcopenia & muscle wasting : 6-8 December 2024, Washington DC*. [Lausanne: Society on Sarcopenia, Cachexia and Wasting Disorders], 2024. Str. 97. https://society-scwd.org/wp-content/uploads/2024/12/FINAL-PROGRAMME_Cachexia_2024.pdf. [COBISS.SI-ID 222626563]

54. LAINŠČAK, Mitja, ZUPANIČ, Tina, OMERSA, Daniel, ERŽEN, Ivan, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja. Cachexia in hospitalized patients with chronic disease and outcome - a national database analysis. V: *17th International conference on cachexia, sarcopenia & muscle wasting : 6-8 December 2024, Washington DC*. [Lausanne: Society on Sarcopenia, Cachexia and Wasting Disorders], 2024. Str. 134, 162. https://society-scwd.org/wp-content/uploads/2024/12/FINAL-PROGRAMME_Cachexia_2024.pdf. [COBISS.SI-ID 222627843]

55. TERSEGLAV, Saša. Managerial competencies of healthcare leaders – an exploratory study. V: *International Conference on Communication in Healthcare (ICCH 2024) : 9.-13. Sep 2024, Zaragoza, Spain*. Heidelberg: International Association for Communication in Healthcare, 2024. https://icch2024.abstractserver.com/program/#/details/presentations/78. [COBISS.SI-ID 209411587]

56. KROPIVNIK, Samo, VRDELJA, Mitja. Revealing segments of the spuriously homogeneous public to foster strategic communication planning. V: *International Conference on Communication in Healthcare (ICCH 2024) : 9.-13. Sep 2024, Zaragoza, Spain*. Heidelberg: International Association for Communication in Healthcare, 2024. https://icch2024.abstractserver.com/program/#/details/presentations/50. [COBISS.SI-ID 214406403]

57. RADOŠ KRNEL, Sandra, KRNEL, Kristoffer, GRUBAR, Eleonora, LUCHERINI, Stefano, STANICEL, Cristina. Cost-Effectiveness of Nivolumab in Combination With Platinum Doublet Chemotherapy (PDC) for the Neoadjuvant Treatment of Resectable Non-Small Cell Lung Cancer in Slovenia. V: *ISPOR Europe 2024 : 17-20 November 2024*. Lawrenceville: ISPOR. https://www.ispor.org/heor-resources/presentations-database/presentation/euro2024-4016/144121, https://www.ispor.org/docs/default-source/euro2024/stanicelcall-author-approvalbms-ispor-eu-2024-cm-816-slovenia-7-nov1a0144121-pdf.pdf?sfvrsn=74c4637a_0. [COBISS.SI-ID 216830211]

58. MIKOLIČ, Petra, JERIČEK KLANŠČEK, Helena, ROŠKAR, Saška, SELAK, Špela, VINKO, Matej. Life satisfaction, subjective well-being, and anxiety as mediators between the perceived impact of Covid-19 measures and suicide ideation among Slovene adolescents. V: *It's you, it's me, it's us : abstract booklet*. Innsbruck: European Network for Positive Psychology, 2024. Str. 120. https://www.ecpp2024.com/wp-content/uploads/2024/07/ECPP-2024_Abstracts.pdf. [COBISS.SI-ID 206750979]
59. LESNIK, Tina, ROZINA, Edita, PRODAN, Vili. Analiza preživetja zdravnikov in zdravnic, vpisanih v register izvajalcev zdravstvene dejavnosti in delavcev v zdravstvu = Survival analysis of medical doctors registered in the register of health care providers. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 261- 263. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 222363907]
60. KRAJNC NIKOLIĆ, Tatjana, ROSTOHAR, Katja, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja. Bolnišnične obravnave zaradi akutnega miokardnega infarkta med prebivalci romskih naselij = Hospital treatment for acute myocardial infarction among residents of Roma settlements. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 154 - 155. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 215770115]
61. VINKO, Matej, LESNIK, Tina, RADOŠ KRNEL, Sandra. Celostno vrednotenje javnozdravstvenih intervencij - prikaz procesa in ocena skladnosti ocenjevalcev = Comprehensive assessment of public health interventions:- process overview and assessment of evaluator consistency. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 515 - 516. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 211001603]
62. BELŠČAK, Andreja, REHBERGER, Maruša, ŠINKO, Marina, JERIČEK KLANŠČEK, Helena, HOČEVAR-GROM, Ada, LAVTAR, Darja. Doslednost izvajanja higienskih ukrepov in vedenje ob znakih respiratornih bolezni pri prebivalcih Slovenije = Consistency of implementation of hygiene measures and behaviour in case of signs of respiratory diseases among the population of Slovenia. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 390 - 391. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 215744003]
63. JUTRAŽ, Anja, BITENC, Katarina, URŠIČ, Simona, HOJS, Ana, KUKEC, Andreja, ERCE PAOLI, Mateja, KUTNAR, Andreja. Izboljšanje kakovosti življenja starejših odraslih : spoznanja slovenskega pilotnega projekta PHARAON = Enhancing quality of life for older adults : insights from the slovenian PHARAON pilot project. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 114-116. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 214940675]
64. OBLAK, Mitja (avtor, korespondenčni avtor), LOTRIČ DOLINAR, Aleša, ROTAR, Žiga, TOMŠIČ, Matija, DOŠENOVIĆ BONČA, Petra. Izguba dohodka in z zdravjem povezana kakovost življenja pri delovno aktivnih pacientih z vnetnimi revmatskimi boleznimi = Lost earnings and health-related quality of life in employed patients with inflammatory rheumatic diseases. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 161-163. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 213352963]
65. MURKO, Eva, KRALJ, Marcel, ROPRET, Nina, ZALETEL, Metka. Izkušnje pediatričnih pacientov z akutno bolnišnično obravnavo = Pediatric patients' experiences with acute hospital care : prva nacionalna presečna raziskava v Sloveniji = the first national cross-sectional study in Slovenia. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 232-234. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 224113411]

66. OIKONOMIDIS, Christos, RANFL, Martin. Kadrovska in geografska preskrbljenost z zobozdravniki v Sloveniji = Adequacy and geographical distribution of the dentist workforce in Slovenia. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 277 - 278. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 210368771]
67. OSTERC-KOKOTOVIČ, Karmen. Kajenje tobaka med mladimi in starševske prakse = Tobacco smoking among young people and parenting practices : primerjava vloge vzgojnih stilov, starševskih pravil o kajenju in kadilskega statusa staršev = comparing the role of parenting styles, parental smoking rules and parental smoking status. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 170-171. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 223924227]
68. BOHINEC, Anja, DRGLIN, Zalka. Kakovost obporodne oskrbe v evropski regiji Svetovne zdravstvene organizacije z vidika porodnic = Quality of maternal and newborn care in the WHO European region from the mother's perspective. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 314 - 315. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 210365699]
69. HUBER, Ivanka, BRUNEC, Anja. Kvalitativne terenske raziskave neenakosti in ranljivosti v zdravju v lokalnih okoljih in njihov doprinos k javnemu zdravju = Qualitative field research on health inequalities and vulnerability in local environments and their contribution to public health. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 167-168. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 223923715]
70. REBERNIK GRAH, Klara, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja. Merjenje stopnje zdravstvene pismenosti pri pacientih s srčnim popuščanjem - protokol validacijske raziskave = Measuring health literacy in patients with heart failure - a validation study protocol. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 152 - 153. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 215767555]
71. MIKOLIČ, Petra, ROPRET, Nina, ROŠKAR, Saška. Okoliščine samomora in komunikacija samomorilnih namenov z okolico – rezultati analize policijskih zapisnikov = Circumstances surrounding suicide and suicide related communication – results of the analysis of police records. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 248 - 249. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 211910147]
72. LEVIČNIK, Gorazd, RADOŠ KRNEL, Sandra. Omejevanje digitalnega tržnega komuniciranja alkoholnih pijač – sistematični pregled učinkovitosti in analiza deležnikov na evropski ravni = Restricting digital alcohol marketing – a systematic review of effectiveness and a european stakeholder analysis. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 503 - 504. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 211005699]
73. VRBOVŠEK, Sanja, BERZELAK, Jernej, PRIBAKOVIĆ BRINOVEC, Radivoje, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja. Poznavanje in uporaba preventivnih zdravstvenih storitev v programu integrirane preventive kroničnih bolezni pri odraslih – programu Skupaj za zdravje = Awareness and utilization of preventive health services in the integrated chronic disease prevention program for adults – the „Together for health“ program. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 156 - 157. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 215771651]

74. RADOŠ KRNEL, Sandra, KAMIN, Tanja, JANDL, Mateja, GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca, VINKO, Matej, LESNIK, Tina, ROŠKAR, Maja, LEVIČNIK, Gorazd, HOČEVAR-GROM, Ada. Prepoznavanje in izbira primerov dobrih praks na področju javnega zdravja = Identifying and selecting examples of good practice in public health. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 509-510. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 211002627]

75. OBLAK, Mitja (avtor, korespondenčni avtor), LOTRIČ DOLINAR, Aleša, ROTAR, Žiga, TOMŠIČ, Matija, DOŠENOVIĆ BONČA, Petra. Primerjava vrednotenja EQ-5D zdravstvenih stanj z vidika pacientov in družbe za izbrane vnetne revmatske bolezni = Comparison of the societal and patient valuations of EQ-5D health states for selected inflammatory rheumatic diseases. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 158-160. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 213352707]

76. RADOŠ KRNEL, Sandra, VELKAVRH, Manca, LEVIČNIK, Gorazd, HOČEVAR-GROM, Ada, ZALETEL, Metka, ZUPANIČ, Tina, KRISTL, Anja, LOZAR KRIVEC, Jana. Raba alkohola in konoplje med slovenskimi nosečnicami = Alcohol and cannabis use among pregnant women in Slovenia. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 501 - 502. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 211004675]

77. ROŠKAR, Maja, DREV, Andreja, KOPRIVNIKAR, Helena, JERIČEK KLANŠČEK, Helena, FURMAN, Lucija, PUCELJ, Vesna, ZUPANIČ, Tina, KOROŠEC, Aleš. Raba psihoaktivnih snovi med mladostniki – 20 let HBSC raziskave v Sloveniji = Use of psychoactive substances among adolescents – 20 years of HBSC research in Slovenia. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 517 - 518. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 215740419]

78. ROŠKAR, Maja, HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka, LAVTAR, Darja, REHBERGER, Maruša. Razširjenost pitja alkohola med odraslimi prebivalci Slovenije v letih od 2018 – 2023 = Prevalence of alcohol drinking among adult residents of Slovenia in the years from 2018 – 2023. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 511 - 512. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 215737859]

79. ROPRET, Nina, ROŠKAR, Maja, KRALJ, Domen, TANČIČ GRUM, Alenka, ČUTURA, Danijela, MILIČ, Janja, ROŠKAR, Saška. Razvoj programa Psihološka prva pomoč v primeru depresije in samomorilnega vedenja ter ob čezmernem pitju alkohola v Sloveniji = The development of the mental health first aid program for depression and suicidal behavior, and for hazardous and harmful alcohol use in Slovenia. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 250 - 251. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 211908355]

80. MEZINEC, Andreja, ROBNIK LEVART, Monika, GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca. Socialna vključenost starejših v povezavi z vseslovensko akcijo “Pokloni čas, polepšaj dan” = Social inclusion of the older people in connection with the campaign „Give your time, brighten someone‘s day“. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 117 - 118. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 213160963]

81. DREV, Andreja, LAVTAR, Darja, REHBERGER, Maruša, HOČEVAR-GROM, Ada. Spremembe v razširjenosti uporabe, dostopnosti in naklonjenosti popolni legalizaciji konoplje med prebivalci Slovenije v petletnem obdobju = Evolution of cannabis use, availability, and attitudes towards full legalization among inhabitants of Slovenia over five years. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti"*

: zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 164 - 165. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 215748611]

82. ŠMARČAN, Vesna, FURLAN, Lea, ROSTOHAR, Katja, GABROVEC, Branko. Stališča strokovnih delavcev šol do marihuane ter do pomoči mladostnikom ki posegajo po marihuani : izzivi pri preprečevanju zasvojenosti med mladimi = School professionals attitudes towards marihuana and the treatment of young drug users : challenges in preventing addiction among young people. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 519-520. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 210609155]

83. DREV, Andreja, FURMAN, Lucija, ROŠKAR, Maja, PUCELJ, Vesna, JERIČEK KLANŠČEK, Helena, et al. Učinkovita preventiva na področju rabe psihoaktivnih snovi med otroci in mladostniki – pregled dobrih praks = Review of good practices in preventing psychoactive substance use among children and adolescents - implications for slovenia. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 166-167. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 214954243]

84. OIKONOMIDIS, Christos, DURJAVA, Anja, JAKLIN, Lana. Umeščanje promocije gibanja in telesne dejavnosti v spremljevalne aktivnosti Olimpijskega festivala evropske mladine (OFEM) 2023 v Mariboru = Promotion of exercise and physical activity as a side activity in the European youth olimpic festival (EYOF) 2023 in Maribor. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 530 - 531. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 210369027]

85. BOŽIČ, Tjaša, ROZMAN, Urška, ŠOSTAR-TURK, Sonja, BLAZNIK, Urška. Vpliv mikro- in nanoplastike iz kopenskih ekosistemov na varnost hrane in zdravje ljudi = Impact of micro and nanoplastics from terrestrial ecosystems on food safety and human health. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 436-437. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 212601859]

86. RADOŠ KRNEL, Sandra, PRAVST, Igor, HRIBAR, Maša, BLAŽICA, Bojan, KUŠAR, Anita. Vpliv zdravstvenih opozoril na poznavanje tveganj povezanih z rabo alkohola - uporaba mobilne aplikacije VKJ (VešKajJeš) = Impact of health warnings on awareness of alcohol related harm - use of the VKJ mobile app. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 499 - 500. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 211008003]

87. HOČEVAR-GROM, Ada, BELŠČAK, Andreja, ŠINKO, Marina, JERIČEK KLANŠČEK, Helena, REHBERGER, Maruša, LAVTAR, Darja. Zaznavanje pripravljenosti na izredne dogodke in druge javnozdravstvene grožnje = Perception of preparedness for future public health emergencies and threats. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 438 - 439. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 215745283]

88. JERIČEK KLANŠČEK, Helena, BELŠČAK, Andreja, HOČEVAR-GROM, Ada, ŠINKO, Marina, REHBERGER, Maruša, LAVTAR, Darja. Zaznavanje pripravljenosti na morebitno novo pandemijo v Sloveniji = Perception of preparedness for possible future pandemics in Slovenia. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 507 - 508. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 215746307]

89. ŽAGAR, Janina, VRDELJA, Mitja, VRBOVŠEK, Sanja, REHBERGER, Maruša, LAVTAR, Darja. Zdravstvena pismenost z vidika ocenjevanja in razumevanja zdravstvenih informacij pri odraslih prebivalcih Slovenije = Framing health information on Facebook. V: GABROVEC, Branko (ur.), ERŽEN, Ivan (ur.). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 229-230. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 217860867]
90. VIDOVIČ, Maruška. Anthropological research on nutrition : what the medieval frescoes told us. *Journal of bioanthropology*. 2024, vol. 4, no. 2, str. 53. ISSN 2787-8201. https://inantro.hr/2-2024/. [COBISS.SI-ID 215190275]
91. ŠINIGOJ, Petra, BOŽIČ JEŠE, Nina, KABAKLIĆ, Amela, KUGLER, Saša, BLAZNIK, Urška, REHBERGER, Maruša, KOROŠEC, Aleš, ZALETEL, Metka, BRGULJAN, Jana. Blood pressure and 24-hour urinary sodium excretion in adult population of Slovenia. *Journal of hypertension*. [Online ed.]. May 2024, vol. 42, suppl. 1, str. e158-e159. ISSN 1473-5598.
https://journals.lww.com/jhypertension/abstract/2024/05001/blood_pressure_and_24_hour_urinary_sodium.406.aspx, DOI: 10.1097/01.hjh.0001020956.55538.3c. [COBISS.SI-ID 208143363]
92. SELAK, Špela, LAVTAR, Darja, REHBERGER, Maruša. Assessing the prevalence of problem gambling among the Slovenian population. V: *Lisbon addictions 2024 : European Conference on Addictive Behaviours and Dependencies, 23-25 October 2024, Lisbon, Portugal*. Lisbon: Addictions, 2024. https://www.lisbonaddictions.eu/lisbon-addictions-2024/presentations/assessing-prevalence-problem-gambling-among-slovenian-population. [COBISS.SI-ID 213746179]
93. DREV, Andreja, VRDELJA, Mitja, LAVTAR, Darja, HOČEVAR-GROM, Ada, ŽAGAR, Janina, REHBERGER, Maruša, BERZELAK, Jernej. The attitude towards cannabis legalization in Slovenia through the prism of media narratives and people's opinions. V: *Lisbon addictions 2024 : European Conference on Addictive Behaviours and Dependencies, 23-25 October 2024, Lisbon, Portugal*. Lisbon: Addictions, 2024. https://www.lisbonaddictions.eu/lisbon-addictions-2024/presentations/attitude-towards-cannabis-legalization-slovenia-through-prism-media-narratives-and. [COBISS.SI-ID 213751043]
94. KOPRIVNIKAR, Helena, ZUPANIČ, Tina, DREV, Andreja, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja. Electronic cigarettes use among secondary school students in Slovenia. V: *Lisbon addictions 2024 : European Conference on Addictive Behaviours and Dependencies, 23-25 October 2024, Lisbon, Portugal*. Lisbon: Addictions, 2024. https://www.lisbonaddictions.eu/lisbon-addictions-2024/presentations/electronic-cigarettes-use-among-secondary-school-students-slovenia. [COBISS.SI-ID 217794051]
95. LAVTAR, Darja, REHBERGER, Maruša, DREV, Andreja, HOČEVAR-GROM, Ada, VEROVŠEK, Taja. Estimation of prevalence (and patterns) of cannabis use from various data sources. V: *Lisbon addictions 2024 : European Conference on Addictive Behaviours and Dependencies, 23-25 October 2024, Lisbon, Portugal*. Lisbon: Addictions, 2024. https://www.lisbonaddictions.eu/lisbon-addictions-2024/presentations/estimation-prevalence-and-patterns-cannabis-use-various-data-sources. [COBISS.SI-ID 213747715]
96. RADOŠ KRNEL, Sandra. Mobile app as an alternative intervention for raising awareness of alcohol-related health risks and harm. V: *Lisbon addictions 2024 : European Conference on Addictive Behaviours and Dependencies, 23-25 October 2024, Lisbon, Portugal*. Lisbon: Addictions, 2024. https://www.lisbonaddictions.eu/lisbon-addictions-2024/presentations/mobile-app-alternative-intervention-raising-awareness-alcohol-related-health-risks-and. [COBISS.SI-ID 213748227]
97. VRDELJA, Mitja. Similarities and differences in views on cannabis legalisation among journalists, NGOs, policy makers and experts. V: *Lisbon addictions 2024 : European Conference on Addictive Behaviours and Dependencies, 23-25 October 2024, Lisbon, Portugal*. Lisbon: Addictions, 2024. https://www.lisbonaddictions.eu/lisbon-addictions-2024/presentations/similarities-and-differences-views-cannabis-legalisation-among-journalists-ngos-policy. [COBISS.SI-ID 217862915]
98. SIEVERT, Lynnette L., BROWN, Daniel E., GERBER, Linda M., HUICOCHEA-GÓMEZ, Laura, CAHUICH-CAMPOS, Diana, OBERMEYER, Carla Makhlouf, SHREYER, Sofiya, VIDOVIČ, Maruška, BENTLEY, Gillian R. Hot flash frequency across different climates. *Menopause*. 2024, vol. 31, no. 12, str. 50. ISSN 1530-0374. https://menopause.org/wp-content/uploads/2024/09/2024-Oral-and-Poster-Presentation-Abstracts.pdf. [COBISS.SI-ID 215223555] projekt: NSF 9805299; NSF SBR-9600721; NIH/NIA 5R01-AGI7578-03; NIH/MBRS S06 GM08073-33; NSF 0548393; NSF BCS-1156368; NSF BCS-1848330; financer: Quatar National Research Fund
99. NAGLIČ, Maruša. What can i do to make it easier? : a multimedia handbook for navigation through adolescence. V: *New age of CBT - challenges and perspectives : 54th Annual Congress EABCT 2024, Belgrade, Serbia, September 4-7, 2024 : book of abstracts*. [Belgrade: EABCT, 2024]. Str. 187-188. https://eabct2024.org/wp-content/uploads/2024/09/Book_of_Abstracts-EABCT2024.pdf. [COBISS.SI-ID 218762499]

100. HENIGSMAN, Karmen. Vpliv stigmatizacije oseb, ki so zasvojene z alkoholom, na njihove otroke in možni pristopi k zmanjševanju negativnih posledic = The impact of stigmatization of individuals addicted to alcohol on their children and possible approaches to reducing negative consequences. V: SORKO, Nataša (ur.). *Pot k sodelovanju : Integracija različnih oblik strokovne pomoči na področju zdravljenja in obravnave alkoholizma ter drugih odvisnosti : knjiga povzetkov = A path to collaboration : integration of different approaches to alcoholism and other addictions : book of Abstracts*. Ljubljana: Društvo Žarek upanja, 2024. Str. 50-51. https://www.zarekupanja.net/files/novice/2024/book-of-abstracts-ajb2024.pdf. [COBISS.SI-ID 209755139]
101. KUGLER, Saša, HRISTOV, Hristo, BLAZNIK, Urška, PRAVST, Igor. Assessment of the salt content in breads in Slovenia. V: ŠOBAJIĆ, Sladjana (ur.), CALDER, Philip C. (ur.). *Proceedings, 2023, FENS 2023 : 14th European Nutrition conference FENS 2023, Belgrade, Serbia : 14-17 November 2023*. Basel: MDPI, 2023. European journal of public health (Online), vol. 91, iss. 1. ISSN 2504-3900. https://www.mdpi.com/2504-3900/91/1/292, DOI: 10.3390/proceedings2023091292. [COBISS.SI-ID 191824899]
102. HRISTOV, Hristo, POLIČNIK, Rok, GREGORIČ, Matej, HRIBAR, Maša, PRAVST, Igor. Estimating usual intakes affecting the macronutrient and micronutrient distribution among the adolescent population : a study of Slovenian National Dietary Surveys SI.Menu 2017/18. V: ŠOBAJIĆ, Sladjana (ur.), CALDER, Philip C. (ur.). *Proceedings, 2023, FENS 2023 : 14th European Nutrition conference FENS 2023, Belgrade, Serbia : 14-17 November 2023*. Basel: MDPI, 2023. European journal of public health (Online), vol. 91, iss. 1. ISSN 2504-3900. https://www.mdpi.com/2504-3900/91/1, https://www.mdpi.com/2504-3900/91/1/390, DOI: 10.3390/proceedings2023091390. [COBISS.SI-ID 188926467]
103. HOČEVAR-GROM, Ada, PRIJON, Ticijana. Duševne in vedenjske motnje v luči zdravstvenega absentizma = Mental and behavioural disorders in the light of health absenteeism. V: BARTOLAC, Mario (ur.). *Zbornik predavanj : 7. mednarodni kongres medicinskih izvedencev Republike Slovenije : 11.-12. april 2024, Laško, Slovenija*. Ljubljana: Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, 2024. Str. 24-29. ISBN 978-961-92412-8-8. https://www.7mkmis.com/wp-content/uploads/2024/04/Web-Zbornik-3-2024.pdf. [COBISS.SI-ID 193167107]
104. KONEC JURIČIČ, Nuša. Duševno zdravje v Sloveniji – stanje, izzivi in priložnosti = Mental health in Slovenia - facts, challenges and opportunities. V: BARTOLAC, Mario (ur.). *Zbornik predavanj : 7. mednarodni kongres medicinskih izvedencev Republike Slovenije : 11.-12. april 2024, Laško, Slovenija*. Ljubljana: Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, 2024. Str. 20-23. ISBN 978-961-92412-8-8. https://www.7mkmis.com/wp-content/uploads/2024/04/Web-Zbornik-3-2024.pdf. [COBISS.SI-ID 193644547]
105. NOVAK ŠUBARA, Tatjana, VIDMAR, Judita, STARIHA, Karmen. Kako varovati in krepiti duševno zdravje zaposlenih? = How to protect and promote mental health of employees. V: BARTOLAC, Mario (ur.). *Zbornik predavanj : 7. mednarodni kongres medicinskih izvedencev Republike Slovenije : 11.-12. april 2024, Laško, Slovenija*. Ljubljana: Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, 2024. Str. 137-140. ISBN 978-961-92412-8-8. https://www.7mkmis.com/wp-content/uploads/2024/04/Web-Zbornik-3-2024.pdf. [COBISS.SI-ID 193635587]
106. DRGLIN, Zalka, BOHINEC, Anja. Informiranje, podpora, pomoč pri dojenju v slovenskih porodnišnicah : izkušnje in predlogi mater = Information and help with breastfeeding in maternity hospitals : mothers' experiences and suggestions. V: PETELIN, Ana (ur.). *Zdravje delovno aktivnih in starejših odraslih : 7. znanstvena in strokovna konferenca z mednarodno udeležbo : [Izola, 19. in 20. september 2024] : zbornik povzetkov z recenzijo = Health of Working-Age and Older Adults : 7th scientific and professional international conference : [Izola, 19th and 20th September 2024] : book of abstracts*. Brezplačna elektronska izd. Koper: Založba Univerze na Primorskem: = University of Primorska Press, 2024. Str. 124-125. ISBN 978-961-293-369-2, ISBN 978-961-293-370-8. https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-369-2.pdf. [COBISS.SI-ID 208482819]
107. ŠAJN LEKŠE, Saša, ČAKŠ, Tomaž. Kadilske navade starejših odraslih v Sloveniji – analiza klicev na Quitline = Smoking habits of older adults in Slovenia – analysis of Quitline calls. V: PETELIN, Ana (ur.). *Zdravje delovno aktivnih in starejših odraslih : 7. znanstvena in strokovna konferenca z mednarodno udeležbo : [Izola, 19. in 20. september 2024] : zbornik povzetkov z recenzijo = Health of Working-Age and Older Adults : 7th scientific and professional international conference : [Izola, 19th and 20th September 2024] : book of abstracts*. Brezplačna elektronska izd. Koper: Založba Univerze na Primorskem: = University of Primorska Press, 2024. Str. 142-143. ISBN 978-961-293-369-2, ISBN 978-961-293-370-8. https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-369-2.pdf. [COBISS.SI-ID 208659715]
108. STANOJEVIĆ-JERKOVIĆ, Olivera, OREŠKI, Suzana. Kako krepiti duševno zdravje starejših odraslih v slovenskem prostoru? = How to strengthen the mental health of elderly citizens in the slovenian area?. V: PETELIN, Ana (ur.). *Zdravje delovno aktivnih in starejših odraslih : 7. znanstvena in strokovna konferenca z mednarodno udeležbo : [Izola, 19. in 20. september 2024] : zbornik povzetkov z recenzijo = Health of Working-Age and Older Adults : 7th scientific and professional international conference : [Izola, 19th and 20th September 2024] : book of abstracts*. Brezplačna elektronska izd. Koper: Založba Univerze na Primorskem: = University of Primorska Press, 2024. Str. 34-

35. ISBN 978-961-293-369-2, ISBN 978-961-293-370-8. https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-369-2.pdf. [COBISS.SI-ID 208655363]
109. RADOŠ KRNEL, Sandra, PRAVST, Igor, HRIBAR, Maša, BLAŽICA, Bojan, KUŠAR, Anita. Kako učinkovita je uporaba mobilne aplikacije pri izboljšanju znanja in ozaveščenosti o škodljivosti alkohola? = How effective a mobile app is in improving knowledge and awareness of alcoholrelated harm?. V: PETELIN, Ana (ur.). *Zdravje delovno aktivnih in starejših odraslih : 7. znanstvena in strokovna konferenca z mednarodno udeležbo : [Izola, 19. in 20. september 2024] : zbornik povzetkov z recenzijo = Health of Working-Age and Older Adults : 7th scientific and professional international conference : [Izola, 19th and 20th September 2024] : book of abstracts*. Brezplačna elektronska izd. Koper: Založba Univerze na Primorskem: = University of Primorska Press, 2024. Str. 156-157. ISBN 978-961-293-369-2, ISBN 978-961-293-370-8. https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-369-2.pdf. [COBISS.SI-ID 208647427]
110. DURJAVA, Anja, RANFL, Martin, ARTNIK, Barbara. Kakovost življenja v povezavi z ustnim zdravjem pri odraslih prebivalcih Slovenije v 2019 = Oral health-related quality of life in the adult population of Slovenia in 2019. V: PETELIN, Ana (ur.). *Zdravje delovno aktivnih in starejših odraslih : 7. znanstvena in strokovna konferenca z mednarodno udeležbo : [Izola, 19. in 20. september 2024] : zbornik povzetkov z recenzijo = Health of Working-Age and Older Adults : 7th scientific and professional international conference : [Izola, 19th and 20th September 2024] : book of abstracts*. Brezplačna elektronska izd. Koper: Založba Univerze na Primorskem: = University of Primorska Press, 2024. Str. 180-181. ISBN 978-961-293-369-2, ISBN 978-961-293-370-8. https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-369-2.pdf. [COBISS.SI-ID 208651523]
111. BOHINEC, Anja, DRGLIN, Zalka. Obporodna zdravstvena oskrba : izkušnje žensk v Sloveniji in izbranih državah Evrope = Perinatal health care : women's experiences in Slovenia and selected European countries. V: PETELIN, Ana (ur.). *Zdravje delovno aktivnih in starejših odraslih : 7. znanstvena in strokovna konferenca z mednarodno udeležbo : [Izola, 19. in 20. september 2024] : zbornik povzetkov z recenzijo = Health of Working-Age and Older Adults : 7th scientific and professional international conference : [Izola, 19th and 20th September 2024] : book of abstracts*. Brezplačna elektronska izd. Koper: Založba Univerze na Primorskem: = University of Primorska Press, 2024. Str. 118-119. ISBN 978-961-293-369-2, ISBN 978-961-293-370-8. https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-369-2.pdf. [COBISS.SI-ID 208480003]
112. RANFL, Martin, DURJAVA, Anja, ARTNIK, Barbara. Samoocena ustnega zdravja pri odraslih v Sloveniji v 2019 = Self-assessment of the oral health of adults in Slovenia in 2019. V: PETELIN, Ana (ur.). *Zdravje delovno aktivnih in starejših odraslih : 7. znanstvena in strokovna konferenca z mednarodno udeležbo : [Izola, 19. in 20. september 2024] : zbornik povzetkov z recenzijo = Health of Working-Age and Older Adults : 7th scientific and professional international conference : [Izola, 19th and 20th September 2024] : book of abstracts*. Brezplačna elektronska izd. Koper: Založba Univerze na Primorskem: = University of Primorska Press, 2024. Str. 202-203. ISBN 978-961-293-369-2, ISBN 978-961-293-370-8. https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-369-2.pdf. [COBISS.SI-ID 208653059]
113. STUBELJ, Mojca, ŠIROK, Klemen, LAPORŠEK, Suzana, PERČIČ, Simona. Spletne kampanje o prehrani v okviru promocije zdravja na delovnem mestu = Web-Based nutrition campaigns within a workplace health promotion program. V: PETELIN, Ana (ur.). *Zdravje delovno aktivnih in starejših odraslih : 7. znanstvena in strokovna konferenca z mednarodno udeležbo : [Izola, 19. in 20. september 2024] : zbornik povzetkov z recenzijo = Health of Working-Age and Older Adults : 7th scientific and professional international conference : [Izola, 19th and 20th September 2024] : book of abstracts*. Brezplačna elektronska izd. Koper: Založba Univerze na Primorskem: = University of Primorska Press, 2024. Str. 78-79. ISBN 978-961-293-369-2, ISBN 978-961-293-370-8. https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-369-2.pdf. [COBISS.SI-ID 208657155]
114. ARTNIK, Barbara, RANFL, Martin. Ustna higiena in uporaba zobnih past s fluoridi pri odraslih v Sloveniji v 2019 = Oral hygiene and the use of fluoride toothpastes in adults in Slovenia in 2019. V: PETELIN, Ana (ur.). *Zdravje delovno aktivnih in starejših odraslih : 7. znanstvena in strokovna konferenca z mednarodno udeležbo : [Izola, 19. in 20. september 2024] : zbornik povzetkov z recenzijo = Health of Working-Age and Older Adults : 7th scientific and professional international conference : [Izola, 19th and 20th September 2024] : book of abstracts*. Brezplačna elektronska izd. Koper: Založba Univerze na Primorskem: = University of Primorska Press, 2024. Str. 166-167. ISBN 978-961-293-369-2, ISBN 978-961-293-370-8. https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-369-2.pdf. [COBISS.SI-ID 208650243]

Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji (35)

1. KOFOL-BRIC, Tatjana, ZALETEL, Metka, KASAPINOV, Blashko, LAVTAR, Darja, KRALJ, Marcel, REHBERGER, Maruša. Neenakosti v samooceni zdravja in trajanju življenja. V: GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca (ur.). *Izzivi*

neenakosti v javnem zdravju : podatki in politike : znanstvena monografija. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 13-22. ISBN 978-961-7211-42-9. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Izzivi-neenakosti-v-javnem-zdravju-podatki-in-politike_znanstvena-monografija.pdf. [COBISS.SI-ID 207013891]

2. MIHEVC PONIKVAR, Barbara, KRALJ, Marcel. Neenakosti v nosečnosti. V: GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca (ur.). *Izzivi neenakosti v javnem zdravju : podatki in politike : znanstvena monografija*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 23-34. ISBN 978-961-7211-42-9. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Izzivi-neenakosti-v-javnem-zdravju-podatki-in-politike_znanstvena-monografija.pdf. [COBISS.SI-ID 207015171]

3. JERIČEK KLANŠČEK, Helena, ZUPANIČ, Tina, ROŠKAR, Maja, ŽLAVS, Katarina. Neenakosti v izbranih kazalnikih zdravja in z zdravjem povezanih vedenj pri mladostnikih. V: GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca (ur.). *Izzivi neenakosti v javnem zdravju : podatki in politike : znanstvena monografija*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 35-44. ISBN 978-961-7211-42-9. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Izzivi-neenakosti-v-javnem-zdravju-podatki-in-politike_znanstvena-monografija.pdf. [COBISS.SI-ID 207016707]

4. RADOŠ KRNEL, Sandra, KRALJ, Marcel. Neenakosti pri umrljivosti zaradi alkoholu neposredno pripisljivih vzrokov. V: GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca (ur.). *Izzivi neenakosti v javnem zdravju : podatki in politike : znanstvena monografija*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 45-55. ISBN 978-961-7211-42-9. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Izzivi-neenakosti-v-javnem-zdravju-podatki-in-politike_znanstvena-monografija.pdf. [COBISS.SI-ID 207017219]

5. GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca, BRLEK, Aljaž, KASAPINOV, Blashko, ERŽEN, Ivan, PRIJON, Ticijana, LAVTAR, Darja, REHBERGER, Maruša, KOROŠEC, Aleš. Pomen determinant zdravega življenjskega sloga – prehrane in telesne dejavnosti, za izbrane zdravstvene izide. V: GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca (ur.). *Izzivi neenakosti v javnem zdravju : podatki in politike : znanstvena monografija*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 56-69. ISBN 978-961-7211-42-9. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Izzivi-neenakosti-v-javnem-zdravju-podatki-in-politike_znanstvena-monografija.pdf. [COBISS.SI-ID 207019523]

6. VINKO, Matej, KRALJ, Marcel, ROŠKAR, Saška. Neenakosti pri umrljivosti zaradi samomora. V: GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca (ur.). *Izzivi neenakosti v javnem zdravju : podatki in politike : znanstvena monografija*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 93-101. ISBN 978-961-7211-42-9. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Izzivi-neenakosti-v-javnem-zdravju-podatki-in-politike_znanstvena-monografija.pdf. [COBISS.SI-ID 207033347]

7. ROK-SIMON, Mateja, KRALJ, Marcel. Neenakosti v umrljivosti zaradi poškodb v nezgodah. V: GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca (ur.). *Izzivi neenakosti v javnem zdravju : podatki in politike : znanstvena monografija*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 102-109. ISBN 978-961-7211-42-9. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Izzivi-neenakosti-v-javnem-zdravju-podatki-in-politike_znanstvena-monografija.pdf. [COBISS.SI-ID 207034115]

8. NAGODE, Mateja, ŠAREC, Eva, SRAKAR, Andrej. Dostopnost do dolgotrajne oskrbe. V: GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca (ur.). *Izzivi neenakosti v javnem zdravju : podatki in politike : znanstvena monografija*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 110-124. ISBN 978-961-7211-42-9. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Izzivi-neenakosti-v-javnem-zdravju-podatki-in-politike_znanstvena-monografija.pdf. [COBISS.SI-ID 207034883]

9. HUBER, Ivanka. Ranljive skupine v Sloveniji – izsledki kvalitativne terenske raziskave. V: GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca (ur.). *Izzivi neenakosti v javnem zdravju : podatki in politike : znanstvena monografija*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 125-139. ISBN 978-961-7211-42-9. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Izzivi-neenakosti-v-javnem-zdravju-podatki-in-politike_znanstvena-monografija.pdf. [COBISS.SI-ID 207035651]

10. LIPOVEC ČEBRON, Uršula, BRUNEC, Anja. Ranljivosti v času pandemije covida-19. V: GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca (ur.). *Izzivi neenakosti v javnem zdravju : podatki in politike : znanstvena monografija*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 140-156. ISBN 978-961-7211-42-9. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Izzivi-neenakosti-v-javnem-zdravju-podatki-in-politike_znanstvena-monografija.pdf. [COBISS.SI-ID 207036675]

11. SRAKAR, Andrej, DOMINKO, Miha. Neenakosti v oskrbi starejših : primerjava dolgotrajne in zdravstvene oskrbe. V: GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca (ur.). *Izzivi neenakosti v javnem zdravju : podatki in politike : znanstvena monografija*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 157-163. ISBN 978-961-7211-42-9. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Izzivi-neenakosti-v-javnem-zdravju-podatki-in-politike_znanstvena-monografija.pdf. [COBISS.SI-ID 207038211]

12. SRAKAR, Andrej, DOMINKO, Miha. Razlike v prejemanju dolgotrajne oskrbe skozi različna življenjska obdobja. V: GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca (ur.). *Izzivi neenakosti v javnem zdravju : podatki in politike : znanstvena*

monografija. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 164-168. ISBN 978-961-7211-42-9. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Izzivi-neenakosti-v-javnem-zdravju-podatki-in-politike_znanstvena-monografija.pdf. [COBISS.SI-ID 207039491]
13. BOLJKA, Urban, ROSIČ, Jasmina, NAGODE, Mateja. Blaginja otrok v slovenskih statističnih regijah : kako jo meriti in uporabiti rezultate. V: GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca (ur.). *Izzivi neenakosti v javnem zdravju : podatki in politike : znanstvena monografija*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 169-178. ISBN 978-961-7211-42-9. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Izzivi-neenakosti-v-javnem-zdravju-podatki-in-politike_znanstvena-monografija.pdf. [COBISS.SI-ID 207040259]
14. RADOŠ KRNEL, Sandra, ROŠKAR, Maja, HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka, ZALETEL, Metka, LUKAVEČKI DRUŽOVEC, Breda, MLAKAR, Karin, STANOJEVIĆ-JERKOVIĆ, Olivera, HOČEVAR, Tadeja. Alkoholna politika v Sloveniji s pregledom stanja na področju in izbrani primeri dobrih praks. V: GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca (ur.). *Izzivi neenakosti v javnem zdravju : podatki in politike : znanstvena monografija*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 179-200. ISBN 978-961-7211-42-9. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Izzivi-neenakosti-v-javnem-zdravju-podatki-in-politike_znanstvena-monografija.pdf. [COBISS.SI-ID 207040771]
15. SRAKAR, Andrej, DOMINKO, Miha. Vzročna ocena učinkov prvega zaprtja slovenske države v času covida-19 na zdravstvene dejavnike in neenakosti v zdravju. V: GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca (ur.). *Izzivi neenakosti v javnem zdravju : podatki in politike : znanstvena monografija*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 201-206. ISBN 978-961-7211-42-9. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Izzivi-neenakosti-v-javnem-zdravju-podatki-in-politike_znanstvena-monografija.pdf. [COBISS.SI-ID 207041027]
16. POLIČNIK, Rok, RANER, Ana, FAJDIGA TURK, Vida, BAVCON, Mateja, ĐUKIĆ, Branka, BRLEK, Aljaž, REHBERGER, Maruša, LAVTAR, Darja, ŠIVEC, Nastja, GREGORIČ, Matej, BLAZNIK, Urška, GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca. Neenakosti v zdravju s poudarkom na prehranjevanju in telesni masi med prebivalci Slovenije v času pandemije covida-19. V: GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca (ur.). *Izzivi neenakosti v javnem zdravju : podatki in politike : znanstvena monografija*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 206-218. ISBN 978-961-7211-42-9. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Izzivi-neenakosti-v-javnem-zdravju-podatki-in-politike_znanstvena-monografija.pdf. [COBISS.SI-ID 207052547]
17. NARAT, Tamara, BOLJKA, Urban, ŠKAFAR, Maja, NAGODE, Mateja. Indeks spremembe ranljivosti otrok v času epidemije novega koronavirusa : regijski vidik. V: GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca (ur.). *Izzivi neenakosti v javnem zdravju : podatki in politike : znanstvena monografija*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 219-233. ISBN 978-961-7211-42-9. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Izzivi-neenakosti-v-javnem-zdravju-podatki-in-politike_znanstvena-monografija.pdf. [COBISS.SI-ID 207052803]
18. MIHOR, Ana, ŽAGAR, Tina, TOMŠIČ, Sonja, LOKAR, Katarina, ZALETEL, Metka, KRALJ, Marcel, ZADNIK, Vesna. Izobrazbene neenakosti v incidenci izbranih skupin rakov v Sloveniji 2012–2017. V: GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca (ur.). *Izzivi neenakosti v javnem zdravju : podatki in politike : znanstvena monografija*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str.70-85. ISBN 978-961-7211-42-9. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Izzivi-neenakosti-v-javnem-zdravju-podatki-in-politike_znanstvena-monografija.pdf. [COBISS.SI-ID 207020803]
19. MIKOLIČ, Petra, LAVTAR, Darja, REHBERGER, Maruša, VINKO, Matej, ŽLAVS, Katarina, JERIČEK KLANŠČEK, Helena. Neenakosti v razširjenosti simptomov depresivne motnje. V: GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca (ur.). *Izzivi neenakosti v javnem zdravju : podatki in politike : znanstvena monografija*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str.86-92. ISBN 978-961-7211-42-9. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Izzivi-neenakosti-v-javnem-zdravju-podatki-in-politike_znanstvena-monografija.pdf. [COBISS.SI-ID 207032835]
20. MIHEVC PONIKVAR, Barbara. Ženska v Sloveniji. V: MIHEVC PONIKVAR, Barbara (ur.), et al. *Zdravje žensk v Sloveniji*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 9-21. ISBN 978-961-7211-29-0. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Zdravje-zensk-v-Sloveniji.pdf. [COBISS.SI-ID 188948995]
21. ŠTROMAJER, Eva, TOMŠIČ, Sonja. Umrljivost. V: MIHEVC PONIKVAR, Barbara (ur.), et al. *Zdravje žensk v Sloveniji*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 20-37. ISBN 978-961-7211-29-0. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Zdravje-zensk-v-Sloveniji.pdf. [COBISS.SI-ID 188948227]
22. ŠTROMAJER, Eva, ROK-SIMON, Mateja. Obolevnost. V: MIHEVC PONIKVAR, Barbara (ur.), et al. *Zdravje žensk v Sloveniji*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 38-59. ISBN 978-961-7211-29-0. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Zdravje-zensk-v-Sloveniji.pdf. [COBISS.SI-ID 188947715]
23. VINKO, Matej, JELENKO-ROTH, Petra. Duševno zdravje. V: MIHEVC PONIKVAR, Barbara (ur.), et al. *Zdravje žensk v Sloveniji*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 60-74. ISBN 978-961-7211-29-0. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Zdravje-zensk-v-Sloveniji.pdf. [COBISS.SI-ID 188947203]

24. KROTEC, Irena, VEČKO, Petra, MIHEVC PONIKVAR, Barbara. Reproduktivno zdravje. V: MIHEVC PONIKVAR, Barbara (ur.), et al. *Zdravje žensk v Sloveniji*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 75-85. ISBN 978-961-7211-29-0. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Zdravje-zensk-v-Sloveniji.pdf. [COBISS.SI-ID 188945155]
25. MIHEVC PONIKVAR, Barbara, RUDOLF, Andreja. Obporodno zdravje. V: MIHEVC PONIKVAR, Barbara (ur.), et al. *Zdravje žensk v Sloveniji*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 86-97. ISBN 978-961-7211-29-0. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Zdravje-zensk-v-Sloveniji.pdf. [COBISS.SI-ID 188943107]
26. UČAKAR, Veronika, ŠINKOVEC ZORKO, Nadja. COVID. V: MIHEVC PONIKVAR, Barbara (ur.), et al. *Zdravje žensk v Sloveniji*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 98-106. ISBN 978-961-7211-29-0. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Zdravje-zensk-v-Sloveniji.pdf. [COBISS.SI-ID 188941827]
27. ŠTROMAJER, Eva, TOMŠIČ, Sonja. Rak. V: MIHEVC PONIKVAR, Barbara (ur.), et al. *Zdravje žensk v Sloveniji*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 107-116. ISBN 978-961-7211-29-0. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Zdravje-zensk-v-Sloveniji.pdf. [COBISS.SI-ID 188940035]
28. IVANUŠ, Urška, ŠTROMAJER, Eva, FLORJANČIČ, Mojca, JERMAN, Tine. Zora. V: MIHEVC PONIKVAR, Barbara (ur.), et al. *Zdravje žensk v Sloveniji*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 117-124. ISBN 978-961-7211-29-0. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Zdravje-zensk-v-Sloveniji.pdf. [COBISS.SI-ID 188939267]
29. JARM, Katja, ŠTROMAJER, Eva, HERTL, Kristijana. Dora. V: MIHEVC PONIKVAR, Barbara (ur.), et al. *Zdravje žensk v Sloveniji*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 123-133. ISBN 978-961-7211-29-0. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Zdravje-zensk-v-Sloveniji.pdf. [COBISS.SI-ID 188937987]
30. NOVAK-MLAKAR, Dominika, KOFOL-BRIC, Tatjana, ŠTROMAJER, Eva. Svit. V: MIHEVC PONIKVAR, Barbara (ur.), et al. *Zdravje žensk v Sloveniji*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 134-143. ISBN 978-961-7211-29-0. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Zdravje-zensk-v-Sloveniji.pdf. [COBISS.SI-ID 188936963]
31. ŠTROMAJER, Eva, KOFOL-BRIC, Tatjana. Bolniška odsotnost. V: MIHEVC PONIKVAR, Barbara (ur.), et al. *Zdravje žensk v Sloveniji*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 144-158. ISBN 978-961-7211-29-0. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Zdravje-zensk-v-Sloveniji.pdf. [COBISS.SI-ID 188936195]
32. ŠTROMAJER, Eva, MIHEVC PONIKVAR, Barbara. Reproduktivno zdravstveno varstvo. V: MIHEVC PONIKVAR, Barbara (ur.), et al. *Zdravje žensk v Sloveniji*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 159-168. ISBN 978-961-7211-29-0. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Zdravje-zensk-v-Sloveniji.pdf. [COBISS.SI-ID 188935683]
33. KOPRIVNIKAR, Helena, ZUPANIČ, Tina, LAVTAR, Darja, REHBERGER, Maruša, RUDOLF, Andreja. Tobačni in povezani izdelki. V: MIHEVC PONIKVAR, Barbara (ur.), et al. *Zdravje žensk v Sloveniji*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 169-178. ISBN 978-961-7211-29-0. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Zdravje-zensk-v-Sloveniji.pdf. [COBISS.SI-ID 188934147]
34. RADOŠ KRNEL, Sandra, HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka, ROŠKAR, Maja. Alkohol. V: MIHEVC PONIKVAR, Barbara (ur.), et al. *Zdravje žensk v Sloveniji*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 179-191. ISBN 978-961-7211-29-0. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Zdravje-zensk-v-Sloveniji.pdf. [COBISS.SI-ID 188933379]
35. BOHINEC, Anja. Nasilje in zdravje. V: MIHEVC PONIKVAR, Barbara (ur.), et al. *Zdravje žensk v Sloveniji*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. Str. 192-199. ISBN 978-961-7211-29-0. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Zdravje-zensk-v-Sloveniji.pdf. [COBISS.SI-ID 188931587]

Znanstvena monografija (5)

1. RADOŠ KRNEL, Sandra, LESNIK, Tina, VINKO, Matej. *Celostno vrednotenje petih intervencij na področju preprečevanja in zmanjševanja škode zaradi alkohola : predstavitev rezultatov pilotnega vrednotenja in ocene skladnosti med ocenjevalci pri uporabi NIJZ Meril za vrednotenje intervenciji na področju javnega zdravja*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (93 str.)), graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-7211-08-5. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/05/Publikacija-Pilotno-vrednotenje-petih-intervencij_25.4.2024_final.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 166139395]
2. VIDMAR, Judita, NOVAK ŠUBARA, Tatjana, STARIHA, Karmen, ZALOŽNIK, Petra, NOVAK, Marjeta (avtor, fotograf). *Duševne stiske na delovnem mestu skozi mikrozgodbe : analiza potreb in participativno osmišljanje rezultatov*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (81 str.)), ilustr. ISBN 978-961-7211-23-8. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/01/mikrozgodbe_spletna-publikacija-hires-

30_5.pdf, https://www.zadusevnozdravje.si/wp-content/uploads/2024/05/Publikacija_Dusevne-stiske-na-delovnem-mestu-skozi-mikrozgodbe_2024_splet.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 180241667]
3. ROK-SIMON, Mateja, ZUPANIČ, Tina. *Poškodbe mladostnikov, povezane s telesno dejavnostjo*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (125 str.)), graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-7211-33-7. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/05/Poskodbe-mladostnikov-povezane-s-telesno-dejavnostjo.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 192283907]
4. GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca (urednik). *Izzivi neenakosti v javnem zdravju : podatki in politike : znanstvena monografija*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (248 str.)), ilustr. ISBN 978-961-7211-42-9. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Izzivi-neenakosti-v-javnem-zdravju-podatki-in-politike_znanstvena-monografija.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 205836291]
5. MIHEVC PONIKVAR, Barbara (urednik), ROK-SIMON, Mateja (urednik), KOFOL-BRIC, Tatjana (urednik), TOMŠIČ, Sonja (urednik). *Zdravje žensk v Sloveniji*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (201 str.)), ilustr. ISBN 978-961-7211-29-0. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Zdravje-zensk-v-Sloveniji.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 186389251]

Doktorska disertacija (1)

1. GALIČIČ, An. *Napoved izpostvljenosti onesnažilom zraka na osnovi modeliranja vrednosti ogljikovega dioksida v zraku učilnic osnovnih šol : doktorska disertacija = Prediction of exposure to air pollution based on modelling of carbon dioxide in the classrooms of primary schools*. Ljubljana: [K. Galičič], 2024. XII, 94 str, [22] str. pril., ilustr. [COBISS.SI-ID 203732483]

Končno poročilo o rezultatih raziskav (30)

1. GREGORIČ, Matej (avtor, urednik), POLIČNIK, Rok, MUŠIČ, Simona, ROBIDA, Janja, KORDIŠ, Tea, FRAS, Neža, FAJDIGA TURK, Vida, DELFAR, Nataša, ĐUKIĆ, Branka, PRALICA, Veronika, GREGORIČ, Matej (urednik), PRALICA, Veronika (urednik). *Analiza izvajanja prehranskih smernic v vzgojno-izobraževalnih zavodih : raziskovalno poročilo z rezultati nacionalne ankete*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (69 str.)), graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-7211-25-2. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/04/POROCILO_SOLSKA-ANKETA_koncno.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 181839363]
2. POLIČNIK, Rok, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja, ŠKRJANC, Barbara. *Analiza prehranske sestave obrokov v osnovnih šolah in testiranje učinkovitosti računalniškega modela v podporo implementaciji smernic za zdravo prehranjevanje v vzgojno-izobraževalnih zavodih v Sloveniji : raziskovalno poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (65 str.)), ilustr. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/02/Zakljucno-porocilo_CRP_solska-prehrana_2024.pdf. [COBISS.SI-ID 184951555]
3. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Četrto obdobno evalvacijsko poročilo projekta Integracija geriatrične oskrbe starejših*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (30 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Cetrto_interno_obdobno_evalvacijsko_porocilo.pdf. [COBISS.SI-ID 220164099]
617. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Dvodnevno izobraževanje »Podprimo starejše – Izzivi na področju geriatrične oskrbe starejših v Sloveniji« na Otočcu : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (25 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Evalvacijsko_porocilo_dvodnevnega_izobrazevanja_Otocec.pdf. [COBISS.SI-ID 220166915]
4. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Dvodnevno izobraževanje »Podprimo starejše – Izzivi na področju geriatrične oskrbe starejših v Sloveniji« v Ljubljani : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (29 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Evalvacijsko_porocilo_dvodnevnega_izobrazevanja_Ljubljana.pdf. [COBISS.SI-ID 220165635]

5. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Dvodnevno izobraževanje »Podprimo starejše - Izzivi na področju geriatrične oskrbe starejših v Sloveniji« v Mariboru : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (24 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Evalvacijsko_porocilo_dvodnevnega_izobrazevanja_Maribor.pdf. [COBISS.SI-ID 220166403]
6. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Dvodnevno izobraževanje »Podprimo starejše – Izzivi na področju geriatrične oskrbe starejših v Sloveniji« v Petrovčah : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (23 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Evalvacijsko_porocilo_dvodnevnega_izobrazevanja_Petrovce.pdf. [COBISS.SI-ID 220167427]
7. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Dvodnevno izobraževanje »Podprimo starejše – Izzivi na področju geriatrične oskrbe starejših v Sloveniji« v Portorožu : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (23 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Evalvacijsko_porocilo_dvodnevnega_izobrazevanja_Portoroz.pdf. [COBISS.SI-ID 220168195]
8. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Dvodnevno izobraževanje »Podprimo starejše – Izzivi na področju geriatrične oskrbe starejših v Sloveniji« v Portorožu, Petrovčah, Mariboru in na Otočcu (predavatelji) : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (15 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Evalvacijsko_porocilo_dvodnevno_izobrazevanje_predavatelji_Portoroz_Petrovce_Maribor_Otocec.pdf. [COBISS.SI-ID 220168451]
9. SEDLAK, Sabina, SIMONOVIĆ, Sandra, ZALETEL, Metka, JELENC, Marjetka, SAMBT, Jože. *Ekonomske posledice bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva v Sloveniji v obdobju 2020-2022*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (25 str.)), ilustr. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/01/POROCILO_BMSVT_2020_2022.pdf. [COBISS.SI-ID 186449667]
10. SEDLAK, Sabina, LOVREČIČ, Mercedes, JELENC, Marjetka, LOVREČIČ, Barbara, ZALETEL, Metka, SAMBT, Jože. *Ekonomske posledice demence v Sloveniji v obdobju 2015-2020*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (26 str.)). https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/01/Ekonomske_posledice_demence_2015-2020.pdf. [COBISS.SI-ID 192102915]
11. MURKO, Eva, KARO, Neža. *Izkušnje pediatričnih pacientov z bolnišnično obravnavo 2023/2024 : poročilo kvalitativne analize*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (49 str.), graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-7211-41-2. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Porocilo-kvalitativne-analize-raziskave-o-izkusnjah-otrok-z-bolnisnicnim-zdravljenjem-2023_2024.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 205229059]
12. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Izobraževanje »Gibalna obravnava in spodbujanje telesne dejavnosti starejših s pomočjo vAdBeCeDe« : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (16 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Evalvacijsko_porocilo_prakticno_izobrazevanje_vAdBeCeDa_12.6.2024.pdf. [COBISS.SI-ID 220169731]
13. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Izobraževanje »Gibalna obravnava in spodbujanje telesne dejavnosti starejših s pomočjo vAdBeCeDe« : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, julij 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (14 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Evalvacijsko_porocilo_prakticno_izobrazevanje_vAdBeCeDa_13.6.2024.pdf. [COBISS.SI-ID 220170755]
14. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Izobraževanje »Gibalna obravnava in spodbujanje telesne dejavnosti starejših s pomočjo vAdBeCeDe« : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, junij 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (23 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Evalvacijsko_porocilo_prakticno_izobrazevanje_vAdBeCeDa_23.5.2024.pdf. [COBISS.SI-ID 220168963]
15. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Izobraževanje »Gibalna obravnava in spodbujanje telesne dejavnosti starejših s pomočjo vAdBeCeDe« : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, oktober 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (15 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Evalvacijsko_porocilo_prakticno_izobrazevanje_vAdBeCeDa_13.9.2024.pdf. [COBISS.SI-ID 220172291]
16. CESAR, Katarina, KRŠIĆ, Ivana, GABROVEC, Branko. *Izobraževanje »Protimikrobna odpornost« : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, oktober 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (13 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-

content/uploads/media/10_3_2024_Evalvacijsko_porocilo_webinar_Protimikrobna_odpornost.pdf. [COBISS.SI-ID 220173315]
17. CESAR, Katarina, KRŠIĆ, Ivana, GABROVEC, Branko. *Izobraževanje »Protimikrobna odpornost« (predavatelji) : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, oktober 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (6 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/10_3_2024_Evalvacijsko_porocilo_webinar_Protimikrobna_odpornost_izvajalci.pdf. [COBISS.SI-ID 220174595]
18. KOPRIVNIKAR, Helena, REHBERGER, Maruša, LAVTAR, Darja. *Izpostavljenost dimu tobačnih izdelkov za kajenje, ogrevanih tobačnih izdelkov in elektronskih cigaret med prebivalci Slovenije : izsledki Nacionalne raziskave o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2023*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (43 str.)), graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-7211-50-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/11/Izpostavljenost_razsirjenost_ATADD_obl_2024.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 213563651]
19. URŠIČ, Simona, MARTINČIČ, Maja, ŠIMAC, Nataša, DELFAR, Nataša. *Poročilo o pilotni izvedbi preventivnega programa Varno s soncem v srednjih šolah 2024*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (29 str.)). https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/12/Pilot_VSS_srednje-sole-KONCNO_1.pdf. [COBISS.SI-ID 219797507]
20. MURKO, Eva, KRALJ, Marcel. *Poročilo prve nacionalne raziskave 2023/2024 o izkušnjah staršev, otrok in mladostnikov z bolnišnično obravnavo : kvalitativna raziskava*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 28 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 215750915]
21. SELAK, Špela, KOŠOROK, Maša, ŽMAVC, Mark. *Pregled obstoječih intervencij preventive ter obravnave s področja nekemičnih zasvojenosti v Sloveniji : raziskovalno poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (50 str.)), ilustr. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/04/Raziskovalno-porocilo_pregled-obstojecih-intervencij-preventive-ter-obravnave-s-podrocja-nekemicnih-zasvojenosti-v-Sloveniji_F.pdf. [COBISS.SI-ID 191790339]
22. DREV, Andreja, LAVTAR, Darja, HOČEVAR-GROM, Ada, REHBERGER, Maruša, ŠINKO, Marina, KOROŠEC, Aleš. *Prepovedane droge, konoplja v zdravstvene namene in zloraba zdravil na recept v Sloveniji v letu 2023 : rezultati Nacionalne presečne raziskave o tobaku, alkoholu in drugih drogah*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (50 str.)), ilustr. ISBN 978-961-7211-44-3. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/ATADD_prepovedane-droge_2024_obl_koncna.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 208057603]
23. VAN KERCKHOVE, Jessie, ROBNIK LEVART, Monika, GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca, et al. *Report on update to Food-EPI assessments describing policy scenarios : project Combatting diet related non-communicable disease through enhanced surveillance (CoDiet)*. Bruselj: Horizon Europe, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (129 str.)). https://www.codiet.eu/wp-content/uploads/2024/11/D6.1_Report-Food-EPI-assessment_CoDiet-2.pdf. [COBISS.SI-ID 219794691]
24. URŠIČ, Simona, ŠIMAC, Nataša, MARTINČIČ, Maja, DELFAR, Nataša. *Rezultati spletne ankete o odnosu do zagorelosti in obiskovanja solarijev med dijaki, izvedene v srednjih šolah po Sloveniji v šolskem letu 2022/23 : zaključno poročilo*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (41 str.)), ilustr., graf. prikazi. ISBN 978-961-7211-27-6. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/05/Porocilo_-ZAGORELOST_2023-OBLIKOVANO_krajse-za-splet_KONCNO-2.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 182934787]
25. HOČEVAR-GROM, Ada, ŠINKO, Marina, BELŠČAK, Andreja, REHBERGER, Maruša, JERIČEK KLANŠČEK, Helena, LAVTAR, Darja. *SI-PANDA 2024/2025 - Vedenjska perspektiva in zdravje : izsledki spletne raziskave, 1. izvedba (marec 2024)*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 46 str. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Porocilo_SI-PANDA_24_25_1.-izvedba.pdf. [COBISS.SI-ID 206297091]
26. HOČEVAR-GROM, Ada, ŠINKO, Marina, BELŠČAK, Andreja, REHBERGER, Maruša, JERIČEK KLANŠČEK, Helena, LAVTAR, Darja, KOROŠEC, Aleš. *SI-PANDA 2024/2025 : vedenjska perspektiva in zdravje : izsledki spletne raziskave : 2. izvedba (september 2024)*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, dec. 2024. 38 str. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/12/Porocilo_SI-PANDA_24_25_2.izvedba_FINAL.pdf. [COBISS.SI-ID 222264323]
27. BEŠKOVNIK, Lucija, LEKIĆ, Ksenija, STAROVEŠKI ANDERLIČ, Jasmina, ŠKORNIK TOVORNIK, Tatjana. *Sodelovanje s podjetji z območja zdravstvene regije Celje v obdobju 2021 – 2023 in izsledki spletnega anketnega vprašalnika Komuniciranje vsebin o zdravju med zaposlenimi - sodelujte z vašimi informacijami iz prakse : poročilo o raziskavi*. Celje: Nacionalni inštitut za javno zdravje, OE Celje, 2024. 22 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 211953155]
28. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Tretje obdobno evalvacijsko poročilo projekta Integracija geriatrične oskrbe starejših*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (28

str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Tretje_interno_obdobno_evalvacijsko_porocilo.pdf. [COBISS.SI-ID 220163587]
29. JAN, Zala, KOPRIVNIKAR, Helena, REHBERGER, Maruša, LAVTAR, Darja. *Uporaba, souporaba ter opuščanje tobačnih in nikotinskih izdelkov v Sloveniji : izsledki Nacionalne raziskave o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2023*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (37 str.)), graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-7211-52-8. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/12/Uporaba-souporaba-opuscanje-ATADD_2024_obl.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 219204355]
30. KAMIN, Tanja (avtor, vodja projekta), ATANASOVA, Sara, PERGER, Nina, KULOVEC, Judita, GERDINA, Sinja, VRBOVŠEK, Sanja, NEMEŠ, Silva, HUBER, Ivanka, ROŠKAR, Saška. *Zaviralni in spodbujevalni dejavniki odziva odrasle populacije na preventivni program Skupaj za zdravje : končno vsebinsko poročilo*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 55 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 200392963]

Elaborat, predštudija, študija (48)

1. BAŠA ČESNIK, Helena, BOLČIČ TAVČAR, Mateja, BUKOVEC, Primož, GROS, Katarina, KOŠIR, Iztok Jože, LUSKAR, Simona. *Combined Draft (Renewal) Assessment Report prepared according to Regulation (EC) N° 1107/2009 and Proposal for Harmonised Classification and Labelling (CLH Report) according to Regulation (EC) N° 1272/2008. Gibberellic (GA4, GA7). Volume 1 (AS). Rapporteur member state: Slovenia. Co - rapporrteur state: Slovakia*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 185 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 219854595]
2. BAŠA ČESNIK, Helena, BOLČIČ TAVČAR, Mateja, BUKOVEC, Primož, GROS, Katarina, KOŠIR, Iztok Jože, LUSKAR, Simona. *Combined Draft (Renewal) Assessment Report prepared according to Regulation (EC) N° 1107/2009 and Proposal for Harmonised Classification and Labelling (CLH Report) according to Regulation (EC) N° 1272/2008. Gibberellic acid (GA3). Volume 1 (AS). Rapporteur member state: Slovenia. Co - rapporrteur state: Slovakia*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 175 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 219853571]
3. BOLČIČ TAVČAR, Mateja. *Combined Draft (Renewal) Assessment Report prepared according to Regulation (EC) N° 1107/2009 and Proposal for Harmonised Classification and Labelling (CLH Report) according to Regulation (EC) N° 1272/2008. Gibberellic acid (GA3). Volume 3. Annex B.6 (AS). Toxicology and Metabolism Data (AS). Rapporteur member state: Slovenia. Co - rapporrteur state: Slovakia*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 298 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 219844611]
4. BOLČIČ TAVČAR, Mateja. *Combined Draft (Renewal) Assessment Report prepared according to Regulation (EC) N° 1107/2009 and Proposal for Harmonised Classification and Labelling (CLH Report) according to Regulation (EC) N° 1272/2008. Gibberellic acid (GA4, GA7). Volume 3. Annex B.6 (AS). Toxicology and Metabolism Data (AS). Rapporteur member state: Slovenia. Co - rapporrteur state: Slovakia*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 214 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 219849475]
5. BOLČIČ TAVČAR, Mateja, KOŠIR, Iztok Jože. *Draft renewal assessment report under regulation (EC) 1107/2009. Gibberellic (GA4, GA7). Volume 4. Rapporteur member state: Slovenia. Co - rapporrteur state: Austria*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 65 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 219850499]
6. BOLČIČ TAVČAR, Mateja, KOŠIR, Iztok Jože. *Draft renewal assessment report under regulation (EC) 1107/2009. Gibberellic acid (GA3). Volume 4. Rapporteur member state: Slovenia. Co - rapporrteur state: Austria*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 69 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 219847683]
7. ŠVAB, Vesna, KRAGELJ, Anja, MAKIVIĆ, Irena. *Kazalniki za spremljanje reforme na področju duševnega zdravja v skladu z nacionalnim programom duševnega zdravja*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (11 str.)), ilustr. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Kazalniki-za-spremljanje-reforme-na-podrocju-dusevnega-zdravja-v-skladu-z-nacionalnim-programom-dusevnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 191346435]
8. ŠVAB, Vesna, KRAGELJ, Anja, MAKIVIĆ, Irena. *Ocena razmer in posledic glede krepitve storitev za duševno zdravje odraslih na primarni ravni : sinteza raziskovanja*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (10 str.)). https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/04/Ocena-razmer-in-posledic-glede-krepitve-storitev-za-dusevno-zdravje-odraslih-na-primarni-ravni-sinteza-raziskovanja.pdf. [COBISS.SI-ID 192134147]
9. MAKIVIĆ, Irena, KRAGELJ, Anja, ŠVAB, Vesna. *Poročilo o izvedbi Delfske raziskave : prednosti, pomanjkljivosti in možnosti za premagovanje ovir pri spreminjanju obsega in vrst storitev s področja duševnega zdravja na ravni zdravstvenega in socialnega varstva*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (16 str.)), graf. prikazi. ISBN 978-961-7211-30-6. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Porocilo-o-izvedbi-delfske-raziskave_21_03_2024.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 189771267]

10. VIDMAR, Judita, NOVAK ŠUBARA, Tatjana, STARIHA, Karmen, ZALOŽNIK, Pika. *Poročilo o povpraševanju po storitvah varovanja in krepitve duševnega zdravja pri delu v obdobju 2022 – 2023 : (zbrano učno gradivo)*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 15 str., ilustr., graf. prikazi. [COBISS.SI-ID 202172419]
11. OIKONOMIDIS, Christos, KOVAČIČ, Polona, DURJAVA, Anja. *Poročilo o zdravstvenem stanju prebivalstva na širšem območju Maribora v letu 2022*. Maribor: Nacionalni inštitut za javno zdravje, OE Maribor, 2024. 51 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 189038851]
12. FURLAN, Lea, ŠMARČAN, Vesna. *Predlog izvajanja učinkovite preventive na področju drog v Mestni občini Maribor*. Maribor: Nacionalni inštitut za javno zdravje – območna enota Maribor, 2024. 18 str. [COBISS.SI-ID 196416259]
13. JAGODIC, Ria, HAFNER, Alenka. *Priprava na porod in starševstvo na Gorenjskem : analiza stanja*. Kranj: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Območna enota Kranj, 2024. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/08/Priprava-na-porod-in-starsevstvo_analiza-stanja.pdf. [COBISS.SI-ID 205624323]
14. KAMIN, Tanja (avtor, vodja projekta), KULOVEC, Judita, BERZELAK, Jernej. *Raziskovalno poročilo o raziskavi z metodo opazovanja z udeležbo v storitvi preventivnega pregleda v programu Skupaj za zdravje*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje: Fakulteta za družbene vede, 2024. 34 str. [COBISS.SI-ID 200387075]
15. BAŠA ČESNIK, Helena, GROS, Katarina, PLUT, Katarina, KRAPEŽ, Maša, BUKOVEC, Primož. *Registration report. Part A, Product code: AF-777, Product name: SmartFreshTM Pro Tabs : active substance: 1-Methylcyclopropene (1-MCP), 20g/kg : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 76 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211489539]
16. KRIŽAJ, Anita, KRAPEŽ, Maša, MALOVRH, Marija, OCVIRK, Miha. *Registration report. Part A, Product code: CA3573, Product name: CARNADINE : active substance: Acetamiprid 200 g/kg, : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 173 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211816963]
17. KRIŽAJ, Anita, JERŠE, Ana, GROS, Katarina, KRAPEŽ, Maša, VAN DER GEEST, Gijsbertus Mattheus. *Registration report. Part A, Product code: HAG 621 01 F, Product name: PROMINO XTRA : active substance: Azoxistrobin 140 g/L, Prothioconazole, 100 g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 162 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211664643]
18. KRIŽAJ, Anita, GROS, Katarina, KRAPEŽ, Maša, LUSKAR, Simona, BUKOVEC, Primož. *Registration report. Part A, Product code: A18253A, Product name: AMISTAR GOLD : active substance: Azoxystrobin 125 g/L, Difenoconazole 125g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 126 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211795203]
19. BAŠA ČESNIK, Helena, FATUR, Tanja, MALOVRH, Marija, KOŠIR, Iztok Jože. *Registration report. Part A, Product code: LEPINOX PLUS : active substance: Bacillus thuringiensis subsp. kurstaki strain EG 2348,375 g/kg : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 58 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211485699]
20. KRIŽAJ, Anita, KMECL, Veronika, KRAPEŽ, Maša, LUSKAR, Simona, MALOVRH, Marija, OCVIRK, Miha. *Registration report. Part A, Product code: SHA 7257 A, Product name: PROBOSS : active substance: Boscalid, 233 g/L, Prothioconazole 100g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 57 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211756291]
21. JERŠE, Ana, PLUT, Katarina, KRIŽAJ, Anita, KRAPEŽ, Maša, BUKOVEC, Primož, MALOVRH, Marija. *Registration report. Part A, Product code: SHA 7273 A, Product name: CASINO ROYALE : active substance: Boscalid, 267 g/kg, Pyraclostrobin, 67 g/kg : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 120 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211633923]
22. KRIŽAJ, Anita, JERŠE, Ana, GROS, Katarina, KRAPEŽ, Maša, LUSKAR, Simona, BUKOVEC, Primož. *Registration report. Part A, Product code: CA2832 (CA3529), Product name: STABILAN 400 : active substance: Chlormequat chloride, 400g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 118 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211764739]
23. BAŠA ČESNIK, Helena, KMECL, Veronika, BOLČIČ TAVČAR, Mateja, LUSKAR, Simona, MALOVRH, Marija, VAN DER GEEST, Gijsbertus Mattheus. *Registration report. Part A, Product code: A15605D, Product name: Ridomil Gold R : active substance: Cooper 141,9 g/kg, Metalaxyl-M 19,4 g/kg : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 113 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211488515]
24. BAŠA ČESNIK, Helena, JERŠE, Ana, PLUT, Katarina, KRAPEŽ, Maša, MALOVRH, Marija, OCVIRK, Miha. *Registration report. Part A, Product code: 102000032965, Product name: DECIS TRAP OLJČNA MUHA : active substance: Deltamethrin 0,015g/trap : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 43 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211283203]
25. PLUT, Katarina, KRIŽAJ, Anita, BOLČIČ TAVČAR, Mateja, MALOVRH, Marija, OCVIRK, Miha. *Registration report. Part A, Product code: SHA 0100 X, Product name: ACCOUNT : active substance: Deltamethrin, 6 g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 52 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211822083]
26. BAŠA ČESNIK, Helena, JERŠE, Ana, PLUT, Katarina, KRAPEŽ, Maša, MALOVRH, Marija, OCVIRK, Miha. *Registration report. Part A, Product code: 102000032964, Product name: DECIS TRAP PLODOVA VINSKA MUŠICA :*

active substance: Deltametrin 0,015g/Trap : central zone : national assessment. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 56 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211283459]
27. BAŠA ČESNIK, Helena, PLUT, Katarina, KRAPEŽ, Maša, BUKOVEC, Primož, VAN DER GEEST, Gijsbertus Mattheus. *Registration report. Part A, Product code: A21481B, Product name: TIMELINE FX : active substance: FLORASULAM 1,75 g/L, Fluroxypyr-meptyl, 75 g/L, Pinoxaden, 30 g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 206 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211581955]
28. KRIŽAJ, Anita, JERŠE, Ana, GROS, Katarina, KRAPEŽ, Maša, LUSKAR, Simona. *Registration report. Part A, Product code: GF 184 SE, Product name: PRIMSTAR : active substance: Florasulam 2.5 g as/L, Fluroxypyr-meptyl, 144 g as/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 110 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211668995]
29. BAŠA ČESNIK, Helena, RAJAR, Teja, JERŠE, Ana, KRAPEŽ, Maša, LUSKAR, Simona, OCVIRK, Miha. *Registration report. Part A, Product code: GLOB1313F, Product name: STAMPA : active substance: Fludioxonil, 500 g/kg : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 68 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211588355]
30. KRIŽAJ, Anita, GROS, Katarina, JERŠE, Ana, KRAPEŽ, Maša, LUSKAR, Simona, BUKOVEC, Primož. *Registration report. Part A, Product code: 102000024219, Product name: HUSAR PLUS : active substance: Iodosulfuron-methyl-sodium 50 g/L, Mesosulfuron-methyl, 7.5 g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 144 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211671811]
31. BAŠA ČESNIK, Helena, GROS, Katarina, JERŠE, Ana, PLUT, Katarina, KRAPEŽ, Maša, OCVIRK, Miha. *Registration report. Part A, Product code: GLOB289H / SAP63H, Product name: ZEPPOS : active substance: Iodosulfuron-methyl-sodium 6 g/kg, Mesosulfuron-methyl, 30g/kg : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 99 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211624707]
32. JERŠE, Ana, PLUT, Katarina, KRIŽAJ, Anita, KRAPEŽ, Maša, BUKOVEC, Primož, VAN DER GEEST, Gijsbertus Mattheus. *Registration report. Part A, Product code: 102000016311, Product name: ADENGO : active substance: Isoxaflutole, 225g/L, thiencarbazone-methyl 90g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 128 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211652099]
33. BAŠA ČESNIK, Helena, JERŠE, Ana, RAJAR, Teja, KRAPEŽ, Maša, OCVIRK, Miha. *Registration report. Part A, Product code: AE-036-1, Product name: BARRACUDA : active substance: Mesotrione, 100g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 73 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211282947]
34. KRIŽAJ, Anita, RAJAR, Teja, KRAPEŽ, Maša, LUSKAR, Simona, OCVIRK, Miha. *Registration report. Part A, Product code: P52, Product name: FYSIUM : active substance: Methylcyclopropene. generated in situ : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 43 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211750147]
35. JERŠE, Ana, PLUT, Katarina, KRIŽAJ, Anita, KRAPEŽ, Maša, VAN DER GEEST, Gijsbertus Mattheus. *Registration report. Part A, Product code: A19786A, Product name: AVOXA : active substance: Pinoxaden, 33.3 g/L, Pyroxsulam, 8.33 g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 134 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211646467]
36. BAŠA ČESNIK, Helena, PLUT, Katarina, JERŠE, Ana, KRAPEŽ, Maša, MALOVRH, Marija, OCVIRK, Miha. *Registration report. Part A, Product code: GLOB2008F, Product name: SPORAX : active substance: Propamocarb-HCl, 722g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 54 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211552003]
37. KRIŽAJ, Anita, RAJAR, Teja, KRAPEŽ, Maša, LUSKAR, Simona, OCVIRK, Miha. *Registration report. Part A, Product code: SHA 6100 A, Product name: ALIVE : active substance: Propaquizafop, 100 g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 103 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211782403]
38. BAŠA ČESNIK, Helena, ZIRNGAST, Klavdija, JELOČNIK PELICON, Petra, FATUR, Tanja, VAN DER GEEST, Gijsbertus Mattheus. *Registration report. Part A, Product code: MCW-2075, Product name: SORATEL : active substance: Prothioconazole 250 g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 82 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211572483]
39. KRIŽAJ, Anita, GROS, Katarina, KRAPEŽ, Maša. *Registration report. Part A, Product code: CPY5EC414, Product name: ASSET FIVE : active substance: Pyrethrins 46.53 g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 127 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211801091]
40. KRIŽAJ, Anita, JERŠE, Ana, PLUT, Katarina, RAJAR, Teja, KRAPEŽ, Maša, VAN DER GEEST, Gijsbertus Mattheus. *Registration report. Part A, Product code: SHA 0300 C , Product name: TRINEXT : active substance: Triexapac-ethyl, 250 g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 58 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211770883]
41. KRIŽAJ, Anita, PLUT, Katarina, KRAPEŽ, Maša, BUKOVEC, Primož, MALOVRH, Marija. *Registration report. Part A, Product code:102000007798 , Product name: ZATO 50 WG (Trifloxystobin WG 50) : active substance: Trifloxystobin 500 g/kg : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 114 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211777539]
42. BAŠA ČESNIK, Helena, KMECL, Veronika, BOLČIČ TAVČAR, Mateja, LUSKAR, Simona, MALOVRH, Marija, VAN DER GEEST, Gijsbertus Mattheus. *Registration report. Part B, Section 0, Product background, regulatory context and GAP information : product code: A15605D : product name: Ridomil Gold R : active substance: Copper 141.9*

g/kg, Metalaxyl-M 19.4 g/kg : interzonal, zonal rapporteur member state: Slovenia, core assessment. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 14 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211844867]
43. BAŠA ČESNIK, Helena, KMECL, Veronika, BOLČIČ TAVČAR, Mateja, LUSKAR, Simona, MALOVRH, Marija, VAN DER GEEST, Gijsbertus Mattheus. *Registration report. Part B, Section 0, Product background, regulatory context and GAP information : product code: A15605D : product name: Ridomil Gold R : active substance: Copper 141.9 g/kg, Metalaxyl-M 19.4 g/kg : zonal rapporteur member state: Slovenia, core assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 18 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211845379]
44. BAŠA ČESNIK, Helena, KRAPEŽ, Maša, LUSKAR, Simona, MALOVRH, Marija, OCVIRK, Miha, KOŠIR, Iztok Jože. *Registration report. Part A : product code: Acetamiprid 20 SP, Product name: Acetogal, Alphaguard, ALB328 : active substance: Acetamiprid, 200g/kg : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 99 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211282179]
45. BAŠA ČESNIK, Helena, KRAPEŽ, Maša, LUSKAR, Simona, MALOVRH, Marija. *Registration report. Part B, Section 0, Product background, regulatory context and GAP information : product name: Acetamiprid 20 SP : active substance: Acetamiprid 200 g/kg : interzonal, zonal rapporteur member state: Slovenia, core assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 13 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211838467]
46. BAŠA ČESNIK, Helena, KRAPEŽ, Maša, LUSKAR, Simona, MALOVRH, Marija, KOŠIR, Iztok Jože. *Registration report. Part B, Section 0, Product background, regulatory context and GAP information : product name: Acetamiprid 20 SP : active substance: Acetamiprid 200 g/kg, : Central zone, zonal rapporteur member state: Slovenia, core assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 19 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211835907]
47. POTOČNIK, Amna, OIKONOMIDIS, Christos, DURJAVA, Anja, et al. *Strategija socialnega varstva Mestne občine Maribor 2024 - 2030*. Maribor: Mestna občina, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (104 str.)). https://maribor.si/wp-content/uploads/2024/03/SSV-MOM-2030_kon-_marec_MS.pdf. [COBISS.SI-ID 192147715]
48. KOPRIVNIKAR, Helena, REHBERGER, Maruša, LAVTAR, Darja, KOROŠEC, Aleš. *Uporaba tobačnih in povezanih izdelkov v Sloveniji in statističnih regijah Slovenije v zadnjem desetletju : izsledki nacionalnih raziskav o tobaku, alkoholu in drugih drogah, 2012, 2018 in 2023*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (44 str.)), ilustr., graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-7211-46-7. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/ATADD_stat_pub_tobak_2024_obl.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 208801539]

Zbornik recenziranih znanstvenih prispevkov na domači konferenci (2)

1. STANOJEVIĆ-JERKOVIĆ, Olivera, STANOJEVIĆ-JERKOVIĆ, Olivera (urednik), VINKO, Matej (urednik), TOMŠIČ, Sonja (urednik). *Sekcija za preventivno medicino: včeraj, danes, jutri : knjiga prispevkov ob obeležitvi 50-letnice Sekcije za preventivno medicino Slovenskega zdravniškega društva*. Ljubljana: Sekcija za preventivno medicino, Slovensko zdravniško društvo, 2024. 110 str., ilustr. ISBN 978-961-7092-70-7. https://www.spm.si/wp-content/uploads/2024/12/ZBORNIK-KONCNO-za-splet-2.pdf. [COBISS.SI-ID 216684803]
2. GABROVEC, Branko (urednik), ERŽEN, Ivan (urednik). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (551 str.)), ilustr. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 208832003]

Priloga 2

ZNANSTVENE IN STROKOVNE REVIJE, MONOGRAFIJE, PRIROČNIKI, ANALIZE ZDRAVJA IN ZDRAVSTVENEGA VARSTVA, UČNA GRADIVA, ZBORNIKI, RAZISKOVALNA POROČILA IN ŠTUDIJE, KI SO IZŠLE NA NIJZ ALI V SOAVTORSTVU RAZISKOVALCEV NIJZ V LETU 2024

Redno izdajamo dve znanstveni reviji:

1. Zdravstveno varstvo: Slovenian journal of public health, ISSN 0351-0026, 2023: 4 številke, 27 znanstvenih člankov v angleškem jeziku (4 vabljeni uvodniki, 2 sistematična pregledna članka in 21 izvirnih znanstvenih člankov). Revija izhaja v tiskani in e-izdaji. Revija ima IF že 13 let in IF nad 1 že zadnjih šest let. Indeksirana je v WoS, Scopus, PubMed in številnih drugih bazah. IF (2023) = 1,6.

2. Javno zdravje, ISSN 2591-0906, 2024: 10 člankov - 1 izvirni znanstveni članek, 1 metodološki članek, 4 strokovni članki, 3 sistematični pregledni članki in 1 perspektiva.

V letu 2024 so izšla številna letna poročila, med njimi:

1. Zdravstveni statistični letopis
2. Stanje na področju prepovedanih drog v Sloveniji
3. Report on the drug situation of the Republic of Slovenia
4. Poraba zdravil, predpisanih na recept v Sloveniji
5. Epidemiološko spremljanje potrjenih primerov okužb s SARS-CoV-2 v Sloveniji
6. Epidemiološko spremljanje resnih akutnih okužb dihal, potrjenih covid-19 v Sloveniji
7. Prijavljive nalezljive bolezni, ki jih je povzročil *Streptococcus pyogenes* v Sloveniji
8. Spremljanje legioneloz v Sloveniji
9. Integrirano mrežno spremljanje gripe, covid-19 in ostalih akutnih okužb dihal v Sloveniji
10. Spremljanje respiratornega sincicijskega virusa v Sloveniji
11. Okužba s HIV v Sloveniji
12. Spolno prenesene okužbe v Sloveniji
13. Črevesne nalezljive bolezni in zoonoze v Sloveniji
14. Spremljanje nalezljivih bolezni, ki jih prenašajo členonožci v Sloveniji
15. Bolezni, ki jih preprečujemo s cepljenjem v Sloveniji
16. Izbruhi nalezljivih bolezni v Sloveniji
17. Odpornost proti antibiotikom pri povzročiteljih invazivnih okužb v Sloveniji
18. Epidemiološko spremljanje povzročiteljev nalezljivih bolezni v odpadnih vodah v Sloveniji

Objavili smo 143 monografij, od tega 5 znanstvenih monografiji, 9 strokovnih monografij, 17 priročnikov, 20 učnih gradiv, 30 raziskovalnih poročil, 48 elaboratov z analizami zdravja in zdravstvenega varstva, 11 drugih monografij in 2 zbornika. Seznam objavljenih knjig je pripravljen po tipologiji COBISS.

Znanstvena monografija (5)

1. RADOŠ KRNEL, Sandra, LESNIK, Tina, VINKO, Matej. *Celostno vrednotenje petih intervencij na področju preprečevanja in zmanjševanja škode zaradi alkohola : predstavitev rezultatov pilotnega vrednotenja in ocene skladnosti med ocenjevalci pri uporabi NIJZ Meril za vrednotenje intervenciji na področju javnega zdravja*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (93 str.)), graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-7211-08-5. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/05/Publikacija-Pilotno-vrednotenje-petih-intervencij_25.4.2024_final.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 166139395]
2. VIDMAR, Judita, NOVAK ŠUBARA, Tatjana, STARIHA, Karmen, ZALOŽNIK, Petra, NOVAK, Marjeta (avtor, fotograf). *Duševne stiske na delovnem mestu skozi mikrozgodbe : analiza potreb in participativno osmišljanje rezultatov*.

Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (81 str.)), ilustr. ISBN 978-961-7211-23-8. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/01/mikrozgodbe_spletna-publikacija-hires-30_5.pdf, https://www.zadusevnozdravje.si/wp-content/uploads/2024/05/Publikacija_Dusevne-stiske-na-delovnem-mestu-skozi-mikrozgodbe_2024_splet.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 180241667]

3. ROK-SIMON, Mateja, ZUPANIČ, Tina. *Poškodbe mladostnikov, povezane s telesno dejavnostjo*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (125 str.)), graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-7211-33-7. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/05/Poskodbe-mladostnikov-povezane-s-telesno-dejavnostjo.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 192283907]

4. GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca (urednik). *Izzivi neenakosti v javnem zdravju : podatki in politike : znanstvena monografija*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (248 str.)), ilustr. ISBN 978-961-7211-42-9. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Izzivi-neenakosti-v-javnem-zdravju-podatki-in-politike_znanstvena-monografija.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 205836291]

5. MIHEVC PONIKVAR, Barbara (urednik), ROK-SIMON, Mateja (urednik), KOFOL-BRIC, Tatjana (urednik), TOMŠIČ, Sonja (urednik). *Zdravje žensk v Sloveniji*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (201 str.)), ilustr. ISBN 978-961-7211-29-0. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Zdravje-zensk-v-Sloveniji.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 186389251]

Strokovna monografija (9)

1. RADOŠ KRNEL, Sandra, HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka, ROZINA, Edita, ZUPANC, Irena. *Epidemiološko spremljanje porabe alkohola in izbranih zdravstvenih posledic rabe alkohola v Sloveniji v obdobju 2013-2021*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (167 str.)), ilustr. ISBN 978-961-7211-43-6. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Epidemiolosko-spremljanje-porabe-alkohola-in-izbranih-zdravstvenih-posledicah-rabe-alkohola-v-Sloveniji-v-obdobju-2013-2021-1.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 206314243]

2. RADOŠ KRNEL, Sandra, KAMIN, Tanja, JANDL, Mateja, GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca, HOČEVAR-GROM, Ada, LESNIK, Tina, ROŠKAR, Maja, LEVIČNIK, Gorazd. *Merila za vrednotenje intervencij na področju javnega zdravja za namen prepoznavanja in izbire primerov dobrih praks*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (53, 17, 9 str.)), ilustr. ISBN 978-961-7211-09-2. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/05/Prenovljena-merila-za-vrednotenje-intervencij-na-podrocju-javnega-zdravja.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 166145795]

3. DREV, Andreja, FURMAN, Lucija, ROŠKAR, Maja, PUCELJ, Vesna, JERIČEK KLANŠČEK, Helena. *Pregled dobrih praks na področju šolske in skupnostne preventive pred rabo PAS*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (44 str.)), tabele. ISBN 978-961-7211-51-1. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/12/Pregled-dobrih-praks_K_2024.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 216611331]

4. SCAGNETTI, Nina, ROK-SIMON, Mateja. *Razpoložljivost in stroškovna dostopnost varovalne opreme za preprečevanje poškodb otrok*. 2. elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (48 str.)), ilustr., zvd., tabele. ISBN 978-961-7211-38-2. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/05/Rzpolozljivost-in-stroskovna-dostopnost-varovalne-opreme-za-preprecevanje-poskodb-otrok.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 195144195]

5. VINTAR SPREITZER, Mateja (avtor, urednik), BAŠ, Denis, RADŠEL, Anja, ANDERLUH, Marija, VREČA, Maja, REŠ, Špela, SELAK, Špela, HUDOKLIN, Mateja, OSREDKAR, Damjan. *Smernice za uporabo zaslonov pri otrocih in mladostnikih : priročnik za strokovnjake*. 3. ponatis. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 53 str., ilustr. ISBN 978-961-6945-55-4. [COBISS.SI-ID 184643843]

6. FERRARESE, Giulia, RADOŠ KRNEL, Sandra, LEVIČNIK, Gorazd, et al. *Study on the impact of digital alcohol marketing on alcohol- related attitudes and alcohol consumption : a systematic review : AlHaMBRA Project ; Alcohol Harm Measuring and Building Capacity for Policy Response and Action (Service Contract No. 20197105)*. 1st ed. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (43 str.)), ilustr. ISBN 978-92-95239-30-2. https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/709881d6-ae34-11ef-acb1-01aa75ed71a1/language-en. [COBISS.SI-ID 219862787]

7. HAFNER, Alenka, HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka, ZUPAN, Darja, HAFNER, Alenka (urednik), HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka (urednik). *Zdravje v gorenjskih občinah s trendi in izzivi : 2023*. Elektronska izd. Kranj: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Območna enota, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (63 str.)), ilustr. ISBN 978-961-7211-39-9.

https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/06/ZvO_publikacija_2023.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 197744643]
8. ERŽEN, Ivan (urednik), BROVČ, Monika (urednik), SIMONČIČ, Mojca (urednik), ZALETEL, Metka (urednik). *Zdravstveno stanje prebivalcev Slovenije do leta 2023*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 62 str., ilustr. ISBN 978-961-7211-45-0. [COBISS.SI-ID 208319747]
9. MEZINEC, Andreja (urednik), ROBNIK LEVART, Monika (urednik), GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca (urednik). *NIJZ aktivnosti na področju staranja v letu 2023*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (107 str.)), ilustr. ISBN 978-961-7211-40-5. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/07/zbornik_porocil_regij_2023-v1_29_5_2024_fin.cleaned.pdf, https://staranje.si/sites/www.staranje.si/files/upload/images/zbornik_porocil_regij_2023-v1_29_5_2024_fin.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 200247299]

Drugo učno gradivo (20)

1. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. *Duševno zdravje : od pojma do bolezni : Zdravstvene vede - magistrski študij, 1. letnik Smer Zdravstvena nega, Predmet: Duševno zdravje 2024*. [S. l.]: Alma Mater Europea, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 40 str.), ilustr. https://eucilnica.almamater.si/. [COBISS.SI-ID 188052227]
2. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. *Duševno zdravje kot javnozdravstveni problem : Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, Bolonjski magistrski študij, II. stopnja, Magistrski program »Napredna zdravstvena nega«, Smer: Napredna zdravstvena nega v duševnem zdravju in psihiatriji, 1. letnik, Predmet: Programi krepitve duševnega zdravja na ravni posameznika in skupnosti - preventiva duševnih motenj, 2024*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 46 str.), ilustr. https://www.fzab.si/. [COBISS.SI-ID 190679299]
3. STANIMIROVIĆ, Dalibor, KOSEDNAR, Hajdi. *Informatizacija procesov v zdravstvu v Sloveniji : študijski program Univerze v Ljubljani, Fakultete za upravo, 2024*. Ljubljana: Fakultete za upravo UL, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 90 str.)), ilustr. https://e-izobrazevanje.fu.uni-lj.si/login/index.php. [COBISS.SI-ID 191425027]
4. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. *Mental disorders & society : Angela Boškin Faculty of Health Care, 3rd Bologna Cycle Health, Care Sciences Doctoral Study program, 2nd year syllabus, Level of study: Third cycle study program Health Care Sciences, Subject: Society and mental health, 2024*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 53 str.)), ilustr. https://www.fzab.si/. [COBISS.SI-ID 191327491]
5. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. *Mental disorders and stigma : Angela Boškin Faculty of Health Care, 3rd Bologna Cycle Health, Care Sciences Doctoral Study program, 2nd year syllabus, Level of study: Third cycle study program Health Care Sciences, Subject: Society and mental health, 2024*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 21 str.)), ilustr. https://www.fzab.si/. [COBISS.SI-ID 191329027]
6. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. *Nasilni incidenti v zdravstvu : prepoznavanje, preprečevanje in ukrepanje : Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, Bolonjski magistrski študij, II. stopnja, Magistrski program »Napredna zdravstvena nega«, Smer: Napredna zdravstvena nega v duševnem zdravju in psihiatriji, 1. letnik, Predmet: Programi krepitve duševnega zdravja na ravni posameznika in skupnosti - preventiva duševnih motenj, 2024*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 49 str.), ilustr. https://www.fzab.si/. [COBISS.SI-ID 190679043]
7. LOVREČIČ, Mercedes. *Osnove psihopatologije : Zdravstvene vede - magistrski študij, 1. letnik Smer Zdravstvena nega, Predmet: Duševno zdravje 2024*. [S. l.]: Alma Mater Europea, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 33 str.), ilustr. https://eucilnica.almamater.si/. [COBISS.SI-ID 188074755]
8. LOVREČIČ, Mercedes. *Osnovne skupine in sklopi duševnih motenj : študijski program II. stopnje magistrski študij zdravstvene nege, 2. letnik, predmet Duševno zdravje*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 120 str.), ilustr. https://eucilnica.almamater.si/. [COBISS.SI-ID 188075779]
9. LOVREČIČ, Mercedes. *Prepoznavanje, preprečevanje in ukrepanje ob nasilnih incidentih v zdravstvu : Zdravstvene vede - magistrski študij, 1. letnik Smer Zdravstvena nega, Predmet: Duševno zdravje 2024*. [S. l.]: Alma Mater Europea, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 49 str.), ilustr. https://eucilnica.almamater.si/. [COBISS.SI-ID 188073987]
10. LOVREČIČ, Barbara, LOVREČIČ, Mercedes. *Primer dejavnika tveganja, ki povzroča duševne motnje : vpliv alkohola na razvoj možganov in duševne motnje ter preventiva : Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, Bolonjski magistrski študij, II. stopnja, Magistrski program »Napredna zdravstvena nega«, Smer: Napredna zdravstvena nega v duševnem zdravju in psihiatriji, 1. letnik, Predmet: Programi krepitve duševnega zdravja na ravni posameznika in skupnosti - preventiva duševnih motenj, 2024*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 50 str.), ilustr. https://www.fzab.si/. [COBISS.SI-ID 190680323]

11. LOVREČIČ, Barbara, LOVREČIČ, Mercedes. *Razvoj in dozorevanje možganov : Zdravstvene vede - magistrski študij, 1. letnik Smer Zdravstvena nega, Predmet: Duševno zdravje 2024*. [S. l.]: Alma Mater Europea, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 30 str.), ilustr. https://eucilnica.almamater.si/. [COBISS.SI-ID 188072707]
12. LOVREČIČ, Barbara, LOVREČIČ, Mercedes. *Razvoj in dozorevanje možganov v otroštvu in mladostništvu : Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, Bolonjski magistrski študij, II. stopnja, Magistrski program »Napredna zdravstvena nega«, Smer: Napredna zdravstvena nega v duševnem zdravju in psihiatriji, 1. letnik, Predmet: Programi krepitve duševnega zdravja na ravni posameznika in skupnosti - preventiva duševnih motenj, 2024*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 35 str.), ilustr. https://www.fzab.si/. [COBISS.SI-ID 190679811]
13. LOVREČIČ, Mercedes. *S stresom pogojene duševne motnje : Zdravstvene vede - magistrski študij, 1. letnik Smer Zdravstvena nega, Predmet: Duševno zdravje 2024*. [S. l.]: Alma Mater Europea, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 12 str.), ilustr. https://eucilnica.almamater.si/. [COBISS.SI-ID 188071939]
14. GABROVEC, Branko. *Sistem zdravstvenega varstva in organizacija zdravstvene dejavnosti : [učno gradivo predmeta Upravljanje in vodenje javnozdravstvene prakse]*. [Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje], 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 27 str.)), ilustr. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/04/Sistem-zdravstvenega-varstva-in-organizacija-zdravstvene-dejavnosti_ucno-gradivo-predmeta-vodenje-in-upravljanje-javnozdravstvene-prakse.pdf. [COBISS.SI-ID 191321859]
15. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. *Stanje duševnega zdravja v Sloveniji z vidika javnozdravstvene problematike : Zdravstvene vede - magistrski študij, 1. letnik Smer Zdravstvena nega, Predmet: Duševno zdravje 2024*. [S. l.]: Alma Mater Europea, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 81 str.), ilustr. https://eucilnica.almamater.si/. [COBISS.SI-ID 188069635]
16. GABROVEC, Branko. *Upravljanje in vodenje javnozdravstvene prakse : (zbrano učno gradivo)*. Maribor: Univerza v Mariboru, Fakulteta za zdravstvene vede, 2024. 94 str., ilustr., graf. prikazi. [COBISS.SI-ID 189069315]
17. LOVREČIČ, Mercedes. *Vedenjske in čustvene motnje, ki se začnejo navadno v otroštvu in adolescenci : Zdravstvene vede - magistrski študij, 1. letnik Smer Zdravstvena nega, Predmet: Duševno zdravje 2024*. [S. l.]: Alma Mater Europea, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 25 str.), ilustr. https://eucilnica.almamater.si/. [COBISS.SI-ID 188075267]
18. GABROVEC, Branko. *Vodenje javnih zdravstvenih zavodov : [učno gradivo predmeta Upravljanje in vodenje javnozdravstvene prakse]*. [Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje], 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 30 str.)), ilustr. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/04/Vodenje-javnih-zdravstvenih-zavodov_ucno-gradivo-predmeta-vodenje-in-upravljanje-javnozdravstvene-prakse.pdf. [COBISS.SI-ID 191323139]
19. GABROVEC, Branko. *Vrste zdravstvenega zavarovanja in zdravstveno zavarovanje v Sloveniji : [učno gradivo predmeta Upravljanje in vodenje javnozdravstvene prakse]*. [Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje], 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 27 str.)), ilustr. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/04/Vrste-zdravstvenega-zavarovanja-in-zdravstveno-zavarovanje-v-Sloveniji-_ucno-gradivo-predmeta-vodenje-in-upravljanje-javnozdravstvene-prakse.pdf. [COBISS.SI-ID 191322627]
20. GABROVEC, Branko. *Zdravstveni profil Slovenije 2023 : [učno gradivo predmeta Upravljanje in vodenje javnozdravstvene prakse]*. [Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje], 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 29 str.)), ilustr. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/04/Zdravstveni-profil-Slovenije-_ucno-gradivo-predmeta-vodenje-in-upravljanje-javnozdravstvene-prakse.pdf. [COBISS.SI-ID 191320579]

Slovar, enciklopedija, leksikon, priročnik, atlas, zemljevid (17)

1. BEVK, Tea, DRGLIN, Zalka, KUSTERLE, Mateja, MACUN, Eva, OBLAK, Sabina, RADIN, Nina, REBERNAK, Špela, DRGLIN, Zalka (urednik), ŠIMNOVEC, Irena (urednik). *Babiški kafé. Pogovori o babištvu*. Ljubljana: Združenje Naravni začetki, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (41 str.)), portr. ISBN 978-961-95882-3-9. https://praviceporodnice.org/wp-content/themes/seveda/pdf/Babiski-kafe.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 214483459]
2. *Cepljenje otrok : knjižica za starše*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (18 str.)), ilustr. https://nijz.si/wp-content/uploads/2014/10/Knjizica-za-starse-cepljenje-otrok.pdf. [COBISS.SI-ID 186446083]
3. OŽBOLT, Petra. *Health-enhancing physical activity in the European Union, 2024*. Copenhagen: World Health Organization, Regional Office for Europe, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (23 str.)), ilustr. https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/379360/WHO-EURO-2024-10606-50378-76030-eng.pdf. [COBISS.SI-ID 215890691]
4. KOSTNAPFEL, Tatja, VENINŠEK, Gregor. *Jemanje zdravil pri starejših*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (17 str.)). ISBN 978-961-7211-34-4.

https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/brosura_jemanje-zdravil-pri-starejsih.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 193012995]
5. BEVK, Tea, DRGLIN, Zalka, KUSTERLE, Mateja, MACUN, Eva, OBLAK, Sabina, RADIN, Nina, REBERNAK, Špela, DRGLIN, Zalka (urednik), ŠIMNOVEC, Irena (urednik). *Midwifery café. Let's talk about midwifery*. Ljubljana: Natural Beginnings – society for education, free choice and support in pregnancy, childbirth and parenthood, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (23 str.)), porterti. ISBN 978-961-95882-4-6. https://praviceporodnice.org/wp-content/themes/seveda/pdf/Lets-Talk-About-Midwifery.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 214977539]
6. BENKOVIČ, Robertina, GRGIČ-VITEK, Marta, HORVAT, Martina, PRIBAKOVIĆ BRINOVEC, Radivoje, SIMONOVIČ, Zoran, ŠINKOVEC ZORKO, Nadja, SKAZA, Alenka, et al. *Navodilo za izvedbo cepljenja pacientov z zmanjšano pokretnostjo na domu z vključitvijo patronažne službe*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. https://nijz.si/wp-content/uploads/2023/09/cepljenje_patronaza.pdf. [COBISS.SI-ID 182478083]
7. VENINŠEK, Gregor, KOSTNAPFEL, Tatja. *Priporočila za obravnavo starejših odraslih z multimorbidnostjo*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (25 str.)), tabele. ISBN 978-961-7211-35-1. https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/brosura_multimorbidnost.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 193015811]
8. JAKELJ, Melita, ZUPANC GROM, Renata, SIMČIČ, Irena, ŠKOFCA, Marko, KODELIČ, Mojca, LESJAK, Andreja, GREGORIČ, Matej, POLIČNIK, Rok, ĐUKIĆ, Branka, RANER, Ana, MUŠIČ, Simona, KORDIŠ, Tea, PAVLIČ, Helena, BLAZNIK, Urška, ŠIRCA-ČAMPA, Andreja, BENEDIK, Evgen, JAKELJ, Melita (urednik), ZUPANC GROM, Renata (urednik), GREGORIČ, Matej (urednik). *Smernice za prehranjevanje v vzgojno-izobraževalnih zavodih*. Spletna izd. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (81 str.)), tabele. ISBN 978-961-03-0827-0. https://gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Smernice-za-prehranjevanje-v-vzgojno-izobrazevalnih-zavodih.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 179367171]
9. DERNOVŠEK, Mojca Zvezdana, ŠPRAH, Lilijana, KNEŽEVIĆ HOČEVAR, Duška. *Stres in anksioznost : [priročnik za vse, ki si želijo vedeti več o duševnih motnjah in bolje poskrbeti za svoje duševno zdravje]*. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, 2024. 111 str., ilustr. ISBN 978-961-05-0122-0. [COBISS.SI-ID 188249603]
607. DERNOVŠEK, Mojca Zvezdana, ŠPRAH, Lilijana, KNEŽEVIĆ HOČEVAR, Duška. *Vodič po motnjah razpoloženja : [poti iz labirintov : rešitev vedno obstaja]*. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2024. 55 str., ilustr. ISBN 978-961-05-0126-8. [COBISS.SI-ID 188249347]
10. SEMA, Suzana, SEKULIĆ, Stella, KOSTNAPFEL, Tatja. *Vpliv zdravil na ustno zdravje starejših*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (25 str.)), ilustr. ISBN 978-961-7211-37-5. https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/brosura_vpliv-zdravil-na-ustno-zdravje-starejsih.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 193025539]
11. PREGL, Barbara, ŠKERL, Tadeja, KODER, Mateja, SLANA, Valentina, ŠTAJNER, Katja, JELIČIČ, Aleksandra, KRANJC, Kaja, MIŠIČ, Gregor, KOTNIK, Tjaša, KOŽAR, Jerneja, VINCEK, Damjan, TRUDEN-DOBRIN, Polonca, PREGL, Barbara (urednik), MIŠIČ, Gregor (urednik), DRAVEC, Sonja (urednik), KOŽAR, Jerneja (urednik). *Vstop v celovito obravnavo zdravja študentov : smernice Programa ZDAJ za izvajanje preventivnih zdravstvenih pregledov študentov*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (75 str.)), ilustr. https://zdaj.net/wp-content/uploads/2024/11/Smernice-za-izvajanje-preventivnih-zdravstvenih-pregledov-studentov.pdf. [COBISS.SI-ID 217852419]
12. SEKULIĆ, Stella. *Zakaj je ustno zdravje pomembno in kakšen vpliv ima na sistemsko zdravje?*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (16 str.)), ilustr. ISBN 978-961-7211-36-8. https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/brosura_vpliv-zakaj-je-ustno-zdravje-pomembno-in-kaksen-vpliv-ima-na-sistemsko-zdravje.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 193019907]
13. *Zaščitite svojega novorojenčka pred oslovskim kašljem : knjižica za starše*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (2 str.)), ilustr. https://nijz.si/wp-content/uploads/2018/05/Oslovski-kaselj_A5_2.pdf. [COBISS.SI-ID 186448131]
14. POLIČNIK, Rok, MLAKAR-MASTNAK, Denis, TERČELJ, Mila. *Zdravo jem : priročnik za izvajalce v centrih za krepitev zdravja in zdravstvenovzgojnih centrih*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (96 str.)), ilustr. Skupaj za zdravje. ISBN 978-961-7211-53-5. https://nijz.si. [COBISS.SI-ID 220103683]
15. TACOL, Alenka (avtor, urednik), LEKIĆ, Ksenija (avtor, urednik), KONEC JURIČIČ, Nuša (avtor, urednik, avtor dodatnega besedila), SEDLAR KOBE, Nataša, ROŠKAR, Saška, TACOL, Drago (urednik), TRATNJEK, Petra (urednik), KRALJ, Domen (urednik). *Zorenje skozi To sem jaz : razvijanje socialnih in čustvenih veščin ter samopodobe : priročnik za preventivno delo z mladostniki*. 1. ponatis. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 172 str., ilustr. ISBN 978-961-7002-77-5. [COBISS.SI-ID 190974211]

16. KROTEC, Irena (urednik), DRGLIN, Zalka (urednik), BRODER, Maja (urednik), MIHEVC PONIKVAR, Barbara (urednik), BOHINEC, Anja (urednik). *Pričakujemo dojenčka : vodnik o nosečnosti, porodu in zgodnjem starševstvu*. 2., prenovljena in dopolnjena izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 133 str., ilustr. ISBN 978-961-7211-48-1. [COBISS.SI-ID 210740995]
17. DOLENC, Maja, KNIFIC, Tjaša, TOMAŽIN, Katja. *Vadbeceda : večkomponentni vadbeni program za aktivno in zdravo staranje : [vadbene kartice]*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 mapa ([34] kartic), ilustr. ISBN 978-961-7211-31-3. [COBISS.SI-ID 191206147]

Doktorska disertacija (1)

1. GALIČIČ, An. *Napoved izpostvljenosti onesnažilom zraka na osnovi modeliranja vrednosti ogljikovega dioksida v zraku učilnic osnovnih šol : doktorska disertacija = Prediction of exposure to air pollution based on modelling of carbon dioxide in the classrooms of primary schools*. Ljubljana: [K. Galičič], 2024. XII, 94 str, [22] str. pril., ilustr. [COBISS.SI-ID 203732483]

Končno poročilo o rezultatih raziskav (30)

1. GREGORIČ, Matej (avtor, urednik), POLIČNIK, Rok, MUŠIČ, Simona, ROBIDA, Janja, KORDIŠ, Tea, FRAS, Neža, FAJDIGA TURK, Vida, DELFAR, Nataša, ĐUKIĆ, Branka, PRALICA, Veronika, GREGORIČ, Matej (urednik), PRALICA, Veronika (urednik). *Analiza izvajanja prehranskih smernic v vzgojno-izobraževalnih zavodih : raziskovalno poročilo z rezultati nacionalne ankete*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (69 str.)), graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-7211-25-2. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/04/POROCILO_SOLSKA-ANKETA_koncno.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 181839363]
2. POLIČNIK, Rok, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja, ŠKRJANC, Barbara. *Analiza prehranske sestave obrokov v osnovnih šolah in testiranje učinkovitosti računalniškega modela v podporo implementaciji smernic za zdravo prehranjevanje v vzgojno-izobraževalnih zavodih v Sloveniji : raziskovalno poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (65 str.)), ilustr. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/02/Zakljucno-porocilo_CRP_solska-prehrana_2024.pdf. [COBISS.SI-ID 184951555]
3. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Četrto obdobno evalvacijsko poročilo projekta Integracija geriatrične oskrbe starejših*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (30 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Cetrto_interno_obdobno_evalvacijsko_porocilo.pdf. [COBISS.SI-ID 220164099]
617. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Dvodnevno izobraževanje »Podprimo starejše – Izzivi na področju geriatrične oskrbe starejših v Sloveniji« na Otočcu : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (25 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Evalvacijsko_porocilo_dvodnevnega_izobrazevanja_Otocec.pdf. [COBISS.SI-ID 220166915]
4. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Dvodnevno izobraževanje »Podprimo starejše – Izzivi na področju geriatrične oskrbe starejših v Sloveniji« v Ljubljani : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (29 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Evalvacijsko_porocilo_dvodnevnega_izobrazevanja_Ljubljana.pdf. [COBISS.SI-ID 220165635]
5. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Dvodnevno izobraževanje »Podprimo starejše - Izzivi na področju geriatrične oskrbe starejših v Sloveniji« v Mariboru : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (24 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Evalvacijsko_porocilo_dvodnevnega_izobrazevanja_Maribor.pdf. [COBISS.SI-ID 220166403]
6. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Dvodnevno izobraževanje »Podprimo starejše – Izzivi na področju geriatrične oskrbe starejših v Sloveniji« v Petrovčah : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (23 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Evalvacijsko_porocilo_dvodnevnega_izobrazevanja_Petrovce.pdf. [COBISS.SI-ID 220167427]
7. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Dvodnevno izobraževanje »Podprimo starejše – Izzivi na področju geriatrične oskrbe starejših v Sloveniji« v Portorožu : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut

za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (23 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Evalvacijsko_porocilo_dvodnevnega_izobrazevanja_Portoroz.pdf. [COBISS.SI-ID 220168195]

8. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Dvodnevno izobraževanje »Podprimo starejše – Izzivi na področju geriatrične oskrbe starejših v Sloveniji« v Portorožu, Petrovčah, Mariboru in na Otočcu (predavatelji) : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (15 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Evalvacijsko_porocilo_dvodnevno_izobrazevanje_predavatelji_Portoroz_Petrovce_Maribor_Otocec.pdf. [COBISS.SI-ID 220168451]

9. SEDLAK, Sabina, SIMONOVIĆ, Sandra, ZALETEL, Metka, JELENC, Marjetka, SAMBT, Jože. *Ekonomske posledice bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva v Sloveniji v obdobju 2020-2022*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (25 str.)), ilustr. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/01/POROCILO_BMSVT_2020_2022.pdf. [COBISS.SI-ID 186449667]

10. SEDLAK, Sabina, LOVREČIČ, Mercedes, JELENC, Marjetka, LOVREČIČ, Barbara, ZALETEL, Metka, SAMBT, Jože. *Ekonomske posledice demence v Sloveniji v obdobju 2015-2020*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (26 str.)). https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/01/Ekonomske_posledice_demence_2015-2020.pdf. [COBISS.SI-ID 192102915]

11. MURKO, Eva, KARO, Neža. *Izkušnje pediatričnih pacientov z bolnišnično obravnavo 2023/2024 : poročilo kvalitativne analize*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (49 str.), graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-7211-41-2. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Porocilo-kvalitativne-analize-raziskave-o-izkusnjah-otrok-z-bolnisnicnim-zdravljenjem-2023_2024.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 205229059]

12. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Izobraževanje »Gibalna obravnava in spodbujanje telesne dejavnosti starejših s pomočjo vAdBeCeDe« : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (16 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Evalvacijsko_porocilo_prakticno_izobrazevanje_vAdBeCeDa_12.6.2024.pdf. [COBISS.SI-ID 220169731]

13. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Izobraževanje »Gibalna obravnava in spodbujanje telesne dejavnosti starejših s pomočjo vAdBeCeDe« : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, julij 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (14 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Evalvacijsko_porocilo_prakticno_izobrazevanje_vAdBeCeDa_13.6.2024.pdf. [COBISS.SI-ID 220170755]

14. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Izobraževanje »Gibalna obravnava in spodbujanje telesne dejavnosti starejših s pomočjo vAdBeCeDe« : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, junij 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (23 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Evalvacijsko_porocilo_prakticno_izobrazevanje_vAdBeCeDa_23.5.2024.pdf. [COBISS.SI-ID 220168963]

15. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Izobraževanje »Gibalna obravnava in spodbujanje telesne dejavnosti starejših s pomočjo vAdBeCeDe« : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, oktober 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (15 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Evalvacijsko_porocilo_prakticno_izobrazevanje_vAdBeCeDa_13.9.2024.pdf. [COBISS.SI-ID 220172291]

16. CESAR, Katarina, KRŠIĆ, Ivana, GABROVEC, Branko. *Izobraževanje »Protimikrobna odpornost« : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, oktober 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (13 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/10_3_2024_Evalvacijsko_porocilo_webinar_Protimikrobna_odpornost.pdf. [COBISS.SI-ID 220173315]

17. CESAR, Katarina, KRŠIĆ, Ivana, GABROVEC, Branko. *Izobraževanje »Protimikrobna odpornost« (predavatelji) : evalvacijsko poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, oktober 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (6 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/10_3_2024_Evalvacijsko_porocilo_webinar_Protimikrobna_odpornost_izvajalci.pdf. [COBISS.SI-ID 220174595]

18. KOPRIVNIKAR, Helena, REHBERGER, Maruša, LAVTAR, Darja. *Izpostavljenost dimu tobačnih izdelkov za kajenje, ogrevanih tobačnih izdelkov in elektronskih cigaret med prebivalci Slovenije : izsledki Nacionalne raziskave o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2023*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (43 str.)), graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-7211-50-4. https://nijz.si/wp-

content/uploads/2024/11/Izpostavljenost_razsirjenost_ATADD_obl_2024.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 213563651]
19. URŠIČ, Simona, MARTINČIČ, Maja, ŠIMAC, Nataša, DELFAR, Nataša. *Poročilo o pilotni izvedbi preventivnega programa Varno s soncem v srednjih šolah 2024*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (29 str.)). https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/12/Pilot_VSS_srednje-sole-KONCNO_1.pdf. [COBISS.SI-ID 219797507]
20. MURKO, Eva, KRALJ, Marcel. *Poročilo prve nacionalne raziskave 2023/2024 o izkušnjah staršev, otrok in mladostnikov z bolnišnično obravnavo : kvalitativna raziskava*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 28 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 215750915]
21. SELAK, Špela, KOŠOROK, Maša, ŽMAVC, Mark. *Pregled obstoječih intervencij preventive ter obravnave s področja nekemičnih zasvojenosti v Sloveniji : raziskovalno poročilo*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (50 str.)), ilustr. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/04/Raziskovalno-porocilo_pregled-obstojecih-intervencij-preventive-ter-obravnave-s-podrocja-nekemicnih-zasvojenosti-v-Sloveniji_F.pdf. [COBISS.SI-ID 191790339]
22. DREV, Andreja, LAVTAR, Darja, HOČEVAR-GROM, Ada, REHBERGER, Maruša, ŠINKO, Marina, KOROŠEC, Aleš. *Prepovedane droge, konoplja v zdravstvene namene in zloraba zdravil na recept v Sloveniji v letu 2023 : rezultati Nacionalne presečne raziskave o tobaku, alkoholu in drugih drogah*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (50 str.)), ilustr. ISBN 978-961-7211-44-3. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/ATADD_prepovedane-droge_2024_obl_koncna.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 208057603]
23. VAN KERCKHOVE, Jessie, ROBNIK LEVART, Monika, GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca, et al. *Report on update to Food-EPI assessments describing policy scenarios : project Combatting diet related non-communicable disease through enhanced surveillance (CoDiet)*. Bruselj: Horizon Europe, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (129 str.)). https://www.codiet.eu/wp-content/uploads/2024/11/D6.1_Report-Food-EPI-assessment_CoDiet-2.pdf. [COBISS.SI-ID 219794691]
24. URŠIČ, Simona, ŠIMAC, Nataša, MARTINČIČ, Maja, DELFAR, Nataša. *Rezultati spletne ankete o odnosu do zagorelosti in obiskovanja solarijev med dijaki, izvedene v srednjih šolah po Sloveniji v šolskem letu 2022/23 : zaključno poročilo*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (41 str.)), ilustr., graf. prikazi. ISBN 978-961-7211-27-6. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/05/Porocilo_-ZAGORELOST_2023-OBLIKOVANO_krajse-za-splet_KONCNO-2.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 182934787]
25. HOČEVAR-GROM, Ada, ŠINKO, Marina, BELŠČAK, Andreja, REHBERGER, Maruša, JERIČEK KLANŠČEK, Helena, LAVTAR, Darja. *SI-PANDA 2024/2025 - Vedenjska perspektiva in zdravje : izsledki spletne raziskave, 1. izvedba (marec 2024)*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 46 str. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Porocilo_SI-PANDA_24_25_1.-izvedba.pdf. [COBISS.SI-ID 206297091]
26. HOČEVAR-GROM, Ada, ŠINKO, Marina, BELŠČAK, Andreja, REHBERGER, Maruša, JERIČEK KLANŠČEK, Helena, LAVTAR, Darja, KOROŠEC, Aleš. *SI-PANDA 2024/2025 : vedenjska perspektiva in zdravje : izsledki spletne raziskave : 2. izvedba (september 2024)*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, dec. 2024. 38 str. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/12/Porocilo_SI-PANDA_24_25_2.izvedba_FINAL.pdf. [COBISS.SI-ID 222264323]
27. BEŠKOVNIK, Lucija, LEKIĆ, Ksenija, STAROVEŠKI ANDERLIČ, Jasmina, ŠKORNIK TOVORNIK, Tatjana. *Sodelovanje s podjetji z območja zdravstvene regije Celje v obdobju 2021 – 2023 in izsledki spletnega anketnega vprašalnika Komuniciranje vsebin o zdravju med zaposlenimi - sodelujte z vašimi informacijami iz prakse : poročilo o raziskavi*. Celje: Nacionalni inštitut za javno zdravje, OE Celje, 2024. 22 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 211953155]
28. KRŠIĆ, Ivana, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. *Tretje obdobno evalvacijsko poročilo projekta Integracija geriatrične oskrbe starejših*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (28 str.)). https://podprimostarejse.si/wp-content/uploads/media/Tretje_interno_obdobno_evalvacijsko_porocilo.pdf. [COBISS.SI-ID 220163587]
29. JAN, Zala, KOPRIVNIKAR, Helena, REHBERGER, Maruša, LAVTAR, Darja. *Uporaba, souporaba ter opuščanje tobačnih in nikotinskih izdelkov v Sloveniji : izsledki Nacionalne raziskave o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2023*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (37 str.)), graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-7211-52-8. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/12/Uporaba-souporaba-opuscanje-ATADD_2024_obl.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 219204355]
30. KAMIN, Tanja (avtor, vodja projekta), ATANASOVA, Sara, PERGER, Nina, KULOVEC, Judita, GERDINA, Sinja, VRBOVŠEK, Sanja, NEMEŠ, Silva, HUBER, Ivanka, ROŠKAR, Saška. *Zaviralni in spodbujevalni dejavniki odziva odrasle populacije na preventivni program Skupaj za zdravje : končno vsebinsko poročilo*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 55 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 200392963]

Elaborat, predštudija, študija (48)

1. BAŠA ČESNIK, Helena, BOLČIČ TAVČAR, Mateja, BUKOVEC, Primož, GROS, Katarina, KOŠIR, Iztok Jože, LUSKAR, Simona. *Combined Draft (Renewal) Assessment Report prepared according to Regulation (EC) N° 1107/2009 and Proposal for Harmonised Classification and Labelling (CLH Report) according to Regulation (EC) N° 1272/2008. Gibberellic (GA4, GA7). Volume 1 (AS). Rapporteur member state: Slovenia. Co - rapporrteur state: Slovakia*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 185 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 219854595]
2. BAŠA ČESNIK, Helena, BOLČIČ TAVČAR, Mateja, BUKOVEC, Primož, GROS, Katarina, KOŠIR, Iztok Jože, LUSKAR, Simona. *Combined Draft (Renewal) Assessment Report prepared according to Regulation (EC) N° 1107/2009 and Proposal for Harmonised Classification and Labelling (CLH Report) according to Regulation (EC) N° 1272/2008. Gibberellic acid (GA3). Volume 1 (AS). Rapporteur member state: Slovenia. Co - rapporrteur state: Slovakia*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 175 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 219853571]
3. BOLČIČ TAVČAR, Mateja. *Combined Draft (Renewal) Assessment Report prepared according to Regulation (EC) N° 1107/2009 and Proposal for Harmonised Classification and Labelling (CLH Report) according to Regulation (EC) N° 1272/2008. Gibberellic acid (GA3). Volume 3. Annex B.6 (AS). Toxicology and Metabolism Data (AS). Rapporteur member state: Slovenia. Co - rapporrteur state: Slovakia*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 298 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 219844611]
4. BOLČIČ TAVČAR, Mateja. *Combined Draft (Renewal) Assessment Report prepared according to Regulation (EC) N° 1107/2009 and Proposal for Harmonised Classification and Labelling (CLH Report) according to Regulation (EC) N° 1272/2008. Gibberellic acid (GA4, GA7). Volume 3. Annex B.6 (AS). Toxicology and Metabolism Data (AS). Rapporteur member state: Slovenia. Co - rapporrteur state: Slovakia*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 214 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 219849475]
5. BOLČIČ TAVČAR, Mateja, KOŠIR, Iztok Jože. *Draft renewal assessment report under regulation (EC) 1107/2009. Gibberellic (GA4, GA7). Volume 4. Rapporteur member state: Slovenia. Co - rapporrteur state: Austria*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 65 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 219850499]
6. BOLČIČ TAVČAR, Mateja, KOŠIR, Iztok Jože. *Draft renewal assessment report under regulation (EC) 1107/2009. Gibberellic acid (GA3). Volume 4. Rapporteur member state: Slovenia. Co - rapporrteur state: Austria*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 69 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 219847683]
7. ŠVAB, Vesna, KRAGELJ, Anja, MAKIVIĆ, Irena. *Kazalniki za spremljanje reforme na področju duševnega zdravja v skladu z nacionalnim programom duševnega zdravja*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (11 str.)), ilustr. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Kazalniki-za-spremljanje-reforme-na-podrocju-dusevnega-zdravja-v-skladu-z-nacionalnim-programom-dusevnega-zdravja-1.pdf. [COBISS.SI-ID 191346435]
8. ŠVAB, Vesna, KRAGELJ, Anja, MAKIVIĆ, Irena. *Ocena razmer in posledic glede krepitve storitev za duševno zdravje odraslih na primarni ravni : sinteza raziskovanja*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (10 str.)). https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/04/Ocena-razmer-in-posledic-glede-krepitve-storitev-za-dusevno-zdravje-odraslih-na-primarni-ravni-sinteza-raziskovanja.pdf. [COBISS.SI-ID 192134147]
9. MAKIVIĆ, Irena, KRAGELJ, Anja, ŠVAB, Vesna. *Poročilo o izvedbi Delfske raziskave : prednosti, pomanjkljivosti in možnosti za premagovanje ovir pri spreminjanju obsega in vrst storitev s področja duševnega zdravja na ravni zdravstvenega in socialnega varstva*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (16 str.)), graf. prikazi. ISBN 978-961-7211-30-6. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Porocilo-o-izvedbi-delfske-raziskave_21_03_2024.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 189771267]
10. VIDMAR, Judita, NOVAK ŠUBARA, Tatjana, STARIHA, Karmen, ZALOŽNIK, Pika. *Poročilo o povpraševanju po storitvah varovanja in krepitve duševnega zdravja pri delu v obdobju 2022 – 2023 : (zbrano učno gradivo)*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 15 str., ilustr., graf. prikazi. [COBISS.SI-ID 202172419]
11. OIKONOMIDIS, Christos, KOVAČIČ, Polona, DURJAVA, Anja. *Poročilo o zdravstvenem stanju prebivalstva na širšem območju Maribora v letu 2022*. Maribor: Nacionalni inštitut za javno zdravje, OE Maribor, 2024. 51 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 189038851]
12. FURLAN, Lea, ŠMARČAN, Vesna. *Predlog izvajanja učinkovite preventive na področju drog v Mestni občini Maribor*. Maribor: Nacionalni inštitut za javno zdravje – območna enota Maribor, 2024. 18 str. [COBISS.SI-ID 196416259]
13. JAGODIC, Ria, HAFNER, Alenka. *Priprava na porod in starševstvo na Gorenjskem : analiza stanja*. Kranj: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Območna enota Kranj, 2024. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/08/Priprava-na-porod-in-starsevstvo_analiza-stanja.pdf. [COBISS.SI-ID 205624323]

14. KAMIN, Tanja (avtor, vodja projekta), KULOVEC, Judita, BERZELAK, Jernej. *Raziskovalno poročilo o raziskavi z metodo opazovanja z udeležbo v storitvi preventivnega pregleda v programu Skupaj za zdravje*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje: Fakulteta za družbene vede, 2024. 34 str. [COBISS.SI-ID 200387075]
15. BAŠA ČESNIK, Helena, GROS, Katarina, PLUT, Katarina, KRAPEŽ, Maša, BUKOVEC, Primož. *Registration report. Part A, Product code: AF-777, Product name: SmartFreshTM Pro Tabs : active substance: 1-Methylcyclopropene (1-MCP), 20g/kg : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 76 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211489539]
16. KRIŽAJ, Anita, KRAPEŽ, Maša, MALOVRH, Marija, OCVIRK, Miha. *Registration report. Part A, Product code: CA3573, Product name: CARNADINE : active substance: Acetamiprid 200 g/kg, : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 173 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211816963]
17. KRIŽAJ, Anita, JERŠE, Ana, GROS, Katarina, KRAPEŽ, Maša, VAN DER GEEST, Gijsbertus Mattheus. *Registration report. Part A, Product code: HAG 621 01 F, Product name: PROMINO XTRA : active substance: Azoxistrobin 140 g/L, Prothioconazole, 100 g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 162 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211664643]
18. KRIŽAJ, Anita, GROS, Katarina, KRAPEŽ, Maša, LUSKAR, Simona, BUKOVEC, Primož. *Registration report. Part A, Product code: A18253A, Product name: AMISTAR GOLD : active substance: Azoxystrobin 125 g/L, Difenoconazole 125g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 126 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211795203]
19. BAŠA ČESNIK, Helena, FATUR, Tanja, MALOVRH, Marija, KOŠIR, Iztok Jože. *Registration report. Part A, Product code: LEPINOX PLUS : active substance: Bacillus thuringiensis subsp. kurstaki strain EG 2348,375 g/kg : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 58 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211485699]
20. KRIŽAJ, Anita, KMECL, Veronika, KRAPEŽ, Maša, LUSKAR, Simona, MALOVRH, Marija, OCVIRK, Miha. *Registration report. Part A, Product code: SHA 7257 A, Product name: PROBOSS : active substance: Boscalid, 233 g/L, Prothioconazole 100g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 57 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211756291]
21. JERŠE, Ana, PLUT, Katarina, KRIŽAJ, Anita, KRAPEŽ, Maša, BUKOVEC, Primož, MALOVRH, Marija. *Registration report. Part A, Product code: SHA 7273 A, Product name: CASINO ROYALE : active substance: Boscalid, 267 g/kg, Pyraclostrobin, 67 g/kg : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 120 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211633923]
22. KRIŽAJ, Anita, JERŠE, Ana, GROS, Katarina, KRAPEŽ, Maša, LUSKAR, Simona, BUKOVEC, Primož. *Registration report. Part A, Product code: CA2832 (CA3529), Product name: STABILAN 400 : active substance: Chlormequat chloride, 400g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 118 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211764739]
23. BAŠA ČESNIK, Helena, KMECL, Veronika, BOLČIČ TAVČAR, Mateja, LUSKAR, Simona, MALOVRH, Marija, VAN DER GEEST, Gijsbertus Mattheus. *Registration report. Part A, Product code: A15605D, Product name: Ridomil Gold R : active substance: Cooper 141,9 g/kg, Metalaxyl-M 19,4 g/kg : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 113 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211488515]
24. BAŠA ČESNIK, Helena, JERŠE, Ana, PLUT, Katarina, KRAPEŽ, Maša, MALOVRH, Marija, OCVIRK, Miha. *Registration report. Part A, Product code: 102000032965, Product name: DECIS TRAP OLJČNA MUHA : active substance: Deltamethrin 0,015g/trap : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 43 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211283203]
25. PLUT, Katarina, KRIŽAJ, Anita, BOLČIČ TAVČAR, Mateja, MALOVRH, Marija, OCVIRK, Miha. *Registration report. Part A, Product code: SHA 0100 X, Product name: ACCOUNT : active substance: Deltamethrin, 6 g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 52 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211822083]
26. BAŠA ČESNIK, Helena, JERŠE, Ana, PLUT, Katarina, KRAPEŽ, Maša, MALOVRH, Marija, OCVIRK, Miha. *Registration report. Part A, Product code: 102000032964, Product name: DECIS TRAP PLODOVA VINSKA MUŠICA : active substance: Deltametrin 0,015g/Trap : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 56 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211283459]
27. BAŠA ČESNIK, Helena, PLUT, Katarina, KRAPEŽ, Maša, BUKOVEC, Primož, VAN DER GEEST, Gijsbertus Mattheus. *Registration report. Part A, Product code: A21481B, Product name: TIMELINE FX : active substance: FLORASULAM 1,75 g/L, Fluroxypyr-meptyl, 75 g/L, Pinoxaden, 30 g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 206 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211581955]
28. KRIŽAJ, Anita, JERŠE, Ana, GROS, Katarina, KRAPEŽ, Maša, LUSKAR, Simona. *Registration report. Part A, Product code: GF 184 SE, Product name: PRIMSTAR : active substance: Florasulam 2.5 g as/L, Fluroxypyr-meptyl, 144 g as/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 110 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211668995]
29. BAŠA ČESNIK, Helena, RAJAR, Teja, JERŠE, Ana, KRAPEŽ, Maša, LUSKAR, Simona, OCVIRK, Miha. *Registration report. Part A, Product code: GLOB1313F, Product name: STAMPA : active substance: Fludioxonil, 500 g/kg : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 68 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211588355]

30. KRIŽAJ, Anita, GROS, Katarina, JERŠE, Ana, KRAPEŽ, Maša, LUSKAR, Simona, BUKOVEC, Primož. *Registration report. Part A, Product code: 102000024219, Product name: HUSAR PLUS : active substance: Iodosulfuron-methyl-sodium 50 g/L, Mesosulfuron-methyl, 7.5 g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 144 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211671811]
31. BAŠA ČESNIK, Helena, GROS, Katarina, JERŠE, Ana, PLUT, Katarina, KRAPEŽ, Maša, OCVIRK, Miha. *Registration report. Part A, Product code: GLOB289H / SAP63H, Product name: ZEPPOS : active substance: Iodosulfuron-methyl-sodium 6 g/kg, Mesosulfuron-methyl, 30g/kg : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 99 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211624707]
32. JERŠE, Ana, PLUT, Katarina, KRIŽAJ, Anita, KRAPEŽ, Maša, BUKOVEC, Primož, VAN DER GEEST, Gijsbertus Mattheus. *Registration report. Part A, Product code: 102000016311, Product name: ADENGO : active substance: Isoxaflutole, 225g/L, thiencarbazone-methyl 90g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 128 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211652099]
33. BAŠA ČESNIK, Helena, JERŠE, Ana, RAJAR, Teja, KRAPEŽ, Maša, OCVIRK, Miha. *Registration report. Part A, Product code: AE-036-1, Product name: BARRACUDA : active substance: Mesotrione, 100g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 73 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211282947]
34. KRIŽAJ, Anita, RAJAR, Teja, KRAPEŽ, Maša, LUSKAR, Simona, OCVIRK, Miha. *Registration report. Part A, Product code: P52, Product name: FYSIUM : active substance: Methylcyclopropene. generated in situ : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 43 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211750147]
35. JERŠE, Ana, PLUT, Katarina, KRIŽAJ, Anita, KRAPEŽ, Maša, VAN DER GEEST, Gijsbertus Mattheus. *Registration report. Part A, Product code: A19786A, Product name: AVOXA : active substance: Pinoxaden, 33.3 g/L, Pyroxsulam, 8.33 g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 134 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211646467]
36. BAŠA ČESNIK, Helena, PLUT, Katarina, JERŠE, Ana, KRAPEŽ, Maša, MALOVRH, Marija, OCVIRK, Miha. *Registration report. Part A, Product code: GLOB2008F, Product name: SPORAX : active substance: Propamocarb-HCl, 722g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 54 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211552003]
37. KRIŽAJ, Anita, RAJAR, Teja, KRAPEŽ, Maša, LUSKAR, Simona, OCVIRK, Miha. *Registration report. Part A, Product code: SHA 6100 A, Product name: ALIVE : active substance: Propaquizafop, 100 g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 103 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211782403]
38. BAŠA ČESNIK, Helena, ZIRNGAST, Klavdija, JELOČNIK PELICON, Petra, FATUR, Tanja, VAN DER GEEST, Gijsbertus Mattheus. *Registration report. Part A, Product code: MCW-2075, Product name: SORATEL : active substance: Prothioconazole 250 g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 82 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211572483]
39. KRIŽAJ, Anita, GROS, Katarina, KRAPEŽ, Maša. *Registration report. Part A, Product code: CPY5EC414, Product name: ASSET FIVE : active substance: Pyrethrins 46.53 g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 127 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211801091]
40. KRIŽAJ, Anita, JERŠE, Ana, PLUT, Katarina, RAJAR, Teja, KRAPEŽ, Maša, VAN DER GEEST, Gijsbertus Mattheus. *Registration report. Part A, Product code: SHA 0300 C , Product name: TRINEXT : active substance: Triexapac-ethyl, 250 g/L : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 58 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211770883]
41. KRIŽAJ, Anita, PLUT, Katarina, KRAPEŽ, Maša, BUKOVEC, Primož, MALOVRH, Marija. *Registration report. Part A, Product code:102000007798 , Product name: ZATO 50 WG (Trifloxystobin WG 50) : active substance: Trifloxystobin 500 g/kg : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 114 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211777539]
42. BAŠA ČESNIK, Helena, KMECL, Veronika, BOLČIČ TAVČAR, Mateja, LUSKAR, Simona, MALOVRH, Marija, VAN DER GEEST, Gijsbertus Mattheus. *Registration report. Part B, Section 0, Product background, regulatory context and GAP information : product code: A15605D : product name: Ridomil Gold R : active substance: Copper 141.9 g/kg, Metalaxyl-M 19.4 g/kg : interzonal, zonal rapporteur member state: Slovenia, core assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 14 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211844867]
43. BAŠA ČESNIK, Helena, KMECL, Veronika, BOLČIČ TAVČAR, Mateja, LUSKAR, Simona, MALOVRH, Marija, VAN DER GEEST, Gijsbertus Mattheus. *Registration report. Part B, Section 0, Product background, regulatory context and GAP information : product code: A15605D : product name: Ridomil Gold R : active substance: Copper 141.9 g/kg, Metalaxyl-M 19.4 g/kg : zonal rapporteur member state: Slovenia, core assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 18 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211845379]
44. BAŠA ČESNIK, Helena, KRAPEŽ, Maša, LUSKAR, Simona, MALOVRH, Marija, OCVIRK, Miha, KOŠIR, Iztok Jože. *Registration report. Part A : product code: Acetamiprid 20 SP, Product name: Acetogal, Alphaguard, ALB328 : active substance: Acetamiprid, 200g/kg : central zone : national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 99 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211282179]
45. BAŠA ČESNIK, Helena, KRAPEŽ, Maša, LUSKAR, Simona, MALOVRH, Marija. *Registration report. Part B, Section 0, Product background, regulatory context and GAP information : product name: Acetamiprid 20 SP : active*

substance: Acetamiprid 200 g/kg : interzonal, zonal rapporteur member state: Slovenia, core assessment. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 13 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211838467]
46. BAŠA ČESNIK, Helena, KRAPEŽ, Maša, LUSKAR, Simona, MALOVRH, Marija, KOŠIR, Iztok Jože. *Registration report. Part B, Section 0, Product background, regulatory context and GAP information : product name: Acetamiprid 20 SP : active substance: Acetamiprid 200 g/kg, : Central zone, zonal rapporteur member state: Slovenia, core assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2024. 19 str., tabele. [COBISS.SI-ID 211835907]
47. POTOČNIK, Amna, OIKONOMIDIS, Christos, DURJAVA, Anja, et al. *Strategija socialnega varstva Mestne občine Maribor 2024 - 2030*. Maribor: Mestna občina, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (104 str.)). https://maribor.si/wp-content/uploads/2024/03/SSV-MOM-2030_kon-_marec_MS.pdf. [COBISS.SI-ID 192147715]
48. KOPRIVNIKAR, Helena, REHBERGER, Maruša, LAVTAR, Darja, KOROŠEC, Aleš. *Uporaba tobačnih in povezanih izdelkov v Sloveniji in statističnih regijah Slovenije v zadnjem desetletju : izsledki nacionalnih raziskav o tobaku, alkoholu in drugih drogah, 2012, 2018 in 2023*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (44 str.)), ilustr., graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-7211-46-7. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/ATADD_stat_pub_tobak_2024_obl.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 208801539]

Druge monografije in druga zaključena dela (11)

1. RADOŠ KRNEL, Sandra, HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka. *Alkohol v številkah : izbrane zdravstvene posledice rabe alkohola v Sloveniji*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (6 str.)), tabele. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/11/Alkohol-v-stevilkah-2013-2021.pdf. [COBISS.SI-ID 217822979]
2. JELENC, Marjetka. *CraNE Joint Action, the newest European project in the field of cancer*. Brussels: Organisation of European Cancer Institutes, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (4 str.)). https://www.oeci.eu/Attachments/WP_2_CraNE_JA_Final_for_dissemination_12.pdf. [COBISS.SI-ID 190811907]
3. BOHINEC, Anja. *Konvencija Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. https://nijz.si/mediji/konvencija-sveta-evrope-o-preprecevanju-nasilja-nad-zenskami-in-nasilja-v-druzini-ter-o-boju-proti-njima-istanbulska-konvencija/. [COBISS.SI-ID 185812739]
4. ROBIDA, Janja. *Kuhajmo zdravo in lokalno*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (4 str.)), ilustr. https://www.nasasuperhrana.si/projekti/tradicionalni-slovenski-zajtrk/gradiva-in-povezave/ucne-vsebine/. [COBISS.SI-ID 217754371]
5. BLATNIK, Jona, RANFL, Martin, OIKONOMIDIS, Christos, SEKULIĆ, Stella. *Pamet v roke – za usta in zobe*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (4 str.)), ilustr. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/SDUZ_2024.pdf. [COBISS.SI-ID 190653187]
6. LAUDER, Silvie, DRGLIN, Zalka. *Porodní báby podle nové teorie sehrály zásadní roli v lidské evoluci a přežití : UNESCO zapsalo tradici starání se o těhotné ženy a novorozence na seznam kulturního dědictví*. Praga: Respekt, 2024. 1 spletni vir, ilustr. https://www.respekt.cz/kontext/podle-novych-teorii-hraly-zasadni-roli-i-v-evoluci. [COBISS.SI-ID 180562179]
7. HUDOPISK, Neda, SIMONOVIČ, Zoran. *Povzetki sklopov rednega letnega srečanja : zaključki sklopa 1*. Ljubljana: Sekcija za preventivno medicino Slovenskega zdravniškega društva, 2024. https://www.spm.si/povzetki-sklopov-rednega-letnega-srecanja/. [COBISS.SI-ID 183285507]
8. OIKONOMIDIS, Christos, MIHOR, Ana. *Povzetki sklopov rednega letnega srečanja : zaključki sklopa 2*. Ljubljana: Sekcija za preventivno medicino Slovenskega zdravniškega društva, 2024. https://www.spm.si/povzetki-sklopov-rednega-letnega-srecanja/. [COBISS.SI-ID 183285251]
9. HAFNER, Alenka, ZUPAN, Darja. *Presejalni programi na področju raka pišejo zgodbe o uspehu : infografika*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/03/Presejalni-programi-2023.pdf. [COBISS.SI-ID 195185155]
10. HAUT, Gaëlle, ROJKO, Lucija (sodelavec pri raziskavi). *Single use plastics directive implementation assessment report : focus on extended producer responsibility schemes on tobacco-related products : big tobacco - poisoning (long-due) extended producer responsibility schemes*. Biarritz: Surfrider Foundation Europe, 2024. https://www.surfrider.eu/wp-content/uploads/2024/02/SUPD_implementation-assessment-report_EPR-Tobacco_Surfrider-Europe_RPA_20240205.pdf. [COBISS.SI-ID 185823491]
11. SVETIČIČ MARINKO, Jana, JERMAN, Tjaša, LETNAR ŽBOGAR, Nives. *Zdravje v vrtcu : preprečevanje širjenja nalezljivih bolezni : priporočila za starše*. 5. dopolnjena izdaja. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (4 str.)), ilustr. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/11/Zlozenka-ZDRAVJE-V-VRTCU-preprecevanje-sirjenja-nalezljivih-bolezni-v-vrtcu-1.pdf. [COBISS.SI-ID 222609923]

Zbornik recenziranih znanstvenih prispevkov na domači konferenci (2)

1. STANOJEVIĆ-JERKOVIĆ, Olivera, STANOJEVIĆ-JERKOVIĆ, Olivera (urednik), VINKO, Matej (urednik), TOMŠIČ, Sonja (urednik). *Sekcija za preventivno medicino: včeraj, danes, jutri : knjiga prispevkov ob obeležitvi 50-letnice Sekcije za preventivno medicino Slovenskega zdravniškega društva*. Ljubljana: Sekcija za preventivno medicino, Slovensko zdravniško društvo, 2024. 110 str., ilustr. ISBN 978-961-7092-70-7. https://www.spm.si/wp-content/uploads/2024/12/ZBORNIK-KONCNO-za-splet-2.pdf. [COBISS.SI-ID 216684803]
2. GABROVEC, Branko (urednik), ERŽEN, Ivan (urednik). *"Javno zdravje danes in jutri: na križišču ovir in priložnosti" : zbornik recenziranih prispevkov in povzetkov : 2. nacionalna konferenca javnega zdravja, oktober, 2024 : [Maribor, 1.-2. oktober 2024]*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2024. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (551 str.)), ilustr. ISBN 978-961-7211-47-4. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/Zbornik-2.-nacionalne-konference-javnega-zdravja-1.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 208832003]

Vse publikacije izdajamo v elektronski obliki in so na voljo na naši spletni strani in/ali na straneh naših partnerjev, v redkih primerih, še posebej, kadar gre za publikacije, ki imajo dolgoročnejši pomen, publikacije izidejo tudi v tiskani obliki.